

شىرىتان لۇغەت

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

شىپتان لۇغەت

تۈزگۈچى: قادىر ئارسلان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

تۈزگۈچىدىن

1881 - يىلى ئامېرىكىدىكى بىر گېزىتتە «شەيتان لۇغەت» دېگەن بىر غەلىتە نام پەيدا بولدى. ئۇنىڭ ئاپتورى ئامېروس بىرست بولۇپ، ئۇ شەيئى ۋە ھادىسىلەرگە ئۆتكۈر مەسخىرە پۇرىقى چاڭقىپ تۇرغان يۈمۈر-لۇق تەبىر بېرىش ئارقىلىق، لۇغەتشۇناسلىق ساھەسىدە ئۆزگىچە بولغان يېڭى سەھىپە ئاچتى. «شەيتان لۇغەت» دۇنياغا كېلىشى بىلەن ئامېرىكا جەمئىيىتىدە زور غۇلغۇلا پەيدا قىلدى. ئۇ بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ قاتتىق ئەيىبلەشكە ئۇچرىدى. چۈنكى، ئۇنىڭدا ئامېرىكىنىڭ سىياسىي ۋە ئىقتىسادىي تۈزۈلمە، تاشقى ۋە ئىچكى سىياسەت، قانۇن، ئەدلىيە، ئىقتىساد، ھەربىي قاتارلىق ساھەلىرىگە، شۇنداقلا ئامېرىكا جەمئىيىتىنىڭ كىشىلىك مۇناسىۋەت مىزانلىرىغا بەزىدە يۈمۈرلۈك، بەزىدە چوڭقۇر پەلسەپىۋى پىكىر ئارقىلىق ئۆزگىچە باھا بېرىلگەن، قىسقىسى ئامېرىكا جەمئىيىتىنىڭ ئەجەبلىك ئاجىزلىقلىرى كەسكىنلىك بىلەن ئېچىپ تاشلانغانىدى. لېكىن، ئامېرىكىنىڭ زور كۆپچىلىك پۇقرالىرى كاپىتالىستىك تۈزۈمنىڭ دەردىنى يەتكۈچە تارتىپ، ئۇنىڭ ماھىيىتىنى تەدرىجىي چۈشىنىۋاتقانلىقى ئۈچۈن «شەيتان لۇغەت» تىن ئىبارەت بۇ يېڭىلىق ئۇلارنى ئۆزىگە مەپتۇن قىلىۋالدى. ئۇنىڭ ئوقۇرمەنلىرى، قوللىغۇچىلىرى ئۈزلۈكسىز كۆپىيىپ باردى. 1906 - يىلىغا كەلگەندە «شەيتان لۇغەت» رەسمىي كىتاب سۈپىتىدە نەشر قىلىنىپ ئامېرىكا جامائەتچىلىكى بىلەن يۈز كۆرۈشتى. ئۇزاق ئۆتۈپ، ھەي بىر مۇنچىلىگەن دۆلەتلەردە ئۇنىڭ تەرجىمە ۋە تەقلىدىي نۇسخىلىرى، شۇنداقلا يېڭى - يېڭى «شەيتان لۇغەت» لەر نەشر قىلىنىشقا باشلىدى. 1991 - يىلى ئېلىمىزنىڭ لىجياڭ نەشرىياتى ئامېروس بىرستنىڭ «شەيتان لۇغەت» نى نەشر قىلدى. ئۇيغۇر ئوقۇرمەنلىرىمىز 1993 - يىلى تۇنجى

تۈزگۈچىدىن

1881 - يىلى ئامېرىكىدىكى بىر گېزىتتە «شەيتان لۇغەت» دېگەن بىر غەلىتە نام پەيدا بولدى. ئۇنىڭ ئاپتورى ئامېروس بىرىست بولۇپ، ئۇ شەيئى ۋە ھادىسىلەرگە ئۆتكۈر مەسخىرە پۇرىقى چاڭقىپ تۇرغان يۈمۈر-لۇق تەبىر بېرىش ئارقىلىق، لۇغەتشۇناسلىق ساھەسىدە ئۆزگىچە بولغان يېڭى سەھىپە ئاچتى. «شەيتان لۇغەت» دۇنياغا كېلىشى بىلەن ئامېرىكا جەمئىيىتىدە زور غۇلغۇلا پەيدا قىلدى. ئۇ بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ قاتتىق ئەيىبلەشكە ئۇچرىدى. چۈنكى، ئۇنىڭدا ئامېرىكىنىڭ سىياسىي ۋە ئىقتىساد-سادىي تۈزۈلمە، تاشقى ۋە ئىچكى سىياسەت، قانۇن، ئەدلىيە، ئىقتىساد، ھەربىي قاتارلىق ساھەلىرىگە، شۇنداقلا ئامېرىكا جەمئىيىتىنىڭ كىشىلىك مۇناسىۋەت مىزانلىرىغا بەزىدە يۈمۈرلۈك، بەزىدە چوڭقۇر پەلسەپىۋى پىكىر ئارقىلىق ئۆزگىچە باھا بېرىلگەن، قىسقىسى ئامېرىكا جەمئىيىتىنىڭ ئەجەبلىك ئاجىزلىقلىرى كەسكىنلىك بىلەن ئېچىپ تاشلانغانىدى. لېكىن، ئامېرىكىنىڭ زور كۆپچىلىك پۇقرالىرى كاپىتالىستىك تۈزۈمنىڭ دەردىنى يەتكۈچە تارتىپ، ئۇنىڭ ماھىيىتىنى تەدرىجىي چۈشىنىۋاتقانلىقى ئۈچۈن «شەيتان لۇغەت» تىن ئىبارەت بۇ يېڭىلىق ئۇلارنى ئۆزىگە مەپتۇن قىلىۋالدى. ئۇنىڭ ئوقۇرمەنلىرى، قوللىغۇچىلىرى ئۈزلۈكسىز كۆپىيىپ بار-دى. 1906 - يىلىغا كەلگەندە «شەيتان لۇغەت» رەسمىي كىتاب سۈپىتىدە نەشر قىلىنىپ ئامېرىكا جامائەتچىلىكى بىلەن يۈز كۆرۈشتى. ئۇزاق ئۆت-جەي بىر مۇنچىلىگەن دۆلەتلەردە ئۇنىڭ تەرجىمە ۋە تەقلىدىي نۇسخىلىرى، شۇنداقلا يېڭى - يېڭى «شەيتان لۇغەت» لەر نەشر قىلىنىشقا باشلىدى. 1991 - يىلى ئېلىمىزنىڭ لىنجياڭ نەشرىياتى ئامېروس بىرىستنىڭ «شەيتان لۇغەت» نى نەشر قىلدى. ئۇيغۇر ئوقۇرمەنلىرىمىز 1993 - يىلى تۇنجى

قېتىم دۆلەت مىللىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ نەشر ئەپكارى - «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى» ژۇرنىلى ۋە شىنجاڭ خەلق نەشرىياتىنىڭ نەشر ئەپكارى - «تەرمىلەر» ژۇرنىلىنىڭ ئىلتىپاتىدا «شەيتان لۇغەت» نىڭ پارچىلىرى بىلەن تونۇشتى.

يۇقىرىدا ئېيتىپ ئۆتكىنىمىزدەك، «شەيتان لۇغەت» كۈچلۈك يۈ-مۈرلۈك خۇسۇسىيەت ۋە چوڭقۇر پەلسەپىۋى پىكىرگە ئىگە بولۇپ، تۇرۇپ بىزنىڭ كۈلكىمىزنى قوزغىسا، تۇرۇپ ئويغا چۆمدۈرىدۇ. ئۇ بىزنى قاتتىق پىكىر چەمبىرىكىدىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئاجايىپ قىزىقارلىق، شۇنداقلا ئاجايىپ مول تەسەۋۋۇر دۇنياسىغا باشلاپ كىرىدۇ. باشقا لۇغەتلەرگە ئوخشىمايدىغان يېرى شۇكى، ئۇنىڭ بىز چۈشەنمەكچى بولغان شەيئى ۋە ھادىسەلەرگە بەرگەن باھاسى پەقەت ئۇنىڭلا باھاسى بولۇپ، ئۇ ئۆزىمىزنىڭ نۇتۇق ياكى ئەسەرلىرىمىزدە ئۆز پىكىرىمىزنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن ئاساس سۈپىتىدە نەقىل كەلتۈرۈش ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئەمەس. بۇ يەردە شۇنى ئەسكەرتىپ ئۆتۈشكە توغرا كېلىدۇكى، «شەيتان لۇغەت» تىكى بىر مۇنچىلىگەن تەبىرىلەرگە تەنقىدىي مۇئامىلە قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ.

دۆلىتىمىز ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتىنى يولغا قويغاندىن كېيىن، غەربنىڭ ئىلغار نەرسىلىرى بىلەن بىللە ناچار نەرسىلىرىمۇ جەمئىيەتىمىزگە كىرىپ كەلدى. بىر قىسىم كىشىلىرىمىزدە غەربكە چوقۇنۇش ئىدىيىسى باش كۆتۈرۈپ قالدى. قولىڭىزدىكى «شەيتان لۇغەت» غەرب دۇنياسىنى يورۇتۇپ بېرىدىغان بىر كارتىنا بولۇپ، غەرب جەمئىيىتىنى چۈشىنىشىمىزگە، شۇنداقلا غەربنىڭ ھەممىلا نەرسىسىنىڭ ياخشى بولدى-ئۇرەمەيدىغانلىقىنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىشىمىزغا ياردەم بېرەلەيدۇ.

مەزكۇر كىتابنى تۈزۈشتە مۇھىم تەرجىمە قىلغان، گۇاڭشى ئۆلكىسىدىكى لىجياڭ نەشرىياتى نەشر قىلغان ئامېرىكا بىرىتىنىڭ «شەيتان لۇغەت»ى، يەنە شۇ نەشرىيات نەشر قىلغان، فېڭ جىيەنشېن، لىن چىڭ-خۇا، خې پېيجوڭ، نى تىيەن قاتارلىق كىشىلەر تۈزگەن «شەرقتە شەيتان لۇغەت»، فېي ئاۋۋېن تۈزگەن، «نۇرلۇق» گېزىتى نەشرىياتى نەشر قىلغان «يېڭى كېمىلىرىچ شەيتان لۇغەت»ىدىن ھەمدە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى»

قى» ژۇرنىلى (ئۇيغۇرچە)، «تەرمىلەر» ژۇرنىلى (ئۇيغۇرچە)، «دۇنيا ئەدەبىياتى» ژۇرنىلى (ئۇيغۇرچە)، «شىنجاڭ ياشلىرى» ژۇرنىلى، «ئەدەبىي تەرجىمىلەر» ژۇرنىلىدىن پايدىلىنىلدى.

مەزكۇر لۇغەت ئۇيغۇر ئالفاۋىت تەرتىپى بويىچە تۈزۈلدى (ئۇيغۇر ئالفاۋىت تەرتىپىنى رەتلەشكە يولداش ئىلياس رەھىمى ئالاھىدە كۈچ چىقاردى). مەزمۇنى يورۇتۇپ بېرىشنى، شۇنداقلا لۇغەتنىڭ قىزىقتۇرۇش كۈچىنى مەقسەت قىلغان ھالدا، بەزى مۇناسىپ يۇمۇرلارمۇ بېرىلدى. تېكىست بىلەن ئارىلىشىپ كېتىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن يۇمۇرلارنىڭ ماۋزۇلىرىغا ياتتۇخەت شەكلى ئىشلىتىلدى. ئېيتىلىشى ئوخشاش، مەنىسى ئوخشاشمايدىغان سۆزلەر بىلەن ئارىلىشىپ كېتىشىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن بەزى مەنىداش سۆزلەرنىڭ بىر نەچچە خىل ئېيتىلىشى ئارقىمۇ ئارقا بېرىلدى.

مۇندەرىجە

ئا

ئازادلىق 5
 ئاساسىي قانۇن 5
 ئاسمان 5
 ئاشپەز 5
 ئاشقازان 5
 ئاشنا 5
 ئاشنا ئويناشماق 6
 ئاشقىلىق 6
 ئاغرىق 6
 ئاغرىنىش 6
 ئاغزىغا كەلگەننى سۆزلەش 6
 ئاقرىقىلىق 7
 ئاق تاشلىق كىتاب 7
 ئاقسۆڭەك 7
 ئاقىلانە بولماسلىق 7
 ئاقىلانلىك 7
 ئاكسىيە 7
 ئاگاھلاندۇرۇش 8
 ئالدامچىلىق قىلىش 8
 ئالدىراش 8
 ئالدىراخغۇلۇق 8
 ئالغا بېشىش 9

ئاپت 1
 ئاتا 1
 ئاجايىپ، ئالاھىدە، كارامەت 1
 ئاجىزلىق 1
 ئاچ كۆز 1
 ئاچ كۆزلۈك 1
 ئاچلىق ئېلان قىلىش 2
 ئاخبارات ئەركىنلىكى 2
 ئاخبارات خەۋىرى 2
 ئاخبارات ئورگىنى 2
 ئادەت 2
 ئادەتتىكى پۇقرا 3
 ئادەم 3
 ئادەم ئاتا 3
 ئادۋوكات 3
 ئادىل بولمىغان قىلىش 4
 ئادىللىق 4
 ئارخىتېكتور 4
 ئارىلىق 4
 ئارقا ئىشىك 5
 ئازاب 5

16	..... ئەخلاق	9	..... ئاللا
16	..... ئەخلاقى بۇزۇق	9	..... ئاممىۋى ئاپتوبۇس
17	..... ئەخلەت	9	..... ئامېرىكا
17	..... ئەخمىق	10	..... ئانا
17	..... ئەدەبىي ئاخبارات	10	..... ئاۋسترالىيە
17	..... ئەدەب	10	..... ئائىلە
17	..... ئەدەپ - قائىدە	10	..... ئائىلە ئايالى
17	..... ئەر	11	..... ئائىلە باشلىقى
18	..... ئەر بىلەن ئايال	11	..... ئائىلە تاپشۇرۇقى
18	..... ئەز - خوتۇن	11	..... ئائىلە جابدۇقلىرى
19	..... ئەركەك جىنىس	11	..... ئائىلە كۆز قارشى
19	..... ئەركىنلىك	11	..... ئائىلە ھېسابات دەپتىرى
19	..... ئەركىنلىكنىڭ دۈشمىنى	11	..... ئائىلە ئوقۇتقۇچىسى
19	..... ئەرلەرگە ئۆچلۈك	11	..... ئاياغ، كەش
20	..... ئەرۋاھ	11	..... ئايال
20	..... ئەسەر ئوغرىلاش	12	..... ئايال كاتىپ
20	..... ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتى	12	..... ئاياللارنىڭ دوستلۇقى
20	..... ئەستە قالدۇرۇش	13	..... ئايالنىڭ جەلىپكارلىقى
20	..... ئەسكەر	13	..... ئايالنىڭ قەلبى
20	..... ئەسلەش	14	..... ئايروپىلان
21	..... ئەقلىيە سۆز		ئە
21	..... ئەقىل - پاراسەت	15	..... ئەپەندى
22	..... ئەقىللىق	15	..... ئەپسانە
22	..... ئەقىللىق كىشى	15	..... ئەپسۇسلىنىش
22	..... ئەلچىخانا	16	..... ئەپۇ سوراھ
22	..... ئەلبېھرام	16	..... ئەپيۇن
22	..... ئەمەلىي كۈچ	16	..... ئەتە
22	..... ئەمەلىيەت	16	..... ئەتىر

28	بانكىر	23	ئەبەلىيەتتە
	باھاسىنى چۈشۈرۈپ سېتىش	23	ئەمچەك
29	تاش	23	ئەمچەك توپچىسى
29	باي	23	ئەمگەك
29	بايانات	23	ئەنئەنە
29	بايراق	24	ئەنئەنىۋى مەدەنىيەت
30	بايلىق	24	ئەھمىيەت
30	بەخت	24	ئەۋرىشكە
30	بەختسىزلىك	24	ئەۋلىيا
30	بەدەل	24	ئەينەك (بوي ئەينەك)
31	بەدەن		ب
31	بەدەن ئېغىرلىقى	25	باتۇرلۇق
31	بەش بۇرجەكلىك بىنا	25	باچ
31	بەختىگى	25	باراۋەرلىك
32	بەلگە	26	بارماق
32	بەنگۇڭنىڭ	26	بارومېتىر
32	بوتانىكا ئالىمى	26	بازار
32	بوغالتىر	26	باشقۇنچىلىق قىلىش
32	بۇھتان قىلىش	26	باش
32	بوۋاق	26	باش ئاغرىقى
33	بويىتاق	27	باشقۇرۇلىدىغان بومبە
33	بويىتاقلار خىتابنامىسى	27	باشلىق
33	بويۇنماسلىق	27	بالا
33	بۇزغۇنچىلىق	27	بالا باققۇچى
33	بۇزۇق ئادەم	28	بالكون
33	بۆلۈت	28	بالىلىق دەۋر
33	بېكەت	28	بالىلىقىغا قايتىش
34	بېكىتىش	28	بانكا

- 41 پارنىكتا ئۆستۈرۈش 41
- 41 پارول 41
- 41 پاسپورت 41
- 42 پاشا 42
- 42 پاك - دىيانەتلىك بولۇش ... 42
- 42 پال 42
- 43 پاهىشە 43
- 43 پاهىشە ئىستېتىكىسى 43
- 43 پاهىشخانا 43
- 43 پايتەخت 43
- 43 پايىنەكۋاش 43
- 44 پەرزەنتلەر 44
- 44 پەرق 44
- 44 پەرىشتە 44
- 44 پەزىلەت 44
- 44 پەسىل 44
- 44 پەلسەپە 44
- 45 پەن - تېخنىكا 45
- 45 پەيلاسوپ 45
- 45 پىسخولوگى 45
- 46 پىسخولوگىيە دوختۇرى 46
- 46 پو ئاتماق 46
- 46 پوچتا ماركىسى 46
- 46 پوچپىركا 46
- 46 پورت 46
- 46 پۇرۇخ 46
- 47 پويىز 47
- 47 پۇرسەت 47
- 34 بېلەت تاشلاش 34
- 35 بېنىزىن 35
- 35 بىپەرۋالىق 35
- 36 بىتەرەپ 36
- 36 بىچارە ئادەم 36
- 36 بىخەتەرلىك 36
- 36 بىدئەتچى 36
- بىر ئەر - بىر خوتۇنلۇق
- تۈزۈم 36
- بىر نەرەپلىمە قاراش 37
- بىر توپ قاغا - قۇزغۇن
- لار 37
- بىر كۈن 37
- بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى 37
- بىرلىشىش 37
- بىزار بولۇش 38
- بىكار تەلەت 38
- بىلىم 38
- بىمەنىلىك 38
- بىيوروكراتلىق 38
- بىر ئەر - بىر ئايال
- پاتېفون 39
- پادىشاھ 39
- پارا 39
- پارا ئالغۇچى 40
- پازلامېنت 40
- پازلامېنت ئەزىزى 41

55	تالانت ئامبولاتورىيىسى	48	پۇرسەتپەرەس
56	تالان - تاراج قىلىش	48	پۇشايما
56	تاللاش	48	پۇقرا
57	تاماشىبىن	48	پۇقرالارنىڭ ھوقۇقى
57	تاماق تىزىملىكى	48	پۇل
58	تامাকা	49	پۇل خەجلەش
58	تام	50	پۇل قەرز ئېلىش
58	تاموژنا بېجى	50	پۇلنىڭ پايدىسى
58	تانكا	50	پېداگوگىكا
59	تاۋاب قىلىش	50	پىتنە - ئىغۋا
59	تاۋار	50	پىكىر
59	تاۋۇت	51	پىكىر يۈرگۈزۈش
59	تەبەسسۇم	51	پىلان
59	تەبرىكلەش		ت
60	تەبىئىي ئاپەت	52	تاپانچا
60	تەجرىبە	52	تاج كىيگەن شائىر
60	تەرەققىي قىلىش	52	تارىخ
61	تەربىيەلەش	53	تارىخشۇناس
61	تەربىيىلىنىش	53	تارىخ مۇزېيى
61	تەرتىپ	53	تارىخ ئىلمى
61	تەرجىمە	53	تارىخىي شەخس
62	تەرجىمىھال	53	ئاسادىپىلىق
63	تەرسالىق		تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇر
63	تەرغىباتچى	54	تارى
63	تەركىي دۇنياچى، زاھىد	55	تاشلىۋېتىش
63	تەسەللى بېرىش	55	تاغقا چىقىش تەنھەرىكىتى
64	تەسەۋۋۇر	55	تاقەت قىلىش
	تەسەۋۋۇر قىلىش ئىقتىدا	55	تالانت

- 64 ..... رى
 65 ..... تەقدىر
 65 ..... تەكشۈرۈش
 65 ..... تەكلىپ قويۇش
 66 ..... تەڭپۇڭلۇق
 66 ..... تەلەپپۇز
 66 ..... تەلەي
 66 ..... تەنتەربىيە
 67 ..... تەقىد
 67 ..... تەقىدچى
 68 ..... تەنھالىق، يالغۇزلۇق
 68 ..... تەھدىت سېلىش
 68 ..... تەۋەككۈل قىلىش
 69 ..... تراگېدىيە
 69 ..... ترېنېر
 69 ..... توپلاڭ
 70 ..... توپلاڭ كۆتۈرۈش
 70 ..... توخۇ يۈرەك
 70 ..... توغرا
 70 ..... توك
 71 ..... توك مەنبەسى
 71 ..... توك ئورۇندۇق
 71 ..... توڭلاتقۇ
 71 ..... تولۇقلاپ تۆلەش
 71 ..... تونۇش ئادەم
 71 ..... تونۇشتۇرۇش
 72 ..... تونۇشتۇرغۇچى
 72 ..... توي
- توي قىلىش تەلىپى قويۇش .....
 73 ..... يۇش
 74 ..... تويىڭ ئالدى كەينىدىن
 74 ..... كى ئەھۋال
 74 ..... نۇزاق
 75 ..... نۇرمۇش
 75 ..... نۇغما قابىلىيەت
 75 ..... نۇغۇلۇش
 75 ..... نۇل خوتۇن
 75 ..... تۆمۈريول
 76 ..... تۆھمەت
 76 ..... تۆھمەتخور
 76 ..... تۆۋەن ئىقتىدارلىق بالا
 77 ..... تۈرمە
 77 ..... تۈرمە ساقچىسى
 77 ..... تۈرمىدىن قېچىش
 78 ..... نۇزىتىش
 78 ..... تېپىشماق تېپىش
 78 ..... تېرە
 78 ..... تېررورچى
 78 ..... تېلېفون
 79 ..... تېلېۋىزور
 79 ..... تېلېۋىزىيە پروگراممىسى
 79 ..... تىجارەت
 80 ..... تىجارەت كىنىشكىسى
 80 ..... تىزىشچانلىق
 80 ..... تىل
 81 ..... تىلشۇناسلىق

90	..... جنسي تەربىيە	81	..... تىللىشىش
90	..... جنسي تەلپ	82	..... تىنچلىق
90	..... جنسي كېسەل	82	..... تىنچلىق بايرىمى
	..... چ	82	..... تىنچ ئۆزگەرتىۋېتىش
91	..... چاچ		..... ج
91	..... چاچ پاسونى	84	..... جاراھەت
91	..... چاشقان	84	..... جازا
92	..... چاقچاق	85	..... جازا ئەترىتى
92	..... چاقماق	85	..... جازا قوراللىرى
	..... چاقماق تېزلىكىدىكى ئۇرۇش	85	..... جازا مەيدانى
92	..... چاۋاك	85	..... جاز مۇزىكا
92	..... چاقىرىق	85	..... جاسۇس
92	..... چاۋاك	86	..... جاللات
93	..... چاۋاك چېلىش	86	..... جاھىللىق
93	..... چاۋاك ساداسى	87	..... جاۋاب
93	..... چەت ئەل ئەدەبىياتى	87	..... جاۋابكار
93	..... چەت ئەل تىلى	87	..... جەننەت
93	..... چەكسىز	88	..... جۇغراپىيە
93	..... چوقۇنۇش	88	..... جۇغراپىيەشۇناس
94	..... چوڭ شەھەر	88	..... جۇمھۇرىيەت
94	..... چوڭ كەچۈرۈم		..... جىددىي قۇتقۇزۇش ماشىنىسى
94	..... چوڭ مېڭە	88	..... سى
94	..... چولپان	88	..... جىن
94	..... چۆچەك	89	..... جىنايەت ئۆتكۈزۈش
95	..... چۆچەك دۇنياسى	89	..... جىنايەتچى
95	..... چۈش	89	..... جىنايى ئىشلار ساقچىسى
95	..... چۈشكۈنلىشىش	89	..... جىنسى ئايرىما
95	..... چۈشىنىش	89	..... جىنسى بىلىم

- 102 ..... ساقچىسى
 102 ..... خەلقئارا شاھمات
 102 ..... خەير - خوش
 102 ..... خەير - ساخاۋەت
 102 ..... خەير - ساخاۋەتچى
 103 ..... خروستال كەش
 103 ..... خوتۇن
 104 ..... خوتۇندىن قورقۇش
 104 ..... خور ئۆمىكى
 104 ..... خورلاش
 104 ..... خۇسۇسى كاتىپ
 105 ..... خۇشاللىق
 105 ..... خۇشامەت
 105 ..... خۇشامەتچى
 106 ..... خېرىدار
 106 ..... خىزمەت
 106 ..... خىزمەتداش
 106 ..... خىزمەتكار
 107 ..... خىيالىي تۇيغۇ
 107 ..... خىيانەت قىلىش جىنايەتى
 107 ..... يىتى
- د**
- 108 ..... داڭلىق ماركا
 108 ..... داھىي
 108 ..... دەپنە مۇراسىمى
 108 ..... دەرىجىدىن تاشقىرى باسقۇچ
 108 ..... زار
 109 ..... دەم ئېلىش
- 96 ..... چېگرا
 96 ..... چېلىشىش
 96 ..... چىدام كۈچى
 96 ..... چىرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش
 97 ..... چىلىش
 97 ..... چىش
 97 ..... چىش ئاغرىقى
 97 ..... چىش دوختۇرى
 98 ..... چىش كولىغۇچ
 98 ..... چىشى جىنىس
 98 ..... چىملىق
- خ**
- 99 ..... خاتا تۇيغۇ
 99 ..... خاتالىقى ئۈستىدە قايتا
 99 ..... خاھىش
 99 ..... خاتىرە مۇنارى
 99 ..... خاسلىق، ئىندىۋىدۇئال
 100 ..... خاسلىق
 100 ..... خاسىيەتلىك ئادەم
 100 ..... خام چوت
 100 ..... خام خىيال
 100 ..... خانقىز
 101 ..... خانىش
 101 ..... خەت
 101 ..... خەتەر
 101 ..... خەرىتە
 102 ..... خەلق
 102 ..... خەلقئارا جىنايىتى ئىشلار

115	دېلو مەلۇم قىلىش	109	دەۋاگەر
115	دېموكراتىزم	109	دراما
115	دېموكراتىك تۈزۈلمە	109	دراماتورگ
116	دېموكراتىيە	109	دوختۇر
116	دېھقان	109	دوختۇرخانا
116	دېئاگنوز	110	دورا
117	دېپلوماتىيە	110	دورېگەر
117	دېپلومات	110	دوزاخ
117	دېرىكتور	111	دوست
117	دىن	111	دوست تۇتۇش
	رەھبەر	111	دوستلۇق
118	رادىكال	111	دۈربۈن
118	رادىكاللار	112	دۇنيا خەرىتىسى
118	رادىكاللار گۇرۇھى	112	دۇنيا ساقچىسى
118	رازۋېدكىچى	112	دۇنيا قاراش
119	راست گەپ	112	دۆتلۈك
119	راك	113	دۆلەت
119	راكېتا	113	دۆلەت بىخەتەرلىكى
119	راھەتلىنىش	114	دۆلەت چېگرىسى
119	راھىب	114	دۆلەتچىلىك
119	رەپىقە	114	دۆلەت نەزەرىيىسى
119	رەت قىلىش	114	دۆلەت نومۇسى
120	رەسىم		دۆلەتنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا
120	رەڭلىك تېلېۋىزور	114	ئارىلىشىش
120	رەڭلىك نۇسخا ئالغۇ	114	دۈشەنبە
120	رەھىمسىزلىك	115	دۈشمەن
120	رومان	115	دۈشمەنلىك نىيەت
121	رومانتىكا	115	دۈمبە

127	تۈرى	121	روھ
127	زېرىكش	121	رويال
127	زېمىن	121	رېئاللىق
128	زىبۇزىننەت	122	رېئاللىق
128	زىيارەت قىلىش	122	رېپىرى
128	زىيالىي	122	رېتسېپ
128	زىيان تارتىش	122	رېژىسور
	س	122	رېستوران
129	سائەت		رېستوران مۇلازىمەتە
129	ساپ ھېسسىيات	122	چىسى
129	ساپا		رېمونت كاپالىتى كارتوچە
130	ساپما كەش	122	كسى
130	ساتراش	123	رېنتگېن نۇرى
130	ساختا پۇل	123	رېئايەت
130	ساختا پۇل ياسىغۇچى	123	رېياسەتچى
130	ساختىپەز		ز
131	ساختىپەزلىك	124	زاسىداتېلار ئۆمىكى
131	ساداقەت	124	زاغلىق قىلىش
131	ساراڭ	124	زامانىۋى
132	ساغلاملىق	125	زامانىۋى گۈزەل ئەخلاق
132	ساغلاملىق سۇغۇرتىسى	125	زەربە بېرىش
133	ساقال	125	زەمبىرەك
133	ساقچى	125	زەئىپلىشىش
134	ساقچى ئەمەلدارى	125	زوراۋان كۈچ
134	ساكس	125	زوراۋانلىق
134	سالاهىيەت	126	زۇكام
134	سالماق بولۇش	126	زۇڭتۇڭ
134	سانائەت ئىنقىلابى		زۇڭتۇڭنىڭ خۇسۇسىيەت

142	سودا كەسپى	134	سانائەتلىشىش
142	سودىگەر	134	سانئىمېتىر
142	سودىيە	134	ساھىبجامال
142	سوغۇق مۇئامىلىگە ئۈچۈرۈش	135	ساۋاتسىز
143	سوراش	135	ساۋاق
143	سوقۇر ئۈچەي	135	ساۋاقداش
143	سولخاي	136	سايلام
143	سوۋغات	136	سايلام رىقابىتى
144	سۈيىقەست	136	سايلامغا بېلەت تاشلاش
144	سۈيىقەستچى	136	سايلام نۇتقى
144	سۆز تېمىسى	136	سايلىغۇچى
144	سۆزلەش	137	سەپسەتە
145	سۆزمەنلىك	137	سەتچىلىك خەۋىرى
145	سۆڭەك	138	سەرگەردان
145	سۆھبەت	138	سەرگەردان ھۆكۈمەت
145	سۆيۈشۈش	138	سەممىيەت
147	سۈبھى	138	سەممىيلىك
147	سۈپەت	139	سەنئەت
147	سۈت ئەمگۈچى ھايۋان	140	سەنئەتكار
147	سۈرگۈن قىلىش	140	سەھەر
148	سۈكۈت	140	سەۋەنلىك
148	سۈنئىي باغ	140	سەۋرچانلىق
148	سۈنئىي نەپەسلەندۈرۈش	140	ستاتىستىكا
148	سۈنئىي ئۇرۇقلاندۇرۇش	141	سوئال سوراش
148	سېرىك	141	سوت مەھكىمىسى
149	سېتىق نام	141	سوتتىكى ئەخمەق
149	سېغىنىش	141	سوتقا چاقىرىش قەغىزى
		142	سودا

- 157 ..... شورپا
- 157 ..... شوۋىنىزم
- 158 ..... شېرىك جىنايەتچى
- 158 ..... شېرىن ئاي
- 158 ..... شېكەر
- 158 ..... شېئىرىيەت
- 158 ..... شىركەت
- 158 ..... شىكايەت قىلىش
- 158 ..... شىلەپە
- غ
- 159 ..... غاڭزا
- 159 ..... غالجىر ئىت كېسىلى
- 159 ..... غالجىرلىق
- 159 ..... غالبلىق
- 159 ..... غايە
- 160 ..... غەرب
- 160 ..... غەرق مەست بولۇش
- 160 ..... غەزەپ
- 160 ..... غەلبە قىلغۇچى
- 161 ..... غەلبە قىلىش
- 161 ..... غەلىتە
- 161 ..... غەلىتە خەۋەر
- 161 ..... غەمخورلۇق
- 161 ..... غۇرۇر
- ف
- 162 ..... فوتو ئاپپارات
- 163 ..... فورما
- قايىلىيەت
- 157 ..... سېغىز كەمپۇت
- 149 ..... سېمىزلىك
- 149 ..... سېھىرگەرلىك
- 150 ..... سىرلىق ساراي
- 150 ..... سىناش
- 150 ..... سىنىپ
- 151 ..... سىياسەت
- 151 ..... سىياسەتۋاز
- 151 ..... سىياسىئون
- 152 ..... سىياسىي
- 152 ..... سىياسىي ساھە
- 152 ..... سىياسىي سەرگەردان
- 152 ..... سىياسىي سەنئەت
- 153 ..... سىياھ
- 153 ..... سىياھ قەلەم
- ش
- 154 ..... شاللاق ئايال
- 154 ..... شام
- 154 ..... شامال
- 154 ..... شائىر
- 155 ..... شاۋقۇن
- 155 ..... شەپقەت
- 155 ..... شەخسىيەتسىزلىك
- 155 ..... شەكىل
- 155 ..... شەھەر
- 156 ..... شەپتان
- 157 ..... شەپتان لۇغەت
- 157 ..... شوپۇرلۇق كىنىشكىسى

170	قەبرە.....	164	قاتتىق چۆچۈپ كېتىش ...
170	قەبرە سۆزى	164	قاتناش .....
170	قەبرە گۈمبىزى	164	قاتناش تارماقلىرى .....
170	قەبرىستان	165	قاتىل .....
171	قەدىمكى قەبرە	165	قاتىللىق قىلىش .....
171	قەرز ھۆججىتى	166	قارا جەمئىيەت .....
171	قەسەم	166	قارا نىيەت .....
172	قەسەم سۆزى	166	قارا يۈمۈر .....
172	قەغەز	166	قاراز .....
172	قەلەم	166	قاراقچى .....
172	قەھرىمان	167	قارتا .....
173	قورسقى تار	167	قارشى تۇرۇش .....
173	قورقۇش	167	قارشى ئېلىنمايدىغان ئا .....
173	قورۇق	167	دەم .....
173	قوش جىنسلىقلار مۇھەب	167	قان .....
173	قېتى	167	قانغا قان، جانغا جان .....
173	قوشنا	167	قانۇن .....
174	قوشۇلۇش	167	قانۇن - قائىدە، قائىدە .....
174	قول	168	ئادە - نىزام .....
175	قول تۇتۇشۇش	168	قانۇنسىز كۆچمەن .....
175	قولغا ئېلىنىش	168	قانۇنغا بويسۇنغان .....
175	قولياغلىق	168	قانۇنغا ئۇيغۇن بولۇش .....
176	قوي	168	قانۇنىي ۋاكالىتچى .....
176	قۇچاقلىشىش	168	قائىدە ياكى پرىنسىپ .....
176	قۇرۇق خىيال	169	قايتا نىكاھلىنىش .....
176	قۇش	170	قايتۇرۇش .....
176	قۇلاق	170	قايقۇرۇش، ھەسرەت چېچىش .....
177	قۇلاقنى يوپۇرۇۋېلىش	170	كېكىش .....

184	كاتىپ	177	قۇياش
185	كارىۋات	177	قۇياش نۇرى
185	كالا	177	قۇيرۇق
185	كالپۇك	177	قېچىش
186	كالتەك توپ	178	قېزا
186	كالا	178	قېنانا
186	كالۋا	179	قىرغىن قىلىش
187	كالپىندار	179	قىز
187	كەچلىك زىياپەت	179	قىز قولىشى
187	كەچۈرۈش	179	قىزغىنلىق
187	كەچۈرۈم سوراى	180	قىزىقچى ئارتىس
187	كەسىپى كېسەل	180	قىزىققۇچى
188	كەسىپ، ھۈنەر	180	قىزىقىش
188	كەسىپ ئەھلى		قىزىل كىرىست جەمئەت
188	كەشىپاتچى	180	قىتى
188	كەلكۈن	180	قىساس ئېلىش
188	كەلگۈسى	181	قىستۇرما رەسىم
189	كەمتەرلىك	181	قىلتاق
189	كەمتەر بولماسلىق	182	قىلىچ
189	كلاسسىك	182	قىمار
189	كلاسسىك ئەسەر	183	قىممەت
189	كوررېكتور	183	قىياپەت
189	كوررېكتورلۇق	183	قىياس
189	كۆلدۈرلىتىش	183	قىيامەت كۈنى
190	كۆللىكتىپ		ك
190	كۆللىكتىپ ئاشخانا	184	كاپالەتنامە
190	كومپوزىتور	184	كاپىتال
190	كومپىدىيە	184	كاپىتالزىم

194	كۈندىلىك تۇرمۇش	190	كونا ئەسكەر .....
194	كۈندىلىك خاتىرە	190	كونسۇل .....
195	كېپىل بولغۇچى	190	كونسېرۋاتىپ .....
195	كېڭەش پالاتاسى	190	كونۇبەرت .....
195	كېڭىشىش	191	كۈتۈپخانا .....
195	كېسەل، ئاغرىق	191	كۆچمەن .....
195	كىتاب	191	كۆچۈرۈش .....
196	كىتاب ئوقۇش	192	كۆچۈش .....
196	كىرىپك	192	كۆز .....
196	كىرىم	192	كۆز دورىسى .....
	كىشىلىك تۇرمۇشتىكى ئەڭ		كۆز كېسەللىكلىرى دوختۇر
196	قاتتىق زەربە	192	تۈرى .....
196	كىشىلىك ھايات	193	كۆز يېشى .....
197	كىشىلىك ھوقۇق	193	كۆزەينەك .....
198	كىنو	193	كۆكرەك .....
198	كىيىم		كۆڭلىنى ياساش، تەسەللى
199	كىيىم مودېلى	193	بېرىش .....
	گ	193	كۆڭۈل بۆلمەسلىك .....
200	گازارما	193	كۆڭۈل بۆلۈش .....
200	گال	193	كۆڭۈل ئېچىش .....
200	گالىستۇكنىڭ رولى	193	كۆل .....
200	گرامماتىكا	194	كۆلەڭگە .....
200	گومۇش	194	كۆيۈپ قېلىش .....
	گۇناھنى يۇماق، گۇناھىدىن	194	كۆتۈلمىگەن .....
201	ساقىت بولماق	194	كۈچ .....
201	گۇۋاھلىق سۆزى	194	كۈچى يەتمەسلىك .....
201	گۇۋاھلىق يىغىنى	194	كۈلدان .....
201	گۆركار	194	كۈلكە .....

207 ..... ماختاش

208 ..... ماددەچىلىق

208 ..... مارافون

208 ..... مارشال بىلەن جەڭچى

208 ..... ماسلىشىش

209 ..... ماگىزىن

209 ..... مال باھاسى

209 ..... مال ساتقۇچى

209 ..... مالاي

209 ..... مال - مۈلۈك، بايلىق

210 ..... مالىيە

210 ..... ماي بوياق رەسىم

210 ..... مايمۇن

210 ..... مەبلەغ سېلىش

210 ..... مەجبۇرلاش

210 ..... مەجبۇرىي پېنسىيىگە چىرىش

210 ..... قىرىش

210 ..... مەجبۇرىيەت

210 ..... مەخپىي قورال

211 ..... مەخپىيەتلىك

211 ..... مەخسۇس ئىستون يازغۇ

211 ..... چىسى

211 ..... مەدەنىيەت

212 ..... مەرتىۋە

212 ..... مەردلىك

212 ..... مەست

212 ..... مەسلىھەتچى

212 ..... مەسئۇلىيەت

201 ..... گۆرۈگە ئېلىۋېلىش

201 ..... گۆشخورلۇق

202 ..... گۆھەر

202 ..... گۈزەل ئەخلاق

202 ..... گۈل

202 ..... گېتىلەر

202 ..... گېزىت

203 ..... گېنېرال

203 ..... گېنېرالنى رەپىتىس

203 ..... گېئولوگ

203 ..... گېئولوگىيە

204 ..... گىلەم

ل

205 ..... لەۋ سۈرۈخ

205 ..... لۇغەت

205 ..... لۇغەت تۈزگۈچىلەر

206 ..... لۇڭگە

206 ..... لۈكچەك

206 ..... لۈكچەكلىك

206 ..... لېدىر

206 ..... لىپتىك

206 ..... لىفت

م

207 ..... مائارىپ

207 ..... مائاش

207 ..... ماتېرىيالنىزم

207 ..... ماتېماتىكا

- 220 ..... مۇزېي
- 220 ..... مۇزىكا
- 220 ..... مۇساپە
- 220 ..... مۇساپىر
- 220 ..... مۇستەبىت
- 221 ..... مۇستەبىت ھوقۇق
- 221 ..... مۇستەبىت ھۆكۈمەت
- 221 ..... مۇستەملىكە
- 221 ..... مۇشتەرى
- 222 ..... مۇكاپات
- 222 ..... مۇلازىمەت قىلىش
- 222 ..... مۇميا
- 222 ..... مۇنازىرە قىلىش
- 223 ..... مۇناسىۋەت ئىلمى
- 223 ..... مۇناسىۋەتتى ئۇرۇش
- 223 ..... مۇنبەر
- 223 ..... مۇنچا
- 223 ..... مۇھاجىر
- 224 ..... مۇھاكىمە
- 224 ..... مۇھەببەت
- 224 ..... مۇھەببەت باغلاش
- 225 ..... مۇھەببەت تورى
- 225 ..... مۇھەببەت خېتى
- 225 ..... مۇھەررىر
- 226 ..... مۇھىت
- 226 ..... مۇۋەپپەقىيەت
- 226 ..... مۇۋەپپەقىيەت قازانغۇچىنىڭ
- 226 ..... سىرى
- 213 ..... مەسئۇلىيەتچانلىق
- 213 ..... مەسئۇلىيەتتى بار
- 213 ..... مەشھۇر
- 213 ..... مەشھۇر كىشى
- 214 ..... مەكتەپ
- 214 ..... مەكتەپ پۈتتۈرۈش مۇراسىمى
- 214 ..... مەكتەپكە كىرىش
- 214 ..... مەڭگۈ
- 214 ..... مەمۇرىي ئەمەلدار
- 215 ..... مەن
- 216 ..... مەنتىقە، لوگىكا
- 216 ..... مەنەپ، ئەمەل
- 216 ..... مەنىستەمەسلىك
- 216 ..... مەنپەئەتپەرەس
- 217 ..... مەنىداش سۆز
- 217 ..... مەۋجۇتلۇق
- 217 ..... مودا
- 217 ..... مودېل
- 218 ..... مۇتەپەككۈر
- 218 ..... مۇتەخەسسسىس
- 218 ..... مۇتەئەھەم، مۇشتۇمزور، قۇلاق
- 218 ..... كەستى
- 218 ..... مۇتلەق
- 218 ..... مۇخبىر
- 219 ..... مۇددەتكە بۆلۈپ تۆلەش
- 219 ..... مۇرەسسە
- 220 ..... مۇرەككەپ

- نامىنى ئەسلىگە كەلتۈ- 227
 مۇۋەپپەقىيەت قازىنىش 227
 مۇتئۇەر 227
 مۇجىزە 228
 مۇشكۈل ئەھۋالغا چۈشۈپ .....
 قېلىش 228
 مېتالورگىيە 228
 مېدال 229
 مېھمان 229
 مېجەز 229
 مىكروپ 229
 مىلتىق 229
 مىللەت 229
 مىللىي خاراكتېر 229
 مىنىستىر، ئەلچى 230
 ن
 ناتىق 231
 ناتىقلىق سەنئىتى 231
 ناخشا 231
 ناخشا چولپىنى 231
 ناخشىچى 231
 نادان 231
 نازارەت قىلىش 232
 نامايىش 232
 نامرات 232
 نامراتلىق 232
 نامزات 233
 نامزاتلىققا كۆرسىتىلگۈ .....
 نامزاتلىق 233
 نامىنى ئەسلىگە كەلتۈ- 233
 رۇش 233
 ئائىلاج 233
 نەتىجە 233
 نەسەپنامە 234
 نەشر قىلىش 234
 نەشرىيات 234
 نەق پۇل 234
 نەقىل كەلتۈرۈش 234
 نوپۇزلۇق ئەر باب 234
 نۇتۇق 235
 نىشان 235
 ھ
 ھادىسە 236
 ھاراق 236
 ھارامزادە 237
 ھازىر 237
 ھاقارەتلىنىش 237
 ھاكاۋۇرلۇق 237
 ھامىلىدار ئايال 237
 ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش .....
 نىش 238
 ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش .....
 دورىسى 238
 ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش .....
 قاپچۇقى (گاندون) 238
 ھاۋا 239
 ھاۋا ئانا 239

244	ھۆرمەت قىلىش	239	ھاۋارايى
245	ھۆرمەتسىزلىك		ھاۋارايىدىن ئالدىن مەلۇم
245	ھۆسن تۈزەش	239	مات
245	ھۆسن تۈزەش ئورنى	239	ھاياجان
245	ھۆكۈمەت دائىرىلىرى	240	ھاياجانلىنىش
245	ھۆكۈمەت ياردىمى	240	ھايۋانات باغچىسى
245	ھېسداشلىق	240	ھەجۋى ئەسەر
246	ھېكايە	240	ھەجۋى رەسىم
246	ھىمايە قىلغۇچى	240	ھەربىي مەشىق
	ئو	241	ھەربىي نىزام
247	ئوبراز	241	ھەربىي ياردەم
247	ئوبزورچى	241	ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ
247	ئوبوروت	241	ھېسەت
247	ئوپپىرا	241	ھەسرەتلىنىش
248	ئوپپىراتسىيە	241	ھەقسىز سوۋغا قىلىش
248	ئوت ئاپىتى	241	ھەقىقەت
248	ئوت ئۆچۈرۈش ئەترىتى	242	ھەقىقىي، چىن
249	ئوتتۇرا ياشلىق ئادەم	243	ھەل قىلغۇچ تەدبىر
249	ئوتتۇز ياش	243	ھەيز توختاش مەزگىلى
249	ئوچۇقچىلىق	243	ھەيز كېسىلىش
250	ئوردا	243	ھەيكەلتىراشلىق
250	ئوردىن ، مېدال	243	ھوقۇق
251	ئورگان		ھوقۇقنى مەركەزلەشتۈرۈش
	ئورنىغا دەپتەسىنىش ، ئورنىغا	244	رۇش
251	قويماق	244	ھوقۇقتىن ۋاز كېچىش
252	ئورۇق	244	ھۇرۇنلۇق
252	ئوشۇرۇش	244	ھۆججەت
252	ئوغرى	244	ھۆججەت سومكىسى

- 261 ..... ئۈسسۈل، تانسا
- 261 ..... ئۇقتۇرۇش
- 261 ..... ئۈلتىماتۇم
- 261 ..... ئۈلۈغ
- 261 ..... ئۈلۈغ ئەر باب
- 262 ..... ئۈتۈغاقلىق
- 262 ..... ئۈنۈپەرستىت
- 262 ..... ئۈيقۇ
- ئۆ**
- 264 ..... ئۆپكە
- 264 ..... ئۆتكۈر كۆز
- 264 ..... ئۆتمۈش
- 265 ..... ئۆچمەس
- 265 ..... ئۆچمەنلىك
- 266 ..... ئۆچۈرگۈچ
- 266 ..... ئۆزئارا باش ئەلچى ئەۋە
- 266 ..... تىش
- 266 ..... ئۆز ئۆيى
- 266 ..... ئۆزگىچە
- 266 ..... ئۆزى
- 266 ..... ئۆزى بولالماسلىق
- 266 ..... ئۆزى تورغا چۈشۈش
- 266 ..... ئۆزىنى ئەيىبلەش
- 266 ..... ئۆزىنى باشقا بىراۋ قىلىپ
- 267 ..... كۆرسەتكۈچى
- 267 ..... ئۆزىنى پەس كۆرۈش
- 267 ..... ئۆزىنى قوغداش
- 267 ..... ئۆزىنى مەسخىرە قىلىش
- 252 ..... كى
- 252 ..... ئوغرىلىق
- 252 ..... ئوغرىلىقچە ئاڭلاش
- 253 ..... ئوقۇتقۇچىلىق
- 253 ..... ئوقۇش
- 253 ..... ئوقۇغۇچى
- 253 ..... ئوكيان
- 253 ..... ئومۇمىي پۇقرالارنىڭ بېلەت تاشلىشى
- 253 ..... ئوۋچى
- 254 ..... ئويما يېزىق
- 254 ..... ئويناشقاندەك ئىش قىل
- 255 ..... غۇچى
- 255 ..... ئويۇن ئويناش
- ئۇ**
- 256 ..... ئۇ
- 256 ..... ئۇچرىشىش
- 257 ..... ئۇرۇش
- 258 ..... ئۇرۇش توختىتىش
- 258 ..... ئۇرۇشقا قارشى تۇرۇش
- 258 ..... ئۇرۇق
- 258 ..... ئۇرۇق - تۇغقان
- 258 ..... ئۇزاق مۇساپىلىك باشقۇرۇلدىغان
- 259 ..... بومبا
- 259 ..... ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرگۈچى
- 259 ..... چى
- 261 ..... ئۈستىرا

267	..... لىش	267	..... ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش
273	..... ھىسى	268	..... ئۆسۈپ يېتىلىش
274	..... ۋاقىت	268	..... ئۆسۈم
274	..... ۋاقتى ئۆتكەن	268	..... ئۆكتىنچى پارتىيە
274	..... ۋاقت چېكى	268	..... ئۆگەي دادا
274	..... ۋاكالىتى	268	..... ئۆلچەش
274	..... ۋالى	268	..... ئۆلۈش
274	..... ۋەزىپە	268	..... ئۆلۈم جازاسى
274	..... ۋەكىل	268	..... ئۆمۈر سۇغۇرتىسى
275	..... ۋەھىسلىك كىنو	268	..... ئۆي
275	..... ۋىجدان	268	..... ئۆي - ماكانىمىز
	ئى	269	..... ئۆي - ماكانىمىز
277	..... ئېتىراپ قىلىش		ئو
277	..... ئېتىقاد		..... ئۈچ بۇلۇڭلۇق مۇناسى
277	..... ئېزىقتۇرۇش	270	..... ۋەت
278	..... ئېشەك	270	..... ئۈچىنچى شەخس
278	..... ئېشىپ كېتىش	270	..... ئۈزۈل - كېسىلىك
	..... ئېغىر جىنايەت ئۆتكۈزگۈ	271	..... ئۈمىد
278	..... چى	271	..... ئۈمىدسىزلىنىش
278	..... ئېغىز	271	..... ئۈمىدۋار ئادەم
279	..... ئېغىزچە تەرجىمان	271	..... ئۈمىدۋارلىق
279	..... ئېكسپېدىتسىيىچى	272	..... ئۈنۈمدارلىق
	..... ئېكولوگىيىلىك تەڭپۇڭ		ۋ
279	..... ئېلۇق		..... ۋاپاقا جاپا قىلىش
279	..... ئېگىلمەي - سۇنماي	273	..... ۋارىسلىق قىلىش
279	..... ئېلاستىكىلىق ئىشتان	273	..... ۋارىسلىق ھوقۇقى
279	..... ئېلان	273	..... ۋاسىتىلىك باج
280	..... ئېلان ئىسمى		

- 284 ئىرفىي كەمستىش .....
 284 ئىزدىنىش .....
 285 ئىسپات .....
 285 ئىسپاتلاش .....
 285 ئىستراتېگىيە .....
 286 ئىستراخوۋانىيە .....
 286 ئىستېيا بېرىش .....
 286 ئىستېمال .....
 286 ئىستىقبال .....
 287 ئىسراپچىلىق .....
 287 ئىسمىنا قوشۇپ ئىش .....
 287 لەش .....
 287 ئىسىم .....
 287 ئىسىم فامىلە .....
 287 ئىسىم كارتوچكىسى .....
 288 ئىش تاشلاش .....
 288 ئىشەنچلىك .....
 288 ئىشتان .....
 288 ئىشتىن بوشتىش .....
 288 ئىشتىھا .....
 288 ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى .....
 289 ئىشخانا .....
 289 ئىشرەتخانا .....
 289 ئىشسىزلىق .....
 289 ئىشقا ئورۇنلىشىش .....
 289 ئىشك .....
 290 ئىششىشىش .....
 290 ئىقتىدار .....
 280 ئېلېكترون مېڭە .....
 ئى
 281 ئىئانە قىلغۇچى .....
 281 ئىپادە .....
 281 ئىپتىئىنى ساقلاش .....
 281 ئىپتىدائىي مۇھەببەت .....
 281 ئىئائەتمەنلىك .....
 281 ئىتتىپاقداش .....
 282 ئىتتىپاقلىق .....
 282 ئىتتىرىش .....
 282 ئىتتىنىڭ قەبزە سۆزى .....
 282 ئىجاد قىلىش .....
 282 ئىجتىمائىي ئالاقە .....
 282 ئىجتىمائىي ئالاقە سۈرۈ .....
 283 نى .....
 283 ئىجتىمائىي باراۋەرسلىك .....
 283 ھادىسىسى .....
 283 ئىجتىمائىي مەسىلە .....
 283 ئىجتىمائىي ئېكولوگىيە ئىلىمى .....
 283 مى .....
 283 ئىچ پۇشۇقنى چىقىدە .....
 283 ىرش .....
 283 ئىچكى كېسەللىكلەردە دوختۇ .....
 283 ىرى .....
 284 ئىختىساسلىق .....
 284 ئىترەسىيەت .....
 284 ئىتىراق .....
 284 ئىزچىلىق .....
 284 ئىزچىلىق سىياسىتى .....
 284 ئىزچىلىق سىياسىتى .....
 284 ئىزچىلىق سىياسىتى

297	ياشاغان، قەيرىغان	291	ئىقتىدارسىز ئادەم
298	ياشلىق	291	ئىقتىساد
298	ياغلىما سۆز	291	ئىقرار قىلىش
299	ياق	291	ئىككى خىل جىنس
299	ياڭراتقۇ	291	ئىگىدارچىلىق ھوقۇقى
299	يالغان پۈت	291	ئىلھام
299	يالغان پۇل	291	ئىلىم
299	يالغان چاچ	292	ئىناۋەت
299	يالغان چىش	292	ئىناۋەتلىك كارتوچكا
299	يالغان سۆزلەش	292	ئىندىئان
299	يالغانچى	293	ئىنسان تەبىئىتى
299	يالغانچىلىقنى سىناش ئەس	293	ئىنسانپەرۋەرلىك
299	ياۋايى	293	ئىنسانىيەت
300	يالانما ئەسكەر	293	ئىنستىتۇت
300	يالساڭ	294	ئىنقىلاب
300	يالساڭچىلار		ي
300	يالساڭچىلىق ئىستېتىكى	295	ياتلىق بولۇش
300	ياسى	295	ياخشى ئادەم
300	يامغۇر	295	ياخشىچاق بولۇش
301	يامغۇرلۇق	295	يادرو بومبىسى
301	يانچۇقچى	295	پارشىپ قېلىش
301	ياۋاشلىق	296	يارلىنىش
301	ياۋايى ئادەم	296	ياز
301	يەر، زېمىن	296	يازغۇچى
301	يەر شارىنىڭ گۇمران بولۇ-		يازغۇچىنىڭ تەرجىمىدە
301	شى	296	ھالى
302	يەرلىك ئاھالە	296	ياش
303	يەمچۈك	297	ياشاش

- 306 يېقىن دوست .....
- 306 يېڭى ئەسكەر .....
- 306 يېڭى توي قىلغان يىل .....
- 306 گەت .....
- 306 يېڭى كېلىن .....
- 306 يېڭى يىل .....
- 306 يېڭىۋاشتىن ھېسابلاش .....
- 306 يېڭىۋاشتىن ئويلىنىش .....
- 307 يېمەكلىك .....
- 307 يېنىك جىنايەت .....
- 308 يېنىكلىك .....
- 308 يىراقنى كۆرەرلىكى .....
- 308 يوق .....
- 308 يىرنقۇچ ھايۋان .....
- 308 يىغىن .....
- 309 يىغىن زالى .....
- 309 يىگىت .....
- 309 يىڭنە .....
- 309 يىل .....

- 303 يوپىكا .....
- 303 يول .....
- 303 يولۋاس .....
- 303 يۇرت .....
- 303 يۇرتنى سېغىنىش كېسەل .....
- 303 لى .....
- 303 يۇقىرى تەبىقە جەمئىيەت .....
- 303 تى .....
- 303 يۇقىرى مەرتىۋە .....
- 304 يۈمۈر .....
- 304 يۈيۈنۈش .....
- 304 يۈرەك .....
- 304 يۈز .....
- 304 يۈزى ئېچىلمىغان قىز .....
- 304 يۈگۈرۈش .....
- 305 يېتىم .....
- 305 يېزىقچىلىق .....
- 305 يېزىقچىلىق مەستانىسى .....
- 306 يېقىن، يېقىنچىلىق .....

ئا

ئاپەت

بۇ نەرسە قىلچە خاتاسىز ھالدا بىزگە شۇنى ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرىدۇ. كى: ھاياتىمىزدىكى ئىشلارنى ئۆزىمىز ئورۇنلاشتۇرغان ئەمەس. ئاپەت ئىككى خىل بولىدۇ: بىر خىلى، ئۆزىمىزنىڭ شورى؛ يەنە بىر خىلى، باشقىلارغا ئامەت كەلگەنلىكى.

ئانا

1. كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە بولغان ئارىلىقتا ئۆتكۈزگەن سەۋەنلىكى ئۈچۈن بىر ئۆمۈرلۈك مەسئۇلىيەتنى زىممىسىگە ئېلىشقا مەجبۇر بولغان كىشىلەر.

2. ئۆزلىرىگە ئاۋارىچىلىك تېپىش ئۈچۈن بالا باقىدىغان ئادەملەر. ئاجايىپ، ئالاھىدە، كارامەت

ئۆچمەنلىك، ھەسەتخورلۇق ۋە غەيۋەت ئوقلىرىنىڭ نىشانى بولۇش. ئاجىزلىق

بۇ بىشەم خوتۇنلارنىڭ ئاساسلىق كۈچ - قۇدرىتىنىڭ مەنبەسى بولۇپ، ئۇلار بۇنىڭدىن پايدىلىنىپ ئەرلەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ قارى- شىلىق كۈچىنى يوقىتىپ، ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ئارزۇسى بويىچە ئىش قىلىدۇ. خان قىلىپ قويالايدۇ.

ئاچ كۆز

داستىخاننى پاك - پاكىز قۇرۇقداپ بولۇپ، يالغان چىشىنى غاجايدۇ. خان ئادەم.

ئاچ كۆزلۈك ئىقتىسادچىللىق؛ كۈچلۈك ھوقۇقنىڭ مېھنەت ئاساسى بولمىغان ئىقتىسادچىللىق؛ كۈچلۈك ھوقۇقنىڭ

گۈللىنىش يولى.

ئاچلىق ئېلان قىلىش

تېخىمۇ كۆپ تاماق يېيىش، تېخىمۇ ياخشى تاماق يېيىش ئۈچۈن ۋاقىتنىچە تاماق يېيىشتىن پەرەز تۇتۇش قىلىشى. ئاچلىق ئېلان قىلغۇ. جى ئاچلىق ئېلان قىلىپ ئۇزۇن ئۆتمەي، كىشىلەرنىڭ مۇنداق نەسەتتىنى ئاڭلاشنى قاتتىق ئۈمىد قىلىدۇ: «بولدى، ئاچلىق ئېلان قىلغىنىڭىزمۇ خېلى ئۇزۇن بولدى، سالامەتلىكىڭنى كاردىن چىقىرىۋالما، ئەمدى باشقىدەلارغا ئوخشاش تاماق يېسەڭ بولىدۇ.» ئۇ بۇ گەپنى ئاڭلىغاندىن كېيىن مۇرادىغا يەتكەندەك بولىدۇ. دە، دەرھال ئالدىغا كەلگەننى ئاچ بۆرىدەك يېيىشكە باشلايدۇ.

ئاخبارات ئەركىنلىكى

يېزىقنىڭ ھەر قانداق تۆشۈككە كىرىشكە ئۇرۇنۇشتىن ئىبارەت خەۋپتەلىك غايىسى.

ئاخبارات خەۋىرى

ئەڭ ئىشەنچلىك ئىغۋا. كىشىلەرنى ھاياتىنى سۆيۈشكە مەجبۇرلايدىغان قاتتىق سەۋەب.

ئاخبارات ئورگىنى

ھۆكۈمەت يۈرىكىنىڭ ئۆزىنى قالتىس چاغلايدىغان، سىرتقا قارىتا بېكىنىمچىلىك قىلىدىغان، ئەخلاقىي جەھەتتە قارىغۇ بولغان پەردىسى. ئۇنىڭ ھەر قېتىملىق كۈچەپ سوقۇشى ئۆز دۆلىتىنىڭ كېلەچىكىنى نابۇت قىلىدۇ. ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدا جان پەيدا بولۇشتىن بۇرۇنلا شەيتان ئۇنىڭ جىنىسى ئايرىمىسىنى يوق قىلىۋەتكەن.

ئادەت

ئەركىن كىشىلەرنىڭ كىشىنى.

كىشىلەر ئۆزىنىڭ يارامسىز قىلمىشلىرىنى ئۇنىڭ بىلەن پەردازلاشنى، شۇ ئارقىلىق ئۆزىگە تەسەللى بېرىشنى، ئۆزىنى ئاقلاشنى ياخشى كۆرىدۇ. شۇ تۈپەيلىدىن، ئۇلار پۈتۈن ئۆمرىدە ئەركىنلىكنىڭ ھۇزۇرىنى سۈرەلمەيدۇ.

ئۆزگەرتەلمىگەن ئادەت

شوپۇرلۇق پىراۋىسى تارقىتىش خىزمىتى بىلەن يىگىرە يىلچە شۇغۇل-
لانغان بىر خادىم توي خېتى بېجىرىدىغان ئورگانغا يۆتكەپ كېلىنىپ،
ئۇزاق ئىشلىمەيلا ئاۋازچىلىككە يولۇقۇپتۇ: توي خېتى ئالغىلى كەلگەن
ياشلار ئۇنىڭ ئالدىدىن ئاچچىقلىنىپ قايتىدىكەن. باشلىق كېلىپ بۇنىڭ
سەۋەبىنى سوراپتۇ.

پەقەتلا ئۆزگەرتەلمىدىم، - دەپتۇ خادىم پەس ئاۋازدا، - كونا
ئادىتىمنى تاشلىيالمايۋاتىمەن. ھەدىسىلا، توي خېتى ئالغىلى كەلگەنلەر-
دىن: خەت ئېلىشتىكى مەقسىتىڭىز تىجارەت قىلىشۇ ياكى كۆڭۈل ئې-
چىشۇ، دەپ سوراپ قالمىدىم.

ئادەتتىكى پۇقرا

سايلىنىش ھوقۇقى بار، ئەمما سايلىنىش مۇمكىنچىلىكى يوق پۇقرا.
ئادەم

تىلغا ئەگىشىپ ئۆملىيەلەيدىغان ياكى ئۇچالايدىغان مەخلۇق. باشقىچە
قىلىپ ئېيتقاندا، ئادەم بىرەر لەتىپە ياكى بىرەر ئەقلىيە سۆز بىلەن پۈتۈن
ئۆمرىنى ئۆتكۈزىدىغان مەخلۇق.

ئادەم ئاتا

1. خوتۇننىڭ گېپىنى ئاڭلىغانلىقى ئۈچۈن جەننەتتىن قوغلانغان
تۇنجى ئادەم، لېكىن قانداقلا بولمىسۇن، ئۇ بۇ قىسمەتكە قالغان ئەڭ
ئاخىرقى ئادەم ئەمەس. ساقىيە شۇ ئەلدىن كىرىپ كەلگەن ئادەم ئاتا
2. تۇنجى ئەڭ بەختلىك ئادەم.

ئادۋوكات

1. قانۇنغا تۇزاق قويۇشقا ماھىر ئادەم.
2. ھاۋالە قىلغۇچىنىڭ نۆلىنى شىلىۋېلىش ھېسابىغا ئۆزىنىڭكىنىڭ
توغرا ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان ئادەم.
3. بازىرى قالمىغانلارنىڭ، بولۇپمۇ پەسكەش سىياسىئونلارنىڭ ئەڭ
ئاخىرقى ئىتتىپاقىدىشى.
4. ئەلا سۈپەتلىك سوپۇن بىلەن جىنايەت يۈيىدىغان ئادەم.

ئارقا ئىشىك ساپىڭ چىشىڭ ئىشلەپ چىقىرىشقا ئىشەنمەسەڭ، ئەگەر
 بىر شەكىلسىز، ئۆزى كىچىك، لېكىن دۇنيانىڭ ھەر - ھەر نەرسىدە
 لىرى پېتىپ كېتىدىغان، ھەر قانداق ئادەم ئۆز نۆۋىتىدە ئېگىلىپ كىرىدەن
 خان ئىشىك. پەقەت ئۆزىمەنمەنلا قىلىش كېرەك. ھەر ئىشقا رەبب
 ئازاب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 روھنى چېنىقتۇرۇپ. تېخىمۇ ئازابلىق بولغان يەنە بىر دۇنياغا تېخى.
 مۇ مۇۋاپىقلاشتۇرۇش جەريانى. ئېلىمىز ئىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 ئازادلىق قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 قۇللارنىڭ باشقىلارنىڭ خورلىشىدىن قۇتۇلۇپ، ئۆزىنىڭ دىكتاتورىدە
 سىنى بەرپا قىلىشى. ئېلىمىز ئىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 ئاساسىي قانۇن قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 قايتا - قايتا تۈزۈلگەن گرامماتىكا. دۆلەت باشلىقى، ھۆكۈمەت
 ئەمەلدارلىرى ئۇنى ئانچە - مۇنچە بىلىدۇ. ئاممىۋى سورۇنلاردا تەرغىبات
 قىلىنغاندا، ئۇ ئاڭلىغۇچىلارنى نېمە دېيىلىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدىغان ھالغا
 چۈشۈرۈپ قويدۇ. ئېلىمىز ئىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 ئاسمان قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 مەخسۇس ھازىرقى زاماننىڭ بۇلغانغان ھاۋاسىنى قوبۇل قىلىدىغان
 ئەخلىتخانا. ئېلىمىز ئىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 ئاشپەز قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 قازاننىڭ خوجايىنى، خېرىدارنىڭ چاكىرى قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 ئاشقازان قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 ئوزۇقلۇق تاۋلاش زاۋۇتى. ئېلىمىز ئىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 ئاشنىڭ قانداق قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 1. بىر كۈبېت شېئىرنى بىر رومانغا ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن ھەق -
 ناھەق قاينىمىغا باتۇرلارچە يۈرۈش قىلىدىغان ئايال. ئېلىمىز ئىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 2. ئاخشىمى نىكاھلىق ئەرنى يالغۇز ئىگىلىۋالدىغان، كۈندۈزى
 قۇرۇق ئۆيىنى ساقلايدىغان ئايال. ئېلىمىز ئىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا رەبب قىلىشقا
 3. تەمى ھەر قانداق كەمپوت بىلەن ئوخشىشىپ كېتىدىغان، بىراق

ئاسانغا توختىمىدى

جاۋابكار ئاقلىغۇچى: ئادۋوكاتقا ۋەدە بېرىپ: سەن بۇنى يەنە
 بىگىنىڭنى ئىشلىتىپ، مېنى تۇرمىدە پەقەت يېرىم يىللا ياتىدىغان
 قىلالىسىڭىز، نورمىدىن سىرت يەنە مىڭ سومغا ئىگە بولىسىز، - دەدى.
 جاۋابكار ئاخىر مۇرادىغا يەتتى. سەن مىڭ سومغا ئىگە بولىدىغىنىڭنى
 ئادۋوكات پۇلنى سانغاچ جاۋابكارغا دەدى:
 - بۇ ئىش تازىمۇ تەسكە چۈشتى، ئەسلىدە سودىيە سىزنى گۇناھسىز،
 دەپ قويۇۋەتمەكچىكەن.
 سەمىسى ئادۋوكات
 - ئېيتىڭا، - مۇخبىر بىر ئادۋوكاتتىن سوراپتۇ، - ئادۋوكاتلارنىڭ
 ھەممىسى سەمىسىمۇ؟

- سىزگە مۇنداقلا دەي، - دەپتۇ ئادۋوكات، - قانۇن ئىستىتىتۇتدا
 ئوقۇش ئۈچۈن دادامدىن قىرىق مىڭ دوللار قەرز ئالغانىدىم، قولۇمغا
 تەگكەن بىرىنچى دېلودىلا بۇ پۇلنىڭ ھەممىسىنى دادامغا قايتۇرۇۋەتتىم.
 - كارامەت ئىش قىپسىز، قانداق دېلو ئىدى؟
 - دادام پۇل ئۈچۈن ئۈستۈمدىن ئەرز قىلغانىدى.
 ئادىل بولمىغان قىلمىش

بۇ بىر خىل يۈك. بىز باشقىلارنىڭ ئۈستىگە ئارتىپ قويغان ياكى
 ئۆزىمىز كۆتۈرگەن بارلىق يۈكلەر ئارىسىدا، بۇ خىل يۈك قولغا ئالسا
 ئەڭ يېڭىل، زىمىدە تۇرسا ئەڭ ئېغىر بولىدۇ.
 ئادىللىق

مەدەنىي كىشىلەرنىڭ قەغەزدىن تىكىلگەن كۆڭلىكى. ئادىللىق
 ئارخىتېكتور

قىلىپ سىزنىڭ ئۆيىڭىزنى لايىھىلەگەچ، پۇل قاپچۇقىڭىزنى ئوغرىلاشنىڭ
 قەستىدە بولىدىغان ئادەم.
 ئارىلىق
 بايلارنىڭ ئۆز ئىختىيارى بىلەن نامراتلارغا بېرىشنى خالايدىغان بىز.
 دىنىي نەزەرىيىسىمۇ تولىنىپ تۇرىدىغان بىز.

بىر تىل سارىغى بولۇپ، ئۇنى ھېچكىم كۆزگە ئىلمايدۇ، ئۇنىڭغا ھېچكىم پەرۋا قىلمايدۇ.

ئافرىقىلىق

بىزگە ئوخشاش بېلەت تاشلايدىغان قارا ئالۋاستى تىمىسى.

ئاق تاشلىق كىتاب

ھۆكۈمەتنىڭ ئۆز دۆلىتى توغرىسىدا تارقاتقان دوكلاتى بولۇپ؛ ئۇنىڭ ئىچىدىن بىرەر نۇسخان تاپالغان تىلشۇناس ۋە يېزىقشۇناسلار ئەزەلدىن بولۇپ باقمىغان.

ئاقسۆڭەك

بىر زامانلاردا دۇنياغا مۇستەبىتلىك قىلغان، بۈگۈنكى كۈندە بولسا يوقىلىش خەۋپىگە دۇچ كەلگەن بىر خىل ھايۋانلار. يوقىلىش گىردابىغا بېرىپ قالغان بارلىق ھايۋانلارغا ئوخشاشلا، تارىخى تەتقىق قىلىشقا ئۇلارنىڭ ئىنتايىن زور قىممىتى بار.

ئېيتىشلارغا قارىغاندا يېشىل تىنچلىق تەشكىلاتى مۇشۇكېيىققا مۇئا.

مىلە قىلغاندەك، بۇ ھايۋانلارغىمۇ ئالاھىدە قوغداش رايونى قۇرۇپ بېرىش

كېرەككە، يوق، دېگەن مەسىلىنى ئويلىشىۋاتقۇدەك.

ئاقىلانە بولماسلىقى

ئەتراپلىق ئويلىنماي، ئۆزىگە پايدا يەتكۈزەلمەسلىك.

ئاقىلانلىك

ئاراست گەپنى زەنجىر بىلەن چىڭ باغلاپ قويۇش. ئاقىلانلىكنى

داۋالايدىغان ئورۇن - ساراڭلار دوختۇرخانىسى. ئۇ يەردە ھەر بىر كىشى

ئوپۇتوخشاش قېلىپقا چۈشۈپ قالىدۇ، كېلىپ چىقىدىغان ئاقسۆڭەك بولسا

ئىنتايىن يارقىن بولىدۇ.

2. ئوخايسىزلىنىش دېگەن سۆزنىڭ باشقىچە ئاتىلىشى.

3. نەسەت ۋە باھانىلەرنى ئوڭاي قوبۇل قىلىش.

ئاكسىيە

1. بىر خىل خاراكىتېر سودىسى. ئاكسىيە 20 - ئەسىردىن بۇرۇنقى

بارلىق قاباھەتلىك چۈشلەر ئىدى. كېيىن ئاكسىيە پەقەت بىر قېتىملىق

دەككە - دۈككىدە يىپ قالغانلىقتىن ناھايىتى تاتلىق تۇيۇلىدىغان خەتەرلىك كەمپۈت. مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن ئاشنا ئويناشماق. مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن توي قىلغان ئەر - خوتۇنلارنىڭ ئالامدە ھوقۇقى بولۇپ، ئۇلار باشقا ئەر ياكى ئايالنىڭ ۋۇجۇدىدىن ئۆزلىرىنىڭ توي قىلىشتىن بۇرۇنقى «ئې-رى» ياكى «ئايالى» نىڭ سايىسى ئارقىلىق ھازىرقى نىكاھقا بولغان مىند-نەتدارلىق ھېسسىياتىنى ئىپادىلەيدۇ. مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن ئاشقىلىق

ئەر ئايالنىڭ تۇنجى مۇھەببىتى بولۇپ قېلىشىنى ئويلايدۇ يەنە ئايال ئەرنىڭ ئاخىرقى مۇھەببىتى بولۇپ قېلىشىنى ئويلايدۇ. مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن ئاغرىق

بەدەن بەھرىمەن بولىدىغان لەززەت، قېچىشىش بىلەن ئوخشاشمايدۇ. خان-يېرى، ئادەتتە دەردىنى روھ تارتىدۇ. مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن ئاغرىنىش مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن مۇۋەپپەقىيەتلىك ھالدا باشقىلارنىڭ نۇقسانىنى تېپىۋېلىش. مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن مورۇنسىز ئاغرىنىش

ئىككىيلەننىڭ ئالدىدىكى تەخسىدە بىر چوڭ، بىر كىچىك ئىككىلا بېلىق بار ئىدى. بىرى چوڭ بېلىقنى ئېلىپ يېگەندى، يەنە بىرىنىڭ ئاچچىقى كېلىپ كەتتى:

- قانداق ئۇقمايدىغان نېمىگەنەن! مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن نېمە بولدى؟
  - چوڭ بېلىقنى سەن يەۋالدىڭغۇ؟ مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن ئەگەر مېنىڭ ئورنۇمدا بولۇپ قالغان بولساڭ قانداق قىلاتتىڭ؟
  - ئەلۋەتتىكى كىچىكىنى يەيتتىم. مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن ئۇنداق بولسا نېمىگە ئاچچىقلىنىسەن؟ كىچىك بېلىق تۇرمامدۇ ئەنە! مە - مە سەنئەتتە يىمىپ كەتكەن دەرەخنى ئېسىلىدىغان يىمىپ كەتكەن ئاغزىغا كەلگەننى سۆزلەش
- بۇ بىر خىل بەختسىزلىك. بۇنداق بەختسىزلىككە دۇچار بولغان ئادەم

ئەمەس، خىزمەتچىمىزنىڭ قولى ئىگىرى ئەمەس، دەۋاتاتتىڭمۇ؟
 ئۇغۇ شۇنداق، بىراق ئۇ پۇل قاپچۇقۇمنى ئايالىغا بېرىپ قويىدۇ
 ئەمەسمۇ! ئالغا بېسىش

ئۆلۈمگە يەنە بىراق قەدەم يېقىنلىشىش.
 ئاللاھ ئەلەيھىسسالام بىزگە نىسبەتەن ئەلەيھىسسالام
 ئىسلام دىنىنىڭ ئەڭ ئالىي ئىلاھى بولۇپ، خىرىستىئان دىنى، يەھۇ-
 دىنى، دىنى ۋە باشقا دىنلارنىڭ ئىلاھى بىلەن بىر گېپ ئەمەس.

مەن ئاللانىڭ سادىق قۇلىمەن، ئىنسانلارنىڭ گۇناھچۇن كۆز ياش تۆككەن.
 مەن مەسچىتلەردە تەقۋالارچە يۈكۈنۈپ بەزەن، قول قوشۇرۇپ تىنچ ئۇيقۇغا كېتىپ قالغىمەن.
 جانكىل باروۋا ئىسەنكە -

ئاممىۋى ئاپتوبۇس ئارقىلىق بىزنىڭ بىر تەرەپتىن ئۆتۈپ كەتتى.
 1. ئاممىۋى قىستاڭچىلىقنى ئورتاق زىممىسىگە ئالدىغان تۇرمۇش.
 2. قانۇنغا خىلاپ ھېسابلانمايدىغان تېگىپ كېتىش سورۇنى.

ئامېرىكا
 1. ئەزەلدىن ھېچقانداق دۆلەت بۇنچە مەردلىك بىلەن ئۆز خەلقىگە
 شۇنچە كۆپ ئويۇنچۇقلارنى بېرىپ باققان ئەمەس ياكى بۇنچە كۆپ ئىقتىدار.
 لىق كىشىلەر دۇنيانىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىكى بۇلۇڭ - پۇچقاقلارغا
 بېرىپ ۋەتىنىنى قوغداپ باققان ئەمەس. ئامېرىكا قوشما شتاتلىرى شۇنداق
 بىر ئاددىي ساۋاتكى: قاراملىق بىلەن ئىش قىلغان كىشىلا ئىستىقبالىق
 بولالايدۇ.

2. ئەركىن كىشىلەرنىڭ دۆلىتى، ئېكسپىلاتاتسىيە قىلىنغۇچىلارنىڭ
 يۇرتى، «بۇ دۆلەت، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ھەر خىل ئورگانلار بىلەن ئۇنىڭ
 خەلقى بىر - بىرىنى شەرت قىلىدۇ»
 ئامېرىكىلىق شەرقىي ياۋروپادىن ئامېرىكىغا قېچىپ بارغان بىر جۈپ ئەر - خوتۇن

مۆلچەرلەش ياكى بارلىق چېلىنىش ھەرىكەتلىرى بولۇپ قالدى. 1. قانۇنلۇق قىمار. 2. قانۇنلۇق قىمار.

ئاگاھلاندۇرۇش

1. قىممىتى ئەڭ كىچىك بولغان تەڭگە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل.
2. كۆرۈنۈشتە سەمىيلىك، ئەمەلىيەتتە تەھدىت سېلىش. ئەمەلىيەتتە پۇل.

بىر ئىككى تىلەمچى باغچىنىڭ ئورۇندۇقىدا ئولتۇرۇپ پاراڭغا چۈشۈپتۇ. - مەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشلىرىغا قۇلاق سالمايمەن.

قىممىتى ئۈچۈن ھازىر مۇشۇ ھالغا چۈشۈپ قالدىم. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل.

ئىككىمىزگە ئۈچۈن بۈگۈنكى كۈنىگە قالدىم. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل.

گۈزەل چۈشلەرنى يۇقىرى باھادا سېتىش. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل.

ئىستىراخوۋانىيە سوممىسىنى ئالماقچى بوپتۇ. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل. ئەمەلىيەتتە پۇل.

قايتا - قايتا تەكشۈرۈپ ئوت كېتىش سەۋەبىنى ئېنىقلىيالمى، ئاخىرى ئۆي ئىگىسىگە بىر سوئالنى «ئەۋەتىپتۇن» ئوت كېتىش ۋاقتى سائەت ئون ئىككى ئىكەن.

ئەگەر سىز سائەت سەككىزدە ئىشقا كەتكەن بولسىڭىز، ئۆيىڭىزگە بەلگىلىك مۇددەتتە ئوت ئالىدىغان قانداق قۇرۇلمىنى ئورناتقاندىن كېيىنكى.

بىر ۋاقىتتا بىر نەچچە ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قويۇپ ھېچبىر ئىشنى باشقا ئېلىپ چىقالمايدىغان ھالەتتە بىر نەچچە ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قويۇپ ھېچبىر ئىشنى ئالدىراشچۇلۇق بىلەن ئېلىپ چىقالمايدىغان ھالەتتە بىر نەچچە ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قويۇپ ھېچبىر ئىشنى كالاپايلارنىڭ سەزگۈرلۈكى.

باشقا ئېلىپ چىقالمايدىغان ھالەتتە بىر نەچچە ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قويۇپ ھېچبىر ئىشنى ئالدىراشچۇلۇق بىلەن ئېلىپ چىقالمايدىغان ھالەتتە بىر نەچچە ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قويۇپ ھېچبىر ئىشنى كالاپايلارنىڭ سەزگۈرلۈكى.

باشقا ئېلىپ چىقالمايدىغان ھالەتتە بىر نەچچە ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قويۇپ ھېچبىر ئىشنى ئالدىراشچۇلۇق بىلەن ئېلىپ چىقالمايدىغان ھالەتتە بىر نەچچە ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قويۇپ ھېچبىر ئىشنى كالاپايلارنىڭ سەزگۈرلۈكى.

باشقا ئېلىپ چىقالمايدىغان ھالەتتە بىر نەچچە ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قويۇپ ھېچبىر ئىشنى ئالدىراشچۇلۇق بىلەن ئېلىپ چىقالمايدىغان ھالەتتە بىر نەچچە ئىشقا تۇتۇش قىلىپ قويۇپ ھېچبىر ئىشنى كالاپايلارنىڭ سەزگۈرلۈكى.

ئامېرىكىنىڭ دۆلەت تەۋەلىكىگە ئۆتمەكچى بولۇپ ئىلتىماس سۈنۈپتۇ.
قاتتىق تەكشۈرۈشلەردىن كېيىن بىر كۈنى ئۇلار ئۇزاق مۇددەت تۇرۇش
ئىجازەتنامىسىنى تاپشۇرۇۋاپتۇ. ئىجازەتنامىنى كۆرگەن ئەر خۇشاللىقىدا
توۋلىۋېتىپتۇ:

- ياشسۇن ئامېرىكا، بىز ئەمدى ئامېرىكىلىق بولدۇق!
ئاشخانىدا ئىش قىلىۋاتقان ئايالى بۇ گەپنى ئاڭلاپ دەرھال جاكازلاپ-
تۇ:
- بەك ياخشى بولدى، بۇياققا كەل! مانا پەشتاما، بۈگۈندىن باشلاپ
قاچا - قۇچىلارنى سەن يۈيسەن!
ئانا
قىزلارنىڭ يىگىتلەرنىڭ مۇھەببەت تەلپىنى رەت قىلىشتا كۆرسىتمە-
دىغان باھانىسى.
ئاۋسترالىيە

جەنۇبىي دېڭىزدىكى بىر مەملىكەت. بۇ مەملىكەتنىڭ بىز قۇرۇقلۇق
ياكى بىر ئارال ئىكەنلىكى توغرىسىدا جۇغراپىيەشۇناسلار بىر مەيدان ئىنتا-
يىن تېتىقىسىز تالاش تارتىش ئېلىپ بېرىپ، ئاقمۇتتە ئۇنىڭ سانائەت
ۋە سودا تەرەققىياتىنى ئېغىر ھالدا كېچىكتۈرۈۋەتكەن.

- ئائىلە
1. ئائىلە ھاراق ئىچىدىغان ئەرە بىلەن ئاغزى ئېشىلمايدىغان ئايالدىن
لەتەركىب تاپىدۇ.
  2. ئاناتا ئانىنىڭ ئارامگاھى، ئاياللارنىڭ مۇلازىمەت مەركىزى.
  3. ئادەملەر ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئارزۇلاپ كىرىدىغان تۈزمە.

ئائىلە ئايالى

بۇنداق ئاياللار ئىبرى-ۋە بالىلىرى ئۈچۈن، ئانالىزچى، دوختۇر،
ئىنسانشۇناس، كونا ساياھىيەتلىك مۇناسىۋەت شۇناس ۋە ئاياللار ھوقۇقى
مەسلىسىدىكى نوپۇز ئىگىسى بولۇشتىن ئىبارەت جاپالىق ئىشتىن ۋاز
كېچىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئىجتىمائىي پائالىيەت بىلەن شۇغۇللىنىدىغان بىر
تۈركۈم قالىتىن چاكارلار ئاشخانا ۋە ياتاق ئۆيىنىڭ سايىسىدە غايىب بولۇپ

ئايال B : ھەئە. ئەسەن ئەپەندىنىڭ ئايالى بولسا، ئۇ ئايال بولسا.
 ئايال A : ئۇنى ئويدان تونۇيمەن، ئۇ كىشىلەرگە ناھايىتى ياخشى
 مۇئامىلە قىلىدۇ، زادىلا يامان ئىش قىلىپ باقمىغان.
 ئايال B : بولدىلا، نەدىكى بىمەززە پاراڭنى قىلىشماي، باشقا ئاياللار-

نىڭ گېپىنى قىلىشايلى.
 ئايالنىڭ جەلىپكارلىقى
 ئەرلەرنى نېمە قىلىشنى بىلەلمەيدىغان قىلىپ قويىدىغان قورال.
 ئايالنىڭ قەلبى

1. چەكسىز ھەسرەت.
 2. ھېچكىم جاۋاب بېرەلمەيدىغان، ھەتتا ئۆزىمۇ جاۋاب بېرەلمەيدىغان
 ئىمتىھان سوئالى.

ئايال ھەسرەت

- قارا سېنى، ئاۋۇ دىۋانگە قانچە پۇل بېرىۋەتتىڭ؟ ئۇ يالغاندىن
 قارىغۇ بولۇۋاپتۇ!

- بىراق، سەن كۆرمىدىڭمۇ، ئۇ ماڭا: «سىز بەك چىرايلىقكەنسز،
 كۆڭلىڭىز بەك ياخشىكەن» دېدى.

- شۇنداقمۇ؟ قارىغاندا ئۇ راستتىنلا قارىغۇ ئىكەن. دە!
 سىزگۈرلۈك

ئەر: سەن بۇ تايىنى يوق كىتابنى كۆتۈرۈپلا يۈرسەنغۇ؟
 ئايال: دىققەت قىلماپسەن. دە، بۇ كىتابنىڭ مۇقاۋىسىنىڭ رەڭگى
 بىلەن بۈگۈن كىيگەن كىيىمىمنىڭ رەڭگى تازا ماس كېلىدىكەن.

ئاجرىشىش

بىر خانىم ئېرى بىلەن ئاجرىشىش ئۈچۈن سوتقا بېرىپتۇ.
 - سىز توقسەن توققۇز ياشقا كىرىپسىز، - دەپتۇ سوتچى ئەجەپلىد-
 نىپ، - ئېرىڭىز بىر يۈز بىر ياشقا كىرىپتۇ، مۇشۇ ياشقا كەلگەندە
 ئاجرىشىشىز دېگىنىڭىز نېمىسى؟

- سوتچى ئەپەندى، - دەپتۇ خانىم، - سىز بىلمەيسىز، بىز يەتمىش
 يىلنىڭ ئالدىدا ئاجراشماقچى بولغاندۇق، لېكىن بىز بالىلارنى يېتىم

لىق ماللار ئىچىدە، بۇ خىل قۇربانلىقنىڭ جايلاشقان جايى ئەڭ كۆپ بولۇپ، يەر شارىنىڭ ھەر قانداق يېرىدىن تېپىلىدۇ. لېكىن، ھازىرقى مۇزېيخۇناسلار ئاياللارنىڭ بۇنداق گۈزەل ئەخلاقىنى ئىنكار قىلدى ۋە: «ئەلىساقىتىن كۆرۈلۈپ باقمىغان چاغلاردىكىدەك، ئاياللار يەنە غەزەپلىك نەرە تارتماقتا» دەپ جاكارلىدى.

2. ئۆزىنىڭ يېشى، بەدەن ئېغىرلىقى ۋە ئېرىنىڭ كېرىمىدىن باشقا نەرسىلەر ھەققىدە ھەرگىز يالغان سۆزلىمەيدىغان ئادەم.

ئايال كاتىپ

1. كىشىلەرنىڭ كۆزىنى قىزارتىدىغان خىزمەت ئورنى.

2. كۆرۈشكۈلى كەلگەنلەرنى توماش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان مودېل.

تېز خاتىرىلەش ماھارىتى

دېرىكتور جاۋاب خەت يېزىش ۋاقتىنى تېجەش ئۈچۈن ئايال كاتىپنى

تېز خاتىرىلەشكە چاقىردى. ئۇ دېمەكچى بولغانلىرىنى بايان قىلىپ بولغان.

دىن كېيىن سورىدى:

جاۋاب خەتنىڭ مەزمۇنىنى ئېنىق بىلىۋالدىڭىزمۇ؟

- ھەئە، ھەممىسىنى بىلىۋالدىم. بىراق، سىز «ياخشىمۇسىز» بىلەن

«خەير - خوش» نىڭ ئارىلىقىدىكى مەزمۇنلارنى يەنە بىر قېتىم ئېيتىپ

بەرگەن بولىشىڭىز.

چاچ ئاسراش مېيى

ئايال: بۇ چاچ ئاسراش مېيى.

ئەر: رەھىمەت.

ئايال: سىزگە ئەمەس، ئايال كاتىپىڭىزغا بەرمەكچىمەن، كاستومىد.

ئىخىدا نۇرغۇن چاچلىرى تۇردۇ.

ئاياللارنىڭ دوستلۇقى

ئىككى ئايالنىڭ قايتىدىن ئەپلىشىپ قالغانلىقى، ئۈچىنچى ئايالنىڭ

ئۇلارغا قۇرتاق دۈشمەن بولۇپ قالغانلىقىنىڭ ئىسپاتى: سىز بايقىدىڭىز

ئىككىنچى دوستىڭىزنىڭ ئىككىنچى دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ

دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ

دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ

دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ

دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ دوستىڭىزنىڭ

ئە

ئەپەندى

1. بىر خىل ھۆرمەت نامى. ئۇ ھېچقانداق باشقا ھۆرمەت نامى يوقلارنى ئاتاشقا ئىشلىتىلىدۇ.
2. قاۋاقخانلاردا ئىشلىتىلىدىغان سۆز بولۇپ، ھېلىقىدەك «ئىدارە باشلىقى» ياكى «بۆلۈم باشلىقى» دېگەن تاجىلىرى يوقلارنى ئاتاشقا ئىشلىتىلىدۇ.

ئەپسانە

1. يەر شارىدىكى تۇنجى مېككىيان تۇغقان تۇنجى تۇخۇم ياكى تۇنجى تۇخۇمدىن چىققان تۇنجى چۈجە. بۇ ئاجايىپ - غارايىپ نەرسە ۋاقتنىڭ تىنىمىز ئۇرۇپ تۇرۇشى بىلەن تا ھازىرغا قەدەر دەسلەپكى يارقىنلىقىنى ساقلايدىغان بولغان.
2. كۆپ قىسىم ئەپسانىلەر «بۇرۇننىڭ بۇرۇنىدا» دەپ باشلىنىدۇ؛ يەنە بىر قىسىم ئەپسانىلەر بولسا «مۇبادا مەن سايلىنىپ قالغۇدەك بولسام» دەپ باشلىنىدۇ. ئەپسانىلەر ئادەتتە ئۇچۇر بېرىش ۋە ئەپسۇسلىنىش سەۋەبىدە يازىلىدۇ.
1. يازماقچى بولغان شېئىرنىڭ تۇرمۇش تەرىپىدىن ئاشكارا ئېلان قىلىۋېتىلىشى.
2. مۇستەبىتلەر شۇنچە باش قاتۇرۇپمۇ، تا ھازىرغىچە قەلبىنى باغلاپ قويدىغان زەنجىرنى تاپالمىدى. بۇ ئۇلارنىڭ ئەپسۇسلىنىدىغىنى. لېكىن بۇنداق ئەپسۇسلىنىش ئەركىنلىككە ئىنتىلگۈچىلەرنىڭ كۆڭلىنى خۇش قىلىدۇ.
3. ئارزۇ قىلغىنىغا ئېرىشەلمىگەن ياكى پۈتۈنلەي ئېرىشكەندىن كېيىن.

قىلىپ قويماسلىق ئۈچۈن، ئۇلار ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن ئاجراششقا كېلىشكەن. ئەل مەنىسىدە بۇ ئىسەم نەزەرىدە ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا.

1. قىلچە بىخەتەرلىك تۇيغۇسى بولمىغان تەسەۋۋۇر كۈچى.
2. جىمى ئىشنى كۆپۈككە ئايلاندۇرىدىغان پەلسەپە. قىمار خەتىرى ۋە سۈرئەتنىڭ تېزلىك مەنىسى ئارىلاشتۇرۇپ قاچىلانغان ئۇزۇن ساندۇق.

تاقەت قىلالماسلىقى ۋە ئۆزىنىڭ ئۆزىگە قىلالماسلىقى.
ئايرىپىلاندىكى بىر ئايال يولۇچىنىڭ ئىككى بالىسى بار ئىكەنلىكىنىڭ بالىلار ئايرىپىلان بۆلۈمىدە ھېچكىم يوقتەك قىيغىتىپ ئويناپتۇ. بۇنىڭغا تاقەت قىلالمىغان بىر يولۇچى ئۇلارغا قاراپ سۆزلەپتۇ: ئىككى بالىلار، تالاغا چىقىپ ئويناڭلار قانداق؟

بۇ ئىسەم ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا.

بۇ ئىسەم ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا.

بۇ ئىسەم ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا.

بۇ ئىسەم ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا. ئۆلۈپ كەتكەن ئىكەنلىكىنى ئايرىپلا.

ئەخەلەت
سۆز ئۈزۈندىلىرى بىلەن ئەقلىيە سۆزلەرنى بىر ساندۇققا قاچىلاش.
ئەخمەق

كۈچ - قۇدرىتى زور بولغان بىر كاتتا ئىرقنىڭ ئەزاسى. ئەخمەقلەر ئىرقىنىڭ تەسىرى ئىنسانلارنىڭ ئىشلىرىدا ئەزەلدىن يېتەكچىلىك ئورۇندا تۇرۇپ، ھەل قىلغۇچ رول ئويناپ كەلگەن. ئەخمەقلەرنىڭ پائالىيىتى ھەر قانداق ئىدىيە ياكى ھەرىكەت ساھەسى بىلەن چەكلىنىپ قالمايدۇ، ئەكسىچە ئۇ «ئىنسانىيەتنىڭ پۈتكۈل پائالىيەت بوشلۇقلىرىنى قاپلاپ كەتكەن بولىدۇ، شۇنداقلا ھەممىنى بەلگىلەيدىغان رول ئوينايدۇ.» بارلىق ئىشلاردا ئۇنىڭ دېگىنى ھېساب بولىدۇ، ئۇنىڭ قارارىغا رەددىيە بەرگىلى بولمايدۇ. ئۇ كۆز قاراش ۋە قىزىقارلىق ھەر خىل مودىلارنى يارىتىدۇ، ئۇ سۆزلەشكە قارىتا تۈرلۈك چەكلىمىلەرنى بېكىتىدۇ، يەنە ئۇ قاتتىق پەرھىزلەردىن پايدىلىنىپ كىشىلەرنى يەڭگىللىك بىلەن قاراملىق قىلالايدىغان قىلىپ قويىدۇ.

ئەدەبىي ئاخبارات
«توقۇلمىسىز ئەسەر» دەپ نام ئالغان توقۇلما ئەسەرنىڭ ئالاھىدىلىكى
ئەدەب - قائىدە
بۇ كىشىلەر ناھايىتى ئاسان قوبۇل قىلالايدىغان بىر خىل ساختىلىق.

ئەدەب - قائىدە
ئۇ ئىنسانىيەتنىڭ ۋەجدانى بولغاچقا، ئۇنىڭ ياشىشى ۋە قىلغان ئىشلىرى دائىم تەڭرىنىڭ كۆڭلىنى ئاغرىتىپ قويىدۇ. ئۇنىڭ ئىشلىرى بۇ خىل ئادەمنىڭ كەسپى بۇرچى: دوختۇرنىڭ كېسەلگە دىئاگنوز قويغاندىكى نەزىرى بىلەن تۇرمۇشقا قايتا - قايتا زەن سېلىنىپ، ئاندىن كېيىن ئۆزگىچە ئەقىل - پاراسىتى بىلەن تۈيۈقسىز تۇرمۇشنىڭ سىرتقى كىيىمىنى تۈتۈۋېلىپ، ئۇنى تەتۈر ئۆرۈپ، سۆكۈلگەن جايلىرىنى، جۈملەمەدىن يامىغىلى بولمايدىغان تۆشۈكلىرىنى سازايە قىلىشتىن ئىبارەت. 1. ئەر دېگەن شۇنداق بىر خىل ئادەمكى، توي قىلىشتىن بۇرۇن

يىنىكى كەيپىنىڭ ئۇچۇشى.

ئەپسۇس سوراش

1. كەيپىن يەنە بىر قېتىم رەنجىتىش ئۈچۈن يوشۇرۇنغان مەزمۇن.
2. كېلەر قېتىم يەنە شۇنداق ئىش قىلىشنىڭ قائىدە - يوسۇنى.

ئەپيۇن

دۇنيا بويىچە ئەڭ - ئەڭ زەھەرلىك ئەقلىيە سۆز. ئۇ كىشىلەرگە گۈزەللىك ھەممىنى ئېزىقتۇرىدۇ ۋە رەت قىلىدۇ دېگەن داۋلىنى ئېيتىپ بەردى 19 - ئەسىردە ئەنگلىيە ھۆكۈمىتى ئۆز دۆلىتىدىكى پۇقرالارنىڭ ئۆز ئالدىغا بۇنداق ئۆسۈملۈكنى تېرىشنى مەنئى قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئىنسانىيەتنىڭ گۈزەللىكى بىۋاسىتە مۇستەملىكىلەردە تېرىلىشقا ۋە يام - پراشقا باشلاپ، گۈزەللىكنىڭ ئىشتىھاسى تەڭداشسىز بولۇپ كەتتى.

ئەتەر

1. مەرد، سېخى بىر دوستىمىزنىڭ كۆڭلىمىزدە ئىنتىلىۋاتقان

بارلىق نەرسىلەرنى بىزگە بېرىشكە ماقۇل بولۇشى.

2. پۇشايمان قىلىدىغان كۈن.

3. ھۇرۇتنىڭ لۇغىتىدە ئەڭ كۆپ ئۇچرايدىغان سۆز.

ئەتىر

باشقىلارنى غىدىقلاپ، ئۆزىگە نەپتۇن قىلىشتا ئىشلىتىلىدىغان بىر

خىل پەرداز بۇيۇمى. ئۇ بەزى كىشىلەرنى ئىچىداپ تۇرالمىدىغان ھالغا

چۈشۈرۈپ قويدۇ؛ بەزى كىشىلەرنىڭ ياشلىق باھارنى ئۇرغۇتىدۇ. ئاممى

رىكىدا ئەتىر بىلەن بېنىزىن بارلىق تەۋەككۈلچىلىك كەسىپلىرىنىڭ يېرىمە

مىنى ئىگىلەيدۇ.

ئەخلاق

بىر ئادەمنى ئەخلاقلىق بولغانىيىرى، تاپىدىغان پۈلۈك شۇنچە ئاز بولىدۇ.

ئەخلاقى بۇزۇق بولغان بىر ئادەمنىڭ ئەخلاقى بىر قانچە نەرسىگە

ئەرىيەت ھەمىشە باشقىلارنى ئۆزىنىڭ قۇربانى بولۇشقا دەۋەت قىلىدىغان، ئۆزى

بولسا ئازراقمۇ قۇربانلىق بەرمەيدىغان كىشىلەر. ئۇلار ئەمەلىيەتتە ئۆزلىك

رى ئۈچۈنلا ياخشى ئىش قىلىدۇ.

2. بىر - بىرىنى زادى كۆرگۈسى كەلمىسىمۇ، لېكىن كۈندە كۆرۈ-
شۇپ تۇرۇشقا مەجبۇر بولىدىغان كىشىلەر، ئىلىم ۋە پەننىيەتتە
ئىرەككە جىنىس

دائىم سەل قارىلىپ قالدىغان ئەرزىمەس جىنىس. ئاياللارنىڭ نەزىرىدە،
ئىنسانىيەتنىڭ ئىرەككە جىنىسى پەقەت ئەر كىشىدىنلا ئىبارەت. ئەرلەر
ياخشى باققۇچىلار ۋە ناچار باققۇچىلاردىن ئىبارەت ئىككى چوڭ تۈرگە
بۆلۈنىدۇ.
ئەر كىشىلىك

1. ئىنسانلارنىڭ كىيىمىنى بايراق قىلىپ ھەممىلا يەردە لەپىلدەتتىپ
يۈرۈشكە ئۇرۇنىدىغان سەبەبلەرچە مەقسىتى.
2. ئىنسان تەسەۋۋۇرىدىكى ئىككى قىممەتلىك بايلىق.
3. تويىدىن ئىلگىرىكى تۇرمۇش.

ئەر كىشىلىكنىڭ دۈشمىنى
قەيەسنى ئىزدىگەن قۇش، چۆلۈۋىرىنى ئىزدىگەن ئات، قار - شىۋىرغاۋە
نى ئىزدىگەن گۈل.
ئەرلەرگە ئۆچلۈك

1. ئەرلەرنى قىلتاققا چۈشۈرۈشتىكى ئاجايىپ ماھارەت.
2. كۆزنى يۇمۇۋېلىپ ئەرلەر بىلەن ئالاقە قىلىدىغان ئايال.

ئۇنداق بولسا

چىرايلىق قىز بىلەن بىر يىگىت سۆزلىشىۋاتاتتى.
يىگىت: سىزگىلا راست گەپ قىلىۋاتىمەن، مەن بولۇپمۇ ئاياللارغا

ئۆچ، بىر ئۆمۈر ئۆيلىنىشنى خالىمايمەن.
قىز: ئالدامچى.

يىگىت: راست دەۋاتىمەن. ئالاقە بىلەن سۆزلىشىۋاتىمەن.
قىز: ھەقىقەتەن قالىتسىكەنسىز، مەن ئەرلەرگە بەك ئۆچ، بىر ئۆمۈر

ئەرگە تېگىشنى خالىمايمەن.
يىگىت: ئالداۋاتقانسىز؟

قىز: راست دەۋاتىمەن.

ئايال ئۇنىڭ بولۇشىنى ئارزۇ قىلىدۇ؛ توي قىلغاندىن كېيىن ئايال ئۇنىڭدىن گۇمان قىلىدۇ؛ ئۆلگەندىن كېيىن بولسا، ئايال ئۇنى ھۆرمەت قىلىشقا باشلايدۇ.

2. تامىقىنى يەپ بولۇپ، قاچىسىنى ئۆز جايىدىن قىمىرلاتماي قويۇپ كېتىدىغان ئادەم.

كېچىكىش سەئۇبىي
بىر ئادەم ئىشقا ئىككى سائەت كېچىكىپ قاپتۇ.

نېمىشقا كېچىكىپ قالدىڭ؟ - دەپ سوراپتۇ باشلىقى.
خوتۇنۇم ئون سوم پۇلنى يىتۈرۈپ قويغانىدى.

قانداق قىلىدىڭلار؟
ئۇ كالۋا تازا ئىزلىدى.

خوتۇنۇڭ پۇلنى ئىزلىگەن بولسا، سەن نېمە ئىش قىلىدىڭ؟
مەن پۇلنى ئايىغىم بىلەن دەسسىپ تۈزدۈم.

ئەر بىلەن ئايال

1. مەڭگۈ چايىلىدىغان پاراڭ تېمىسى بولۇپ، ئىككىيلەننىڭلا ئەڭ زور ئالاھىدىلىكى - ئۇسساش. ئەر كىشى ئاشكارا ئۇسسايدۇ، ئايال كىشى مەخپىي ئۇسسايدۇ. بىر تەرەپنىڭ نەزىرىدە قارشى تەرەپ سۆز بولۇپ كۆرۈنىدۇ.

2. ئەرلەر تاماق ئېتىشتىن قورققانچا ئىشتىن چۈشكەندە ئۆيگە قايتىشقا ئالدىرىمايدۇ؛ ئاياللار تاماق ئېتىش ئۈچۈن ۋاقىت توشماستىنلا ئىشتىن چۈشۈشكە ئالدىرايدۇ.
ئەر - خوتۇن

1. قانۇن بىر تەرەپكە چېتىپ قويغان بىر جۈپ ئەر - ئايالنىڭ ئاتىلىشى. تارىخ ۋە رېئاللىق شۇنى ئىسپاتلىدى ۋە ئىسپاتلايدۇكى: ئەر - خوتۇن راستتىنلا ئاجراشماقچى بولغان كۆزنى يۈمۈپ ئاچقۇچە ۋاقىت ئىچىدە دە، ھەر ئىككىسىلا چۈشىنىشكەن ھالدا ئۆزلىرىنى ئۆزئارا باغلاپ تۇرغان نەرسە ھامان بىر كۈنى ئۆزلىرىنى ئاجرىتىۋېتىدىغان نەرسە ئىكەنلىكىنى بايقاپ قالىدۇ.

3. ئالتۇندىنمۇ ئۈستۈن تۇرىدىغان بىباھا گۆھەر - ھەسرەت.

4. مۇھەببەتنىڭ ئاياغلىشىشى. مۇھەببەت مۇھەببەت.

5. بەدەننىڭ كالامپايلىشىشى. بەدەننىڭ كالامپايلىشىشى.

ئەقلىيە سۆز

1. ئۆسۈر ئوغۇل - قىزلارنىڭ دەپتەرلىرىگە توشۇپ كەتكەن چىراي.

لىق گەپلەر.

2. ئاجىز چىشلار. ئۈچۈن تەييارلانغان سۆڭەكسىز ئەقىل - پاراسەت.

يۇقىرىغا قارىتا كەمتەر بولۇش - بۇرچ، تەختۇشلارغا قارىتا كەمتەر

بولۇش - ئەدەپ، تۆۋەنگە قارىتا كەمتەر بولۇش - ئالسىجانابلىق.

ئەڭ سەلتەنەتلىك تەختتە ئولتۇرغان ئەڭ ئۇلۇغ مۇستەبىتمۇ ئۆزىنىڭ

كاسسىدا ئولتۇرۇشى كېرەك.

خەلقنى بويسۇندۇرۇش. خەلقنىڭ قەدىرلىشىدىنمۇ مۇھىم.

ئەقىل - پاراسەت

1. ئازراقمۇ بىلمەيدىغان قىياپەتكە كىرىۋېلىشنى بىلمەيدىغان بىر

خىل ئىقتىدار.

2. خوتۇننىڭ كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمايدىغان بىر خىل قىياپىتى؛

ئەرنىڭ قۇلاق بىلەن ئاڭلىغىلى بولمايدىغان بىر خىل قىياپىتى.

3. ئىنساننى ھايۋاندىن پەرقلەندۈرىدىغان بىردىنبىر ئۆلچەم.

ئىلتىماس قىلىش

ناھايىتى پۇلدار، ساھىبجامال، نازاكتەلىك، تۇغما ئەقىللىق بىر تۇل

خوتۇن بار ئىكەن، بىز يىگىت ئۇنىڭ بىلەن توي قىلىشنى ئىلتىماس

قىلىمۇ.

- سىزدىن بىر مەسىلىنى سوراپ باقاي، جاۋاب بېرىپ بېقىڭ،

دەپتۇ تۇل خوتۇن.

- قېنى، ئېيتىڭ! مېنىڭ ئۈچۈنمۇ، سىزنىڭ ئۈچۈنمۇ، ئېيتىڭ!

مېنىڭ ھايۋانات باغچىسىدىكى چىشى بىلەن زادى قانداق پەرقىم

بار؟

- نېمە؟ سىز بىلەن ھايۋانات باغچىسىدىكى. بۇ بەكلا قېلىپتىن

يىگىت: پاھ، ئۇنداق بولسا بىز تازا قاملاشقان بىر جۈپ ئىكەنمىز، مەن سىز بىلەن توي قىلام دەيمەن. **ئەرۋاھ**

1. كېچىسى تەسەللى بېرىدىغان ئايال.
2. يامان ئادەملەردە يەنىلا ئازراق ۋەجداننىڭ بارلىقىنى ئىسپاتلايدىغان پاكىت.
3. تېلېۋىزوردىكى باش رولچى.

ئەسەر ئوغرىلاش
بۇ ئەدەبىي ئىجادىيەتتىكى بىر خىل تاسادىپىي توغرا كېلىپ قېلىش. ئۇ نومۇس بىلەن باشلىنىپ، شەرەپ بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتى

1. تەڭرىنىڭ مەغلۇپ بولغانلارغا بەرگەن جازاسى.
2. خوتۇنلارنىڭ ھەيران قالدۇرۇشقا قابىلىيىتى.

ئەستە قالدۇرۇش
يىگىت سۆيگەننىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى ئېسىدە چىڭ ساقلايدۇ، ئاپسىنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى ئېيتىپ بېرەلمەيدۇ. ئەسكەر

1. تۈپتۈز تۇرغان ئادەم. ۋە تۈپتۈز يېتىپ تۈپتۈز چۈش كۆرۈۋاتقان ئادەم.

ئۆزلۈكىسىز خوراۋاتقان تۈۋرۈكنى تەمىن ئېتىدىغان زور مىقداردىكى ماتېرىيال.

3. ئۆزىنىڭ نېمە قىلىشىنى ئۆزى بەلگىلىيەلمەيدىغان ئادەم.

ئەسەلەش

1. تەسەۋۋۇر قىلىش. بىر كالا پەقەت ئۆزى تەسەۋۋۇر قىلالىغان نەرسىلەرنىلا سىغدۇرالايدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ ئەزەلدىن بېشىدىن ئۆتكۈزۈپ باقمىغان ئىشلارنى تەسەۋۋۇر قىلالمايدۇ.
2. ئۆتمۈشنى ئەسەلەش، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئەزەلدىن بولۇپ باقمىغان بەزى ئىشلارنى قوشۇپ قويۇش.

2. ئەمەلىيەت روماندىنمۇ ئاجايىپ، بىراق ئۇ بازىرى ئىتتىك كىتاب بولالمايدۇ.
  3. قارشى تەرەپنى راست دەپ ئىشەندۈرۈش مەقسىتىدە ئېيتىلغان پىكىر.
  4. ئەمەلىيەت ئالماستەك قىممەتلىك، ئۇنى ئۇرۇپ بۇزۇۋەتكىلى، سۈركەپ ئۇپرىتىۋەتكىلى بولمايدۇ.
- ئەمەلىيەتتە بەلكىم، ئېھتىمال.
- ئەمچەك**
1. دۇنيادا بىردىنبىر يېڭىلى بولىدىغان گۆمبەز، بىراق چوڭ ئەرلەر ئۈچۈن ئېيتقاندا، كۆپىنچە ھاللاردا يۈزى قېلىنلىرى تويغۇدەك يېپىلەيدۇ، يۈزى نېپىزلىرى يېپىلمەيدۇ.
  2. مۇھەببەتنى چاقىرىدىغان ئىشنىڭ قوڭغۇرقى.
- ئەمچەك توپچىسى**
- ئاياللارنىڭ چىڭ تاقالغان لىپتىكى ئاستىدىن تاپقىلى بولىدىغان بىر خىل رودا. ئۇنى پۇل ۋە زىبۇزىننەتلەرنىڭ ئېزىقتۇرۇشىدا ئېرىتكىلى بولىدۇ.
- ئەمگەك**
1. بۇ «ئا» نىڭ «ب» ئۈچۈن بايلىق يارىتىشىدىكى كۆپ خىل تەرتىپ-خىل بىر خىلى.
  2. ئەمگەك - مۇقەددەس ئەمگەك - پۇل.
  3. ئەمگەك - كۆڭۈللۈك ئىش، بولۇپمۇ باشقىلارنىڭ باش چۆكۈرۈپ ئىشلەۋاتقانلىقىنى كۆرگەندە...
- ئەنئەنە**
1. ئالدىنقى بىر ئەۋلادنىڭ كېيىنكى ئەۋلادقا مىراس قالدۇرغان يالغان - ياۋىداق سۆزلىرى.
  2. تەدرىجىي تەرەققىيات نەزەرىيىسىگە زىت ھالدا ئىنسانىيەت ئۈز-لۈكسىز كۆپەيتكەن يامان ئادەتلەر.

چىقىپ كەتتى، - دەپتۇ يىگىت دۇدۇقلاپ.
 - ئەگەر مۇشۇنىڭ پەرقىنىمۇ بىلمىسىڭىز، ئۇنداقتا ھايۋانات باغچىسىدىكى چىشى پىل بىلەن توي قىلغىنىڭىز تۈزۈك.
 ئەقىللىق

قۇلاق بىلەن كۆزنىڭ بىرلىكتە ئاي توغرىسىدا پىكىر يۈرگۈزۈشى.
 ئەقىللىق كىشى

بۇ خىل كىشى بىرەر گەپنى دېيىشتىن ئىلگىرى، قايتا - قايتا ئويلىنىۋېلىپ، ئاندىن ھېچنېمە دېمەيدۇ.
 ئەلچىخانا

ئۆزئارا ئالماشتۇرۇلغان دۆلەت نامى. ئۇلار خۇددى يالغان - ياۋىداق سۆزلەردەك يەر شارنىڭ ھەر قايسى جايلىرىغا تارقالغان، شۇنداقلا ئەڭ كۆپ تارقالغىنى ئەمدىلا قول تۇتۇشقانلىقى توغرىسىدىكى ئىشەنچلىك خەۋەر.
 ئەلبېھرام

تالاش - تارتىش ئەڭ كۆپ بولۇنغان تارىخىي تېما. نىل دەرياسى بويىدىكى قەدىمكى پادىشاھ تاجىسى. بىر توپ تاشچىلار قىلغىلى ئىش تاپالمىغان چاغلاردا بەدىنىنى چېنىقتۇرۇش ئۈچۈن قىرلىق تاشلاردىن پايدىلىنىپ بۇ تېپىشماقنى بىنا قىلغان.
 ئەمەلىي كۈچ

تەر مۇنچاقلىرىنى قورال قىلىپ ئۆزىنى دۇنيادا تەڭدىشى يوق دەپ مۇئەييەنلەشتۈرۈش. كۆتۈرۈلگەن تاش بىلەن يانچىلغان پۈتتىن چىققان ناخشا ساداسى.
 ئەمەلىيەت

1. بۇ ئەڭ ئىشەنچلىك بولغان بەزى نەرسىلەر بولۇپ، بىز دائىم ئۇلارنى ئاساس قىلىپ ئۆزىمىزنىڭ تەسەۋۋۇرىمىزنى تۇرغۇزىمىز. «ئەمەلىيەتنى ئىگىلەش كېرەك، بولمىسا ئەمەلىيەت سىزنى ئىگىلىۋالىدۇ. ئەمەلىيەتنى ئىگىلىمەك ھامان، ئۇنىڭغا ئادىل مۇئامىلە قىلىش كېرەك، بولمىسا ئۇ سىزگە ئۇۋال قىلىپ قويدۇ.»

ب

باتۇرلۇق

1. بۇ تەڭرى ئەرلەرگە بەخش ئەتكەن بىر خىل ھوقۇق. خوتۇنلارنى سىرتقا چىقىپ كەتكەندە قۇتراپ كېتىدىغان ئەرلەر دائىم بۇ پەزىلىتىنى ئىپادىلەيدۇ.

2. ئەرلەرنىڭ بىخەتەر ئەھۋالدا تۇرغان چاغدا ئىپادىلەيدىغان ئەڭ يارقىن پەزىلەتلىرىنىڭ بىرى.

3. ئۆزىدىن قورقماسلىقتەك بىر خىل ئىقتىدار.

باج

1. ئىگە بولۇش دەل مەھرۇم بولۇش. بۇنداق مىزان ھەر بىر مىمىزنى بىر ئۆمۈرلۈك ۋاقىتىمىزنى مەھرۇم بولۇش ئۈچۈن ئىشلىتىشكە مەجبۇر قىلىدۇ.

2. بۇ بىخەتەرلىككە كاپالەتلىك قىلىش دېگەن نامنى قويۇۋالغان ئالدامچىلىق، يەنى پۇقرالار ھۆكۈمەتكە پۇل تاپشۇرغاندا تۈرمە سىرتىدا ياشاش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشەلەيدۇ.

باراۋەرلىك. باراۋەرلىك كۈچلۈكلەرنى پەسكە تارتىپ، ئۆزىنىڭ سەۋىيىسىگە چۈشۈرۈشكە ئۇرۇنۇشى.

بارلىق. ھەر بىر ئادەمنى كۈچلۈك بولۇشقا ۋە جەمئىيەتنىڭ ھۆرمىتىنى قولغا كەلتۈرۈشكە چاقىرىدۇ. دەل مۇشۇ ئىنتىلىش چاكىنا ئادەملەرنى ئۇلۇغ ئادەملەر قاتارىغا كىرگۈزىدۇ.

بارلىق ئەرلەر تۇغۇلۇشىدىنلا باراۋەر بولىدۇ، بىراق بەزىلەر توي قىلىپ قالىدۇ. مانا بۇ باراۋەرلىكنى ئامالسىز قالدۇرىدۇ.

ئەنئەنىۋى مەدەنىيەت

ئۆتمۈشنىڭ ھازىرغا بولغان بىر خىل تەسىرى. ئاممىباب سۆز بىلەن ئېيتقاندا، ئۆلگەنلەرنىڭ ھەر دائىم تىرىكلەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشى، ئەھمىيەت

ئەۋرىشكە

ئامباردا بېسىلىپ قالغان ماللارنىڭ ئارىسىدىكى گۈزەللىك چىمپىيۈ-نى، ئىشلەپچىقىرىش سېپىدىن ئەۋەتىلگەن مەھسۇلات مودېلى. ئەۋلىيا

بۇ تۈزۈش ۋە تەھرىرلەش ئارقىلىق پىششىقلاشقان، ئاللىبۇرۇن ئۆلۈپ كەتكەن بىر جىنايەتچى، ئەينەك (بوي ئەينەك)

1. ئىنسانلارنىڭ خىيالىي تۇيغۇسىنىڭ مەنبەسى.
2. كىشىلىك ھاياتنىڭ بىردىنبىر دوستى.

ئەينەك ئالدىدا

بىر جۈپ ئەر - خوتۇن رەسىم كۆرگەزمىسى كۆرگىلى بېرىپتۇ. ئايال بىر پارچە رەسىمنى تەپسىلىي كۆرۈپ چىققاندىن كېيىن، بىر چەتتە تۇرغان ئېرىگە دەپتۇ:

بۇ رەسىمدىكى ئايال نېمىدىگەن سەت - ھە! ئىشەنكىمۇ ئېرى ئېرى دەرهال ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ، قۇلقىغا پىچىرلاپتۇ: - ئاستىراق گەپ قىل، ئۇ دېگەن رەسىم ئەمەس، ئەينەك.

بۇ رەسىم ئايالنىڭ ئىسمىنى ئېيتىپ، ئىشەنكىمۇ ئېرى ئېرى دەرهال ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ، قۇلقىغا پىچىرلاپتۇ: - ئاستىراق گەپ قىل، ئۇ دېگەن رەسىم ئەمەس، ئەينەك. بۇ رەسىم ئايالنىڭ ئىسمىنى ئېيتىپ، ئىشەنكىمۇ ئېرى ئېرى دەرهال ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ، قۇلقىغا پىچىرلاپتۇ: - ئاستىراق گەپ قىل، ئۇ دېگەن رەسىم ئەمەس، ئەينەك.

ئاخشام مەن يوقلاپ كەلدىم. ئۇنىڭ بېشى ئاغرىمايدىغان بوپتۇ، دوختۇرخانا ئىدىن قايتىپ چىقىشىم بولغۇدەك. ئەر: خوتۇنغۇ ساقايدى، بىراق دوختۇرخانىنىڭ ھەق ئېلىش تالونىنى كۆرۈپ مېنىڭ بېشىم ئاغرىپ كېتىۋاتىدۇ. باشقۇرۇلىدىغان بومبا

بىز ئۇنىڭغا مىنىۋېلىپ دۇنيانىڭ ھەممە يېرىنى ئايلىنىپ چىقىمىز، بىراق يۇرتىمىزغا قايتىش يولىمىزنى قايتا تاپالماي قالغىمىز. باشلىق 1. كۆڭلۈڭدە قارايدىغان، ئاغزىڭدا ماختايدىغان، كۆڭلۈڭدە ئۆلۈمنى، ئاغزىڭدا ئۆمرىنى تىلەيدىغان ئادەم. 2. ياخشى ئىشنى ئۆزىنىڭ تۆھپىسى قىلىپ كۆرسىتىدىغان، يامان ئىشنى قول ئاستىدىكىلەرگە ئىتتىرىدىغان ئادەم. بالا

1. جىنسىي تەلەپنىڭ پۈرۈچى. ئىنسانىيەت مانا شۇنداق ئالدىن كېلىشىپ قويۇلمىغان ئەھۋال ئاستىدا بارلىققا كەلگەن، بىراق مەسئۇلىيەت بولسا قاناتسىز چىۋىدىن ئىبارەت. 2. جەبرىنىڭ كۆپلۈكىدىن «بالا» دېگەن سۆز بىلەن مەنىداش بولۇپ قالغان. بالا باققۇچى ئادەم، كۆپ بولغاندىمۇ بىر ئائىلە كىشىلىرىگە مۇلازىمەت قىلىپ ھەق ئالىدىغان ئاياللارنى كۆرسىتىدۇ. قاۋاقخانا خېنىمى، ساتىراشخانا خېنىملىرىغا ئوخشىمايدىغان يېرى شۇكى، ئۇلارنىڭ ئويىبېكىتى بىر قەدەر مۇقىم بولىدۇ. بالا باققۇچى كۆپرەك ئىش ھەققى ئالىمەن دېسە، بۇ ئاساسلىقى ئەر خوجايىن ئاياللارنى ياخشى كۆرىدىغان ياشتىمۇ، يوق، ياكى خوجايىننىڭ ئوغلى ئاياللارنى ياخشى كۆرىدىغان ياشقا يەتتىمۇ، يوق، دېگەنگە ئوخشاش مەسىلىلەرگە باغلىق بولىدۇ.

ئايال خوجايىن ۋە بالا باققۇچى

مەن بالا نېمە دېسە شۇنى بېرىڭ دېگەنغۇ، دەپتۇ ئايال خوجايىن.

بارماق

ئىچىگىلا ئېگىلىدىغان تىپىك ئالارمەن ئەزا.

بارومېتىر

بىزنىڭ قانداق كىلىماتتا تۇرۇۋاتقانلىقىمىزنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان ئەپچىل ئەسۋاب.

بازار

ئاياللارنىڭ دۇئەل مەيدانى. ھەر كۈنى ئولمىپىك تەنتەربىيە يىغىنى ئۆتكۈزۈلۈپ تۇرىدىغان جاي.

باسقۇنچىلىق قىلىش

1. رادىكال نەزەرىيىنىڭ جىنسى تۇرمۇشتا ئوقۇل تاجاۋۇزچىلىق ئۇرۇش قوزغىشى بولۇپ، بەدەن ئىشغال قىلىنغان، پىكىر ئالماشتۇرۇش تېخى ئېلىپ بېرىلمىغان بولىدۇ. ئۇ تامامەن تېز رىتىملىق مېخانىك مەشغۇلات كەلتۈرۈپ چىقارغان بىر مەيدان قاتناش ھادىسىسى.

2. سۆھبەتسىز ئېرىشلىگەن غەلبە؛ مۇسابىقىگە قاتناشماي تۇرۇپ

ئېرىشكەن مېدال.

باش

بۇ بىر ھىيلىگەر قوماندان بولۇپ، مەيلى ئارمىيىدە، مەيلى يەرلىكتە

بولسۇن، يەنىلا شۇنداق.

باشچىلاپ تورۇش

تەنتەربىيە دەرسىدە ئىككى ئوقۇغۇچى سۆزلىشىپ قالدى.

- بىر ئىشنى زادىلا چۈشىنەلمىدىم، ئادەم ئۆرە تۇرغاندا ھېچ ئىش

بولمايدىكەن، باشچىلاپ تۇرسىلا قان باشقا قاراپ يۈگۈرىدىكەن، بۇ نېمە

سەۋەبتىن؟

شۇنى بىلىمەستەن؟ قان دېگەنمۇ بوش يەرگە قاراپ ئاقىدۇ ئەمەسمۇ!

باش ئاغرىقى

كۆڭلىگە ياقىمىغان ئىشتىن قۇتۇلۇشنىڭ باھانىسى.

يۆتكەلگەن باش ئاغرىقى

قوشنا: ئاياللىرىنىڭ ئوپپىراتسىيىسى. ئوخشۇشلۇق بوپتۇ. ئالتۇنكۈن

يازىدىغان كاتتا شائىر.

ئۇ بىر خىل مېكىيان بولۇپ، پۇلدىن چۈجە چىقىراالايدۇ. بەلكى باھاسىنى چۈشۈرۈپ سېتىش ئۈچۈن ئىشقا چىقىپتۇ.

1. ئاياللارنىڭ ئۇرۇش مەيدانى.

2. كېرەكسىز ماللار دۆۋىسىدىن كېرەكسىز مال ئىزدەيدىغان جاي.

باي

ئامراتلىقىدىن پۇللا قالغان ئادەم.

باي بولۇشنىڭ سىرى بولمىغان، بەلكى ئىشقا چىقىپ ئىشقا چىقىش.

بىر يايىمچى كېچىكتىكى كېمىچىگە:

- مېنى قارشى قىرغاققا ئۆتكۈزۈپ قويىسىز قانداق؟ - دەپتۇ.

كېمىچى بولدى، قانچە پۇل بېرىسىز؟

- يېنىمدا پەقەت پۇل يوق، ئەمما مەن سىزگە باي بولۇشنىڭ سىرىنى

ئېيتىپ بېرىمەن.

كېمىچى ماقۇل بوپتۇ. قارشى قىرغاققا چىققاندىن كېيىن كېمىچى

سوراپتۇ:

- باي بولۇشنىڭ سىرى نېمە؟

- باي بولاي دېسىڭىز، بۇنىڭدىن كېيىن ماڭا ئوخشاش پۇلى يوق

ئادەملەرنى كېچىكتىن ئۆتكۈزۈپ قويماڭ.

بايانات

ھەربىي كاناي بىلەن قەغەزگە ياكى سەھەردىكى تۇمانغا خەت يېزىش.

بايراق

1. مۇئەللەققە ئېسىپ قويۇلىدىغان بىر پارچە رەخت، ئۇ شامالغا

بېقىپ لەپىلدەپ تۇرىدۇ. ئۇ شىپاڭشىپ تۇرغان ئىت قۇيرۇقىغا ئوخشاش

لەپەڭشىپ، ئالاھىدە بېكىتىپ قويۇلغان ئويىكتىغا ئالاھىدە بېكىتىپ

قويۇلغان ئىلھام ۋە ئاگاھلاندىرۇش بېرىپ تۇرىدۇ.

2. ئارمىيىنىڭ، قەلئەنىڭ ياكى پاراخوتنىڭ ئۈستىدە لەپىلدەپ تۇردى.

دىغان بىر پارچە رەخت. ئۇنىڭ رولى، ئالوندوننىڭ بەزى بوش يەرلىرىدە

كۆرگىلى بولىدىغان، «بۇ يەرگە ئەخەت تۆكۈشكە بولىدۇ» دېگەن خەت

شۇنداق قىلىم، خانىم، بايا بالىڭىز ماڭا قورۇ ئوتتۇرسىدا بىر
 ئۆڭكۈر قېزىپ بەر، دېگەنتى، مەن قېزىپ بەردىم. ئەمەس، مەن
 ئەمەس ئۇ نېمىگە يىغلايدۇ؟
 - ھەي، نېمىگە يىغلايتتى، ئۆڭكۈرنى ئۆيگە يۆتكەپ بەر، دەپ
 يىغلاۋاتىدۇ.

بالكون
 بۇ ئۆينىڭ سىرتقا سوزۇلغان قولى. بالكوندا تۇرسىڭىز، تېخىمۇ
 كۆپ قۇياش نۇرىدىن بەھرىمەن بولالايسىز، شۇنداقلا قوشنىلارنى ئۆزىڭىز-
 نى كۆرۈپ تۇرۇش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشىۋېرىلەيسىز، بولۇپمۇ ئايالىڭىز
 ناخشا ئېيتىۋاتقان چاغدا، ئىمكاننىڭ بارىچە بالكوندا تۇرۇپ ئاڭلىشىڭىز
 كېرەك. بۇنداق قىلىشىڭىز، قوشنىلىرىڭىز ئايالىڭىزنىڭ ناخشىسىغا ئەڭ-
 كەش قىلىمىغانلىقىڭىزغا ئىشىنىدۇ.
بالىلىق دەۋر

كېيىنكى كۈنلەردە تۆھپە يارىتىپ نام قازانغانلار ئەسلىمە يازغان
 چاغدا تەسۋىرلەيدىغان لىرىك پەسىل. ئەسلىمە يازغان پەسىل.
بالىلىقىغا قايتىش

رومكا ھاراقىنى ئىچكەندە، ئۇ ئۆزىنى ئون ياش ياشىرىپ
 قالغاندەك ھېس قىلدى؛ ئىككىنچى رومكىنى كۆتۈرگەندە، ئۇ ياشلىق
 دەۋرىگە قايتقاندەك ھېس قىلدى؛ ئۈچىنچى رومكا قورساققا كىرگەندىن
 كېيىن ئۇ بالىلىقىغا قايتتى - دە، ئۆمىلىگىنىچە ئۆيىگە قايتتى.

بانكا
 1. قەغەز پۇل. يىغىۋېلىنىدىغان ۋە تارقىتىلىدىغان ئورۇن. كىشىلەر
 تا ھازىرغىچە شۇنى چۈشىنەلمەي كېلىۋاتىدۇكى، نېمە ئۈچۈن «دۆلەت
 پېتىرلىك پۇل تارقىتىۋالغاندۇ؟» دەپ يىغىلىۋالىدۇ. مەن بۇنىڭ
 2. دۇنيانى باي كۆرسىتىدىغان جاي، گەرچە دۇنيا ئۈنچە باي بولمى-
 سمۇ.
بانكىر

ھېچقانداق گەپ كەتمەيدىغان توخۇ يۈرەك. ئۇ مەخسۇس رەقەملەرنى

بالا: دادا، دادا، چاتاق بولدى، ئۆيگە تېز بارغىن! پوچتىكەش ئاكاڭنى ئاچامنى سېتىۋالدىغان ئوخشايدۇ، ئاچامنىڭ ئورۇق - سېمىزلىكىنى بېلىپ بېقىۋاتىدۇ.

بەدەن

مۇئەييەنلەشتۈرۈپ ئېيتىشقا بولىدۇكى، ئۇ روھنىڭ سەپەر-مۇساپى-خىندىكى بىر پۈتلىكاشاڭ. ھەقىقەتكە، مەنىۋى جەھەتتىكى ئەركىنلىككە ئىنتىلگەنسىرى، غايىدىن، تەلەپتىن، سەزگۈ ئەزالارنىڭ تەلپىدىن، ھەتتا بەدەننىڭ ئۆزىدىن ئايرىلىشقا توغرا كېلىدۇ.

بەدەن ئېغىرلىقى ئاتا-ئانا بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولغان مۇھىملىق بەش بۇرجەكلىك بىنا

سىياسىئونلار بىلەن قىزىقچىلار شىخال ئوينايدىغان كۆڭۈل ئېچىش سورۇنى، ئۇلار شىخال تاشلاش ئارقىلىق سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشى قىلىشنى ياكى ئىتتىپاق تۈزۈشنى، جازالاش ياكى قامال قىلىشنى، قىساس ئېلىش ياكى قىساس ئېلىشقا قارشى تۇرۇشنى قارار قىلىدۇ.

بۇ مەخسۇس قىرغىنچىلىقنى توپ سېتىش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان جاي. ئۇ خۇددى بىر مېدۇزا ياكى پېلەككە ئوخشايدۇ، ئۇنىڭ مەركىزىي نېرۋىسىنى تاپقىلى بولمايدۇ. ئۇ دۇنيا بويىچە ئەڭ قۇدرەتلىك دۆلەتنىڭ ھەربىي ئىشلار مەركىزى. لېكىن، مۇھاپىزەتچىلەرنىڭ قوغدىرىشى ھاجەت ئەمەس، ئۇنىڭ سىرتقا كېڭەيمىچىلىك قىلىش ئىقتىدارىنىڭ ئۆزى بىنانى قوغداش رولىنى ئۆتەيدۇ؛ بىنانىڭ ئىچىدىكى ھەر قانداق بىر يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى بەش بۇرجەكلىك بىنانىڭ ھەيۋىتىگە ھەيۋەت قوشىدۇ؛ گەرچە ئۇنىڭمۇ بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىشى مۇمكىن بولسىمۇ، بىراق بۇمۇ ئۇنىڭ تەسىرىنى كۈچەيتىدۇ.

بەشكى

بۇ ئادەم گېزىتتىن تاماكىنىڭ راك كېسىلىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. خانلىقى توغرىسىدىكى نۇرغۇن خەۋەرلەرنى ئوقۇيدۇ، شۇ تۈپەيلىدىن ئۇ قاتتىق خاتىرجەمسىزلىنىدۇ. ئاخىر، ئۇ ئۆزىنى بۇنداق خەۋەرلەرنى ئوقۇ-

يېزىلغان تاغتىلارنىڭكى بىلەن ئوخشاش.

بايلىق ئەمەل قىلىشقا تەييار بولغان نەرسە. ئەمەل قىلىشقا تەييار بولغان نەرسە. جىنايەت ئۆتكۈزۈش، ئەمما جازاغا تارتىلماسلىق دېمەكتۇر. **بەخت** بەخت.

1. مۇھەببەتنىڭ ئالدىنقى كېچىسى، چۆچەكنىڭ ئەمدىلا باشلىنىشى، ئازابلىنىشقا ئۆلگۈرەلمىگەن ئۆسمۈرلۈك.

2. باشقا بىرىنىڭ ئېچىنىشلىق كەچۈرمىشىنى خىيالغا كەلتۈرگەندە قەلبىدە پەيدا بولىدىغان بىر خىل خۇشاللىق تۇيغۇسى. **بەختىمۇ يا بەختسىزلىكمۇ** بەختىمۇ يا بەختسىزلىكمۇ. **سېز يوق چاغدا، مەن بەك ئازابلىندىم.** **يىگىت:** ئەگەر دېگىنىڭىزدەك بولسا، مەن ھەقىقەتەن بەختلىك ئىكەن.

چەن: ئىككىنچى قىسىمدا، **بەختسىزلىك**

بەختسىزلىك، بەختسىزلىك، بەختسىزلىك، بەختسىزلىك. **بەدەل**

1. تىلى باشقا، دىلى باشقا بولغان تۆلەم، كۆپىنچە ھاللاردا، ئۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئەمەلىي قىممىتى باشقا. **ئىش.**

2. مەلۇم نەرسىنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن تۆلەنگەن پۇلنىڭ سانى. ئەمەلىيەتتە، ئۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسىنىڭ قىممىتى تامامەن باشقا. **ئىش.**

بىلىپ بېقىش

ئالدىنقى ئاتالما، بالامال بازىرىغا بېرىپتۇ. **ئالدىنقى ئاتالما.**

ئالدىنقى ئاتالما: دادا، چوغلار نېمىشقا قوينىڭ دۈمبىسىگە شاپلاقلاپ، قۇيرۇق قىنى تۇتۇپ باقىدۇ؟ **ئالدىنقى ئاتالما.**

ئاتا: ئۇلار سېتىۋالدىغان قوينىڭ ئورۇق ئەسپىزلىكىنى بىلىپ بېقىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ. **ئالدىنقى ئاتالما.**

ئالدىنقى ئاتالما: بىر نەچچە كۈندىن كېيىن بالا ھاسىرغىنىچە دادىسىنىڭ يېنىغا يۈگۈرۈپ بېرىپتۇ. **ئالدىنقى ئاتالما.**

2. ئانا ئۈچۈن ئېيتقاندا كېمە توختىتىدىغان لەڭگەر، كۆڭۈل خۇش، لۇقىنى ئىزدەۋاتقان ئەر ئۈچۈن ئېيتقاندا، غەزىپىنى قوزغايدىغان نەرسە، بویتاق

ئاياللار ھەمراھ بولمىغان روپسودىد^①. بۇ خىل ئادەملەر دائىم تاغلاردا گام پەيدا بولۇپ، گام غايىب بولۇپ يۈرىدۇ، مۇكەممەل بولمىغان دۇنيادىكى نۇرغۇن ساھىبجاماللاردىن قۇرۇق قالىدۇ. ئۇلارنىڭ ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ئىشى چۈشىدىكى ئارزۇسىغا يېتىش. بویتاقلار خىتابنامىسى

قانۇن ھايۋانلارنى بېقىشنى مەنى قىلغان بولسىمۇ، بىراق مەن ئار-زۇلۇق نەرسىلەر ئارىسىدىن ھېچقانداق لەززەت تاپالماي، بویتاقلقىمنى ساقلاشنى تېخىمۇ خالاپ قالدىم. شۇنى جاكارلايمەنكى، مېنىڭ بویتاقلقىم چوقۇم سانجاق - سانجاق بولۇپ كېتىدۇ.

بويسۇنماسلىق بىلەن مەلۇم بۇيرۇقنىڭ پىشىپ يېتىلگەنلىكىنى تەبرىكلەش.

بۇزغۇنچىلىق «قۇرۇش» دېگەن قالپاقنى باھانە قىلىپ، ئۈزلۈكسىز ئۆزگەرتىش، تەكرار ئوڭشاش ھەرىكىتى. بۇزۇق ئادەم.

ئېھتىياتسىزلىقتىن ياخشى ئىش قىلىپ قويۇپ پۇشايماق قىلىدىغان ھېلىقى ئادەملەر. ھەر دائىم ئۇلار يامان ئىش قىلىشنى ئۆزىنىڭ ۋەزىپىسى قىلىدۇ. بۇلۇت مەۋجۇت بولغاندا، ئۇلار ئۇلارنىڭ ئىلھامىنى شۇمۇرۇۋالىدىغان ئالۋاستى-ئېكەت

1. يولۇچىلارنىڭ چىرايى ئىپادىسىگە يوشۇرۇنۇۋالغان مايىۋن. يۈ

① روپسودىيە - خەلق ئاممىلىرى ئاساسدا تۈزۈلگەن ۋە چالغۇ ياكى ئوركىستىردا ئىجرا قىلىنىدىغان خىيالىي ياكى بايان قىلىش خاراكتېرىگە ئىگە مەسەلە.

پايدىغا ئېرىشىدۇ، چۈنكى «ئا» نىڭ بىر بېلەت تاشلاشتىن ۋاز كېچىشى «ب» غا بىر بېلەتلىك ئۇلۇش قوشىدۇ. ئاتالمىش «ئاياللارنىڭ بېلەت تاشلاش ھوقۇقى» ئاياللارنىڭ مەلۇم ئەرلەرنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە بېلەت تاشلىشىنى بىلدۈرىدۇ. بۇ خىل ھوقۇق ئاياللارنىڭ مەسئۇلىيىتىنى ئاساس قىلغان بولۇپ، بۇ مەسئۇلىيەت چەكلىك بولىدۇ. كۆڭلىكىدىن سەكرەپ چىقىپ بېلەت تاشلاشقا تەشنا بولغان ئاياللار دەررە - كالتەك يەپ خورلانغان ھامان، ئەڭ ئاۋۋال تۈگۈلۈۋېلىپ يەنە كۆڭلىكىنىڭ ئىچىگە كىرىپ كېتىدۇ.

ۋاز كېچىش

بازار باشلىقىنى سايلاش ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، بازاردىكى ئىككىگىلەن پاراڭلىشىپ قاپتۇ. مەن ئۇنىڭغا بېلەت تاشلاشتىن ۋاز كېچىمەن، چۈنكى، مەن ئۇنى ئازراقمۇ چۈشەنمەيمەن.

مەنمۇ ۋاز كېچىمەن، چۈنكى، مەن ئۇنى بەك چۈشىنمەن. بېنىزىن ماشىنا سەرپ قىلىدىغان قان. خۇداغا شۈكۈرى

سەكراتقا چۈشۈپ قالغان بىر باي ئۇزۇن يىللاردىن بېرى ياللاپ ئىشلەتكەن شويپورنى ياستۇقىنىڭ يېنىغا چاقىرىپ: شۇنچە يىللاردىن بېرى سېنى جاپاغا سالدىم، بۇ قېتىم مەن ناھايىتى يىراققا سەپەر قىلىدىغان بولدۇم، - دەپتۇ. شويپۇر ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بېرىپتۇ: خۇداغا شۈكۈرى، بېگىم، بۇ بېنىزىن كەتمەيدىغان سەپەر ئىكەن.

بىپەرۋالىق

1. ئالدامچىلىق قىلىشتىن بۇرۇن ئەتراپىغا قاراپ باقماسلىق.
  2. ساختىپەز ئادەمنىڭ سەمىمىي ئىش قىلالماسلىقى.
- موت ئاپىتى
- ئوت ئۆچۈرۈش ماشىنىسى تۈيۈقسىز قاتتىق رۇڭلىداپ كېتىپتۇ.

يەردە ھەر بىر ئادەم ھەر قانداق ۋاقىتتا كۆپچىلىككە خائىنلىق قىلىش كويىدا بولىدۇ. 2. غۇشاللىق بىلەن ھەسرەت يىغىلىدىغان ۋە تارقىلىدىغان جاي.

بىر يېزىدىكى پويىز بېكىتى - ھەممى زاتىدا بىر يېزىدا بىر پويىز بېكىتىدە بىر كونا سائەت بار ئىدى. پويىز كۈتۈۋاتقان بىر مۇتئەر ئىمپورت قىلىنغان قول سائىتىگە قاراپ قويۇپ، بېكەت باشلىقىغا دەپتۇ: «سائەت ئىشەنچسىز، سائەت ئارقىدا قاپتۇ.

شۇنداقمۇ؟ - دەپتۇ بېكەت باشلىقى. - بىراق، پويىزنىڭ كېلىش ۋاقتى مۇشۇ سائەت بىلەن ئوخشاش، نېمە دەپ سائەت ئىشەنچسىز بېكىتىش ئىشەنچسىز بولۇپتۇ.

نوپۇزنىڭ ياكى كۆپ سانلىقلارنىڭ كۆز قارشىنى تۈرلۈك ماركا قىلىپ، بەزى شەيئەلەرنىڭ ئۈستىگە مىخلاپ قويۇش. گېستاپو ئەينى يىللاردا يەھۇدىيلارغا ماركا مىخلاشتا نوپۇزدىن پايدىلانغان. قۇتراتقۇچىلار كۆپىنچە كۆپ سانلىقلاردىن پايدىلىنىشنى ياقتۇرىدۇ.

بىلەت تاشلاش - بىلەت تاشلاش شەكلى بىلەن پىكىرنى ئىپادىلەش. ئادەتتىكى چۈشەندۈرۈشلەر بويىچە ئېيتقاندا، بىلەت تاشلاش ھوقۇقى (بۇ ئالاھىدە شەرەپ ۋە مەجبۇرىيەت دەپ قارىلىدۇ) باشقىلار بېكىتىپ قويغان ئادەم ئۈچۈن بىر بىلەت تاشلاپ ھىمايە قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشتىن دېرەك بېرىدۇ. بۇنداق يولغاندا زور ئىنئامغا ئېرىشكىلى بولىدۇ. بىلەت تاشلاش ھوقۇقىنى ئىشلىتىشنى رەت قىلغانلارغا «پۇقرالىق مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلمىدى» ياكى «ۋەتەنپەرۋەرلىكى كەمچىل» دېگەندەك جىنايى ناملار قويۇلىدۇ. لېكىن، قانۇنلۇق شىكايەت قىلغۇچى بولمىغاچقا، لايىقەتسىز بۇ پۇقرالار ئۈستىدىن مۇۋاپىق شىكايەت قىلىشقا ئامال بولماي قالىدۇ. شۇنداق شىكايەت قىلغۇچى بار دېيىلگەن تەقدىردىمۇ، شىكايەت قىلغۇچىنىڭ جىنايىتى بولسا، جامائەت پىكرى سوتىدا پىكىر قىلىش ھوقۇقى بولمايدۇ؛ مۇبادا ئۇ گۇناھسىز بولسا. «پۇقرالىق مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلماسلىق» ئىچىدىن

ئېچىپ، بىر كۆزنى يۇمۇۋېلىشى بىلەن داڭقى چىقارغان. ئۇنىڭ ئوچۇق كۆزى يۈزەكى ھادىسىلەرنى يىغىدۇ؛ يۇمۇلغان كۆزى ئەمەلىيەتكە نەزەر تاشلايدۇ. پەقەت مۇشۇ كۆزلا ئاشىنلارنىڭ ياخشى دوستى بولالايدۇ.

2. «مەنسىز» بىلەن مەنداش سۆز بىلەن چىقىشىنىڭ ئىشەنچى بىر تەرەپلىمە قاراش. ئەھمىيەتسىزلىكىنى بىلىشنىڭ ئىشەنچى بىلەن خاھىشچانلىقى كەمچىل، ئاساسنى كۆرگىلى بولىدىغان پىسخىكا يا-كى كۆز قاراش. بىر خىل قىلمىشنى يەنە بىر خىل قىلمىشتىن تېخىمۇ ياخشى دەپ قارايدىغان خاتا ئېتىقاد. پەقەت بىر تەرەپلىمە قاراش بولغاندىلا ئاندىن ئادەم يولۋاستەك كۈچلۈك بولۇپ ياشىيالايدۇ.

بىر توپ قاغا - قۇزغۇنلار چىقىشىنىڭ ئىشەنچى بىلەن خاھىشچانلىقى بىلەن سايلاش ھوقۇقىغا ئىگە زور بىر تۈركۈم ياش پۇقرالار بارلىق ۋەقەلەردىكى توقۇنۇشلاردا قارىغۇلارچە چۇقان كۆتۈرىدىغان ھېلىقى بىر قىسىم كۆچمەنلەر. چىقىشىنىڭ ئىشەنچى بىلەن خاھىشچانلىقى بىلەن بىر كۈن چىقىشىنىڭ ئىشەنچى بىلەن خاھىشچانلىقى بىلەن يىگىرمە تۆت سائەتتىن تەركىب تاپقان، كۆپ قىسمى ئىسراپ بولۇپ كېتىدىغان بىر باسقۇچ ۋاقت. بۇ ۋاقت ئىككى قىسىمغا بۆلۈنىدۇ: بىر قىسىم - كۈندۈز، يەنە بىر قىسىم - كېچە (ياكى نامۇۋاپىق كۈندۈز دەپمۇ ئاتىلىدۇ)؛ ئالدىنقىسى تىجارەت قىلىش جىنايىتىنى ئۆتكۈزۈشكە، كېيىنكىسى بولسا باشقا جىنايەتلەرنى ئۆتكۈزۈشكە سەرپ قىلىنىدۇ. بۇ ئىككى خىل ئىجتىمائىي پائالىيەت ئۆزئارا گىرەلىشىپ كەتكەن بولىدۇ.

بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى چىقىشىنىڭ ئىشەنچى بىلەن خاھىشچانلىقى بىلەن پاقالچىقى قىچىشا قونچىنى، بېشى قىچىشا بۆكىنى قاشلاش. بىر-لەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى خۇددى ئوقتەك مەڭگۈ ئېتىلىپ تۇرىدۇ، بىراق ھەقىقىي دۈشمەننى مەڭگۈ يوقىتالمايدۇ.

بىرلىشىش

ئەرلەرنىڭ توي قىلىشى چارچاشتىن، ئاياللارنىڭ توي قىلىشى قىزدىن-قىشتىن بولىدۇ، ئاقمۇتتە ئىككىلا تەرەپ قاتتىق ئۈمىدسىزلىنىدۇ. كە-شىلەر تۇرمۇشنىڭ ئازاب ۋە خۇشاللىقىنىڭ ئۆزگىچە قازىنىدا تاولىنىش

كارىۋاتتىن ئۆمىلەپ قوپقان ئەر دەرھال ئايالىنى تۇرتۇپ ئويغىتىپ،
تەمكىنلىك بىلەن: سىملىك بىلەن پىياپا قىلىشقا باشلىدى.
مەن دائىم ساڭا مۇشۇنداق ئەھۋالدا ئېغىر - بېسىق بولۇش كېرەك،
دەپ ئۆگىتەتتىمغۇ. ھودۇقما، قىممەت باھالىق نەرسىلەرنى، ئەتىۋارلىق
كىتابلارنى ئېلىپ كەينىدىن مالىك جىددىيلەشمە، ھەرگىز جىددىيلەشمە.
ھەي، خوتۇن كىشى دېگەنزە مۇشۇنداق چاغلاردا قاتتىق تەمتىرەپ كېتىدە.
كەن، - دەپتۇ. مەن كىمگە قىيىنچىلىق قىلىشقا بولىدۇ؟
ئانچە ئۆتەي، ئۇلار بىخەتەر ھالدا كۆچىنىڭ قارشى تەرىپىگە ئۆتۈپ
پاناھلىنىپتۇ.

- ھودۇقماڭ، ھەرگىز ھودۇقماڭ، - دەپتۇ ئايال ئېرىنىڭ قىياپىتىمە.
گە قاراپ، - سىز بەك سالماق ئىكەنسىز، بىراق ئۆيدىن چىققۇچە ئىشتە.
نىڭىزنى كىيىۋالسىڭىز تېخىمۇ ياخشى بولاتتىكەن.
بىتەرەپ

بۇ زىددىيەت توقۇنۇشنى ھەل قىلىشتىكى ئادىل قىياپەت بولۇپ،
تالاش - تارتىش قىلىۋاتقان ئىككى تەرەپ ئاسان قوبۇل قىلىدۇ، بولۇپمۇ
بۇ تالاش - تارتىشنىڭ ئۆزىڭىز ئۈچۈن ھېچقانداق پايدىسى بولمىغان چاغدا،
سىز تەبىئىي ھالدا ھېچقايسى تەرەپنى قوللىماي تۇرۇۋالسىز.

بىچارە ئادەم، ئۆزىڭىزنىڭ قىيىنچىلىقى ئۈچۈن ئىككى تەرەپنى تالاشقا باشلىدى.
ئۆزىڭىزگە چىقىۋېلىپ خۇشاللىقىنى بار ئاۋازدا سۈرەن سالغان ئادەم
كۆپ ھاللاردا ئەڭ بىچارە ئادەمدۇر.

بىخەتەرلىك
بىخەتەر بولمىدىن دېسىڭىز، تۇغۇلماڭ، يېنىڭىزدا پۇل ئېلىپ يۈر.
مەڭ، جەمئىيەتكە چىقماڭ، توي قىلماڭ.
بىدئەتچى

نيۇ-يوركتا خرىستىئان دىنىغا ئىشەنمەيدىغانلار، كۈنىتاتتىنوپولدا
كاتولىك دىنىغا ئىشەنمەيدىغانلار كۆزدە تۇتۇلدى.

بىر ئەر - بىر خوتۇنلۇق تۈزۈم
بۇ نىكاھنى باشقۇرىدىغان چوڭ سودىيە بولۇپ، بىر كۆزىنى

بۇ ئادەمنىڭ سەپراسىنى ئۆرلىتىدىغان بىر خىل ئويۇنچۇق بولۇپ، ئۇ ئاللىقاچان جەھەننەمگە كەتكەن شاۋقۇننى تىرىلدۈرۈپ بۇ دۇنياغا قايتۇرۇپ كەلدى.

پادىشاھ پادىشاھ دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئۇ ئىبادەت قىلىشقا ئىنتايىن بەغەش بولۇپ، ئۇ ئاللىقاچان جەھەننەمگە كەتكەن شاۋقۇننى تىرىلدۈرۈپ بۇ دۇنياغا قايتۇرۇپ كەلدى.

پاتېفون

بۇ ئادەمنىڭ سەپراسىنى ئۆرلىتىدىغان بىر خىل ئويۇنچۇق بولۇپ، ئۇ ئاللىقاچان جەھەننەمگە كەتكەن شاۋقۇننى تىرىلدۈرۈپ بۇ دۇنياغا قايتۇرۇپ كەلدى.

پادىشاھ پادىشاھ دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئۇ ئىبادەت قىلىشقا ئىنتايىن بەغەش بولۇپ، ئۇ ئاللىقاچان جەھەننەمگە كەتكەن شاۋقۇننى تىرىلدۈرۈپ بۇ دۇنياغا قايتۇرۇپ كەلدى.

ئىنجىلدا: «كايىارنىڭ نەرسىنى كايىارغا قايتۇرۇپ بەز» دېيىلگەن. بۇ سۆز پادىشاھقا ھەم پايدىلىق، ھەم پايدىسىز. چۈنكى، ئۇنىڭدا بەزى نەرسىلەرنىڭ كايىارنىڭ ئەمەسلىكىدىن ئىبارەت ئىبارەت بېرىلگەن. دىنىي جەمئىيەت مەخسۇس «تەڭرىنىڭ نەرسىسىنى تەڭرىگە قايتۇرۇپ بېرىش كېرەك» دېگەن سۆزنى ئىشلىتىشنى ياقىتۇردۇ. بۇ دېگەنلىك دىنىي جەمئىيەتكە قايتۇرۇپ بېرىش كېرەك دېگەندىن ئىبارەت.

- 1. پارا ئاپسىز
- 2. يۇقىرى مەرتىۋە ئۈستۈن مائاشلىقلارنىڭ تۇراقلىق كىرىمى.
- 3. سىياسىئون بولۇشتىكى مەقسەت.

ئەگەر ئاشۇرۇۋېتىش ساچقى ئەمەلدارى: ئاڭلىشىمچە سىز يۈز مىڭ يۈەن پارا ئاپسىز، نەپسىڭىز بەك يوغىناپ كېتىپتۇ. مەن ئەزەلدىن ھەر قېتىملىقىنى ئەللىك مىڭ يۈەندىن ئاشۇرۇۋېتىپ باققىنىم يوق.

چەرياندا يۈزگە ئەينەك تاقىۋالغىلى بولمايدۇ، گۈڭگۈرتنىڭ قويۇق ئىسسىقلىقىنىڭ زەھەرلەپ باش كۆزنى قايدۇرۇۋېتىشىدىن قۇتۇلۇشنى قىيىنغا چۈشىدۇ، بۇ زەھەرلىك ماددىنى بايقاش ئىنتايىن قىيىن بولۇپ، ئۇنىڭ زەھەرلىك ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن ئالدى بىلەن زەھەرلەنمەي مۇمكىن ئەمەس؛ بۇ كېسەل ئىنتايىن غەلىتە بولۇپ، كېسەلنىڭ مەنبەسىنى ئېنىقلىماقچى بولىشىڭىز، ئاۋۋال كېسەل بولمىشىڭىز بولمايدۇ.

بىزار بولۇشنىڭ ئەڭ دەرىجىسىدە ئەمەس، بەلكى بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. دوستىنىڭ دوستى قوزغايدىغان بىزار خىل تۇيغۇ. بىزارلىق ئەڭ دەرىجىسىدە بىكار تەلەت. بۇ بىكارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. ئەمەس ئىشقا قول تىققۇسى كېلىدىغان، بىزارلىق ھېچقانداق ئىشقا قول تىقمايدىغان ئەھۋالغا كېلىدۇ. بۇ بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ.

بىلمىسىنىڭ ئۆزگىرىشى بىزارلىقنىڭ دەرىجىسىنى ئۆزگەرتىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. 1. ئۇنى ئويلىغان ھامان ئىنسانىيەت ئىلاھلىققا قاراپ ماڭىدۇ. 2. ئەقىللىقلارنىڭ سېزىمىنى يوقىتىدىغان. دۆتلەرنىڭ ئىجادىي كۈچىنى كۈچەيتىدىغان ھاي ياكى سۈ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ.

بىمەنلىك ھېچقەندىمۇ بىزارلىقنىڭ دەرىجىسىنى ئۆزگەرتىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. ھەتتە زەھەرلىك ماددىغا يېقىنلىشىپ قالغان بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ.

بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. 2. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ.

بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ.

بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ. بىزارلىقنىڭ دەرىجىسى ئۆزگىرىپ كېلىدۇ.

پارلامېنت ئەزالىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئىقتىسادىي سىياسەتلىرىنى تەكشۈرۈش ۋە تەنقىد قىلىشقا بولىدۇ. 1. بىر ئوچۇم كىشىلەرنىڭ كوتتىروللۇقىدا ئۆسۈل ئوينايدىغان ياغاچ قورچاقلار.

2. ئۆگەش ئارقىلىق دۆلەتنىڭ خىراجىتىنى چۆنتەككە سالىدىغان كىشىلەر.

3. خىزمەتنى ئارقىغا سۆرگەنسېرى، ئالىدىغان ياردەم پۇلى كۆپىيىدىغان كىشىلەر. ئەمما بۇ پۇلنىڭ ئىشلىتىلىشىدا خەتەر بار.

4. كەڭكۈسى - ئىشلىتىش ئۈچۈن ئىسسىق قىلىنىدىغان ئىسسىق ئۆزگىرىشچان ئىشلىتىش ئۈچۈن ئاتا: چوڭ بولغاندا نېمە قىلىسەن؟

5. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: دۆلەت ئۈچۈنمۇ، پۇل ئۈچۈنمۇ ياكى نام - شۆھرەت ئۈچۈنمۇ؟

6. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: چۈنكى مەن ئۆلگەن چاغدا، دۇنيادا بىر ئەسكى ئادەم ئازلايدۇ.

7. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟

8. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟

9. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟

10. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟

11. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟

12. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟

13. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟

14. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟

15. پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن: ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟ ئاتا: پارلامېنت ئەزاسى بولمىسەن؟

پارا ئالغۇچى

بىر ئىشچى پارلامېنت بىناسىنىڭ سىرتىدا «دەللاللار، ساختىپەزىلەر ۋە پارخورلار پارلامېنتقا كىرىشكە بولمايدۇ» دېگەن سۆزلەر يېزىلغان تاختىنى كۆتۈرۈپ تۇرۇپتۇ. دەل شۇ چاغدا بىر كېڭەش پالاتا ئەزاسى كېلىپ قاپتۇ ۋە ئىشچىغا: «ئەڭ ياخشى تاختاڭدىكى پارخورلار دېگەن سۆزنى ئۆچۈرۈۋەت، بولمىسا بىز يىغىن ئاچقۇدەك ئادەم تاپالماي قالسىمىز» دەپتۇ.

پارىنى رەت قىلىش

بىر ھۆددىگەر بىر ھۆكۈمەت ئەمەلدارىغا بىر پىكاپ پارا بېرىمەكچى بولپتۇ.

- ئەپەندى، - دەپتۇ ئەمەلدار، - ئادەتتىكى ھەرىكەت مىزانى ۋە شەخسەن پېقىرنىڭ شان - شەرەپ غۇرۇرۇم سىزنىڭ ئۇنداق سوۋغىتىڭىزنى قوبۇل قىلىشىغا يول قويمايدۇ.

- مەن سىزنىڭ مەرتىۋىڭىزنى ئوبدان چۈشىنىمەن، - دەپتۇ ھۆددىگەر، - مۇنداق بولسۇن، مەن بۇ پىكاپنى سىزگە ئون دوللار باھادا سېتىپ بېرىمەن.

ئەمەلدار بىر پەس ئويلىنىۋېلىپ دەپتۇ: ئۇنداق بولسا، مەن ئۇ پىكاپتىن ئىككىنى ئالاي.

پارلامېنت

1. ئاساسىي جەھەتتىن بۇزغۇنچىلىق قىلىش ئارزۇسى بار بولغان بىر مۇنچە ئەرلەردىن تەركىب تاپقان بولۇپ، ئۇلارنىڭ قوشۇمچە تىجارىتى ھازىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان قانۇننى ئويپىراتسىيە قىلىشتىن ئىبارەت. ئۇلارنىڭ پەقەت دۆلەتنىڭ قىزىل رەقىمى بىلەنلا دوستلۇق ئالاقىسى بار بولىدۇ.

2. بىر توپ ئەر كىشىلەردىن تەركىب بولۇپ، بىر يەرگە جەم بولۇشتىكى مەقسىتى قانۇننى بىكار قىلىشتىن ئىبارەت.

3. كۆپ سانلىق ھوقۇقىدىن مەھرۇم بولغانلار بىلەن ئاز سانلىق ۋەتەنپەرۋەرلەردىن تەركىب تاپىدۇ.

پالچى: قورسىقىڭىزنىڭ ئوڭ تەرىپىدە بىر تاتۇق بار ئىكەن، سىز قىز: توغرا، بۇ شوقۇر ئۈچەي ئوپپىراتسىيىسىدىن قالغان تاتۇق. سىز ھەقىقەتەن قالمىسى پالچى ئىكەنسىز، بۇلارنى قانداق بىلىۋالدىڭىز؟

پالچى: كېلەر قېتىم كەلگىنىڭىزدە ئۈزۈنراق يوپكا كىيىپ كېلەر. سىز: ... پالچىنىڭ رەڭگىدىكى رەڭ ئوخشاشمىغا ئوخشاشمىغا پالچىنىڭ رەڭگى پالچىنىڭ رەڭگىدەك.

پالچى: 1. ئۆز تېنىنى ئەرلەرنىڭ ھەيدەپ يۈرۈشى ئۈچۈن تاكىلا قىلىپ بېرىدىغان ئايال. 2. نامراتلىق ئېڭى جىنايەت ئېڭىدىن سەزگۈر بولغان ئايال.

پالچى: 1. ئاسان ئوت كېتىدىغان ئائىلىنىڭ ئارقا ھويلىسى؛ بىرلىكىل ئاياللارنىڭ ئائىلە ئايالى بولۇشتىن بۇرۇنقى خىزمەت ئورنى.

پالچى: 2. يەسكەش ئاياللار تۇرىدىغان ئائىلىۋى مېھمانخانا. 3. ئۆزىنىڭ نامى ئابىرۇيى ئۈچۈن قىممەتلىك بەدەل تۆلەيدىغان كىشىلەر تۇرىدىغان ئۆي.

پالچى: 1. ئاسان ئوت كېتىدىغان ئائىلىنىڭ ئارقا ھويلىسى؛ بىرلىكىل ئاياللارنىڭ ئائىلە ئايالى بولۇشتىن بۇرۇنقى خىزمەت ئورنى.

پالچى: 2. يەسكەش ئاياللار تۇرىدىغان ئائىلىۋى مېھمانخانا. 3. ئۆزىنىڭ نامى ئابىرۇيى ئۈچۈن قىممەتلىك بەدەل تۆلەيدىغان كىشىلەر تۇرىدىغان ئۆي.

پالچى: 1. ئاسان ئوت كېتىدىغان ئائىلىنىڭ ئارقا ھويلىسى؛ بىرلىكىل ئاياللارنىڭ ئائىلە ئايالى بولۇشتىن بۇرۇنقى خىزمەت ئورنى.

پالچى: 2. يەسكەش ئاياللار تۇرىدىغان ئائىلىۋى مېھمانخانا. 3. ئۆزىنىڭ نامى ئابىرۇيى ئۈچۈن قىممەتلىك بەدەل تۆلەيدىغان كىشىلەر تۇرىدىغان ئۆي.

پالچى: 1. ئاسان ئوت كېتىدىغان ئائىلىنىڭ ئارقا ھويلىسى؛ بىرلىكىل ئاياللارنىڭ ئائىلە ئايالى بولۇشتىن بۇرۇنقى خىزمەت ئورنى.

پالچى: 2. يەسكەش ئاياللار تۇرىدىغان ئائىلىۋى مېھمانخانا. 3. ئۆزىنىڭ نامى ئابىرۇيى ئۈچۈن قىممەتلىك بەدەل تۆلەيدىغان كىشىلەر تۇرىدىغان ئۆي.

پالچى: 1. ئاسان ئوت كېتىدىغان ئائىلىنىڭ ئارقا ھويلىسى؛ بىرلىكىل ئاياللارنىڭ ئائىلە ئايالى بولۇشتىن بۇرۇنقى خىزمەت ئورنى.

پالچى: 2. يەسكەش ئاياللار تۇرىدىغان ئائىلىۋى مېھمانخانا. 3. ئۆزىنىڭ نامى ئابىرۇيى ئۈچۈن قىممەتلىك بەدەل تۆلەيدىغان كىشىلەر تۇرىدىغان ئۆي.

پالچى: 1. ئاسان ئوت كېتىدىغان ئائىلىنىڭ ئارقا ھويلىسى؛ بىرلىكىل ئاياللارنىڭ ئائىلە ئايالى بولۇشتىن بۇرۇنقى خىزمەت ئورنى.

ئۆزئارا گىرەلىشىپ كەتكەن ئىنتايىن نۇرغۇن يوللار. تېخنىكا پەن - تېخنىكا ئىلمىي بولغان ۋاستە دۆلەتنى ئۆزگەرتەلەيدۇ، بىراق بىزنىڭ تېرە - مىزنىڭ رەڭگىنى ئۆزگەرتەلمەيدۇ. پەيلاسوپ

بۇ ئادەم مەسىلىنىڭ خاراكتېرىنى ئايدىڭلاشتۇرۇشنى خالايدۇ، بىراق مەسىلىگە جاۋاب بېرىشكە زادىلا قىزىقمايدۇ. بۇ پەيلاسوپلار كىشىگە ماگىزىننىڭ بوغالتىرى بىلەن خوجايىنىنى ئەسلىتىدۇ. بىرى ۋېنچېستقا بارادىغان ئەڭ يېقىن يولنىڭ قايسىلىقىنى سورىسا، بوغالتىر ماگىزىننىڭ ئارقا ئۆيىدىكى خوجايىندىن سورايدۇ:

بىر خېرىدار ۋېنچېستقا بارىدىغان يولنى سوراۋاتىدۇ.

- ۋېنچېست؟

- شۇنداق.

- ۋېنچېستقا بارىدىغان يولنى؟

- ھەئە.

- ئەڭ يېقىن يولنىمۇ؟

- شۇنداق.

- بىلمەيمەن.

پىسخولوگ

1. باھانە تېپىپ ئۆزىنىڭ ئىشىنى باشقىلارنىڭ زىمىنىگە ئارتىپ

قويدىغان ئادەم.

2. پىسخىكىنىڭ ساقچىسى.

ئاجايىپ چۈشەندۈرۈش

ئاتاقلىق بىر پىسخولوگ بەت بەت شىرە بىر خوتۇننى ئايتۇ. ئۇ باشقىلارغا

مۇنداق چۈشەندۈرۈپتۇ: «سەتلىكتە خوتۇنۇمنىڭ راستىنلا تەڭدىشى يوق.

ئۇنىڭ پۇت - قوللىرى مايماق، كۆزى ئالغاي، بۇرنى پاناق، شۇنداقلا ئۇ

بىر ساراڭ. لېكىن، سىلەر بىلمەيسىلەر، ئۇنىڭ كۆرگەن چۈشلىرى

ھەقىقەتەن قاتتىق، ئاجايىپ گۈزەل.»

پەرزەنتلەر ئۆزلىرىنىڭ سەھىيەسىنى قوغداشقا ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. رىجالارنىڭ
 ئەقىللىرىنى مەھرىپ قىلغان پۈتۈن ئۆمرىنىڭ تەپسىلاتلىرى.
 قانچىلىك ئىشقا قاتنىشىپ بارىدىكەن. ئىشقا قاتنىشىپ بارىدىكەن.
 قىزىقىشىز دادامنىڭ يېنىغا تېگىۋالغان نۇرغۇن پۇلى بار، دېگەندە.
 ئىز، ئۇنىڭ قانچىلىك پۇل ئىكەنلىكىنى بىلەلەيدىكەنمۇ؟
 يىگىت: تېخى تۈنۈگۈن بىلدىم.
 قىز: بەك ياخشى بوپتۇ! قانچە پۇل ئىكەن؟
 يىگىت: ئىككى قوۋۇرغىسى سۇنۇپ كېتىپ شۇنى تېگىۋالغانىكەن.
 پەرق: ئۇنىڭ پۇلىنىڭ نەچچە قانچە ئىكەنلىكىنى بىلەلەيدىكەنمۇ؟
 دەققىتىشىزنى قوزغىغان مەلۇم شەخس ياكى شەيئىنىڭ ئىنتايىن كىم-
 چىك تەرىپى، بولۇپمۇ باشقا ئادەم ياكى شەيئىلەرنىڭكىگە قارىغاندا ئادەمنى
 بىزار قىلىدىغان ئۆزگىچە تەرىپى. پەسىلە رىياسەتچى رەزىيەت
 پەرىشتە رەزىيەت رەزىيەت رەزىيەت رەزىيەت رەزىيەت رەزىيەت رەزىيەت
 تەڭرىنىڭ پىچكىسى، ھېچكىم كۆرۈپ باقمىغان ئايال ئىشچى. لې-
 كىن، مەلۇم قاينۇلۇق ئۆتمۈشتىن قۇتۇلماقچى بولغىنىڭىزدا، ئۇنىڭ
 قانتىنىڭ ئۆزىڭىزگە تېگىۋاتقانلىقىنى ھېس قىلالايسىز. ئالدىنقى
 پەزىلەت: ئۇنىڭ پۇلىنىڭ نەچچە ئىكەنلىكىنى بىلەلەيدىكەنمۇ؟
 بۇ ياشاۋاتقان كىشىلەر ئەڭ ئامان ئەستىن چىقىرىپ قويدىغان نەرسە.
 سە. لېكىن، زۇختۇڭ سايلىمى ۋاقتى يېتىپ كەلگەن ھامان، ئىككى
 نامزات قارشى تەرەپنى رېستوران خېنىمى ياكى ئايال كىنو چولپىنى بىلەن
 چاتقى بار، دەپ ئەيىبلەنگەندە، بۇ سۆز ئۆز رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا
 باشلايدۇ.
 پەسىل: ئۇنىڭ پۇلىنىڭ نەچچە ئىكەنلىكىنى بىلەلەيدىكەنمۇ؟
 ھەر بىر يىلنى، سېرىقتال تەپسىل ۋە مول تەپسىل دەپ بۆلۈشكە
 بولىدۇ. ئۇنىڭ پۇلىنىڭ نەچچە ئىكەنلىكىنى بىلەلەيدىكەنمۇ؟
 تەڭرىنىڭ ئىنسانىيەت بىلەن ئېچىقىشىدىغان بارلىقىنى بىلەلەيدىكەنمۇ؟
 پەلسەپە
 نەدىن كەلگەنلىكىنى، نەگە بارىدىغانلىقىنى بىلگىلى بولمايدىغان،

تەپسەپ بېرىدىغان تالاش - تارتىشلارنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان بىر خىل ئورگان. كىتاب يازىدىغان زور كۆپچىلىك كىشىلەر پورۇخنىڭ كەشىپ قىلىنىشى ھوقۇقىنى جۇڭگولۇقلارغا مەنسۇپ دېيىشىدۇ. بىراق، بىزنى تەمىنلەۋاتقان پاكىتلار ئانچە قايىل قىلارلىق ئەمەس. گۈلتۈن، شەيتان پەرىشتىلەرگە تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن پورۇخنى كەشىپ قىلغان، دەيدۇ. بۇ قاراش ھەر ھالدا ئىشەنچلىكتەك تۇرىدۇ. چۈنكى، ھازىر پەرىشتىلەرنىڭ سانى تولىمۇ ئازىيىپ كەتتى.

پويىز ئېتىكىگە دەپنە قىلىنغان بىر كىشىنىڭ يەنىلا ياشايدىغانلىقىنى بىلىش ۱. رېلىسلاردىن توقۇلغان تورلاردا يۈگۈرۈپ كېتىۋاتقان غەلبە مەخملۇق. دېرىزە سىرتىدىكى پويىز ئېشەكتەك ھاڭراپ، ئازابلىق ھاسىرىغىنىدە چە يىراقلاغا كېتىدۇ. 2. مەيلى قانداق كارامىتى بولسۇن، يەنىلا ئىنسان سېلىپ قويغان رېلىستىن چىقالمايدىغان قاتناش قورالى.

پۇرسەت

1. ئاسانلا قولدىن بېرىپ قويىدىغان خاتالىق. ئۆتكۈزۈشنىڭ ياخشى پەيتى.
2. ئۈمىدسىزلىكنى تۈتۈۋېلىشنىڭ ياخشى بىر پەيتى.
3. ئۇزۇن ئۆتمەي ئۇنىڭ نامى «بەختىزلىك» كە ئۆزگىرىدۇ.
4. ھاماقەت ئەرلەرنىڭ ئۆز ئارا قول ئېلىشقان ۋاقتى.

پۇرسەتتىن قولدىن بەرمەسلىك. بىر ئايال ياش ۋاقتىدا شىركەتنىڭ تېز خاتىرىلىگۈچىسى ئىكەن. ئۇ پۇرسەتتىن قولدىن بەرمەي، شىركەتتىكى بىر مۇھىم ئىزىراققا تېگىۋاپتۇ. ئارىدىن ئۇزۇن يىللار ئۆتۈپتۇ. ئۇنىڭ ئوغلى ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرگەندە، ئايال ئۇنىڭغا نەسىھەت قىپتۇ: مېنىڭ ئۆزۈم ئۇ ئىشقا - بالام، مەيلى كەسىپ، مەيلى مۇھەببەت بولسۇن، ھەممىسى دېڭىزغا چۈشۈش بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. پۇرسەتتىن قولدىن بەرمەسلىك، پۇرسەتتىن چىڭ تۇتۇش ئىنساننىڭ ئۆز ئۆمرىدە مۇۋەپپەقىيەت قازىنىش - قازىنالماسلىقىنىڭ ئاچقۇچى.

پسخولوگىيە دوختۇرى، پسخىكىسىدىن ئالتۇننى سۇغۇرۇۋالدىغان ئادەم. بۇنداق كىشىلەرنىڭ ئىنتىلىدىغىنى پەقەت سوئال - جاۋابتىنلا ئىبارەت. ئۇلار خاتىرىلىۋالغان ئاغرىقلارنىڭ ئالىي دەرىجىلىك قىزىقىشلىرى ئۇلارنى كىچىك ئۇيقۇ بەرمەيدۇ.

پوچتانىڭ موزايىنىڭ پۈرۈكىگە كۈچەپ پۈۋلەپلا ئۇنى تېز سۈرئەتتە قاۋۇل كالىغا ئايلاندۇرۇش. بۇ ھەقىقەتەن بىر ماھارەت بولۇپ، ئۇياتسىزلارچە يولسىزلىق قىلىشتىن ئىبارەت ئەمەلىي قىلمەتكە ئىگە. پوچتا ماركىسى

1. جىمى قۇرۇق گەپلەرنىڭ دۇنيانى قاپلاپ كېتىشىدىكى باش جىنايەتچى.

2. يېيىش، ئىچىش، سۆيۈشۈشتىن باشقا، يەنە تىلنى كېرەك قىلىدىغان كىچىك قەغەز پارچىسى.

چىقىمىنى تېجەش
ئانا: پوچتىغانغا باردىڭمۇ؟
بالا: باردىم.

ئانا: كۈنۈپتە ماركا چاپلىدىڭمۇ؟
بالا: ياق، پوچتىغانا خادىمى باشقا ياققا قارىغاندا، خەتنى خەت سېۋىپ تىگە تاشلىۋەتتىم.

پوچىرىكا
تەكشۈرۈش مۇتەخەسسسلرىغا قالدۇرۇلغان جىنايەت پاكىتى.

پورت
بۇ پاراخوتلار ئوختايدىغان جاي، بۇجايدا پاراخوتلار دېڭىزنىڭ بوران-چاپقۇنلىرىدىن قۇتۇلىدۇ، بىراق تاموژىنا بېجىنىڭ خالىغان ھۈجۇمىغا ئۇچرايدۇ. پورۇخ
مەدەنىيەتلىك دۆلەتلەر ئۆز ۋاقتىدا ھەل قىلىۋەتمەسە ئاۋازچىلىك

- ئادەمنى قانائەتلەندۈرەلمەسلىك پۇلنىڭ ماھىيەتلىك ئاجىزلىقى، ئۇنى ئايرىۋاشلاشقا، باشقىنىڭ ئورنىغا دەستىشكە، ھەممىگە سىمۋول قىلىشقا بولىدۇ. بىراق ئۇ مەڭگۈ بۇ شەيئىلەر بىلەن باراۋەر بولالمايدۇ.
2. كىشىنى ئەڭ قانائەتلەندۈرمەيدىغان نەرسە، چەكسىزلىك.
  3. ھەممە كىشىلەر ياخشى كۆرىدىغان كىچىك تىپتىكى قەغەز، نۇر-غۇن كىشىلەرنىڭ سېھىرگەرگە ئايلىنىپ، ئۆز ئۆيىنى بۇ قەغەز بىلەن تولدۇرۇۋەتكۈسى كېلىدۇ.
  4. پۇل بىر خىل بەخت تىلەش، ئەمما ئۇنىڭدىن ئايرىلغاندىلا ئاندىن مەنپەئەتدار بولالايمىز.
  5. ياخشى مالاي، يامان خوجايىن.
  6. باشقىلاردىن قەرز سورىغان چاغدىلا ئۇنىڭ قىممىتىنى بىلگىلى بولىدۇ.
  7. ھەم يېقىن دوست، ھەم دۈشمەن.
  8. ئىنسانىيەتنىڭ ئۇلۇغ كەشپىياتى.
  9. ئۆسۈرنىڭ قېرىشى ئاسان، پۇلنى تاپماق قىيىن.
  10. پۇل بارلىق ئەر ۋە بارلىق ئاياللارنىڭ ئورتاق مۇھەببىتى بولغاندەك.
  11. ئەزلەر ئۆيگە ئەكىرسە، ئاياللار سىرتقا چىقىرىدىغان نەرسە.
- ئەندە ئارقىدىن - قىيىنچىلىق قىلىشقا كەلسەك، ئۇنىڭدىن باشقا، پۇلنىڭ ئىككى خىل خىسسىتى بار. بىرى كىشى تاغ باغرىغا ئۆي سېلىپ، ئۆيىنى لازىمەتلىكلەر بىلەن تولدۇرۇۋېتىپتۇ. بىر كۈنى دوستى يوقلاپ كېلىپ: «ئىشلىتىشقا چىققا - ياپىرىم، ئەۋلىيادەك ياشاۋېتىپسەن، سەن ھېچ نەرسىگە موھتاج بولمىغۇدەكسەن!» - دەپتۇ.
- شۇمۇ گەپ بوپتۇ! - دەپتۇ ئۆي ئىگىسى، - شۇ تاپتا مەن پۇلۇم بولسەكەن، دەپ ئارزۇ قىلمۇاتمەن.
- پۇل خەجلىش
- پۇلى قانچە كۆپ كىشى پۇلنى شۇنچە قىسىپ ئىشلىتىدۇ. ئەرلەر پۇلنى ئاغزىغا، ئاياللار - ئۈستۈبۇشىغا ئىشلىتىدۇ.

پۇرسەتنىڭ كەلگەنلىكىنى ئۇقسام دەرھال ئېتىلغان بولاتتىم، دەپتۇ ئوغلى، لېكىن ئۇنىڭ كەلگەنلىكىنى قانداق بىلگىلى بولىدۇ؟ بۇ تولىمۇ ئاددىي ئىش. ئەمەن داداڭغا تېگىشتىن بۇرۇن كىملا ئۇچرىسا بوش قويۇۋەتمەيتتىم. پۇرسەتپەرەس باشقىلارنىڭ تەييارلىقىسىز تۇرغانلىقىدىن پايدىلىنىپ، جىمجىمغىنا ۋاقتىنى ئوغرىلاپ، ھېچكىمگە ئېيتقىلى بولمايدىغان مەقسەتكە يېتىدىغان كىشىلەر. ئۇلار دائىم قانۇن بىناسىنى ئۆتىمىشۈك قىلىۋېتىدۇ. پۇشايمان

بۇ جازا ئىلاھنىڭ سادىق مالىيى ۋە مۇرتى. ئۇ دائىم ئۆزىنى مەلۇم دەرىجىدە يېڭىلاپ تۇرىدۇ، بىراق ئۆزىنى يېڭىلىشى داۋاملىق جىنايەت ئۆتكۈزۈشى توختىتىشىدىن دېرەك بەرمەيدۇ. پۇقرا

پىتنە - پائىتالارنى يىغىپ تارقىتىش ئورنى.

پۇقرالارنىڭ ھوقۇقى

بىز دۆلەتنىڭ ۋۇجۇدىدىن ئېرىشكەن باشقىلارنىڭكىدىن كۆپرەك پايدى. خىڭ ئۈمۈمى ئاتىلىشى. ئۇ تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ:

1. بىزنىڭ ھۆكۈمەتنى مەدھىيەلەشتىن ئىبارەت تارتىۋېلىشقا بولمايدىغان ھوقۇقىمىز بار.
2. بىزنىڭ جىنايەت ئۆتكۈزدى دەپ قارىلىش ھوقۇقىمىز ۋە ئارقىدىن قولغا ئېلىنىش ھوقۇقىمىز بار.
3. باج تاپشۇرۇشنى ئۈتۈپلا قالماق، باجگىرلار كېچىلەپ ئۆيىمىزگە زىيارەت قىلغىلى كەلسە، ئۇلارغا ئىشىك ئېچىپ بېرىش ھوقۇقىمىز بار.
4. قۇرۇق خىياللارغا بېرىلىپ ئۆزىمىزنىڭ ھوقۇق ماددىلىرىمىزنى كۆپەيتىش ھوقۇقىمىز بار.

پۇل

1. ئادەمنى ئەڭ ئاسان قانا ئەتلەندۈرىدىغان ۋە ئەڭ ئاسان ئۈمىدىسىز. لەندۈرىدىغان نەرسە.

شەك نەرسىلەرنى كولاپ چىقىرىش. كۆپچىلىككە، بىزنىڭ كەيپىياتىمىز ئازاد بولدى، دەپ جاكارلاش.

2. ئادەمنىڭ بېشىنى ئاغرىتىدىغان نەرسە.

پىكىر يۈرگۈزۈش

پىكىر يۈرگۈزۈش ئادەمنىڭ تەبىئىتى. ئادەم ھەر ۋاقىت - ھەر قانداق

چاغدا پىكىر يۈرگۈزىدۇ، ھەتتا ئۇخلاۋاتقان چېغىدىمۇ بۇنىڭدىن توختاپ

قالمايدۇ. چۈنكى، چوڭ مېڭە ئۆزىدە بوشلۇق پەيدا قىلىپ قويۇشنى زەت

قىلىدىغان بولغاچقا، زېمىندا ئىنتايىن نۇرغۇن سەۋەنلىكلەر سادىر بولۇپ

تۇرىدۇ.

پىلان

مۇتلەق تاسادىپىي بولغان نەتىجە ئۈچۈن مۇقەررەرلەشتۈرۈلگەن مۇشا-

پىنى ئەلگىلەپ قويۇش.

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پىلان

پۇل قەرز ئېلىش ۋە قەرز بەرگەن ھەممەي ئىشقا ئىشلىتىش كېرەك.

1. قەرز ئىگىسىگە كىشىنى ھەيران قالدۇرغۇدەك خاتىرە كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

2. مۇناسىۋەتنى ئۈزۈشنىڭ ئالدىنقى شەرتىنى ئوتتۇرىغا قويۇش.

3. ھەر قانداق گۈلمۇ پەرۋا قىلمايدىغان خوشخۇيلۇق.

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.

- نېمە؟ ماڭا قەرز بەرگەن ئۈچ يۈەن پۇلنى سوراۋاتامسەن؟ بولىدۇ، قايتۇراي! بىراق، سەن باشلىقنى قايىل قىلىپ ماڭاشىمنى ئۈچ يۈەنگە ئۆستۈرۈپ بەرگىن.

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.

ئىلگىرى تۈە كېيىن *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. ئا: ساڭا قەرز بەرسەممۇ بېرەي، ئەمما ھەرگىز ئايالىمغا دەپ قويما.

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.

ب: چاتاق يوق... ئا: ھېلىقى پۇلنى بېرىۋەتسەڭ بوپتىكەن. ب: بەرگۈم بار، لېكىن قەرز ئالغىنىمنى ئايالىمغا قانداق دەيمەن؟ پۇلنىڭ پايدىسى *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. ئا: ئۇ بار بولسا، ئېمىز ھەر قانداق ۋاقىتتا چۈشكۈنلەشەلەيسىز، ھەر قانداق ئادەمنى چۈشكۈنلەشتۈرەلەيسىز. *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. بېداگوگىكا *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

قانداق قىلغاندا بالىلارنى ئىمكاننىڭ بارىچە تېزلىك بىلەن چوڭلارغا ئوخشاش نادان قىلىپ قىلىپ تەربىيىلىگىلى بولىدۇ، دېگەننى مەخسۇس تەتقىق قىلىدىغان بىر پەن. *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. پىتنە *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. بوھتان تېخنىكومنىڭ دەسلەپكى دەرسى. *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. كەتكەن ئاخبارات خەۋىرى *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. قۇرۇق تەسەۋۋۇرغا تايىنىپ ئالدىن كۆرۈۋالغان كەلگۈسى شەيئىلەرگە قىلىنغان ھۆكۈم. *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. پىكىر *بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش.*

بۇ قەرز ئىگىسىگە خاتىرە قالدۇرغۇدەك كۈچىنى ئىنتايىن قىلىدىغان قىلىش. 1. قارشى تەرەپنىڭ سۆڭەك يېرىقلىرى ئازىسىدىن ئۇششاق چۈش.

تارىخشۇناس

قابىلىيەتلىك ۋاتىلداق خوتۇن.

تارىخ مۇزىيى

تارىخىي شەخسلەر ھەقىسىز ئىجارىگە ئالغان داچا.

ئۇ يەرگە ئۇلارنىڭ قىممەت باھالىق ھەر خىل لازىمەتلىكلىرى: ئات جابدۇقلىرى، ئۆي جابدۇقلىرى، قاچا - قۇمۇچى، ئەمگەك قوراللىرى، كىيىم - كېچەكلىرى، ئەسۋابلىرى، ساداقىتى، ئاسىيلىقى، قەھرىمانلىق جاسارىتى، مۇھەببەت مەكتۇپلىرى، قاتىللىق قوراللىرى... قاتارلىقلار رەت - رېتى بويىچە تىزىپ قويۇلغان. بەزى كېچىلىرى ئۇلار بۇ داچىغا قەدەم تەشرىپ قىلىپ، ئۆزئارا ئۇچرىشىدۇ، نېمىلەرنىدۇر پىلانلايدۇ ياكى ئۆزلىرىگە تايىنىپ جان باقىدىغان تارىخشۇناسلارغا قانداق يېڭى تېمىلارنى

پىقىرىپ بېرىش ئۈستىدە مەسلىھەتلىشىدۇ. تارىخ ئىلمى

بۇ تارىخنى تۈزۈش بولۇپ، ئىنتايىن كۆپ قىسمى ۋىجدان مەسلىسىدىن ئىبارەت. تارىخقا تىل تەڭكۈزۈش ھەرگىز مەۋەنلىك دەپ قارالمايدۇ. تارىخ ئىلمى يالغاننى راستقا ئايلاندۇرۇپ، شۇنداقلا نوپۇز، ئۈن قىياپەتتە بىزنىڭ چىرايلىق نامىمىزنى چاكىنىلاشتۇرۇپ، ئەۋلادتىن ئەۋلادقا تارقىتىشتىن ئىبارەت.

تارىخىي شەخس

«نامى مەڭگۈ ئۆچمەيدىغان بولالماسلىق، يېپىق نامى مەڭگۈ ساقلىنىدىغان» بولۇشنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئىشقا ئاشۇرغان شەخسلەر. ئەپ-سۈسكى ئۇلار ھامان بىزدىن يۈرۈن. ئالدىراش - تېنەش ئۈلۈپ كەتكەن بولغاچقا، بىزنىڭ قايتا سايلىشىمىزنى قوبۇل قىلالمايدۇ.

ئاسادىيىلىق

1. مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشتىكى مەۋەب.

2. تەڭرى بىلەن شەيتاننىڭ ھەمكارلىشىشى.

ئاسادىيىسى ئوچىرىشىشى.

باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى: دادام قەيەردە تۇغۇلغان؟

ت

تاج كىيگەن شائىر
راخت كېسىلگە گىرىپتار بولغان شائىر. ئۆز خىلىدىكىلىرىدىن
ئېگىز كۆرىستىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا شىلەپ كىيگۈزۈپ قويۇلىدۇ. ئالاھىدە
ياسالغان بۇ شىلەپ ئۇنى ھەر قېتىم ئوردىنىڭ بايرام، تەنتەنە كۈنلىرىدە
ئۆسسۈل ئوينىدىغان ئىسكىلىتقا ئايلاندۇرۇپ، ئوردا ئەزالىرىنىڭ كۆڭلە-
نى ئېچىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىدۇ. ئوردىنىڭ ماتەم مۇراسىملىرىدا
بولسا، ئۇ يەنە بىر تىلىمىز مەدەھىيىچى بولۇپ، ئاخىرەتلىك بۇيۇملارنى
لاياقەتسىز قىلىپ قويىدۇ.

تارىخ

1. تارىخ گويا راستنى راست، يالغاننى يالغان دەۋاتقاندا كۆرۈنىدۇ.
بۇ بەلكى ئۇنىڭ تۇغما خۇسۇسىيىتى بولسا كېرەك. لېكىن، ناباب تارىخ.
شۇناسلار ئۇنى ھەم شۇنداق، ھەم شۇنداق ئەمەستەك قىلىپ قويىدۇ، يەنە
يامان نىيەتلىك بەزى تارىخشۇناسلار بولسا ھەق بىلەن ناھەقنى ئاستىن -
ئۈستۈن قىلىۋېتىدۇ.

2. ئىنسانلار كىيىمگۈچە سالالمايدىغان ئىشتان.

3. كۆپ قىسىم مەزمۇنى خاتالىقلار بىلەن تولۇپ كەتكەن بىر خىل
خاتىرە. ئۇنىڭغا خاتىرىلەنگەن ئىشلارنىڭ كۆپىنچىسى ئەزىمەس ئىشلار.
دۇر، شۇنداقلا بۇ ئىشلارنى قىلغان كىشىلەر ئارىسىدىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ
كۆپىنچىسى مۇتەھەمەلەر، ئەسكەرلەرنىڭ تەڭدىن تولىسى ھاماقەتلەردىن
ئىبارەت.

ئۇ دېگەن ئىچكى كېسەللىكلەر دوختۇرىنىڭ ئىشى. شۇنىڭ يېنىغا بار. تاشلىۋېتىش ھەممە ئادەمنىڭ باراۋەر ئىكەنلىكىنى ئەڭ ياخشى گەۋدىلەندۈرۈپ بېرەلەيدىغان بىر خىل كىشىلىك-ھوقۇق بولۇپ، ھەر قانداق كىشى بۇ ھوقۇقىنى يۈرگۈزلەيدۇ. بايلار تاشلىۋېتەر. نامراتنى، بۇ يىللار نامرات تاشلىۋېتەر بايلىقىنى. بوۋاق تاشلىۋېتەر ماتكىنى، ئۆلۈك تاشلىۋېتەر ھاياتلىقىنى. تاغقا چىقىش تەنھەرىكىتى بۇ بىر خىل تەنتەربىيە ھەرىكىتى. تاغ چوققىسىغا ئىتتىرىپ چىقالايدۇ. قىساس ئېلىش شارائىتى پېتىلىشنىڭ ئالدىدا، قارىتا ئىنتايىن بولۇپ تۇرۇش. تالانت 1. تالانت دېگىنىمىز پەۋقۇلئادە، چۈشەندۈرۈش-ئامالسىز بولغان مەخسۇس ئىقتىدارى بار شانلىق-ئەربابلارنى كۆرسىتىشى كېرەك. دەۋرىمىزدە، تالانتقا بولغان ئېھتىياج خۇددى ۋابا تارقالغان يېزىلار-دوختۇرغا ئېھتىياجلىق بولغاندەكلا بولۇپ قالدى. 2. دۇنيادا ھەقىقىي بىر تالانتنىڭ پەيدا بولغانلىقىغا پەقەت بىرلا ھادىسە ھۆكۈم قىلالايدۇ، يەنى بارلىق كالۋالار تىل بىرىكتۈرۈپ ئۇنىڭغا قارشى تۇرىدۇ. تالانت ئامبىولا تورىيىسى كېيىنكى ئەسىردىكى ئەڭ مودا كەسىپ. تالانتلىقلارنىڭ پېشانىسىنى تەكشۈرۈش نەتىجىسىدىن مەلۇم بولىدىكى، ئۇلارنىڭ زۇراۋانلىققا ھەيدەك-چىلىك قىلىش نېرۋا-رايونى ئومۇميۈزلۈك ئىنتايىن تەرەققىي قىلغان

شەرقىي شىمالدا .
 - ئاپامچۇ ؟
 - يۈنەندە ،
 - مەنچۇ ؟
 - ۋۇخەندە .
 پاھ ، بۇ ھەقىقەتەن تاسادىپىي ئۇچرىش ئىكەن . دەلىل بىلەن
 بارامدىمەن ياكى ئۆزى كېلەمدۇ ؟
 1948 . يىلى نىۋ - يورك شتاتىنىڭ باشلىقى دۇۋېي بىلەن ترومپىن
 زۇڭتۇڭ سايلىمىغا قاتنىشىپتۇ . خەلق رايىنى سېناشتا دۇۋېي ئۈستۈنلۈك
 كە ئېرىشىپ ، غەلبە قىلىدىغاندەك قىپتۇ . سايلام كېچىسى ، دۇۋېي
 غەلبىسىنى تەبىرىكلەشكە تەييارلىق قىلىۋېتىپ ، خوتۇندىن :
 - سېنىڭ ئامېرىكا زۇڭتۇڭى بىلەن بىر كارىۋاتتا بولۇشۇڭغا ئازلا
 قالدى ، قانداق ھېسسىياتتا بولۇۋاتىسەن ؟ - دەپ سورايتۇ .
 ئىنتايىن بەختلىكەن ، مۇشۇ دەقىقىلەرنى ساقلاپ تاقىتىم تاق
 بولغانىدى . - دەپ جاۋاب بېرىپتۇ خوتۇنى .
 كۈتۈلمىگەندە ، دۇۋېي سايلامدا ئېچىنىشلىق مەغلۇپ بوپتۇ . ترومپىن
 غەلبە قىلىپ داۋاملىق ۋەزىپە ئۆتەپتۇ . ئەتىسى ئەتىگەندە ، دۇۋېي مېھمان
 خانىدا ئاشتا قىلغاچ كېزىت كۆرۈۋاتسا ، دۇۋېي خانىم ئېرىدىن سورايتۇ :
 - ئېيتىڭ ، ۋاشىنگتونغا بارامدىمەن ياكى ترومپىن بۇ يەرگە كېلەمدۇ ؟
 تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرى
 1 . بەدىنىڭىزگە زىيانكەشلىك قىلىشىمۇ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىنماي .
 دىغان ، ئەكىسچە سىزنى پۇل تۆلىتىدىغان ئادەم .
 2 . ئادەم بەدىنىنى قول ھۈنەر بۇيۇمى قىلىدىغان ئادەم .
 تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرىنىڭ خىزمىتى
 ئوقيا تەگكەن بىر ئەسكەر تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرىنىڭ ئالدىغا
 يۈگۈرۈپ بېرىپتۇ . دوختۇر يا ئوقنىڭ دەستىسىنى كېمىۋېتىپ :
 - بولدى ، ئەمدى كەتسەڭ بولىدۇ ، - دەپتۇ .
 - لېكىن ، ئوقنىڭ ئۈچى ئىچىدە قالغان تۇرسا ،

ئۆتتە ئالماقچىمۇ؟
يىگىت دەپتۇ:

- بۇنىڭدا سىزنىڭ ماڭا نېمە بېرىشكە ئەڭ مۇۋاپىق كېلىدىغانلىقىمدا.
ئىزغا قاراشقا توغرا كېلىدۇ.

يەنى ئىككى يۈزى بىر ئۆتۈككە تەقسىم قىلىش.
ئانا قىزىنى ھامىلىدار قىلىپ قويغان يىگىتتىن سورايتۇ: ئۇ رەھبەر
- سىز قىزىمغا قانداق مۇئامىلە قىلماقچى بولۇۋاتىسىز؟
يىگىت جاۋاب بېرىپتۇ: مۇشۇ قىلىشىڭىزنى كۈتۈۋالغۇدەك ئىمكانىيىتىم قالدۇمۇ؟
- ھەي... يەنە تاللىغۇدەك ئىمكانىيىتىم قالدۇمۇ؟

تاماشىبىن

1. يامان غەرىزى يوق بىكارچىلار.
2. پەسىل ئايرىماي كۆزى بىلەن سەيلە قىلىدىغان كىشىلەر.
3. قارشى ئېلىنىدىغان كىشىلەر.
4. ئۇلارنىڭ نەزىرى ئۈستۈن بولۇپ، رېژىسسور باشلاپ بەرمىگۈچە چاۋاك چالمايدۇ.

تاماق تىزىملىكى

دوختۇر كېسەلگە دىئاگنوز قويۇپ بولغاندىن كېيىن ھەمىشە ئاغرىق.
نىڭ دائىم نېمە تاماق يەيدىغانلىقىنى سورايدۇ. بۇ بىر
ئاددىي ساۋات بولۇپ، ئاغرىقنىڭ تاماق تىزىملىكىگە ئاساسەن، دوختۇر
ئۇنىڭ يانچۇقىدا قانچىلىك پۇلى بارلىقىغا ھۆكۈم قىلالايدۇ. نۇرغۇن دوختۇر
تۇرغانلار ئامبولاتورىيىسىگە بىر كۆرسەتكۈچ تاختىسىنى ئېسىپ، كىشى
لەرگە دوختۇرلار ئىشتىن چۈشۈپ كەتكەندىن كېيىن جىددىي ئاغرىقلارنى
قانداق ئورۇنلاشتۇرىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرىدۇ. بۇ تاختا ئۆزىنىڭ ناھايىتى
تى ئۇزۇن يۈزىگە دەجورنى دوختۇر بىلەن قانداق ئالاقىلىشىش، دوختۇر
كېلىشتىن بۇرۇن نېمىلەرنى قىلىش قاتارلىق ھەر خىل تەپسىلىي قائىدە-
لەرنى تىزىۋېتىدۇ. ئاخىرقى بىر ئابزاستا: ئەگەر سىزنىڭ بۇ تەپسىلىي
قائىدىلەرنى ئوقۇپ تۈگەتكۈدەك ۋاقتىڭىز بولسا، ئۇنداقتا سىزنىڭ كېسەل-
لىڭىز ھەرگىز جىددىي كېسەل ئەمەس، ئەتە ئىش ۋاقتى بولغاندا قايتا

بولدىكىن. بۇنىڭغا ۋاقتىنچە ئىشلىتىلىدىغان رېتسېپ - تۇرمۇشتا سىزنىڭ يېڭىدىغىنىڭىز يامان ئادەتلەر ئەمەس، بەلكى ئۈزلۈكسىز قوزغىلىپ تۇرغان جىنسىي ھەۋەستىن ئىبارەت بولۇشى ئىكەن.

تالان - تاراج قىلىش ھەۋەستىنىڭ بىر تىپى. باشقىلارنىڭ مال - مۈلكىنى ئېلىپ كېتىش، بىراق ئوغرىلار دەك سۈكۈت قىلىپ تۇرۇۋالماسلىق.

ئوچۇق - ئاشكارا ھالدا باشقىلارنىڭ مال - مۈلكىدە ھەققىم بار دەۋىلىش، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، بىر كانايچى ئور كېستىرى بىلەن ئۆزىنىڭ كۆڭلىنى كۆتۈرۈش.

«ب» نىڭكىدىن «ئا» غا تەئەللۇق مال - مۈلۈكنى ئېلىپ كېتىپ، «س» نى ئۆزىنىڭ ياخشى پۇرسەتنى قولدىن كەتكۈزۈپ قويغانلىقىغا پۇشايمان قىلدۇرۇش. تاللاش

1. «تازىنىڭ ئەقلى چۈشتىن كېيىن».

2. قارىغىنا، سېنىڭ تاللىغان خوتۇنۇڭنى!

3. كەيپى ئۈچۈش دېگەن سۆزنىڭ باشقىچە ئېيتىلىشى. تېڭىرقاپ قېلىش

سودا ساھەسىدىكى بىر كاتتا خوجايىن قوش نىكاھلىنىش جىنايىتى بىلەن شىكايەت قىلىنغانىكەن، ئۇ قابىلىيەتلىك بىر ئادۋوكاتنى ئۆزىنى ئاقلاشقا ياللاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ گۇناھسىز دەپ قارىلىپ قويۇپ بېرىلىپتۇ. ئادۋوكات ئۇنىڭغا:

- بۈگۈندىن باشلاپ ئەركىن بولىڭىز، دەرھال ئۆيىڭىزگە، ئايال - ئىگىزىڭىزنىڭ قېشىغا قايتىڭ، - دەپتۇ. خوجايىن ئارسالدى بولغان ھالدا سوراپتۇ:

- زادى قايسى خوتۇنۇمنىڭ ئۆيىگە بارسام ياخشى بولار؟

تەڭمىسلىقتا قونۇش

بىر پۇلدار ئاتا سوراپتۇ: سىز قىزىمنى ئالماقچىمۇ ياكى پۇلۇمنى

تۈپەيلىدىن ئۇ ئىنسانىيەت بىلەن پولاتتەك دۈستلۈك ئورناتقان. كىشى
تاۋاب قىلىش

تەنچىتقىلى بولمايدىغان ھېسسىيات بىلەن يىراقتىكى مۇقەددەس ئى-
شانغا قاراپ ئۆمىلەپ يېتىش. كىلىمىسىمىسى پۈتۈنلەپ قىلىشقا
تاۋاب ھېسسىياتىنىڭ ئىككىنچى دەرىجىسىدە ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ.
ھەممەيلەننىڭ سۆز - چۆچەك قىلىشىنى تەمىن ئېتىدىغان بىر دۆۋە
دۇنيا تىلى.

تاۋۇت ئىسمىنىڭ مەنىسى «ئىككىنچى دەرىجىلىك ئىشقا ئىشەنچ»
دەپ مەزرا ئىلىنىڭ سەگەنچۈكى. ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا پەقەت ئىشقا
تەبەسسۈم ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ

ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ
ئۇنىڭغا مۇناسىپ ئەمەس. ئۇ بەزىدە بىزگە كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلىك
ئارىلىقتىكى خۇشاللىقنى سېتىپ بېرىشى مۇمكىن، ئەكسىچە قىلىپ ئېيت-
ساق، بۇنىڭ ئۆزى بىر ئاپەت. سەيئەت ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ

2. كۈلكىنىڭ ئۈنسىز نۇسخىسى بولغاندا ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ

3. «كىچىكىنىڭ چوڭى يېڭىشى، ئازنىڭ كۆپىنى يېڭىشى» نىڭ بىر
مىسالى. ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ

4. كەينىيات ياخشى چاغدىكى قورۇق. ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ
تەبەسسۈم بولۇش. ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ

خېرىدار: سىز نېمىشقا ھېلىقى چىرايلىق پىزىكازچىكىنى ئىشقىن
بوشتىمۇ؟ ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ

خوجايىن: ئۇ ماڭىزنىمىنىڭ تىجارىتىگە توسالغۇ بولدى. ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ

خېرىدار: بۇ نېمە دېگىنىڭىز؟ ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ
خوجايىن: ئۇ قىز بىز تەبەسسۈم قىلسا، خېرىدارلار ئالدىغا يوپۇرۇ-

لۇپ كېلىپ: «پۈتۈن ۋۇجۇدۇم كۈچ - قۇۋۋەتكە تولۇپ كەتتى» دېيىش-
دۇ. نەتىجىدە مەن قۇۋۋەت دورىلىرىمنى زادىلا ساتالماي قالدىم. ئىشقا ئىشەنچ بولمىغاندا ئىشقا ئىشەنچ

تەبىرىكلەش
1. باشقىلارنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىگە قىلىنغان ئەدەپلىك ھەسەت.

كېلىڭ، دەپ ئېنىق يېزىپ قويۇلىدۇ.

تامাকা

1. سىنىپ ۋە تەبىقە ئايرىمايدىغان سۆيۈش.

2. پاهىشە بىلەن مەلۇم ئوخشاشلىققا ئىگە خۇسۇسىيەت، اشۇنداقلا

ئەۋزەللىككە ئىگە سۈنئىي تۇمان. ئىنسانلار تاھازىرىغىچە ئۇنىڭدىن قۇتۇ-

لۇش ئارزۇسىدا بولۇپ كەلدى، بىراق قۇتۇلالىدى، ئۇ دۆلەتكە خۇددى

پاهىشلەرگە ئوخشاشلا زور مىقداردا پايدا ۋە باج كىرىمى تېپىپ بېرىدۇ.

ئىنسانلارنىڭ ئۆپكەسىنىڭ رەڭگىنى ۋاقىتىدىن بۇرۇن ئۆزگەرتىشتە ئۇنىڭ

تۆھپىسى ئاجايىپ يارقىن.

3. كالىپۇكنىڭ مۇھەببىتى، زېرىكىشنىڭ دوستى.

4. كىشىنى بىزار قىلىدىغان پاراڭ بولغاندا ياكى كۆڭۈلدىكى گەپنى

ئېيتىش قىيىن بولغاندا ئىشلىتىلىدىغان بىر خىل ئىس. تۆتەك چىقىرىش

ئەسۋابى.

5. ئىنسان ئەڭ رازىلىق بىلەن ئىشلىتىدىغان ئۆزى ئۆزىنى ئۆلتۈ-

رۇش قورالى.

تام

1. ياخشى ئادەمنىڭ يامان نەرسىلىرىنى توسۇۋېلىشقا قالقان بولالايدىغان

نەرسە.

2. تاموۋزنا بېجى.

3. سودا قىلىشۋاتقان ئىككى ھۆكۈمەتنىڭ تىل بىرىكتۈرۈۋېلىپ تاۋازد-

لارنىڭ باھاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئارقىلىق دۆلەتكە پايدا، خەلققە بالا

كەلتۈرىدىغان باھانسى بولۇپ، ئۇلار بۇنىڭدىن پايدىلىنىپ پۇقرالارنىڭ

دۆلەت ئىشلەپچىقىرىشقا قۇربى يەتمەيدىغان ياكى ئوغرىلىقلىشىغا ئامالسىز

قالغان، ئىمپورت تاۋارلىرىغا بولغان قىزغىنلىقىنى قوزغايدۇ.

4. تاماكا.

5. ئۆزى ئۆزىگە يول ياساپ ماڭىدىغان، ھەم ئېھتىياتچان، ھەم قارام

بىر كاساپەت. ئۇ ھامان كەڭ كۆلەمدىكى ئوقلىرىنى كەينىدىكى ئەسكەر

لەرگە قالدۇرۇپ قويىدۇ. ئۇرۇش خەۋىرى ئۇنى ھاياجانلاندۇرىدۇ، شۇ

بېرىدۇ. بىز پەقەت جەڭ قىلىشنىلا بىلىمىز، بىراق دائىم دەم ئېلىشنى ئۈتۈپ قالغىمىز، پەقەت قىلىشقا ئىشەنچ بىلەن پۈتۈن كۈچىمىزنى سەرپ قىلىشقا بىز تەربىيىلەش ئۈچۈن ئىشەنچ بىلەن پۈتۈن كۈچىمىزنى سەرپ قىلىشقا بىز يالغانچىلار سەمىمىي كىشىلەرگە شۇنداق دەيدۇكى: «ھەر قانداق ئادەمگە ھەرگىز يېنىكلىك بىلەن ئىشىنىپ كەتمەڭ! پەقەت قىلىشقا بىز تەربىيىلىنىش ئۈچۈن پەقەت قىلىشقا ئىشەنچ بىلەن پۈتۈن كۈچىمىزنى سەرپ قىلىشقا بىز ئۆز قەلبىنى ھەر خىل تەجرىبىلەر بىلەن تاكى «سۇ كېتىپ تاش قالغۇچە» قايتا - قايتا سۇغىرىش. ئۇ بىۋاسىتە ئادەتتىكىچە پەزىلەتكە ئېلىپ بارىدۇ. تەربىيىلىنىشتە جەزمەن ئېگىز جايدا، بەرداشلىق بېرىلمەيگۈدەك سوغۇق ھالەت ئاستىدا تەنھا ئۆلۈپ-تىرىلىشكە توغرا كېلىدۇ. تەرتىپ بىلەن پەقەت قىلىشقا ئىشەنچ بىلەن پۈتۈن كۈچىمىزنى سەرپ قىلىشقا بىز تەرتىپكە ئىنتىلىش ھالاكەت دېمەكتۇر. چۈنكى ھاياتلىقنىڭ ئۆزىلا تەرتىپنى توختاۋسىز بۇزۇپ تۇرىدىغان جەريان. مۇنداقچە ئېيتقاندا، تەرتىپكە ئىنتىلىش بىر خىل دەيدەبىلىك باھانە، ئىنسانىيەتتىن بىر خىل زەھەر خەندىلىك بىلەن نەپرەتلىنىش سەۋەبىدۇر. ئۇنىڭغا ئىشەنچ بىلەن پەقەت قىلىشقا بىز تەرجىمە

1. ئاغدۇرۇش. لۇغەت بىلەن پەقەت قىلىشقا ئىشەنچ بىلەن پۈتۈن كۈچىمىزنى سەرپ قىلىشقا بىز
2. تىلدىكى قۇرۇلمىنى ئاستىن - ئۈستۈن قىلىۋېتىش ئۈچۈن ئۇرۇنغان قىلىش.
3. 1968 - يىلى بىلەن 1969 - يىلىنىڭ ئارىلىقىدا، چېخ يازغۇچىسى كوندىرانىڭ «چاخچاق» ناملىق ئەسىرى بارلىق غەرب تىللىرىغا دېگۈدەك تەرجىمە قىلىنىپتۇ. فرانسىيىدە تەرجىمە قىلغۇچى ئۇنىڭ ئۇسلۇبىنى تۈزىتىش ئارقىلىق بۇ روماننى قايتا يېزىپ چىقىپتۇ. ئەنگلىيىدە، نەشر قىلغۇچى چوڭقۇر ئويغا سالدىغان ئايزاسلارنىڭ ھەممىسىنى، مۇزىكا تەتقىقاتىغا ئائىت بابلارنى چىقىرىۋېتىپ، ھەر قايسى قىسىملارنىڭ تەرتىپىنى ئۆزگەرتىپ، روماننى قايتىدىن قۇراشتۇرۇپ چىقىپتۇ. يەنە بىر دۆلەتتە، كوندىرا ئۆز ئەسىرىنى تەرجىمە قىلغان بىرەيلەننى ئۇچرىتىپ قاپتۇ. بۇ كىشى بىرەر ئېغىز مۇ چېخچە تىل بىلمەيدىكەن. كوندىرا ئۇنىڭدىن: «ئۇندەك

2. بىر خىل ئەدەبلىك ھەسەتخورلۇق.

تەبىئىي ئاپەت

تەبىئەتنىڭ ئۆز غەزىپىنى ئىپادىلىشىدىكى بىر خىل شەكىل بولۇپ، ئۇنىڭ غەزىپىنىڭ كۆپ قىسمىنى ئىنسانلار قوزغاپدۇ. تەڭرى بىلەن قىلچە مۇناسىۋەتسىز بولسىمۇ، ئاپەت يۈز بەرگەن چاغلاردا، كىشىلەر ھەمىشە «ئاه تەڭرىم!» دېيىشىدۇ.

تەجرىبە

1. بۇ نادانلىق ۋە ئەخمىقانلىكنى بىرلەشتۈرۈپ تىكىلگەن قۇزاق

چاپان بولۇپ، ئىلگىرىدىن تونۇش بولغان ئىشلارنىڭ يامان ئەمەس ئۈنۈم-لىرىنى يېپىپ تۇرىدۇ. كېيىن بەزىلەر ئۇنىڭ تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانماشقا باشلايدۇ. بۇ ئىشنى قىلىدىغانلارنىڭ كۆپىنچىسى ئوتتۇرا ياشلىقتىن يۇقىرىلار بولىدۇ.

2. بۇ بىر خىل ئەقىل پاراسەت. ئۇ بىزگە شۇنى بىلدۈرىدۇكى:

بىز باغرىمىزغا بېسىپ يۈرگەن ئەخمەقلەر ئەسلىدە تونۇشقىلى ئۇزۇن بولغان، بىزنى بىزار قىلىدىغان ئەبلەخلەردۇر.

مۇۋەپپەقىيەت تەجرىبىسى

- ساڭا مەلۇم، ماڭا ھەمىشە كۈتۈلمىگەن بايلىق كەپقالىدۇ، - دەپتۇ

ئوۋچى دوستىغا، - ئالدىمدا ئۆڭكۈر ئۇچراپ قالسا، مەن ئۆڭكۈر ئاغزىدا

تۇرۇپ: «ھايۋانلار، بۇياققا چىقىش، سەنلەرنى ئۆلتۈرۈپ سېتىپ پۇل

قىلىمەن» دەپ ۋارقىرايمەن.

كېيىن ئوۋچى دوستىنى زەخمىلىنىپ دوختۇرغاندا يېتىپ قاپتۇ،

دەپ ئاڭلاپ، يوقلاپ بېرىپتۇ.

جېنى ھەلەقمىغا كېلىپ قالغان دوستى مۇنداق دەپتۇ:

سېنىڭ تەجرىبىڭ بويىچە ئىش قىلاي دەپ، قورالنى ئالدىم - دە،

بىر ئۆڭكۈرنىڭ ئاغزىغا بېرىپ: «ھەي» دەپ توۋلىشىمغا، ئالدىمدىن بىر

پويىز چىقىپ كەلدى.

نەرەققىي قىلىش

ئېغىزلاردا داستان قىلغۇدەك ھەر قانداق ئىش ئۆز يۈنىلىشىدە يۈز

لىدىغان بىر خىل يېزىق، ئۇنىڭ ئۈزۈنىمۇ، قىسقىسىمۇ بولىدۇ. ئۈزۈد.
لىرى-يۈز دانە-چېكە تىكىنى بىر - بىرىگە چاتالايدۇ. -بۇلارنىڭ ھەممىسى
تەرجىمىمەھال ئىگىسى بىلەن مۇناسىۋەت قىلغان دويىتلار ۋە دۈشمەنلەردىن
ئىبارەت بولىدۇ؛ قىسقىلىرى خۇددى بىر قېتىملىق چۈشكۈرۈك ياكى
ئەسنەككە ئوخشاش بولۇپ، ئۆزىڭىزنى قاچۇرۇشقىمۇ ئۈلگۈرەلمەي قالد-
سىز. ئۇنىڭ ئىشەنچلىكلىك دەرىجىسىگە كەلسەك، بۇ چوقۇم ئويۇن تىيا.
تىرلىرىدىكى مۇھەببەت ھېكايىسىنىڭ ئىككى ھەسسىنىچلىك كېلىدۇ.
تەرسالىق

تۇرقىدىن قارىغاندا، بىر يۈز بىر قېتىم يىقىتىۋېتىلگەن كاساپەت يەنە
ئورنىدىن تۇرىدىغاندەك قىلىدۇ. تەرىپىدىن قىلىنغان ئىسپات
تەرغىباتچى

بۇ بىر خىل سىياسىئون بولۇپ، قۇرتلارنى ئۇۋىسىدىن ھەيدەپ چىقىد-
رش ئۇچۇن، قوشنىسىنىڭ دەرەخىنى لىڭىتىشقا ئامراق.
تەركىدۇنياچى، زاھىد ۋە زەھىد قانداق قىلىنغان.
زورمۇزور كۈلۈپ ئۆزىگە ياخشىچاق بولىدىغان ئادەم.
تەسەللى بېرىش

1. ھەممەيلەن ئىشلىتىپ باققان ۋە باشقىلار ئۆزىگە ئىشلىتىپ باققان
قورال. سىز باشقىلارغا تەسەللى بەرگەن چاغدا ئۆزىڭىزنى ئېسىل ئادەملەر
بىلەن ئوخشاش ھېس قىلىسىز. تەسەللى بېرىشتە ھېچقانداق بەدەل تۆلەش-
نىڭ ھاجىتى يوق، بەلكى سىز ئۆزىڭىز ئىشلەتكەن تازىلىق قەغىزى بىلەن
باشقىلارنىڭ تەرتىپىنى سۈرتۈپ قويمىسىز، خالاش-پەقەت بىر تەسەللى بېرىش.

2. قەلب جاراھىتىنى ۋاقىتلىق تېڭىپ قويىدىغان ئېھتىيات.
بىر يىگىت خۇشاللىق بىلەن دادىسىغا: ئىلىمغا ئىلتىپات، - دەيدۇ.
مەن توي قىلىدىغان بولدۇم، - دەپتۇ: مەن ئاللا رىزىقىمغا

دادىسى ئوغلىنىڭ لايىقىنىڭ كىمىنىڭ قىزى ئىكەنلىكىنى سوراپ
بىلگەندىن كېيىن قاتتىق چۆچۈپ كېتىپتۇ: ئۇ ئۇمۇمەن پەقەت - ئويۇن

داقتا سىز بۇ روماننى قانداق تەرجىمە قىلىدىڭىز؟» دەپ سوراپتىكەن،
 «قەلبىم بىلەن» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ تەرجىمە قىلغۇچى سومكىسىدىن
 كوندىرانىڭ بىر پارچە سۈرىتىنى چىقىرىپ. ئۇ شۇقەدەر مۇلايىم ئىكەنكى،
 ھەتتا يازغۇچىمۇ مەلۇم قەلب تەسىرى ئارقىلىق تەرجىمە قىلىش مۇمكىن.
 چىلىكىنىڭ بارلىقىغا ئىشىنىپ قالغىلى تاسلا قاپتۇ. ئەمەلىيەتتە بۇ ناھايىتى
 تى ئاددىي ئىش ئىكەن: ئارگېنتىنالىق بىر تەرجىماننىڭ قىلغىنىدەك،
 ئۇمۇ فرانسۇزچىدىن تەرجىمە قىلغانىكەن. رايىمە ۋە سەبەبە؟

بىلىملىك تەرجىمان ئەلەيھى سەلامەت ئىكەن، ئۇنىڭ قەلبىگە نەزەر
 مېكىسىكىلىق بىر بۇلاڭچى تېكىساس شتاتىدىكى بىر بانكىنى بۇلاپتۇ.
 بىر قانچە كۈندىن كېيىن ئامېرىكىلىق بىر ساقچى ئۇنى بازاردا تۇتۇۋاپتۇ.
 بىراق، ساقچى ئىسپان تىلىنى، بۇلاڭچى ئىنگلىز تىلىنى بىلمەيدىكەن،
 شۇنىڭ بىلەن ساقچى يولىدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر مېكىسىكىلىقنى تەرجىمە
 مائىلىققا تەكلىپ قىپتۇ. ئۇ ئىككى تەرىپنىڭ ئارىسىدا تەرجىمە قىلىشقا
 رايىمە ساقچى تاپانچىنى بۇلاڭچىنىڭ كاللىسىغا تىزەپ تۇرۇپ، تەرجىمانغا:
 - سورا، ئۇنىڭ ئىسمى گونزالىزىمىكەن؟ - دەپتۇ. ئۇ ئىككى تەرىپنىڭ ئارىسىدا
 - شۇنداق، ئىسمى گونزالىز ئىكەن.

- ئۇ ئىلگىرى تېكىساس شتاتىدىكى بانكىغا بارغانىكەن؟
 - شۇنداق، ئۇ بانكىنى بۇلغانلىقىنى ئېيتىپ قىلدى.
 ساقچى تاپانچىنى تېخىمۇ چىڭ نىقتاپ:
 - ئۇنىڭدىن زالڭ بۇلارنى نەگە قويغانلىقىنى سورا، ئېيتىشىغا مېڭە.
 ئىككىنىڭ قېتىمىنى چىقىرىۋېتىمەن، سەنمەن بىلەن «بۇلاڭچى» دېگەن ئىشنىڭ
 بۇلاڭچى تەرەپى - پېشىپ دۇدۇقلىغان ھالدا جاۋاب بېرىپتۇ:
 - ئوق چىقارماڭ، خوتۇنۇم ۋە تۆت بالام بار! پۇل ئۆيىنىڭ ئارقىسىدىن
 كى قۇدۇقتا. سەنمەن بىلەن ئۇنىڭ ئارقىسىدا ئوق ئۆيىنىڭ ئارقىسىدا
 تەرجىمان ساقچىغا قاراپ سۆزلەپتۇ: ساقچى ئۇنىڭ ئارقىسىدا ئوق ئۆيىنىڭ
 ئارقىسىدا ئەبلەخ، نوچى بولساڭ ئوق چىقىرىۋېتى، دەيدۇ. بىلىملىك تەرجىمان
 تەرجىماننىڭ ئارقىسىدا ئوق ئۆيىنىڭ ئارقىسىدا ئوق ئۆيىنىڭ ئارقىسىدا
 - بۇ ئۆزى ئۈچۈن مۇنار تىكلەش ياكى ئۆزىنى ئاقلاش ئۈچۈن ئىشلىتىدۇ.

ئۇنىڭ بىلەن توي قىلساڭ بولمايدۇ. ئەسلىدە ساڭا ئېيتىش نىيەتتىم يوق ئىدى، بىراق ئەھۋال بۇ دەرىجىگە يەتكەندە ئېيتماي بولمىدى. سەن توي قىلماقچى بولۇۋاتقان قىز دەل سېنىڭ ئاتا بىر، ئانا باشقا سىڭلىڭ بولىدۇ.

بۇ گەپنى ئاڭلاپ يىگىتنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن يېرىم بولۇپ، ئانىسىدىن بۇ ئىشنى سۇرۇشتۇرگەنكەن، ئانىسى ئۇنىڭ كۆڭلىنى ياساپتۇ: بەلكىم ئۇ داداڭنىڭ قىزى بولۇشى مۇمكىن، بىراق مەن ساڭا كاپالەت بېرەلەيمەنكى، سەن ئۇ قىز بىلەن خاتىرجەم توي قىلساڭ بولىدۇ. چۈنكى سەن ھەرگىز داداڭنىڭ ئوغلى ئەمەس.

تەسەۋۋۇر: بۇ پاكىتلار ساقلىنىدىغان بىر خىل ئامبار بولۇپ، پىشائىرلار ۋە ئالدامچىلار ئورتاق پايدىلىنىدۇ.

تەسەۋۋۇر قىلىش ئىقتىدارى

1. ئىجاد قىلىش ئىقتىدارى.
2. بىلىمگە ئىگە ئەڭ ياخشى، ئەگەر چۈشىنىۋالسىڭىز تۈگەشكىندە.

ئىخس شۇ.

بىر جۈپ پۇراقلىق خەت

ئۈچ نەپەر ياش ئايال ئەزلەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئېيتىدىغان «Yes» ۋە «No» دېگەن سۆزلىرىنىڭ مەنىسى توغرىسىدا پاراڭلىشىپ قاپتۇ. بىرىنى دەپتۇ:

ئەگەر ئۇ كەسكىنلىك بىلەن «No» دەپ قالسا، مېنى ياخشى

كۆرمەيدىكەن، دەپ بىئارام بولۇپ كېتىمەن.

مەن قارشى تەرەپتىن: «سىزنىڭ سۆزىڭىزنى «Yes» دەپ چۈشەندۈرۈپ

نەيمۇ ياكى ئۆزىنىڭ خەت مەنىسى بويىچە چۈشىنەيمۇ؟» دەپ قايتۇرۇپ

سورايمەن، - دەپتۇ ئەقىللىق بىر ئايال.

ئىككى ئايال سورايتۇ: -

نەتىجىسى قانداق بولىدۇ؟

- ئەرلەر تەسەۋۋۇر قىلىش ئىقتىدارىنى تولۇق چارى قىلدۇرۇپ،

2. قۇۋۋەتنى خورىتىپ، ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ جىنايەت ئۆتكۈزۈشىدىن ئالدىنى ئېلىش.

ئون ئىككى تۈرلۈك دۇنيا رېكورتىنى ياراتقان بىر يېنىك ئاتلېتىكا

تەنھەرىكەتچىسى ئاغرىپ دوختۇرخانىدا يېتىپ قاپتۇ.

ئىككى گرادۇسقا چىقىپتۇ. بۇنىڭدىكى دۇنيا رېكورتى قانچە؟

تەنقىد قول قوشتۇرۇپ قاراپ تۇرغۇچىلارنىڭ ئەمەلىي ئىش قىلغۇچىلارغا

بېرىدىغان ئاگاھلاندۇرۇشى كۆپىنچە ھاللاردا ئۇنىڭغا ماقۇل دەپ قويۇلمايدۇ، ئەمما پەرۋا قىلىنمايدۇ.

2. ئاياللارنىڭ ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ئىشى ئەرلىرىنى تەنقىد قىلىش، ئەنئىنىدىن قالسا، ئۇلارنىڭ پۇلىنى تەجەللەش.

1. بۇ قوپال، كۆڭلى تۈز بولغان بىر خىل ئادەم ئۇنىڭ پۈتۈن ئۆمرى ئۆزىنىڭ گەپلىرىنى ئاقلاش بىلەن ئۆتدۇ.

2. ئۆزىنى باشقىلارنىڭ ياقىتۇرۇشى قىيىن دەپ ئاتىۋالغان ئادەم. چۈنكى، ھېچكىم ئۇنىڭدىن خۇشاللىق تاپالمايدۇ.

3. قەلەمكەشلەر ئارىسىدىكى ھەسەت پىرىلىرى.

4. باشقىلاردىن قۇسۇر تېپىشتىن ئۆزگە ئارتۇقچىلىقى يوق ئىشىنىش.

5. ماختاش ۋە سۆكۈش ئۈستىدە كۈچ سەرىپ قىلىدىغان، شۇنداقلا شۇ ئىشنىڭ تامىقىنى يەيدىغان ئادەم.

تەنقىد موماي ياشىنىپ قالغاچقا قۇلقى بىراز گاس ئىدى. شۇڭا، تۈرۈپلا يۇقىرى ئاۋازدا سۆزلەپ كېتەتتى، بولۇپمۇ تېلېۋىزور كۆرگەندە شۇنداق قىلاتتى. بىر قېتىم ئۇ تېلېۋىزور رىياسەتچىسىنى تەنقىد قىلىۋېتىپ، تۈيۈقسىز بالىلىرىدىن سوراپ قالدى.

ياخشى كۆرگەن قىزنى ھەر ھالدا قولغا چۈشۈرەلەيدۇ، ئەمما قىز ئۆزى
ياخشى كۆرىدىغان يىگىتكە ئېرىشەلمەيدۇ.

يىگىت: خېنىم، سىز گۈلدەك چىرايلىق ئىكەنسىز،

قىز: رەھىمەت. سىز بەك نازاكتلىك ئىكەنسىز.

يىگىت: خېنىم، سىز بەك نازاكتلىك ئىكەنسىز.

قىز: رەھىمەت، سىز بەك نازاكتلىك ئىكەنسىز.

يىگىت: خېنىم، ماڭا تېگىشنى خالايسىزكىن؟

قىز: ۋاي خۇدايمەي، ئېرىمگە ئوخشاش تازا بىر ئەزەمەت ئادەمكە ئىشىرىم.

يىگىت: خېنىم، سىز بەك نازاكتلىك ئىكەنسىز.

قىز: رەھىمەت، سىز بەك نازاكتلىك ئىكەنسىز.

يىگىت: خېنىم، ماڭا تېگىشنى خالايسىزكىن؟

قىز: ۋاي خۇدايمەي، ئېرىمگە ئوخشاش تازا بىر ئەزەمەت ئادەمكە ئىشىرىم.

يىگىت: خېنىم، ماڭا تېگىشنى خالايسىزكىن؟

قىز: رەھىمەت، سىز بەك نازاكتلىك ئىكەنسىز.

يىگىت: خېنىم، ماڭا تېگىشنى خالايسىزكىن؟

قىز: رەھىمەت، سىز بەك نازاكتلىك ئىكەنسىز.

تراگېدىيە

1. ئەرنىڭ غەلبە قىلىشى - كومېدىيە، ئايالنىڭ غەلبە قىلىشى -

تراگېدىيە.

2. توي قىلىش تەلپىنىڭ قوبۇل قىلىنىشى.

3. ياش بىلەن قولياغلىقنى ھۆللەش دەرىجىسى بىلەن نەتىجىنى

ئۆلچەيدىغان كومېدىيە.

4. تاماشىبىنلارنىڭ ھەسەتخورلۇقىنى ھېسداشلىققا ئايلاندۇرغاندىن

كېيىن تىياتىرخانىدىن ئۆزىتىپ قويدىغان كومېدىيە.

كاتتا تراگېدىيە

ئا: ئاخشامقى ئويۇن قانداقراق ئوينالدى؟

ب: ئاجايىپ قىزىق دېگەن، بىرىنچى پەردە باشلانغاندىن تارتىپ

ئويۇننىڭ ئاخىرىغىچە تاماشىبىنلار ئۈچىيى ئۈزۈلگۈدەك كۈلۈپ چىقتى.

ب: قايسى ئوينالغاندى؟

ئا: شېكىسپىرنىڭ «ھاملىت»...

تراگېدىيەگە ئايلانغان كومېدىيە

ئوقۇتقۇچى: مەن كۆرۈپ بېقىڭلار، دېگەن كومېدىيە قانداقكەن؟

ئوقۇغۇچى: مۇئەللىم، ئۇ كومېدىيە ئەمەس، تراگېدىيە ئىكەن.

ئوقۇتقۇچى: قانداقسىگە؟

ئوقۇغۇچى: پۈتۈن تىياتىرخانىدا ئاران ئون ئالتە نەپەر تاماشىبىن

بولغاندىكىن، كومېدىيە تراگېدىيەگە ئايلىنىپ كېتىدىكەن ئەمەسمۇ!

تربىنەر

ئاغزى بېسىقماي غۇدۇرايدىغان ئادەم.

توپىلاڭ

1. ئىشتىياقنى ئۇرغۇپ تۇرغان پۇقراچە كىيىنگەن ساقچىلار بىلەن

پاك - گۇناھسىز تاماشىبىنلار خالىسا ئەھدە ئارىمىيە ئۈچۈن تەييارلاپ

بەرگەن تىنچلىق مەزگىلىدىكى ھەربىي مەنپۇس.

2. بىگۇناھ تاماشىبىنلار ھەربىيلەر ئۈچۈن ئۇيۇشتۇرۇپ بەرگەن،

ئۇلار ناھايىتى قارشى ئالدىغان بىر خىل كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتى.

بىز گەپ قىلماق ئۇ ئاڭلامدۇ؟
بىلىملىرى قەستەن دەپىشتى:

- سىز بۇنچە يۇقىرى ئاۋازدا گەپ قىلىشىڭىز ئەلۋەتتە ئاڭلايدۇ - دە!
بىلىمى ئوماي خىجىل بولغان ھالدا پەس ئاۋازدا دەدى:

- يېقىندىن بۇيان بۇ قىز نېمانچە سۆرۈن چىراي بولۇپ كەتتىكىن،
دېسەم، ئەسلىدە مېنىڭ گەپلىرىمنى ئاڭلاپ قاپتىكەن - دە!
تەنھالىق، يالغۇزلۇق

1. ئاغزى بېسىلماي ۋاتىلدايدىغان خوتۇنى بولغانلىق ھەمدە بىر ئېغىز
سۆز قىستۇرغىلى بولمىغانلىقتىن پەيدا بولىدىغان تەسرات.

2. يالغۇزلۇق ئاسانلا ئادەتتىكى پۇقرانى تالانت ئىگىسىگە، تالانت
ئىگىسىنى قەلەندەرگە ئايلاندۇرۇۋېتەلەيدۇ.

3. ھەمراھنىڭ چاتاق بولۇشى تۈپەيلىدىن غېرىبلىق ھېس قىلىش.
تەھدىت سېلىش

قۇدرەتلىك ھوقۇق ۋە ئۇنىڭ چوماقچىلىرىنىڭ سۆزمەنلىك سەنئىتى.
تەۋەككۈل قىلىش

1. پېشكەل بېسىشنى ئۈمىد قىلىش، تەكشۈرۈش.
2. «بويۇتۇ، بىز توي قىلايلى!» دەپ ۋەدە بېرىش.

چوڭ تەۋەككۈلچىلىك
مەلۇم گېزىتنىڭ مۇخىمىرى بىر قاتىل جىنايەتچىنى زىيارەت قىلىپ:
- ھازىرغا قەدەر قىلغانلىرىڭنىڭ ئىچىدە قايسىسىنى ئەڭ چوڭ تەۋەك-
كۈلچىلىك، دەپ قارايمەن؟ دەپ سوراپتۇمۇ؟

ئەينى مەن بىر ئۆيىنىڭ ئىشىكىنى ئېچىپ كىرگەندە، ئۆيىنىڭ ئايال
خوجايىنى مېنى كەچ كەلگەن ئېرىم، دەپ، چىڭ قۇچاقلىۋالغان شۇ
قېتىمنى ئەڭ چوڭ تەۋەككۈلچىلىك، دەپ قارايمەن.

تەلەپپۇز قىلىش
ھېلىقى چاغدا سەن رېستوراندا بىللە بولغان ھېلىقى قىز بىلەن
قانداق بولۇپ كەتتىڭ؟
- مەن ئۇنىڭغا توي قىلىش تەكلىپىنى قويۇۋېدىم، ئۇ رەت قىلدى!

رول ئوينىشى بېكىتىپ قويۇلغاندەك تۇرىدۇ. ئۇنى ئىشلىتىپ مەلۇم ئىقتىسادىي مەقسەتكە يېتىش مەسىلىسى يەنىلا ھەل بولمىغاندەك قىلىدۇ. لېكىن، تەجرىبىلەر ئاللىقاچان بىلدۈردىكى، ئۇنىڭ بىلەن ماشىنىنى ھەرىكەتلەندۈرۈش كۆمۈر گازى دۆڭكەتلىدىن ياخشى؛ ئۇ چىقارغان يورۇقلۇق خېلى بىر نېمىلەردىن كۈچلۈك بولىدۇ.

توك مەنبەسى

باشتىن - ئاخىرغىچە خەلق ئۈچۈن نارازىلىق بىلدۈرىدىغان پالۋان، ئۇنىڭ مەۋجۇتلۇقى قىلچە ھېسسىياتسىز ھېسسىيات.

توك ئورۇندۇق

جازالانغۇچىنى توكنىڭ سۈرئىتىدە ئەڭ كۆڭۈللۈك دۇنياغا يەتكۈزۈپ قويىدىغان جازا قورالى.

توغلاقۇ

1. ياخشىچاق ئادەم. يامان مەجەزەلەرنى بىر گەۋدىلەشتۈرەلەيدۇ.
2. ئىچى قۇرۇق بولغان تەقدىردىمۇ، كىشىگە بىر خىل مەدەنىيلىك تۇيغۇسى بېغىشلايدىغان ئائىلە جابدۇقى.

تولۇقلاپ تۆلەش

كىشىنى مەپتۇن قىلالمايدىغان بىر خىل تۆلەم.

تونۇش ئادەم

1. مۈشكۈل ئەھۋالغا قالغاندا كۆپەيتىلىدىغان، ئامەت كەلگەندە ئازاي-تېمۇپىلىدىغان كىشىلەر. بۇنداق يۈزەكى دوستلۇق بىزنىڭ يۈزىمىزنى خۇددى ھاۋا بىلەن سۈدەك پارقىرىتىپ تۇرىدۇ.
2. بۇ شۇنداق تىپتىكى ئادەملەردىكى، ئۇلار بىلەن تونۇشۇۋالسا، ئۇلاردىن پۇل قەرز ئالالايمىز. لېكىن تونۇش بولمىساق، ئۇلارغا قەرز بېرەلەيمىز. بۇنداق دوستلۇق قارشى تەرەپ نامراتلاشقان چاغلاردا سۈسلەيدۇ، بېيىغان چاغلاردا بولسا قويۇقلىشىدۇ.

تونۇشتۇرۇش

بۇ شەيتاننىڭ ئۆز قۇللىرىنى مۇكاپاتلاش، دۈشمەنلىرىنى قىيناش ئۈچۈن ئىختىرا قىلغان بىر خىل ئىجتىمائىي مۇراسىمى بولۇپ، ئامېرىكا-

توپىلاڭ كۆتۈرۈش

1. تەپتارتماستىن ھۆكۈمەتكە قارشى قىلىنغان زوراۋانلىق قىلمىشى. بۇ خىل ئىنقىلاب يەنە بىر زوراۋان ھۆكۈمەتنى ھازىرقى ھۆكۈمەتنىڭ ئورنىغا دەستىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. مەغلۇبىيەت بىلەن ئاياغلاشقان تەقەدىزلىمۇ، ھامان بىر كۈنى تىلىنىڭ ئاستىدا تىلى بار تارىخشۇناسلار ئۇنى ئاقلاپ نامىنى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ.
2. مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمىغان بىر مەيدان ئىنقىلاب.

توخۇ يۈرەك

خەتەرگە يولۇققاندا ئىككى يۈتى بىلەن پىكىر يۈرگۈزىدىغان ئادەم.

توغرا

غايىچىلارنىڭ چۈشى. ئۇ كىشىلەرنى سۆز بىلەن ئىپادىلەشكە، ئىلاھىي تەتقىقات تىپىدىكى پائالىيەتلەردە تەكرار خاتالىق ئۆتكۈزۈشكە مەجبۇر قىلىدۇ. خاتالىققا قارىتا كەڭ قورساقراق كىشىلەر بولسا، ئۇنىڭ دولىسىغا ئۇرۇپ قويۇپ: «يۈر، بىر رومكىدىن ئىچىلى!» دەيدۇ.

توك

بۇ بىر خىل ئېنېرگىيە بولۇپ، باشقا نەرسىلەر قىلىشقا ئامالسىز بولغان ھەر خىل تەبىئەت ھادىسىلىرىنى پەيدا قىلالايدۇ. چاقماق بىلەن توك بىرلا گەپ. ئۇ دوكتور فرانىكلىغا ھۇجۇم قىلىشقا ئۇرۇنۇپ كۆرگەن. بۇ ياخشى نىيەتلىك ئۇلۇغ زاتنىڭ ئىلىم ھاياتىدىكى ئەڭ جانلىق، ئوبرازلىق ئىش. كېيىنكىلەر دوكتور فرانىكلىنى ئىنتايىن ھۆرمەتلىگەن، بولۇپمۇ فرانسىيىدە شۇنداق بولغان. يېقىندا فرانسىيىدە ئۇنىڭ بىر شام ھەيكىلى تۇرغۇزۇلدى. شام ھەيكەلىنىڭ ئۇل تاختىسىغا كىشىنى تەسىرلەندۈرىدىغان مۇنداق بايان ئويۇپ قويۇلدى:

«فرانىكلىم ئەپەندى توكنىڭ كەشپىياتچىسى. بىر قانچە قېتىم يەر شارىنى ئايلىنىش سەپىرىنى قىلغاندىن كېيىن بۇ مەشھۇر ئالىمنى قايسىدۇر بىر ئارالدىكى ياۋايى ئادەملەر يەۋەتكەنلىكتىن، ئۇنىڭ جەستىنىڭ بىرەر پارچىسىنىمۇ قايتۇرۇپ كەلگىلى بولمىدى.»

توكنىڭ گويا سەنئەت بىلەن سانائەتنىڭ ئارىسىدا ئىنتايىن مۇھىم

نى قارشى تەرەپكە ئۆتۈنۈپ بېرىش ۋە تەقسىم قىلىپ بېرىش مۇراسىمى.
2. خوجايىنىنىڭ قۇلغا ئايلىنىشى.

3. ئۆزىگە تەقدىم قىلىنغان گۈلنىڭ پۇرىقىنى پۇرىغىلى بولىدىغان دەپنە مۇراسىمى.

4. ئەڭ تەنتەنىلىك بىلەن ئۆزىگە ئۆزى كىشەن سېلىش مۇراسىمى.
توي مۇراسىمىدىكى غولغۇلا

يىگىت: بۇ ساھىبجامالنى ئالغانلىقىم ئۈچۈن ئىنتايىن بەختلىكەن!
قىز: ئاخىر ئۇنى قولغا چۈشۈردۈم، شۇ تاپتا مارىنىڭ چىرايىنى بىر كۆرۈپ باققۇم كېلىۋاتىدۇ.

قىزنىڭ دادىسى: ئاۋۇ ئەخمەككە قاراڭلار! ئۇنىڭ چىرايىدىكى كۈلكە ئۇزاققا بارمايدۇ. مەن سەۋر قىلىپ تۇراي، قىزىمنىڭ ھازىرلا ئاچچىقى كېلىدۇ.

قىزنىڭ ئانىسى: مۇشۇ يىگىت قىزىمنى بەختلىك قىلالارمۇ؟
يىگىتنىڭ ئانىسى: بۇ قىز مەن بىلەن ئوخشاش بولمىسا، ئوغلۇمنىڭ ھالى ياخشى بولمايدۇ.

يىگىتنىڭ دادىسى: بىز ئاياللارغا ئوخشىمايمىز. ئەرلەر نىكاھتا مەغدۇبىيەتكە ئۇچرىسىمۇ ھېچقانچە زىيان تارتمايدۇ. قارىغاندا ئوغلۇمىز بىر سىناپ باقاي دېگەن ئوخشايدۇ.

يىگىتنىڭ ئۆكسى: شۇنچە چىرايلىق قىز. قانداق بولۇپ ئاكامدەك بىر كالۋانى ياخشى كۆرۈپ قالغاندۇ؟

قىزنىڭ سىڭلىسى: تازا ئىش بولدى، ئەمدى مەن ئۇنى خەقلەرگە: «بۇ ئاچامنىڭ يولدىشى» دەپ تونۇشتۇرىدىغان بولدۇم. دە!

قىزنىڭ ئۆكسى: ھەممەيلەن بىلىپ تۇرۇپمۇ بىلمەسكە سېلىۋاتىدۇ، نېمىدېگەن قاملاشمىغان ئىش بۇ!

توي قىلىش تەلىپى قويۇش
1. بۇ مەلۇم ئەرنىڭ مەلۇم ئايالغا تەقدىم قىلىدىغان تەرىسى بولۇپ،

بۇ ئايالنىڭ ئالىدىغان تەرىسى ئىنتايىن كۆپ، بېرىدىغىنى ئىنتايىن ئاز بولىدۇ. ئەر كىشى بۇ نۇقتىنى تونۇپ يەتكەندە، ئاللىقاچان كېچىكىپ

دا ئىنتايىن يامراپ كەتتى. راستىنى ئېيتقاندا، بۇ ئامېرىكىنىڭ سىياسىي تۈزۈلمىسى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك. ھەر بىر ئامېرىكىلىق ئۆزىدىن باشقا ھەر بىر ئامېرىكىلىق بىلەن باراۋەر بولغاچقا، ھەر بىرى ئۆزىدىن باشقا ھەر بىر كىشىنى تونۇشقا، شۇنداقلا ئىجازەت ئېلىپ ياكى ئالماي ئۆزىنى ئۆزى تونۇشتۇرۇشقا ھوقۇقلۇق. «مۇستەقىللىق خىتابنامىسى» غا ئەسلىدە تۆۋەندىكىدەك يېزىلىشى كېرەك:

«بىز بۇ ھەقىقەتلەرنىڭ ئۆز - ئۆزىدىن مەلۇملۇق ئىكەنلىكىگە قەتئىي ئىشىنىمىز: بارلىق كىشىلەر تۇغۇلۇشىدىنلا باراۋەر بولىدۇ؛ ياراتقۇچى تەڭرىم ئۇلارغا تارتىۋېلىشقا بولمايدىغان بىر مۇنچە ھوقۇقلارنى ئىنتام قىلغان. بۇ ياشاش ۋە ئىنان - ساناقسىز كىشىلەرنىڭ باشقا بىر كىشىنى ئورنىۋېلىپ، ئۇنىڭ تۇرمۇشىنى چەكسىز ئېچىنىشلىق قىلىپ قويۇش ھوقۇقىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ؛ ئەركىنلىكنى، بولۇپمۇ كىشىلەرنى ئۆز ئارا تونۇشتۇرۇش، ئەمما ئۇلارنىڭ بۇرۇنلا چىقىمىشالماس دۈشمەن بولۇپ قالغان - لىقنى ئالدىن ئېنىقلىۋالمايلىق ئەركىنلىكىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ؛ يەنە بىر مۇنچە ناتونۇش كىشىلەر بىلەن بىللە باشقا بىر كىشىنىڭ بەختى ئۈچۈن ئىزدىنىشىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.»

(«مۇستەقىللىق خىتابنامىسى» نىڭ ئەسلى ئورنىغانلىدا مۇنداق يېزىلغان: «بىز بۇ ھەقىقەتلەرنىڭ ئۆز - ئۆزىدىن مەلۇملۇق ئىكەنلىكىگە قەتئىي ئىشىنىمىز: كىشىلەر تۇغۇلۇشىدىنلا باراۋەر بولىدۇ؛ ياراتقۇچى تەڭرىم ئۇلارغا تارتىۋېلىشقا بولمايدىغان بىر مۇنچە ھوقۇقلارنى ئىنتام قىلغان، بۇ ياشاش، ئەركىنلىك ۋە بەختكە بولغان ئىزدىنىشىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.»)

تونۇشتۇرغۇچى

ئۇ بىر ۋاسىتىچى. ئۇنىڭدا ھەم رېژىسورنىڭ، ھەم تاماشىبىننىڭ ئىشتىھاسى بار بولۇپ، قارشى تەرەپنىڭ ئېھتىياجىغا مۇناسىپ ھالدا سىز - نى ئوخشاشمايدىغان بۆلەكلەرگە بۆلۈپ بازارغا سېلىشقا ماھىر.

توي

1. ئەر - ئاياللار ئارىسىدا ئۆزىنىڭ تۇرمۇشقا بولغان ئۈمىدىنىزلىكىدە.

بولالايدىغان بولدى.

تۇرمۇش

كەڭ كۆلەمدىكى دىپلوماتىك ئىبارە. بەش خىل تەم تولۇق بولغان ئىشلەپچىقىرىش كۈچى. تۇتۇرۇقسىز سەۋەب. پەسكەشلىك بولمىسا مۇھەببەت بولمايدىغانلىقى توغرىسىدىكى كاتتا تېمما. باشقىلار ئۈچۈن ھەر ياققا قاترايدىغان كونكرېت ئۆي. ئېغىزدىن چىقىرالمىدىغان، كۆڭلىدە ئاغرىنىدىغان قىيىنلىق كېسىلى.

تۇغما قابىلىيەت

پېداگوگىكا باشتىن - ئاخىر چىش - تىرىنقىمىچە ئۆچ بولۇپ كەلگەن ھەمدە تۈرلۈك ئۇسۇللار بىلەن تۇنجۇقتۇرۇۋەتمەكچى بولغان نەرسە.

تۇغۇلۇش

1. بۇ ھەل قىلغۇچ خاتا ئەھمىيەتكە ئىگە بولغان بىر قېتىملىق ئۇرۇنۇش.

2. بارلىق ئاپەتلەر ئارىسىدا ئەڭ بالدۇر پەيدا بولغان، ئەڭ كۆڭۈل سىز ئاپەت.

تۈل خوتۇن

ھېسسىياتى تۈگەش شەكلى بىلەن ئېرى تاشلىۋەتكەن ئايال. شۇڭا ئۇ ئېرىنى سادىق ئەمەس دېيىشكە، قايتىدىن باشقا ئەرلەرنى تاللاش ھوقۇقىنى ئىشلىتىشكە ھەقلىق. دەل مۇشۇ سەۋەب تۈپەيلىدىن، دۇنيادىكى مۇتلەق كۆپ ساندىكى قانۇنلار تۈل خوتۇنلارنىڭ قايتا ياتلىق بولۇشىنى قوللايدۇ. بۇنىڭغا جاۋاب تەرىقىسىدە بۇ ئاياللار دۆلەت ئۈچۈن ئادەتتىكى چاغلاردىكى ئەمگەك كۈچلىرىنى ۋە ئۇرۇش مەزگىلىدىكى توپ يەملىرىنى ياكى زۇڭتۇڭ سايلىمى ۋاقتىدىكى بېلەت تاشلىغۇچىلارنى ناھايىتى راۋان ھالدا تېخىمۇ كۆپلەپ تۇغۇپ بېرىدۇ.

تۆمۈريول

بۇ خىلى كۆپ بولغان مىخانىزمىلارنىڭ بىرى. ئۇ بىزنى ھازىر تۇرۇ-ۋاتقان ماكانىمىزدىن يىراقلاشتۇرۇپ، تېخىمۇ ياخشىراق ياشىشىمىز مۇمكىن بولمايدىغان يەنە بىر جايغا ئاپىرىپ قويدۇ. تۆمۈريولنىڭ بۇ ئىقتىدا.

قالغان بولىدۇ. «ئىشنى تەپتىش ئەرنىڭ، ئىشنى پۈتتۈرۈش ئايالنىڭ بولۇپ، تەڭرى رەببىرى بولىدۇ.»

2. ئۆزىگە پايدىسىز بولغان ئىقرار قىلىش.

3. ئەر كىشىنىڭ تۇنجى قېتىم نۇتۇق سۆزلىشى.

ئەخمەق

بىر - بىرىدىن زېرىكىپ تۇرغان بىر جۈپ ئەر - خوتۇن تەكشىپتۇ:

- سەن، بۇرۇن نۇرغۇن يىگىتلەر كەينىگە كىرىۋالغان، دەپ دائىم

پو ئاتىسەن.

- ئەلۋەتتە شۇنداق.

- يەنە تېخى، تۇنجى قېتىم توي قىلىش تەكلىپىنى قويغان ئەخمەق

بىلەن توي قىلغان بولسام ياخشى بوپتىكەن، دەيسەن.

- مانا مەن دەل شۇنداق قىلدىم.

تويىنىڭ ئالدى - كەينىدىكى ئەھۋال

توي قىلىشتىن ئىلگىرى، يىگىت: «ماڭا سىزلا بولسىڭىز بولدى»

دەيدۇ، قىز: «مەن سىزنىڭ» دەيدۇ؛ توي قىلغاندىن كېيىن، يىگىت:

«سىزگە مەنلا بولسام بولدى» دەيدۇ، بىراق قىز: «سىز مېنىڭ» دەيدۇ.

تويىدىن بۇرۇن توي كېيىن

توي مۇراسىمىدا خۇش كەيپ بولۇپ قالغان مۇراسىم باشقۇرغۇچى

بەختكە چۆمگەن بىر جۈپ قىز - يىگىتكە قاراپ سۆزلەپتۇ:

- تويىدىن بۇرۇن ئەر سۆزلەيدۇ، ئايال ئاڭلايدۇ؛ توي قىلغاندىن

كېيىن ئايال سۆزلەيدۇ، ئەر ئاڭلايدۇ؛ ئاخىرىدا ئەر - ئايال تەڭ سۆزلەي-

دۇ، قوشنىلار ئاڭلايدۇ.

تۇزاق

ئىپتىدائىي تۇزاق ياۋايى ھايۋانلارغا تاقابىل تۇرۇشتا ئىشلىتىلەتتى.

ئۇ ئىنتايىن ئۈنۈملۈك بولغانلىقتىن، كېيىنچە كۆندۈرۈلگەن ھايۋانلار

ئادەملەرگە تاقابىل تۇرۇشقا كېڭەيتىش تەكلىپىنى بېرىشتى. ئىنسانلار

ئەقىلغا مۇۋاپىق بۇ تەكلىپنى ماقۇل كۆردى، شۇنىڭ بىلەن ھازىر ئىنسان-

لار بىلەن ياۋايى ھايۋانلار بۇ خىل ئۆزگىچە ئەسۋابتىن ئوخشاشلا بەھرىمەن

- تۈنۈگۈن ئاخشام تۈگەپ كەتتى!

تۈرمە

1. جىنايىتى بارلارغا جىنايەت ئۆتكۈزۈش ماھارىتى ئۈستىدە ئويلەش ئىمكانىيىتى يارىتىپ بېرىدىغان ۋاقىت ۋە سورۇن. جىنايىتى يوقلارنى جىنايەت ئۆتكۈزۈش تەسراتى ۋە ئارزۇسى بىلەن تەمىنلەيدىغان ئورۇن.

2. بۇ ھەم جازاسى، ھەم مۇكاپاتلىشى بار بولغان بىر جاي. شائىرلار بىزنى «تاش تام تۈرمە بولالماي» دېگەنگە ئىشەندۈرۈشتى. لېكىن، تاش تام سىياسىي تەييارتاپلار ۋە ئەخلاق ۋە زەخورلىرى بىلەن بىرلىشىپ، بىر بۇرۇندا نەپەس ئالغان ھامان، چىدىغىلى بولمايدىغان نەرسىگە ئايلىنىپ قالىدۇ.

تۈرمە ساقچىسى

مەدەنىي جەمئىيەتنىڭ توك تورى. ئۇ ھەر كۈنى جىنايەتچىلەر بىلەن ئالاقە قىلىدۇ، جىنايەتچىلەرگە مۇئامىلە قىلىشتا باشقىلارغا قارىغاندا مۇلايمىراق بولىدۇ. جىنايەتچىلەرنىڭ تەڭ يېرىمى ئۇلارغا چوقۇنىدۇ، قالغان يېرىمى ئاۋۋال ئۇنىڭ بىلەن تۇتۇشۇپ بېقىپ، ئاندىن چوقۇنۇش - چوقۇنداسلىقىنى قارار قىلىشنى ئارزۇ قىلىدۇ. بۇ قىسىم مەھبۇسلار دورامچىلىق قىلىشنى خالىمايدۇ. بۇنداق ئېلىشىش جەريانىدا، تۈرمە ساقچىسى يېڭىۋالسا جىنايەتچىلەرنىڭ تېخىمۇ چوقۇنىدىغانلىقىنى، يېڭىلىپ قالغۇدەك بولسا، ئۇلارنىڭ ناھايىتى ئازابلىنىدىغانلىقىنى چۈشىنىۋالىدۇ.

تۈرمىدىن قېچىش

ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئېرىشكەن ئەركىنلىك.

ئىككىنچى قېتىم تۈرمىدىن قېچىش

تۈرمىدىن قاچقان بىر جىنايەتچى قېچىپ كېتىپ بىر كۈن ئۆتە - ئۆتمەيلا قايتىپ كېلىپ ئۆزىنى مەلۇم قىپتۇ. مۇخبىر ئۇنىڭدىن قايتىپ كېلىش سەۋەبىنى سورىغانىكەن، ئۇ: «مەن ناھايىتى تەستە ئۆيگە قايتىپ بارسام، ئايالىم: «ئۆلگۈز، تۈرمىدىن چىققىنىڭغا بەش سائەت بويىتۇ، شۇ چاغىچە نەگە باردىڭ؟» دەپ ئۇرۇشۇپ كەتتى...» دەپتۇ.

رىنى غايىچىلار ئەڭ ياقتۇرىدۇ. چۈنكى، پويىز ئۇلارنى ئۈمىدكە تولغان ھالدا ھەمىلا يەردە قاتراپ يۈرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىدۇ.

تۆھمەت

1. ئۆزى قىلىشنى ئويلىغان، ئەمما قىلىشقا پۇرسەت تاپالمىغان تۈرلۈك يامان قىلمىشلارنى يامان نىيەت بىلەن باشقىلارنىڭ ئۈستىگە ئار-تىپ قويۇش.

2. باشقىلار توغرىسىدا يالغان گەپ قىلىش - تۆھمەت. باشقىلار توغرىسىدا راست گەپ قىلىشمۇ تۆھمەت.

تۆھمەتخور

1. پىتىنە - پاسات ئىنىستىتۇتىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچى.

2. تىرىك تۇرغۇزۇپ جېنىڭنى ئالدىغان ئادەم.

تۈۋەن ئىقتىدارلىق بالا

ئەڭ ئەقىللىق ئەخەق. ئۇ ئاقسۆڭەك پرولېتار. ئۇنىڭ بىر ئۆمۈر-لۈك خىسلىتى - مەڭگۈ بېقىلىشتىن ئىبارەت.

ئاتىسىنىڭ خەۋىرى

بىر كىشى سەپەرگە چىقىش ئالدىدا، گومۇش ئوغلغا:

- بىرى ئۆيگە كېلىپ، داداڭ بارمۇ، دەپ سورىسا، دادام بىر ئىش بىلەن سىرتقا چىقىپ كەتتى، ئۆيگە كىرىڭ، دېگىن، - دەپتۇ. بالا بېشىنى لىڭشىتىپتۇ. ئاتا بالىسىغا تازا ئىشەنچ قىلالماي، بۇ سۆزلەرنى قەغەزگە يېزىپ، ئوغلغا بېرىپتۇ ۋە سەپەرگە كېتىپتۇ.

بالا ۋاقىت تاپسىلا قوينىدىن قەغەزنى چىقىرىپ دادىسىنىڭ سۆزلىرىنى يادلىۋاپتۇ ۋە قەغەزنى ئوتقا تاشلىۋېتىپتۇ.

ئەتىسى بىر مېھمان كېلىپ قاپتۇ ۋە بالىدىن:

- دادىڭىز ئۆيدە بارمۇ؟ - دەپ سوراپتۇ. بالا دەيدىغان گېپىنى ئۈتتۈپ قاپتۇ ۋە ئالمان - تالمان قوينىغا قول ساپتۇ - دە، قەغەزنى كۆيدۈرۈۋەتكىنىنى ئېسىگە ئېلىپ توۋلاپ كېتىپتۇ:

- تۈگىدى، تۈگىدى!

- نېمە؟ قاچان تۈگىدى؟!

ئۆدەلىشىش

يىگىتى بىلەن ۋەدىلىشىپ قويغان بىر قىز خېلى ئۇزۇن كۈتكەن بولسىمۇ، يىگىتى كەلمەپتۇ. قىز تىت - تىت بولۇپ تېلېفون ئۇرۇپتۇ ۋە تېلېفوندىن ئەر كىشىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپلا:

- تېزرەك كەلمەمسىز، ئۆلىدىغان بولدۇم! - دەپ ۋارقىراپتۇ. قىز جىددىچىلىكتە تېلېفوننى خاتا ئۇرۇپ قويغانىكەن، ئۇ تېلېفوندىن يىگىتنىڭ ئاۋازىنى ئەمەس، باشقا بىرىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ:

- ۋەي، ئادىرسىڭىزنى ئېنىق ئېيتىپ بېرىڭ، بىز جەسەت ساندۇقى دۈكىنى، دەرھاللا يېتىپ بارىمىز!

تېلېۋىزور

1. ئېلېكترونلۇق ھەجۋى رەسىم.

2. مەخسۇس كۆرلە بەرمىسەن بولىدىغان سېغىز كەمپۇت.

3. ئېلان قوبۇللىغۇچ.

تېلېۋىزىيە پىزوگراممىسى

1. كىشىنى ئەڭ مەپتۇن قىلىدىغان، بۈگۈنكى كۈندە ئەڭ كەڭ تارقالغان، كىشىلەرگە ئەڭ مەلۇملۇق بولغان، ئىنتايىن تەسىرلىك نەرسە. شۇنداق بولۇشىغا قارىماي، ئۇزاق كۆرۈپ كەتسە بەرداشلىق بېرەلمەي ئەسەشكە توغرا كېلىدۇ.

2. تاماق يېمىسە، تېلېفون بەرمىسە تەپسىلاتىنى داۋاملاشتۇرغىلى بولمايدىغان پروگرامما.

3. قىياپىتى بىمالال، مەزمۇنى مول، شەكلى خىلمۇخىل، ئەمەل - يەتتە بولسا مەڭگۈ ئاچ كۆزلۈك بىلەن ئاغزىنى يوغان ئېچىپ كىشىلەرنىڭ ۋاقتىنى يالماپ يۇتىدىغان، ئادەمنىڭ پىكىرىنى قاشاڭ، زېھنىنى تۆۋەن، روھىنى ھارغىن قىلىۋېتىدىغان بىر خىل ئويۇن.

تىجارەت

بۇ مەھسۇلاتلارنى سېتىش، مۇلازىمەت قىلىش ياكى يالغان ئېلان ئىشلەش (بۇ ئەڭ كۆپ كۆرۈلگىلى بولىدىغان ۋاسىتە) ئارقىلىق پۇل تېپىش كەسپى.

تۈزىتىش

تېخى ئىسپاتلانمىغان بىر خاتالىقنى دوستۇڭنىڭ ئاسان كۆرۈۋالغىلى بولىدىغان، لېكىن قوللىغىلى بولمايدىغان خاتالىقنىڭ ئورنىغا دەسسە تىش.

تېپىشماق تېپىش

ھۇرۇنلارنى تەربىيەلەيدىغان مەكتەپ.

تېررورچى ئۇ مەيلى يۇمران، مەيلى قېرىغان بولسۇن، بەرداز بۇيۇملىرى دۈكەننىڭ غەللە ساندۇقى بولالايدۇ.

تېررورچى

مەخسۇس جىنايى ئىشلار دېلولىرى بىلەن ئاشقازىنىنى غىدىقلايدىغان ئىنقىلابچىلار. ئۇلار قىلغان ھەر بىر ئىش جاپاكەش ئاممىنىڭ بىر ئۆمۈر قىلماقچى بولغان، ئەمما قىلىشقا ئامالسىز قالغان يۈزىنچى ئىشى. تېررورچىلارنىڭ ئارتۇقچىلىقى كىشىلەرنىڭ مەنئۇ تۇرمۇشىنى بىردىنلا جىددىيەلەشتۈرۈۋېتىشتىن ئىبارەت. ئۇلارنىڭ يېتەرسىزلىكى ئاسادىيەن تورغا چۈشۈپ قېلىش.

تېلېفون

1. بۇ شەيتاننىڭ كەشپىياتى. ئۇنىڭ دۇنياغا كېلىشى تۈپەيلىدىن، كىشىنى بىزار قىلىدىغان، نەچچە مىڭ چاقىرىم يىراقلىقتىكى بەزى ئەب-لەخلەردىن قۇتۇلغىلى بولىدىغان بولۇپ قالدى.

2. تېلېفون يۈزتۇرانە يالغان ئېيتالمايدىغان كىشىلەر ئىشلىتىدىغان ئېلېكترونلۇق سۆزلىشىش ئەسۋابى.

تېلېفوننىڭ پايدىسى

ۋەي! ۋەي! مارى، كەچتە سىزنىڭكىگە باراي، بولامدۇ؟

ماقۇل، بېل، كېلىڭ!

ۋەي! تېلېفوننى خاتا ئۇرۇپ قويىمىغاندىمەن، مەن بېل ئەمەس!

خاتالاشىدىڭىز، مەنمۇ مارى ئەمەس. بىراق، خاتالاشقاندىكىن خاتالىشىۋەرمەمدۇق!

بىخەتەر قايتىپ كەلگەندىن كېيىن دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزۈپتۇ:
 - بۇ قەبىلىدىكىلەر باشقا قەبىلىدىكىلەرگە تامامەن ئوخشىمايدىكەن،
 ئەرلىرى كۈن بويى ساراڭلاردەك توختىماي ئۈسۈل ئوينىدىكەن، بىر
 دەممۇ توختاپ قالمايدىكەن. ئاياللىرى بولسا، قىسىرلاپمۇ قويماي ھاڭۋاق.
 قىنىچە ئەرلەرنىڭ ئۈسۈلىغا قاراپ تۇرىدىكەن. چۈنكى ئۇلارنىڭ تىلى
 يوق ئىكەن.

كەپ شۇ يەرگە كەلگەندە، ئاڭلىغۇچىلاردىن بىرى سوراپتۇ:

- تىلى بولمىسا، ئاياللار قانداق سۆزلەيدۇ؟

- ئىش شۇنداق ئىكەن، - دەپتۇ دوكلات بەرگۈچى، - ئاياللارنىڭ
 ئېغىز ئاچمىغانلىقى دەل ئەرلەرنىڭ كۈن بويى خۇشال - خۇرام ئۈسۈل
 ئوينىشىنىڭ سەۋەبى ئىكەن.

تىلى تەربىيىسى

ئاتا؛ سۆزلىگەندە مەدەنىي بولۇش لازىم، «ئەبلەخ»، «ئاناڭنى»
 دېگەن سۆزلەرنى ئىشلىتىشكە بولمايدۇ!

ئوغۇل: ماقۇل، دادا، ئۇ سۆزلەرنىڭ مەنىسى نېمە؟

تىلشۇناسلىق

بالىلار ۋە دىۋانلەر شۇنچە راۋان ئىشلىتەلگەن تەقدىردىمۇ يەنىلا
 ئۇلار ئېتىبارغا ئېرىشەلمەيدۇ.

تىلشۇناسلىق قىزغىنلىقى

فرانسىيىلىك گېرمانىيىلىكتىن سوراپتۇ:

- گېرمانىيىلىكلەر ئۈمىدۋارلار ۋە ئۈمىدسىزلەنگۈچىلەرنى قانداق
 پەرقلەندۈرىدۇ؟

- بۇ ناھايىتى ئاسان، ئۈمىدۋارلار ئىنگىلىزچىنى ئۆگىنىدۇ، ئۈمىد-
 سىزلەنگۈچىلەر رۇسچىنى ئۆگىنىدۇ.

تىللىشىش

جامائەتچىلىكنى ئەڭ ئاسان جەلپ قىلىدىغان بىر خىل قىزىقارلىق
 مۇسابىقە. ئۇنىڭ غەلبىسى شۆلگەينى جىق ھەم تېز چاچرىتىش بىلەن
 بەلگىلىنىدۇ.

دۇكان خوجايىنى

پويىزدا بىر بوۋاي پاراڭغا چۈشتى.
- مېنىڭ ئۈچ ئوغلۇم بار، - دېدى ئۇ، - بىرى پروفېسسور، بىرى شائىر، يەنە بىرى مۇھەررىر.

- سىز نېمە خىزمەت قىلىسىز؟

- مەن بىر كىچىك دۇكاننى ئاچمەن. دۇكاننىڭ تىجارىتى ئانچە ياخشى بولمىسىمۇ، ئۇنىڭدىن كىرگەن كىرىم بىلەن ئۈچ ئوغلۇمنى ئائىلەسى بىلەن قوشۇپ بېقىپ كېلىۋاتىمەن.

تىجارەت كىنىشكىسى

سودىگەرلەرنىڭ ئاشكارا ھالدا باشقىلارنىڭ پۇلىنى ئالداپ ئېلىۋېلىدىغان شىغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىدىغان قانۇنىي ئۇقتۇرۇش.
تىرىشچانلىق

پۈتۈن دۇنيا خەلقىنىڭ قول تۇتۇشقان ھالدا يول بويى يورغىلاپ مېڭىپ ھاجەتخانىغا بېرىشى ياكى قاتتىق كۈلۈشۈپ، ئاندىن كېيىن ئۈسۈپ سۇل ئويىناپ ناخشا ئېيتىشى. ئىشچانلىق ۋە تىرىشچانلىق ھەر مىللەتنىڭ قەيەرە سۆزى. زېددىيەتكە تولغان بىر خىل جاسارەت.

تىل

1. بىرىنچى تىجارەتچى.

2. بۇ بىر خىل مۇزىكا بولۇپ، بىز ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ، باشقىلارنىڭ بايلىقىنى ساقلاۋاتقان يىلاننى كەتكۈزۈۋېتەلەيمىز.

3. مەدەنىي قورال.

4. ئىككى يۈزى بار يوپۇرماق.

5. پوچتا ماركىسى چاپلاش ئەسۋابى.

6. ئانىلارنىڭ بالىلىرىنى داۋالايدىغان جىددىي قۇتقۇزۇش دورىسى.

7. ئادەمنى بالاغا تىقىدىغان ئەزا.

8. ھېچكىم كۆرەلمەيدىغان مۇھەببەت.

دوكلات يىغىنى

بىر گېزىتخانىنىڭ ئافرىقىغا بارغان ئېكسپېدىتسىيە ئەترىتى دۆلىتىگە

تىنچلىق

1. فراك كىيىۋالغان، بوپ ئوقى بولۇپ، سەللا ئېھتىيات قىلىنمىسا خەلقنىڭ ئۆتىدىكى تائىغا ئايلىنىپ قالىدۇ.
2. تاھازىرغىچە ئىنسانىيەت بىلەن توي قىلىشقا ئېرىنىپ كېلىۋاتقان پەرىشتە.
3. بوکس مۇسابىقىسىدە بىلەكلەرگە سىلىقلاشتۇرۇش مېيى سۈرۈۋې-لىش ئۈچۈن توختىغاندىكى بىردەملىك ۋاقىت، ئەلۋەتتە بۇ ۋاقىت ئىچىدە تەرنى سۈرتۈۋالغىلى، نەپەس ئېلىۋالغىلى بولىدۇ.
4. بۇ خەلقئارالىق ئىشلاردا ئىككى ئۇرۇش مەزگىلى ئارىلىقىدىكى ئالدامچى ۋاقىت.
5. ئۇرۇشنىڭ ئۇلۇغ مەقسىتى.
6. ئۇرۇش بىلەن ئۇرۇش ئارىلىقىدىكى تەييارلىق باسقۇچى.
7. ئۆزئارا ئالدىشىدىغان ۋاقىت.

قەبرە سۆزى

بىر بىچارە ئەر ئاخىر جاۋىلداق خوتۇنىدىن قۇتۇلۇپ تەڭرىنىڭ دەرگا-ھىغا كېتىپتۇ. يالغۇز قالغان ئايال ئۇزاق ئۆتمەي يالغۇزچىلىق ھېس قىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېرىنىڭ سۇغۇرتا سوممىسىنىڭ بىر قىسمىنى سەرپ قىلىپ ئېرىنىڭ قەبرىسىنى ياستىپتۇ ۋە قەبرە تېشىغا مۇنۇ سۆز-لەرنى يازدۇرۇپتۇ:

«سەن تىنچلىققا ئېرىشتىڭ، بۇنىڭ مۇھلىتى بىز ئۇچرىشىدىغان كۈنگىچە بولىدۇ!»

تىنچلىق بايرىمى

دۇنيادىكى پۇقرالار ئۆزلىرىنىڭ دۆلەت مۇداپىئە ئارمىيىسىنى تارقىتىۋېتىدىغان، دۆلەت چېگرىسى قىزلار ھەربىي ئورگانىزىمى ۋە گۈللەر بىلەن تولۇپ كېتىدىغان كۈن.

تىنچ ئۆزگەرتىۋېتىش

ئۆز دۆلىتىدىكى توقۇنۇش ياكى ئىچكى ئۇرۇشتا ئىشلىتىشكە مۇۋاپىق كەلمەيدىغان يېڭى تىپتىكى قورالنىڭ ۋاكالىت نومۇرى. نۇرغۇنلىغان دۆ-

رېمونتچىغا:

- ئېرىم بەك گۇمانخور، تېز بىر يەرگە مۇكۈۋەپلىك، - دەپتۇ.
رېمونتچى ئامالسىز تېلېۋىزور قويۇلغان تومپۇچكىغا كىرىۋاپتۇ.
خاننىمنىڭ ئېرى ئۆيگە كىرىپلا ئۆزىنى ساپاغا تاشلاپ، تېلېۋىزوردىكى
پۇتبول پروگراممىسىنى كۆرۈشكە باشلاپتۇ. بىر چاغدا رېمونتچىنىڭ پۇت-
قوللىرى كۈيۈشۈپ، ئاخىر بولالماي تومپۇچكىدىن ئۆمىلەپ چىقىپتۇ.
ئەر گاھ تېلېۋىزورغا، گاھ خوتۇنغا قاراپ ھەيران بولغان ھالدا
سۆزلەپتۇ:

- توۋا، ماۋۇ ئاداشنى رېپىرى جازالمىغاندەك قىلىۋىدى، ئۆزىچىلا
مەيداندىن چىقىپ كېتىۋاتىد!

جازا ئەترىتى

قانۇنلۇق ھالدا باشقىلارنى ئوق بىلەن بېقىشقا تايىنىپ ياشايدىغان
ئادەملەر. بۇنداق ئادەملەر ناھايىتى ۋىجدانلىق ياشايدۇ، ئۇلار ھەمىشە
سودىيەنىڭ خاتالىقىغا ھۆرمەت بىلدۈرىدۇ. ئۇلارنىڭ ئالاھىدىلىكى مىللىتى-
نىڭ ئىستىۋۇزلىنى مەڭگۈ باشقىلارغا تەڭلەشتىن ئىبارەت.

جازا قوراللىرى

ئەڭ ياخشى بەدەن قۇۋۋىتىنى ئۆلچەش ئەسۋابى: قەدىمكى شېئىرلارنى
دېكلاماتسىيە قىلىش.

جازا مەيدانى

ئۆلگەنلەرگە ئېھتىرام بىلدۈرىدىغان جاي.

جاز مۇزىكا

شاۋقۇن.

جاسۇس

1. باشقىلارنىڭ تەقدىرىنى سېتىش بەدىلىگە جان باقىدىغان ئادەم.
بۇنداق ئادەملەر جان - دىلى بىلەن پەسكەشلىك ئۈچۈن خىزمەت قىلىشى
كېرەك.
2. ئۆتكۈر كۆز، سەگەك قۇلاقلىق ۋە ئالاھىدە پۇراش سېزىمىغا ئىگە
ئادەم.

ج

جاراھەت

باشقىلارنىڭ ساڭا بولغان ئەڭ سەمىمىي تىلىكى. ھاياتنىڭ كىشىلەر-
نىڭ ئەدىبىنى بېرىپ، ئۇلارنىڭ خاتىرىسىدە خۇددى تاشتەك مىختا تۇرۇ-
شىغا ياردەم بېرىشى.

جازا

1. بۇ خۇشاللىقنىڭ كەينىگە چىلىك چاپلاشقان قوشۇمچە بۇيۇم. قوش
نىكاھلىنىش خۇشاللىقىغا ئېرىشكەن ئەرلەر ئۈچۈن ئىككى قېيىنانا ئەڭ
ياخشى جازا ئەمەسمۇ؟!

2. يەڭگىلەتەكلىكنىڭ جازاسى - توي قىلىش ۋە بالا بېقىش.

تەڭرىنىڭ سۆزى

بىر جۈپ ياش ئەر - خوتۇن كىچىككەنە ئىش ئۈچۈن قاتتىق تەڭرىنى
قايتۇ.

ئايال: سەن ئۇچىغا چىققان ئالدامچىكەنەن! بىر ئاي بۇرۇن مېنى
نېمە دېگەنتىڭ؟

ئەر: تەڭرى ماڭا بەرگەن، دېگەن.

ئايال: ھازىرچۇ؟

ئەر: ھازىرمۇ شۇنداق دەيمەن.

ئايال: راستمۇ؟

ئەر: شۇنداق بولمايچۇ، سەن تەڭرى ماڭا بەرگەن جازا تۇرساڭ!

پۇتبول مەستانىسى

بىر خانىم تېلېۋىزورنى رېمونت قىلدۇرۇشقا رېمونتچى تەكلىپ
قىپتۇ. ئۇ تۈيۈقسىز ئېرىنىڭ ئىشىك ئېچىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ قېلىپ،

3. ۋاقت جەھەتتىن ئېيتقاندا، بۇ جىنايەت بىلەن جازانىڭ ئارىلىقىدا تۇرغان بىر خىل كەيپىيات.
4. ئاتلارنىڭ بىردىنبىر يېتەرسىزلىكى.

كاجلىق

كاج مەجەزلىك بىرى ئۆيگە كەلگەن ئاغىنىسىنى مېھمان قىلىش ئۈچۈن ئوغلىنى گۆش ئەكىلىشكە ئەۋەتىپتۇ. ئوغلى گۆشنى ئېلىپ كېلىدۇ. ۋاتقاندا بىر كىشى بىلەن تاكالىشىپ قاپتۇ. ئۇ كىشىمۇ تەرسا مەجەز ئادەم ئىكەن. ئىككىسى بىر - بىرىگە زادىلا بوي بەرمەپتۇ. ئوغلىنى ساقلاۋېرىپ تاقىتى تاق بولغان ئانا ئۇنى ئىزدەپ چىقىپ، ئوغلىنىڭ بىرى بىلەن تىركىشىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپتۇ - دە، ئوغلىغا دەپتۇ: «يارايسەن بالام، سەن گۆشنى ئېلىپ ئۆيگە كېتىۋەر، مەن بۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن تۇتۇشۇپ باقاي، قېنى، قايسىمىزغا يول قويمىزكىن!»

جاۋاب

ھەر بىر جاۋاب ئەخمەقلەرگە قويۇلغان بىر تۇزاق بولۇپ، ئۇنىڭدا مۇئەييەنلەشتۈرگەن بارلىق نەرسىلەر ئۇنىڭ نەزىرىدە تايىنى يوق نەرسىگە ئايلىنىپ قالىدۇ.

جاۋابكار

شىكايەت قىلىنغان بىر ئادەم بولۇپ، ئۆزىنىڭ پاك - گۇناھسىز ئىكەنلىكى ئىسپاتلىنىشتىن بۇرۇن، ئۇ جىنايەتكار ھېسابلىنىپ تۇرىدۇ. جەننەت

1. باج تاپشۇرۇلمايدىغان جاي.

2. ھاۋا ئانا پەيدا بولۇشتىن بۇرۇنقى ئېرەن باغ.

جەننەتنىڭ ئىشىكى ئالدىدا

جىم بىلەن يوهان جەننەتنىڭ ئىشىكى ئالدىدا ئۇچرىشىپ قاپتۇ. جىم: سەن بۇ يەرگە قانداق كېلىپ قالدىڭ؟ يوهان: مەن توغلاپ ئۆلگەن، سەنچۇ؟

جىم: مەن ئايالىمنىڭ بەزى ناشايان ئىشلىرىنى سېزىپ قالدىم - دە، ئۇنى ئازدۇرغان ئاشۇ ئەبلەخنى تۇتۇۋېلىش نىيىتىدە ئۆيگە بالدۇرراق

3. خوتۇنۇڭنىڭ دوستى.

مۇغرىلىقچە ئاڭلاش ئەسۋابى

باش شتاب A دۆلەتتە تۇرۇشلۇق جاسۇسنى زۇڭتۇڭغا ئوغرىلىقچە ئاڭلاش ئەسۋابىنى ئورنىتىپ قويۇشقا بۇيرۇپتۇ. ئاللىقاچان زۇڭتۇڭنىڭ خۇسۇسىي چىش دوختۇرى بولۇۋالغان جاسۇس ئوغرىلىقچە ئاڭلاش ئەسۋابىنى ئوڭۇشلۇق ھالدا زۇڭتۇڭنىڭ يالغان چىشىنىڭ ئىچىگە ئورنىتىپ قويۇپتۇ. شۇنىڭ بىلەن تۈرلۈك ئاخباراتلار باش شتابقا كېلىشكە باشلاپتۇ. بىر كۈنى، باش شتاب ئۈچ ئاخبارات تاپشۇرۇۋاپتۇ. بىرىنچىسىدە، زۇڭتۇڭنىڭ دۇنيا گۈزىلىنى ئۆزىگە ھەمراھ قىلغانلىقىنى ئاڭلاپتۇ؛ ئىككىنچىسىدە، غايەت زور ئاۋاز ئاڭلىنىپتەكەن، باش شتابتىكىلەر يادرو بومبىسى پارىتىلغان ئوخشايدۇ، دەپ قاپتۇ؛ ئۈچىنچى قېتىم كەلكۈننىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ، كەينىدىن ھېچقانداق سادا كەلمەپتۇ.

ئەسلىدە ئىش مۇنداق ئىكەن، زۇڭتۇڭ دۇنيا گۈزىلى بىلەن سۆيۈشكەن چاغدا، ئېھتىياتسىزلىقتىن يالغان چىشىنى يۇتۇۋالغانىكەن، بۇ چاغدا ئاڭلانغان ئاۋاز ئۇنىڭ قورسىقىنىڭ غۇلدۇرلاپ كېتىشىدىن چىققانىكەن. كەلكۈن بولسا ھاجەتخاننىڭ سۈيى ئىكەن. يالغان چىش سۇ يولغا كىرىپ كەتكەندىن كېيىن كېلىۋاتقان ئاخباراتنىڭ ئۇزۇلۇپ قېلىشى ئۆز - ئۆزىدىن مەلۇملۇق.

جاللات

بۇ قانۇننى ئىجرا قىلىدىغان بىر خىل ئادەم. ئۇنىڭ كەسپى باشقا ھەر قانداق ئادەمنىڭكىدىنمۇ ھۆرمەتلىك. لېكىن، جىنايەت ئۆتكۈزگەن ئاتا - بوۋىلىرى بار ئامما ئومۇميۈزلۈك ئۇنىڭغا ئۆچ. ئەمەلىيەتتە ئۇ بىر خىل ئۆچمەنلىككە ۋارىسلىق قىلىدۇ. ئامېرىكىنىڭ مەلۇم شتاتىدا جاللاتنىڭ ئورنىنى ئېلىپكىتىر قوراللار ئىگىلىۋالدى.

جاھىللىق

1. مەدھىيەلەشكە ئەرزىيدىغان بىر خىل قاتتىق پوستلۇق مېۋە.
2. ئاخىرىدا ئاغزى - بۇرۇنۇڭ كۆكۈرىپ كەتكەن تەقدىردىمۇ، ئۆزۈڭ ياقىتۇرمايدىغان مەلۇم كۆز قاراشتا قەيسەرلىك بىلەن چىڭ تۇرۇش.

جىنايەت ئۆتكۈزۈش

1. تۇرمۇشنى ھەددىدىن زىيادە سۆيۈش ياكى ھاياتلىقتىن ھەددىدىن زىيادە نەپرەتلىنىش قىلمىشى.

2. يېقىن يولدا مېڭىشنى قەستلىگۈچىلەرگە كەلگەن ئاپەت.

سەئۇب

كادىرلار بۆلۈمىنىڭ كادىرى شىركەتكە ئىش ئىزلەپ كەلگەن كىشى.

دىن سورايتۇ:

- سىز ساقچىخانىدا تۇتۇلۇپ تۇرۇلغانمۇ؟

- ياق.

- سەۋەبىنى ئېيتىپ بېرەلمىسىز؟

- مەن ساقچىلارغا تۇتۇلۇپ قالغانمەن.

جىنايەتچى

بەزى دۆلەتلەردىكى تەلىپى ناچار بۇزۇق كىشىلەر.

جىنايى ئىشلار ساقچىسى

1. يەر يۈزىدىن يۇلتۇز ئىزدەيدىغان ئادەم.

2. پۇتغا تايىنىپ جىنايەتچىنى قوغلايدىغان دۇرۇس ئادەم.

3. ساھىبجامالنىڭ ئۆيىگە كىرسە، ساھىبجامالغا قارماي، ئۈنچە -

مەرۋايىتقا تىكىلىدىغان ئادەم.

جىنسى ئايرىما

مۇندىن كېيىن ئەر ئەرگە ئايلىنىدۇ، ئايال ئايالغا ئايلىنىدۇ.

پوپنىڭ باش قېتىنچىلىقى

پوپ توي قىلىۋاتقان بىر چۈپ ياشنىڭ نىكاھىنى ئوقۇۋېتىپ سەل

تەمتىرەپ قاپتۇ. چۈنكى ئۇ كىمىنىڭ يىگىت، كىمىنىڭ قىز ئىكەنلىكىنى

پەرق ئېتەلمەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئويلىنىۋېلىپ بىر ئەقىل تېپىپتۇ:

- قېنى، يىگىت يېڭى كېلىننى سۆيىۋېلىمەن.

جىنسى بىلىم

1. بالىلارنىڭ بىلىشىنىڭ زۆرۈرىيىتى يوق دەپ قاراش، ھازىرقى

دەۋردىكى ئاتا - ئانىلارنىڭ نادانلىقى.

قايتقاندەم، بىراق ئۆينىڭ ھەممە يېرىنى ئاقتۇرۇپمۇ ئۇ ئەبلەخنى تاپالمىدىم. شۇنىڭ بىلەن يۈرەك كېسىلىم قوزغىلىپ قالدى - دە، ئۆلۈپ قالدىم.

يوھان: ھەي ئېسىت، ئەگەر سەن توڭلاتقۇنى ئاقتۇرغان بولساڭ، ھەر ئىككىمىز ئۆلمىگەن بولاتتۇق.

جۇغراپىيە

1. دۆلەت زېمىنىنى ئىنچىكە تەتقىق قىلىدىغان بىر خىل ئىلىم.
2. چاچ، ئۆڭ، كۆكرەك، پېشانە، قورساق ۋە ھاكازالار توغرىسىدا يېزىلغان تەپسىلىي دوكلات.

جۇغراپىيەشۇناس

بۇ كاساپەت سىزگە دۇنيانىڭ سىرتقى قىسمى بىلەن ئىچكى قىسمىنىڭ پەرقىنى دەرھال ئېيتىپ بېرەلەيدۇ.

جۇمھۇرىيەت

بۇ بىر خىل دۆلەت. بۇ يەردە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىمۇ دەل ھۆكۈمەت رانلىق قىلىنغۇچى بولۇپ، پەقەت ئومۇم ئېتىراپ قىلغان بىر خىل نوپۇز غەيرىي زورلاش خاراكتېرلىك بىر خىل بويىسۇنۇشنى ئىشقا ئاشۇرىدۇ. بىر جۇمھۇرىيەتتىكى جەمئىيەت تەرتىپىنىڭ ئاساسى كىشىلەرنىڭ ئاتا - بوۋىلىرىدىن مۇستەقىل بولۇپ، كۈنسىرى ئاجىزلىشىۋاتقان بويىسۇنۇشتىن ئىبارەت تۇغما تەبىئىتى بولۇپ، بۇ كىشىلەرنىڭ ئاتا - بوۋىلىرى ھەقىقىي ھۆكۈمەت رانلىق قىلىنغۇچىلاردۇر. ئۇلار شۇنىڭ ئۈچۈن باش ئەگەنكى، ئۇلارغا بۇنىڭدىن باشقا ئامال بولمىغان. جۇمھۇرىيەتنىڭ خىللىرى خۇددى مۇستەقىل بىت ھۆكۈمەت بىلەن ھۆكۈمەتسىزلىك ئارىلىقىدىكى دەرىجىلەرگە ئوخشاشلا ناھايىتى كۆپ. جۇمھۇرىيەتنىڭ كېلىش مەنبەسى مۇستەقىل ھۆكۈمەت بولۇپ، ئاخىر ھۆكۈمەتسىزلىك ھالىتى بىلەن ئاخىرلىشىدۇ.

جىددىي قۇتقۇزۇش ماشىنىسى

يىگىرمە تۆت سائەت ھەقسىز مۇلازىمەت قىلغۇچى.

جىن

ئىچكى دۇنيادىكى ۋە ھىمىنىڭ سىرتقى دۇنيادىكى ئىپادىلىنىشى.

چ

چاچ مەنبەسى. 1. ئىنسانلار ئاشكارا كۆرسىتىلەيدىغان بەدەن تۈكىنىڭ بىر قىسمى. ئۇنىڭ باشقا بەزى مەخپىي تۈكلەر بىلەن ھېچقانداق پەرقى يوق. بىراق ئۇنىڭ نېمىشقا شۇنچە ئەتىۋارلىنىپ كۆز - كۆز قىلىنىشى تېخىچە بىز سىزگە نىمىشقا چىققان بىر نەرسىنى كۆرسىتىدۇ.

3. مەيلى ئۇزۇن، مەيلى قىسقا بولسۇن، ھەممىسى ساتىراشنىڭ بايلىق مەنبەسى.

4. شەكىل چىقىرىش ماتېرىيالى. 5. باشنى قاپاقتىن پەرقلەندۈرۈپ تۇرىدىغان نەرسە. مەسىلەن مېنىڭ بېغىستىلىك.

قىزچاق، چېچىڭىز يالغان ئىكەن، شۇنداقمۇ؟ ئۇنىڭ يالغانلىقىنى بىلگىلى بولمايدۇ، دېگەندى. ھازىر چاچنىڭ مەنبەسى ئۇنىڭ ئىسمىگە ئاساسەن بىزگە چىققان. شۇنداق، لېكىن سىز چاچنىڭ ماركىسىنى ئېلىۋېتىشنى ئۈنتۈپ قاپسىز ئەمەسمۇ.

چاچ پاسونى يۈز شەكلىنى خىلمۇخىل ئۆزگەرتىشكە يول قويدىغان بىر خىل ۋاز كېچىش. چاچنىڭ ئىسمى ئۇنىڭ ئىسمىگە ئاساسەن بىزگە چىققان.

چاشقان ئىنسانلارنىڭ مەڭگۈلۈك قوشنىسى. ئۇ ئىنسانلارنىڭ ئۆزىگە ئىشلەتكەن تۈرلۈك سۈيىقەست ۋە زوراۋانلىق-لىرىنى ھامان كەڭ قورساقلىق بىلەن ئەپۇ قىلىدۇ. ئۇنىڭ ماختىغۇدەك

2. ئۇستاز كەتمەيدىغان بىلىم.

جىنسى تەربىيە

ئەمەلىيەتتىن ئۆتكۈزگەندىلا «گۈل بىلەن ھەسەل» نىڭ پىرىنسىپىنى بىلگىلى بولىدۇ.

مىنچىكىلىك

يەتتە ياشلىق ئوغۇل بالا بىلەن ئالتە ياشلىق قىز بالا يولدا كېتىۋاتقاندا، ئوغۇل بالا دەپتۇ:

- ئەكەل، قولۇڭدىن يېتىلمۇۋالاي.

- ھەي، ئەدەپلىكرەك بول جۇمۇ!

تەربىيە

ئانىسىنىڭ تەربىيىسىنى كۆرگەن بىر قىزچاق بىر يىگىتتىن تۇيۇق.

سىز سورايتۇ:

- سىز پاكىزمۇ؟

- ئەلۋەتتە.

- ئۇنداق بولسا سىز پاسكىنا ئىكەنسىز.

- نېمە دېگىنىڭىز بۇ؟

- ئاپام ماڭا دائىم مۇنداق دەيدۇ: چوڭلارنىڭ ماقۇللۇقىنى ئالماي

ئاغزىغا كەلگەننى دەيدىغان، خىيالىغا كەلگەننى قىلىدىغان ئادەم خۇددى

داداڭغا ئوخشاش پاسكىنا ھايۋان بولىدۇ.

جىنسى تەلەپ

توسۇۋالغىلى بولمايدىغان سىماپ بولۇپ، خالىغان چېغىدا ئېتىلىپ

چىقىشى مۇمكىن.

جىنسى كېسەل

1. سېتىپ قالغان گۆشنى يېگەننىڭ جاجىسى.

2. ئەرزاق پۇلىنىڭ شورپىسى تېتىلماس.

چاۋاك چېلىش

چاۋاك چېلىش، مەن سېنىڭ سۆزۈڭنى ئەستايىدىل ئاڭلىدىم، ئەمدى مەن ساڭا بېرىدىغان باھايىمنى ئېيتماقچىمەن، دېگەننى بىلدۈرىدۇ. ئاتال-مىش تولغىما مۇزىكىلار بۇنداق ئەھۋالنى ئۆزگەرتىۋەتتى، بۇ يەردىكى كىشىلەر باھا بېرىش ۋە زوقلىنىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى مۇزىكىغا كىرىپ كېتىش ئۈچۈن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ؛ كىشىلەرنىڭ بۇ يەردىن تاپىدىغىنى، خۇشاللىق ئەمەس، تونۇشۇش، بەخت ئەمەس، مۇبالىغە قىلىش بولىدۇ؛ بۇ يەردە مۇزىكا بارلىق شەخسىيەتچىلىك ۋە راھەتپەرەسلىك-لەرنى چۇۋۇۋېتىلگەن ھەرە كۆنىكىگە ئايلاندۇرۇۋېتىدۇ.

چاۋاك ساداسى

بۇ مۇنبەردە شالنى چاچرىتىۋاتقان نۇتۇق سۆزلىگۈچىگە بەزمە قىلىپ بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا خورەك تارتىپ ئۇخلاۋاتقان تىڭشىغۇچى-لارنى ئويغىتىپ قويدۇ.

چەت ئەل ئەدەبىياتى

ئەسلى تېكىستىنى ئوقۇپ چۈشىنەلمەيدىغان، تەرجىمىسىنى ئوقۇپ قانائەت تاپمايدىغان، ئائىلاچلىقتا ئوقۇيدىغان ئەدەبىي ئەسەر.

چەت ئەل تىلى

ھەر خىل دىئالېكتلار.

ئۇنىڭ پايدىسى نۇرغۇنلىغان ئىشقا ئورۇنلىشىش پۇرسىتى يارىتىشتىن ئىبارەت بولۇپ، ئىشقا ئورۇنلاشقانلارنىڭ سانىنى زور دەرىجىدە كۆپەيتتى، شۇنىڭدەك نۇرغۇنلىغان خىزمەتلەرنى بارلىققا كەلتۈردى. مەسىلەن، ئېغىز تەرجىمىسى، يېزىق تەرجىمىسى، شۇنداقلا تەرجىمانلار ئۈچۈن سېلىشتۇرما لۇغەت تۈزىدىغان ئادەم ۋەھاكازالار.

چەكسىز

ئادەمنى پەخەس بولۇشقا مەجبۇرلايدىغان قورال: يەر شارى چەكلىك، ئىنسانلارنىڭ ھاماقەتلىكى بولسا چەكسىزدۇر.

چوقۇنۇش

تەنە بىلەن تولغان ئېھتىرام، مەنىۋىيەتنىڭ نەشىسى ياكى ھەممە جايدا

ياخشى پەزىلىتى شۇكى، ئۇ ئەزەلدىن خوتۇنلىرىمىزنىڭ پېيىگە چۈشۈپ باقمىغان.

چاقچاق

بارلىق سەنئەتنىڭ ئاخىرقى نەتىجىسى، ئىنسانىيەت بىلەن ھايات - ماماتتا تەقدىرداش بولغان ئاقسۆڭەك، ھەقىقىي دېڭىز سۈيى ۋە ئاسمان.

چاقماق

نۇر، ئاۋاز، ۋەھىمدىن تەركىب تاپقان ئۈنۈپۇرسال سەنئەت، تەبىئەت - نىڭ ياۋۇز نامايىشى. چاقماق قايتۇرغۇچ كەشىپ قىلىنىشتىن بۇرۇن، ئۇ ئۇزۇن مەزگىل ئالۋاستىنىڭ خىرىس قىلىشى، دەپ خاتا قارىلىپ كەلگەن. بۇ ئالدامچىلىق ئېچىپ تاشلانغان ھامان، ئالۋاستىمۇ ئۈنچۈۋالا ۋەھىملىك بىلىنمەيدىغان بولۇپ قالدى. چاقماقمۇ زور زىيانغا ئۇچراپ كىشىلەر كۆزىگە ئىلمايدىغان ھالغا چۈشۈپ قالدى.

چاقماق تېزلىكىدىكى ئۇرۇش

پاتېنت ھوقۇقى ئادولنى گېتلىرگە مەنسۇپ بولغان، بىر قەدەر تېز غەلبە قىلىدىغان شەپقەتلىك ئۇرۇش ئۇسۇلى. ئۇنىڭ ئالاھىدىلىكى شۇ - كى، سىزنى تېز سۈرئەتتە ھالاك قىلىپ، سىزنىڭ ئىشتىن بۇرۇن ۋەھىم - مىگە چۈشۈپ قال - غال تىترەپ كېتىشىڭىزگە يول قويمىدۇ. ئەپسۇس - كى، گېتلىرنىڭ بۇ بىلىم ئىگىدارچىلىق ھوقۇقى ئەزەلدىن ياخشى قوغدال - ماي، ھوقۇققا دەخلى - تەرۇز قىلىدىغان تۈرلۈك ۋەقەلەر قايتا - قايتا يۈز بېرىپ كەلمەكتە. ئېيتىشلارغا قارىغاندا، يېڭى ناتىمىستلار ئادالەتنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن بۈگۈنكى كۈندە ئارقا - ئارقىدىن ئۇرۇش ئېلان قىلىۋېتىپتۇ.

چاقىرىق

كىشىلەرنىڭ بەدەن تېمپېراتۇرىسىنى ئۆزلىتىۋېتىدىغان ياكى يۈرەك رىتىمىنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتىدىغان ۋاقىتلىق خاراكتېرگە ئىگە دىن.

چاۋاك

ئورۇندىغان ئويۇنۇڭ مەيلى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولسۇن - بولمىسۇن، باشقىلار تەرىپىدىن بېرىلىدىغان سوۋغات.

ئەمەلىيەتتە، بۇنداق يالغان سۆزلەر كۆپىنچە ھاللاردا كەلگۈسى يىل-
لاردا راست گەپكە ئايلىنىپمۇ قالدۇ.

چۆچەك دۇنياسى
مۇزدىن ئوت چىقىرىش. ھەممە كىشى بۇ دۇنيادا ياشاۋېتىپ چۆچەك
چۈشى كۆرۈشنى خالايدۇ، لېكىن بۇ دۇنيا خۇددى قول سۈرتىدىغان قەغەز-
دەك بىرلا سىلكىسە يىرتىلىپ كېتىدۇ.
چۈش

جەزمەن سۆزلەشمە بولمايدىغان رەپقە.
چۈشكۈنلىشىش
ئەپۇ قىلغىلى بولمايدىغان بارلىق گۇناھلارنى ئەپۇ قىلىۋېتىش. غەلىتە
يېرى، بەزى كىشىلەر چۈشكۈنلەشكەن ھامان ياشىرىپ كېتىدۇ.

ئىجتىمائىي كەيپىياتنىڭ ئۆزگىرىش جەريانى. بۇنىڭدىن ئەللىك يىل-
لار بۇرۇن، بىر ئايال باسقۇنچىلىققا ئۇچرىسا، ئۇ ئاشۇ ئەرگە چىڭ
چاپلىشىۋېلىپ، ئۇنى توي قىلىشقا مەجبۇر قىلاتتى، شۇنداقلا ئۆلگۈچە
سادىقلىق بىلەن ئۆزىنى بېغىشلايتتى؛ بۈگۈنكى كۈندە بولسا، بىر ئايال
بۇنداق ئەھۋالغا ئۇچرىسا، ئۇ ھەرگىز ئۇنىڭ بىلەن توي قىلمايدۇ، بەلكى
ئۇنى پەقەت بۇ ئۇزۇن جاھاندىكى بىر ئۆتكۈنچى مېھماندىنلا ئىبارەت، دەپ
قارايدۇ.

چۈشىنىش
مۇھەببەتلىشىشنىڭ باھانىسى.
چۈشىنىشنىڭ ئۈسۈلى
- مەن قارشى تەرەپنى چۈشەنمىگۈچە، ئۇنىڭ مېنى سۆيۈشىگە يول
قويمايەن.

- مەنمۇ شۇنداق، بىراق سىز مېنى سۆيۈپ بېقىڭ، بەلكىم ماڭا
بولغان چۈشەنچىڭىز چوڭقۇرلىشىشى مۇمكىن.
قانداق ئىززەت قىلىمەن
يىگىت: مەن سىزنى چىن دىلىمدىن ياخشى كۆرىمەن. مۇھەببىتىمنى
سۆز ئارقىلىق ئىززەت قىلىشقا ئاجىزلىق قىلىمەن.

بار بولغان بايراق؛ زۇڭتۇڭ، زەردار، توپ چولپىنى، ناپولېئون، تېلېۋىزىيە رىياسەتچىسى، داڭلىق پىكاپ، مودېل... ھالبۇكى ھەر قانداق چوقۇنۇش بىر خىل مەنىۋى نامراتلىقتىنلا ئىبارەت.

چوڭ شەھەر

مەھەللىۋازلىقنىڭ مۇستەھكەم قورغىنى.

چوڭ كەچۈرۈم

1. دۆلەتنىڭ ئەڭ ئەشەددىي جىنايەتچىلەرنى ئەيۈقىلىشى. چۈنكى، كالۋا ساقچىلار تەنتەكلىك قىلىپ ئۇلارنى قولغا ئېلىپ قويغان.
2. دۆلەتنىڭ ئىنتايىن زور بەدەل تۆلىگەندىلا جازالىغىلى بولىدىغان جىنايەتچىلەرگە كەڭچىلىك قىلىشى.

چوڭ مېڭە

ئەخەت ساندۇقىنىڭ ھېلىدىن - ھېلىغا قۇسقۇسى كېلىشى.

چولپان

1. ئاقار يۇلتۇز.
2. ئۆزىنى ئېھتىياتچان بولماي ياشىسام بولىدۇ، دەپ قارايدىغان ئادەم.
3. رېژىسسورنىڭ يەمچۈكى.

بىر تال چاچ

بىر ئايال چولپان ئۆزىنىڭ چوقۇنغۇچىلىرىنىڭ خەتلىرىگە جاۋاب خەت يازغاندا، خەتنىڭ ئارىسىغا بىر تال چاچ سېلىپ قويىدىكەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ چوقۇنغۇچىلىرى تېخىمۇ كۆپىيىپ كېتىپتۇ. بىر كۈنى دوستى سوراپتۇ:

- سەن ھەر بىر پارچە خەتكە بىر تالدىن چاچ سالغىلى تۇرساڭ، ئۇزاق ئۆتمەي تاقىر باش بولۇپ قالمايسەن؟
- بۇنىڭدىن غەم يېمە، خەتنىڭ ئارىسىغا سېلىپ قويىدىغىنىم ئىتىم - نىڭ تۈكى.

چۆچەك

ئەدەبىي قىممەتكە ئىنتايىن باي بىر خىل يالغان سۆز.

ئەڭ ئىنسانىي بولمىغان تەنتەربىيە چېنىقىشى.

چىرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش

بۇ ئۆسۈملۈكلەرنى ئالداش بولۇپ، ئۇنىڭ ئۈسۈلى ئۆسۈملۈكلەرنى ئۆسۈپ يېتىلىشتە تايىنىدىغان ھاۋادىن ئايرىۋېتىش، قەدىمكى مىسىرلىقلار ئۆلگەن كىشىلەرنى چىرىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈسۈلى بويىچە بىر تەرەپ قىلاتتى. نەتىجىدە ھايۋانلار بىلەن ئۆسۈملۈكلەر ئوتتۇرىسىدىكى كۆپىيىش تەڭپۇڭلۇقى قالايمىقانلىشىپ، ئۇلارنىڭ تۇپرىقى مۇنبەت، تۇپۇسى كۆپ قەدىمكى دۆلىتى نامرات، تاقىر زېمىنغا ئايلىنىپ كەتتى. ھازىر ئىشلىتىلىۋاتقان مېتالدىن ياسالغان جەسەت ساندۇقىمۇ چىرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش دورىسىغا ئوخشاش نەرسە بولۇپ، ئاللىبۇرۇن بىر دەرىجىگە ئايلىنىپ قوشنىسىنىڭ چىملىقىغا زىننەت قوشۇشقا ياكى ئاللىبۇرۇن سەۋزىگە ئايلىنىپ قوشنىسىنىڭ زىياپەت ئۈستىلىنى موللاشتۇرۇشقا تېگىشلىك بولدى. خان نۇرغۇنلىغان جەسەتلەر چىرىپ ئوغۇت بولۇش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشەلمەي، قىلچە پايدىسى بولمىغان ھالدا يەر قويندا ياتماقتا.

چىش

چىشنىڭ تۆھپىسى تاھازىرىغىچە ئادىل باھاغا ئېرىشىپ باقمىنى يوق. ئەمەلىيەتتە بىز ياشاۋاتقان بۇ دۇنيادا چىش - بىزنىڭ ئەڭ ئىشەنچلىك ئىشىكىمىز. ئۇنىڭ ھەقىقىيلىكى ئالماستىن تۆۋەن ئەمەس.

چىش ئاغرىقى

بىزنى ئۆتۈشنى ئەسلىشتىن ۋاقىتنىچە توختىتىدىغان تەبىئىي ياخشى رېتسىپ. چىش ئاغرىغان چاغدا ھەر قانداق كىشى رېئاللىقتىن ھەددى-ھېسابسىز ھالقىپ كېتەلەيدۇ.

چىش دوختۇرى

1. بېيىشنىڭ مارىغۇچىسى.

2. ساھىبجامالىنىڭ لېۋىگە يېقىن كېلەلەيدىغان، ئەمما سۆيەلمەيدىغان

بەختسىز ئادەم.

سىزنىڭ دېگىنىڭىزدەك بولسۇن

چىشى قاتتىق ئاغرىپ كەتكەن بىر قىز چىش دوختۇرىنىڭكىگە كۆرۈد.

قىز: بۇ ئاسان، قولۇمغا ئالتۇن ئۈزۈك سېلىپ قويسىڭىزلا بولىدۇ.

بېشارەت

ئەر: تۈنۈگۈن كېچە سىزگە مۇھەببەت ئىزھار قىلىپ چۈش كۆرۈپتەن، ئېيتىڭچۇ، بۇ نېمىدىن بېشارەت بېرىدۇ؟

ئايال: بۇ سىزنىڭ ئوڭىڭىزغا قارىغاندا چۈشىڭىزدە ھېسسىياتقا باي ئىكەنلىكىڭىزدىن بېشارەت بېرىدۇ.

چېگرا

1. بۇ سىياسىي، جۇغراپىيىۋى، ئىقتىسادىي ئانالىز. ئۇ بەزىدە كونكرېتلىشىپ ئىككى دۆلەتنىڭ بىر دانە مۇئامىلەسىنىڭ دۆلەت تەۋەلىكى ئۈچۈن مۇشت كۆتۈرۈشۈشىگە سەۋەب بولىدۇ.

2. بۇ سىياسىي، جۇغراپىيىۋى ئانالىز بولۇپ، ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدا قىياسەن بىز ئايرىش سىزنى كۆرسىتىدۇ. ئۇ بىر دۆلەتنىڭ قىياسىدىكى ھوقۇقىنى يەنە بىر دۆلەتنىڭ قىياسىدىكى ھوقۇقىدىن ئايرىپ تۇرىدۇ.

چېلىشىش

يولداشلار ئارىسىدىكى دائىملىق ئالاقە. بۇ تۈرلۈك ۋاپادارلىقلارنى تەكشۈرۈشنىڭ بىر خىل زۆرۈر ۋاسىتىسى.

ئالامەت مۇسابىقە

چېلىشىش تەنھەرىكەتچىسى بىلەن ئايالى ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ئىككى-ئەن پومىداقلىشىپ كەتتى. بالىسى ھەر قانداق قىلىپمۇ ئاجرىتالماي، ئاخىرى پۇشتەك چېلىشقا باشلىدى.

چېلىشىچى دەرھال ئۆزىنى بىر چەتكە تارتتى. دە، ئوغلغىدىن سورىدى: - قايسىمىز قائىدىگە خىلاپلىق قىلدۇق؟

ئالامەت مۇسابىقە ئاخىرلاشتى! - دەپ ۋارقىردى ئوغلى. - بولمايدۇ! - دەپ تۈۋلەندى چېلىشىشنىڭ ئايالى، ئىككى-ئەن چېلىشىش تېخى ئايرىلمىدى، سەن ۋاقىتنى ئۇزارتىپ بەر! - دەپ چىدام كۈچى

ئاستىنى - ئۈستۈنكى چېشلارنىڭ جېنىنىڭ بارىچە كۈچ سىنىشى،

خ

خاتا تۇيغۇ

ئۆزىنىڭ كەيپىياتىنى ھاۋارىي قىلىۋېلىش.

ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشىدىن بۇرۇن، ئامېرىكا ئارمىيىسىدىكى رەڭ-لىك كۆزەينەك تاقايدىغان بىر قىسىم كىشىلەر، ياش، قاۋۇل بىر ئامېرىكا ئەسكىرى ئون ياپون ئەسكىرىگە تېتىدۇ، دەپ قارىغانىدى. قارماققا بۇ ياپون ئەسكىرىلىرى بەئەينى قېلىن قەغەزگە ئورالغان پوسۇلكىغا ئوخشايتتى، ئۇلار ھەم مەينەت، ھەم جىۋەك بولۇپ، ھېلىلا پىتىراپ كېتىدىغاندەك قىلاتتى. ئۇلارنىڭ قالايمىقان باغلانغان گوجەيلىرى، كېلەڭسىز ھەر-بىي چاپانلىرى، كەڭ پۇشقاقلق ئىشتانلىرى بەك كۈلكىلىك ئىدى. بۇنداق ئوبراز كىشىلەردە خاتا تۇيغۇ پەيدا قىلىپ قوياتتى. شۇنداقلا بۇ خاتا تۇيغۇ پەيدا بولغان ھامان، ئۇنى يوقىتىش ئاسانغا چۈشمەيتتى. پىۋرېل خاربۇر ئۇيقۇسىنى ئېچىپ قويغاندىن باشلاپ، ياپونلۇقلار ئامېرىكىلىقلارنىڭ خاتا تۇيغۇسى ئىچىدە ئاستا - ئاستا ئويغىنىشقا باشلىدى.

خاتالىقى ئۈستىدە قايتا ئويلىنىش

بۇ بىر خىل پىسخىك پائالىيەت بولۇپ، بىز ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ بىز بىلەن تۇنۇگۈنكى ئىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى تېخىمۇ ئېنىق ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىپ، ئەمەلىيەتتە بىز قايتا يولۇقۇپ قالمايدىغان خاتالىقلاردىن ساقلىنالايمىز.

خاتىرە مۇنارى

بۇ بىر قۇرۇلۇش بولۇپ، ھېچقانداق خاتىرىلەش زۆرۈرىيىتى بولمىغان ياكى خاتىرىلەشكە مۇمكىن بولمايدىغان نەرسىلەرنى خاتىرىلەشكە ئىشلىتىلىدۇ.

كىلى بېرىپتۇ.

- ئەپەندى، - دەپتۇ ئۇ دوختۇرغا، - دېمەكچى بولغانلىرىم بەلكىم ئەمەلىي بولماسلىقى مۇمكىن، لېكىن مېنىڭچە بالىلىق بولۇش چىش ئاغرىقىنى تارتىشتىن ئاسانراق بولسا كېرەك.

- ئۇنداق بولسا سىزنىڭ دېگىنىڭىزدەك بولسۇن، - دەپتۇ چىش دوختۇرى، - شۇ تاپتا سىزنىڭ چىش تارتقۇزغۇڭىز بارمۇ ياكى بالىلىق بولغۇڭىز بارمۇ؟

چىش كولىغۇچ

ئۇنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇتۇش قىسمىتى - چىش دوختۇرىنىڭ ئۆز چۈشىدە قىزىل گۈل ھەمراھ بولغان بىر كۈچلۈك يولۋاسنى مەڭگۈ كۆرۈپ تۇرالىشىدا.

چىشى جىنىس

قارمۇقارشى ئىككى جىنىس ئىچىدە، مۇكەممەل ھېسابلانمايدىغان ھېلىقى جىنىس. ئىككى جىنىس بولغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ جىنىسلىق چىملىق

چەكسىز يايلاقلارغا سېلىشتۇرغاندا، ئۇ شەھەرنىڭ كاسسىغا ئۈنگەن بىر تۇتام تۈك.

ئۇلارنىڭ سېتىلىشىنى كۈتۈپ تۇرغانلىقىنى ئىپادىلەيدۇ.

خان ش

بۇ بىر ئايال بولۇپ، پادشاھ ھايات ۋاقتىدا، ئۇ پادشاھنىڭ ئەمەلدار

يەتتىكى ھۆكۈمرانى بولىدۇ، پادشاھ ئۆلگەندىن كېيىن پادشاھلىق ئۇنىڭ

نامىدا ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ، بىراق ئەمەلىيەتتە ئۇ بىر قورچاقتىنلا ئىبارەت

بولىپ قالىدۇ.

خەت

1. مەن يېزىقىنىڭ مەھشەر كۈنىنى ئالدىن پەرەز قىلالايمەن. ئۇ بارا-بارا

كىچىكلەپ كىشىلەر زادىلا ئېنىق كۆرۈلمەيدىغان ھالغا چۈشىدۇ.

بىراق كىشىلەر بۇنى قىلچە سەزمەيدۇ. يېڭى تىپتىكى بىر كۈنۈپكا تاختىدا

ئى ھەممىگە قانداق خەت يىلتىزى بولۇپ قالىدۇ!

2. تۇراقلىق ئوبرازى بار بولغان تىل.

پەرەز قىلىش

ئاتا خەت يېزىشنى مەشىق قىلىۋاتقان ئوغلدىن سوراپتۇ:

— قايسى سۆزنى يازدىڭ؟

— سىز ياخشى كۆرىدىغان سۆزنى.

— نېمە دەۋاتىسەن؟

— راست دەۋاتىمەن، مانا قاراڭ، «ھاراق» دېگەن سۆزنى يازدىم.

— يارايىسەن! مەن تېخى ئاپاڭنىڭ ئىسمىنى يازغان ئوخشايدۇ دەپ

قاپتىمەن.

خەتەر

باتۇر كىشىلەر چۈشىدە زاتلىق قىلىدىغان نەرسە، بىراق ئۇلار ئويغۇزدا

خان ھامان، باشلامچى بولۇپ قۇيرۇقىنى خادا قىلىدۇ.

خەرىتە

خوجا بولۇش كەپپىياتىغا تولغان مۇددەتتا، ئاشۇ مۇددەتتا تۈپەيلى ئاجا.

يىتىپ گۈزەل تاغ. دەريالار بىر جۈملە چاقچاق ئىچىگە دەپنە قىلىنىپ

كېتىشى مۇمكىن. ئېنىق قىلىپ ئېيتقاندا، خەرىتە. ئۆلچىمى بولمىغان

كاردىئوگرامما.

خاسلىق، ئىندىدۇ ئاللىق

كۆزى كىچىكلىك قىلىش. رىقابەتلىشىۋاتقان شەخسى ماھارەتلەرنىڭ كاتتا مۇسابىقىسى.

خاسىيەتلىك ئادەم

دائىم باشقىلار بىلەن بوي ئېگىزلىكىنى سېلىشتۇرۇشنى ياخشى كۆرە. دىغان ئادەم.

خام چوت

1. كولىبكتىپنىڭ بېسىم كۆرسەتكۈچى.

2. ئادەمنى بەختىيار تۇرمۇشتىن ئۈمىد ئۈزدۈرىدىغان رەقەم.

3. ئەر - ئاياللار ئوتتۇرىسىدىكى جەڭگى - جېدەلنىڭ بىر قىسمى.

ھېسابچى ئايال

ئايال A: ئېرىڭ يازدا ياكى يىل ئاخىرىدا سېنى بىر يەرلەرگە ئاپىرىپ ئوينىتىپ كېلەي دېمەمدۇ؟

ئايال B: دېمەيدىغان ئىش بولامدۇ! ئۇ ھەر يىلى مېنى بۇ ئىشقا ئالاھىدە تەكلىپ قىلىدۇ.

ئايال A: قاراپ باقسام، سەن بىرەر قېتىم سەپەرگە چىققاندىن قىلمايسەن.

ئايال B: ئېرىم ھەر قېتىم سەپەرگە چىققىغا تەكلىپ قىلغاندا، مەن قانچىلىك پۇل كېتىدىغانلىقىمنى تازا ئىنچىكە ھېسابلاپ كۆرىمەن - دە،

بولدىلا، بۇ قېتىم توختاپ تۇرايلى، دەيمەن. خام خىيال

1. ئىنتايىن ھۆرمەتلىك بىر ئائىلىدىكى ئاتا. بۇ ئائىلە قىزغىنلىق، شەپقەت، ئۆز - ئۆزىنى ئىنكار قىلىش، ساداقەت، ئۈمىد، قېرىنداشلىق

مېھرى ۋە باشقا نۇرغۇنلىغان ئۇماق پەرزەنتلەردىن تەركىب تاپقان.

2. ھۈجىرىدىكى كارىۋاتتا يېتىپ، توك ئىشلەتمەيلا ئىرىكىن كۆرگىلى بولىدىغان تېلېۋىزور. دىگەنلىك بولسا، ئىنچىكە ھېسابلاپ كۆرۈش.

خانىقىز
بۇ توي قىلىمىغان قىزلارنىڭ ئۈستىگە چاپلاپ قويۇلغان ماركا بولۇپ،

خۇرۇستال كەش

گۆھەرنى پۇتقا كىيىش. چۆچەككە قارىغاندا سەل - پەل ئېغىرراق سىمۋولىزم.

خوتۇن

1. ئەڭ ئاسان ئىشىنىپ قالىدىغان جاسۇس. ئەگەر سىزنىڭ دۇشمىدىن ئىگىز بىر پىچاق بولسا، ئۇنداقتا خوتۇنىڭىز ئۇنىڭ شېرىن تىغى. ئەر كىشىنىڭ پېشانىسىگە پۈتۈلگىنى شۇكى، ئۇ بىر ئۆمۈر پىچاق بىسى ئۈستىدە يالاڭشاياغ مېڭىشى كېرەك. بۇ ئامال قىلغىلى بولمايدىغان ئىش. ئاغۋاتلار بۇنىڭ سىرتىدا.

2. خوتۇن كۆڭۈللۈك تۇرمۇش ئېلىپ كېلىشىمۇ مۇمكىن، ئۆتكۈر پىچاق ئېلىپ كېلىشىمۇ مۇمكىن.

3. مەيلى خاللاڭ - خالساڭ، مەيلى قورقۇڭ - قورقماڭ، سىزنىڭ ھەر قانداق يېرىڭىزنى ئۆز خاھىشى بويىچە رېمونت قىلىپ باققۇسى بار رېمونتچى.

خوتۇن

ئۈچ يىگىت پاراڭلىشىپ قاپتۇ. بىرىنچىسى: تام قوشنىمىزنىڭ خوتۇنى بەك چىرايلىق، لېكىن مېجە-زى ئوسال؛ يولنىڭ ئۇ قېتىمدىكى قوشنىمىزنىڭ خوتۇنىنىڭمۇ چىرايى يامان ئەمەس، بىراق تولىمۇ ئورۇق. قارىغاندا ياخشى خوتۇننى تېپىش ئىنتايىن قىيىن ئوخشايدۇ.

ئىككىنچىسى: مېنىڭچە ئادەملەرنىڭ توققۇزى تەل خوتۇننى ئالىمەن دەپمىگىنى تۈزۈك. بولۇپمۇ سەپرا خوتۇنغا ئۇچراپ قالسا، ياش تۇرۇپلا ئۆلۈپ كېتىدىغان گەپ.

ئۈچىنچىسى: ماڭا قايناق سۇ بېرىڭلار! بىرىنچىسى: نېمە بولدۇڭ؟

ئۈچىنچىسى: كونىلارنىڭ ئېيتقىنىنى قىلاي دەيمەن.

ئىككىنچىسى: كونىلار نېمە دەپتىكەن؟

ئۈچىنچىسى: «قايناق سۇ ئىچ، كۆڭلۈڭ تىنچ».

خەلق

ئومۇميۈزلۈك خاتا ئىشلىتىلىدىغان ئىسىم ياكى پېئىل. خەلقئارا جىنايىتى ئىشلار ساقچىسى رايونىدا، ئۇلار كۆز قارىچۇقلىرىنى ھەدەپ يوغىنىتىپ، كىشىلەرنى قەستەن كەڭ كۆلەمدە خانىرىچەمىزلىككە سالدۇ.

خەلقئارا شاھمات

پۈتۈن دۇنياغا تارقالغان بىر خىل ئويۇن. ئۇنىڭ ھەر بىر يۈرۈشى سۈيىقەست بىلەن مۇناسىۋەتلىك. ئۇتقۇچى ئوغرى، ئۇتۇلغۇچى پادشاھ بولىدىغان مۇقىم ئەندىزىسى بار. «يوشۇرۇن قاتىللىق قىلىش» - بۇ خىل قارىمۇقارشى قورغاندىكى ئىككىلا تەرەپ دائىم ئىشلىتىدىغان كەسپىي سۆز.

خەير - خوش

ئەڭ لىرىكىلىق بولمىغان شېئىرنىڭ بىر مىراسى. ئۆزئارا خوشلىشىش دەل ئايرىلىشنى ئىنكار قىلىش بولۇپ، بۈگۈن بىز ئايرىلغان قىياپەتكە كىرىۋالايلى، ئەمما ئەتە يەنە كۆرۈشىمىز، دېگەنگە باراۋەر. كىشىلەر ھاياتنىڭ قىمقا ۋە تاسادىپىي ئىكەنلىكىنى بىلىپ تۇرۇپ، ئۆزلىرىنى مەلۇم دەرىجىدە ئۆلمەس، دەپ بىلگەنلىكتىن خەيرلىك شىئىنى كەشىپ قىلغان.

خەير - ساخاۋەت

1. گۈزەل ئەخلاقنىڭ ئويۇنى.
  2. كېرەكسىز بۇيۇملارنى بىر تەرەپ قىلىش.
- خەير - ساخاۋەتچى
1. ئۇنىڭ قىزغىنلىقى ۋە لەززەتلىنىشى پۇلنى قولدىن چىقىرىپ، ئۇنى ئاخبارات خەۋىرىگە ئايلاندۇرۇشتا.
  2. باي، ياشانغان بىر مۆتىۋەر (كۆپىنچە ھاللاردا ئۇلار تاقىرباش كېلىدۇ) ئۆز - ئۆزىنى تەربىيەلەش ئارقىلىق ۋىجدان ئۇنىڭ يانچۇقىنى كولىغان چاغدا مېيىقىدا كۈلۈشنى ئۆگىنىۋالىدۇ.

ئۆزىڭىز دەك

ئېرى كېسەلمەن ئاتا - ئانىسىغا پۇل ئەۋەتىپ بەرمەكچى بولۇپ خوتۇنغا مەسلىھەت ساپتۇ:

- ئاتا - ئانام ئاغرىقچان، ئۇلارغا ئەللىك يۈەن ئەۋەتىپ قويايلىمىكىن دەۋاتىمەن.

- ئۆزىڭىز بىلىڭ!

- ئەمىسە ئوتتۇز يۈەن ئەۋەتەي.

- ئۆزىڭىز بىلىڭ!

- ئەمىسە ئون يۈەن ئەۋەتسەمغۇ بولار؟

- سىزلا توغرا تاپقان بولسىڭىز بويۇتۇ.

- قەيناتام بىلەن قەيناناملارغىمۇ ئون يۈەن ئەۋەتىپ قويساق بولار؟

- ئۆزىڭىز بىلىڭ!

- ئەمىسە ئوتتۇز يۈەن ئەۋەتەيلى.

- ئۆزىڭىز بىلىڭ!

- ئەللىك يۈەن ئەۋەتسەكقۇ بولار؟

- سىزلا توغرا تاپقان بولسىڭىز مەيلى.

خوتۇنىدىن قورقۇش

بۇ ئەرلەرنىڭ بىر خىل نورمال بولمىغان مۇھەببىتى، ئۇ خاتا ھالدا

ئۆز خوتۇنىنىڭ ئۈستىگە بېرىپ قالغان.

خور ئۆمىكى

ئاستى كەلمەي خار بولۇپ يۈرگەن ناخشىچىلار گۈرۈپپىسى.

خورلاش

1. بىز ئەڭ دەسلەپتە ئۇچرىغان، ئەمما ئەڭ ئاخىرىدىمۇ قۇتۇلۇش

قىيىن بولغان بىر خىل مۇھەببەت.

2. ئۆزىنىڭ بالىلىرىنى تۇغقانلىرىنىڭكىگە بېرىشقا مەجبۇرلاش.

خۇسۇسىي كاتىپ

1. كاتتا ئەربابلارنىڭ خۇسۇسىي مۈلكىنىڭ بىر قىسمى. لېكىن كاتتا

ئەربابلار ئۆلگەن ھامان، ئۇنىڭ مۇراسىملىرىنىڭ ھېچقايسىسى بۇ نەرسە.

ئائىلەمنىڭ شارائىتى تېخىمۇ ياخشى، - دەپتۇ.

- قېنى، ئېيتىڭغا، شارائىتى قانداق ياخشى؟

- مەن سىزگە ئىككى ھەسسە ھەق بېرىمەن.

- ئاران مۇشۇلىمۇ؟

- بۇنىڭدىنمۇ رازى بولمامسىز؟

يىگىت خانىمنىڭ چىرايىغا قاراپ قويۇپ جاۋاب بېرىپتۇ:

- مەن ھازىر ئىشلەۋاتقان ئائىلىنىڭ خانىمى بەك چىرايلىق، ئۇنىڭ

ئائىلىسى ئىش ھەققىدىن باشقا، يەنە قوشۇمچە...

خىيالىي تۇيغۇ

نېرۋا تومۇرلىرى قىزغاندىن كېيىن پەيدا بولىدىغان يەڭگىل تۈتەك.

خىيانەت قىلىش جىنايىتى

ئومۇمنىڭ مۈلكىنى ئۆزىنىڭ چۈنتىكىگە سېلىش تەرتىپىدە، تېخىدىن

كىلىق مەسىلە كەلتۈرۈپ چىقارغان سەۋەنلىك. تېخنىكىنى ياخشىلاشقا

ئەگىشىپ، بۇ خىل سەۋەنلىك بارغانسېرى ئازىيىپ بارىدۇ.

كەن ئايال ئىكەنسىز، سىز ئۆي ئىشى قىلىشقا ئەمەس، سەھنىدە ئويۇن قويۇشقا لايىق ئىكەنسىز.

- توختاپ تۇرۇڭ، - دەدى ئايال قىزارغان ھالدا، - مەن بېرىپ قاراپ باقاي، ئۆيىدە سىزگە بەرگۈدەك بىرەر نەرسە چىقىپ قالارمىكىن. خېرىدار

كۆرۈپلا قويدىغان، ئەمما سېتىۋالمايدىغان ئادەم.

ئەللىتە خېرىدار

بىر ئايال ماگىزىنغا كىرىپ ئۇزۇنغىچە ئۇنى - بۇنى كۆرۈپ ئارىلاپ يۈرۈپتۇ، ئەمما ھېچنېمە ئالماپتۇ. دەككە - دۈككەگە چۈشۈپ قالغان

خوجايىن ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپتۇ: -

- خانىم، نېمە ئالسىز؟ -

- ئاۋۋىنى ئېلىپ بېقىڭ، كۆرۈپ باقاي.

- توۋا، سىز خېرىدار ئىكەنسىز - دە! مەن تېخى باجگىرمىكىن،

دەپ قاپتىمەن.

خىزمەت

بىر ئەر كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشكەن ھامان، ئايالدىن باشقا ھېچكىم

ئۇنى «قەلەندەر» دەپ تىللىيالمىدۇ.

خىزمەتداش

بىللە ئىش قىلىدىغان ھەمراھلار. ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈ ئور -

تاق كېسەل بولمايدۇ، بەلكى بىھۈدە چاتاق چىقىرىدىغان، ئوخشاشمايدىغان

ئىسىملارلا بولىدۇ.

خىزمەتكار

خوجايىننى گەپكە كىرگۈزىدىغان ئادەم.

ياخشى ئىش ئىشلىتىش

بىر خانىم قوشنىسىنىڭ كېلىشكەن بىر يىگىتنى ياللىۋالغانلىقىنى

كۆرۈپ، ئۇنى ئۆز ئۆيىنىڭ ئىشىنى قىلىشقا تارتىپ كېلىشنىڭ پېيىگە

چۈشۈپتۇ. بىر كۈنى ئۇ ھېلىقى يىگىتنى ئۇچرىتىپ قېلىپ:

- سىزنىڭ مېنىڭ ئۆيۈمدە ئىشلىگىنىڭىز تۈزۈك، چۈنكى مېنىڭ

دەم ئېلىش
دۇنيانىڭ بارلىق شاۋقۇنلىرىنى ۋە پاراكەندىچىلىكىنى ئىشكىنىڭ
سىرتىدا قويۇپ، ئۆيىگە قايتىپ بېرىپ خوتۇنى بىلەن بەھۇدە جىدەللىدە
شىش.

دەۋاگەر

سودىيەنىڭ نەزىرىدىكى تۇنجى بېلىق.

دراما

كىشىلىك ھاياتقا تەقلىد قىلىنغان، يىراق كىشىلىك تۇرمۇشقا يېقىندە
مۇكەممەلەيدىغان ئېچىنىشلىق ئويۇن.

دراماتورگ

فرانسىيە سەنئەت كىتابلىرىنى ئۆزگەرتىپ تۈزىدىغان ئادەم.

دوختۇر

تەڭرىنىڭ رولىنى ئېلىشقا ئىجازەت ئالغان ئادەم.

بىزگەك

بىر كىشى دوختۇرغا تېلېفون بېرىپتۇ:

- دوختۇر، ئوغلۇم سىكارلاتىنا بەزگىكىگە گىرىپتار بولۇپ قاپتۇ.

- بىلىمەن، تۈنۈگۈن ئۇنى تەكشۈردۈم، سىز ئۆيدە يوقكەنسىز، ئۇنى

ئايرىم تۇرغۇزساڭلار بولىدۇ.

- ھەي، سىز بىلىمەيسىز، ئۇ ئايال چاكارنى سۆيگەنكەن.

- ئۇنداقتا ئۇمۇ ئايرىم تۇرۇشى كېرەك.

- لېكىن مەنمۇ ئۇنى سۆيگەندىم، دوختۇر.

- ئۇنداقتا سىزگىمۇ يۇققان بولۇشى مۇمكىن.

- توغرا، مەن يەنە خوتۇنۇمنى سۆيگەندىم.

- نېمە؟! - دەپ ۋارقىرىۋېتىپتۇ. دوختۇر، - ئۇنداقتا ماڭىمۇ

يۇقۇپتۇ - دە!

دوختۇرخانا

1. ئىكولوگىيىلىك تەڭپۇڭلۇقنى ساقلاش ئۈچۈن، مەخسۇس «ئە»

دەم» دىن ئىبارەت بۇ خىل ھاياۋاننى قۇتقۇزىدىغان بىر خىل ئورگان.

د

داغلىق ماركا

مەڭگۈ كۆچۈرۈۋېلىنىدىغان تاپشۇرۇق. سېمىز چوشقا كۈتۈۋاتقان پە-
چاق. ئىمكاننىڭ بارىچە پۇقرالارنىڭ ھوشيارلىقىنى يوقىتىدىغان ئۇيقۇ.
داھىي

ئالتە ياشلىق جىمى: «ئۇلار يەڭلىرى ئىنتايىن ئۇزۇن بەزى كىشى-
لەر» دېۋىدى، دادىسى قوشۇمچە قىلدى: «يەڭلىرى ناھايىتى ئۇزۇن بول-
غاچقا، ۋاستىلىرىنى ئاسان ئاشكارىلاپ قويمايدۇ.»
داھىي - قولغا ئىدىيە تولۇپ كەتكەن ئادەم.

دەپنە مۇراسىمى

1. كىشىلىك ھاياتتىكى بىر چوڭ ئىشنىڭ تامام بولۇشى.
2. قايغۇنىڭ ئويۇن كۆرسىتىشى.
3. ئارقىدىن يېتىپ كېلىدىغىنى - مېراس دەۋاسى.

تەسىيەت

دادىسى تۈگەپ كەتكەن بىر يىگىتتىن قوشنىسى سوراپتۇ:

- دادىڭىز سىزگە ۋەسىيەت قالدۇردىمۇ؟

- پەقەت پۇرسەت تاپالمىدىم، - دەپتۇ يىگىت قايغۇرغان ھالدا، -
ئاپام ئاخىرقى پەيتكىچە ئۇنىڭ يېنىدىن ئايرىلمىدى.

دەرىجىدىن تاشقىرى بازار

1. ھوقۇقنى مەركەزلەشتۈرۈش تۈزۈمىدىن ھالقىپ كەتكەن بىر خىل
سورۇن. بۇ يەردە غۇرۇرنى سېتىۋالغىلى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يۈزنى
چۈشۈرۈۋالغىلىمۇ بولىدۇ.

2. ئاياللارنىڭ جەڭ مەيدانى.

دوست

سزگە ئوخشاش كەمچىلىكى بار ئادەم.

دوست تۇتۇش

1. يەنە بىر تەخسە قورۇما بۇيرۇتۇپ، ئۇنىڭدىن باشقا بىر تەخسە يالغان سۆزنى كەلتۈرۈپ، بىر ئېقىندا بۇلغىنىش ئۈچۈن رومكا كۆتۈرۈش.

2. ۋاپاغا جاپا قىلىدىغان بىر ئادەم بىلەن تونۇشۇش.

دوستلۇق

1. ئادەم بىلەن ئادەم ئوتتۇرىسىدا مەۋجۇت بولغان، تۇماندىن ئانچە پەرقلىنىپ كەتمەيدىغان بىر خىل مۇناسىۋەت. دەم بىللە بولۇپ، دەم ئايرىلىپ تۇرغان ئەھۋال ئاستىدا، بۇ خىل مۇناسىۋەتنى سېلىسىيە نۆل گرادۇستىن يۇقىرى تېمپېراتۇرىدا ساقلىغىلى بولىدۇ. مۇبادا ئۆزئارا ئايرىلماسلىق مۇناسىۋىتى بولۇپ قالسا، ئۇنى تىنىمىسىز ئۇرۇش ئوتى ئارقىلىق ساقلاشقا توغرا كېلىدۇ.

ياخشى ئادەملەر بۇ سۆزنى خىيالىغا كەلتۈرسلا، قورققىنىدىن پۈتۈن بەدىنى بوشىشىپ كېتىدۇ.

2. دوستلۇق بىر كېمە بولۇپ، تىپتىنچ كۈنلەردە ئىككى ئادەم سىغىدۇ، دولقۇن كۆتۈرۈلگەن كۈنلەردە بولسا ئۇنىڭغا ئاران بىر ئادەملا ئولتۇرايدۇ.

دۇربۇن

1. ئارخېلوگلارنىڭ ئەسۋابى. ئۇ پەقەت مۇۋاپىق ئارىلىق بولغاندىلا، شەيئەلەرنىڭ ئەسلى قىياپىتىنى توغرا ئىگىلىگىلى بولىدۇ، دېگەننى بىلىدۇ-رىدۇ.

2. بۇ ئەسۋاب بىلەن كۆزنىڭ مۇناسىۋىتى تېلېفون بىلەن قولاقنىڭ مۇناسىۋىتىگە ئوخشايدۇ. ئۇ يىراقتىكى جىسىملارنىڭ زۆرۈرىيىتى يوق بىر دۆۋە ئۇششاق - چۈششەك تەپسىلاتلىرى بىلەن بىزنى قىيىنلايدۇ. بىراق تەلپىمىزگە، ئۇ بىرلا جىرىڭلاپ بىزنى قۇربان بەرگۈزىدىغان قوڭغۇرئىقى يوق بولۇشى بىلەن تېلېفوندىن پەرقلىنىدۇ.

2. تۆمۈر رېشاتكىسىز تۈرمە. بۇ تۈرمىدە ئاغرىقلار ھازىرقى زامان تېببىي ئىلمى بىلىدىغان تۈرلۈك يۇقۇملۇق كېسەل ۋىروسلىرىنىڭ تەدەبىرىگە دۇچ كېلىدۇ ۋە خىلمۇخىل ئىلمىي قىيىناشلارغا دۇچار بولىدۇ.
3. مەخسۇس گۆركارغا خېرىدار تونۇشتۇرىدىغان ئورۇن.

دورا

1. توقسەن سەككىز پىرسەنت كراخمال، بىر پىرسەنت ۋىتامىن ۋە بىر پىرسەنت پىسخىك بېشارەتنىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان بولكا بولۇپ، يېسىڭىز يا قورسىقىڭىز توپمايدۇ، يا ئۆلۈپ قالمايسىز.
2. روھىي تەسەللى.
3. ئېلانغا قارىغۇلارچە ئىشىنىپ كېتىدىغان ئادەم.
4. ھازىرقى كېسەلگە پايدا قىلىنىدىغان، يوشۇرۇن كېسەل پەيدا قىلىدىغان زەھەرلىك نەرسە.

دورىگەر

ھەر خىل پاراشۇكلارنىڭ مۇزىكا دېرىژورى.

دوزاخ

1. ئېتىقادقا ئىخلاس قىلىدىغان كىشىلەرلا چۈشكۈنلىشىپ بارىدىغان ئاھالە رايونى.
  2. ئەر - خوتۇنلۇق تۇرمۇش.
  3. بارغانلارنىڭ قايتىپ كەلمىگەندىن قارىغاندا ئوبدان جاي بولسا كېرەك.
  4. ئەندىشە قىلماسلىقنىڭ قۇۋۋەت مەنبەسى.
- ئىتتىقادنى ئۆزگەرتىش
- قىز: ئاپا، مەن بېنى بىلەن توي قىلىشنى ئىخالىمايمەن. ئۇ ئاتىشىزم - چى ئىكەن، يا خۇداغا ئىشەنمەيدىكەن، يا چەننەت بىلەن دوزاخقا ئىشەنمەيدىكەن.

ئانا: ھەرگىز ئەنسىرمىگىن، ئوبدان قىزىم، ئۇ توي قىلماق ھامان دۇنيادا دوزاخنىڭ بارلىقىنى بىلىۋالىدۇ، يەنە چەننەتنىڭ لەززىتىنىمۇ ھېس قىلىدۇ.

تىپ قويماي، - دەپتۇ بىرىنچى كىشى، - بۇ يەرگە كەلگىن مېڭە، مەن ساڭا بىر فوندىستېرلىك بېرىمەن، روللىس - رويىس ماركىلىق ئاپتوموبىلدىن بىرنى سېتىۋېلىپ كەلگىن.

مېڭە دەرھال شەھەرگە قاراپ مېڭىپتۇ.

- بۇ قانچىلىك ئىشتى، - دەپتۇ ئىككىنچى كىشى، - دىنى، بۇ يەرگە كەلگىنە، سەن شەھەرگە كىرىپ سارۋىن مەيخانىسىدا مېنىڭ بار- يوقلۇقىمغا قاراپ باق.

دىنىمۇ شەھەرگە قاراپ مېڭىپتۇ.

يولدا مېڭە بىلەن دىنى ئۇچرىشىپ قېلىپ، دادىلىرىنىڭ قانچىلىك دۆت ئىكەنلىكى توغرىسىدا پو ئېتىشىپتۇ.

- دادامنى ئالماق، ئۇ ماڭا بىر فوندىستېرلىقنى بېرىپ ئاپتوموبىل سېتىۋېلىشقا بۇيرىدى. ھازىر ماڭىزىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئېتىلىپ بول- خانلىقىنى ئەڭ دۆت ئادەمۇ بىلمەيدۇ.

- ئۇ قانچىلىك ئىش دەيسەن، - دەپتۇ دىنى، - مېنىڭ دادام دۆتلۈكتە چېكىگە يەتكەن. ئۇ مېنى ئۆزىنىڭ سارۋىن مەيخانىسىدا بار- يوقلۇقىنى كۆرۈپ كېلىش ئۈچۈن ئەۋەتتى، بۇنىڭ ئورنىغا ئۆزىلا تېلېفون بىرەسە بىلمەيتى!

دۆلەت

ياسالما سۆز. مۇددەتتىن بۇرۇن كىشىلەر تەرىپىدىن تەييارلاپ قويۇلغان يۈز. دۆلەت چېگىرىسى قانچە چوڭ بولسا، خەلقىنىڭ كۈلكە قورۇقى شۇنچە چوڭقۇر بولىدۇ.

دۆلەت بىخەتەرلىكى

1. دۆلەتنىڭ بىخەتەرلىكى ئۈچۈن يوشۇرۇنچە ئېلىپ بېرىلغان بارلىق تىنچلىق ئۇرۇشلىرى. بۇ ئۇرۇشلارنىڭ نىگىزى مەڭگۈ ھەر بىرىمىزنىڭ مەخپىيىتى بولۇپ قالىدۇ.

2. مەركىزىي ئاخبارات ئىدارىسى ئېيتىشنى خالىمايدىغان سىزنىڭ توغرىڭىزدىكى مەخپىيەتلىك.

3. مەركىزىي ئاخبارات ئىدارىسى ئاشكارىلاشنى خالىمايدىغان ئۆزى

دۇنيا خەرىتىسى

يەر شارىنىڭ سىرتقى تېرىسىنىڭ سىخىمىسى، ئۈستىدە يەر شارىنىڭ ھەر قايسى قىسىملىرىنىڭ تېرىلىرىنىڭ ئىسمى، چىرىش ھالىتى ۋە پارا-زىتلارنىڭ جايلىشىش ئەھۋالى يېزىپ قويۇلغان.

دۇنيا ساقچىسى

ھەر قانداق دۆلەتنىڭ خەلقى ئەركىنلىكتىن مەھرۇم بولماق ھامان، ئامېرىكا دەرھال يېتىپ كېلىپ، تانكا ۋە تىك ئۇچارلارنى ئىشقا سېلىپ ئەركىنلىكنى يېڭىۋاشتىن سىزنىڭ ئىشىك ئالدىڭىزغا ئەكىلىپ بېرىدۇ. دۇنيا ساقچىسىنىڭ نوپۇسى كۆپ ئەمەس، ئەمما قوشما شتات تەكشۈرۈش ئىدارىسىدا دۇنيادىكى ھەممە دۆلەت ۋە رايون كىشىلىرىنىڭ بارماق ئىزى بار.

دۇنيا قاراش

بىر قارىغۇ دۇنيانى بىر نەچچە قېتىم سىلاپ باققاندىن كېيىن، ئاستا ئارقىغا بۇرۇلۇپ قولىنى يۇيۇشقا باشلىدى، شۇنداقلا پەس ئاۋازدا تىللەدى: «ئاناڭنى!»

دۆتلۈك

1. بىزنى كەمتەر قىلىشقا ئەڭ قۇربى يېتىدىغان گۈزەل ئەخلاق. ھەر كىم بۇ نەرسىنى ئۆزىدە يوق، باشقىلاردا بار، ياكى ئۆزىدە ئازراق، باشقىلاردا كۆپرەك، دەپ قارايدۇ. بۇ مۇۋاپىق ئەمەس، شۇنچا ئىنسانلار دائىم مۇشت كۆتۈرۈشىدۇ.
  2. بۇ بىر خىل «مۇقەددەس ئىقتىدار ۋە تۇغما قابىلىيەت» بولۇپ، دەل ئۇنىڭ ئىجادچانلىق كۈچى ۋە سەپلەش كۈچى ئادەمنىڭ قەلبىگە ئىلھام بېرىپ، ئۇنىڭ ھەرىكىتىگە يېتەكچىلىك قىلىدۇ ھەمدە تۇرمۇشنى گۈزەل-لەشتۈرىدۇ.
- كىم تۆت ئىنساننىڭ قىسمىغا ئىگە بولسا، ئۇ ئىنساننىڭ قىسمىغا ئىگە بولۇپ، ئىككى ئىنساننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قانچىلىك دۆت ئىكەنلىكى توغرىسىدا پۈتۈنلەن قاپتۇرۇپ قالىدۇ. مەن ساڭا ئوغلۇم مېكىننىڭ قانچىلىك دۆت ئىكەنلىكىنى چىتر كۆرسىتە -

2. خرىستىئانلارنىڭ دۆلەتلىرىدە، كالتەك توپ مۇسابىقىسى ئاياغ-
لاشقاندىن كېيىنكى كۈننى بىلدۈرىدۇ.

دۈشمەن

ئەگەر سىزنىڭ ئۈچ ياخشى دوستىڭىز بولسا، ئىككىيلەن قىلغان
ئىشنى ئۈچىنچىسىگە ئېيتماڭ. ئەگەر سىز تۆتىنچى دوستقا ئېرىشمەكچى
بولسىڭىز، ئەڭ ياخشى، ئالدى بىلەن سىزنىڭ باشقا ئىككى دوستىڭىز-
نىڭ دۈشمىنىگە ئايلىنىشىڭىز كېرەك.

دۈشمەنلىك نىيەت

يەر شارىدىكى نوپۇسنىڭ ھەددىدىن زىيادە زىچلىقىدىن كېلىپ چىققان
ئالاھىدە ئۆتكۈر، شۇنداقلا ئالاھىدە ئوبىيېكتى بولغان بىر خىل تۇيغۇ.
دۈشمەنلىك نىيەت ئاكتىپ ۋە پاسسىپ دەپ ئىككى تۈرگە بۆلۈنىدۇ.
مەسلەن، بىر ئايالدا ئۆزىنىڭ ئايال دوستىغا ئاكتىپ دۈشمەنلىك نىيىتى
بولدۇ، ئۇنىڭ باشقا ئاياللارغا بولغان دۈشمەنلىك نىيىتى پاسسىپ بول-
دۇ.

دۈمبە

بۇ دوستىڭىزنىڭ بەدىنىنىڭ بىر قىسمى بولۇپ، مەخسۇس بېشىڭىزغا
كۈن چۈشكەندە قارشىڭىز ئۈچۈن يارالغان.

دېلو مەلۇم قىلىش

كۆرگۈچىنىڭ جىنايەتچىگە ئارام ئېلىۋېلىش پۇرسىتى يارىتىپ بېرىد-
شى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ساقچىلارغا ئاۋازچىلىك تېپىپ بېرىشى.

دېموكراتىزم

1. خەلق ئاممىسىدىن كەلگەن، خەلق ئاممىسى ئۈچۈن بولىدىغان،
خەلقنى ئازابلايدىغان بىر خىل سىياسىي ۋاسىتە.

2. قارشىلىق ھەرىكىتىنىڭ ئەقىلگە مۇۋاپىق چۈشەندۈرۈلۈشى.

دېموكراتىك تۈزۈلمە

بۇ خىل سىياسىي تۈزۈلمە ئاستىدا، كىشىلەر ئاساسىي قانۇن بەرگەن
ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئۆزلىرىگە خوجايىنلىق قىلىدىغان ئادەمنى تاللىۋا-
لايدۇ.

توغرىسىدىكى مەخپىيەتلىك.

دۆلەت چېگرىسى

يۈزى ئېچىلمىغان قىزىق ئىشتان بېغى. كىم قول ئۇزاتسا، شۇنىڭ قېنى ئاقىدۇ.

دۆلەتچىلىك

مېنى ۋەتەننىڭ كالۋالىرى بىلەن، تۇرمۇش ئۈسۈلۈمنى ھاقارەتلى-
گۈچلەر بىلەن، تىلىمنى دەپسەندە قىلغۇچىلار بىلەن بىرلەشتۈرىدىغان
مۇھەببەت. دۆلەتچىلىكنىڭ ئارتۇقچىلىقى شۇكى، ھەربىيلەر ياكى دېھقانلا-
رنى يەر شارىنى قۇچاقلاپ ھەدەپ سۆيۈپرىشكە مەجبۇر قىلالايدۇ.
دۆلەت نەزەرىيىسى

دۆلەت ئېتىراپ قىلغان ۋە ئۈلگە قىلغان بىر نەزەرىيە سىستېمىسى
بولۇپ، كۆپىنچە ھاللاردا پۇقراچە كىيىنىۋالىدۇ. ئادەتتە «ۋەتەنپەرۋەر-
لىك» نى يادرو، «باشقىلارنىڭ مەنپەئىتىنى كۆزلەش» نى مەشغولات پىرىن-
سىپى قىلىدۇ. ئاندىن كېيىن ئۇلار دەستەك قىلغىلى بولىدىغان بىر مۇنچە
ئەمىرىمەرۇپلارغا ئاددىيلاشتۇرۇلۇپ، ئاممىباب تارقىتىش ئورۇنلىرى ئار-
قىلىق قۇلاقلاغا قاچىلىنىدۇ.
دۆلەت نومۇسى

دۆلەت ياكى ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ ھۆرمەتسىزلىككە ئۇچرىغاندىن
كېيىن قىلغان ئەرزى.

دۆلەتنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىش

بۇ بىر خىل ھۆكۈمەت قىلمىشى بولۇپ، زۇڭتۇڭ ۋە پارلامېنت
ئەزالىرى ناشتاق قىلىپ بولغاندىن كېيىن كېڭىشىپ قارار چىقىرىدۇ.
ئۇلار ئۆز ئائىلىسىگە ئاشپەز ۋە خىزمەتكارلارنى ياللىۋالغان بولغاچقا،
قولنى بوشىتىپ باشقا ئەل خەلقلەرنىڭ ئائىلە ئىشلىرىدىن خەۋەر ئال-
دۇ. ناھايىتى روشەنكى، بۇ بىر ساۋابلىق ئىش.
دۈشەنبە

1. ئەرلەر تۈرلۈك كەسپىي مۇسابىقىلەردىن قۇسۇر تېپىپ گەپدانلىق
قىلىدىغان كۈن.

دوختۇرنىڭ تەۋسىيىسى

ئايال: قانداق قىلىشىمنى زادىلا بىلەلمەيۋاتىمەن، بىر دوختۇر ماڭا كۆپرەك پىيادە يول مېڭىپ بېرىشىمنى تەۋسىيە قىلدى، يەنە بىر دوختۇر مېنى ساناتورىيىگە بېرىڭ، دەدى. ئېيتىڭغا، مەن قانداق قىلسام بولار؟

ئەر: ئۇنداقتا سىز ساناتورىيىگە پىيادە بېرىڭ.

دېلوماتىيە

ئۆز دۆلىتىنىڭ مەنپەئىتى ئۈچۈن يالغان سۆزلەيدىغان بىر خىل ۋەتەنپەرۋەرلىك سەنئىتى.

دېلومات

1. ھۆكۈمەت ھەقسىز يېمەك - ئىچمەك، ياتاق ۋە ئايروپىلان بېلىتى بىلەن تەمىنلەيدىغان مەمەدانە. بىراق، كىمىنىڭ تېگى چىڭ، بېلى توم بولسا، شۇنىڭ سۆزى قاتتىق چىقىدۇ.

2. ۋەز ئېيتىش تالانتىغا ئىگە ئادەم. ئۇ سىزنى ئۆز ئىختىيارىڭىز بىلەن دوزاخقا چۈشۈشكە قايىل قىلالايدۇ، شۇنىڭدەك نەپسىڭىزنى تاقىلدەتتى، تاقەتسىزلىك بىلەن يولغا چىقىدىغان قىلالايدۇ.

دېرىكتور

مائاش ۋە مۇكاپات تەييارلايدىغان ماشىنا.

دېرىكتور

بىر شىركەتنىڭ ئۆزىگە بەك ئىشىنىدىغان، خاتالاشقىنى زادىلا بويىنىغا ئالمايدىغان دېرىكتورى ئۆزىنىڭ بىر قېتىم راستتىنلا خاتالاشقانلىقىنى جاكارلاپتۇ.

- سىز خاتالاشتىڭىزما؟ - ئۇنىڭ قېشىدا تۇرغانلار ھەيران قېلىشىپتۇ، - مۇمكىن ئەمەس!

- راست، - دەپتۇ دېرىكتور، - بىر قېتىم مەن خاتالاشتىم، دەپ ئويلاپ قالغاندىم، بىراق خاتالىشىپتىمەن.

دىن

بۇ ئۈمىد ۋە قورقۇنچنىڭ قىزى، ئۇ نادانلارغا بىلىشكە بولمايدىغان شەيئىلەرنىڭ خۇسۇسىيىتىنى چۈشەندۈرىدۇ.

دېموكراتىيە

1. ئىپتىدائىي جەمئىيەتتىن بۈگۈنگىچە تارقىلىپ كەلگەن سىياسىي ۋاسىتە بولۇپ، ئۇنىڭ ئەڭ ئاددىي ئىپادىلىنىشى، كىشىلەرنىڭ سايلاش ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئۆزىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان ئادەمنى تاللىۋېلىدىغان شەكىل ئىبارەت.

2. ئىنتايىن نۇرغۇن كالا مېي كىشىلەر قولىدا نۇتۇپ تۇرغان ھوقۇق. لوئىس. D. براندېسنىڭ سۆزى بويىچە ئېيتقاندا: «بىز يا پۈتۈن مەملىكەت دائىرىسىدە دېموكراتىيىنى يولغا قويۇشىمىز، يا ئاز ساندىكى كىشىلەرنىڭ زور مىقداردىكى بايلىقنى قولغا كىرگۈزۈۋېلىشىغا يول قويۇشىمىز كېرەك. بىزنىڭ بىرلا ۋاقىتتا ھەر ئىككىسىگە ئېرىشىشىمىز مۇمكىن ئەمەس.»

دېھقان

1. يىراققا تىكىلگەن، لاي ۋە زەئىپ ئوتلارغا تولغان بىر چۈپ كۆز. بەخت - سائادەت ئىچىدە ياشاپ تۇرۇپ، بەختنىڭ قەدرىنى بىلمەيدىغان، تىمىتاسلىقتىكى تاشلاندىق بالا. كلاسسىك شائىرلارنىڭ دەپنە بۇيۇمى.

2. جاپادا بار، ھالاۋەتتە يوق جاپاكەش ئادەم.

دېھقان ۋە تۆمۈر يول

بىر دېھقاننىڭ ئۆيى تۆمۈر يول قۇرۇلۇشىغا توغرا كېلىپ قالغاچقا، ئىنتىزىپ دېھقانغا خىزمەت ئىشلەپتۇ:

- تۆمۈر يول دەل سىزنىڭ ئۆيىڭىزدىن ئۆتىدىغان بولۇپ قالدى.
ئىنتىزىپ دېھقاننىڭ سۆزى تۈگىمەيلا دېھقان ۋارقىراپ كېتىپتۇ:
- ئەپەندى، بىلىپ قويۇڭ، مەن تولىمۇ ئالدىراش ئادەمەن، ھەر قېتىم پويىز كەلگەندە ئۆي ئىشىكىنى ئېچىپ - يېپىپ بېرىدىغانغا مېنىڭ ئۈنچە كۆپ ۋاقتىم يوق!

دىئاگنوز

ئىلمىي بولغان بىر خىل ھۆكۈم چىقىرىش جەريانى، ئۇ بارلىق تېببىي تەكشۈرۈش ۋە ئانالىزلاردىن پايدىلىنىپ، سىزدە ھېچقانداق كېسەل يوق بولۇش ئېھتىمالىنى ئىسپاتلاپ بېرىدۇ.

ئېلىۋالدىغان ئادەم. ئۇنىڭ مەقسىتى پەقەت كىشىنى ئىختىيارسىز جەد-
دېلىككە سېلىشتىن ئىبارەت.

راست گەپ

بىز ۋاقتىنچە تاقابىل تۇرالمايدىغان بىر پارچە سېمىز گۆش. كېيىن
قورسىقىمىزغا كىرىپ بىزنى زەردىگۆش قىلىۋېتىدۇ.

راك

دوختۇر ۋە ئائىلە تاۋابىئاتلارنى سۈكۈتقا چۆمدۈرىدىغان كېسەل.

راكېتا

يەل قويۇۋەتكەن شارنىڭ ئىنسانلارغا بەرگەن ئىلھامى.

راھەتلىنىش

قوشنىسىنىڭ خاتىرجەمسىزلىكتە قالغانلىقىنى خىيالغا كەلتۈرگەن

ھامان پەيدا بولىدىغان چەكسىز ھاياجانلىنىش كەيپىياتى.

راھىب

مېھرى ئىسسىق پانىي دۇنياغا سوغۇق نەزەر بىلەن قارايدىغان ئادەم.

ئۇنىڭ ۋەزىپىسى ئۆزىنىڭ روھىنى تەڭلىكتە قالدۇرۇشتىن ئىبارەت.

رەپقە

خوتۇن، ياكى ئازابنىڭ يەنە بىر يارىتىشى.

رەت قىلىش

تېپىلغۇسىز مەلۇم نەرسىنى دېلىغۇل بولۇپ قايتۇرۇۋېتىش. قېرى

قىزلار ئۆزىگە توي قىلىش تەلپىنى قويغان باي ھەم قامەتلىك كىشىلەرگە

شۇنداق قىلىدۇ؛ ۋالىيلار باي شىركەتلەرنىڭ ئۆزىگە تەقدىم قىلغان قىم-

مىتى چەكسىز بولغان پەۋقۇلئادە ھوقۇقلارغا قارىتا شۇنداق قىلىدۇ؛ توۋا

قىلمايدىغان پادىشاھنىڭ پوپقا قىلغان كەچۈرۈمىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ بۇنداق

مىساللار سان - ساناقسىز. نەتىجىسىنىڭ ئوخشىماسلىقىغا بېقىپ، رەت

قىلىشنى تۆۋەندىكى بىر قانچە تۈرگە بۆلۈشكە بولىدۇ: مۇتلەق رەت قى-

لىش، شەرتلىك رەت قىلىش، ئاياللارچە مەجىز بىلەن ۋاقتىنچە رەت

قىلىش. بەزى مۇنازىرىچىلار ئاخىرقىسىنى مۇئەييەنلەشتۈرگەن رەت قى-

لىش، دەپ ئاتايدۇ.

رادىكال

بۈگۈنكى ئىشلارغا سىڭىپ كىرىۋالغان ئەتىكى كونسېرۋاتىپ.

رادىكاللار

ئىنقىلاب سېپىدىكى مەرگەن، قىلمچۇازلار ئەترىتى. ئۇلارنىڭ ئادەت-
لەنگىنى بايراقنىڭ يۆنىلىشىگە قاراپ ھەممىنى يوقىتىش، ھەممىنى ھالاك
قىلىشتىن ئىبارەت.

رادىكاللار گۇرۇھى

1. ئۇلار مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان جىنايەتكار سىياسىئونلاردىن
رازى بولمايدۇ. كونسېرۋاتىپلاردىن پەرقى، ئۇلار يېڭى جىنايەتلەرنى تې-
پىپ ھازىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان جىنايەتلەرنىڭ ئورنىغا دەستىتىدۇ.
2. ئۆپكەسىنىڭ سىغىمچانلىقى چوڭ كىشىلەر.

ھاياجانغا تولغان تۇتۇق

- جانابىلار، بىپايان زەڭگەر ئاسمانغا قاراڭلار، ئۇ نەقەدەر گۈزەل -
ھە! جانابىلار، ئىنسانىيەتنىڭ دۈشمىنى بولمىش ئېكسپىلاتاتسىيىچى سە-
نىپىلار، ھالاك بولۇشقا مەھكۇم كاپىتالىستلار، ئۇلارنىڭ غالىچلىقىنى
قىلىۋاتقان سىياسىئونلار مۇشۇنداق گۈزەل ئاسماننىڭ ئاستىدا خالىغىنىنى
قىلىپ، راھەت - پاراغەتتە ياشاۋاتىدۇ. جانابىلار، بىز بۇنداق ئادالەتسىز-
لىككە چىداپ ئۆتۈپىرىمىزمۇ؟ بىزنىڭ ئۆزىمىزنى كۆرسىتىپ قويدىغان
پەيتىمىز يېتىپ كەلدى. بىز شىددەتلىك يامغۇر بولۇپ ئۇلارنى چىلىق-
چىلىق ھۆل قىلىۋېتەيلى!

رازۇبىدكىچى

كۆزىنى يېرىم ئېچىپ خۇسۇسىي مەخپىيەتلىكلىرىمىزنى خاتىرىسىگە

2. كىتابنى ساندۇققا سېلىپ قويغىلى بولىدۇ، بىراق ئايال باش قەھرىماننى ساندۇققا قاچىلىۋالغىلى بولمايدۇ.

سادىق كىتابخان

ئايال كىتابخان: ئەپەندىم، بۇ قېتىم ئېلان قىلغان رومانىڭىز ھەقىقەتەن قاتتىق كەندى. بولۇپمۇ يېشىمنى ئاجايىپ ياخشى يېزىپسىز! يازغۇچى: باش قىسمىچۇ؟

ئايال كىتابخان: باش قىسمى؟ مەن تېخى باش قىسمىنى ئوقۇمىدىم.

رومانتىكا

مەخپىي سىناقنى مۇقەددىمە، مال - مۈلۈك بىلەن كىتابنى يېشىم قىلىدۇ. قارىماققا ئۇ قاتتىق مۇقاۋىلىق مۇھەببەت رومانىغا ئوخشايدۇ، ئۇنىڭدا ئىش - مۇھەببەت ۋە شەھۋانچىلىق ئاساسىي رولىنى ئوينايدۇ، ئەمەلىيەتتە بولسا مەخسۇس لايىھىلەيدىغىنى - ئۆمىدىسىزلىك، ئۇرۇش - تالاش ئۈزۈلمەيدىغان نىكاھلىق تۇرمۇشتىن ئىبارەت.

روھ

1. كۆمۈر گازى. ئوت ياكى ئوتقا ئوخشاپ كېتىدىغان بۇيۇملار توختىماي غىدىقلاپ تۇرغاندىلا ئۇنى ئىشلىتىش قىممىتىگە ئىگە قىلغىلى بولىدۇ. ھەر قانداق روھ زەھەرلىك بولىدۇ.

2. ھاياتلىقتىكى ئەڭ شىپالىق دورا، ئۇنىڭسىز ئادەم تىرىك جەسەت بىلەن باراۋەر.

رويال

1. ئائىلە جابدۇقلىرى ئارىسىدىكى مودېل.

2. سۈنئىي پىل چىشلىرىنى تاتىلاپ، باشقىلارنى سادا چىقىرىشقا مەجبۇر قىلىدىغان ئومۇمغا زىيانلىق بۇيۇم.

رېئاللىق

رېئاللىق غالجىرلاشقان بىر پەيلاسوپنىڭ چۈشى. مۇبادا بىرسى ئەزا-ۋاھىنىڭ تەركىبى ئۈستىدە خىمىيەلىك تەكشۈرۈش ئېلىپ بارماقچى بولسا، رېئاللىق قىزىتىش قاچىسىدا قالغان داشقال. رېئاللىق ھەقىقىي بوشلۇقنىڭ يادروسى.

رەسىم

1. مەلۇم نەرسە ئۈچ ئۆلچەملىك ماكاندا كىشىنى بىزار قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككى ئۆلچەملىك ماكاندا ئىپادىلىنىپ، رەسىمنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ.

2. پاكىز قەغەز ياكى رەختنى پاسكىنا قىلىش.

رەڭلىك تېلېۋىزور

كىشىگە سۈرەتنى ھەقىقىي شەيئىدىن گۈزەل ھېس قىلدۇرىدىغان

ئىلغار تېخنىكا.

رەڭلىك نۇسخائالغۇ

1. ئەجدىھا ئەجدىھا تۇغىدۇ، سۈمۈرغ سۈمۈرغ تۇغىدۇ.

2. ئادەمنى ساختا پۇل ياساشقا ئېزىقتۇرۇش.

ئوخشاشمايدىغان پىكىر

ئوقۇغۇچى: مۇئەللىم، ئىلمىي ماقالەگە نېمىشقا نۆل قويدىڭىز؟

ئوقۇتقۇچى: سېنىڭ ماقالەڭ پارتىدەشنىڭكى بىلەن ئوپۇخشاش

ئىكەن ئەمەسمۇ!

ئوقۇغۇچى: بۇ دېگەن ئېنىق ئىشقا، ئۇنىڭغا ئىلمىي ماقالەمنى بېرىپ

تۇرغاندىم، ئۇ رەڭلىك نۇسخائالغۇدا بىر خېتىنىمۇ قالدۇرماي كۆچۈرۈۋ

ۋاپتۇ.

رەھىمسىزلىك

جەرياننى ھەرقانداق ئاقىۋەتتىنىمۇ قورقۇنچلۇق قىلىۋېتىش.

رومان

1. شېئىر - ئالا - بۇلىماچ ياسالغان، ھىيلىسى تولا بىر نەشتەر،

ئۇن چىقارماي كىشىنى زەخمىلەندۈرىدىغان مەخپىي قورال؛ ئەسىر -

خالغىنىچە ئۇزىرىنالايدىغان ۋە قىسقىرايدىغان، تۈزۈلۈشى غەلىتە، ئۇ -

ياقتىن شەپە بېرىپ، بۇياقتىن زەربە بېرىدىغان كۆپ ئۈرۈملۈك قامچا.

رومان بولسا ئۆزئارا زىچ مۇناسىۋەتلىك بولغان، سۆڭەك قايتا ئۆسۈپ

قالغان مۇشت بىلەن پۈت بولۇپ، ئۆزىگە جەلپ قىلىۋالغان چاغدا، دەمنى

قاتتىق سىقىدۇ.

رەنتىگېن نۇرى

1. ئادەم بەدىنىنىڭ ئىچكى قىسمىنى بىردەمدىلا، پۈتۈنلەي يورۇتۇۋېتىدىغان ئىنسانپەرۋەرلىك پىرىنسىپى.
2. ئېلېكترونلۇق ئوغرىلىقچە ماراش مۇتەخەسسسى.

رىۋايەت

بۇ جىمى مەۋجۇداتلارنىڭ ئەسلى قىياپىتىگە سادىق بولۇشقا ئىنتىزار بولغان بىر خىل توقۇلما ھېكايە. روماندا، يازغۇچىنىڭ ئىدىيىسى خۇددى قوزۇققا باغلاپ قويۇلغان ئاتتەك «ئىمكانىيەت» نىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرايدۇ. رىۋايەت ئەدەبىياتىدا بولسا، يازغۇچىنىڭ ئىدىيىسى خالىغىنىچە پەرىۋاز قىلىپ، بىمالال، ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن تەسەۋۋۇرنىڭ ھەممە ساھەلىرىگە ئۇچۇپ بارالايدۇ، ھېچقانداق چەكلىمىگە ئۇچرىمايدۇ. رومان يازغۇچى ئىنتايىن بىچارە بىر نەرسە بولۇپ، بىر ئاۋاز كارنىيىدىنلا ئىبارەت. ئۇ بەلكىم بەزى پىرسۇناژلارنى ۋە تەپسىلاتلارنى ئىجاد قىلالىشى مۇمكىن. لېكىن ئۇ ئەمەلگە ئاشمايدىغان قۇرۇق خىياللار بىلەن ئاتالمىش رېئال تۇرمۇشتا يۈز بېرىشى مۇمكىن بولمايدىغان ئىشلارنى (ئۇنىڭ يازغىنى تامامەن كەم - كۈتسىز يالغانچىلىق بولغان تەقدىردىمۇ) ھەرگىز يازمايدۇ. شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇ «ھەر قەدىمدە سۆرۈلۈپ تۇرىدىغان، بارغانچە ئۈزىراپ كېتىدىغان تۆمۈر زەنجىر» نى ياساپ، ئۆزىنى نېمىشقا قىيىنايدىغان دۇ؟ ئۇ نەچچە ئونلىغان مەشھۇر ئەسەرلەرنى شەرھىلىرى بىلەن قوشۇپ يازالمىشى مۇمكىن، ئەپسۇسكى، بۇ كاتتا ئەسەرلەردىكى ئەقىل - پاراسەت نۇرى بىر تال شامنىڭكىگىمۇ يەتمەيدۇ، قاراڭغۇ ھاڭلارنى ئەلۋەتتە يورۇتالمايدۇ. نېمە ئۈچۈن بۇنچە جاپا چېكىدىغانلىقىنى ھەتتا ئۆزىمۇ ئاڭقىرالمايدۇ. دۇنيادا ھەقىقەتەن بىر مۇنچە ئۇلۇغ رومانلار بار. چۈنكى ئۇلۇغ يازغۇچىلار ئۇلارنى يازغان چاغدا «ئۆز زېھنىنى شەرىپ قىلغان». دۇنيا بويىچە كىشى قەلبىنى ھاياجانغا سالىدىغان رىۋايەت «نىڭ بىر كېچە» دىن ئىبارەت، بۇ شەك - شۈبھىسىز دۇر.

رىياسەتچى

ئۆزىنىڭ چىرايى ۋە ئاۋازىنى پۇلغا تېگىشىدىغان ئەر ياكى ئايال.

رېئالزم

بۇ تەبىئەتنى تەسۋىرلەيدىغان بىر خىل سەنئەت بولۇپ، تەبىئەت چارپا-
قىنىڭ كۆزىدە قانداق قىياپەتتە بولسا، ئۇنى شۇ قىياپەتتە تەسۋىرلەپ
بېرىدۇ.

رېپىرى

1. دەلىلگە ئەمەس، سۈرئەتكە تايىنىپ ھۆكۈم قىلىدىغان ئادەم.
2. نېمە دېسە، شۇ گېپىدە چىڭ تۇرىدىغان ئىرادىلىك ئادەم.

رېتسىپ

ئىچكى كېسەللىكلەر دوختۇرلىرى كېسىپ بېرىدىغان، كېسەلنىڭ
ھازىرقى ھالىتىنى ئۇزاققىچە ساقلىيالايدىغان، شۇنداقلا ئاغرىقنىڭ يانچۇ-
قىنى قۇرۇتالايدىغان جەرىمانە تالونى.

رېژىسسور
سەيۋىنچىلىق ھۈنرى ئۈستۈن ئادەم. يازغۇچى خېرىدارغا ئوخشاش
ئۆزىنىڭ رەختىنى ئېلىپ كېلىدۇ، رېژىسسور قايچىسىنى ئوينىتىپ كار-
تلىدىتىپ كېسىپ كاستۇم - بۇرۇلكىغا ئايلاندۇرىدۇ. شۇنىڭ قىلىپ،
ئۇنىڭ قولىدا داڭلىق كىنولار، داڭلىق سىنارىيىلەر مەيدانغا كېلىدۇ.

رېستوران

1. جىمى مەۋجۇداتلارنى بىر خىل ھايۋانغا تەقدىم قىلىدىغان پاجىئە-
لىك سورۇن.

2. پۇلدارلار مەردلىكىنى كۆز - كۆز قىلىدىغان سەھنە.

رېستوران مۇلازىمەتچىسى

1. تاماق ئۈستىلىنىڭ قاراۋۇلى.
2. سىزنىڭ ئىشىڭىز چىقىمىغاندا، ئۇ قادىلىپ تۇرۇۋالىدۇ؛ ئىشىڭىز
چىققاندا، سىزگە قاراپمۇ قويايدۇ.

رېمونت كاپالىتى كارتوچكىسى
سۈپەت دەۋرىنىڭ ۋەدىسى. ئۇ مەزكۇر مەھسۇلاتنىڭ رېمونت كاپالىتى
مەزگىلىدە چوقۇم چاتقى چىقىدىغانلىقىنى ئوچۇق كۆڭۈللۈك بىلەن ئېيتى-
راپ قىلىدۇ.

زامانىۋى بولۇش سۈپىتى بىلەن باشقىلار تەرىپىدىن قوبۇل قىلىنىش «مۇتلەق زامانىۋى بولۇش كېرەك»، فرانسىيىنىڭ تالاتلىق، ئۆمرى قىسقا شائىرى رانېو مۇشۇنداق بۇيرۇق قىلغانىدى. ئۆتمۈشتە كىشىلەر ھاجەتخانىغا پەقەت ئوغرىلىققە باراتتى. بىراق، بۈگۈنكى كۈندە بىر ئادەم ھاجەتخانىغا بارماقچى بولسا، قورۇنماي مېڭىشقا پېتىنالايدىغان، شۇ ئارقىلىق ئۆزىنىڭ زامانىۋى بولغانلىقىنىڭ بىر ئىپادىسىنى كۆز قىلالايدىغان بولدى.

زامانىۋى گۈزەل ئەخلاق

پۇللۇق بولۇش، ئىنتايىن، ئىنتايىن پۇللۇق بولۇش. بىر قاراپلا ئالتۇننىڭ چاقناپ تۇرغانلىقىنى كۆرۈۋالالايدىغان ۋەجدان. زەرەبە بېرىش

ئارقا - ئارقىدىن ئەسەر قايتۇرۇش خېتى تاپشۇرۇۋېلىش، يەنە ئارقىدىن قايتۇرۇش خېتىنى ھاجەتخانىنىڭ تېمىغا چاپلاپ قويۇش. زەمبىرەك. دۆلەتنىڭ چېگرىسىنى تۈزىتىشتە ئىشلىتىلىدىغان بىر خىل ئۈسكۈنە. غۇدۇر ئاش

قۇلقى ئېغىر بىر مۇماي يىراقتىن ئاڭلىنىۋاتقان زەمبىرەك ئاۋازىنى ئاڭلاپ غۇدۇر ئاشتۇ:

كىم؟ ئىشكىنى چېكىۋەرمەي كىرسىڭىزچۇ! زەمبىرەك ئىشلىتىش. ياش قىزلارنىڭ قېرىپ جېنى ھەلقۇمغا بېرىپ قالغان بايلار بىلەن توي قىلىشنىڭ ئاساسى.

زوراۋان كۈچ. ئەخلەتلەرنى تازىلاشنىڭ بىر ۋاسىتىسى. بىراق بۇ ۋاسىتىنىڭ نۇقتىسىنى شۇكى، پۈت يۈيىدىغان سۈنئىي تۈككەن چاغلاردا، بەزىدە جاۋۇردىكى بالىنىمۇ بىللە تۈكۈۋېتىپ قالىدۇ.

زوراۋانلىق. ئىنتايىن ۋەھىمىتىلىك خام خىيالىنى باشقىلار ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇردۇ.

ز

زاسىدا تېلار ئۆمىكى

غەرب ئەدلىيە تۈزۈمىنىڭ بىر سەرخىلى بولۇپ، سوت، ئادۋوكات ۋە دەۋاگەرنىڭ قاتتىق تاللىشىدىن ئۆتكەن مۇنەۋۋەر ياكى ياخشى تەربىيە كۆرگەن كىشىلەردىن تەشكىللەنگەن، دېلونى سوتلاشقا ھەمراھ بولىدىغان كولىكتىپ. كۆپىنچە ھاللاردا جاۋابكار تېخى تۈرمىگە كىرمەي تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرى ساناتورىيىگە كىرىپ كېتىدۇ. زاغلىق قىلىش

1. يۇقۇملىنىش دائىرىسى كەڭ بولغان بىر خىل دات. ئۇ ئۆزى تېگىپ كەتكەن بارلىق نەرسىلەرنى چىرىتمۇپتىدۇ.
2. مەلۇم كىشىگە قارىتىپ قەستەن ئېيتىلغان بەزى سۆزلەر. ئۇنىڭ مەقسىتى سۆزلىگۈچىدە بار بولغان سەلتەنەت ۋە ئەتىۋارنىڭ بۇ كىشىدە يوق ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈشتىن ئىبارەت. مەسخىرىنى يېزىق ئارقىلىقمۇ، ئاۋاز ئارقىلىقمۇ ئىپادىلىگىلى يولىدۇ، شۇنداقلا زاغلىق قىلىش ئارقىلىق مەقسەتكە يەتكىلىمۇ بولىدۇ. كىشىلەر دائىم سافوتېسىۋونىڭ سۆزىنى نەقىل كەلتۈرىدۇ. ئۇ مەسخىرە ھەقىقەتنى سىناشنىڭ ئۆلچىمى دېگەندە. دى، يۇبىر خىل كۈلكىلىك كۆز قاراش. نۇرغۇنلىغان جىددىي سەپسەتەلەر شۇنچە كۆپ ئەسىرلەرنىڭ مەسخىرىسىگە بەرداشلىق بېرىپ كەلدى. بۈگۈنكى كۈندە كىشىلەر ئۇلارنى يەنىلا كەڭ تۈردە قوبۇل قىلىپ كەلمەكتە. ئېيتايلىق، قايسىبىر مەسخىرە «بوۋاق ھۆرمەتلىنىشى كېرەك» تىلدە. خاتى ئۇچرىغان مەسخىرىدىنمۇ ئۆتكۈر ۋە كەسكىن بولۇپ باققان؟ زامانىۋى

ئۆزىنى زامانىۋى، دەپ بىلىش ھەمدە زامانىۋى قىلىۋېلىش، شۇنداقلا

كەلسەك، شەك - شۈبھىسىزكى، كەڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھېچقايسىسى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ھەر قانداق بىر كىشىنىڭ زۇڭتۇڭ بولۇپ قېلىشىنى خالىمايدۇ.

زۇڭتۇڭنىڭ خۇسۇسىي دوختۇرى
ئۆزى يازغان ئەسەرنى جامائەتچىلىككە ئېلان قىلىشقا جۈرئەت قىلالا-
مايدىغان بازىرى ئىتتىك يازغۇچى. ئۇنىڭ قىممىتى تامامەن زۇڭتۇڭنىڭ
كېسەل ئەھۋالىغا باغلىق.

زېرىكىش
ھەممە كىشىگە تونۇشلۇق، ئەمما ئېيتىشقا ئامالسىز بولغان بىر خىل
تۇيغۇ. ئاي يورۇقى تامامەن ئۈتتۈپ كەتكەن ئاشنا.

زېمىن
يەر شارى سىرتقى يۈزىنىڭ ئېگىز - پەس ھالقىلىرى. ئىنسانلار
ناھايىتى ئۇزۇن زامانلاردىن بۇيان ئۇنى قىلىچ بىلەن شەكلى ئاجايىپ -
غارايىپ بولغان ھەر قايسى قىسىملارغا بۆلۈپ، شۇنىڭدەك خۇسۇسىي
مۈلۈكنىڭ يادروسى قىلىپ كەلمەكتە. قەدىرلەش قىيىن بولغان يېرى،
خۇسۇسىي مۈلۈك مۇقەددەس، دەخلى - تەرۇز قىلىشقا بولمايدۇ دېگەن
پرىنسىپقا ئاساسەن، زېمىن ئىگىلىرى پۈتۈن نىيەت، پۈتۈن كۈچى بىلەن
زېمىندىكى ھەر بىر ئادەم، ھەر بىر تۇپ دەرخ، ھەر بىر چىۋىنى
ئىگىلىۋېلىپ، ئۇلارنى چەكسىز ئاسرايدۇ. مۇبادا پۈت مۇسكۇللىرى تەرەق-
قى قىلغان، سەكرەش كۈچى قالىتس، شۇنداقلا يىراقنى كۆرەلمەيدىغان
بىر بۈرگە چېگرىدىن سەكرەپ ئۆتۈپ قالغۇدەك بولسا، باشقا دۆلەتلەرنىڭ
چېگرىسىغا قانۇنسىز تاجاۋۇز قىلغان، دەپ قارىلىدۇ؛ ئامېرىكىدا ۋەتەنگە
خائىنلىق قىلىش جىنايىتىگە ھۆكۈم قىلىنىشتەك مۇشكۈل ئەھۋالغا چۈ-
شۈپ قالىدۇ.

پىششىقلاش مۇتەخەسسىسى

ئەر: بىز تونۇيدىغان ھېلىقى سىياسىئوننىڭ قىلغانلىرى بەكلا چەك-
تىن ئېشىپ كېتىۋاتىدۇ. ئۆتكەندە ئۇ ئۆزىنىڭ زېمىنىنى باشقىلارنىڭ
نامىدا بىر شىركەتكە سېتىپ، كېيىن يەنە بىر شىركەتنىڭ نامىدا سېتىۋال-

دېغان بىر خىل خەتەرلىك سورۇن.

سەزگۈسىنى يوقىتىش

رېژىسسور: بۇ فىلىمدا مۇنداق كۆرۈنۈش بار: ئۆيدە يالغۇز قالغان

چېغىڭزدا، تۈرمىدىن قاچقان ياش جىنايەتچى ئۆيگە ئۈسۈپ كىرىدۇ - دە،

پۇت - قولڭىزنى باغلاپ قويۇپ، سىزنى سۆيۈشكە باشلايدۇ. سىز دېمە -

ئىخسۇنى ئالالماي ھوشڭىزدىن كېتىپ قالسىز.

ئايال باش رولچى: سىز دەۋاتقان يىگىت قاۋۇلمۇ؟ كېلىشكەنمۇ؟

رېژىسسور: ئەلۋەتتە، بىراق بۇلارنى سوراپ نېمە قىلىمىز؟

ئايال باش رولچى: ئۇنداق بولىدىغان بولسا، ئۇ مېنى باغلىمىسىمۇ،

ھوشۇمدىن كەتكەن بولاتتىم.

زۇكام

رۇخسەت سوراشتىكى سەۋەب.

مېھمان

ئىشتىن بالدۇر قايتىپ كەلگەن بىر ئەر ئايالنىڭ بىر ئەر بىلەن

ئىشقاۋاللىق قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ قاپتۇ. ئۇ قاتتىق غەزەپلەند.

كەن ھالدا تارتىمىدىن تاپانچىنى ئېلىپ، رەقىبىگە تەڭلىگەنكەن، ئايال

ئاشىنىنىڭ ئالدىغا ئۆتۈۋېلىپ، ئېرىگە ۋارقىراپتۇ:

- ئۇنى ئاتما، ئۇ بىزنىڭ شاپائەتچىمىز. سەن ئىشىمىز قالغان چاغدا،

تۇرمۇش راسخوتىمىزنى بەرگەن، مەن دوختۇرخانىدا يېتىپ قالغاندا، داۋا-

لىنىش پۇلىنى تۆلىگەن، يەنە مېنىڭ كىيىم - كېچەكلىرىمنى ئېلىپ

بېرىۋاتقان، ئاخشىمى سەن ئىچىۋاتقان پىۋىلارنى ئەكىلىپ بېرىۋاتقان كىشى

دەل مۇشۇ ئادەم.

خوتۇننىڭ گېيىنى ئاڭلاپ تېڭىرقاپ قالغان ئەر بىر دەمدىن كېيىن

ئېغىز ئېچىپتۇ:

- مېھماننىڭ ئۈستىگە بىر نەرسە يېپىپ قوي، زۇكامداپ قالسىمۇن

يەنە...

زۇختۇك

بۇ بىر ئوچۇم كىشىلەرنىڭ داھىيىسى. بۇ بىر ئوچۇم كىشىلەرگە

سائەت

1. ۋاقىتنى ئۆلچەيدىغان بۇ خىل ئەسۋاب ئىنسانلارنىڭ تۈزۈم ۋە ئەخلاقىدا ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە بولۇپ، ئۇ ھەر ۋاقىت بىزگە خالىغانچە ئەسكىلىك قىلىشقا يەنە نۇرغۇن - نۇرغۇن ۋاقىت بارلىقىنى، ئون نەچچە يىللىق پۇرسەتنى ئۆتكۈزۈۋېتىپ جىلە بولۇپ يۈرمەسلىكىنى ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرىدۇ.

2. ھېچكىمىمۇ رىقابەتلىشەلمەيدىغان ئۇزۇنغا يۈگۈرۈش ماھىرى.

3. كېچىسىمۇ بىرەر دەم بوشىشىپ قېلىشنى بىلمەيدىغان سەگەك «گۈندىپاي»

ساپ ھېسسىيات

مەھرۇم بولمىغاندا كۆڭۈل قويۇپ دىققەت قىلىدىغان، دىققەت قىلغان چاغدا بولسا مەھرۇم بولىدىغان نەرسە.

ساپا

1. كەيپىياتنى تەڭشەيدىغان جاي.

2. ئۆز ئارا چۈشىنىشى ئۈچۈن ئۇدۇلمۇئودۇل ئولتۇرۇپ كۆز بېدە قىشقىلى بولىدۇ.

تەجرىبىسىزلىك

دەرىپكتور: بۈگۈن ئىشقا ئورۇنلاشقان ئايال كاتىپ دەرمال ماڭا بېلىق قورۇمىسى قورۇپ بەرىيۇن.

ئىشخانا مۇدىرى: بىراق، ئۇنىڭ تەجرىبىسى يوقىكىن.

دەرىپكتور: ھەقىقەتەن تەجرىبىسى يوقكەن. بايا مەن ئولتۇرۇلغۇ، دېسەم، ساپاغا كېلىپ ئولتۇرماي، ئورۇندۇقتا ئولتۇرۇۋاتىدۇ.

دى. ئۇ شۇنداق قىلىش ئارقىلىق زېمىننىڭ باھاسىنى ھەسسىلەپ ئۆستۈ-
رۈۋەتتى. ئۇ تازا بىر «يەرنى پىششىقلاش» مۇتەخەسسىسى ئىكەن!
ئايال: قالتىسكەن! مەنمۇ ئاشۇ سىياسىئوندەك بولغان بولساڭ،
مېنىڭمۇ ھەر ئاخشاملىق باھايىم ھەسسىلەپ ئاشقان بولاتتى؛ زىيارەت

بۇ ئاياللار مۇھەببەت ئۈچۈن تاقايدىغان كويىزا.
زىيارەت قىلىش

(1) زىيارەت قىلغۇچىنىڭ سىزدىن سورايدىغانلىرى ئۆزى قىزىقىدۇ-
غان، بىراق سىز قىزىقمايدىغان مەسىلە بولىدۇ؛ (2) ئۇ سىزنىڭ جاۋابىدۇ-
رىڭىز ئىچىدىن پەقەت ئۆزىگە مۇۋاپىقلىرىنىلا تاللىۋالىدۇ؛ (3) ئۇ ئۆزى-
نىڭ تەپەككۈر قىلىش ئۇسۇلى بويىچە، سۆزىڭىزنى ئۆزىنىڭ سۆزلۈكلىرىدۇ-
گە تەرجىمە قىلىۋالىدۇ؛ (4) كىشىلەر، ھەتتا ئەڭ سالماق ئىلىم تەرەپدار-
لىرىمۇ سىزنىڭ پىكىرىڭىز ۋە كۆز قارىشىڭىزنى نەقىل كەلتۈرىدۇ.
زىيالىي

ھازىرقى زامان كلاسسىك جەمئىيىتىدە بىر كىشى دەرىجىدىن تاشقىدۇ-
رى بازاردىن ئون كىلوگرام ياڭيۇ ئېلىپ، ئۆزى ھاممال يالاپ ئۆيىگە
ئېلىپ بارغان، شۇنداقلا كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا «چۈنكى مەن زىيالىي» دەپ
جاكارلىغان چاغدىلا، ئاندىن بۇ كىشى بۇ قالىپنى كىيىشكە لايىقەتلىك
بولالايدۇ.

زىيان تارتىش

1. كىشىلىك تۇرمۇش مەكتىپىنىڭ ئوقۇش راسخوتى.
2. سودىگەرلەر ئۈچۈن ئېيتقاندا، مەبلەغ سالىدىغان دەرىجىدە.
3. ھۆكۈمەتنىڭ ئىشسىز قىلىشى.

بۇ كىشىلىك تۇرمۇش مەكتىپىنىڭ ئوقۇش راسخوتى، سودىگەرلەر ئۈچۈن ئېيتقاندا، مەبلەغ سالىدىغان دەرىجىدە، ھۆكۈمەتنىڭ ئىشسىز قىلىشى.

گەپ قىلىدىغان ئادەم.
 ساختىپەزلىك
 بۇ بىر خىل قابىلىيەت. ئۇ ئاجىز ھايۋان ياكى ئادەملەر بىلەن كۈچلۈك ھايۋان ياكى ئادەملەرنى پەرقلەندۈرۈپ تۇرىدۇ. بۇ قابىلىيەتكە ئىگە كىشىلەر چەكسىز مەنبۇى قانائەتكە ئېرىشەلەيدۇ، شۇنداقلا غايەت زور جىسمانىي ئازابقىمۇ ئۇچرايدۇ. ئىتالىيىنىڭ مۇنداق بىر تەمسىلى بار: «تېرەپۇرۇشنىڭ تۈلكە تېرىلىرى ئېشەك تېرىلىرىدىن كۆپ بولىدۇ.»
 ساداقەت

1. چەكتىن ئېشىپ كەتكەن سادىقلىق كۆپ ھاللاردا خائىنلىققا باشلاپ بارىدۇ. سىز سەمىمىيلىك بىلەن بىرەر ئىشقا ئىشىنىپ قېلىشىڭىز، كۆپىنچە دەل سىزنىڭ بىر تەرەپلىملىكىڭىز ۋە دۆتلۈكىڭىزدىن بولىدۇ. دە، سىز سادىق بولغان نەرسە بىمەنلىككە ئايلىنىپ، ئاخىرىدا سىزنى بىر كۇپار ياكى لەۋزىدە تۇرمىغۇچىغا ئوخشاش بىر نومۇسىزغا ئايلاندۇ. رۇپ قويىدۇ. شۇنداق، بەكلا ئارتۇقچە سادىق بولۇپ كېتىش زادىلا ياخشىلىق ئېلىپ كەلمەيدۇ. بۇ پەقەت سىياسىي ۋە دىنىنىڭ گېيىلا ئەمەس، ھەتتا ئۆزىمىز ئۈچۈنمۇ شۇنداق. ياهۇدانىڭ ئىساغا خائىنلىق قىلىشى ئۇنىڭ ئىساغا ھەددىدىن زىيادە سادىق بولغانلىقىدىن بولغان: ئۇ مۆجىزەنىڭ يۈز بېرىشىنى، ئىسانىڭ مۆجىزە ئارقىلىق بارلىق يەھۇدىي مۇرىتلەرغا مۇقەددەس كۈچ - قۇدرەتنى نامايان قىلىشىنى چەكسىز كۈتۈپ تۇرالا-مايتتى، ئۇنىڭ ئىساغا خائىنلىق قىلىشى پەقەت ئۇنىڭ ئىسانىڭ غەلبىسىدىكى تېزلىتىش ئارزۇسىدا بولغانلىقى ئۈچۈنلا بولغان.
2. خائىنلىق قىلىش ئالدىدا تۇرغان كىشىلەردىلا بولىدىغان بىر خىل

گۈزەل ئەخلاق.
 ساراڭ

1. بۇ خىل ئادەم ئىنسانلارنىڭ ئىدراكىي تۇرمۇش ساھەسىدە جانلىقلىق، ئەخلاق پائالىيىتىنىڭ تۈرلۈك مۇساپىلىرى ئارقىلىق ھەر تەرەپكە كېڭەيمىچىلىك قىلىدۇ. ئۇنىڭ كۈچ - قۇدرىتى چەكسىز، تۈرلۈك شەكىلدەلەرگە ئىگە بولۇپ، بىلمەيدىغىنى، قىلالمايدىغىنى يوق. دەل شۇ ئادەم

ساپما كەش

رېئاللىق ئىچىدە سۆرۈلۈپ يۈرگەن ئاياغ. ھەر بىر ئائىلىنىڭ قەيىد-قى. ھەر بىر مېھمانخانىنىڭ يەلكىنى. ھەر بىر رولچىنىڭ قۇتۇلۇش چەمبىرىكى.

ساتراش

دۇنيادا تەڭدىشى يوق مەمدانە بولۇپ، پاراخلاشقاچ چاچ ياساش، ساقال ئېلىش ماھارىتىگە ئىگە.

ئوقەتنىڭ يولى

بىر ساتراش رازۇپىدا ھېكايىلىرى مەستانىسى ئىكەن. ئۇ كىشىلەر-نىڭ چېچىنى ياسىغاندا، ئۇلارغا دائىم ۋەھىملىك رازۇپىدا ھېكايىلىرىنى ئېيتىپ بېرىش ئارقىلىق خېرىدار جەلپ قىلماقچى بولىدىكەن. بىر كۈنى ئۇ بىر خېرىداردىن سورايتۇ:

- زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىنىڭ بوغۇزى ناھايىتى چوڭقۇر كېسىپ تاشلانغان. قېنى، دەپ بېقىڭا، قاتلىنىڭ ئىشلەتكىنى قانداق تىغ؟
- ئۈستىرا بولمىسۇن يەنە، - دەپتۇ خېرىدار قورقۇمسىراپ.

ساختا پۇل

بەزى لۈكچەك ۋە ئوغرىلار پۇل بېسىش زاۋۇتىدىكى ئىشچىلارنىڭ ئەمگەك سىجىللىقىنى يەڭگىللىتىش ئۈچۈن، يوشۇرۇنچە راست پۇلنى تەقلىد قىلىپ بېسىش خىزمىتىنى ئىشلەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن ساختا پۇل مەيدانغا كېلىدۇ. لېكىن بانكا غەزىپىنى باسالمايغان ھالدا چوقۇم ئۇلارنىڭ قانۇنىي مەسئۇلىيىتىنى سۈرۈشتۈرىدۇ.

ساختا پۇل ياسىغۇچى

1. پۇل پاخاللىقىغا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن پايىپتەك بولغان بىر جاپاكەش، مەسىلەن، ئاقساراي.

2. كەلمە - كەلمەس ساختا پۇل ياسايدىغان ئەبلەخ. مەسىلەن،

ئامېرىكا ھۆكۈمىتى.

ساختىپەز

ئەزەلدىن دۇرۇس ئىش قىلىپ باقمىغان، ئەمما كۈن بويى دۇرۇس

ئۇنىڭغا يەتتە دانە دورا بېرىپ، ھەر ئاخشىمى ئۇخلاشنىڭ ئالدىدا ئىچىشنى بۇيرۇپتۇ. دورا ئىچكەن مەزگىلدە، مۆتىۋەر ھەر كېچىسى چۈشىدە ساھىب-جاماللار بىلەن بىللە بوپتۇ. بىر ھەپتىدىن كېيىن ئۇ كۆرۈنەرلىك ئورۇقلاپ كېتىپتۇ.

يەنە بىر سېمىز مۆتىۋەر بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، دوختۇرنى ئىزدەپ بارغا. نىكەن، دوختۇر ئۇنىڭغىمۇ يەتتە دانە دورا بېرىپتۇ. بىراق ئۇ ھەر كېچىسى چۈشىدە جىن - ئالۋاستىلارنىڭ ئۆزىنى قوغلىغانلىقىنىلا كۆرۈپتۇ. بىر ھەپتىدىن كېيىن، ئۇمۇ ئورۇقلاپ كېتىپتۇ. لېكىن ئۇ نارازى بولغان ھالدا دوختۇرنىڭ ئالدىغا بارغانىكەن، دوختۇر دەپتۇ: سىز ئۇنىڭغا ئوخشىمايسىز، سىز دېگەن ئىستىراخوۋانىيە قىلدۇر.

غان ئاغرىق. ساقال

1. ئەرلەرنىڭ زىنىمىتى ھەم قېلىن يۈزى ئاغرىتماي تېشىپ چىقالايدىغان بىردىنبىر نەرسە.

2. مۇتەپەككۇرلارنىڭ دەسمايسى.

ساقچى

1. ئۇ ھەر خىل جىنايەتلەرنى مەخپىي ئېلىپ بېرىلىشقا مەجبۇرلاش ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىدۇ.

ئۇ ھۆكۈمەت ياللىۋالغان تەرتىپ قوغدىغۇچى. ئۇنىڭ مەسئۇلىيىتى - قالايمىقان ئىجتىمائىي ۋەزىيەتنىڭ ئەسلى ھالىتىنى ساقلاپ، جامائەتچىلىكنىڭ شاختىن - شاخقا قونۇپ يۈرۈشىگە قەتئىي يول قويمايلىق.

2. ياماننى بايلايدىغان چارسىدىن ياخشىنى بايلايدىغان چارسى كۆپ ئادەم.

ساقچى بىلەن موغرى

بىر ساقچى بىر موغرىنى تۈرمىگە ئېلىپ مېڭىپتۇ. يولدا كېتىۋېتىپ، موغرى ساقچىغا دەپتۇ: ساقچى، مېنىڭ بىلەن مۇشۇ يەردە توختىتىپ تۇرسىڭىز، ئاۋۋۇ

كىچىك دۇكاندىن بىر قاپ تاماكا ئېلىۋالسام.

ھەرىنى، مەتبە تېخنىكىسىنى، تۆمۈريولىنى، پار پاراخوتىنى، تېلېگراف-نى، سەپسەتنى ۋە پەننىڭ ھەر قايسى تارماقلىرىنى ئىختىرا قىلغان. ئۇ ۋەتەنپەرۋەرلىكنى كەشىپ قىلىپ، ھەر قايسى دۆلەتلەرنى ئۇرۇش قىلىش-نى تۈگىتىۋېلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلغان. ئىلاھ ئىلمى، پەلسەپە، قانۇن، تىبابەت ۋە چىكاگونى بەرپا قىلغانمۇ يەنە شۇ ئادەم. ئۇ مۇستەبىت تۈزۈم ۋە جۇمھۇرىيەت تۈزۈمىدىن ئىبارەت ئىككى خىل سىياسىي تۈزۈمنى بارلىققا كەلتۈرگەن. قەدىمدىن تارتىپ تا ھازىرغىچە ئۇ ياپىياش تۇرماقتا. ياراتقۇچىنىڭ سۈبھىسىدىن تارتىپ تا بۈگۈنكى كۈنگىچە ئۇ ئۆزىنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنى ئىشلىتىپ كەلمەكتە.

2. ئۆزىگە ياقمايدىغان ئادەملەرگە بېرىلگەن باھا، بۇنداق باھا ئادەتتە ئۆزئارا ئىشلىتىلىدۇ.

ساغلاملىق

1. دورىنى ئۆزىنىڭ يەڭگىسى قىلىۋالدىغان، شۇنداقلا يەڭگىسىنىڭ مۇرىسىگە تىنماي شاپلاقلىيالايدىغان ئەڭ ئەركىن ئۇكا. ئادەم ئور-گانىزىمى ساغلاملىق تەرىپىدىن ئۆلۈمگە ئالدىنىدۇ، بىراق بىر تىيىنىمۇ بەرمەيدۇ، شۇڭا ساغلاملىق ھايات ۋە ماماتنىڭ سەتەڭ خوتۇنى.

2. نامراتلارنىڭ بىردىنبىر بايلىقى.

ئىككى خىل ھالەت

ئايال A: ئېرىمنىڭ خىزمىتى بەك ئالدىزاش. ھەر ئاخشىمى ھېرىپ سۇلاشقان ھالدا ئۆيگە قايتىپ كېلىدۇ. كەچلىك تامىقىنى يەپ بولۇپلا ئۇخلاپ، ئەتىسى ئەتىگەندە روھلۇق ھالدا يەنە ئىشقا كېتىدۇ.

ئايال B: مېنىڭ ئېرىم ئىشتىن روھلۇق ھالدا قايتىپ كېلىدۇ، ئەتىسى بولسا ھېرىپ ھالىدىن كەتكەن ھالدا ئىشقا ماڭىدۇ.

ساغلاملىق سۇغۇرتىسى

ئەمەلىيەتتە «ساغلام ئەمەسلىك سۇغۇرتىسى» نىڭ باسما خاتالىقى.

چۈش كۆرۈش

قاتتىق سەمرىپ كەتكەن بىر مۇتئۇەر شېئىرلىك ئومۇرنى قىسقارتىدۇ، دېگەن گەپنى ئاڭلاپ، دەرھال دوختۇرنىڭ ئالدىغا بېرىپتۇ. دوختۇر

قىسمىدىن زور مىقداردىكى ئاقسىلنى چىقىرىۋالدىغان ئورۇقلىتىش مۇتە-
خەسسىسى.

ئۇلار ئەرلەر ئۆز رازىلىقى بىلەن سەكرەپ چۈشىدىغان بىر خىل
تۇزاق. شۇنىڭدەك شەيتان بىلەن تەڭرى ئورتاق بۆلۈشۈۋالغان ساختا،
ناچار مەھسۇلات.

سىزنى كۆرگەندىن باشلاپ
بىر قىز دوختۇر بىر يىگىتنىڭ كېسىلىنى تەكشۈرۈۋېتىپ سوراپتۇ:

- قەيىرىڭىز ئاغرىيدۇ؟
- يۈرىكىم.

- قاچاندىن باشلاپ؟
- سىزنى كۆرگەندىن باشلاپ.

ساۋاتسىز
1. يېزىقى كېرەك قىلمايدىغان ئادەم.

2. ئەستە تۇتۇش جەھەتتىكى چوڭ ئائىلە.

ساۋاق
ئۆزىنىڭ مەغلۇبىيىتى بىلەن ئۆز خاتالىقىنى تۈزىتىش، باشقىلارنىڭ
خاتالىقى بىلەن ئۆزىنى قورالاندۇرۇش.

قايماق يېگۈزۈش
ئانا ھەر كۈنى پىشۇرغان سۈتنى ئوغلغا بېرىدىكەن. بىر كۈنى

ئوغلغا قايماق بېرىۋېتىپ:

- ئوغلۇم، مەن ھەر كۈنى قايماقنى ساڭغا بېرىۋاتىمەن، چوڭ
بولغاندا سەنمۇ ماڭا شۇنداق قايماق يېگۈزەرسەن، - دەپتۇ.

- ئاپا، مەنمۇ ساڭا ئوخشاش قىلارمەن، - دەپ جاۋاب بېرىپتۇ
ئوغلى، - سەن قايماقنى ئاۋۇ كارىۋاتتا ئولتۇرغان چوڭ ئاپامغا بەرمەي

ماڭا بېرىۋاتسەنغۇ، مەنمۇ سېنى كارىۋاتتا ئولتۇرغۇزۇپ قويۇپ، قايماقنى
بالامغا بېرىمەن.

ساۋاقداش
ئىمتىھان ۋاقتىدىكى جان - جىگەر قېرىنداشلار.

— ھۇ ساراڭ، — دەپتۇ ساقچى، — سەن مېنى ئەخمەق چاغلاۋاتامسەن؟
سەن مۇشۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ قاچماقچى، شۇنداقمۇ؟ تاماكنى مەن
ئىككىلىپ بېرىمەن، سەن مۇشۇ يەردە تۇرۇپ تۇر.

ساقچى ئەمەلدارى

قاتتىق مەست بولغان چاغدا ئەسقاتىدىغان بالا باققۇچى.

ساكس

بىر خىل چالغۇ. ئىچىگە كىشىلىك ھاياتنىڭ شېرىن چۈشلىرى لىق
قاچىلانغان. ئۇنىڭ ئىچىگە ئۆمىلەپ كىرسىڭىز، شۇ ھامان ئاغزىڭىزغا
جاراھەت چىقىپ قالىدۇ.

سالاھىيەت

پەقەت خۇدادىن قالسىلا ئىككىنچى ئورۇندا تۇرىدىغان مەرتىۋە. داۋام-
لىق ئۆسۈۋاتقان بۆشۈك.

سالماق بولۇش

1. ئىنسانلارنىڭ تەرەققىيات جەريانىدا تەدرىجى ھالدا مۇكەممەللىشى-
دىغان بىر خىل ئۆز - ئۆزىنى قوغداش تەدبىرى. مەسىلەن، ئۆي بىلەن
ئۆيىنى قاپلاش، ھۆكۈمەت بىلەن ئەمەلدارلارنى قاپلاش.

2. ئۆزىنىڭ خاتالىقى يوقلۇقىنى ئېنىق بىلىپ تۇرۇپمۇ، يەنىلا
خوتۇندىن سوراپ بېقىش.

سانائەت ئىنقىلابى

سۈرئەت ئىنقىلابى: سانائەت ئىنقىلابىنىڭ سۈرئەتلىك ئىلگىرى-
سانائەتلىشىش.

يا ئىنسان بىلەن يەر شارىنىڭ ئېلىشىش. نەتىجىدە يا ئىنسان ئۆلىدۇ،
يا يەر شارى تۈگىشىدۇ.

سانتېمېتىر

دائىم ئۆزىنىڭ ئۆلچىمى بىلەن باشقىلارنى ئۆلچەيدىغان، لېكىن ئۆز-
دە ھېچقانداق ئىلگىرىلەش بولمايدىغان ئۆلچىگۈچ.

ساھىبجامال

ئەزەلدىن ئەزلەرنى سۆيۈپ باقمىغان، بەلكى دائىم ئەزلەرنىڭ بەل

سەپسەتە

1. «مەن» نىڭ كۆز قارشىغا مۇخالىپ بارلىق سۆزلەر.
2. قوبۇل قىلىنمىغان نەزەرىيە. ئېھتىمال ئۇنىڭ ئۆزىدە خاتالىق بولماسلىقى، پەقەت خاتالىقى ئاسان بىلىنىپ قالىدىغان شەرھنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلۇپ قالغان بولۇشى مۇمكىن.

سەتچىلىك خەۋىرى

1. گېزىتلار تەرىپىدىن چەكسىز تەسىرلىك، مۇبالىغە قىلمۇۋېتىلگەن، شۇنداقلا سىز رەددىيە بېرىشكىمۇ نومۇس قىلىدىغان ھېلىقى بىر قىسىم ئەمەلىي ئىشلار. ھازىر، جەمئىيەتنىڭ سەتچىلىك خەۋەرلىرىگە بولغان ئېھتىياجى كۈنساپىن زورايماقتا. ناھايىتى روشەنكى، بۇ قانۇننىڭ خۇسۇسىي مەخپىيەتلىكلەرنى ھەددىدىن زىيادە قانات ئاستىغا ئالغانلىقى ۋە قوغدىغانلىقى تۈپەيلىدىن بولغان.

2. مەشھۇر كىشىلەرنىڭ پاتېنتى.

3. ھەممەيلەن ھەۋەس قىلىدىغان قابىلىيەتنىڭ خەلقئىتالىم ئالدىدا

نامايان بولۇشى.

تۈلۈپ

سەپەردىن قايتىپ كەلگەن بىر ئەر ئۆيىگە كىرسە، ئايالى بىز ئەر كىشىنى قۇچاقلاپ تۇرغۇدەك. ئەرنىڭ قاتتىق ئاچچىقى كەپتۇ دە، ۋارقىراپ كېتىپتۇ:

«ئۇياتسىزلار، مۇشۇمۇ ئىش بولدىمۇ؟! ھېلىمۇ ياخشى، مەن ئەد كەنەن، باشقا بىرى كىرىپ قالغان بولسا، تازا سەتچىلىك بولمايتى؟ ھېچبولمىسا، ئىشكىنى قۇلۇپلىمۇالساڭلار بولمامدۇ؟»

تەكشۈرۈش نەتىجىسى

«بىر خوجايىن بىر ئارتىش قىزنى ئالماقچى بولپتۇ. بىراق ئۇ ئۆزىنىڭ سالاھىيىتىنى كۆزدە تۇتۇپ، بىر خۇسۇسىي رازۇۋېدكىچىنى ياللاپ، قىزنىڭ ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ باقماقچى بولپتۇ. ئىشكى كۈن بولسا، بولمايلا رازۇۋېدكىچى تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپتۇ: «بۇ ئەخلاقلىق قىز ئىكەن، بۇرۇن بىرەر سەتچىلىككىمۇ قالمىغانىكەن. لېكىن سەپسەتە»

سايلام بىر تىلغا ئىشلىتىش ئۈچۈن بىر تىلغا ئىشلىتىش ئۈچۈن بىر تىلغا ئىشلىتىش ئۈچۈن

1. دېموكراتىك تۈزۈم ئەركىن پۇقرالارغا بەخش ئەتكەن ھوقۇق.
ئەقىللىقلىقتا ئۇچىغا چىققان پۇقرالار ئۆزئارا پەخەس بولۇشىدۇ، شۇڭا
ئۇلار پەقەت ساراڭلارنى ئۆزلىرىنىڭ داھىيلىقىغا تاللىۋالىدۇ.

2. بۇ ئەركىن كىشىلەر ئۆزلىرىنى كولدۇرلىتىدىغان، دۆلەتنىڭ
كۈچىگە زىيان يەتكۈزىدىغان بىر خىل نەرسە.

سايلام رىقابىتى
نامزاتلار ئارىسىدا ئۆزئارا يول قويغان ھالدا قارشى تەرەپكە نىكاھتىن
سىرتقى مۇھەببەت چولپانلىرىنى تاللاپ بېرىش ئۈچۈن ئوينىلىدىغان ئو-
يۇن.

سايلامغا بېلەت تاشلاش

ھەر بىر كىشىگە ياراش تەس بولۇۋاتقان چاغدا كۆپچىلىك ئورتاق
بەھرىمەن بولىدىغان يالغان - ياۋىداقلارنىڭ تۇيۇقسىز بىر ئۈستەل لەززەت-
لىك تائامغا ئايلىنىپ قېلىشى.

سايلام بېلىتى

بىر خانىم شەھەرلىك ھۆكۈمەت بىناسىنىڭ ئىچىدە تۇيۇقسىز يىقىلىپ
چۈشۈپتۇ. ئۇدۇلدىن كېلىۋاتقان شەھەر باشلىقى ئۇنى ئاۋايلاپ تۇرغۇزۇپ
قويۇپتۇ.

- شەھەر باشلىقى ئەپەندى، سىزگە قانداق رەھمەت ئېيتسام بولار؟

- كېلەر قېتىملىق سايلامدا ماڭا بىرەر بېلەت تاشلاپ قويارسىز.

- ھىم، بولمايدۇ، مېنىڭ پۈتۈم يارىلانغىنى بىلەن كاللام خېلى

جايدا.

سايلام نۇتقى

سىياسىي ئىشلار ئىختىرا قىلغان ئىل بىلەن مۇشت ئېتىشىش ئىبارەت

بىر خىل ئويۇن. بۇ ئويۇننىڭ نىسبەتەن بىر قىسمى بىر تەرەپكە

سايلىغۇچى

بۇ خىل كىشىلەر باشقىلار تاللىغان كىشىلەرگە بېلەت تاشلاشتىن

ئىبارەت مۇقەددەس، پەۋقۇلئاددە ھوقۇقتىن بەھرىمەن بولالايدۇ.

- ماڭا بىر دانە پىششىق تۇخۇم، يەنە بىر ئېغىز سەمىسى گەپ كېرەك، - دەپتۇ. كۈتكۈچى بىر دانە پىششىق تۇخۇمنى ئېلىپ كېلىپ بوۋاينىڭ ئالدىغا قويۇپتۇ. بوۋاي ئۇنىڭغا دەپتۇ: **سەمىسى گەپچۈ؟** كۈتكۈچى تۇخۇمغۇ كەلدى، سەمىسى گەپچۈ؟ كۈتكۈچى كۈلۈمسىرەپتۇ ۋە ئاغزىنى بوۋاينىڭ قولىقىغا يېقىن ئەكەلپ پىچىرلاپتۇ: **سەمىسى گەپچۈ!** **ئەڭ ياخشى بۇ تۇخۇمنى يېمەك!**

سەمىسىگە

تىمىنىڭ ئۆيىگە ياش، چىرايلىق بىر ئايال مېھمان كەلدى. **كەل قوزام، ھەدەڭنى سۆيۈپ قوي، - دەپدى ئاپىسى.** **ياق، - دەپدى تىم رەت قىلىپ، - بايا دادام ئۇنى زالدا سۆيۈپ قوياقچى بولۇۋىدى، قاتتىق بىر تەستەك يېدى.**

سەنئەت

1. مەڭگۈ ئۆز بېشىمچىلىق قىلىدىغان غالىجى ئىت.
  2. ئىنقىلابنىڭ يۈك - تاق ماشىنىسىدىكى بىر پوسۇلكا.
  3. «سەنئەت دېگەن نېمە؟» «سەنئەت - بەدىئىيەتتىن ئېلىۋېتىلگەن خىمىيىۋى تالا.»
- تالانت تەربىيىسى**

بىر كىشى قىزىنىڭ سەنئەتكار بولۇپ چىقىشىنى ئارزۇ قىلىپ، ئۇنى گۈزەل سەنئەت مەكتىپىگە كىرگۈزۈپ قويۇپتۇ. قىزى ئون نەچچە پارچە رەسىم سىزغانىكەن، دادىسى رەسىملەرنى كىشىلەر توپلىشىدىغان جايلارغا چاپلىۋېتىپتۇ. كۆرگۈچىلەردىن بىرى قىزدىن سوراپتۇ: **قايىسىلا رەسىمىڭىزگە قارىسام، رەسىمدىكى ئادەملەرنىڭ بېلىنىڭ ئۈستى سۇنىڭ ئۈستىدە، بېلىنىڭ ئاستى سۇنىڭ ئىچىدە تۇرىدۇ. ئېيتىڭغا، بۇ نېمە ئۈچۈن؟** **قىزى كىلىپ: «ئادەملەرنىڭ ئۈستىدە سۇنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، چۈنكى، ئوقۇتقۇچۇم تېخى ماڭا بەلنىڭ تۆۋەنكى قىسمىنى سىزىشنى ئۆگەتتىدى.**

دىن بۇيان ئۇنى بىر شاللاق خوجايىن بىلەن ئاپاق - چاپاق بولۇپ يۈرىدۇ،
دېگەن گەپ - سۆزلەر تارقىلىپتۇ...»

سەرگەردان

باش ئەلچى ئەمەس، لېكىن چەت ئەلدە ئۆز ۋەتىنى ئۈچۈن خىزمەت
قىلىۋاتقان ئادەم.

مامىيەتلىك مەسىلە

بىر سەرگەردان يول بويىدا توپتوغرا يېرىم كۈن ئولتۇرۇپتۇ. بىر
ئايال ئۇنىڭدىن سوراپتۇ:

- بىرەرنى ساقلاۋاتامسىز؟

- ياق.

- ئەمەس؟

- پەلتويۇمنى يۇغاتتىم، ئۇ قۇرۇغۇچە مۇشۇ يەردە قاراپ ئولتۇرماق.
چىمەن.

ئۇنداق ئەسكى پەلتونى كىمۇ ئوغرىلاپ كېتەر؟

- مەسىلە بۇ يەردە ئەمەس. مەن بىرەرنىڭ ئۇنى ئەخلەتخانغا تاشلىم.

ۋېتىشىدىن ئەنسىرەيمەن.

سەرگەردان ھۆكۈمەت

بىر ياقىدىن تىلەمچىلىك قىلىپ، بىر ياقىدىن دۆلىتىنىڭ بايرىقىنى
چىقىرىدىغان بىر توپ ئابرويلىق كىشىلەر.

سەمىيەت

ياشلارنىڭ ئورتاق ئىللىتى بولۇپ، پايدا - زىيان مۇناسىۋىتى بولمىد.

خان ياكى پايدا تەقسىماتى ئېنىق بولغان ئەھۋال ئاستىدا ئىپادىلىنىدۇ.

سەمىيەتلىك

1. مۇداپىئە ئارقىلىق ھۇجۇم قىلىشنىڭ پائالىيەت قورغىنى. قەرەل.

سىز يورۇقلۇق ياكى قاراڭغۇدىكى ئاي. بىر پەيتتە، بەزى رىئىيەتلىك

2. زۇۋان سۈرمەسىلىك، ئاندىن قىياپەتكە كىرىۋېلىش. ساقلىق

قىلغۇچە سەمىيەت گەپ. ئۇنىڭ ئارقىسىدا رىئىيەتلىك رەتتە چىقىرىلىدۇ.

ئىشقىيەر بوۋاي رېستورانغا كىرىپ، ئايال كۈتكۈچىگە:

ئاخباراتدىكى سانغا قوشۇپ، بۇنى تۆتكە كۆپەيتكەندىن كېيىن، يەنە بۇنىڭ يېرىمىنى ئېلىش. بۇنداق قىلغاندا ئەمەلىي سانغا يېقىنلاشقان بولىمىز.

2. ئاددىي ساۋاتتىن پايدىلىنىپ ئاسان ھۆكۈم قىلىنغان رېئاللىق، ئەرەب رەقەملىرىدىن پايدىلىنىدىغان، شۇنداقلا قەستەن ئۇنى ھۆكۈم قىلىش قىيىن بولغان نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ قويىدىغان مەسئۇلىيەتسىز خىزمەت. مەسىلەن: «ئون يىللىق ئۇرۇش مەزگىلىدىكى ستاتىستىكىغا ئاساسلانغاندا، ياپونىيىدىكى نىكاھتىن ئاجراشقانلارنىڭ ئەللىك پىرسەنتى ئايال ئىكەن.»

3. بىر خىل زامانىۋى خۇراپاتلىق.

سوئال سوراش

كۆپ قىسىم ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەرسخانىدا ئاجايىپ - غارايىپ، جاۋاب بېرىشكە ئامالسىز بولغان سوئاللارنى سورايدىغانلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ، 18-ئەسىردە كېمبىرىچ ئۈنۈملىرىسىتى: پەقەت سوئال سورىمايدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭلا سوئال سوراش لايىقلىقى بولىدۇ، دېگەن بەلگىلىمىنى چىقارغان. بىر داڭلىق مەكتەپنىڭ بۇ بەلگىلىمىسى پۈتۈن دۇنيانىڭ ئەتىۋارلىرىغا ئېرىشكەن.

سوت مەھكىمىسى

سودىيە ئاڭلايدىغان، خەلق گۇۋاھلىق بېرىدىغان، ئادۋوكاتلار چۈشەيدىغان، ھەر خىل لۈكچەكلەرنى قايتىدىن ھەر قايسى جايلارغا ئورۇنلاشتۇرىدىغان ئورۇن.

سوتتىكى ئەخمەق

سوتقا چاقىرىش قەغىزى

1. بۇ سوتنىڭ سىزنى سوتقا بېرىپ جىنايىتىڭىزنى تاپشۇرۇش ئىمكا-نىيىتىگە ئىگە قىلىدىغان ئۇقتۇرۇش قەغىزى.

2. بىر خىل قورقۇنچلۇق ھەم مۇرەككەپ ھۆججەت بولۇپ، خۇددى تەكلىپنامىغا ئوخشاش سىزنى سوت مەھكىمىسىگە بېرىپ مېھمان بولۇشقا تەكلىپ قىلىدۇ.

سەنئەتكار، يەنى مەدەنىيەت ئىشلىرىدا ئىجادچانلىق قىلىدىغان كىشى.

1. مەخسۇس تەڭرىگە يېشىل قالپاق كىيگۈزىدىغان ئادەم. ئۇنىڭ ئالاھىدىلىكى ساھىبجاماللارنىڭ كۆكسىگە بىر نەچچە تال شېئىرنى تاقاپ قويۇشنى ياخشى كۆرۈش ياكى ئىنتايىن كونكرېت سىزىقلار ئارقىلىق بايلارنىڭ بەل ئايلاشمىسىنى بىردەك ئابستىراكتلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت.

2. دىندىن خالىي دۇنيادا تىرىكچىلىك قىلغۇچى.

3. سەنئەتكە تايىنىپ ياشايدىغان سەنئەت قۇرتى.

سەھەر

1. ياشلار يالغۇزلۇقنى ھېس قىلىدىغان ۋاقىت.

2. ئوغۇل بالا بولۇپ تۇغۇلۇپ قالغىنىغا پۇشايمان قىلىدىغان ۋاقىت.

سەۋەنلىك

ئىنساننىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىدىكى بىردىنبىر سەۋەب.

سەۋرچانلىق

1. سەۋرچانلىق دەل سىزگە ھۆكۈم قىلىنغان مۇددەتسىز كېچىكتۇ-رۇپ ئىجرا قىلىش جازاسى. سەۋرچانلىقنى يوقىتىش كۆپ ھاللاردا «ئالدى-رىغان يولدا قالار» دېگەندىن دېرەك بېرىدۇ.

2. بۇ گۈزەل ئەخلاق قىياپىتىگە كىرىۋالغان يەڭگىل دەرىجىدىكى ئۈمىدسىزلىك.

مېھمان كەتكۈچە...

قورسىقى بەكلا ئېچىپ كەتكەن مېھمان ئۆي ئىگىسىنىڭ ئوغللىدىن ئاستا سورايتۇ: «ئىگىسىم، مېھماننى قانداق قوبۇل قىلىشىم كېرەك؟»

«سەلەر ئادەتتە قاچان تاماق پەيسىلەر؟»

«ئۆزىمىز سائەت بىردە تاماق يەيمىز، ئەمما ئۆيدە مېھمان بولسا كەتكۈچە سەۋر قىلىمىز.»

ستاتىستىكا...

1. دۈشمەن ئارمىيىسىدىن ئۆلگەن، يارىدار بولغانلارنىڭ سانىنى ستاتىستىكا قىلغاندا تۆۋەندىكى ئۇسۇلنى قوللىنىشقا بولىدۇ: «ئارمىيىمىز-نىڭ ئاخباراتىدىكى سانى 2.5 كە بۆلۈپ، بۇنى دۈشمەن ئارمىيىسىنىڭ

ئاقلىغۇچى ئادۋوكاتنى تونۇيدىغان - تونۇمايدىغانلىقىنى سورىغانىكەن، ئۇ:

- تونۇيمەن، ئۇ بىر ئالدامچى، - دەپتۇ.

- ئەيىبلەنگۈچىنىڭ ئادۋوكاتىنىمۇ تونۇمسىز؟

- ھەئە، ئۇمۇ بىر ئالدامچى.

سوتچى دەرھال ئىككى ئادۋوكاتنى ئالدىغا چاقىرىپ پىچىرلاپتۇ:

- ئۇزۇڭلارنى بىلىڭلار، قايسىڭلار ئۇنىڭدىن مېنى تونۇيدىغان -

تونۇمايدىغانلىقىنى سورايدىغان. لىساڭلار، سوتنى كۆزگە ئىلمىدى، دېگەن

جىنايەتنى ئارتىمەن.

سوغۇق مۇئامىلىگە ئۇچراش

توخۇ يۈرەك، زوراۋانلارغا قارىتا خەتەر پەيدا قىلىدۇ؛ جېنىنىڭ

بارىچە يۇقىرىغا يامىشىۋاتقانلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، سوغۇق مۇئامىلىگە ئۈچ-

راش گويا ئۇلارنىڭ ئۈچەي - باغرىنى سۇغۇرۇۋالغاندەك بىلىنىدۇ.

سوقۇرئۈچەي

تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرىنىڭ كۆپرەك پۇل-تېپىشى ئۈچۈن، ئىن-

سانلارغا تەڭرى ئىنتام قىلغان بىر ئەزا.

ئامالسىز قېلىش

گۆش دۈكىنىنىڭ ئايال خوجايىنى سوقۇرئۈچەي ياللۇغغا گىرىپتار

بولۇپ قېلىپ ئوپپىراتسىيە قىلدۇرۇپتۇ. مالىيى ئۇنىڭدىن سوراپتۇ:

- خوجايىن، كېسىۋېتىلگەن سوقۇرئۈچىيىڭنىزنى قانداق بىر تەرەپ

قىلىدىڭىز؟

- قانداق قىلاتتىم، سېسىپ كېتىپتىكەن، ساتقىلى بولمىدى. شۇنىڭ

بىلەن تاشلىۋەتتىم. نەمە ۋە زۇلمەت ۋە تەسەۋۋۇپ ۋە تەسەۋۋۇپ ۋە تەسەۋۋۇپ ۋە تەسەۋۋۇپ

سولخاي

رەقېبىنىڭ ئوڭ كاپىتىغا ئۇرۇشقا ماھىر پەۋقۇلئاددە ئىختىساس

ئىگىسى، تۈرەلگىنىدىن تارتىپ ئوڭ قاناتلار بىلەن دۈشمەنلىشىپ كەل-

گەن. نەمە ۋە زۇلمەت ۋە تەسەۋۋۇپ ۋە تەسەۋۋۇپ ۋە تەسەۋۋۇپ ۋە تەسەۋۋۇپ

سوۋغات

1. ئاشكارە تاپشۇرۇلىدىغىنى - باج، مەخپىي تەقدىم قىلىدىغىنى -

سودا

بۇ بىر خىل رەقەم بولۇپ، بىر ئادەمنىڭ پۇلىنىڭ يەنە بىر ئادەمنىڭ يانچۇقىغا قانچە قېتىم چۈشكەنلىكىنى كۆرسىتىپ بېرەلەيدۇ.

سودا كەسىپى

قىممەت ۋە ئىشلىتىش قىممىتى توغرىسىدىكى تىنىمىز دەش - تارتىشلار جەريانىدا قاقتى - سوقتى قىلىش ۋە ئالداشقا تايىنىپ ئىستېمالچىلارنىڭ چۆنتىكىدىكى پۇلنى بۆلۈۋېلىش. سەمىمىيەت بىلەن ئىناۋەتنى زەنجىر قىلغان، مەنپەئەتنى ماتور قىلغان مېخانىك قۇرۇلما.

سودىگەر

1. بىر ئۆمۈر ۋاقتىنى سەرپ قىلىپ، ئۆزىنىڭ ئەسلى قىياپىتىنى پارچە ياكى توپ ساتىدىغان ئادەم.

2. ئاغزىدا دائىم «زىيان تارتتىم» دەيدىغان، ئەمما ئېگىز بىنالارنى سالىدىغان سېھىرگەر.

ئەمۋالغا يارىشا تاقابىل تۇرۇش

پرىكازچىك: خوجايىن، بىر خېرىدار: «بۇ كىيىمنى سۇغا سالسا قىسقرايدۇ؟» دەپ سوراۋاتىدۇ.

خوجايىن: ئۇنىڭغا مۇۋاپىق كەلدىمۇ؟

پرىكازچىك: بەك چوڭ كېپكەتتى.

خوجايىن: دەرھال ئۇنىڭغا قىسقرايدۇ، دېگەن.

سودىيە

دېلونى ئات قىلىپ مىنىۋېلىپ ياسما قىلىقلارنى قىلىدىغان ئادەم.

بۇ خىل ئادەم كالۋا جاۋابكارلارغا تاقابىل تۇرۇشنى خالىمايدۇ، ئەگەر

بىر جاۋابكار يالغان - ياۋىداقلىرىنى توقۇيدىغان بولسا، ئۇ دەرھال سوتنى

توختىتىپ، جاۋابكارنى چېۋەر بىر ئادۋوكاتنى تەكلىپ قىلىش ئىمكانىيىتى

تىگە ئىگە قىلىدۇ.

ئۆزۈمچىلارنى بىلىڭلار...

بىر ئايال گۇۋاھلىق بېرىش ئۈچۈن سوتقا چاقىرتىلىپتۇ. ئۇنىڭدىن

سۆزمەنلىك - سۆز بىلەن قىلىنغان ھەق سۆزنىڭ يەنىلا سۆز بىلەن بولۇپ، ئاۋازنى جاراڭلىقراق چىقىرىش، خالاس. قىلىنغان سۆزگە ئەگەشكەن ھەق سۆز بىلەن ئوخشاشمايدۇ. ھېچكىم سۆز بىلەن قىلالمايدىغان بۇ بايلىق ئاخرىدا كۈلگە ئايلىنىپ كېتىدۇ.

سۆھبەت

ئادەمگە باغلىق بولغان بىر پارچە تەسۋىرىي ئەسەر بولۇپ، ۋاقىت، ئورۇن، ئادەم، ۋەقەلەرنىڭ بىرەزمۇ كام بولمايدۇ. رەقىبىنىڭ چىرايىنى ئەينەك قىلىپ ئۆزىنىڭ كەيپىياتىنى پەرداز قىلىدۇ. سۆھبەتلىشىۋاتقان ئىككى تەرەپنىڭ مەۋقەسى ئوت بىلەن سۈدەك ئۆز-ئارا چىقىشالمىدۇ. چۈنكى، ئاخىرقى ھېسابتا ئىختىلاپلارنى ھەل قىلىش مۇمكىنچىلىكى زادىلا مەۋجۇت ئەمەس. شۇ سەۋەبگە ئاساسەن، ئىككى تەرەپلا سان - ساناقسىز ئورتاقلىقلارنى تۇرغۇزۇپ، كېڭىشىشكە بولىدۇ. ئادەم تۈپ مەۋقەگە تەسىر كۆرسەتمەيدىغان ئىشلارنى مۇھاكىمە قىلىدۇ. ئاخىرىدا ئېلان قىلغان ئاخباراتتىمۇ شۇ خىلدىكى قاتتىق پوزىتسىيىسىنى ئىپادىلەيدۇ. ھۆكۈمەت: «ھۆكۈمىتىمىز سىلەرنىڭ قارشىلىق قىلىشىڭىزغا ئىشەنچسىز» دەيدۇ. نامايىشچىلار بولسا: «بىز ئەسلىدىكى پىلاننىمىز بويىچە قانۇنغا بۇزغۇنچىلىق قىلىمىز، بىراق ئازراق كونتروللۇم قىلىمىز» دەيدۇ.

سۆيۈشۈش

1. بۇ شائىرلار ئىجاد قىلغان، «ئىنتايىن راھەت» دېگەن سۆز بىلەن ماسلاشتۇرۇپ ئىشلىتىلدىغان سۆز بولۇپ، ئادەتتە، كىشىلەر بۇنى ئۇزۇن-را بەك چۈشىنىشىدىغانلىقىنى ئىپادىلەيدىغان بىر خىل مۇراسىم دەپ قارايدۇ. بۇ مۇراسىمنىڭ زادى قانداق شەكىلدە ئۆتكۈزۈلۈشىگە كەلسەك، بۇ لۇغەتنى تۈزگۈچى بۇنىڭدىن تامامەن خەۋەرسىز.

2. ئىشەنچسىزلىك بولغان بەخت.

3. سۆيۈشۈش مۇقەررەر بىر سان بولۇپ، بىرنى بىرگە قوشما يەنىلا بىر بولىدۇ.

- سوۋغات. 1. بۇ سوۋغات...
 2. يەمچۈك.
 3. باشقىلار بايقاپ قالسا قارشى ئېلىنمايدىغان بۇيۇمغا ئايلىنىپ قالدۇ.
 سۇ.
 1. بۇ بىر خىل نۇر ئۆتكۈزگۈچ رەڭسىز سۇيۇقلۇق، بىز ھەر قېتىم قولىمىزنى تىققان ۋاقتىمىزدا، ئۇ قارا رەڭلىك مەينەت نەرسىگە ئۆزگىرىپ قالدۇ.
 2. مۇز قوشۇلغان ۋېسكىنىڭ ئاساسى تەركىبى.
 3. ئالتۇن بېلىقنىڭ ھاۋاسى.
 4. ئىت بىلەن مۇشۇك ئىچىدىغان شورپا.
 سۇيىقەست.
 قاراغۇلۇقتىكى ئەقىل - پاراسەت. دەھشەتلىك ۋەھىمە ئىچىدە قەلىنىغان تەۋەككۈلچىلىك. ئوچۇق - ئاشكارە بولۇشقا ئۈلگۈرەلمىگەن غايە.
 سۇيىقەستچى.
 قارا نىيەت ئۇنى جىنايەت ئۆتكۈزۈشكە دەۋەت قىلىپ تۇرىدۇ، سۇيىقەست قىلىش ئۇنىڭ كەسپى، ئۇنىڭ قەبىھ نەيىرەڭۋازلىقى ئۆزىگە ئار - نومۇس ۋە ھالاكەت ئېلىپ كېلىدۇ، شۇنداقلا تۇرمۇش دائىم ئۇنىڭ ئىشىلىرىنىڭ نەتىجىلىك بولۇشىغا ياردەم بېرىدۇ.
 سۆز تېمىسى.
 ئەرلەرنىڭ سۆزىنىڭ مۇقەددىمىسى تەنتەربىيە، ئاياللارنىڭ بولسا جىنس (ياكى مۇناسىۋەت) بولىدۇ. بىراق بۇ ھەقتە پاراڭ بولسا ئازراق قىزىقچىلىق ۋە مۇبالىغە پۇرىقىغا ئىگە بولىدۇ. پاراڭ پۇل بىلەن خىزمەتكە كەلگەندە ئۇلارنىڭ پوزىتسىيىسى چىددىي بولىدۇ.
 سۆزلەش.
 بۇ ھەرىكەتتە ئېھتىياتچان بولماسلىق بولۇپ، مەلۇم ئېزىقتۇرۇشقا ئۇچرىغانلىق تۈپەيلىدىن ئەمەس، تامامەن قىلچە مەقسەتسىز ھاياجانلىنىش. تىن پەيدا بولىدۇ.

سۈبھى

1. سەمىيەت ئاخىرلىشىشقا باشلىغان ۋاقىت.
 2. ئاقىلانە كىشىلەر ئۇخلاۋاتقان ۋاقىت. ياشانغان بەزى كىشىلەر بۇ چاغدا ئورنىدىن تۇرۇۋېلىپ، ئاۋۋال سوغۇق سۇدا يۇيۇندۇ، ئاندىن ئاچ قورساق بىر مۇنچە يول يۈرىدۇ ياكى ئۇيان - بۇيان ئېگىلىپ بەدىنىنى ئازابلايدۇ. بۇ ئىشلارنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئۇلار پەخىرلەنگەن ھالدا، دەل مۇشۇنداق پائالىيەتلەر ئۆزلىرىنى ساغلام، قاۋۇل قىلغانلىقىدىكى، ئۆمرىنى ئۇزارتقانلىقىنى ئېيتىشىدۇ. ئەمەلىيەتتە، ئۇلارنىڭ شۇنچە ئويناقتىن كېتىشلىرى، بىر مۇنچە ياش ياشىغانلىقى ھەرگىز ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى قىيناش ئادىتىدىن بولغان ئەمەس. ئۆزىنى ئۆزى مۇشۇنداق قىينايدىغان بىر مۇنچە كىشىلەر ئۆلۈپ كېتىۋاتقانلىقى ئۈچۈن، بىز بۇ خىل پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللانغان كىشىلەرنىڭ ناھايىتى ساغلام ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ تۇرىمىز.

سۈپەت

ئېلاننىڭ ئانا بىر، ئانا باشقا قېرىندىشى بىلەن بىرلىشىپ بارلىق يالغان گەپلەردىن پىرسىلاپ ياسالغان پېچىنە.

سۈت ئەمگۈچى ھايۋان

بۇ ئومۇرتقىلىق ھايۋانلارنىڭ بىر تۈرى. ئۇنىڭ چىشىمى بوۋىقىنى ئەمچىكى بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇش خۇسۇسىيىتىگە ئىگە. لېكىن، بۇ ھايۋان مەدەنىي جەمئىيەتكە قەدەم قويغان ھامان، مەدەنىيلىكنىڭ بەلگىسى سۈپىتىدە بوۋىقىنى بالا باققۇچىغا تاپشۇرۇپ بېرىدىغان ياكى ئېمىزگۇ بىلەن باقىدىغان بولۇپ قالدى.

سۈرگۈن قىلىش

مەجبۇرىي خاراكتېرلىك ئېكسكۇرسىيە، تەكشۈرۈش پائالىيىتى. زېمىننى كەڭرى، ئادىمى شالاڭ گۈزەل دەۋردە، جىنايەتچى ۋە ئاتالمىش جىنايى قىلمىشلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، ئۇ قاتتىق ئازاب ۋە رەھىمسىز جازانى شەكىللەندۈرەتتى. بۈگۈنكى كۈندە، نۇرغۇن كىشىلەر چۈشىدە تىلەپمۇ ئېرىشەلمەيدىغان، پەقەت يۇقىرى تەبىقىدىكى كىشىلەرنىڭ بۇ پاراۋانلىقتىن

4. ئېچىقاپ كەتكەن ئىككى ئادەمنىڭ شۆلگەي ئالماشتۇرۇشى.
 5. ئىككىلىسىنىڭ ئېغىزىدا ھېچ نەرسە يوق، ئەمما ئۆزئارا جەننەت-نىڭ ھۇزۇرىنى سۈرۈشىدۇ. بۇ چاغدا چىققان ئاۋاز خۇددى پاتقاق ئازگىلى-غا تىرەن پېتىمپ قالغان سۇ كالىسى پۇتلىرىنى تارتقاندا چىققان ئاۋازغا ئوخشايدۇ.

سۆيۈشۈش تەبىرلىرى

قۇلاققا سۆيۈش - ھۆرمەت.

مەڭزىگە سۆيۈش - دوستلۇق.

لېۋىگە سۆيۈش - مۇھەببەت.

يۈمۈلغان-كۆزگە سۆيۈش - مۇھەببەت ئارزۇسى.

ئالاقىغا سۆيۈش - قەدىرلەش.

قول بېغىشى ۋە بويۇنغا سۆيۈش - ئارزۇ - ئۈمىد.

ئۇنىڭدىن باشقا يەرلەرگە سۆيۈش - ساراڭلىق.

بىرلا بولسا بولاتتى

بىر ئاتاقلىق كىنو چولپىنى بىر شەھەرگە بېرىپتۇ. ئۇ ئايروپىلاندىن چۈشۈشكە قىزلارنىڭ ئارىسىدا قاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككى مىڭ قىز بىلەن سۆيۈشۈپ سالاملىشىپ چىقىپتۇ. قارشى ئېلىش مۇراسىمى ئاياغلاش-قاندىن كېيىن ھەمراھلىرى ھەۋەس قىلغان ھالدا سوراپتۇ:

- شۇ تاپتا ئۆزۈڭنى قانداقراق سېزىۋاتىسەن؟

- يامان ئەمەس. لېكىن، ئەگەر مۇمكىن بولغان بولسا، ئاشۇ ئىككى

مىڭ قىزنىڭ ئارىسىدىن بىرىنى تاللىۋېلىپ ئىككى سائەت سۆيگەن بولسام

كۆڭلۈمدىكىدەك ئىش بولغان بولاتتى.

مۇھەببەتنىڭ تىلى

يىگىت: سىز سۆيۈشۈش - مۇھەببەتنىڭ تىلى، دېگەن گەپكە ئىشىد-

نەمسىز؟

قىز: ئەلۋەتتە ئىشىنىمەن.

يىگىت: بەك ياخشى بولدى! ئەمەس ئىككىمىز ئوبدانراق سۆزلىشىپ

باقمايلىمۇ؟

بىر ياخشى سېرىك نومۇرى شەپقەتسىز سوراق بىلەن قىيىناپ مەجبۇرىي ئىقرار قىلدۇرغۇچىلارنىڭ قايتا - قايتا كۆرۈپ بېقىشىغا ئەرزىيدۇ. ئۇلار بۇنىڭدىن ئۆزلىرىنىڭ بەدەنگە بولغان بىلىمىنىڭ تېخى تولىمۇ يۈزە ئىكەنلىكىنى بايقىمۇالالايدۇ.

سېسىق نام

1. ئىجتىمائىي شان - شەرەپ ئۈچۈن سىز بىلەن رىقابەتلەشسە، ئۇ دەل سېسىق نامى پۇر كەتكەن ئەبلەخ بولىدۇ. سېسىق نام قابىلىيىتى ئادەتتىكىچە بولغان كىشىلەر ئەڭ ئاسان ئېرىشىدىغان نام - ئاتاق بولۇپ، ئۇلارغا بۇ ئەڭ مۇۋاپىق كېلىدۇ.

2. چىرايلىق نامنىڭ بىر خىل تەرەققىيات شەكلى.

3. چوڭچىلىق قىلىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان

مۇداپىئە ۋاكسىنىسى.

سېغىنىش

كونا كەيپىياتقا قايتا - قايتا تەقلىد قىلىش. ئەڭ ياخشى ماڭغىلى

بولدىغان كىشىلىك ھايات يولى.

سېغىز كەمپۇت

ئېغىزدا چاپىلىۋاتقان شېرىن تۇرمۇش.

سېمىزلىك

دۇنيادا ئاشلىق يېتىشمەسلىكتىكى سەۋەب.

سېھىرگەرلىك

1. كىشىلەرنىڭ بىھۇدە خىياللارغا بېرىلىشىگە ياردەم بېرىدىغان سەنئەت.

باشقا سەنئەتلەر بىلەن سېلىشتۇرغاندا، بۇ خىل ئالداش سەنئىتى

راست ھەمدە سەمىمىي بولىدۇ. شۇ تۈپەيلىدىن بىر داۋلىنى چىقارغىلى

بولىدۇكى، تىرىكلىك - باشقىلارنى ئالداش جەريانىدا باشقىلار تەرىپىدىن

داۋاملىق ئالدىنىشتۇرۇلۇپ كېتىدۇ.

2. خۇراپاتلىقنى تەڭگىگە ئايلاندۇرىدىغان بىر خىل سەنئەت. ئۇنىڭ

دىن باشقا بەزى سەنئەتلەرمۇ مۇشۇ ئۇلۇغ مەقسەتكە يېتىدۇ، بىراق بۇ

لۇغەتنى تۈزگۈچىنىڭ بىلىدىغىنى ئاز بولغاچقا، قالايمىقان مۇھاكىمە قىلىدۇ.

تەنھا بەھرىمەن بولۇۋاتقىنىغا كۆزنى يوغان ئاچقىنىچە قاراپ قالىدىغان بولۇپ قالدى.

سۈكۈت

ئىنكار قىلىشقا ئامالسىز قېلىش ياكى رەددىيە بېرىشكە ئامالسىز قېلىش.

سۈنئىي باغ

گۈزەل تەبىئەتكە بولغان ئەڭ كۈچلۈك تەسەۋۋۇر. سۈنئىي نەپەسلەندۈرۈش

1. ھايات قالغۇچى: «سىز جېنىمنى قۇتقۇزغان شەپقەتچىم!» ئەتراپ-تىكىلەر: «سىز تازا بىر چېپىلغا قەكەنسز!»

2. ئادەم كۈچى بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان شامال ساندۇقى. ھايات - مائات

مەكتەپتىن قايتىپ كەلگەن بىر ئوغۇل بالا ئۆيىگە كىرىپ، قۇچاقلى-شىپ تۇرغان ئاتا - ئانىسىنى كۆرۈپ قاپتۇ.

ئوغۇل: سىلەر نېمە قىلىۋاتىسىلەر؟
ئاتا: بايا ئاپامنىڭ كېسىلى قوزغىلىپ قالغاندى، مەن سۈنئىي نەپەس

ئالدۇرۇپ قۇتقۇزۇۋالدىم.

ئارىدىن بىر قانچە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن، ئىشتىن قايتىپ كەلگەن ئاتىنىڭ ئالدىغا ئوغلى يۈگۈرۈپ چىقىپتۇ.

ئوغۇل: دادا، دادا، بايا ئاپامنىڭ كېسىلى يەنە قوزغىلىپ قالدى!
ئاتا: نېمە؟! ئوغۇل: ئەسەردە ئوغۇل كەينىگە تەسەۋۋۇر قىلىپتۇ.

ئوغۇل: ئەسىرىمەڭ، ئاپامنى بىر تاغام قۇتقۇزۇۋالدى.
سۈنئىي ئۇرۇقلاندۇرۇش

1. كۈچ سەرپ قىلىنمايدىغان ھەز - خوتۇنلۇق تۇرمۇش.
2. زىنا قىلىش جىنايىتى ھېسابلانمايدىغان بىر خىل قىلمىش.

سېرىك
سەنئەتنىڭ بۇ ئاجايىپ تۈرى بىزگە ئىنسانلار بەدىنىنىڭ كۈچلۈك ئېلاستىكىلىققا ۋە چىداش كۈچىگە ئىگە ئىكەنلىكىنى نامايان قىلىپ بېرىدۇ.

3. كاللىنى ۋەيران قىلىدىغان جاي. ساياھەت قىلىش ۋە تەتقىقات قىلىش.

سىياسەت

1. بىزنى قول تۇتۇشۇپ ئورتاق ھۇزۇرلاندۇرىدىغان سوقما ساز.

2. ئەڭ ماھىر سېھىرگەرنىڭ ئوينىيدىغان ئويۇنى.

سىياسەتۋاز

1. ئۇ ئاممىنىڭ نېمىنى ئويلاۋاتقانلىقىنى ئەڭ ياخشى بىلىدۇ، ئۇ ئاممىنىڭ جىڭخۇۋەتكەن سۈيىدۈكىگە بەك ئوخشايدۇ.

ئۇ پۇقرالارنىڭ شىكايەتچىسى رولىنى ئېلىشنى خالايدۇ، شۇنىڭ بەدەلىگە ماددىي جەھەتتە مۇۋاپىق بەھرىمەن بولىدۇ ۋە ئۆزىنىڭ نام - شەرىپىنى گېزىتتە كۆرۈپ تۇرىدۇ. يەنە ئۇنىڭ قىياپىتى قەرەللىك ھالدا تېلېۋىزوردا لىغىلداپ كۆرۈنۈپ تۇرىدۇ.

2. بۇ پاتاقىتىكى بىر تال يىلانېلىق. تۈزۈلۈشى مۇكەممەل بولغان ئېگىز بىنا مۇشۇ پاتاقىنى ئۇل قىلغان ھالدا بەرپا قىلىنىدۇ. بۇ يىلانېلىق پىلتىگىشىغان چاغدا، ئۇنىڭ قۇيرۇقىنىڭ پۇلاڭلىشىنى يۈتكۈل بىنانىڭ تىترىشى دەپ قالىمىز. سىياسىئون بىلەن سېلىشتۇرغاندا، سىياسەتۋازنىڭ زىيان تارتىدىغان يېرى ئۇنىڭ يەنىلا تىرىك ئىكەنلىكىدىن ئىبارەت.

سىياسىئون

1. تىپتىنچ دۇنيانى ئىلەشتۈرۈپ خاتىرجەمسىز قىلىۋېتىدىغان ئادەم. بەزىدە ئۇلارنىڭ ئىلەشتۈرۈشى تۈپەيلىدىن، مىللەتلەر ئارازلىشىپ، قان بىلەن ئوت گىمىرلىشىپ كېتىدۇ. دۆلەت ئۇلاردىن ئايرىلىپ قالسا ئۆلۈك. تەك جىمجىتلىققا پېتىپ قالىدۇ.

2. بىر ئۆمۈر دۆلەتنى تۈزەشنىڭ ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ سۆڭىكىنى خەلقىنىڭ ئالدىدا قاتتىق، مۇستەبىتنىڭ ئالدىدا يۇمشاق قىلىشنىڭ كويىدا يۈرىدىغان ئادەم. ئېچىپ ئېيتقاندا، سىياسىئون - بىزگە بىر كۈندە ئۈچ ۋاق تاماق بەرمەيدىغان، ھەر ۋاقىت ھوقۇق خەنجىرىدە ئۆلۈشتىن ئىككىلەنمەيدىغانلىقىنى ئېيتالايدىغان ئادەم.

3. بۇ بىر خىل سودىگەر، ئۇنىڭ تىجارەت قىلىدىغان ماگىزىنى - ھۆكۈمەت. سىياسىئونلار ئەركىنلىك پارتىيىسىدىكىلەر ۋە كونسېرۋاتىپ.

لىشقا جۈرئەت قىلالمايدۇ.

3. كىشىلەر ئالدىنىۋاتقانلىقىنى بىلىپ تۇرسىمۇ، يەنىلا ئۇلارنى غۇشاللىققا چۆمدۈرىدىغان پروگرامما.
سەرلىق ساراي

قەدىمكى زاماندا بايىلۇن ئارىلىدا بىر پادىشاھ ئۆتكەن بولۇپ، ئۇ ئاجايىپ مۇرەككەپ بىر سەرلىق ساراي ياسىتىپتۇ. كېيىن، زىيارەتكە كەلگەن بىر ئەرەب پادىشاھى بۇ سەرلىق ساراينى ئالداپ كىرگۈزۈلۈپتۇ. ساراينى كىرگەندىن كېيىن ئۇ ئېزىقىپ، گاڭگىراپ ناھايىتى ئوسال ئەھ-
ۋالغا چۈشۈپ قاپتۇ ۋە چىقىش ئىشىكىنى بەكمۇ تەستە تېپىپتۇ. ئۇ بايىلۇن پادىشاھىغا، ئەرەبىستاندىمۇ بىر سەرلىق ساراي بارلىقىنى، خۇدا بۇيرۇسا، كۈنلەرنىڭ بىرىدە بايىلۇن پادىشاھىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا تەكلىپ قى-
لىدىغانلىقىنى ئېيتىپتۇ. ئۇ ئەرەبىستانغا قايتىپ بارغاندىن كېيىن، قول ئاستىدىكى سەركەردە - لەشكەرلەرنى يىغىپ بايىلۇنغا باستۇرۇپ كىرىپتۇ. بايىلۇن پادىشاھى ئەسەرگە چۈشۈپتۇ. ئۇ ئەرەبىستان قۇملۇقىغا ئېلىپ كېلىنگەندىن كېيىن، ئەرەب پادىشاھى ئۇنىڭغا: «مەن سىزگە سەرلىق سارىيىمنى كۆرسىتىپ قوياي. بۇ ساراينىڭ ياماشقۇدەك پەلەمپىيى، ئاچقۇ-دەك ئىشىكى، ئادەمنى ھاردۇرىدىغان كارىدۇرى، يولىنى توسۇۋالىدىغان تېمى يوق» دەپتۇ.

ئاندىن كېيىن بايىلۇن پادىشاھىنى باغلاقتىن بوشىتىپ قۇملۇقنىڭ ئوتتۇرىسىغا تاشلىۋېتىپتۇ. ئاخىر ئۇ ئاچلىق ۋە ئۈسۈزلۈقتىن ئۆلۈپ كېتىپتۇ. شان - شەرەپ ئۆلمەسلەرگە مەنسۇپتۇ.
سېناش

سېناش سېناشنىڭ قىزى سېناش ئۇسۇلى يىراقلارغا كېتىش، قىزنىڭ يىگىتى-نى سېناش ئۇسۇلى بولسا، كۆرۈشىدىغان يەردە يىگىتنى ساقلىتىشتىن ئىبارەت.

سېنىپ
1. چۈشلۈك تاماقتىن بۇرۇنقى ئاشخانا.
2. مەخسۇس ئۈگەشكە شارائىت يارىتىپ بېرىدىغان ھۇجرا.

سىياھ

1. جاھالەت، ئۈمىد، ئاچكۆزلۈك، جىنايەت قاتارلىق ئېلېمىنتلاردىن تەركىب تاپقان ئارىلاشما ماددا بولۇپ، ئەتراپلىق ئويلىنىشتىن ئۆتكەن ئىدىيە ۋە كەيپىياتلارنى ئېغىز بىلەن بىلچىرىلغانغا قارىغاندا تېخىمۇ يىراق-لارغا تارقاتىدۇ. ئۇ ئاساسلىقى جاھالەتنىڭ تارقىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە ئىنسانلارنىڭ جىنايەت ئۆتكۈزۈشىگە ياردەم بېرىشتە ئىشلىتىلىدۇ. سىياھنىڭ تۈرلۈك خۇسۇسىيەتلىرى ئاجايىپ ئۆزگىچە ۋە ئۆزئارا زىددىيەتلىك بولۇپ، ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ نام - ئاناققا ئېرىشكىلى، يەنە نامىنى بۇلغىغىلى بولىدۇ. مۇخبىر دەپ ئاتىلىدىغان بەزى كىشىلەر سىياھ مۇنچىسى ياسىۋالغان. بەزىلەر پۇل تۆلەپ بۇ مۇنچىغا چۈشىدۇ. بەزىلەر بولسا پۇل تۆلەپ بۇنىڭدىن قۇتۇلۇپ چىقىدۇ. دائىم كۆرۈلۈپ تۇرىدىغان ئەھۋال شۇكى، سىياھ مۇنچىسىغا كىرگەنلەرنىڭ خەجلىگەن پۇلى بۇ مۇنچىدىن قايتىپ چىققانلارنىڭكىدىن ئىككى ھەسسە كۆپ بولىدۇ.

سىياھ قەلەم

گەرچە قورسقى سىياھ بىلەن تولغان بولسىمۇ، پەقەت ئىگىسىنىڭلا ئىرادىسىنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ.

(Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page)

لار، دەپ ئىككىگە بۆلۈندۈ. كونسېرۋاتىپلار ھازىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان گۇناھلارغا مەپتۇن، ئەر كىنلىك پارتىيىسىدىكىلەر بولسا ئۆزلىرى تاللىۋالغان جىنايەتلەرنى ھازىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان گۇناھلارنىڭ ئورنىغا دەستىنىنى ئۈمىد قىلىدۇ. (پەقلىرىدە نەپەقە قىلىدۇ...)

سىياسىي

1. ئامېرىكىدا چوشقا كونسېرۋاسى ياساشتىن باشقا، ئەڭ كۆپ پۇل

تاپقىلى بولىدىغان تىجارەت. (پەقلىرىدە نەپەقە قىلىدۇ...)

2. ئوخشاشمايدىغان پرىنسىپلارنىڭ كۈچ ئېلىشى قىياپىتىگە كە-

رىۋالغان بىر خىل پايدا - مەنپەئەت توقۇنۇشى. ئومۇمىنىڭ ئىشلىرى نامدا

شەخسىي پايدا ئېلىشتا ئىشلىنىدىغان نەپەقە. (پەقلىرىدە نەپەقە قىلىدۇ...)

سىياسىي ساھە

بەزى كىشىلەر ئۈچۈن ئېيتقاندا، تامامەن بىر دۈرۈس ئادەم تۈرلۈك

ئاماللار بىلەن ئىچىگە سەكرەپ چۈشۈشكە ئۇرۇنىدىغان قىلتاق. لېكىن،

سىز ئۇ يەردە بىر دەم تۇرغاندىن كېيىن، ئىختىيارسىز ھالدا بۇرۇنقى

تونۇشلارغا ئىمكاننىڭ بارىچە ئۆزىنىڭىزنى تونۇتاسلىق تۇيغۇسى پەيدا

بولۇپ قالىدۇ. (پەقلىرىدە نەپەقە قىلىدۇ...)

سىياسىي سەرگەردان

ئادەتتىكى قىزغىنلىق ئۆلچىمىدىن ھالقىپ كەتكەن ۋە تەنپەرۋەر. بىر

دۆلەت زۇكام بولۇپ قالغان چاغدا، كۆپىنچە ئۇلار ئالدى بىلەن باش

ئاغرىتىدۇ. (پەقلىرىدە نەپەقە قىلىدۇ...)

سىياسىي سەنئەت

ئامېرىكا جەمئىيىتىدە، سىياسىي سەنئەت سىياسىي تۈزۈشنىڭ

(سىياسىي ئۆزىنىڭ يوشۇرۇن ۋە ئېنىقلاشقا ئامالسىز بولغان مەنتىقىسىگە

ئاساسەن ئۆزۈپ ئۆزىنى تۈزۈشى كېرەك) ئەمەس، بەلكى بىر مۇنچە قىسقا

جۈملىلەرنى ئويلاپ تېپىپ، بۇ يارقىن شۇئارلاردىن پايدىلىنىپ، سايلى-

نىپ بولغان ياكى سايلىنالمىغان سىياسىئونلارنى ئاممىغا تونۇتۇش ۋە

چۈشەندۈرۈش، شۇنداقلا پۈتۈن پۇقرالارنىڭ بېلەت تاشلىشىدىن ئۆتكۈزۈش-

نىڭ كويىدا بولىدۇ. (پەقلىرىدە نەپەقە قىلىدۇ...)

شاۋقۇن

1. ياۋايى، ئىپتىدائىي، كۆندۈرۈلمىگەن مۇزىكا. پ د ت نىڭ يىغىنىدا پىكرىنى ئىنگىلىز تىلىدا ئىپادىلىمەيدىغان ھەر قانداق بىر دىپلوم-ماتنىڭ سۆزى.

2. بۇ كۆندۈرۈلمىگەن بىر خىل مۇزىكا، قولاققا كىرگەن بىر خىل يامان پۇراق. ئۇ مەدەنىيلىكنىڭ ئاساسىي مەھسۇلاتى، شۇنىڭدەك مەدەنىي بولغانلىقىنىڭ بەلگىسى.

شەپقەت

1. ئۆسۈملۈك ئادەمنىڭ بەدىنىگە ئوكسىگېن، ئوزۇقلۇق ۋە سۇ يەتكۈزۈپ بېرىدىغان يۇمشاق شىلانكا.

2. بۇ باشقىلار بايقاپ قالغان جىنايەتچىلەر ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان بىر خىل پەزىلەت.

شەخسىيەتسىزلىك

بىر خىل ئالىمجاناب ئەخلاق بولۇپ، ئادەتتە باشقىلارنىڭ خۇسۇسىي مەخپىيەتلىكلىرىگە، ھەتتا ئۇنىڭ ئۆزىگە كۆڭۈل بۆلۈپ تۇرۇشنى كۆرسەتمىدۇ.

شەكىل

باشقىلارغا كۆرسىتىدىغان بىر خىل قىياپەت. بارلىق گۈزەل نەرسىلەر شەكىلدىن ئىبارەت. شەكىل كۆپ ھاللاردا بىز تىككەن دو بولۇپ قالىدۇ. كېلەر ئەسەردە يەنە شەكىلنىڭ ئورنىدا، ئەقەت خۇش پۇراق چېچىپ تۇرغان بىر سەھەرلا، ۋاقتىنچە ھېچكىم چۈشەنمەيدىغان بىر سەھەرلا قېپقالىدۇ.

شەھەر

ئىنسانلار بىرلىككە كەلتۈرۈشكە ئىنتىلىدىغان جەسەت كۈلى ساندۇ. قى. پۈتمەس - تۈگمەس ئەسلىمىلەرگە تولغان ساراڭلار دوختۇرخانىسى. ھېچكىم چىقىپ كېتىشىنى خالىمايدىغان تۈزمە. بۇ يەردە ھەممە كىشى ئۆزلۈكىدىن ئىقرار قىلىپ قويدۇ. بۇ يەردە سىز ئۇششۇقلۇق بىلەن ياشىشىڭىز كېرەك.

ش

شالاق ئايال

ئېلاستىكىلىقى ئىنتايىن كۈچلۈك ئايال. ئۇ تۈپتۈزۈك ئەرلەرنىڭ قەلبىنى تەۋرىتىپ، مۇستەھكەم ئائىلىلەرنى لەرزىگە سېلىۋېتەلەيدۇ. يۈز قىرى تەبىقە جەمئىيىتىدىكى نۇرغۇنلىغان ئەرلەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئايرىلىپ كېتىشى دەل بېشىنى كۆتۈرەلمەس ھالغا چۈشۈپ قالغانلىقىدىن بولغان.

شام

ئانا. ئاشنا. نۇر چېچىپ تۇرغان ئوي.

شامال

يازدا تىلەيدىغان، قىشتا بىزار بولىدىغان نەرسە. دولقۇننىڭ ئانىسى. ئوتنىڭ ھەدىسى.

شائىر

1. تاغ قاپتىلىدا تۇرۇۋېلىپ خەلق ئۈچۈن خۇشال بولىدىغان، چەك-سىز ھەسرەت چېكىدىغان، ھەر خىل باھانىلەرنى تېپىپ ياش تۆكىدىغان ئادەم. شائىرلارنىڭ شەخسىيەتچىلىكى شۇ يەردىكى، ئۇلار باشقىلارنى ئادەم ئورنىدا كۆرمەيدۇ. ئۇلارنىڭ بىردىنبىر ئەمگىكى ئىمكاننىڭ بارىچە ئۆزىگە ياخشىچاق بولۇش ئۈچۈن تىرىشىشتىن ئىبارەت.
2. نېرۋا كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئادەم.

ئادالەتسىزلىك

شائىر: بۇ دۇنيا بەك ئادالەتسىز ئىكەن.

دوستى: قانداق دەيسەن؟

شائىر: ئىشچىلار ناچار شېئىر يازسا بولىۋېرىدىكەن، دېھقانلار ناچار

شېئىر يازسىمۇ بولىۋېرىدىكەن، لېكىن شائىرلار ناچار يازسا بولمايدىكەن.

بارلىق كىشىلەردە روھىي قاتناش ھادىسىسى پەيدا قىلغۇچى. ئۇنىڭ بويى تەڭرىنىڭكىدىن ئۈچ دىيۈم ئېگىز. رەقىبى بولماسلىق - شەيتاننىڭ ئەڭ زور ئالاھىدىلىكى. ئىنسانىيەتنىڭ پەيدا بولۇشى ئۇنىڭغا كۈلكە ئاتا قىلغان.

شەيتان لۇغەت - كىشىلەر ئارىسىدا تۇرۇپ، ئۇنىڭغا قاتناش ۋە ھىلىلا ئىنسانىيەتنىڭ ئېزىۋاتقانلىقىنى ئەسكەرتىپ تۇرىدىغان ئەينەك. شەيتان شوپۇرلۇق كىنىشكىسى. شەيتاننىڭ ئىنساننىڭ ئىستېپىدا تۇرۇشى ئۇلگەن ئادەمنى توشۇش سالاھىيىتىگە ئىگە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرىدىغان بىر چۈشەندۈرۈش كىتابچىسى.

شۇنداق ئەمەسمۇ
ساقچى قاتناش ھادىسىسى تۇغدۇرغان بىر شوپۇرغا:

- شوپۇرلۇق كىنىشكىڭىزنى چىقىرىڭ، كۆرۈپ باقاي، - دەپتۇ.

- كىنىشكام يوق.

- نېمىشقا؟

- قىزىكەنسىز، مېنىڭدەك بىر سەۋىيىسى ناچار ئادەمگە قاتناش

ئىدارىسى كىنىشكا بېرەمدۇ، شۇنداق ئەمەسمۇ؟

شۇنداق كىنىشكىسى

بىر ساياھەتچى تاكسىغا ئولتۇرۇپ ساياھەتكە چىقىپتۇ. يېرىم يولدا

ئۇ شوپۇردىن بىر ئىشنى سورىماقچى بولۇپ، ئۇنىڭ مۇرىسىگە شاپلاقلاپ-

تىكەن، شوپۇر قورققىنىدىن ۋارقىراپ كېتىپتۇ.

- كەچۈرۈڭ، سىزنى بۇنچە قورقۇپ كېتەر، - دەپ ئويلماپتىمەن.

- ھېچ ۋەقەسى يوق، كىچىككىنە ئۇقۇشاسلىق بولۇپ قاپتۇ. بۈگۈن

تۇنجى قېتىم تاكسا ھەيدىشىم، بۇرۇن مېنى ماشىنىسى ھەيدەيتتىم.

شورپا

1. ئېشىپ قالغان چاي.

2. چىۋىنىڭ سۇ ئۈزۈش كۆلچىكى.

شۈۋىنىزىم

بىر ئۇچۇم قۇمنى تۈرلۈك خەلقلەرنىڭ ئاغزىغا تىقىپ، چاينالغان

شەيتان

1. «تەۋرات» تا شەيتاننىڭ ئورنى ھېچقانچە مۇھىم ئەمەس ئىدى. كېيىن، يەھۇدىي دىنى ۋە خرىستىئان دىنى ئۇنى تەڭرىنىڭ ئالەمدىكى چوڭ رەقىبى ئورنىغا كۆتۈرۈپ قويدى. ھەممە يەردە مەۋجۇت بولغان كۆچ - قۇدرىتى ھەر دائىم ئىنسانلارنىڭ ئاجىز تەبىئىتىگە زىيان يەتكۈزۈپ، شۇنداقلا كىشىلەرنى يامان يولغا مېڭىشقا ئېزىقتۇرۇپ كەلدى. ئالۋاستى ۋە جىنلاردىن تەركىب تاپقان ئارمىيىسى ئۇنىڭ ۋەزىپە ئىجرا قىلىشىغا ياردەم قىلىدۇ. خۇددى خرىستىئاننىڭ پەرىشتىلىرى ۋە مۇرىتلىرىغا ئوخشاش ئۇلارنىڭ سانى كۆپ ھەم ئۇلار ھەممە يەرگە تارقالغان.
2. بۇ ھەممىنى ياراتقان تەڭرىنىڭ ئېچىنىشلىق بىر خاتالىقى. شەي-تان ئەسلىدە بىر پەرىشتە بولۇپ، پەرىشتىلەر باشلىقلىقىغا تەيىنلەنگەندىن كېيىن ئۇنىڭ مەجەزى غەلىتىلىشىپ، يوق يەردىن چاتاق چىقىرىدىغان بولۇپ قالغان. نەتىجىدە تەڭرى ئۇنى جەننەتتىن قوغلاپ چىقارغان. ئەرش-تىن ئىنسانلار ئارىسىغا كېتىۋېتىش يولىدا، ئۇ كۆڭلىگە بىر پىلانى پۈكۈپ، يەنە جەننەتكە قايتىپ بېرىپ، تەڭرىگە:
  - مېنىڭ بىر تەلىپىم بار، - دېگەن.
  - ئېيتقىن.
  - مەن ئادەمنىڭ ياساپ چىقىلغانلىقىنى بىلىمەن. ئۇ قانۇنغا ئېھتىد-ياچلىق.
  - ھەي، يىرگىنچلىك ئەبلەخ! سەن ئۇنىڭ قىسمىتىگە پۈتۈلگەن دۈشمىنى، ئالەم بىنا بولغاندىن تارتىپ ئۇنىڭ روھىغا ئۆچمەنلىك قىلىپ كەلگەن تۇرۇقلۇق، يەنە تېخى ئۇنىڭغا قانۇن تۈزۈپ بېرىش ھوقۇقىغا ئېرىشىش كويىدا بولۇۋېتىپسەن.
  - كەچۈر، مەن سەندىن تەلەپ قىلماي تۇرالمايمەنكى، ئادەمنىڭ ئۆزىنىڭ قانۇن تۈزۈشىگە ئىجازەت بەرسەڭ.
  - نەتىجىدە تەڭرى ئادەمنىڭ قانۇن تۈزۈشىگە ئىجازەت بېرىشنى قارار قىلغان.
3. ئەڭ سەزگۈر بايراق.

غ

غاغزا

1. تاماكنىڭ كونترول قىلىش ئەسۋابى.
  2. ئىقتىسادىي نۇقتىدىن ئويلىغاندا، ئەڭ كۆڭۈلدىكىدەك چېكىش ئۈسۈلى - ئوت تۇتاشتۇرما سلىق.
- غالجىر ئىت كېسىلى

ئادەم بىلەن ھايۋانلار ياۋايىلارچە جىنسىي مۇناسىۋەت قىلغاندىن كېيىن تەرەققىي قىلىشى مۇمكىن بولمايدىغان بىر خىل كاپىتالزم. ئۇنىڭ بازىسى مانچىتىردىمۇ ئەمەس، ئىسپاتلىنىشىچە نيۇ - يوركتىمۇ ئەمەس. كەن. بۇ ئىنسانشۇناسلار دۇچ كېلىۋاتقان ھەم ئۇلارنى ئەندىشىگە سېلىۋاتقان جىددىي، قىيىن مەسىلە.

غالجىرلىق

ئومۇمنىڭ ئىدىيە، تىل، ھەرىكەت ئۆلچىمى بىلەن ئوخشىماسلىقىنىڭ ئۆزى غالجىرلىق. دىققەت قىلىشقا ئەرزىيدىغىنى شۇكى، ھۆكۈمەت ئەمەلدارلىرى نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنى غالجىر ئەبلەخ، دەپ تىللايدۇ، بىراق ئەمەلدارلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ كاللىسىنىڭ سەگەك ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىيالايمىز. لىغۇدەك پاكىت يوق.

غالبىلىق

بىر دانە يادرو بومبىسى بىلەن ادەرەخ تېگىدىكى چۈمۈلە ئۇۋىسىنى پارتلىتىۋېتىش ياكى قاباھەتتىن پايدىلىنىپ ئىنسانىيەتنىڭ زەئىپ ۋەجدانىنى ئاستاغىنا ئۇچۇرۇۋېتىش. پېشىيەن ئىلىمىدە كىشىلەر ئۇچۇر ئارقىلىق رايونىمىزنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغاندا، ئۇنىڭ بارلىق باش ئاغرىقلىرىنىڭ مەنبەسى. رېئاللىقنى ۋەيران قىلىۋېتىدۇ.

ھامان خەلق ئىچىدىكى تۈرلۈك زىددىيەتلەرگە سوقۇلىدىغان قىلىپ قويۇش.

تىن ئىبارەت. ئىلىمدا، پەقەت بىر نەرسە بىلەن بىر نەرسەنى تەسۋىر قىلىش.

شېرىك جىنايەتچى ئادەم ئادەم ئىچىدىكى زىددىيەتلەرگە سوقۇلىدىغان قىلىپ قويۇش.

پەردە ئارقىسىدا تۇرۇپ ئەقىل كۆرسىتىدىغان ئادەم. ئۇ خۇددى

ئاقلىغۇچى ئادۋوكاتقا ئوخشايدۇ، يەنى بىر ئادەمنىڭ جىنايىتى بارلىقىنى

ئېنىق بىلىپ تۇرۇپ يەنىلا ئۇنىڭغا يانتاياق بولىدۇ. ئادۋوكاتلار ساھەسى

بۇنداق ئەيىبلەشنى تاھازىرغىچە كۆڭلىگە يۈكۈپ قويۇپ كەلمەكتە، چۈنكى

ئۇلارغا بۇنىڭ خىراجىتىنى بېرىدىغان ئادەم يوق.

شېرىن ئاي

1. توي مۇراسىمى بىلەن ھەقىقىي تۇرمۇش ئارىلىقىدىكى ۋاقىت.

2. جىنسىي تۇرمۇش قانۇنىيلاشقان، بىراق ھەقىقىي تۇرمۇش تېخى

باشلانمىغان قىسقا ۋاقىت.

شېكەر

ئەڭ تاتلىق ئۆلتۈرۈش - يارىدار قىلىش كۈچى.

شېئىرىيەت

1. بۇ ژۇرناللاردىن قېچىپ تەبىئەتتىلا ياشايدىغان بىر خىل تۇيغۇ.

2. شائىرنىڭ يانچۇقىنى تولدۇرالمىدىغان، ئەمما ئىنسانلارنىڭ قەل-

بىنىنى تولدۇرىدىغان نەرسە.

3. «شېئىر دېگەن نېمە؟» «شېئىر دېگەن ئۆزۈڭ!»

شېئىر

باچ تاپشۇرۇشتىن قاچىدىغان بىر خىل ئەسلىھە. ئۇنىڭ بىلەن بۇ

خىل نەرسىنىڭ ھەقىقىي قىممىتى تامامەن باشقا - باشقا ئىش.

شېئىر قىلىش

قانۇن جەھەتتە، شىخالىنى قۇتغا سېلىپ يەنە بىر قېتىملىق تاشلاشقا

تەييارلىنىش.

شېئىر

مۆتىۋەرلەرنىڭ ھەم كۈلكىلىك، ھەم پاسكىنا بايرىقى.

شېئىر

غەلبە قىلىش

كىشىلىك ھايات خۇشاللىقىنىڭ تۆت چوڭ مۇھىم ئامىلىنىڭ بىرى. قالغان ئۈچى: جىنسىي مۇناسىۋەت، قىمار ۋە پۇلدىن ئىبارەت. غەلبە

بۇ نام چىقىرىشنىڭ ئەڭ ئەرزان ئۇسۇلى بولۇپ، ئەخمەقلەر دائىم ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ ئۆزلىرىنىڭ ئىقتىدارسىزلىقىنى نامايان قىلىدۇ. غەلبە خەۋەر

ئۆزىنىڭ دادىسىغا ياتلىق بولغان يېڭى كېلىننىڭ ئەمدىلا چىقارغان توي قىلىش ئېلانى. غەمخورلۇق

سىزگە قادىلىپ تۇرۇۋېلىپ، سىزنى بىر كاپام ئاشنىمۇ يۇتالمايدىغان قىلىپ قويۇش. ھەممىگە مەلۇمكى، ئامېرىكا قوشما شتاتلىرى بىز ياشايدىغان كىچىككىنە يەر شارىدىكى نۇرغۇنلىغان مىللەتلەرگە غەمخورلۇق قىلماقچى بولۇۋاتىدۇ. ھېلىمۇ ياخشى چاۋشيەن، ۋېيتنام، ئىراق قاتارلىق دۆلەتلەر تەدرىجىي ھالدا ھەممىنىڭ ئالدىدا تاماقنى ئالدىرماي تېنىمەي چاينىيالايدىغان ماھارەتنى يېتىلدۈرۋالدى.

غۇرۇر

1. ئادەم بەدىنىنىڭ مەلۇم قىسمى بىلەن يۈرىكىگە مەدەنىيەت مۇقىم ئورنىتىپ قويغان، شۇنداقلا تېگىپلا كەتسە چىقىلىپ كېتىدىغان بۇيۇم.
2. بىرراخىل خانا باھا. بىلىمىگە ئىگىمۇ يەتتە ئەمەس، بىراق مۇستەھكەم سىز كىمىنىڭ ئايىغىنى مایىلايسىز. بىر دىپلومات لىنكولىننى زىيارەت قىلغىلى بارغىنىدا، ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ ئايىغىنى مایلاۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قېلىپ سوراپتۇنغىنىغا: - زۇڭتۇڭ ئەپەندى، سىز ئايىغىڭىزنى ئۆزىڭىز مایلاشتىز. - پىملىك، شۇنداق، سىزچۇ، سىز كىمىنىڭ ئايىغىنى مایلايسىز؟

ئەپەندى:

- سىزنىڭ ئايىغىڭىزنى ئۆزىڭىز مایلاشتىمۇ؟
- ئىماندا ئايىغىڭىزنى ئۆزىڭىز مایلاشتىمۇ؟

خان ۋە بۇزۇۋېتىدىغان بىر خىل كۆپ تىغلىق قاتىللىق قورالى.
غەرب

بۇ دۇنيانىڭ بىر قىسمى بولۇپ، شەرقنىڭ غەربىگە جايلاشقان. بۇ رايونغا ئاساسەن خرىستىئان مۇرىتلەرى ئولتۇراقلاشقان بولۇپ، ئۇ ساختە-پەزلەر جەمەتىدىكى بىر قۇدرەتلىك جەمەت. ئۇلارنىڭ ئاساسلىق كەسپى قاتىللىق ۋە ئالدامچىلىق بولۇپ، ئۇلار بۇنىڭغا «ئۇرۇش» ۋە «سودا» دېگەن چىرايلىق نامنى قويۇشۇۋالغان. بۇ يەنە شەرقىڭمۇ ئىككى چوڭ كەسپى.

غەرق مەست بولۇش

ئۇدا ئىككى كۈن مەست بولسۇمۇ، يەنىلا ھاراق ئىچىشتىن ۋاز كەچ-مەسلىكتەك بىر خىل ھالەت.

ئايالىنىڭ دەردى

- ۋىيەي، قويساڭچۇ، ئېرىمنى نېمە دەپسەم بولار، كۆپ ئىچىۋالغان كۈنى ئۆيىنى بېشىغا كىيدۇ دېگەن!

- ئازراق ئىچ دەپسەڭ بولمامدۇ؟

- ۋايىيە! قانغۇچە ئىچمىگەن كۈنى مەست ۋاقتىدىكىدىنمۇ بەتتەر ۋەھشىلىشىپ كېتىدۇ.

غەزەپ

بۇ ئاددىي كىشىلەرنىڭ ئاچچىقىغا سېلىشتۇرغاندا تېخىمۇ يۇقىرى

ئورۇندا تۇرىدىغان نەرسە بولۇپ، ئېسىلزاڭلەرگە ياكى كاتتا سورۇنلارغا

تېخىمۇ مۇۋاپىق كېلىدۇ. مەسىلەن، بىز دائىم ئىشلىتىدىغان «تەڭرىنىڭ

غەزىپى» دېگەنگە ئوخشاش.

غەلبە قىلغۇچى

جىددىي قىلىپ ئېيتقاندا، كۆپلىگەن رىقابەتچىلەر ئارىسىدىكى غەلبە

قىلغۇچى بىر توپ ئۇرۇقلار بىر تۇخۇمغا قاراپ ئېتىلغاندا، ئەڭ تېز

يۈگۈرگىنىلا تۇخۇم بىلەن ئۇچرىشىپ، ئۇنى ئۇرۇقلاندۇرىدۇ. ئۇمۇ كە-

شىلەر تۇغۇلغان كۈنىنى ئۆتكۈزگەندە تەبرىكلەشنى قوبۇل قىلىش سەۋەبىدە-

رىنىڭ بىرى بارمۇ؟

ف

فوتو ئاپپارات

بالمىلىق چېغىڭىزدا سىز دائىم مۇنداق بىر خىيالىنىڭ ئېزىقتۇرۇشىغا ئۇچرىغان بولغىدېڭىز: تەڭرى سىزنى كۆرۈپ تۇرىدۇ، بەلكى ھەر سا- ئەت، ھەر مىنۇتتا سىزنى كۆرۈپ تۇرىدۇ. ھازىر فوتو ئاپپاراتنىڭ كۆزى تەڭرىنىڭ كۆزىنىڭ ئورنىنى ئالدى. تۇرمۇش بارلىق كىشىلەر قاتنىشىدە- ىغان كۆلىمى غايەت زور بولغان بىردىنبىر شاللاق سورۇنغا ئايلىنىپ قالدى. ھەممەيلەن ئىسسىق بەلۋاغدىكى دېڭىز بويىدا ئەنگلىيە مەلىكىسى- نىڭ قىپپالغىچا ھالدا ئۆزىنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى تەبرىكلەۋاتقانلىقىنى، شۇنىڭدەك ئارگېنسى شتاتىدىكى داچىسىدا دەم ئېلىۋاتقان ئامېرىكا زۇڭتۇ- ڭىنىڭ بويىغا كەپسىز نەۋرىسىنىڭ مىنىۋالغانلىقىنى كۆرەلەيدۇ. فوتو ئاپپارات ئاتاقلىق كىشىلەرنىڭ قىزىقىشىنى قوزغاش بىلەنلا توختاپ قالماي- دۇ. بىر ئايروپىلان سىزنىڭ يېنىڭىزغا چۈشۈپ كېتىپ، كىيىمىڭىزگە سەۋەبسىزلا ئوت تۇتىشىپ كەتسۇنچۇ قېنى، سىز شۇ ھامان پۈتۈن دۇنياغا داڭلىق بولۇپ، بۇ كاتتا سورۇنغا قېتىلىپ قالىسىز. فوتو ئاپپارات تەنتەنە بىلەن شۇنى جاكارلايدۇكى، ھېچكىم ئۇنىڭدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، ھەر بىر ئادەم ئۇنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا بويسۇنۇشى كېرەك.

خوتۇنۇمغا ئەۋەتمەن مېنى بېرىپ رىئەسەتقا كېلىپ رىئەسەتقا كېلىپ بىر كىشى سۈرەتچىنىڭ ئالدىغا بېرىپ: رىئەسەتقا كېلىپ رىئەسەتقا كېلىپ تېز سۈرەتكە تارتىڭ! دەپتۇ. دە، ئاپپاراتقا كەينىنى قىلىپ تۇرۇپتۇ. سىز نەچچە يىل ئۇنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا بويسۇنۇپتۇ. نېمىشقا تەتۈر تۇرۇۋالدىڭىز؟ نېمىشقا تەتۈر تۇرۇۋالدىڭىز؟ بۇ سۈرەتنى قېيىدىشىپ قالغان خوتۇنۇمغا ئەۋەتمەن.

ئاممىۋى تارماق. ئىشقا ئىشلىتىش، ئىشقا ئىشلىتىش، ئىشقا ئىشلىتىش.

2. سۆڭەك سۇندۇرۇش تارمىقى. ئىشقا ئىشلىتىش، ئىشقا ئىشلىتىش.

تەكشۈرۈشتىن ئىلگىرى

دوختۇر بىلەن ئادۋوكاتنىڭ ماشىنىسى سوقۇلۇپ كېتىپتۇ. دەسلەپ.

دە ئىككىيلەن سەۋەنلىكنى بىر - بىرىگە ئىتتىرىشىپتۇ. كېيىن ئادۋوكات

مەردلىك بىلەن خاتالىقنى ئېتىراپ قىپتۇ ھەمدە دوختۇرنى شۇ يەردىكى

ئاشخانىدا بىللە غزالىنىڭ تەكلىپ قىپتۇ. دوختۇر بىر رومكا ھاراقنى

ئىچكەندىن كېيىن ئادۋوكاتنىمۇ زورلاپتۇ:

- سىزمۇ بىر رومكا ئىچىڭ.

- ياق، ساقچىلار كەلگەندىن كېيىن ئىچەي.

ئۇدۇل بېرىش

بىر شۇپۇر بىر كىشىدىن سورايتۇ:

- قانداق ماڭسام قەبرىستانغا ئۇدۇل بارالايمەن؟

- ئالدىمىزدا تۆمۈريول بار، سىز پويىز يېتىپ كەلگەندە تۆمۈريولدىن

ئۆتسىڭىز، قەبرىستانغا ئۇدۇل يېتىپ بارسىز.

قاتىل

خەلقئارادا مودا بولۇپ كېلىۋاتقان لىرىك شېئىر. قاتىلنىڭ ھەرىكىتى

رىتىملىق بولۇشى كېرەك. قاتىل قورال - ياراغقا مىننەتدارلىق ھېسسىيا.

تىدا بولۇشى، شۇنداقلا سەۋەنلىك ئۆتكۈزگەن ھەر بىر ھەمراھقا ھېسداش.

لىق قىلىشى لازىم. قاتىلنىڭ ھەرىكىتى رىتىملىق بولۇشى كېرەك.

قاتىللىق قىلىش

1. بىر خىل قەدىمكى كەسپ بولۇپ، قاسساپلارنىڭ خىزمىتى بىلەن

ئوخشاش. ئىنسانلار نىقابلىنىشقا تېخى ماھىر بولمىغان دەۋرلەردە، بۇ

كەسپتىكىلەر تاختا ئېسىپ تىجارەت قىلاتتى. ئۇلار جاللات دەپ ئاتىلات.

تى. لېكىن، ئۇلارنىڭ جەمئىيەتتىكى ئورنى ھازىرقى قاتىللارنىڭكىگە

يەتمەيتتى. ھازىرقى كۆپلىگەن قاتىللار باج ئوغرىلاپلا قالماستىن، بەلكى

ئۇلارنىڭ نام - ئاتىقى بار، ئورنى يۇقىرى بولىدىغان بولۇپ قالدى.

2. بىر ئادەمنىڭ يەنە بىر ئادەمنى ئۆلتۈرۈشى. قاتىللىقنى جىنايىتى

ق

قابىلىيەت

1. ئادەم بەدىنىنىڭ ئىچكى قىسمىغا يوشۇرۇنغان سۇ، توك، ئوت ۋە چۈش. نيۇتوننىڭ كۈچ ئىلمىگە ئاساسلانغاندا، بىر ئادەمنىڭ ئېرىشكەن بايلىقى كۆپەيگەنسېرى ھوقۇقىمۇ شۇنچە يارقىن بولىدۇ. بۇ خىل كۈچ نىسپىي ھالدا بىر قەدەر زور، شۇنداقلا ھەرىكەت ۋە چىراي ئىپادىسىنى ئىپادىلەشكە ماھىر بولىدۇ.

ئاۋامنىڭ ئارىسىدىكى بىر كىشى ئالاھىدە قەدىرلەنسە، بولۇپمۇ باشلىد. قىمىز سىزنى قابىلىيەتلىك دەپسە، بۇ ئۇنىڭ سىزگە بىر قۇرۇق پۇل چېكىنى تۇتقۇزۇپ قويغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ. پەقەت ئەخمەقلەرلا بۇ چەككى نەق پۇلغا تېگىشمەن، دەپ ئويلايدۇ.

2. بۇ پەسكەش قارا نىيەتنى قىسمەن رېئاللىققا ئايلاندۇراالايدىغان بىر خىل تەبىئىي ئەسلىھە. ئۇ ئادەملەرنى ئۆلۈكلەردىن پەرقلەندۈرەلەيدۇ.

3. يوشۇرۇنغان كۈچ.

قاتتىق چۆچۈپ كېتىش

بىزنى ھەقىقەتەن چۆچۈنۈۋېتىدىغان ئىش پەقەت بىرلا. ئۇ بولسىمۇ بىزنىڭ تۇغۇلۇشىمىز. بولمىسا، بىر يېرىم يىلدەك ۋاقىت ئىچىدە بىز بىر ئېغىزمۇ گەپ قىلالايدىغان بولۇپ قالمايىغان بولاتتۇق.

قاتناش

ساقچىلار تەرىپىدىن چەكلىك مىقداردا تەمىن ئېتىلىدىغان بىر خىل ئالاقە.

قاتناش تارماقلىرى

1. ھەم كىشىلەردىن ھەق ئالىدىغان، ھەم ئۇلارنى يارىلاندىرىدىغان

قىلغان نەرسىلەر تېخى يېتەرلىك بولمىغاچقا، مۇقەددەس كىيىمنى كىيىشكە مۇناسىپ كەلمەيدۇ. قارىتا

ئەڭ مودا بولغان قەغەز ئويۇنى، ئۇنى شەيتان ئىنسانلارنىڭ ئىچ پۇشۇقىنى چىقىرىشى ئۈچۈن كەشىپ قىلغان. قارشى تۇرۇش باشقىچە پىكىر بايان قىلىش ۋە توسقۇنلۇق قىلىش ئارقىلىق باشقىلارغا ياردەم بېرىش.

قارشى ئېلىنمايدىغان ئادەم ئادەتتە، دۆلەت بىلەن دۆلەت ئارىسىدا ئۇ بۇنى بىر تەستەك، بۇ ئۇنى بىر كاچات سالغاندىن كېيىن بىر - بىرىنىڭ دىپلوماتىيە خادىملىرىنى قوغلىشىنى كۆرسىتىدۇ. ئۇلار يەنە بىر - بىرىنىڭ دۆلىتىگە قايتىش ئايروپىلان بېلىتىنى ئاتچوت قىلىشىدۇ. قان

مەڭگۈ رەڭگى ئۆڭمەيدىغان خاتىرە كۈچى. بارلىق كىشىلەر تۆلەشنى خالىمايدىغان سۇيۇقلۇق. ئۇنىڭ كېلىش مەنبەسى سۇ، ھاۋا، ئوزۇقلۇق ۋە شەخسىيەتچىلىك. قانغا قان، جانغا جان

جىنايىتى ئىشلار جازاسىنىڭ ئەخلاق ئاساسى شۇكى، ئۆزىنى چاغلىمايدىغان بىر قىماسكار ئۈچۈن ئېيتقاندا، بۇ ئۆزىنى ھالاك قىلىش ئېلاندىنلا ئىبارەت.

قانون

1. ئەڭ كەسكىن كالتەك. ئۇنىڭغا توغرا كېلىپ قالغاندا، ھېچكىم يۈرەكلىك بولۇشقا پېتىنالمىدۇ.
2. ئۇنىڭ ئادىل بولمىغان تەڭ تەقسىمات ۋە ئادىل بولغان تەقسىمات تەقسىماتىمىن ئىبارەت ئىككى شەكلى بار.

سوئال

بالا: دادا، نېمە ئۈچۈن بىر ئادەم بىرلا خوتۇن ئېلىشى كېرەك؟

ئۈچۈن ئۆلۈمگە مۇناسىپ بولۇش، ئەپۇ قىلىش ئورۇنلۇق بولۇش، گەپ سىغمايدىغان بولۇش ۋە ماختاشقا ئەرزىيدىغان بولۇشتىن ئىبارەت تۆت تۈرگە بۆلۈشكە بولىدۇ. مەيلى قايسى تۈر بولسۇن، ئۆلتۈرۈلگۈچىگە نىسبەتەن ئانچە پەرقى يوق، بىراق ئادۋوكاتلار ئۈچۈن ئۇنداق بولمايدۇ. چۈنكى، تۈرلەرگە بۆلۈش ئۇلارغا تېخىمۇ كۆپ پۇل تېپىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىدۇ. 3. بىر ئادەمنى ئۆلتۈرۈش - قاتىللىق، سانسىز ئادەمنى ئۆلتۈرۈش - تۆمپە.

مىبابات

قاۋاقخانىدا ئىككى ئادەم ھاراق ئىچىشۋېتىپ ئۇرۇشۇپ قاپتۇ. بىرى ھاراقنىڭ كەيپىدە يەنە بىرىنى ئۆلتۈرۈپ قويۇپتۇ، ئاندىن ئۇ: - بولدى، بۇ ئاداشنىڭ ھاراق پۇلىنىمۇ مەن تۆلىۋېتەي، - دەپتۇ.

قارا جەمئىيەت

جەمئىيەتنىڭ ئامانلىقىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان بىر خىل جىنايەت ئۆت-كۈزۈش گۇرۇھى. بۇ ئادەملەرنىڭ قىلمىش - ئەتمىشلىرى سىياسىئونلارنىڭ قەبىھلىكلىرى بىلەن ئوخشىشىپ كەتمەيدۇ. چۈنكى، كېيىنكىلىرىگە ھۆكۈمەت ھوقۇق بەرگەن، شۇنداقلا كۆپىنچە ھاللاردا ئۇلارنىڭ قىلغىنى مۇتلەق خاتاسىز بولىدۇ.

قارا نىيەت دۈشمىنىڭ ئۆلگەنلەر تەرىپىدىن يوقىتىلىشىنى، ئۆلگەنلەرنىڭ يەنە دۈشمىنى تەرىپىدىن تارتىپ چىقىرىلىپ تىرىك كۆمۈۋېتىلىشىنى ئارزۇ قىلىشتىن ئىبارەت بىر خىل ئۇلۇغ ئەقىل ۋە تالانت.

قارا يۇمۇر قارا رەڭلىك قايقۇ ۋە خۇشاللىق.

قارار بىر قاتار تەسىرلەر ئىچىدە كۈچلۈكىنى تاللىۋېلىش.

قاراقچى ئۇششاق تىجارەت قىلىدىغان بىر بويسۇندۇرغۇچى. ئۇ تالان - تاراج

قايتا نىكاھلىنىش

1. ياۋاش ئادەملەرنىڭ قىمار ئويناشنى ئۆگىنىشكە قەدەم تاشلىشى. ئاياللارنىڭ قايتا ياتلىق بولۇشى ئالدىنقى ئېرىگە ئۈچ بولغانلىقىدىن، ئەرلەرنىڭ قايتا ئۆيلىنىشى ئالدىنقى ئايالنى ياخشى كۆرگەنلىكىدىن بولسەدۇ. ئاياللارنىڭ قايتا نىكاھلىق بولۇشى تەلەپ سىناپ بېقىش ئۈچۈن،

ئەرلەرنىڭ قايتا ئۆيلىنىشى تەۋەككۈلچىلىكتىن بولىدۇ.

2. بۇ بۇ بىر خىل قىزىقارلىق خاتالىق بولۇپ، كەلگۈسىدىكى ئەقىل-پاراسەت قايتا نىكاھلانغانلارغا ئۈچىنچى قېتىم نىكاھلىنىشتىن ئىبارەت. قاتتىق جازانى بېرىدۇ.

3. كۆپ خىل ئازابىلار ئىچىدىكى بىر خىل ئازابىنى سۇلاشتۇرۇش ئۈچۈن كۆرسىتىلگەن تىرىشچانلىق.

4. ئالدىنقى بىر ئادەمگە بولغان ئاچچىقنى كېيىنكى بىر ئادەمدىن چىقىرىش.

ئاجىزلىق

كۆرگەنلا ئايالغا كۆيۈپ قالىدىغان، بىرىنى كۆرسە يەنە بىرىدىن كېچىدىغان بىر ئادەم بار ئىكەن. ئۇ بىر يىل ئىچىدە كۆپ قېتىم ئاجىز-شىپ، كۆپ قېتىم توي قىپتۇ. ئاخىر ئۇ تۈرمىگە كىرىپ قاپتۇ. تۈرمە ئۇنىڭ توي قىلىش ئارزۇسىنى تېخىمۇ كۈچەيتىۋېتىپتۇ. تۈرمىدىن چىقىشقا ئاز قالغاندا، ئۇ ئادۋوكاتقا خەت يېزىپ بىر مەسىلىنى سوراپتۇ: «ھۆرمەتلىك ئادۋوكات، مەن تۈرمىدىن چىققاندىن كېيىن يەنە توي قىلسام بولامدۇ؟»

ئاجىزلىقنىڭ ئىسمى ئىكەن. ئۇ ئادەم ئۆزۈن بولمىغان بىر ئايالنىڭ قايتا توي قىلغانلىقىنى ئاڭلىغان كىشىلەر ئۇنى ئەيىبلەپتۇ:

- ئىرادەڭ بوش ئىكەن، سەن ئەمدى بىر ئۆمۈر توي قىلمايمەن دەۋاتتىڭغۇ؟

- شۇنداق دېيىشنى دېگەن، بىراق ئەر كىشى بولمىسا، ئۇ ئىشلىرىدە نى قىلىش بەك قولايىمىز ئىكەن.

ئاتا: بالام، بۇنى چوڭ بولغاندا ئۇقۇۋالسەن. قانۇن ئۆزىنى قوغدىدە.
يالمايدىغان ئادەملەرنى قوغداش ئۈچۈن تۈزۈلگەن.

قانۇن - قائىدە، قائىدە - نىزام

قانۇن - نىزامنىڭ ئالاھىدىلىكى، بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ئورۇندۇ.

قىنى ئېگىزرەك، يەنە بىر قىسىم كىشىلەرنىڭكىنى پاكارراق قىلىپ بې.

رىشتىن ئىبارەت. ئوكياننىڭ ئۇ قېتىدىكى سام تاغا قانۇن - قائىدىنى

يەنە ئىنسانپەرۋەرلەشتۈرۈۋەتتى، يەنى بىر ياقىتىن خەلقنى جىنايەت يۈنىلد.

شىگە قاراپ تەرەققىي قىلدۇرسا، بىر ياقىتىن ياخشى تۈرىملەردىن پايدىلد.

نىپ قورساقباقتلار ۋە جىنايەتچىلەرنى بىۋاسىتە قوبۇل قىلىدىغان بول.

دى.

قانۇنسىز كۆچمەن

ئاھالىنىڭ جايلىشىشىنىڭ نامۇۋاپىقلىقىغا نارازىلىق بىلدۈرۈپ، ئەمە.

لىي ھەرىكىتى بىلەن دۆلەت چېگرىسىغا ئۇرۇش ئېلان قىلغان، شۇ ئارقىد.

لىق «شور پېشانە تۇغۇلۇش» تىن ئىبارەت تەقدىرنى ئۆزگەرتكەن كىشىد.

لەر. فورما كىيىمگەن بۇ جەڭچىلەر دائىم ساقچىلارنىڭ دۈمبالىشىغا

ئۇچراپ تۇرىدۇ.

قانۇنغا بويسۇنغان

تۈتۈلۈپ ياكى بايقىلىپ قالمىغان.

قانۇنغا ئۇيغۇن بولۇش

سۈدىيەنىڭ ئىرادىسى بىلەن بىردەك بولۇش قانۇنغا ئۇيغۇن بولۇش،

دەپ ئاتىلىدۇ.

قانۇنىي ۋاكالىتچى

بۇ بىر خىل ئەپچىل ئەسلىدە بىر خىل قانۇنىي گەۋدە، شەكىلسىز

ئادەم. شەخسلەر ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ پايدىغا ئىگە بولالايدۇ، بىراق ھېچ.

قانداق مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالمايدۇ.

قائىدە ياكى پرىنسىپ

بىزنىڭ بارلىق خام خىياللىرىمىزنى تىتما - تىتما قىلىۋېتىدىغان،

ئادەمگەرچىلىكى تولۇق بولغان قامچا.

لار بەس - بەس بىلەن يالغان ئېيتىشىدۇ، شائىرلار تۈرلۈك مەقسەتلەرگە ئىگە شېئىرلارنى يېزىشىدۇ، تاشچىلار ئازراق تاپاۋەت قىلىۋالىدۇ.
2. نىكاھ - مۇھەببەتنىڭ قەبرىستانلىقى.

قەدىمكى قەبرە

پۇلغا ئەڭ يارايدىغان بىر دۆۋە چۈش. مۇشۇ كۈندە ئۇ يەر ئاستى بانكا بولۇپ قالغاندەك تۇرىدۇ. قەرز ھۆججىتى ئادەمنىڭ يەنە بىر ئادەمنى قاتتىق ئەسلەپ تۇرۇشىغا ياردەم بېرىدىغان مۇھەببەت خېتى. قەسەم

ئادەمنىڭ ئالۋاستىغا ياكى ئالۋاستىنىڭ ئادەمگە بەرگەن كاپالىتى. قەسەمنىڭ ئىچىدە كۆپىنچە ھاللاردا يېتەرلىك ئالتۇن تەركىبى بولىدۇ. ئالتۇن چايقىغۇچىلار ئومۇمەن قومۇش سېۋەتتىن سۇنى ئۆتكۈزۈش تەجرىبىسىگە ئىگە بولىدۇ.

ئۈچ قەسەم

ئامېرىكا ئەسكەرلىرى پوستا تۇرغاندا قارتا ئوينىشى مەنىنى قىلىناتتى. لېكىن، قاش قارايدىغاندا ئۈچ ئەسكەر - بىر كاتولىك دىنى مۇخلىسى، بىر پروتستانت دىنى مۇخلىسى، بىر يەھۇدىي ئوغرىلىقچە قارتا ئويناپتۇ. نۆۋەتچى ئوفىتسېر بۇنى بىلىپ قېلىپ، ئۇلارنى گېنېرالنىڭ ئالدىغا ئاپدە رېپتۇ.

مۇقەددەس بۇۋى مەريەم ئانا نامىدا قەسەم ئىچمەنكى، - دەپتۇ كاتولىك دىنى مۇخلىسى، - مەن. قارتا ئوينىمىدىم. پروتستانت دىنى مۇخلىسى مارتىن لوتىرنىڭ نامىدا قەسەم ئىچىپ قارتا ئوينىمىغانلىقىنى ئېيتىپتۇ.

نۆۋەت يەھۇدىيغا كەلگەندە، ئۇ دەماللىققا قەسەم ئىچكۈدەك ئادىمىنى تاپالماپتۇ - دە، ئەقلىنى ئىشلىتىپ:

گېنېرال، ئويلاپ بېقىڭ، قارتىنى قانداقمۇ بىرلا ئادەم يالغۇز ئوينىيالىسۇن، - دەپتۇ.

قايتۇرۇش

كىرگەن پايدا ئىچىدىن مەجبۇرىي يىغىۋېلىنىدىغان ھېلىقى باج سوممىسى. قايتۇرۇش، ھەسرەت چېكىش. 1. كېچىچە ئۇيقۇ كەلتۈرمەيدىغان سەگەكلەشتۈرۈش دورىسى. 2. ياشلارنىڭ دائىملىق كېسىلى. 3. بالا تۇغۇش ھەسرەت چېكىشكە قارىغاندا ئوڭاي.

قەبرە ئۆلگەنلەرنىڭ جەسەتلىرى چىرىپ بېسىپ كەتكەنلىكتىن يەردىن پولىتىيىپ چىققان يىرىڭلىق قاپارتما. قانچە كاتتا ئېرىپ بولسا، يەرنىڭ يىرىڭلىق قاپارتمىسى شۇنچە چوڭ بولىدۇ. نېمە سەۋەبتىنكىن تاڭ، قەبزە كۆپىنچە ھاللاردا تىرىكلەرنىڭ تاۋاب قىلىدىغان بىر توپا دۆۋىسى بولۇپ قالىدۇ.

قەبرە سۆزى

1. مەڭگۈلۈك ئۇيقۇغا كەتكۈچىنىڭ ئىسىم فامىلىسى، تۇغۇلغان ۋاقتى ۋە ئۆيى. بۇ يەردىن نەقىل كەلتۈرۈلگەن ئىش ئىزلىرى قاتارلىق. لاردىن تەركىب تاپقان، قەبرە تېشىغا ئويۇپ قويۇلىدىغان خاتىرىلەش خاراكتېرلىك سۆزلەر بولۇپ، بۇ ئارقىلىق ئۆلگۈچىنىڭ تۆھپىسى ۋە گۈزەل ئەخلاقىنى باقىي دۇنيانىڭ ھۆكۈمىتىگە يوللاپ بېرىپ، ئۇ دۇنيادىكى نوپۇس تەكشۈرۈش خادىملىرىنى تەكشۈرۈش تەرتىپلىرىنى ئورۇنداش ئاۋازچىلىكىدىن خالاس قىلىدۇ.

2. قەبرە تېشىدىكى سۆزلەر ئۆلۈمنىڭ گۈزەل ئەخلاق ئاتا قىلىدىغانلىقىنى، كىشىلەرنىڭ تېشىنىش ھېسسىياتىنى قوزغايدىغانلىقىنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ.

قەبرە گۈمبىزى بايلارنىڭ ئەڭ ئاخىرقى، ئەڭ كۈلكىلىك ئەخمىقانە ئىشى.

قەبرىستان شەھەر بىلەن ئايرىلىپ تۇرغان بىر جاي بولۇپ، بۇ يەردە ھازىردا-

قەھرىمان: ماڭا ياردەم بەرسىڭىز، مەن ئۇرۇشتا بىر پۈتۈمدىن ئايرىلىپ قالدىم.

ئايال: كەچۈرۈڭ، بىزنىڭ ئۆيدىكىلەر پۈت تېپىۋالغىنى يوق.

قورسقى تار

قارشى تەرەپتە مەۋجۇت بولغان ھەممە نەرسىنى كۆزۈمگە سىغدۇرالا-
مايمەن، شۇنداقلا ئازراقمۇ چۈشەنمەيمەن. ئۇ ئىگە بولغان ھەممە نەرسە-
لەرنى مەن ياقىتۇرمايمەن، يات كۆرسەن، يامان كۆرسەن.

قورقۇش

1. ئەڭ قورقۇنچلۇق نەرسە - قورقۇشنىڭ ئۆزى. ئادەم ئۆزىنى
ۋەيران قىلىشقا ئەڭ ئۇستا.

2. بىر خىل تېخىتەرلىك قۇرۇلمىسى.

3. دوختۇر ئۆزى بۇيرۇغان دورىنى يېمەيدۇ.

گەنسرىمە: بىر ئەر كىشى ھاراق ئىچىۋالسىلا خوتۇنىنى ئۇرىدىكەن. بىر ئاخشە-
مى ئۇ سىرتتا ھاراق ئىچىپ كېلىپ خوتۇنىنى ئۇرۇپتۇ. تاياققا چىدىمىغان

ئايال دەرەخلىككە قېچىپ بېرىپ قاتتىق ۋارقىراپ - جارقىراپتۇ. ئېرى
يۈگۈرۈپ كەپتۇ - دە:

گەنسرىمە، بۇ يەردە مەن بار، - دەپتۇ.

قورۇق

رەڭگى ئۆچكەن ياشلىق جىجىۋەتكەن سىزىقلار.

قوش جىنسلىقلار مۇھەببىتى

1. مېۋىسى بولمايدىغان ئىش ئۈچۈن قۇۋۋىتىنى خورىتىش.

2. ئۆزىنى «مۇقەددەس پاكلىق» دەپ ئاتىۋالغان ناپاكلىق.

قوشنا

1. ئىجتىمائىي پاراۋانلىق مۇئامىلىسىدىن بەھرىمەن بولىدىغان،

ئەمما ئومۇمنىڭ ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلمەيدىغان ئادەم.

2. بۇ تەڭرىنىڭ ئەمرى بويىچە ئۆزىمىزنى ياخشى كۆرگەندەك ياخشى

كۆرۈشىمىز زۆرۈر بولغان ئادەم. لېكىن، ئۇنىڭ قىلغان - ئەتكەنلىرى

قەسەم سۆزى

مۇبادا مېنىڭ تۆلەشكە قۇربۇم يەتمەسە، سەن چوقۇم تەڭرىدىن تۆلە.
تەۋالايىسەن.

قەغەز

1. بىر پارچە ئاق قەغەزنىڭ يۈكى بولمايدۇ، ئۇنىڭغا ئەڭ يېڭى،
ئەڭ چىرايلىق خەتلەرنى، ئەڭ چىرايلىق رەسىملەرنى سىزغىلى بولىدۇ.
قەغەز يېزىق ۋە رەقەملەرنىڭ بېسىمىدىن باشقا ھېچقانداق مەسئۇلىيەتنى
ئۈستىگە ئالمايدۇ. شەرقلىقلەر قەغەزنى كەشىپ قىلغان، شۇڭا شەرقلىق-
لەر ئەڭ مەسئۇلىيەتسىز كىشىلەر. ئۇلار قەغەز يۈزىنى ئادەم چۈشەنمەيدۇ-
غان شېئىرلار بىلەن تولدۇرۇۋېتىدۇ.

2. مەدەنىي جەمئىيەتنىڭ شاپائەتچىسى - پۇل چېكى، پۇل، دىپلوم
ۋە ھاكازالار.

قەلەم

1. نادانلارنىڭ ھاسسى. ئۇنىڭ ساختىپەزلىكىگە قايىل بولمايدىغان
كىم بار؟ ئۇ خالىغان ۋاقىتتا ئادەمنىڭ ئۈچەي - باغرىنى ئوڭ - تەتۈر
قىلىۋېتەلەيدىغان ئۆتكۈر تىغ.

2. ئۇ كۆپ خىل ئىشلىتىلىدىغان تىل، قەغەز زاۋۇتىغا قان يەتكۈ-
زۈپ بېرىدىغان لالما ئىت.

3. شەمشەردىنمۇ ئۆتكۈر قورال.

قەھرىمان

1. قەھرىمانلىقنى يەتكۈچە كۆرۈپ تويغان تاماشىبىن: بىر پىرىنسىپ-
نى تۇتۇۋالسا يۈزسىزلىك قىلالايدىغان ئەر، ساختىپەز گۇۋاھچى ۋە باشقىد-
لارغا زىيانكەشلىك قىلىشقا جۈرئەت قىلالايدىغان قاتىل.

2. ئىت بىلەن مايۇنلار ئاللىبۇرۇن قىلىپ باققان تەۋەككۈلچىلىكنى
قىلىپ مېدال ئالغان ئادەم.

ياردەم تەلەپ قىلىش

بىرىنچى دۇنيا ئۇرۇشىدا بىر پۈتۈندىن ئايرىلغان بىر قەھرىمان يالغان
پۇتنى سۆرگىنىچە بىر ئىشكنى چېكىپتىكەن، بىر ئايال چىقىپتۇ.

قول تۇتۇشۇش

1. سىپايلىكنىڭ كۈچ سىنىشى. پۇت تېپىشىنىڭ ئالدىنقى مۇزىكىسى.

2. مەخپىي سودا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان قول ئىشارىتى.

3. «ئەگەر قول ئۇزاتقاندىن، بۇنىڭ كەينىگە ساپ مۇھەببەت يوشۇرۇنغان.» بۇ گەپ ئاللىقاچان كونا گەپ بولۇپ قالدى.

خاتىرجەملىك تۇيغۇسى

بىر ئەر ساياھەتچى دوختۇرخانىدا يېتىپ قاپتۇ. ئۇزۇن ئۆتمەي، بەدەن تېمپېراتۇرىسىنى ئۆلچەيدىغان چىرايلىق بىر سېستىرا ياناققا كىرىپتۇ.

ساياھەتچى: مەن جىددەيلىشىپ كېتىۋاتىمەن، قوللىرىمنى تۇتۇپ تۇرغان بولسام خاتىرجەم بولۇپ قالغان بولاتتىم.

سېستىرا: بولدى، يەنىلا سىزنىڭ قوللىرىمنى مېنىڭ تۇتقىنىم تۈزۈك. بۇنداق بولغاندا، مەن خاتىرجەم ھالدا سىزنىڭ تومۇرلىرىنى تۇتالايمەن.

قولغا ئېلىنىش

1. بىرىنچى قېتىم قولغا ئېلىنغاندا، كىشىلەر سېنى ئۆز پىكرىدە

چىڭ تۇرغان ئادەم سۈپىتىدە قوبۇل قىلىشى مۇمكىن. كېيىنكىگە ئېرىش

شىپ، شۇ كۈنى ئىككىنچى قېتىم قولغا ئېلىنساڭ، ئۇلار سېنى قولغا

ئېلىنىشنى ئۈمىد قىلىدىغان، رېئاللىقتىن ئۆزىنى قاچۇرماقچى بولغان

ساختىپەز، دەپ قارايدۇ. تۈرمە سېنى تېخىمۇ جەلپ قىلىشى مۇمكىن،

چۈنكى ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ دېرىزىسىدىن سىرتقا قارىغىلى بولىدۇ.

2. قولغا ئېلىنغانلارنىڭ بىرىنچى گۇناھى - ئۇلارنىڭ تۇتۇلۇپ

قالغانلىقىدا.

قولياغلىق

1. بىر پارچە تۆت چاسا يىپەك ياكى كاناپ رەخت بولۇپ، ئوسال

ئەھۋالغا چۈشۈپ قالدىغان سورۇنلاردا كىشىلەر يۈزىنى توسۇش ياكى

ئېرتىش ئۈچۈن ئىشلىتىدۇ. بولۇپمۇ ماتەم مۇراسىملىرىدا ياش تۆككەن

ھەر خىل ئاماللار بىلەن بىزنى تەڭرىنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىشقا مەجبۇرلاپ تۇرىدۇ.

3. كەچتە نېمە يەيدىغانلىقىمىزنى ئۆيىمىزدىكىلەردىنمۇ ئېنىقراق بىلىدىغان ئادەم.

4. كۈلكە قاپلىغان چىرايى بىلەن ھەسەتخورلۇقنى ئىپادىلەيدىغان ئادەم.

5. كۆز، كۆز، كۆز. كۆز، كۆز، كۆز.

ئەڭ ئېنىق

بىر جۈپ ئەر - خوتۇن قاتتىق ئۇرۇشۇۋاتقاندا، قوشنىسى كىرىپ نەسىھەت قىپتۇ:

- بولدى، ئۇرۇشماڭلار، ئۇز ئارا چۈشەندۈرسەڭلارلا بولىمىدۇ! ئۇ - زۇمىنىڭكى راست دەپ تۇرۇۋالغان بىلەن ئىش پۈتمەيدۇ، ھەر كىمنىڭ ئۆزىگە لايىق سەۋەبى بولىدۇ. بۇ ماڭا ئەڭ ئېنىق، چۈنكى مەن باشتىن تارتىپ ئاڭلاپ تۇردۇم.

تېخى تونۇشمىغان تۇرسام

سېمىس خانىمنىڭ قوشنىسى ۋاپات بولۇپ كەتكەندىن كېيىن ئۇ ئۆيگە بىر جۈپ ياش ئەر - خوتۇن كۆچۈپ كەلگەنىدى. سېمىس خانىم ئۇلارنىڭ ئىش - ھەرىكىتىنى بىر نەچچە كۈن كۆزەتكەندىن كېيىن ئېرىگە دەيدى: - بارىن، ئۇدۇلىمىزدىكى ئۆيگە كۆچۈپ كەلگەن ئەر كىشى ئەتىگەندە ئىشقا ماڭغاندا، كەچقۇرۇن قايتىپ كەلگەندە خوتۇننى سۆيۈپ قويدىكەن، سەنمۇ شۇنداق قىلساڭ بولمامدۇ؟

- مەن تېخى ئۇ ئايال بىلەن تونۇشمىغان تۇرسام.

قوشۇلۇش

باشقىلارنىڭ بىزنىڭكى بىلەن ئوخشاش تەرەپلىرىگە خۇش مۇئامىلە قىلماق.

قول

بۇ ئادەم بىلىكىنىڭ ئۇچىغا ئورنىتىلغان بىر خىل ئەپچىل ئەسۋاب بولۇپ، پات - پات باشقا ئادەملەرنىڭ يانچۇقىغا كىرىپ تۇرىدۇ.

ب: چۈنكى، تاماكا چېكىشىم بىلەنلا ئايالىم قۇلاق نۆۋىمىدە غوتۇلداشقا باشلايدۇ.

قۇلاقنى يوپۇرۇۋېلىش
بۇ بىر خىل دىققەتنى بۇراش ماھارىتى بولۇپ، مەخسۇس ھەسەتخور-
لۇققا، ئۆچمەنلىككە ۋە پىتىنە - ئىغۋالارغا تاقابىل تۇرىدۇ.

قۇياش
ئاددىي پۇقرالارنىڭ ئەڭ جاراڭلىق كەيپىياتى. ئىنسانىيەتنىڭ ۋەسالى-
غا يېتىشنى ئارزۇ قىلىپ كەلگەن كونا ئاشنىسى.
قۇياش نۇرى

كىشىلەر ھاۋا ئوچۇق چاغلاردا دىققەت قىلمايدىغان، قاراڭغۇلۇق ئەت-
راپنى قاپلىغاندا تىلەيدىغان كېرەكسىز بۇيۇم.
قۇيرۇق

1. ھايۋان ئومۇرتقىسىنىڭ بىر قىسمى بولۇپ، ئۇ ئاللىقاچان تەبىئىي
چەكلىمىسىدىن ھالقىپ، ئۆزىگە مەنسۇپ بىر دۇنيادا مۇستەقىل مەۋجۇت
بولۇپ تۇرىدىغان بولۇپ قالدى. ئانىنىڭ قورسىقىدىكىدىن باشقا چاغدا
ئادەمنىڭ قۇيرۇقى بولمايدۇ. بىر تال قۇيرۇقنىڭ كەم بولۇشى ئادەمدە
بىمالال بولالماسلىق تۇيغۇسىنى بېرىدۇ. ئەرلەرنىڭ فراكى ۋە ئاياللارنىڭ
ئۇزۇن كۆڭلەكلىرى بۇ نۇقتىنى ئىسپاتلىدى. ئۇلارنىڭ ئۇزۇن قۇيرۇق-
نى، بەلكى بۇرۇن راستتىنلا ئۇزۇن قۇيرۇقى بار بولغان قىسمىنى زىننەت-
لەشكە خۇمارىنىڭ بارلىقىمۇ بۇ نۇقتىنى ئىسپاتلاپ بېرىدۇ. بۇنداق خۇمار
ئاياللارنىڭ ۋۇجۇدىدا ئەڭ ئېنىق ئىپادىلىنىدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەجدادلى-
رىغا بولغان ھېسسىياتى ئەڭ كۈچلۈك، شۇنداقلا ئۇزۇن مەزگىللىك
بولدۇ.

2. ئەر كىشى.

قېچىش
قېچىش - مەخپىي ھالدا ئايرىلىش.

قاچقان ئادەم سىرلىق سارايعا كىرىۋالمايدۇ، چۈنكى دۇنيانىڭ ئۆزى
بىر سىرلىق ساراي. قېچىش دەل ئۆزىنى ئىسكەنجىگە ئېلىپ، ھازىرقى

قىياپەتكە كىرىۋېلىشتا ئىشلىتىشكە ئەڭ مۇۋاپىق كېلىدۇ. 2. ياش سۇمۇرۇش ئەسۋابى.

قوي

ئەخمەقلىقدىن «مە» لا دەيدىغان ھايۋان. ئەخمەق بولمىسا، سەركە-لىكىنىمۇ «مە» لا دەپ ئۆچكىگە بېرىۋېتەرمىدى.

قۇچاقلىشىش. ئەمەل قىلىش. ئەمەل قىلىش. ئەمەل قىلىش.

ئىتتىپاقلىق - كۈچ. بىزنىڭ پىرىنسىپىمىز - مەيدىنى مەيدىگە يې-

قىش، ئارىدىن جاھاننى كۆيدۈرگۈدەك بولمىسىمۇ، تاماكا تۇتاشتۇرغۇدەك

ئوت چىقىرىش.

قۇرۇق خىيال

ھەقسىز كىنو.

تەسەۋۋۇر قىلىش ئىقتىدارى.

ئانكىت دېگەننى قالايمىقان تولدۇرۇشقا بولمايدۇ. سەن ئون يىل

ئىشلىدىم، دەپ تولدۇرۇپسەن، بۇ يالغان سۆزلىگەنلىك ئەمەسمۇ؟

- لېكىن، سىلەر ئىشچى قوبۇل قىلىش ئېلانلىرىغا: «تەسەۋۋۇر

قىلىش ئىقتىدارى مول بولۇشى كېرەك» دەپ يېزىپسەن. ئەمەسمۇ!

قۇش.

زېمىن بىلەن ئاسماننىڭ، ئادەم بىلەن ئىلاھنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى پە-

لەمپەي بولۇپ، بىز ئەڭ ئېگىزدىكى جانلىقلارنىڭ بەزىدە ناخشا ئېيتىۋاتقاندا-

لىقىنى، بەزىدە قارغاۋاتقانلىقىنى، بەزىدە سۈكۈتتە قالغانلىقىنى ئۆز كۆزد-

مىز بىلەن كۆرەلەيمىز.

قۇلاق.

1. ھەر قانداق ئادەم ئاڭلىيالمىدىغان بىر خىل ئاۋاز.

2. بەدەننىڭ كۆزەينەك تاقاشقا ئىشلىتىدىغان ئەزاسى.

تەسىرات

ئالەم: تاماكا چەكسەك قايسى ئەزايىڭغا تەسىرى چوڭ بولىدىكەن؟

ب: قولىمغا.

ئالەم: قانداق دەيسەن؟

شۇپ قېلىپ، ئاغزىغا كەلگەننى دەۋىرىپتۇ. بىر چاغدا، ئەر بىردىنلا توختاپ:

- سەن شۇنچە تىللىدىڭ، لېكىن ئاپامنىڭ بىرەر ئېغىز يامان گېپىنى قىلمىدىڭغۇ؟ - دەپ سورايتۇ.

- ئەلۋەتتە، راستىنى ئېيتسام، مېنىڭ قېينام سېنىڭ قېينانامدىن ياخشى - دە!

كېلىننى خورلاش

كېلىننى خورلاش بىلەن نام چىقارغان بىر ئايال بار ئىكەن. بىر كۈنى، ئوغلى بىر ئۇقتۇرۇشنى كۆتۈرۈپ كەپتۇ.

- ئۇقتۇرۇشتا نېمە دەپتۇ؟ - دەپ سورايتۇ ئانا.

- مەھەللە كومىتېتىنىڭ ئۇقتۇرۇشى ئىكەن، مەھەللىمىزدە كېلىننى خورلايدىغان ئىككىيلەن بار، كۆپچىلىك دىققەت قىلىپ قويۇڭلار،

دەپتۇ.

ئانا سەل ئويلىنىۋېلىپ سورايتۇ:

- يەنە بىرى كىمكەن؟

قىرغىن قىلىش ئورۇننى بوش قالدۇرۇش ۋەقەسىنى پەيدا قىلىش، ئەمما ۋارىسىنى كۆرسەتمەسلىك.

قىزلىق پەيدا قىلىش ۋەقەسىنى پەيدا قىلىش.

1. ئادەم بەدىنىدىكى شېئىر.

2. يىگىتلەرنى يېرىم - ياتا چۈشەنگەن قىزلار يىگىتلەرگە ئۆمۈرلۈك ھەمراھ بولالايدۇ؛ يىگىتلەرنى پۈتۈنلەي چۈشەنگەن قىزلار ئاخىرىدا قېرى

قىز بولۇپ قالدۇ.

قىز قولدىشى

1. تويى بولۇۋاتقان يىگىتنىڭ نەزىرىدىكى ئەڭ چىرايلىق ئايال.

2. يېڭى كېلىننى چىرايلىق كۆرسىتىدىغان ھەمراھ بۇيۇم.

قىزغىنلىق

1. بۇ قارىغۇ مۇھەببەتنىڭ ئەڭ يارقىن بەلگىسى.

تۈزۈم ۋە قانۇننى ئۆزىگە يېقىنلىشىشقا ئامالسىز قىلىپ قويدۇ.

قېزا

ئادەمنى خىجىل قىلىدىغان، ئىنچىكە ۋە ئۇزۇن، قىزىل رەڭلىك، مەزىزلىك يېمەكلىك.

قېينانا

1. بۇ خوتۇندىن قالسىلا ئەر كىشىنىڭ بېشىنى ئەڭ ئاغرىتىدىغان ئايال. بۇمۇ نۇرغۇن ئەرلەرنىڭ قايتا توي قىلىشنى خالمايدىغانلىقىنىڭ بىر سەۋەبى. چۈنكى، ھېچكىممۇ ئىككى قېينانىنىڭ قىيىنىشىغا بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ.

2. كېلىن بولۇپ قېينانىسى بىلەن تاكالاشقاندا قېينانىسىنىڭ سۆزىنى ئورۇنسىزدەك ھېس قىلىدۇ؛ ئۆزى قېينانا بولۇپ، كېلىنى بىلەن تاكالاشقاندا، كېلىنىنىڭ سۆزىنى ئورۇنسىزدەك ھېس قىلىدۇ.

3. بەدبەشىرە، كۆزى كىچىك ئايال.

3. بىرگە ئۆتمەكنىڭ تەسلىكىدىن «قىيىن» ئانا بولۇپ قالغان.

ئەگەر ئاسان بولغان بولسا «ئاسان» ئانا بولغان بولاتتى.

بىر ۋاپادار يىگىت ئانىسى نېمە دەپمە شۇنى قىلىدىكەن. ئانىسى دائىم:

«ئايالىڭ ھېچنېمىنى بىلمەيدىكەنەي، ئايالىڭ بەك ھۇرۇن ئىكەنەي، ئايال

لىڭ ۋاپادار ئەمەسكەنەي...» دەپ ئاغرىنىدىكەن. شۇنىڭ بىلەن يىگىت

كەينى - كەينىدىن ئايالىنى ئالماشتۇرۇپ بېرىپتۇ. ئاخىرىدا ئالغان ئايالىدىن

ئانىسى قۇسۇر تاپالماپتۇ. بۇنىڭدىن يىگىتمۇ كۆڭلىدە خۇش بولۇپ كېتىپ-

تۇ. ئويلىمىغاندا، ئانىسى ئۇنىڭغا: «ئوغلۇم، بۇ ئايالىڭنىمۇ قوغلىۋەت»

دەپتۇ.

يىگىت: نېمىشقا ئەمدى؟!

ئانا: نېمىشقا بولاتتى! مېنىڭ ئاغرىنغۇدەك ئىمكانىيىتىم قالمىغانلىق.

قىنى كۆرمەيۋاتامسەن؟

سېنىڭ ئايالىڭ

بىر جۈپ ياش ئەر - خوتۇن ئاۋۋال تەگمىشپ، كېيىن قاتتىق ئۇرۇ-

توغۇلغان كۈن

كېچە سائەت ئىككى بولغاندا تېلېفون جىرىڭلاپ كېتىپتۇ. قاتتىق ئۇخلاۋاتقان يىگىت چۆچۈپ ئويغىنىپ تۈرۈپكىنى ئالغانىكەن، ئانىسىنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپتۇ:

- ئوغلۇم، توغۇلغان كۈنۈڭگە مۇبارەك بولسۇن!
- رەھمەت، بىراق بۇنچە كەچتە مېنى ئويغىتىۋەتكىنىڭىز نېمىسى؟
- لېكىن، سەنمۇ مېنى بۇنىڭدىن ئوتتۇز يىل ئىلگىرى دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ئويغىتىۋەتكەندىك - دە! ...

قىستۇرما رەسىم

1. بۇرمىلىنىشنىڭ ئەڭ يۇقىرى پەللىسى.
2. ساۋاتسىز ياشلار ئىستېمال قىلىدىغان قىيىملىق شاكىلات.
ئۇنداق بولسا سىزىڭ بېرىڭ

بىر قىزنىڭ ئۇياتلىق يېرى جاراھەتلىنىپ قاپتۇ. جىددىيلەشكەن ئاتا-ئانىسى دوختۇر چاقىرىپتۇ. بىراق قىز:

- باشقىلارغا كۆرسەتكۈچە ئۇلۇۋالغىنىم ياخشى! - دەپ تۇرۇۋاپتۇ.
- جاراھەتلەنگەن جاينى كۆرمىگۈچە داۋالغىلى بولمايدۇ، - دەپتۇ دوختۇر ئامال قىلالماي، - ئۇنداق بولسا سىز رەسىمنى سىزىڭ بېرىڭ. قىلتاق

قابىلىيەتسىزلەر ھامان باشقىلارنىڭ قىلتىقىغا چۈشىدۇ، قابىلىيەتلىكلەر باشقىلارنى قىلتاققا چۈشۈرىدۇ.

سەمىمىي يالغانچىلىق

ياشاغان ئىككى دوست پاراڭلىشىپ قاپتۇ.

- بۇ يىل يەتمىش ياشقا كىردىم، لېكىن ئون توققۇز ياشلىق بىر قىز ماڭا كۆيۈپ قاپتۇ. ھازىر مېنىڭ بايلىقىمۇ ئاز ئەمەس، ئەگەر ياشراق بولغان بولسام، ئۇنىڭغا توي قىلىش تەكلىپىنى قويغان بولاتتىم.
- راست يېشىڭنى ئېيتساڭچۇ؟

- ئەللىك ياش دەسەم قانداق بولار؟
- بولمايدۇ، راستتىنلا بۇ قىز بىلەن توي قىلىش خىيالىڭ بولسا،

2. بۇ ياشلار دائىم گىرىپتار بولۇپ تۇرىدىغان بىر خىل كېسەل.
گىرىپتار بولغۇچىلارغا ئاز مىقداردا پۇشايما دورىسىنى ئىچۈرۈپ، سىر-
تىدىن تەجرىبە دورىسىنى سۈرۈپ بەرسە شىپا تاپالايدۇ.

قىزىقچى ئارتىس

1. مايلامچى ئورانگوتان.

2. ھاماقەتلەر پۈۋلەپ ئوينايدىغان چالغۇ.

قىزىققۇچى

تۇغۇلۇشىدىنلا نورمال ئادەم بولۇشقا ھۇرۇنلۇق قىلىدىغان دورامچى؛

تەسەۋۋۇر كۈچى يېتەرسىز بولغان نادان.

قىزىقمىش

چۈشىنىش ۋە ئالماشتۇرۇشى يېتەرسىز بولغان ھازىرقى زامان كىشى-
لىرىنىڭ باشقىلارنىڭ خۇسۇسىي مەخپىيەتلىكلىرىگە بولغان قاتتىق تەشنا-
لىقى.

قىزىل كىرىپت جەمئىيىتى

شەرق بىلەن غەرب، شىمال بىلەن جەنۇب ئۆزئارا كېسىشكەن ئىككى
قانلىق يولدا، كىشىلەرنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن پايىپتەك بولۇپ
يۈرىدىغان دۇنياۋى تەشكىلات.

قىساس ئېلىش

ئەگەر ئىت سىزنى چىشلەگەن بولسا، سىزمۇ ئىتنى چىشلىسىڭىز
بولدۇ.

قول بىلەن پۈتتىڭ تالاش - تارتىشى

قول: مەن ئەڭ مۇھىم، مەن بولمىسام تىجارەت قىلغىلى بولمايدۇ.

پۇت: مەن ئەڭ مۇھىم! مەن بولمىسام تىجارەت قىلغىلى بارغىلى

بولمايدۇ!

قول: مەن يېمەكلىكنى ئېغىزغا سېلىپ، ھاياتلىقنىڭ داۋاملىشىشىغا

كاپالەتلىك قىلىمەن!

پۇت: بوپتۇ ئەمەس، كېلەر قېتىم نىجاستكە دەسسەۋالدىغان چاغدا،

ئۆزۈڭ دەسسە!

قىممەت

بۇ بىر خىل ئۆزگىرىشچان مىقدار. خوتۇننىڭ نەزىرىدە ئېرى ئازراق. مۇ ئەر زىگۈدەك يېرى يوق بىر يارىماس، لېكىن ئېرى قاتناش ھادىسىسىگە ئۇچراپ ئۆلۈپ كەتكۈدەك بولسا، شۇ ھامان ئۇنىڭ قىممىتى نەچچە يۈز ھەسسىلەپ ئۆسۈپ، ئىككى يۈز مىڭ ئامېرىكا دوللىرىغا ياراپ قالىدۇ.

قىياپەت

چىرايلىقلارنى تېخىمۇ گۈزەللەشتۈرىدىغان، بەتبەشىرىلەرنى تېخىمۇ سەتلەشتۈرىدىغان سخىما.

ئەخەلەت

سەھرادىن كەلگەن بىر بالا باققۇچى ئەخەلەت دۆۋىسىدىكى ئۆزى زادىلا كۆرۈپ باقمىغان ھەر خىل قىممەت باھالىق مېۋىلەرنى كۆرۈپ بىر سۇلياۋ خالتىغا قاچىلاشقا باشلاپتۇ. بىرى سوراپتۇ:

- بۇ نەرسىلەرنى قاچىلاپ نېمە قىلىسەن؟
- يۇرتۇمغا ئېلىپ كېتىمەن؟
- ئەپكېتىپ نېمە قىلىسەن؟
- ئۇ يەردىكى ئەخەلەتلەر بۇنداق چىرايلىق ئەمەس.

قىياس

1. ئارزۇ قىلغان تارازىدا ھەر خىل ئىمكانىيەتلەرنى جىڭلاپ بېقىش.
2. ئايالنىڭ ئېرىگە قارىتا ئېلىپ بارىدىغان زور ھەرىكەت مىقدارىغا ئىگە زېھنىي پائالىيىتى.

گويى مىجارسى

مېھمانخانا دىرېكتورى: ئاۋۇ كىشىگە ھەشەمەتلىك ياتاقنىڭ بېلىتىنى كېسىپ بەردىڭ، پۇلىغا چىقىش قىلالامدىكەن؟
مۇلازىم: خاتىرجەم بولۇڭ، ئۇ ياشىنىپ قالغان، بەتبەشىرە ئادەم بولغىنى بىلەن ئۇ باشلاپ كەلگەن قىز ھەم ياش، ھەم چىرايلىق ئىكەن.

قىيامەت كۈنى

كارىۋاتتا ياتقان ئىككى كىشىنىڭ ئۈستىگە يوتقان ئەمەس، بىر قەۋەت نېپىز قىروۋنى يېپىنغان ۋاقتى.

يېشىڭنى ئاز دېگەندىمۇ سەكسەن دېيىشنىڭ كېرەك.

قىلىچ

بۇ ھەربىيلەر ئىشلىتىدىغان بىر خىل ئۇزۇن پىچاق. ياپون ئەسكەر-لىرى بۇرۇن ئۇنى كەڭ كۆلەمدە كۆز - كۆز قىلغانىدى. ئۇلار بۇنىڭ بىلەن باشقىلارنى ئۆلتۈرۈپلا قالماي، يەنە ئۆزلىرىنىڭ قورسىقىنىمۇ يارغان. قىلىچ ئۆلگەنلەرنى ئۆلتۈرۈشكە ئەڭ مۇۋاپىق كېلىدۇ.

قىمار

1. توي قىلىش.

2. زىيان تارتىشتىن بۇرۇنقى تەييارلىق.

3. سوۋغا قىلىدىغىنى - ئۈمىد، ئېلىپ كېتىدىغىنى - سىزنىڭ

پۇلىڭىز.

ھەل قىلىش چارىسى

بىر قىمارۋاز ئادەتتىكىدىن بالدۇرراق قايتىپ كەلگەندە، ئايالى بىر

ئەر بىلەن پەيزى قىلىۋاتقۇدەك. ھېلىقى ئەر قىمارۋازنى كۆرۈپ چۆچۈپ

كېتىپتۇ، ئەمما دەرھال ئۆزىنى تۇتۇۋېلىپ دەپتۇ:

- ئايالىڭ بىلەن مەن بىر - بىرىمىزنى ياخشى كۆرىمىز. ئەخلاق

دېگەن بىلەن ھېسسىيات سىغىشالمايدۇ. ئىككىيلەن قارتا بىلەن بۇ ئىشنى

ھەل قىلايلى. ئۇتتۇرسام، مەن كېتىمەن، ئۇتسام، سەن نىكاھتىن ئاجرى-

شىسەن، قانداق دەيسەن؟

- بولىدۇ، لېكىن قىمارنىڭ قىزمىراق بولۇشى ئۈچۈن ھەر بىرىمىز

يەنە يۈز يۈەندىن تىكسەك قانداق؟

توغۇتتىن كېيىن ئۆلۈپ كېتىش

بىر قىمارۋاز ئۆيىدىن مىڭ فرانك ئاچىقىپ كېتىپ، بىر نەچچە

سائەتتىن كېيىن قايتىپ كەپتۇ.

- پۇللار تۇغدىمۇ؟ - دەپ سوراپتۇ خوتۇنى.

- تۇغدى، تۇغدى، - دەپتۇ قىمارۋاز يانچۇقىدىن ئەللىك فرانكىلىق

پۇلدىن ئىككىنى چىقىرىپ يىغلامسىراپ، - بىراق، بەختكە قارشى ئۇلار-

نىڭ ئانىسى ئۆلۈپ كەتتى.

2. قەلەملىرىدىن گىرىم بۇيۇملىرى كۆپ خىزمەتچى.
3. تېلېفون خاتىرىسىنى ئەڭ كۆپ ساقلىغۇچى.
4. لېدىر خانىمىنىڭ دۈشمىنى.

چارچاش

بىر شىركەتنىڭ ئوتتۇرا ياشلىق لېدىرى دوختۇرغا دەپتۇ:

- يېقىندىن بۇيان بەك ھارغىنلىق ھېس قىلىۋاتىمەن، كەيپىياتىمۇ ئوسال. لېكىن تازا ئويلاپ باقسام، بىرەر چاتاق باردەكمۇ قىلمايدۇ. - قارىغاندا بۇ ئەھۋال ھەددىدىن زىيادە چارچاشتىن كېلىپ چىققاندىك قىلدۇ. پائالىيەتلەرنى ئازايتىپ باقسىڭىز بولارمىكىن. - بەزىدە مەنمۇ شۇنداق ئويلاپ قالىمەن، بىراق ھېلىقى كاتىپنى ئىشتىن بوشىتىۋەتسەم بولارمۇ ياكى ئايالىم بىلەن ئاجرىشىپ كەتسەم بولارمۇ دېگەن مەسىلىدە بىر قارازغا كېلەلمەيۋاتىمەن.

كارىۋات

1. ھەر - خوتۇن ئورتاق ئىشلىتىدىغان كارىۋات - نىكاھنىڭ تەزىيە سۈپىسى. ئۇلار بۇ كارىۋات ئۈستىدە ئۆزئارا قۇربان بېرىشىدۇ؛ ھەر ئىككىسىنىڭ ئۇخلىشى قىيىن بولىدۇ، بىرەيلەننىڭ نەپەس تاۋۇشى يەنە بىرىنىڭ ئۇيقۇسىغا تەسىر يەتكۈزىدۇ؛ ئىككىيلەن تولا ئۆرۈلۈپ، ئارىسىدا بىر پارچە چوڭ بوشلۇق پەيدا قىلىدۇ. بىرەيلەن يالغاندىن ئۇخلىغان قىياپەتكە كىرىۋېلىپ، يەنە بىرەيلەننى خاتىرجەم ئۇخلاش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ئۇيان - بۇيان ئۆرۈلۈشكىمۇ جۈرئەت قىلالمايدۇ. ئەپسۇسكى، بۇ چاغدا يەنە بىرىمۇ يالغاندىن ئۇخلىغان قىياپەتكە كىرىۋالغان بولىدۇ.

2. نىكاھتىن ئاجرىشىشنىڭ سەۋەبى. ئۇنىڭ ئىسمى ئىككى پارچە كالا

بۇرىندىن يېتىلىسا مېڭىپ، بارلىقىنى ئىنسانغا يېغىشلىۋەتكەنلىكى ئۈچۈن دۆتلەرنىڭ سىمۋولى بولۇپ قالغان-ھايۋان. كالا

كالبۇك يات جىنىسلىقلارغا ئىسسىق ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن يارىتىلغان ئەزا.

ك

كاپالەتنامە

بۇ زاۋۇت تەرەپنىڭ ۋەدىسى بولۇپ، ئۆز مەسئۇلاتىنىڭ رەبوتىغا كاپالەتلىك قىلىش مەزگىلىدە چاتاق چىقمايدىغانلىقىغا قارىتا ئېيتىلىدۇ.

كاپىتال

ئەرلەرنىڭ جىسمانىي قۇۋۋىتى، ئاياللارنىڭ زىلۋالىقى. «كاپىتال» بىلەن «ئەمگەك»

- دادا، «كاپىتال»، «ئەمگەك» دېگەن ئاتالغۇلارنى چۈشەندۈرۈپ قويۇڭا.

- ئەگەر قوشنىلاردىن يۈز سوم قەرز ئالغان بولسام، مەن «كاپىتال» بولغان بولىمەن. ئەگەر ئۇلار بۇ پۇلنى قايتۇرۇۋالماقچى بولىدىكەن، چوقۇم «ئەمگەك» قىلىشىغا توغرا كېلىدۇ.

كاپىتالىزم

ئىلگىرى، ئۇ گۈزەللىكتە تەڭداشسىز بولغان. بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە، ئۇ ھەممە يەرنى قاپلاپ، تۈرلۈك يېڭى ئېقىملارنىڭ نامەلۇم ئۇچار جىسىملىرىغا ھامىلىدار بولۇپ قالدى. ئۇ كىشىلەرنى ئوغرىلىۋالدىمۇ ياكى كىشىلەر ئۇنى ئوغرىلىۋالدىمۇ، زادىلا بىلگىلى بولمايدۇ. ئۇنىڭ تېنىنىڭ تۆت ئەتراپى كۆرۈنمەس تاملار بىلەن ئورالغان زىنداندا ئۈزلۈكسىز پارچە-لىنىۋاتقانلىقىنىلا كۆرگىلى بولىدۇ. سىز ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ قايسى قىسمىغا قول تەككۈزسىڭىز، قوللىڭىزغا قىزىل رەقەمدىن باشقا نەرسە زادىلا ئۇرۇنمايدۇ.

كاتىپ

1. چاي دەملەپ بەرگۈچىنىڭ چىرايلىق ئاتىلىشى.

ئۇلار بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ بىلىدىغان ئىشلىرىنى سىزمۇ بىلمەيسىز،
كالىندار ۋاقتىتىن ئۆزگەرگەن قەغەز.

كەچلىك زىياپەت
1. غىزالىنىدىغان ۋە ئىشقۇزلىق قىلىدىغان كەچلىك ئولتۇرۇش.
بىرەر بۇزۇق ئايال قاتناشمىسا، ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكىدە بىر داڭلىق
ناخشىچى بولماي قالغاندەك بولۇپ قالىدۇ.

2. ئاياللارنىڭ يالغاچ دۈمبىسىنى كۆز - كۆز قىلىش رىغبىلىشى.
كەچۈرۈش

1. يەنە بىر قېتىم خاپا قىلىش ئۈچۈن قىلىنغان پىسخىك تەييارلىق.
2. جازانى بىكار قىلىپ، جىنايەتنى يېڭى ھاياتقا ئېرىشتۈرۈش. بۇ
ۋاپاغا جاپا قىلىپ قايتا جىنايەت ئۆتكۈزۈش ۋە جىنايەتنى كۆپەيتىشكە
قىزىقتۇرۇشتا ئىشلىتىلىدۇ.

كەچۈرۈم سوراڭ
كەچۈرۈم سوراڭ دېگەننىمىز كۆۋرۈكتىن ئۆتۈۋېلىپ كۆۋرۈكنى بۇ-
زۇۋېتىشتىن دېرەك بېرىدۇ.

كەسپىي كېسەل
1. يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلارنىڭ كاتىپلىرى دوختۇرخانىنىڭ
ئاياللار بۆلۈمىگە بېرىپ داۋالىتىدىغان كېسەل.

2. ئىپتىتىنى ساتىدىغان ئاياللار گىرىپتار بولىدىغان كېسەل.
3. ئومۇمنىڭ قەغەز ۋە كونۇپىرتى بىلەن خۇسۇسىي ئىش قىلىش
كېسلى.

كېچىكىش كېسلى

خوجايىن نىسەن نېمىشقا ئەتىگەنرەك ئىشقا كەلمەيسەن؟
ئىشچى: مېنىڭغۇ ئەتىگەن كەلگۈم بار ئىدى. بىراق دوختۇر بۇنى
كەسپىي كېسەل دەيدۇ.

خوجايىن: كېسەل؟ قانداق كېسەل؟
ئىشچى: ئارقىدىن بوران ئۇرۇپ تۇرمىسا كېچىكىدىغان كېسەل.

شۇنىمۇ سوراپ يۈرەمسىز

باغدا سۆيگىنى بىلەن كېتىۋاتقان يىگىت قىزدىن سورىدى:

- سىزنى سۆيۈپ قويايمۇ؟

قىز جاۋاب بەرمىدى.

- سىزنى سۆيۈپ قويايمۇ دەۋاتىمەن؟

قىز يەنىلا جاۋاب قايتۇرمىدى.

يىگىت: ھەي، پاك بولۇپ قالدىڭىزمۇ؟

قىز: سىزمۇ نېمانداق كالۋا، شۇنىمۇ سوراپ يۈرەمسىز؟! -

كالتەك توپ

چوڭلار كىيىمىنى مەينەت قىلىدىغان ئويۇن.

كالا

1. بۇ ئەخلاق - پەزىلەتسىز، جىنايەتسىز پەيدا قىلالايدىغان بىر خىل

شار جىسىم.

2. ئىدىيىمىزنى قاچىلاشقا ئىشلىتىلىدىغان قاچا، پەلسەپىدىكى «مەن

تەپەككۈر قىلغانلىقىم ئۈچۈن مەۋجۇتەن» دېگەن سۆز كالىنىڭ تەپەككۈر-

غا تايىنىپ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بېرىدۇ.

3. بۇ تەسەۋۋۇر قىلىشقا ئىشلىتىدىغان تەپەككۈر ئەسۋابىمىز بولۇپ،

مەلۇم نەرسىنى ئارزۇ قىلىدىغان ۋە مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشنى ئۈمىد

قىلىدىغان كىشىلەرنى پەرقلەندۈرۈپ تۇرىدۇ. ئىنتايىن باي بىر ئادەم ياكى

ئەمەلدىن ئامىتى كېلىپ قېلىپ ئۇدا نەچچە دەرىجە ئۆسكەن ئادەم كۆپىنچە

ھاللاردا كالىسى بەك تەرەققىي قىلىپ كەتكەنلىك تۈپەيلىدىن قوشنىلىرى-

نى ئۆزىنى قويغۇدەك يەر يوق بولۇشتەك ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويدىغان

ئادەم بولۇپ قالىدۇ. بىزنىڭ مەدەنىي جەمئىيىتىمىزنىڭ جۇمھۇرىيەت

سىياسىي تۈزۈلمىسى ئاستىدا، كىشىلەر كالىغا پەۋقۇلئادە شەرەپ ئاتا

قىلغان بولۇپ، ئۇنىڭ ئىشخانىنىڭ ھەر خىل ئاۋازىچىلىكلىرى بىلەن

مەشغۇل بولۇشنىڭ زۆرۈرىيىتى يوق.

كالۋا

«كالۋا» دەپ ئاتىلىدىغانلار شۇنداق كىشىلەركى، سىز بىلىدىغاننى

كەمتەرلىك

توشقاننىڭ بۇرىنى كۆرگەن چاغدىكى چىراي ئىپادىسى. كەمتەر بولماسلىق

ئۆزىنىڭ قىممىتىنى قاتتىق تونۇپ، باشقىلارنىڭ قىممىتىنى بولسا كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سېلىش.

ئىككى خىل مەنە

- دادا، مەن دائىم قول ئاستىڭدىكىلەر بىلەن ئۇچراشقاندا ئالدى بىلەن كۆرۈشۈپ، ئاندىن دولىسىغا شاپلاقلاپ قويدىكەنمەن، بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟

- قول ئېلىشىپ كۆرۈشكەنلىكىم كەمتەرلىكىم، دولىسىغا شاپلاقلاپ قويغىنىم گېپىمنى ئاڭلاپ تېخىمۇ ياۋاش بول، دېگىنىم. كلاسسىك

1. بوۋىسىنىڭ بوۋىسى.

2. مەدەنىيەتتە ئارقىدا قېلىشتىكى سەۋەب. كلاسسىك ئەسەر

1. تىزىپ قويۇلىدىغان، بىراق ئىشلىتىلمەيدىغان كىتاب. 2. ھەر قانداق كىشى ئوقۇپ بولۇشنى ئارزۇ قىلىدىغان، ئەمما ھېچكىم ئوقۇشنى خالىمايدىغان ئەسەر.

كوررېكتور كوررېكتور بۇ بىر قەبىھلىك قىلغۇچى بولۇپ، ئۇ سىزنىڭ ئەسىرىڭىزنى نابور-چىكلارنىڭ مالىماتىغا، چۈشىنىكسىز قىلىۋېتىشىگە رۇخسەت قىلىدۇ. شۇ ئۇسۇل ئارقىلىق سىزنىڭ زىيىنىڭىزنى تۆلەپ، ئەسىرىڭىزنى بىر دۆۋە بىلجىرلاشقا ئايلاندۇرۇپ قويدۇ. كوررېكتورلۇق ھەقىقەتلەرنىڭ كاسسىنى سۈرتىدىغان خىزمەت.

كولدۇرلىتىش

ئىنتايىن كۈلكىلىك بولغان ئالدامچىلىق، دۇنياغا ئەستايىدىل مۇئا-مىلە قىلماسلىقنىڭ ئاكتىپ چارىسى.

قىمىرلىما، مەن ساقچى

بىر كۈنى ئەزەلدىن ئوۋغا چىقىپ باقمىغان بىر ساقچى ئوۋغا چىقىپ-
تۇ. ئۇ ئورمانلىقنىڭ بىر يېرىگە يوشۇرۇنۇپ تۇرۇپتۇ. ئۇزۇن ئۆتمەي
بىر كېيىك پەيدا بولۇپتۇ. ساقچى ئۆزىنىڭ ئوۋغا چىققانلىقىنى ئۇنتۇپ،
ئورنىدىن سەكرەپ تۇرۇپتۇ. دە، ئاسمانغا قارىتىپ بىر پاي ئوق ئېتىپ
ۋارقىراپتۇ:

- قىمىرلىما، مەن ساقچى!

كەسىپ، ھۈنەر

1. ئۇ يۈرەك سوقۇپلا تۇرسا پۈتمىدىغان ئىش. ئاساسلىقى، كىشىلەرنى
چىشىنى چىشلەشكە ئۈندەپ تۇرىدۇ.

2. ئۇنى ئىگىلىۋالغانلار بىر ئۆمۈر مەردانە ياشايدۇ، ئۇنىڭغا سەل
قارىغانلار پېنىسىيىگە چىقىش بىلەنلا بىچارە بەندىگە ئايلىنىپ قالىدۇ.

كەسىپ ئەھلى

1. باشقىلارنىڭ ئازراقمۇ بىلەلمەسلىكىنىڭ ئۈستىگە ئەيىبلەشنى قو-
شۇپ قويۇشقا جۈرئەت قىلىدىغان ھاماقەت.

2. ئەگەر سىز، ھازىر سائەت قانچە بولدى، دەپ سورىسىڭىز، ئۇ
سىزگە سائەتنى قانداق ياسىغىلى بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرىدۇ.

كەشىپياتچى

چاق، پىشاك ۋە پورشىنى ئەپچىللىك بىلەن قۇراشتۇرالايدىغان،
شۇنداقلا مەدەنىيەتكە ئىشىنىدىغان ئادەم.

كەلكۈن

ئۆزىنىڭ كۆۈرۈكىدىنمۇ كەڭ دەريا.

كەلگۈسى

1. ھاياتلىقنىڭ يوشۇرۇن تەھدىتى. ھازىرنىڭ سودىمىسى.

2. بۇ باسقۇچلۇق ۋاقىت ئىچىدە، بىزنىڭ ئىشلىرىمىز گۈللەپ
ياشنايدۇ، بىزنىڭ دوستلىرىمىز سادىق، ئىشەنچلىك بولىدۇ، بىزنىڭ
بەختىمىز ھېچقانداق ئۇقسانىمىز بولىدۇ.

2. كىشىلىك ھاياتنىڭ ئامانەت كىنىشكىسىدىكى قالدۇق سومما.

پەرزەنتىگە بولغان سېغىنىشىنىڭ قانئىتى، سىز ئىنتىزار بولغان ئاشىنىنىڭ كېچىلىك كىمىسى. كۆتۈپخانا

1. مەركىزىي شەھەردىكى ئاسارەتتە.
  2. ھۈرۈن ئوقۇغۇچىلار ئۆيىدىن چىقىش ئالدىدا ئانا - ئانىلىرىغا ئېيتىدىغان كىنو خانىنىڭ باشقىچە ئاتىلىشى.
  3. ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۈگىدىشى، تاتلىق - تۈرۈم يېيىشى ئۈچۈن تەييارلاپ بېرىلگەن جامائەت مۇئەسسەسىسى.
- كۆچمەن

1. بۇ سايلام كومىتېتىدىكى خادىملارنىڭ بېشىنى ئاغرىتىدىغان ھېلى-قى بىر قىسىم سايلىغۇچىلار. بۇ چەت ئەللىك كۆچمەنلەر ۋە ئۇلارنىڭ پۇشتىلىرىنىڭ تەقى - تۇرقى ئوپئوخشاش بولغانلىقى سايلام بېلىتىگە مەسئۇل بۇ خادىملارغا ئىنتايىن زور قىيىنچىلىق ئېلىپ كېلىدۇ. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قايسىلىرىنىڭ پۇل ئالغانلىقىنى، قايسىلىرىنىڭ ئالما-خانلىقىنى پەرق ئېتىش تولىمۇ قىيىنغا چۈشىدۇ.

2. ياقا يۇرتتا تۇرۇشقا مەجبۇرلانغان ئادەم. ئۇلارنىڭ ئورتاق خىيالى چاقناپ تۇرغان شېرىن چۈشلەرنى يۇرتىدىكى نامراتلىق ئارىسىغا ئاپىرىپ كۆچۈرۈپ تىكىشتىن ئىبارەت.

3. بۇ خىل ئادەملەر ئۆزلىرى تۇغۇلۇپ ئۆسكەن ۋەتىنىگە بولغان مۇھەببىتىنى باشقا دۆلەتنىڭ تۇپرىقىدا يېتىشتۈرىدۇ، شۇنداقلا يەرلىك خەلققە ئۆز مىللىتىنىڭ ئەنئەنىۋى ئادەتلىرىنى قوبۇل قىلدۇرۇشقا ئۇرۇندۇ. تەبىئىكىي ئۇلار يەرلىكلەرنىڭ مەخسۇسى ۋە يەكلىشىگە ئۇچرايدۇ.

4. كاللىسى ئېچىلمىغان بىر خىل ئادەم بولۇپ، ئۇ بىر دۆلەتنى يەنە بىر دۆلەتتىن ياغشى، دەپ خاتا تونۇپ قالىدۇ.

كۆچۈرۈش

جانلىقلارنىڭ كۆپىيىشىنىڭ ئاددىي پرىنسىپى. ئىنسانلار دەل ئۆز ئارا كۆچۈرۈشتىن كەلگەن. كىم باشقىلارنىڭ كۆ-چۈرۈشىنى رەت قىلىدىكەن، شۇ كىشى ئالۋاستى. قولنىڭ ياكى پۇتنىڭ

كوللېكتىپ

كۆپچىلىك بىر خىل بەدەن تېمپېراتۇرىسىدىن ئورتاق ابھەرىمەن بولۇش، كوللېكتىپنىڭ ياخشى تەرىپى - مەغلۇبىيەتتىن كېيىن ئۇچرىغان مەسخىرە - كۈلكىلەرنى ئورتاق كۆتۈرۈشتە. بۇ يەردە ئۆزىڭنى يوشۇرۇپ قويسىڭىز، ئۆزىڭنى ئۆزىڭمۇ تاپالماي قالسىز. كوللېكتىپ ئاشخانا

ئورۇنلاش مەركىزىنىڭ باشقىچە ئاتىلىشى. كوللېكتىپ كومپوزىتور. بەش تال پولات سىم ئۈستىدە قۇمچاق ۋە پاقىلارنىڭ ئىچكى ئەزالىرىنى قۇرۇتىدىغان ئادەم. كوللېكتىپ كۆمبىدىيە. پەقەت باشقىلاردا يۈز بەرگەندىلا شۇ نام بىلەن ئاتىلىدىغان ئويۇن. كونا ئەسكەر

ئۇزاق مۇددەت ھەربىي مەجبۇرىيەت ئۆتىگەن، ئەمما دەرىجىسى ئۆسەلمىگەن ئادەم.

كونسۇل ئامېرىكا سىياسىيىسىدا، بۇ شۇنداق ئادەمنى كۆرسىتىدۇكى، ئۇ خەلقنىڭ ھىمايىسىگە ئېرىشىپ ئۆز دۆلىتىدە ۋەزىپە ئۆتەشكە ئامالسىز قالغان، شۇنىڭ بىلەن ھۆكۈمەت ئۇنىڭ ئامېرىكىدىن ئايرىلىشىنى ئالدىنقى شەرت قىلغان ھالدا ئۇنىڭغا بۇ خىزمەتنى بەرگەن. كونسېرۋانتىپ

ھازىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان جىنايەتلەرگە مەپتۇن بولغان بىر خىل سىياسىئون بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن ئەركىنلىك گۈرۈھىدىكىلەرنىڭ پەرقى ئەركىنلىك گۈرۈھىدىكىلەر باشقا بىر مۇنچە جىنايەتلەرنى ھازىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان جىنايەتلەرنىڭ ئورنىغا دەپسەنتىنى ئۈمىد قىلىدۇ. كونۋېرت

بۇ ھۆججەتلەرنىڭ جەسەت ساندۇقى، پارىنىڭ ئاددىي - ساددە كىيىمى، كەم تاپشۇرۇلمىغان باجنىڭ تالونى، ئاتا - ئانىنىڭ ساياھەتتىكى

يۈزىگە سۈرگەن مېيىنىمۇ تەكشۈرىدىغان ئادەم. **كۆز يېشى** چاناقتىن سىيىلمۇتقان تۈزلۈك پىكىر. كۆز يېشى بەزىدە قاتتىق قىرغىن قىلىش خاراكتېرىگە ئىگە خىمىيىلىك قورال بولالايدۇ. **كۆزەينەك**

1. كىشىلىك تۇرمۇشنى قىيپاش كۆرسىتىشكە ئۈرۈنىدىغان كۆز.
2. غۇۋالىق ئىچىدە گۈزەل كۆرۈنۈۋاتقان كىشىلىك ھاياتنى بىمەززە رېئاللىق ئىچىگە قايتۇرۇپ كېلىدىغان رەھىمسىز ئەسۋاب.

كۆزەينەك تاقاش بىر ئادەمنىڭ كۆزىگە كۆزەينەك تاقىشى. **بالا: بوۋا، سىز نېمىشقا كۆزەينەك تاقىسىز؟** بوۋاي: چۈنكى كۆزەينەك تاقىمىسام نەرسىلەرنى كۆرەلمەيمەن. **بالا: ئۇنداقتا قارىغۇلار نېمە ئۈچۈن كۆزەينەك تاقمايدۇ؟** **كۆكرەك** ئەرلەر باشقىلارغا ھەيۋە قىلغاندا ئۇرىدىغان، ئاياللار باشقىلارغا كۆز-كۆز قىلغاندا دىڭگايىتىدىغان ئەزا. **كۆڭلىنى ياساش، تەسەللى بېرىش** ياخشى ياشاۋاتقان بىر ئادەمنىڭ ئۆزىڭىزدىن بەختسىز ئىكەنلىكىنى ئۇققاندىن كېيىن كۆڭلىڭىزنىڭ تەسەللى تېپىشى. **كۆڭۈل بۆلمەسلىك** شەيئىلەر ئوتتۇرىسىدىكى پەرقلەرگە قارىتا ئانچە سەزگۈر بولماسلىق. **كۆڭۈل بۆلۈش** بىر ئادەمنىڭ كۆڭلىنى بۆلۈش. **خىراجەت كەتمەيدىغان خەير - ساخاۋەت** بىر ئادەمنىڭ كۆڭۈل بۆلۈش. **كۆڭۈل ئېچىش** ھارغىنلىقنى يوقىتىشتا ئىشلىتىلىدىغان بىر خىل ئالاھىدە ئۈمىد. **سۆزلىك** كۆل ساھىبجامالنىڭ كۆز بېقىشى. ئۇنىڭ چوڭقۇرغا قىستۇرۇلغان ئېھلىق قىلىتىرىقى بىزنى ھامان خاتىرجەمسىزلىككە سېلىپ تۇرىدۇ.

بىر بارسىقىنى ئارتۇق ياكى كەم كۆچۈرۈپ قويۇش كەچۈرگىلى بولمايدىغان خاتالىق. ئوتتۇرا ئەسىردىكى ياۋروپادا، بۇنداق كۆچۈرۈپ قويۇشتىن بار-لىققا كەلگەنلەر ئالۋاستى بىلەن بىر تۈر، دەپ قارىلاتتى. ئەنئەنىۋىي

يېڭى ئۇقۇم ئىجاد قىلىش

ئەدەبىيات دەرىسىدە ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلارغا «بايقاش» بىلەن «ئىجاد قىلىش» نىڭ پەرقىنى چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دەدى: «ئىجاد قىلىش» - بايقاش ئەزەلدىن بار بولغان، كېيىن تېپىلغان، بىلمەسلىكتىن بىلىشكەچە بولغان بىر جەريان. ئىجاد قىلىش دېگەنسىز، ئەسلىدە يوق بولغان، كېيىن ئىجاد قىلىش ئارقىلىق يوقلۇقتىن بارلىققا كېلىش جەريانىنى كۆرسىتىدۇ.

ئوقۇتقۇچى دەرسنى سۆزلەپ بولغاندىن كېيىن ئوقۇغۇچىلارنى بۇ ئىككى سۆزگە جۈملە تۈزۈشكە بۇيرۇدى.

بىر ئوقۇغۇچى ئورنىدىن تۇرۇپ جاۋاب بەردى: «دادام ئاپامنى بايقىدى، كېيىن دادام بىلەن ئاپام مېنى ئىجاد قىلدى».

كۆچۈش ئەزلەردىنلا بارغان بولغاچقا، ئىجاد قىلىش دەپ قارىلىشقا ئەرزىمەيدۇ. ئەزلەردىنلا بارغان بولغاچقا، ئىجاد قىلىش دەپ قارىلىشقا ئەرزىمەيدۇ.

كۆز

1. خاتا تۇيغۇنى قوبۇل قىلىش ئورنى. بىلەن بىر تۈر. ئەنئەنىۋىي
2. گايى كىشىلەر ئۈچۈن ئۇ بىر دۈربۈن، گايى كىشىلەر ئۈچۈن ئۇ بىر كامار. بىلەن بىر تۈر. ئەنئەنىۋىي
كۆز دورىسى بىلەن بىر تۈر. ئەنئەنىۋىي
ساھىبجاماللار، جاھاندىكى گۈزەل نەرسىلەر كۆزنىڭ ئەڭ ياخشى دورىسى.

كۆز كېسەللىكلىرى دوختۇرى

1. باشقىلارنىڭ كۆزىنى داۋاملىق چىمىلداتقۇزىدىغان، بىراق ھېچقانداق يامان نىيەتتە بولمايدىغان ئادەم. ئەنئەنىۋىي
2. ئاغرىقنىڭ كۆز قىسمىنى تەكشۈرۈش بىلەن بىر ۋاقىتتا ئۇنىڭ

2. كۈن تەرتىپى بويىچە يېزىلىدىغان بىر خىل تۇرمۇش خاتىرىسى.
  - لېكىن، ئۇنىڭغا خاتىرىلىنىدىغىنى تۇرمۇشنىڭ پەقەت كۈندىلىك خاتىرە يازغۇچى ئۆزىگە بايان قىلغاندا يۈزى قىزارمايدىغان قىسمىدىنلا ئىبارەت.
  3. ئېغىزدىن چىقارغىلى بولمايدىغان خۇسۇسىي ئىشلارنى خاتىرىلەيدىغان، شۇ ئارقىلىق ئىچ پۇشۇقنى تۈگىتىشتە پايدىلىنىدىغان ھېسابات دەپتىرى.
  4. يالغان سۆزلەرنىڭ ئەۋرىشىكىسى.
  5. ئۆزى ئالدايدىغان خاتىرە.
- كېپىل بولغۇچى** - كېپىل بولۇشقا ئامالسىز قالغانلىقتىن، ئائىلاج باشقىلارغا كېپىل بولىدىغان ئادەم.
- كېڭەش پالاتاسى** - ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈۋاتقان پارتىيە سېغىز-كەمپۇتنى چايناپ بولغاندىن كېيىن ئۆزلىرىنىڭ شۆلگىيىنىڭ تەمىنى ئۆكتىچى پارتىيىدىكىلەرگە تېتىتىمىز باقمىدۇ، شۇنداقلا ئۆكتىچى زاتلارنىڭ پىكرىنى ئالىدۇ. ھەر قانداق بىر دۆلەتنىڭ تارىخىدا، ھوقۇقسىز ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئامېرىكىدىكى نېگىرلاردەك ئۆتكەنكى قىرىق يىل ئىچىدە تېز سۈرئەت بىلەن سىياسىيغا قاتنىشىشى ئىنتايىن ئاز ئۇچرايدۇ.
- كېڭىشىش** - باشقىلارنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىش، ئەمەلىيەتتە ئۆزى ئاللىقاچان قارار قىلىپ بولۇش.
- كېسەل، ئاغرىق**
1. دوختۇرنىڭ پۇل قاپچۇقى.
  2. ئاغرىق تۇتقاندا دوختۇرغا ئىشىنىدىغان ئادەم.
- كىتاب** - كىچىك بالىلار چوڭلار ئۈچۈن سانجىپ قويغان بىر تال خۇش پۇراق-لىق يالغان گۈل. چوڭلار بالىلارنىڭ يىرتىپ ئوينىشى ئۈچۈن ئۇلارغا قايتۇرۇپ بېرىدىغان ئويۇنچۇق.

كۆلەڭگە

شەيتاننىڭ ھەقىقىيلىقى - ئۇنىڭ كۆلەڭگە ئىچىدە كۆپۈنكى ھالەتتە كۆرۈنگەنلىكىدە. چۈشمىزنىڭ كۆلەڭگىسى يوق، شۇڭا ئۇ باشقا دۇنيا بولۇپ قالغان. ئوخشاشلا جىننىڭمۇ مۇتلەق كۆلەڭگىسى يوق، زىنداندا كۆيۈپ قېلىش

يىگىت كۆيۈپ قالغاندا تۈگمەس ئەقىل - پاراسەتتە ئىگە بولىدۇ؛ قىز كۆيۈپ قالغاندا دۆتلىشىپ كېتىدۇ. كۈتۈلمىگەن

ئۆزگەرتكىلى بولمايدىغان تەبىئىي قانۇنىيەتنىڭ رولى تۈپەيلىدىن تۈ- يۇقسىز چۈشكۈرۈۋېتىش ياكى ساقلانغىلى بولمىغان ھالدا يۈز بەرگەن ۋەقە- رەسىم- ئىشقا ئۇچرىشىمىز كۆپ. كۈچ

ھارارەتتىن پەيدا بولغان بىر دەملىك قاراملىق. كۈچى يەتمەسلىك. پەقەت تىللا بولسا ئاندىن يەتكىلى بولىدىغان جاي. كۈلدىن

ئەر - خوتۇنلارنىڭ ئۇرۇش قورالى. لېكىن تەجرىبىلىكلەر ئەجەللىك نىشانغا ئاتمايدۇ. كۈلكە

تۈتۈلغان ھالدا خورەك تارتىش. كۈلكە يۈز قىسمىنىڭ تارتىشىپ قېلىشى بولۇپ، تارتىشىش جەريانىدا، ئادەم ئۆزىنى باشقۇرالمىي قالىدۇ. يۈزنىڭ بارلىق ئىپادىلىرى ئارىسىدا كۈلكە ئەڭ ئاممىباب بولىدۇ.

كۈندىلىك تۇرمۇش - روھىي كېسەللىك تارىخى. كۈندىلىك خاتىرە

1. ساختىلىققا تولغان رېئال دۇنياغا قارىتا راست گېپىنى ئۆزىگە ئېيتىشنىڭ بىردىنبىر ئۇسۇلى.

2. كىشىلىك ھايات ئاپتوموبىلغا ئوخشايدۇ، توختاپ تۇرغاندا يەر ئىگىلەيدۇ. ماڭغاندا بولسا، قايسى ۋاقىتتا بىرەر ئادەمنى بېسىپ ئۆلتۈرۈپ قويىدىغانلىقىنى بىلگىلى بولمايدۇ.
3. ئالدىنقى يېرىمىدا ئاتا - ئانىلارنى ئاۋازە قىلىدىغان، كېيىنكى يېرىمىدا پەرزەنتلەر ئۈچۈن ئاۋازە بولىدىغان ۋاقىت.
- تۈزگىرىش
- ياۋروپاغا قىلغان ساياھىتىدىن قايتىپ كەلگەن بىر بەگزادە غوجىدارەدىن سوراپتۇ:
- ئۆيدە بىرەر ئىش يۈز بەرمىگەندۇ؟
  - ھېچ ئىش يوق، ئىتىڭىز ئۆلۈپ كەتتى شۇ.
  - نېمە سەۋەبتىن؟
  - كۆيۈپ كەتكەن ئاتنىڭ گۆشىنى يەۋاپتۇ.
  - ئات گۆشىنى؟
  - شۇنداق، ئۆيىڭىزگە ئوت كەتكەندە، ئېتىڭىز كۆيۈپ كەتكەندى.
  - ئۆيگە ئوت كەتتى؟
  - شۇنداق، شام دەرىزە پەردىسىگە تېگىپ كېتىپتۇ.
  - نېمىشقا شام ياغقان؟
  - بېگىم ۋاپات بولغانلىقى ئۈچۈن.
  - نېمە، دادام تۈگەپ كەتتى؟
  - شۇنداق، ئۇ ئۆزىنى تاپانچا بىلەن ئېتىۋاپتۇ.
- كىشىلىك ھوقۇق
- ئالېكساندر سوررېننىكىن چېگرىدىن قوغلاپ چىقىرىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ساقال باسقان چىرايى، كويىزا سېلىنغان ئۆزگىچە قىياپىتى ئىستىقە - جال ئۈچۈن باش قاتۇرۇۋاتقان غەرب زىيالىيلىرىنى مەپتۇن قىلىۋالدى. مانا مۇشۇنداق بىر جاپاكەشنىڭ بولغانلىقى ئۈچۈن، ئەللىك يىل كېچىككەن بولسىمۇ، غەرب ئاخىر روسىيىدە ئىدىيە تۈپەيلىدىن بىر ئادەمنىڭ نەزەر - بەند قىلىنىشىنىڭ ئادىللىق ئەمەسلىكىنى، روسىيە كومپارتىيىسىنىڭ فرانسىيە چوڭ ئىنقىلابى تىكلەپ قويغان كىشىلىك ھوقۇققا دەخلى - تەررۇز

كىتاب ئوقۇش

ئۆز - ئۆزىنى ئۇخلاش چارسى.

كىرىك

كۆزنىڭ كانئۇيى.

كىرىم

1. بىر كىشىنىڭ ھۆرمەتلەشكە ئەرزىيدىغان - ئەرزىمەيدىغانلىقىنى

ئۆلچەيدىغان ئەقىلغا مۇۋاپىق تەبىئىي ئۆلچەم. مال - مۈلۈكنىڭ ھەقىقىي

پايدىسى ئۇنىڭ پۇلغا يارايدىغانلىقىدىن ئىبارەت. مەيلى مال - مۈلۈك قايسى

شەكىلدە، ئىبتىئايلىق، پۇل، زېمىن، ئۆي - ئىمارەت، تاۋار ۋە باشقا

نەرسىلەرنىڭ شەكلىدە ئىپادىلەنسۇن، ئۇلارنىڭ ئاخىرقى ماكانى يەنىلا

پۇلدىن ئىبارەت. شان - شەرەپ، تاج، مۇھىم مەنەسپ ياكى ئىسىزلادىلەر

بىلەن قىلىنىدىغان ئالاقىلەر بولسۇن، ئوخشاشلا پۇلنى مەقسەت قىلىدۇ.

شۇڭلاشقا، ھەر قانداق نەرسىنىڭ قىممىتى بار - يوقلۇقىنى تەبىئىي ھالدا

ئۇنىڭ پۇلغا يارايدىغان - يارمايدىغانلىقى بەلگىلەيدۇ. ئۇنىڭغا ئىگىدارچىم.

لىق قىلغۇچىنىڭ ئىجتىمائىي ئورنىمۇ شۇنىڭغا باغلىق بولىدۇ.

2. ئەسنىپ ئولتۇرۇش بەدىلىگە خىزمەت ئورنىدىن ئالىدىغان نەرسە.

ئوخشاشلىق

- دادا، جېك ماڭا توي قىلىش تەلىپى قويدى.

- ئۇنىڭ كىرىمى قانچىلىك ئىكەن؟

- قارىغاندا مېنى ياخشى كۆرىدىغان كىشىلەرنىڭ ئويلايدىغىنىمۇ ئوخ.

شاش بولىدىكەن. ئۇمۇ مەندىن، دادىڭنىڭ كىرىمى قانچىلىك، دەپ

سورىدى.

كىشىلىك تۇرمۇشتىكى ئەڭ قاتتىق زەربە

زەربىگە ئۇچراپ باقمىغان كىشىلەر ھەر كۈنى زەھىمسىز زەربە ئىچىدە

دە ياشايدۇ. نادانلىق - ئۇلار مەڭگۈ قېچىپ قۇتۇلالمايدىغان زەربە،

ئۇلارنىڭ بەختى ۋە خۇشاللىقلىرى دەل ئۇلارنىڭ جاراھىتى.

كىشىلىك ھايات

1. ئەجەل كېلىشتىن بۇرۇن گىرىپتار بولغان ساقايىماس كېسەل،

قىلغانلىقىنى ئېتىراپ قىلدى. لېكىن، غەربتە كىشىلەر جازا لاگېرىنىڭ تەھدىتى ئاستىدا ياشىمايدۇ، خالىغىنىنى دېيەلەيدۇ، خالىغىنىنى يازالايدۇ. شۇڭا، كىشىلىك ھوقۇق كۈزىتىشنىڭ تەدرىجىي قانات يېيىشىغا ئەگىشىپ، ئۇنىڭ كونكرېت مەزمۇنلىرى تامامەن غايىب بولۇپ، بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە بارلىق كىشىلەرنىڭ بارلىق ئىشلارغا بولغان پوزىتسىيىسىگە ئايلىنىپ قالدى، بارلىق ئارزۇلارنى ھوقۇق - مەنپەئەتكە ئايلاندۇرىدۇ. خان بىر خىل كۈچ بولۇپ قالدى. دۇنيا بىر خىل كىشىلىك ھوقۇققا ئايلاندى. ھەممە نەرسە كىشىلىك ھوقۇق بولۇپ قالدى. زىنا قىلىش ئارزۇسى زىنا قىلىشتىكى كىشىلىك ھوقۇق، دەم ئېلىش ئارزۇسى دەم ئېلىشتىكى كىشىلىك ھوقۇق، ماشىنىنى تېز ھەيدەش ئارزۇسى ماشىنىنى تېز ھەيدەشتىكى كىشىلىك ھوقۇق، يېرىم كېچىدە كوچىدا ئالمتاغىل ۋارقىراش ئارزۇسى يېرىم كېچىدە كوچىدا ئالمتاغىل ۋارقىراشتىكى كىشىلىك ھوقۇق، ھەتتا ئۇرۇقلانغان بىر دانە تۇخۇم ھۈجەيرىسىنىڭ بىزنىڭ ئارىمىزدىكى بىر ئەزا بولۇش ئارزۇسىمۇ كىشىلىك ھوقۇق بولۇپ قالدى.

كىنو

تېخىمۇ كۆپ ئەقىللىق ئادەملەرنى ساراڭ قىلىۋېتىدىغان ساراڭ.

كىيىم

يېتەرسىزلىكلىرىنى ياپىدىغان نەرسە. كىيىم - كىيىم بىر ئايالنىڭ ئىچ كىيىمى

كۈتۈۋېلىش باشقارمىسىنىڭ باشلىقى دائىم زىياپەتكە داخىل بولۇپ تۇرىدىكەن ھەمدە ھەر قېتىملىق زىياپەتتە بېرىلگەن سالفېتىكىنى ئۆيىگە قايتۇرۇپ كېلىدىكەن.

كۈنلەر ئۆتكەنسېرى سالفېتىكلار كۆپىيىۋېرىپ ئۆيىدە قويغۇدەك يەر قالماپتۇ. ئۇلارنى تاشلىۋېتىشكە كۆزى قىيىمغان باشلىقنىڭ ئايالى سالفېتىكىلارنى بىر - بىرىگە ئۇلاپ بىر نەچچە قۇر ئىچ كىيىم تىككۈۋاپتۇ. بىر كۈنى بۇ ئايال زۇكام بولۇپ قېلىپ ئوكۇل سالدۇرۇشقا توغرا كېلىپ قاپتۇ. سېسترا ئۇنىڭ كۆڭلىكىنى قايرىپ بولۇپلا قاتتىق كۈلۈپ كېتىپتۇ. چۈنكى، ئۇنىڭ ئوكۇل يانپىشىدا «رەھمەت، يەنە قەدەم تەشرىپ

ئادىيەشتۈرۈۋېتىدىغان تالانت ئىگىسى.

گۇناھنى يۇماق، گۇناھىدىن ساقىت بولماق
جىنايىتى بارلار ئارتىۋالغان قارا قازان، «قوتاننى قوي قاقچاندىن
كېيىن تۈزەشتۈرسىمۇ كېچىككەن بولماسلىق» دېگەن بىلەن يولى باشقا،
ئۈنۈمى بىر خىل بولغان ئامال. ئىرادىلىك گۇناھنى يۇغۇچى كۆپىنچە
ھاللاردا دەخلى - تەرۇزغا ئۇچرىغۇچىلارغا چىڭ چاپلىشىۋېلىش ئارقىلىق
كەڭچىلىككە ئېرىشىدۇ.

گۇۋاھلىق سۆزى، رىئايە رەھبەرلىك رەھبەرلىك
دەلىل - ئىسپاتلارنىڭ بايانى بولۇش سۈپىتى بىلەن ھەممە گۇۋاھلىق
سۆزلىرى ئىشەنچلىك بولىدۇ. جاۋابكارلىقى بۇنىڭ سىرتىدا.

گۇۋاھلىق يىغىنى
ھەر دەرىجىلىك قانۇن تۇرغۇزۇش ئورگانلىرىنى پاتپاراق قىلمىۋېتىدۇ.
غان بىر تۈرلۈك ئاساسىي پائالىيەت بولۇپ، ھېچنەمىدىن خەۋىرى يوق
پارلامېنت ئەزالىرىنىڭ كۈلكىلىك مۇددىئاسىنى گەۋدىلەندۈرۈپ بېرىدۇ.
ئۇلار بەزى كىشىلەرنىڭ ئاغزىدىن يامان ئىللەتنى پەيدا قىلغان ئەھۋاللارنى
چىقىرىپ، يېڭى چەكلەش تەدبىرلىرىنى ۋە قائىدە - تۈزۈملەرنى بېكىتىش
كويىدا بولىدۇ. بىراق يۇتەدبىر ۋە تۈزۈملەرنىڭ تاقابىل تۇرىدىغىنى دەل
ئەھۋال بىلەن تەمىنلىگۈچىلەردىن ئىبارەت بولىدۇ.

گۆركار
جاڭگالدا ئورا كولاپ، ئۆلۈككە ئىجارىگە بېرىپ تىرىكچىلىك قىلىدۇ.
غان ئادەم.

گۆرۈگە ئېلىۋېلىش
تۈتۈۋېلىنغان بىر پارچە خام گۆش... ھاۋارايى ياخشى بولسا، قاتىل
بۇ گۆشنى بىر قانچە كۈن ساقلاپ تۇرۇشى مۇمكىن. ئەگەر قۇياش جىلۋە
قىلغۇدەك بولسا، ئۇ شۇ ھامان سېسىپ كېتىدۇ. بىلىشكە بولىدۇ.
گۆشخورلۇق

قورقۇنچاق چۆپخور ھايۋانلار ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىنى رەھىمسىزلىك
بىلەن يالماپ يۇتۇشقا ماھىر بولۇش.

گ

گازارما

ئەسكەرلەر تۇرىدىغان بىر خىل ئۆي. ئۇلار ئۆينىڭ بىر قىسمىدىن بەھرىمەن بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ئۆينىڭ باشقا قىسىملىرىنى ۋەيران قىلىشتىن ئىبارەت.

گال

ئىنسانى سۇغۇرۇۋالسا، مەڭگۈ تولىمايدىغان ئۆڭكۈر.

گالستۇكنىڭ رولى

1. گالستۇك كىشىگە لاتاپەت ۋە سالاپەت ئاتا قىلىدۇ.
2. گالستۇكنىڭ ئارقا يۈزىنى قولىياغلىق ئورنىدا ئىشلىتىپ، ئېغىز-بۇرۇننى سۈرتۈشكە بولىدۇ.
3. ئۆلۈۋېلىشقا ياكى باشقىلارنى ئۆلتۈرۈشكە ئەپلىك.
4. ئاياللارنىڭ ئېرىنى ئىت ئورنىدا يېتىلىشىگە، بالىلارنىڭ دادىسى-ئىنى ئات ئورنىدا مېنىشىگە ئەپلىك.
5. شارپا، ئىشتانباغ ئورنىدا ئىشلىتىشكە بولىدۇ.
6. بالىلار بىلەن بازارغا چىققاندا، ئادىشىپ كەتمەسلىك ئۈچۈن بىر-بىرىگە چېتىپ قويۇشقا بولىدۇ.

گرامماتىكا

بۇ كۆڭۈل قويۇپ لايىھىلەنگەن بىر قاتار تۇزاقلار بولۇپ، نام - ئابروىغا ئېرىشىش يوللىرىغا تارقالغان. ئۇ مەخسۇس ئۆزى ئۈچۈن كۈرەش قىلىدىغان كىشىلەرنىڭ ئۆزىگە چۈشۈشنى كۈتىدۇ.

گومۇش

مۇبادا ئۆزى قىزىقىپلا قالغۇدەك بولسا، ئەڭ مۇرەككەپ ئىشلارنىمۇ

- ھەي، سىز بەك چارچاپ كېتىدىغانسىز - ھە؟
 - يوقسۇ، ئازراقمۇ چارچىمايمەن، چۈنكى مەن زادىلا گېزىت دېگەن نەرسىنى ئوقۇمايمەن.

گېنېرال
 دەرىجىدىن تاشقىرى ھارارەتلىك بومبىغا قارىغاندا تېخىمۇ ئىدىيىگە ئىگە قەيسەر ئادەم.

ئۇلار ئەسكەرلەرنىڭ سۆڭەكلىرىنى مارشالنىڭ بىلىنەر - بىلىنمەس تەبەسسۇمىغا تېگىشىدۇ. ئۇلار قاتىللىق ھاۋاسىغا تايىنىپ ھايات كەچۈردۈ. ئەزرائىلدىن باشقا ھېچكىم ئۇلارغا ئىشەنمەيدۇ.

گېنېرالنى رەپىتىس
 رەسمىي ئويۇن قويۇلغاندا سەھنە سۆزىنى خاتا ئوقۇشنىڭ تەييارلىق ئويۇنى.

گېئولوگ

ئىچكى كېسەللىكلەر دوختۇرلىرى بىلەن كەسىپداش. لېكىن ئۇلار بىرلىكتە پىكىر ئالماشتۇرمايدۇ. سەۋەبى، ئۇلار تېخنىكىلىق ئاتالغۇلار ئۈستىدە قارشى تەرەپ بىلەن مۇرەسسە قىلىشنى خالىمايدۇ.

گېئولوگىيە

بۇ يەر شارىنىڭ سىرتقى پوستى توغرىسىدىكى بىر پەن. مەيلى قانداق چاغدا بولسۇن، بىر ئەر كىشى يەر ئاستىدىن چىقىپ قالغۇدەك بولسا، ئۇ چوقۇم يەر شارىنىڭ ئىچكى قىسمى ھەققىدە ئاغزى - ئاغزىغا تەگمىگەن ھالدا ۋالاقلاپ، گېئولوگىيە ئىلمىنى تولۇقلاش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش خىزمىتىنى ئىشلەيدۇ. كىشىلەر يەر شارىنىڭ تۈزۈلۈشىنى ئۈچ قەۋەتكە بۆلىدۇ: بىرىنچى قەۋىتى، يەنى ئەڭ تېگىدىكى قەۋىتى تاغ جىنىسلىرى، چۆكۈپ كەتكەن ئېشەكلەرنىڭ سۆڭەكلىرى، گاز تۇرۇبىلىرى، كان ئىش - چىلىرى تاشلىمۇ تەكەن ئەمگەك قوراللىرى، بۇرنى پۇچۇلۇپ كەتكەن قەدىمكى ھەيكەللەر، ئىسپانىيىلىكلەرنىڭ قەدىمكى تەڭگىلىرى ۋە ئەجدادلىرىدىن ھىزىدىن تەركىب تاپقان. ئىككىنچى قەۋىتى ئاساسەن سۇۋەرەك ۋە تۈلۈم چاشقانلاردىن تەركىب تاپقان. ئۈچىنچى قەۋىتى بولسا، رېلىس، پىيادىلەر

گۆھەر

«گۆھەرنى چوشقىغا تاشلاپ بەرمە.» - خىرىستوس، ئۇ رىشتە
 گۈزەل ئەخلاق بىلەن بىرلىكتە ئەڭ بەكمۇ كۆپ تاشلايدۇ.
 ھاراق تاشلاش، تاماكا تاشلاش ۋە ھاكازا، ۋە ھاكازا-ئارى-ئارى
 كىم سەن ئۈچۈن ھاراق ئىچىپتۇر؟ ئۇ ئۇچۇر بىلەن بىرلىكتە
 ئايال: سىزدىن ئۆتۈنۈپ قالاي، جېنىم ئېرىم، مەن ئۈچۈن بولسىمۇ
 ھاراقنى تاشلىسىڭىزچۇ؟!

گۈل

ئەڭ تەسىرلىك ئاۋاز. بىردىنبىر خۇش پۇراقلىق ئاۋاز. ئادەمنى
 ئۆلەر ھالەتكە چۈشۈرەلەيدىغان فاشىست.
 ئەرلەر كۆرۈپ تۇرۇپ كۆرمەسكە سالىدىغان، ئوتى ئەڭ كۈچلۈك
 بولغان ئالىي دەرىجىلىك شەھۋانى ئىنتىلىش. تۇپراقتىن قايناق ھېسىد.
 يات تارتىپ تۇرىدىغان، ئادەم ۋۇجۇدىنى زىلزىلىگە سالىدىغان ئاجايىپ
 يارقىن شېئىر. ئۇ رىشتە بىلەن بىرلىكتە ئەڭ كۆپ تاشلايدۇ.
 گېتلىر: ئەڭ كۆپ تاشلايدۇ. ئەڭ كۆپ تاشلايدۇ. ئەڭ كۆپ تاشلايدۇ.
 بىر قىغراقنى كۆتۈرۈۋالغان، تۇغما ئەقىلدىن ئازغان بىر جۈپ قول.
 گېزىت

ئوقۇش قىيىن بولغان نۇرغۇنلىغان ھەرپلەر تەرىپىدىن مەينەت قىلىد.
 ۋېتىلىگەن قەغەز. بىر قىغراقنى كۆتۈرۈۋالغان، تۇغما ئەقىلدىن ئازغان بىر جۈپ قول.
 سۈرەت

بىر قېتىملىق تەبىئىي ئاپەتتىن كېيىن مۇخبىر گېزىتخانىغا «بۇ
 پاجىئەنى كۆرگەن ئەڭرى كېچىچە كىرىپكە قاقمىدى» دېگەن تۇنجى خەۋىردە.
 نى ئەۋەتتى. ناھايىتى تېزلا گېزىتخانىدىن يوليورۇق كەپتۇ: «دەرھال
 تەڭرىنىڭ سۈرىتىنى ئەۋەتىڭ!» - جەننەت بىلەن بىرلىكتە ئەڭ كۆپ تاشلايدۇ.
 گېزىت يەتكۈزگۈچى

بىر بوۋاي گېزىت يەتكۈزگۈچىنىڭ بىر قۇچاق گېزىتنى كۆتۈرۈپ
 كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ئىچ ئاغرىتىپ قاپتۇ: ئەڭ كۆپ تاشلايدۇ.

ل

لەۋ سۈرۈخ

1. مەخسۇس ئەرلەرنى ۋە سۆھبەتگە سالىدىغان شەھۋەتلىك خەۋەر.
2. مەخسۇس ئەرلەرنىڭ مەڭزىگە قوش كالىپۇكنىڭ تامغىسىنى ئۇرد.

دىغان سۈرۈخ.

لۇغەت

1. بۇ مەڭگۈ تەمكىنلىكنى، سالاپىتىنى ساقلايدىغان چىراي بولۇپ، بەئەينى بىر پويقا ئوخشايدۇ. ئۇنىڭ ئىقتىدارى دۇنيادىكى جىمى مەۋجۇداد. لارغا رەتلىك ئۆلچەم بېكىتىش، ئىنسانلارنىڭ تەپەككۈرىنى بىر قېلىپنىڭ ئىچىگە سېلىشتىن ئىبارەت بولۇپ، خۇددى بىر قەپەسكە ئوخشايدۇ.
2. تاق سۆزلەر ھەرپ تەرتىپى بويىچە تىزىپ قويۇلغان بىر كىتاب بولۇپ، تاق سۆزلەرنىڭ كەينىگە پايدىلانغىلى بولىدىغان، ئەمما قىلچە يۈمۈرلۈكى بولمىغان ئېنىقلىمىلار بېرىلگەن. ئۇنى قوللىغۇزدىكى بۇ لۇغەت بىلەن سېلىشتۇرغاندا، ئۇنىڭ پايدىسى تولىمۇ ئاز بولۇپلا قالماي، قىزىقارلىقلىقى جەھەتتىمۇ ناھايىتى يىراقتا تۇرىدۇ.

لۇغەت تۈزگۈچىلەر تەسىرى

ئىنسانىيەتنىڭ چۈشىنىش ئىقتىدارىنىڭ قوللۇق تەبىئىتى ئۇلارغا تىلنىڭ توغرا - ناتوغرا ئىكەنلىكىگە ھۆكۈم قىلىشتىن ئىبارەت چەكسىز ھوقۇقنى ئىنئام قىلغان بولۇپ، ئۇلار تىلنىڭ مۇرەككەپ ۋە سىرلىقلىقىنى چەكلەپ، ئۇنى نەپىس، تەسىر قىلمايدىغان نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ قويدى. تۇنجى لۇغەت شەكىللىنىشتىن بۇرۇن، يازغۇچىلار ئاجايىپ نادىر ئەسەر-لەرنى يازغانىدى. مۇبادا ھاياتى كۈچكە ۋە ئېلاستىكىلىققا ئىگە بۇ ئەسەرلەرنى لۇغەت تۈزگۈچىلەر چۈشەندۈرىدىغان بولسا، ئەۋلادلارنىڭ خاتالىشىپ

يولى، ئوت - چۆپ، يىلان، بىخسپ كەتكەن ئاياغ، پىۋا بوتۇلكىلىرى،
مەستانە بولغان شەھەر ئاھالىسى، ئەخلەت، ئاناخىست، غالىجىر ئىت ۋە
ساراڭلاردىن تەركىب تاپىدۇ.

گىلەم

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە. *بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.*

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

بىر يەردە دەسسىلىۋاتقان بىر پەلسەپە.

م

مائارىپ

ئۇ ئەقىللىقلارغا ئۇلارنىڭ بىلىدىغىنىنىڭ تايىنى يوق ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ، كالۋالارنىڭ بولسا نادانلىقىنى ياپىدۇ.

مائاش

ئىشلىمىسىمۇ ھەر ئايدا قولغا تېگىدىغان نەرسە.

ماتېرىيالزم

تەڭرىنىڭ مۇستەبىت ھۆكۈمرانلىقىغا قارىتا ئوخشاشمايدىغان سىيا-سىي كۆز قاراشتا بولۇش. مەزكۇر نەزەرىيىنى ياقلىغۇچىلار جىمى مەۋجۇ-داتلارنىڭ كۆپ پارتىيە رىقابىتى بىلەن تولغان بىر خىل دەرىجىدىن تاشقىرى بازار تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش نىيىتىدە بولىدۇ. بۇنىڭدا، ھەتتا قۇرۇق ئوت - چۆپلەر ۋە قۇرت - قوڭغۇزلارمۇ سايلىنىش ھوقۇقىغا ئىگە بولىدۇ، چېكەتكە ۋە لامپۇچكىلارمۇ بېلەت تاشلىيالايدۇ.

ماتېماتىكا

1. قەدىمدىن تارتىپ تا ھازىرغىچە تەرەققىي قىلغان بوي ئېگىزلىكى ۋە بەدەن ئېغىرلىقى. بۈگۈنكى كۈندە، بىز رەقەملەرنى كومپيۇتېرنىڭ ئىچىگە قاچىلاپ، پۈتكۈل دۇنيانى مۇھەببەت تېئورېمىسىغا كىرگۈزۈۋەت-تۇق.

2. مائاشنىڭ نېمە ئۈچۈن تۈگەپ كەتكەنلىكىنى مۇھاكىمە قىلىدىغان

پەن.

ماختاش

1. باشقىلارنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىگە بولغان مەدھىيە. بۇ مۇۋەپپەقىيەت-لەر كۆپ بولغاندا بىزنىڭكىگە ئوخشاپ كېتىدۇ، لېكىن بىزنىڭكى بىلەن

قېلىشى ئەجەپلىنەرلىك ئىش بولمايدۇ. **لۆڭگە**

1. كىشىلەرگە مەينەتچىلىك ئېلىپ كېلىدىغان، شۇنداقلا ئۇلارغا ۋاكالىتەن مەينەتنى سۈرتىدىغان قۇربانلىق بۇيۇم.
2. ئىنسان تۇغۇلۇشى بىلەنلا تۇنجى قېتىم ئۈستىگە ئورايدىس تالا-لىق بۇيۇم.

3. بۈكچىنىڭ ئاق بايرىقى.

4. رەختتىن ئىشلەنگەن ساياھەت خاتىرە بۇيۇمى.

5. ئۆزى بىر پارچىلا بولسىمۇ، ئۇياتنى يوشۇرۇشقا يېتىدۇ.

لۈكچەك

مەلۇم مەنىدىن ئېيتقاندا، بۇ بىر خىل ئەخمەقتىن ئىبارەت.

لۈكچەكلىك

ئۇرۇشقا قلىققا ئامراق بىر خىل ھاماقەتلەرچە قىلمىش بولۇپ، كالىد-

سى ئېلىشىپ قالغان كىشىلا بۇنداق ئىشنى قىلىدۇ.

لېپىتىك

ھەمىشە تەييار رەختلەرنى پىچىپ كىيىم تىكىدىغان ئادەم.

1. مەشۇقنىڭ سەگەنچۈكى.

2. ئاياللارنىڭ جەلپكارلىقىنى سۈنشى زورايتىش ئەسۋابى.

لېفت

دەرىجىدىن تاشقىرى كىچىك تىپتىكى رومانىتىك ھۇجران تەنھۇيا

1. مەشۇقنىڭ سەگەنچۈكى.

2. ئاياللارنىڭ جەلپكارلىقىنى سۈنشى زورايتىش ئەسۋابى.

3. مەشۇقنىڭ سەگەنچۈكى.

4. ئاياللارنىڭ جەلپكارلىقىنى سۈنشى زورايتىش ئەسۋابى.

5. مەشۇقنىڭ سەگەنچۈكى.

6. ئاياللارنىڭ جەلپكارلىقىنى سۈنشى زورايتىش ئەسۋابى.

7. مەشۇقنىڭ سەگەنچۈكى.

8. ئاياللارنىڭ جەلپكارلىقىنى سۈنشى زورايتىش ئەسۋابى.

ماگىزىن بىر خىل قۇرۇتۇش ماشىنىسى. ئادەم بۇ ئىشكىتىن كىرسە، قۇرۇ-
تۇپ ئۇ ئىشكىتىن چىقىرىۋېتىدۇ. ئەرلەرگە قارىغاندا ئاياللارغا ئۈنۈمى
ياخشىراق. **مال باھاسى**

1. بۇيۇمنىڭ بېشىدىكى پاخال بەلگە. مال باھاسى ئادەتتىكى ئەھۋال
ئاستىدا كۆزلەرنىڭ دۇمبالشىغا مەردانلىك بىلەن چىداپ تۇرىدۇ.
2. بۇيۇمنىڭ ھەقىقىي قىممىتىنى توغرا ئىپادىلەپ بېرەلمەيدىغان،
بەلكى ھۆكۈمەتنىڭ ئىقتىدارسىزلىقىنى ۋە سودىگەرلەرنىڭ نومۇسىزلىقى-
نى كۆرسىتىپ بېرىدىغان سان.

مال ساتقۇچى
قانۇن ئىجازەت بەرگەن دائىرە ئىچىدە تالان - تاراج قىلىدىغان ئادەم.

مالاي
1. كىشىلەرگە دېموكراتىيىنىڭ قانداق مال ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ
قويدىغان ئوقۇتقۇچى.

2. مەخسۇس قىممەت باھالىق نەرسىلەرنى ۋەيران قىلىش بىلەن داڭق
چىقارغان ئادەم.

3. ئېشىپ قالغان تاماق، كونسىرۋان كىيىم - كېچەكلەرنى بىر تەرەپ
قىلىدىغان ئادەم.

4. ئائىلە ئىشلىرىنى قىلىشتىن باشقا، خوجايىنغا مۇھەببەت مۇلازىم-
تى قىلىدىغان ئايال.

مال - مۈلۈك، بايلىق
1. بۇ كىشىلەر ئىنتىلىدىغان ئەمەلىي نەرسە بولۇپ، روھ بىلەن
قارشىلىشىش جەريانىدا مۇتلەق ئۈستۈنلۈككە ئىگە. ھېچكىم روھىي كەم-
بەغەللىك تۈپەيلىدىن بىرەرنىڭ ئۆلۈپ كەتكەنلىكىنى ئاڭلاپ باقمىغان،
ئەكسىچە بەزى كىشىلەر بىر نەچچە تەڭگىنىڭ دەردىدە ئۆزىنى بىنادىن
تاشلىۋالىدۇ.

2. ئانچە زور قىممىتى بولمىغان، بىراق باشقىلارنىڭ ئاچ كۆزلۈككە

تەڭ بولالمايدۇ.

2. يالغان سۆزلەر ئورالغان بوغجۇما.

ماچايىپ ماختاش

ئىككى بالا دادىلىرىنى ماختىشىپتۇ.

- مېنىڭ دادام ئىنژېنېر، - دەپتۇ بىرىنچىسى، - ئۇ ھەر قانداق

نەرسىنى ياسىيالايدۇ. سەن ئالپ تېغىنى بىلمەسەن؟

- بىلىمەن.

- ئاشۇ تاغنى دادام ياسىغان.

ئىككىنچى بالىمۇ بوش كەلمەپتۇ: -

- سەن ئۈلۈك دېڭىزنى بىلمەسەن؟

- بىلىمەن.

- ئاشۇ دېڭىزنى دادام ئۆلتۈرۈۋەتكەن.

ماددىچىلىق

ماددا ھەممىنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدىغان، مەنىۋى ئاقسۆڭەكلىك.

نى يوقىتىلالايدىغان قورال، دەپ قارايدىغان خىيالپەرەسلەرنىڭ زېمىنى.

مارافون

بەدەسلىپىدە ناھايىتى تېز يۈگۈرۈش، بازار - بارا ماغدۇرسىزلىنىپ،

پۈتۈن بەدىنىدىكى دېتاللار شالاقىپ كېتىش.

مارشال بىلەن جەڭچى

ھەقىقىي مارشال زادىلا ئەسكەر بولۇپ باقمىغان بولىدۇ. ئەڭ ياخشى

ئەسكەرمۇ مەڭگۈ مارشال بولالمايدۇ. ئىككىسىنىڭ پەرقى قايسىسىنىڭ

تەڭرى ئورۇنلاشتۇرۇپ قويغان ئالدىنچىلىقتىن ھالقىپ ئۆتۈشكە ئىلاجىسىز

قالغانلىقىغا باغلىق.

ماسلىشىش

ئات ئۆزىگە باشقىلارنىڭ ئەگەر - جابدۇق توقۇش، يۈگەن سېلىشىغا

يول قويغىنىدەك خاتىرجەملىك بىلەن بىلەن تەقدىرگە تەن بېرىش. ئىپىدە

تىشلارغا قارىغاندا، بۇنىڭدىن مەقسەت كۆز ئالدىدىكى بۇ دۇنيانى خۇشال

قىلىش ئىكەن. مانا بۇ ماسلىشىش دەپ ئاتىلىدۇ. ماسلىشىش

بولۇپ، ئۇ بارلىق ئۇسۇللار بىلەن بۇ ئەرنى چىداپ تۇرالمىدىغان ھاغا چۈشۈرۈپ قويدۇ. كۆپ ساندىكى ئاياللار بۇنداق قىلىشقا ئۇستا. مەخپىيەتلىك

1. ئاشكارا قىلىنىش ئۈچۈن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان، پەقەت پاش بولۇپ قېلىشتىن بۇرۇنلا قىممىتى بولىدىغان نەرسە. مەخپىيەتلىك
2. ئاياللارنى گۈزەللەشتۈرىدىغان قەلب پەرداز بۇيۇمى.

مۇتلەق مەخپىيەتلىك

A قىز: مەن ساڭا ھەرگىز باشقا كىشىگە ئېيتما دېگەن ھېلىقى ئىشنى نېمىشقا ئۇنىڭغا ئېيتىپ قويدۇڭ؟

B قىز: توۋا، مەن ئۇنىڭغىمۇ ھېچكىمگە ئېيتما دېگەننىمىغۇ!

A قىز: بوپتۇ، ئۆتكەن ئىشقا سالاۋات، سەندىن ئۇتۇنۇپ قالاي، بۈگۈن ئېيتماقچى بولغىنىمنى ھەرگىز ئۇنىڭغا ئېيتىپ قويما.

مەخسۇس ئىستون يازغۇچىسى مەخسۇس ئىستونغا چاپلىۋېلىپ، مەخسۇس ئوقۇرمەنلەرنى چۈشكۈرتىدىغان ئادەم.

مەدەنىيەت

1. بىر جەمئىيەت بېيىپ كەتسە، كىشىلەرنىڭ ئىككى قولىنى ئىشقا

سېلىپ ئەمگەك قىلىشىنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ. دە، مەنىۋى پائالىيەتلەرگە چۆكۈپ كېتىشىگە بولىدۇ. بىزنىڭ پروفېسسور، ئالىم، يازغۇچى، شا-

ئىر، سەنئەتكارلىرىمىز بارغانسېرى كۆپەيمەكتە. خەتلەر بىلەن توشقۇ- زۇۋۇپتىلگەن ئورگىناللار ھەددى - ھېسابىمىز بولۇپ كەتتى. قەبرىستاندىن-

مۇ بىچارە بولۇپ قالغان ئارخىپ ئامبارلىرىمىزغا، كۈتۈپخانىلىرىمىزغا كىرىپ قويدىغان ئادەم يوق. مەدەنىيەت ئۆلمەكتە، ئۇ ھەددىدىن زىيادە

ئېشىپ كەتكەن ئىشلەپچىقىرىش ئىچىدە، يېزىق دۆۋىلىرى ئارىسىدا، مە- دارنىڭ غالجىرلىق بىلەن كۆپىيىشى ئىچىدە ئۆلمەكتە.

2. ئىنسانلارنىڭ ئالتۇن چاچ، بۇغداي ئۆلك ئايال، قىزىل تۈكتىن ئىبارەت ئۈچ مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقى.

3. ئاتوم، يادرو ئېنېرگىيىسىدىن بۇرۇن مەۋجۇت بولغان نەرسە.

تاقابىل تۇرۇشتا پايدىلانغىلى بولىدىغان ھەر قانداق ئەمەلىي نەرسە. مەلۇم كىشىنىڭ ئىگىلىۋېلىش ئىستىكىنى قانائەتلەندۈرەلەيدىغان، بىراق باشقىلارنى ئۈمىدسىزلىك ئىچىدە قويدىغان ھەر قانداق شەيئى. ئۇ، كىشىلەر-نىڭ قىسقا مەزگىللىك ئاچ كۆزلۈكى بىلەن ئۇزاق مۇددەتلىك سوغۇق مۇئامىلىسىنىڭ ئوبيېكتى.

ماليە

باشقۇرغۇچىلارغا ئەڭ زور پايدا ئېلىپ كېلىدىغان بايلىق مەنبەسى ۋە كىرىمىنى باشقۇرۇش سەنئىتى. رېمىتسىيە رېمىتسىيە رېمىتسىيە رېمىتسىيە ماي بويىاق رەسىم رەسىم رەسىم رەسىم ماي تەبىئىيەت تۇرغان بىر قەۋەت تېرە. ئۇنىڭ بارلىق سۆڭەكلىرى ئارىيەتكە ئېلىپ كېلىنگەن.

مايمۇن

1. ئادەمنىڭ ئەينىكى.

مەبلەغ سېلىش

بۇ قىمارخانىدا دو تىكىشكە ئوخشايدۇ. پەرقى شۇكى، مەبلەغ سالغۇ-چى ئەڭ ئاخىرىدا ھېچبولمىسا ۋەيران بولغۇچى دېگەن پەخىرىي ئۇنۋانغا ئىگە بولالايدۇ.

مەجبۇرلاش

قۇدرەتلىك ھوقۇقنىڭ سۆزمەنلىكى. مەجبۇرىي پېنسىيىگە چىقىرىش

بۇ جىنايەتچىلەر ئېرىشەلەيدىغان بىر تۈرلۈك خىزمەت، ئۇلارنىڭ بىر ئۆمۈر جىنايەتلىك تۇرمۇش كەچۈرگەندىن كېيىن تېگىشلىك بولغان ھالدا قولغا ئېلىنىشى. مەجبۇرىيەت

مەخپىي قورال

بىر ئايالنىڭ بىر ئەرنى ئۆزگەرتىدىغان ۋە بويسۇندۇرىدىغان قورالى

بۇ قۇتۇلغىلى بولمايدىغان ھېسسىيات تىزگىنى. ئۇ ئارزۇ - ئىستەك - لىرىمىزنىڭ ئالدىدا پۈت - قوللىمىزنى چۈشەپ، خۇددى تىكەنلىك قامچىدەك بىزنى ساۋىداپ، مەنپەئەت بىر بولغان نىشانغا قاراپ توختىماي ئىلگىرىلەشكە مەجبۇرلايدۇ. بىزگە باشقىلار قىلمىغان ئىشلارنى قىلغۇزىدۇ. مەسىلەن، سىزنىڭ ئىشتىنىڭىزنىڭ ئىككى تال ئاسما بېغى بولۇپ، بىرى ئۈزۈلۈپ كەتسە، بارلىق مەسئۇلىيەت يەنە بىر باغنىڭ زىممىسىگە چۈشەدۇ.

2. شەكلى ئۆزگىرىشچان كىشەن. ئادەتتە ئىشەنچىلىك كىشىلەر ئۆزىنىڭ ئىشەنچىلىكىنى كۆرسەتكەندىن كېيىن مەيدىسىگە مۇشتلاپ: «ماخا قاراڭلار!» دەپ توۋلاش، ئادەم يوق يەرگە بارغاندا: «ئەجەپ نەس باستى!» دەپ ئۇھ تارتىش. بۇ ئاسانلا تەڭرىنىڭ، تەقدىرنىڭ، تەلەپنىڭ ياكى قوشنىنىڭ زىممىسىگە يۆتكەپ قويغىلى بولىدىغان بىر خىل يۈك. مەسئۇلىيەتچانلىق

1. ھەرىكەت قىلىشتىن بۇرۇنلا مەسئۇلىيەتنى زىممىسىگە ئېلىشقا تەييارلىنىش پىسخىكىسى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا مەزكۇر مەسئۇلىيەتكە قارىتا ھەر قانداق تەلەپتىن كۆرۈش پىسخىكىسى بويىچە مۇئامىلە قىلماسلىق.

2. تەمكىنلىكنىڭ ئانىسى. تەمكىنلىك ئادەتتە ئىشەنچىلىك كىشىلەر ئۆزىنىڭ ئىشەنچىلىكىنى كۆرسەتكەندىن كېيىن مەيدىسىگە مۇشتلاپ: «ماخا قاراڭلار!» دەپ توۋلاش، ئادەم يوق يەرگە بارغاندا: «ئەجەپ نەس باستى!» دەپ ئۇھ تارتىش. بۇ ئاسانلا تەڭرىنىڭ، تەقدىرنىڭ، تەلەپنىڭ ياكى قوشنىنىڭ زىممىسىگە يۆتكەپ قويغىلى بولىدىغان بىر خىل يۈك. مەسئۇلىيەتچانلىق

مەسئۇلىيەتنى بار. باشقىلار سىزنىڭ سەۋەنلىكىڭىزنى ئەيىبلەگەندە، سىز باشقا بىرىنىڭ مەسئۇلىيەتنى بار، دەپسىڭىز بولىدۇ. مەشھۇر 1. يامان نامىنىڭ تېخىمۇ يىراقلارغا تارقىلىشى، ھەتتا كۆرۈپ باقمىغان ئادەملەرنىڭمۇ ئۇنى تونۇۋالالايدىغان بولۇشى. 2. كىشىلەرنى ئۆزىگە جەلپ قىلىدىغان پاجىئە. مەشھۇر كىشى دائىمىي تۇرۇشلۇق چاڭ - توزان. سەن ئۈزۈمسەڭ، ئۇ تەۋرىسەيدۇ.

- مەرتۈۋە. 1. سىزنىڭ جۇغراپىيىلىك ئورنىڭىز بىلەن سىزنىڭ بوي ئېگىزلىكىڭىز ۋە بېلىڭىزنىڭ ئايلىنىشىنى ئۆلچەش.
- بۇ نەرسە ئۆزىمىز ئۈچۈن ئېيتقاندا ھېچنەمە ئەمەس، بىراق قولۇم-قوشنىلىرىمىز مۇشۇ تۈپەيلىدىن ئۆزىنى قويدىغان يەر تاپالمىي قالدۇ.
2. ئىنسانلارنىڭ قىممەت دەرىجىسى جەدۋىلىدىكى نىسپىي ئېگىزلىك.
- مەردلىك. ئىنتايىن باي بىر كىشىنىڭ ھېچنەمىسى يوق بىر كىشىنىڭ ئىمكانىيەتنىڭ بارچە ھەممە نەرسىگە ئىگە بولۇشىغا ئىجازەت بېرىشتىن ئىبارەت مەردانە ھەرىكىتى.
- پادشاھقا يارلىق چۈشۈرەلەيدىغان پادشاھ. رومكىنى قويماق ھامان سىياسىي ئۆزگىرىش قىلىپ دەيدىغان ئاددىي پۇقرا. مەيدانغا چۈشمەيلا يەرگە يىقىلغان بوكىچى. بىر تال خېتىمۇ يوق ناتىقلىق كىتابى.
- ئامالنى ئۈزۈم قىلاي
- ئىشەنچسىز مەھەلە بىر مەست ئىشكىنىڭ تۈۋىدە بىر مۇنچە ھەپلىشىپمۇ ئاچ-قۇچنى قۇلۇپقا كىرگۈزەلمەپتۇ. بىر ساقچى بۇنى كۆرۈپ سوراپتۇ: ئۇنداقتا بەك ياخشى، بۇرادەر، دەپتۇ مەست، تام بەك مەندىرلاپ كېتىۋاتىدۇ، سىز تامنى تۇتۇپ تۇرسىڭىزلا بولدى، ئامالنى ئۈزۈم قىلاي.
- مەسلىھەتچى. باشقىلارنىڭ ئىدىيىسىنى ھايىنىغا ساتىدىغان ھايانكەش. مەسئۇلىيەت. مۇسكۇل بىرلا جەددىيلەشمە، ھەممىنى بىراقلا دوغا تىكىدۇ، پۈتۈن بەدىنىڭىزنى بىرلا قويۇۋەتسىڭىز، مەسئۇلىيەت تۈكۈرگەن تۈكۈرۈككە ئوخشاپ قالىدۇ.

خۇچە بولغان ئارىلىقتا قانۇننى يۈرگۈزۈش، قانۇننىڭ ئىناۋىتىنى قوغداش.
تىن ئىبارەت.

مەن

ئادەملەر توپىغا ئارىلاشقان ھەر بىر ئادەم، ھەممە ئادەملەر. بۈگۈنكى دۇنيادا، ھەر كۈنى بارغانسېرى قىستا - قىستاك بولۇپ كەتكەن چىرايلار پەيدا بولماقتا. بۇ چىرايلارمۇ بارغانسېرى ئوخشىشىپ كېتىۋاتىدۇ. مۇبادا بىر ئادەم ئۆزىنىڭ «مەن» لىكىنىڭ ئۆزگىچە تەرەپلىرىنى ئىسپاتلىماقچى بولسا، شۇنداقلا تەقلىد قىلغىلى بولمايدىغان ئۆزگىچە جايلىرىنىڭ بارلىقىغا ئۆزىنى ئىشەندۈرمەكچى بولسا، بۇ ھەرگىز يەڭگىل ۋە ئاسان ئىش ئەمەس. بۇنىڭ پەقەت قوشۇش ۋە ئېلىشتىن ئىبارەت ئىككى خىل ئۇسۇلى بار. بەزى كىشىلەر «مەن» نىڭ بارلىق يۈزەكى ۋە سىرتقى نەرسىلىرىنى ئېلىپ تاشلاپ، ئۆزىنىڭ ئەسلى ماھىيىتىگە يېقىنلىشىدۇ (ئۈزلۈكسىز ئېلىۋېتىش تۈپەيلىدىن ئۇ «ئۆل» گە چۈشۈپ قېلىش خەۋپىگە دۇچ كېلىپ قالىدۇ)؛ يەنە بەزىلەر دەل بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۆزىدىكى «مەن» نىڭ ئۈستىگە ئۈزلۈكسىز يېڭى - يېڭى خۇسۇسىيەتلەرنى قوشۇپ، ئۆزىدىكى «مەن» نى تېخىمۇ يارقىنلاشتۇرماقچى بولىدۇ (ئۈزلۈكسىز قوشۇش تۈپەيلىدىن ئۇ «مەن» نىڭ ماھىيىتىدىن مەھرۇم بولۇشتىن ئىبارەت خەۋپكە دۇچ كېلىدۇ). قوشۇش ئۇسۇلىنى قوللىنىش قارماققا يەنلا نىسپىي ھالدا بولىدىغاندەك قىلىدۇ. بىر ئادەم ئۆزىدىكى «مەن» گە بىرەر قانچۇقنى، بىرەر ئىرەك مۈشۈكىنى، بىرەر زىخ كاۋابىنى، قۇملۇققا بولغان مېھىر-مۇھەببەتنى ياكى ئۇزۇنغا يۈگۈرگەندىن كېيىنكى سوغۇق سۇدا يۈيۈنۈشنى قوشۇۋېلىشى مۇمكىن. لېكىن، ئۇ ئۆزىدىكى «مەن» گە ۋەتەنگە، گېتلىرغا، بۇددا دىنىغا، پۇتبولغا ياكى فاشىزمغا قارشى ھېسسىياتنى قوشۇۋالسا، ئىش ئانچە قاملاشماي قالىدۇ. جامائەتچىلىكنىڭ ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشش ئۈچۈن، ئۇلار يېڭىدىن قوشۇۋالغان خۇسۇسىيەتلەرنىڭ تەشۋىقاتچىسى بولۇشتىن خالىي بولمىقى قىيىن. شۇڭلاشقا، موسسۇلنىغا بولغان ھېسسىياتنى ئۆزىدىكى «مەن» نىڭ بىر خۇسۇسىيىتى قىلىۋالغانلىكى كىشىلەر سىياسىي جەھەتتىكى ئايلىنىپ قالىدۇ؛ مۈشۈكىنى، خەلقئارا شاھمات.

بۇمۇ يەر سۈپۈرگەنگە ئوخشاش بولۇپ، سۈپۈرگە تەگمگۈچە ئەخلەت ئور.

ئىدىن قوزغالمىدۇ. ۱. خاتالىقلارنىڭ بىۋاسىتە ئەقىلغا مۇۋاپىقلىشىشىغا ئىمكانىيەت يارد.

تەپ بېرىدىغان جاي. بۇ جايدا تۇغما خۇسۇسىيەتنى ئوخشاشمايدىغان كىشىلەر كېيىنچە ئۆزئارا كۆچۈرۈش جەريانىدا بىر پارچە ئىمتىھان قەغەزىگە جاۋاب بېرىدۇ.

2. ھېرىپ كەتكەن ئوقۇغۇچىلار ئۈچۈن ئېيتقاندا ئۈگەشكە ئەپلىك ياخشى جاي.

3. پەۋقۇلئاددە ھوقۇق قاتلىمىنى يېتىشتۈرىدىغان پارنىك. مەكتەپ پۈتتۈرۈش مۇراسىمى

1. جەمئىيەت ئىلمىنىڭ تۇنجى دەرسى. 2. ئۆگىنىشنى سۆيەسلىكنىڭ ئاخىرلىشىشى.

مەكتەپكە كىرىش
«مەكتەپ پۈتتۈرۈش» ناملىق تراگېدىيىنىڭ مۇقەددىمىسى.

مەڭگۈ 1. مۇھەببەتنى قورقۇنچقا سالدىغان بىر ئۇقۇم.

2. مۇھەببەت لۇغىتىدىكى تۇنجى سۆزلۈك.

3. چىن مەنىسى: «بۈگۈن كاپالەت بېرەلەيمەن» دېگەندىن ئىبارەت.

4. سىزنى كۈتكەن ئون مىنۇت ۋاقىت.

مەڭگۈ كۆرەلمىگەن تەقدىردىمۇ... بىر قىزنىڭ بولغۇسى ئېرى سالپايغان ھالدا ئۆيگە كىرىپتۇ.

يىگىت: مەن ۋەيران بولدۇم، ھازىر بىر تىيىنمۇ پۈلۈم قالمىدى.

قىز: شۇنچىلىك ئىشىمدى! ھېچقىسى يوق، مەن سىزنى مەڭگۈ سۆيىمەن... مەسلەن، سىزنى قايتا كۆرەلمىگەن تەقدىردىمۇ... مەمۇرىي ئەمەلدارلار بىر ئەمەلدارى. ئۇنىڭ مەجبۇرىيىتى ئەدلىيە مىنىستىرلىقىنىڭ قانلىرى جۇش ئۇرۇپ، قانۇن - نىزاملارنى ئىناۋەتسىز قىل.

رىدىن ھەم چىنلىققا سادىق بولۇشنى، ھەم ماختاپ كۆككە كۆتۈرۈشنى تەلپ قىلىدۇ. خوجايىنى ئۇنىڭ ئەسەرلىرىنىڭ ھەم يېڭى، ھەم غىدىقلىد. غۇچى، شۇنداقلا قىلچە ئۆز كۆز قارشى بولماسلىقىنى تەلپ قىلىدۇ. ئۇ بىر ئادەمنى ئىت چىشلىۋالغانلىقى توغرىسىدىكى ۋەقەنى كۆپتۈر-گەندىن كېيىن كىچىكلىتىپ، ئاندىن يەنە كۆپتۈرۈپ، مۇشتەرىلەر چىن دىلىدىن قايىل بولۇپ يالغان خۇشتار بولىدىغان ھېكايىگە ئايلاندۇرىدۇ. 2. بىكار بولۇپ قالسا ئۆزىدىنمۇ سوئال سوراپ باققۇسى كېلىدىغان ئادەم.

يالغان سۆزلەش

- مۇخبىر دېگەننىڭ ھەممىسى يالغانچىكەن!
- قانداق دەيمەن؟
- ئايالىمنى زىيارەت قىلغىلى كەلگەن مۇخبىر: «يازغۇدەك ھېچبىر يېرى يوقكەن» دەپ يېزىپتۇ.
مۇددەتكە بۆلۈپ تۆلەش
چۆنتىكىڭىزدىكى پۇلىڭىزنىڭ نەۋرە-چەۋرىلىرىنى بېقىۋېلىشقا ئىم-كەنىيەت يارىتىش ئۈچۈن، بانكىرلار قويۇپ بەرگەن بىر تال ئۇزۇن يىپ.
مۇرەسسە
پايدا - زىيان توقۇنۇشىغا بولغان بىر خىل تەرتىپكە سېلىش. ئۇ تىرىكشىۋاتقان ھەر قايسى تەرەپلەرگە ئەسلىدە ئۆزىگە تېگىشلىك بولمىغان مەنپەئەتكە ئېرىشكەنلىكىنى، بۆلۈشۈۋالغان نەرسىلەردىن ئۆزىگە ھېچنېمەدىن مەھرۇم قالغانلىقىنى ھېس قىلدۇرىدۇ.
مۇرەسسە قىلىش
بىر باي ھالىدىن كەتكەن نامراتقا دەپتۇ:
- سەن ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن مېنى تازا بىر دۇمبالۋالغىن، شۇنداق قىلساڭ ساڭا مىڭ دوللار بېرىمەن.
نامرات ئويلىنىۋالغاندىن كېيىن جاۋاب بېرىپتۇ:
- غوجام، ئالدى بىلەن ماڭا بەش يۈز دوللار بېرىپ تۇرۇڭ، چۈنكى شۇ تاپتا سىزنى دۇمبالغۇدەك ماغدۇرۇم قالمىدى.

مۈتەپەككۈر

ئۆزى بىلەن ئۆزى پاراڭلىشىپ ياشايدىغان، ھەر قانداق ئادەمگە مالال يەتكۈزمەيدىغان ئادەم. يالغۇز ئۆزى قارىغا ئېتىشنى ئەڭ راھەت، دەپ بىلىدۇ. ئۇ بەزى - بەزىدە ناتونۇش كىشىلەرگىمۇ بىرەر پاي ئېتىپ قويدۇ. كۆپىنچە ھاللاردا ناتونۇش كىشىلەر ۋە دوستلىرى تەرىپىدىن بىر ئۆمۈر ئالدىنقىمۇ يەنىلا مەردانە ياشايدۇ.

مۈتەخەسسەس

1. ھەممە جاۋابلارنى بىلىدىغان، بىراق ھېچقانداق سوئالنى ئوتتۇرىغا قويالمايدىغان ئادەم.
2. ئاددىي ئىشلارنى چۈشىنىش قىيىن ئىشلار دەيدىغان ئادەم.

مۈتەھەم، مۇشتۇمزور، قۇلاقكەستى

شەھەر ئۇلاردىن ئايرىلىپ قالسا، بىر قانچە كۈچا چىرىغىدىن ئايرىلىپ قالغاندەك بولۇپ قالىدۇ. ئېيتىشلارغا قارىغاندا، ھايۋانلارنىڭ تۈر-مۇش ئادەتلىرىنى تەتقىق قىلىش، ئۇلارنىڭ ئىنچىكە قارارلىرىنى ۋە ئۇق-قىملى بولمايدىغان سەبىلىكىنى كۆزىتىش - ئۇلارنىڭ ھەۋەسلىرىنىڭ بىرى ئىكەن.

مۈتلەق

ئۆزىنىڭكىنى راست قىلىش، مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلىش. ھاكىم-مۈتلەقلىق تۈزۈم ئاستىدا، مۇستەبەت خالىغىنىنى قىلالايدۇ، ئۇنىڭ ئۇ. چۈن ئېيتقاندا قاتتىقلار غۇش بولسىلا بولدى. بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە، دۇنيادا مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان ھاكىمىمۈتلەقلىق تۈزۈم كۆپ قالمىدى. كۆپ ساندىكى ھاكىمىمۈتلەقلىق تۈزۈمنىڭ ئورنىغا چەكلىك مۇستەبەتلىك تۈزۈم دەسسىدى. بۇ خىل چەكلىك مۇستەبەتلىك تۈزۈم ئاستىدا، مۇستەبەت پادىشاھنىڭ ياخشىلىق قىلىدىغان كۈچ - قۇدرىتى زور دەرىجىدە ئاجىزلىتىۋېتىلدى. بەزى ھاكىمىمۈتلەقلىق تۈزۈملەر جۇمھۇرىيەت تۈزۈمىگە ئايلاندى. جۇمھۇرىيەت تۈزۈمى تەلەپ سىناشقا تايىنىپ جان باقمىدۇ. مۇخبىر

1. پەۋقۇلئاددە بولغان ماقالە يازغۇچى، ئۇنىڭ مىزانى ئۆز ئەسەرلىرىدە.

ئەزالىرى سېسىق ئاغزىنى يېغىپ، يوغان گەپنى ئاز قىلىشى كېرەك. تەگەر ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىرەيلەن كارامىتىنى كۆرسىتىپ، ئۇنداق قوتۇلداشلارنى مەنستەي، جەڭگىۋار روھ بىلەن بىزنى ئىستىبداتلىقنىڭ داغدام يولىغا باشلاپ ماڭسا، ئۇنداقتا بۇ خەلقنىڭ تەلىيىگە يارىشا يۈز بەرگەن ئاپەت بولاتتى.

2. بۇ بىر دۆلەت باشلىقى. ئۇ دىكتاتورا ۋاباسى ئارقىلىق ھۆكۈمەت.

سىزلىك ئاپىتى ئۈستىدىن غەلبە قىلىشنى ياقتۇرىدۇ.

3. ھۆكۈمرانلىق ئورنىنى ئىگىلىۋالغان بىر ئادەم. بۇرۇن مۇستە.

يىتىنىڭ ئۆلتۈرۈش ياكى ھايات قالدۇرۇشتىن ئىبارەت كاتتا ھوقۇقى بار بولۇپ، «مۇستەبىت» دېگەن سۆزنىڭ كېلىپ چىقىش مەنبەسى بۇ نوقتىنى

ئىسپاتلاپ بېرەتتى، شۇنداقلا ئىنتايىن نۇرغۇن پۇقرالار بۇنىڭ تەمىنى تېپىپ باققاندى.

روسىيە ۋە شەرقتە مۇستەبىتلىكنىڭ جامائەتچىلىك ئىش.

لىمىرى ۋە كىشىلەرنىڭ ئىدىيىسىگە بولغان تەسىرى يەنىلا زور. لېكىن،

غەرب دۆلەتلىرىدە بۇ خىلدىكى ئىشلارنىڭ ھەقىقىتى مۇستەبىتلىككە ھاۋالە

قىلىنغان بولۇپ، مۇستەبىتلىكنىڭ بەزىدە ئويلىنىپ قويۇشقا تېگىشلىك

ئىشى ئۆزىنىڭ كالىسىنىڭ ئورنى مەسىلىسىدىنلا ئىبارەت.

مۇستەبىت ھوقۇق

بۇ مۇستەبىتنىڭ قەبىھلىك قىلىش ھوقۇقى.

مۇستەبىت ھۆكۈمەت

«ھۆكۈمەت» دېگەن بىلەن مەنىداش سۆز بىلەن مۇستەبىتلىككە

خەلقنى ئېتىزلىققا تېزىپ، ئاندىن كېيىن ئۇلارنىڭ خالىغان يەرگە

چوڭ - كىچىك ھاجەت قىلىشى ئۈچۈن قانۇن تۇرغۇزۇپ بېرىدىغان جاي.

مۇشتەرى

ئىچ پۇشۇقنى چىقىرىش ياكى سىياسىي، سودا، دىن، تەنتەربىيە،

ئىلىم - پەن، ساغلاملىق، غەيرىي جىنسلىقلار مۇھەببىتى ۋە ئوخشاش

جىنسلىقلار مۇھەببىتى، دۆملەپ پىشۇرۇش، ھاراق، ئاپتوموبىل، مودە.

سىكىلت، ئايروپىلان، كىنو چولپىنى، تېلېۋىزىيە چولپىنى، ئۆي ئىچىدە.

مۇرەككەپ

قورقۇنچاقلىق چىرمىۋالغان بىر ئادەم نوقۇل باتۇرلۇق قىلىدىغان ئادەمگە قارىغاندا مۇرەككەپرەك، قىزىقارلىقراق بولىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۆز-گەرتىش خىيالىدا بولىدۇ. بۇنداق ئۆزگەرتىش ھەرگىز ئىلگىرىكى ئەمەل-يەتنى ئۆزگەرتىش ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئاخىرى ئۈزۈلمەس ئاقىۋەتلىرىنى بار كۈچى بىلەن يوقىتىش ئۈچۈندۇر. مۇزېي

ئۆتمۈش قاچىلانغان چوڭ ساندۇق.

مۇزىكا

چىۋىنىڭ يىغا ئاۋازى بىلەن قوزغىتىلغان ئىللىق ھېسسىيات. ئىس-لام قىلىنغان شاۋقۇن.

مۇساپە

پاراللېل ياكى كېسىشكەن لىنىيە، يول، ۋاستە ۋە ئۇسۇل. مۇۋەپپەقىيەتكە تۇتىشىدىغان مۇساپە پەقەت بىرلا بولمايدۇ، ئوخشاشلا مەغلۇبىيەتكە ئېلىپ بارىدىغان مۇساپىمۇ ھېچبولمىغاندا بىردىن كەم بولمايدۇ. مۇساپىر

ئۇرۇش، ئاپەت، ۋابا ۋە سىياسىئونلارنىڭ قامچىسى تەرىپىدىن ئۆيلەندۈرۈلۈپ قوغلىنىپ، يات يايلاققا كېلىپ قالغان قوي پادىسى. تەڭرىنىڭ بۇ قوزىلىرى مەخسۇس كىيىم-كېچەك، يېمەك-ئىچمەككى تولۇق بولغان ئىنسانپەرۋەرلىكىنى مەسخىرە قىلىدۇ. مۇستەبىت

ئىنسانلار پۈتۈن قېنىنى سەرپ قىلىپ ۋە جەبىر-جاپا تارتىپ ئەڭ مۇكەممەل بولغان بىر خىل سىياسىي تۈزۈمنى ئىزدەپ كەلدى، ئەپسۇسكى ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشقا زادىلا يېقىنلىشىۋالغان يوق. ئىنسانلارنىڭ پالاكەتلىكىگە قارىتا ھەممىنى ياراتقۇچى تەڭرىنىڭمۇ ئاللىقاچان تاق بولدى. ئەجەب، دۆلەتنىڭ سىياسىي مەسلىسىگە قارىتا پۈتۈنلەي ئۆز بېشىمچىلىق قىلالايدىغان بىرەر ئادەم راستتىنلا تېپىلماسمۇ؟ قورسىقىنى تويغۇزۇشنىلا بىلىپ، ھېچنەمە بىلەن كارى بولمايدىغان ھېلىقى پارلامېنت

ئىتالىيەدە ئوپېرا، گېرمانىيەدە ئىدىيە تىياتىرى، ئامېرىكىدا روماننىڭ تىياتىر، ياپونىيەدە مۇسبەت تىياتىرى.

ئالدىنقى

ئاپا، جېك مېنى بەك ياخشى كۆرىدىكەن. قانداق بىلدىڭ؟
ئۇ ھەر قېتىم مېنى قۇچاقلغاندا يۈرىكى بۆلەكچە دۈپۈلدەپ سوقۇپ كېتىدۇ.
ئەخمەق بالا، پەخەس بول، ئەينى چاغدا داداڭ يېنىغا قويۇن سائىتىنى سېلىۋېلىپ مېنى شۇنداق ئالدىغانىدى.
مۇھەببەت تورى
قىزنىڭ چىرايلىق بولۇشى يىگىتنىڭ تېزلىكتە مۇھەببەت تورىغا چۈشۈپ قېلىشىنىڭ سەۋەبچىسى؛ يىگىتنىڭ چىرايلىق سۆزلىرى قىزنى ئاسانلا مۇھەببەت دەرياسىغا كىرگۈزۈپ قويۇشنىڭ سەۋەبچىسى.
مۇھەببەت خېتى
ئەڭ ئېچىنىشلىق ئەدەبىي ئەسەرلەرنىڭ بىرى.
مۇھەررىر
بۇ بىر خىل سودىيە، ئۇ ئابروۋىلۇق، سۈرلۈك تەپتىش ئەمەلدارى. ئۇنىڭ كۆڭلى يۇمشاق بولۇپ، باشقىلارنىڭ گۈزەل ئەخلاقىغا ۋە ئۆزىنىڭ قەيەم قىلىمىشلىرىغا ئاقەت قىلىپ تۇرالايدۇ. ئۇ ھەر تەرەپكە ئاگاھلاندۇرۇش ۋە تەنبىھنىڭ كۈچلۈك توك ئېقىمىنى قويۇپ بېرىدۇ. ئەمما، ئارقىدىنلا يەنە پەس ئاۋازدا تەسۋىرلىك بىر كۆيگە غىشىنىپ، خۇددى ئېشەك نىڭ گۈگۈمىدىكى يۇلتۇزلارغا بېقىپ ئىبادەت قىلغان چېغىدىكىدەك مۇلايم قىياپەتكە كىرىۋالىدۇ. ئۇ بىر ئاجايىپ سىرلىق ئۇستاز، قانۇننىڭ مۇستەبىت پادىشاھى بولۇپ، ئىدىيە سوتىنىڭ ئېگىز تەختىدە ئولتۇرۇۋېلىپ، خۇددى كىرىپتقا مىخلانغان ئىسپاتقا ئوخشاش قارىغان كىشىنى قورقۇنچقا سالىدۇ. ئۇ ئىككى پۈتۈننى كېرىپ تۇرۇپ، چەكسىز سۈرلۈك قىياپەتتە پالتا - كەكسىنى ئويىنىتىپ، كۆڭلىگە ياقمىغان بايلارنى رەھىمسىزلىك بىلەن چېپىۋېتىدۇ.

خۇ مېنىڭ ئىشتانېغىمنى ئۈزۈۋېتەلمىدى. ئۇنىڭ ئىشتانېغىمى - ئىشتانېغىم
 يەنە بىرى دىمىغىدا كۈلۈپ قويۇپ دەپتۇ: ئۇنىڭ ئىشتانېغىمى - ئىشتانېغىم
 - ئۇ قانچىلىك ئىشتى! تۈنۈگۈن مەن نيۇ - يوركتىكى بىر ۋوگزال -
 دىن پويىزغا چىققىنىمدا ئىشتانېغىم ۋوگزالدىكى تۈۋرۈككە ئىلىنىشىپ
 قالدى. مەن پويىز بىلەن كېتىۋەردىم، بىراق پويىز خادىمى فىلادېلغىيە
 ۋوگزالدا ۋاگون ئىشىكىنى ئېچىۋېتىدى، ئىلىنىشىپ قالغان ئىشتانېغىم
 مېنى بىر سۆرەپلا يەنە نيۇ - يوركتا ئەكىلىپ قويدى. ئۇنىڭ ئىشتانېغىمى -
 مۇۋەپپەقىيەت قازىنىش

ئويىپكىتىپ جەھەتتىن ئېيتقاندا، مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشنىڭ پۇرسىتى
 ھەر بىر كىشىگە ئوخشاش كۆز بىلەن قارايدۇ، شۇڭا، مۇۋەپپەقىيەت
 سانىمىز كىشىلەرنىڭ يەلكىسىدە تۇرۇشقا، تەلۋىلەرچە ئىش قىلىش، شۇنداقلا
 خۇپىيانە جىنايەت ئۆتكۈزۈش بەدىلىگە بەرپا بولۇشقا موھتاج. مۇۋەپپەقىيەت
 پەقىيەتنىڭ مەپتۇن قىلىش كۈچى ۋاقىتلىق، شۇنداقلا قۇرۇق بولۇپ،
 ئاران ئەتىسىگىچىلا داۋام قىلالايدۇ. ئۇنىڭ ئىشتانېغىمى -
 مۇتئۇەر

1. سىز ئۇنىڭ يۈزىگە شاققىدە بىرنى تۆكۈرۈۋەتكەن چاغلاردىمۇ، ئۇ
 بارمىقى بىلەن تۈكۈرۈۋەتكىزىنى سۈرتۈۋەتكەندىن كېيىن ئەدەپ بىلەن:
 «ئەپەندىم، ناھايىتى تەملىك ئىكەن» دەيدۇ. ئاندىن كېيىن سىزگە ئېگە -
 لىپ تەزىم قىلىۋېتىپ: «سىز بىلەن تونۇشقانلىقىمغا ئىنتايىن خۇشال -
 مەن» دەيدۇ.

2. زادىلا قۇيرۇق تۇتقۇزمايدىغان ئادەم. ئۇنىڭ ئىشتانېغىمى -

3. باشقىلارنىڭ پۈتتى دەسسۇالسا: «كەچۈرۈڭ» دەيدىغان ياكى
 «كەچۈرۈڭ» دېيىش ئۈچۈن باشقىلارنىڭ پۈتتىنى دەسسەيدىغان ئادەم. ئۇنىڭ
 ئىشتانېغىمى - يېڭىلىشىش

ياش ھەم گۈزەل بىر ئايال بىر بوۋاقتى باغرىغا باسقان ھالدا باغچىدد -
 كى ئۇزۇن ئورۇندۇقتا ئولتۇراتتى. ئوتتۇرا ياشلىق بىر مۇتئۇەر ئۇنىڭ
 قېشىغا كەلدى.

- نېمىدېگەن ئوماق قىز - ھە، بۇ! - دېدى مۇتئۇەر بوۋاقتىڭ قولىنى

مۇھىت

ئادەملەرنىڭ قېنىنىڭ قويۇقلۇق دەرىجىسىنى بېكىتىدىغان ئاتا - ئانا.

مۇۋەپپەقىيەت

ئاللىقاچان چىقىپ بولغان ياكى مەڭگۈ چىققىلى بولمايدىغان ئېگىز چوققا. ئالغا قاراپ كېتىۋاتقان بىر تۆگە ئۈچۈن ئېيتقاندا، ئۇ ئۈستىدىكى ئېغىر يۈكنى تېزىرەك چۈشۈرۈشنى ئويلاپ، ھەر قانچە جاپا - مۇشەققەت بولسىمۇ چىدايدۇ؛ ئۇنىڭ خوجايىنى ئۈچۈن ئېيتقاندا، تۆگە ئالدىنقى قېتىم ئۆز ئىشىنى ھەم-تېز، ھەم ياخشى ئورۇندىغان بولسىمۇ، خوجايىن بۇ قېتىم ئۇنىڭ يۈكىنى يەنە كۆپەيتسىمۇ پۇتاق چىقارغىلى بولمايدۇ.

مۇۋەپپەقىيەت قازانغۇچىنىڭ سىرى

«مۇبادا مەن پەسكەش ۋە نومۇسىز لۈكچەك، ئىككى يۈزلىمىچى، يىرگىنچىلىك ئاچ كۆز، ھەق - ناھەقنى ئارىلاشتۇرۇۋېتىدىغان بىر چاكنى ئادەم بولمىغان بولسام، ھەرگىز مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمىغان بولاتتىم! ئاق كۆڭۈل، ئىتائەتمەن، بىلىملىك ئاۋۇ كىشىلەرگە قاراڭلار، ئۇلار جەمئىيەتتىكى يەتتىنچى سەرخىللىرى، دەپ ئاتالغان بولسىمۇ، بىراق ئۇلار بىر - بىرلەپ ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرىدى. ئۇلار مانا شۇنداق بىچارە كالۋالار!» (بىر مۇۋەپپەقىيەت قازانغۇچىنىڭ ئىقرارىدىن ئېلىندى).

تىككۈچىنىڭ ماھارىتى

بىر خېرىدار كىيىم تىكشۈرۈش دۈكىنىغا كېلىپ تىككۈچىگە زەردە بىلەن ۋارقىراپتۇ:

«سىز تىككەن كىيىمنى كىيىم باشقىلار كۈلۈشۈپ كەتتى.

پاھ، بۇ مېنىڭ تۇنجى قېتىملىق مۇۋەپپەقىيەتتىم ئىكەن! - دەپتۇ

تىككۈچى خۇشال بولۇپ، - بۇرۇن مەن تىككەن كىيىمنى كىيگەنلەر

يىغلاپ كېتەتتى.

ئىككى سودىگەر ئىككى تىككۈچىگە ئىشەنچىسىزلىك بىلەن

ئاسما ئىشتاننىڭ ساتىدىغان ئىككى سودىگەر ئۆز مېلىنى ماختاپ پو

ئېتىشىپتۇ. بىرى دەپتۇ: «مەن ئىككى مېلىمنى تىككۈچىگە ئىشەنچىسىزلىك بىلەن

- بەش قېچىر بىر تەرەپكە، يەنە بەش قېچىر قارشى تەرەپكە تارتىشىپ -

تۈتۈپ، - قوللىرى ئاپئاق، يۇمشاق، بەئەينى ئاقسۆڭەك خېنىملارنىڭ قولغىلا ئوخشايدىكەن.

ئەپەندى، سىز ئىككى ئىشتا يېڭىلىشتىڭىز: بىرى، بۇ بالا ئوغۇل بالا؛ يەنە بىرى، سىزنىڭ تۇتۇۋالغان قولىڭىز مېنىڭ قولۇم. مۆجىزە

بېشىڭىزغا كۈن چۈشۈپ دوستىڭىزنىڭ ئۆيىدە ئىككى كۈن تۇرۇپ قالسىڭىز، ئۈچىنچى كۈنى مۇقەررەر يۈز بېرىدىغان ئىش بىر مۆجىزە

ئوقۇتقۇچى «مۆجىزە» دېگەن سۆزنىڭ ئىشلىتىلىشىنى سۆزلەپ كېلىپ، ئوقۇغۇچىغا مۇنداق سوئال قويدى: - ئالايلۇق، بىرەيلەن ئېگىز بىنادىن سەكرەپ چۈشۈپ، پەقەت ياردەنلانمىسا، بۇ نېمىنى چۈشەندۈرىدۇ؟

بۇ مۆجىزە. مەقسىتىمنى چۈشەنمىدىڭىز، ئەگەر ئۇ بىنادىن يەنە بىر نۆۋەت چۈشۈپ كېتىپ يارىلانمىسچۇ؟

بۇ ئۇنىڭ تەلىمى. ياق، ئەگەر ئۇ بىنادىن ئۈچىنچى قېتىم چۈشۈپ كېتىپمۇ، يەنىلا يارىلانمىسچۇ؟

ھە، چۈشەندىم. بۇ ئۇنىڭ ئادىتى بولسا كېرەك. مۇشكۈل ئەھۋالغا چۈشۈپ قېلىش

كۈتۈلمىگەن بەخت باشنى قايدۇرۇۋېتىدىغان پەۋقۇلئاددە ۋاقىت؛ قەيىم جىنايەت ئۆتكۈزگەن جىنايەتچىنىڭ سوت ئۈستىدە قويۇپ بېرىلىشى؛ بىر يىرتقۇچ بۇرنىنىڭ قوي پادىسىنىڭ مۇھاسىرە چەمبىرىكى ئىچىگە كىرىپ قېلىشى؛ بۇ يەنە سىز ياخشى كۆرگەن ئايالنىڭ شىتە چىقىپ قېلىپ قېلىشى ياكى سىزنى ياخشى كۆرىدىغان ئايالنىڭ ئەڭ قەيىم ساداقەتمەندىكىنىمۇ كۆرسىتىدۇ. مېتاللورگىيە

ئالتۇننى ھەزىم قىلىدىغان كەسىپ.

ن

ناتىق

1. ئىچكى دۇنياسى لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان قوليازما.
2. تىلنىڭ ئىقتىدارى تەرەققىي قىلىپ كەتكەنلىكتىن كىشىلەر ئارىسىدا سۆزلىيەلەيدىغان بولغان ئادەم.
3. بۇ خىل ئادەملەرنىڭ قولى سىزنىڭ يانچۇقىڭىزدا، تىلى سىزنىڭ قولىڭىزدا بولىدۇ. ئۇلارنىڭ ئېتىقاد قىلىدىغىنى - سىزنىڭ سەۋرچانلىقىڭىز.

ناتىقلىق سەنئىتى

تىل بىلەن قىياپەتنى بىرلەشتۈرۈپ كىشىلەرنىڭ چۈشەنچىسىنى ئالداش. بۇ تېز خاتىرىلەش ئۇسۇلى ئارقىلىق يېتىشتۈرۈلگەن بىر خىل زوراۋانلىق. ناخشا ئۇدارلىق چۈش.

ناخشا چولپىنى

ئۆزىنىڭ ئاۋازىنى پۇل قىلىش ئۈچۈن ئۇياق - بۇياقلارغا قاتتىق يۈرىدىغان ئادەم. ناخشىچى

ئۆزىنىڭ ئاۋازى بىلەن باشقىلارنىڭ ھېسسىياتىنى دورايدىغان ئادەم. ياشلىق مەزگىلىدىكى ئەر - ئاياللار ئومۇميۈزلۈك ئىشلىتىدىغان پەلەي. نادان

1. سىز بىلىدىغانلارنى ئۇ ئازراقمۇ ئۇقمايدۇ، ئۇ بىلىدىغانلارنى سىزمۇ ئاڭلاپ باقمىغان.

رۇسلار: ئەمدى غەربنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىگە يېقىنلىشىپتۇق - ئە!

ئىتاليانلار: مەنمۇ سېنىڭ ئايالىڭدىن پايدىلىنىپ باقاي!

شوتلاندىيىلىكلەر: كارىۋات كىرلىكىنى مەينەت قىلىۋەتمەڭلار!

مىنىستىر، ئەلچى

بۇ سالاھىيىتى يۇقىرى، ھوقۇقى زور، لېكىن مەسئۇلىيەتچانلىقى

ئىنتايىن ناچار بولغان بىر ۋاكالەتچى. دىپلوماتىيە جەھەتتە چەت ئەلدە

تۇرۇشقا ئەۋەتىلگەن ئەلچىنىڭ ئىپادىلەيدىغىنى - پادشاھنىڭ دۈشمەنلىك

نىيىتىدىن ئىبارەت بولىدۇ. بىر ئادەم چىرايلىق گەپلەرنى قىلىش پەزىلەت

تىگە ئىگە بولغاندىلا ئاندىن ئەلچى بولالايدۇ. ئۇنىڭ سەمىمىيەتسىزلىك

دەرىجىسىگە كەلسەك، ئۇ پەقەت باش ئەلچىنىڭ ئارقىدىلا تۇرىدۇ.

باشقىلارغا ئوخشىمايدىغان ئالاھىدىلىكى شۇكى، ئۇلار تۈرلۈك گۈزەل ئەخ-
 لاقلارنى ھازىرلىغان بولۇپ، بىز مۇنچە داھىي شەخسلەرنىڭ ئۆزلىرىنى
 ياشناپ قۇدرەت تېپىش يولىغا باشلىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. **نامزات**

ئەڭ يۇقىرى سىياسىي باھا بېرىلگەن چاغدا كۆرسىتىلگەن مەلۇم
 ئادەم. ئەڭ مۇۋاپىق بىر ئادەمنى كۆرسىتىپ، ئۇنى ئۆكتىچىلەرنىڭ قات-
 تىق تىل - ھاقارىتىگە ئۇچرىتىش.

نامزاتلىققا كۆرسىتىلگۈچى

بۇ بىر كەمتەر مۆتىۋەر بولۇپ، پىنھان ياشاش جەريانىدا نام چىقىرىش-
 نى خالىمايدۇ، بەلكى، ھۆكۈمەت تارماقلىرىدا شەرەپلىك ھالدا نام -
 نشانىز ئۆمۈر ئۆتكۈزۈشكە مېھىر باغلايدۇ. **نامىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش**

بېلىقچىنىڭ قايتا ھوقۇق تۇتۇشىنىڭ بىۋاسىتە نەتىجىسى. ئۇ ئەينى
 يىللاردىكى ساۋاقىنى ئېسىدە چىڭ تۇتۇپ، تەختكە چىققاندىن كېيىنكى
 تۇنجى ئىشى سېھىرلىك خۇمرنىڭ ئاغزىنى چىڭ ئېتىش بولىدۇ. لېكىن،
 بۇ قېتىم ئۇ بۇنى تەتۈرگە بۇراپ قويىدۇ.

نامىلاج

بۇ بىر ئابىستراكت ئۇقۇم بولۇپ، چۈشەندۈرۈش ئىنتايىن قىيىنغا
 توختايدۇ. ئەمما، مۇنداق بىر ئىش بىزنىڭ چۈشىنىۋېلىشىمىزغا ياردەم
 بېرىدۇ: تۇڭقۇش بېشىنى قۇم دۆۋىسىگە تىقىۋالغىنى بىلەن قۇملۇقتىكى
 بوراننى توسۇۋالمايدۇ. **نەتىجە**

ئەڭگۈ ئوخشاش تەرتىپ بويىچە يۈز بېرىدىغان ئىككى خىل ھادىسىنىڭ
 ئىككىنچى خىلى بىرىنچىسى، «سەۋەب» دەپ ئاتىلىدۇ. ئېيتىشلارغا
 قارىغاندا «سەۋەب» «نەتىجە» نى پەيدا قىلىدىكەن. لېكىن، توشقان قوغلا-
 ۋاتقان ئىتتىن باشقا ئىتنى كۆرۈپ باقمىغان ئادەمنىڭ سەۋەب نەتىجە
 مۇناسىۋىتىنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىشى تولىمۇ قىيىن. ئۇ توشقان بولغانلىقى
 ئۈچۈن دۇنيادا ئىت پەيدا بولغان، دېيىشى مۇمكىن.

2. ئەۋلىياغا ئايلىنىشنىڭ مۇھىم ئامىلى.

نازارەت قىلىش

قوشما شتات ھۆكۈمىتى بەزى جايلاردا بىر پىلاننى يولغا قويغاندا، ساچىلارنى پۇقراچە كىيىندۈرۈپ، ھوقۇقنىڭ سىمۋولى بولغان فورما ۋە سەگەك ساچى ماشىنىلىرى بۇ جايلاردىن چېكىنىپ چىققاندىن كېيىن ئۇ يەردىكى نامرات ئاھالىلەرنىڭ قانداق ئىنكاستا بولىدىغانلىقىنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشى.

نامايىش

دىموكراتىك دۆلەتلەرنىڭ ئاساسىي قانۇنىدا رۇخسەت قىلىنغان پۇقرا-لارنىڭ بەزى - بەزىدە تالادا ئوينىسا بولىدىغان ئويۇنى. ئۇلاردىن باشقا بەزى دۆلەتلەرنىڭ ئاساسىي قانۇنىدىمۇ بۇنىڭغا رۇخ-سەت قىلىنىدۇ، لېكىن ئۇ يەردىكى پۇقرالار ئىشلەشكە رازىكى، بۇنداق ئويۇننى ئويناشنى خالىمايدۇ. چۈنكى، ئىشلىگەندە پەقەت تەر ئاقىدۇ، لېكىن بۇنداق ئويۇننى ئوينىغاندا قاملاشماي قالسا قان ئاقىدىغان گەپ.

نامرات

نامراتلارنىڭ ھەقىقىي پاجىئەسى شۇكى، ئۇلارنىڭ ئۆزىنى بېسىۋې-لىشتىن باشقا تۆلىگۈدەك ھېچ نەرسىسى بولمايدۇ. گۈزەل جىنايەتلەر خۇددى گۈزەل نەرسىلەرگە ئوخشاش پەقەت بايلارنىڭلا پاتېنتى بولالايدۇ.

نامراتلىق

1. جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچى؛ جىنايەت ئۆتكۈزۈشنىڭ مەنبەسى؛ ئىنسانلىق كىشىلەرنىڭ ھۆكۈمەتتىن ئالغان مائا-شى. نامراتلىق كىشىلەرنىڭ كۆزىگە خىرىس قىلىۋاتقان بۆرنىڭ نەزەر تاشلىشىنى بېغىشلايدۇ.

2. بۇ ئىسلاھات چاشقانلىرىنىڭ چىشلىرىنى بىلەشكە ئىشلىتىلىدىغان بىر ئىمكەن. نامراتلىقنى يوقىتىش پىلانلىرىنىڭ كۆپلۈكىنى تەسۋىرلەش قىيىن بولۇپ، نامراتلىقنىڭ قىيىنشىغا ئۇچراۋاتقان ئىسلاھاتچىلار بىلەن نامراتلىقنىڭ نېفىلىكىنى ئازراقمۇ بىلىمەيدىغان پەيلاسوپلارنىڭ ئومۇمىي سانىغا باراۋەر كېلىدۇ. نامراتلىقنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچراۋاتقانلارنىڭ

نەسەبنامە شەيتان لۇغەت بىلەن بىرلىكتە ئىشلىتىشكە بولىدۇ.

ئېھتىمال بۇ تارىخنىڭ چىنلىقى ئەڭ كۈچلۈك بىر تارمىقى بولۇشى مۇمكىن. ئوخشاشمايدىغان ئېھتىياجلىرىمىزغا ۋە ئوخشاشمايدىغان مەقسەتلىرىمىزگە ئاساسەن، بىز ئۇنىڭ ئىچىدىن ئوخشاشمايدىغان ئەجدادلىرىمىزنى تاپالايمىز.

نەشر قىلىش

بۇ ئەدەبىيات ئىشلىرىدا ئوبزورچىلاردىن ئىبارەت ۋولقانىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇشنى كۆرسىتىدۇ.

نەشرىيات

ئەخەتلەرنى بىر تەرەپ قىلىش زاۋۇتى. ئۇ ئاقارتىش، رەڭ بېرىش ئارقىلىق يېزىق ئەخەتلەرنىڭ قىياپىتىنى يېڭىلاپ، ئاندىن ئۇنىڭغا ماي سۈرۈپ قايتىدىن ياتلىق قىلىدۇ.

نەق پۇل

1. بازاردىكى ئۇششاق سېتىقچىلارمۇ ئېتىراپ قىلىدىغان بىردىنبىر ھەقىقىي پۇل.

2. ھەقىقىي پۇل.

نەقىل كەلتۈرۈش

باشقا بىرەيلەننىڭ سۆزىنى ئۆزگەرتىپ تەكرارلاش قىلىشى.

نوپۇزلۇق ئەرباب

مۇخبىرلارنىڭ ھەق - ناھەق ئارىلاشتۇرۇۋېتىلگەن خەۋەرلىرىنىڭ قايىل قىلىش كۈچىنى ئاشۇرىدىغان ئەسۋاب. ئۇنىڭ ئىشلىتىلىش تەرتىپى مۇنداق بولىدۇ:

«ئىسمىنى ئاشكارىلاشنى خالىمايدىغان بەزى نوپۇزلۇق ئەربابلارنىڭ ئاشكارىلاپ قويۇشىچە، شۇبىتسارىيە بانكىسى ئەزەلدىن زات پۇللارنى ساقلاپ باقماپتۇ. بۇ بانكا تەرەققىي قىلىۋاتقان مەلۇم بىر دەۋلەتنىڭ بىر يۈز بىر نەپەر يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارىنىڭ زور مىقداردىكى ئومۇمىنىڭ پۇلىنى ئۆزلىرىنىڭ ھېسابات نومۇرىغا كىرگۈزۈۋالغان. كىرگۈزۈۋالدىغانلىقىنى ئاشكارىلاشقا قەتئىي ئۈنمىدى.»

كىنچە ئۆيگە قايتىپ كەپتۇ. قاتتىق ئاچچىقى كەلگەن ئايالى ئۇنىڭ قولىدىن بوتۇلكىنى تارتىۋېلىپ: - دەپتۇ ۋە بىر يۈتۈم ئىچىپ، دەرھال تۈكۈرۈۋېتىپتۇ، - توۋا، شۇنچە ئاچچىق نەرسىنى ئەجەپ ھۇزۇرلىنىپ ئىچىدىكەنەن!

- كىشىلىك تۇرمۇش دېگەن بۇنىڭدىنمۇ ئاچچىق تۇرسا، بۇنى ئىچىپ ئۆزۈمنى كۆندۈرمىسەم قانداق قىلىمەن؟ ئەپكەل ھاراقنى!

ھارامزادە - بىرلەشمە تىجارەتنىڭ مەھسۇلى. ھازىر

ئۇ ئەبەدىلىكنىڭ بىر قىسمى بولۇپ، ئۈمىدسىزلىك ماكانى بىلەن ئۈمىد پادىشاھلىقىنى ئايرىپ تۇرىدۇ. ھاقارەتلىنىش

بۇ كىشىلەر بايلىق ياكى ھوقۇق ئالدىدا ئىپادىلەشكە ئادەتلەنگەن بىر تۈرلۈك ھالەت. بولۇپمۇ ياللانما خادىم خوجايىنىغا گەپ قىلغاندا بۇ ھالەتنى ئاسان ئىپادىلەپ قويدۇ.

ھاكاۋۇرلۇق 1. غۇرۇر بىلەن ئۆزىنى قەدىرلەشنىڭ يۈزىگە سۈرۈلگەن پارقىرىمىش مېيى.

2. كاتتا ئەربابلارنىڭ نام چىقىرىشتىن بۇرۇنقى ئادەتلەنگەن ئەيىبى.

3. كۈچلۈك شەخسىيەتچىلىك، باشقىلارنىڭ قىممىتىنى كۆرمەيدىغان، بەلكى ئۆز-ئۆزىنى مۇبالىغە قىلىدىغان غۇرۇرلىق ھامىلىدار ئايال

ئەر كىشىنىڭ شېرىن سۆزلىرىنىڭ ئايالىنىڭ قورسىقىدا كۈنسېرى يوغىنىشى.

تىزگىنلەش ۋە كۈنلۈك بىر ئايال ئونىنچى بالىسىنى يەڭگىگەندىن كېيىن تۇغۇت دوختۇرى ئۇنىڭ ئېرىگە تېلېفون بېرىپتۇ:

رەقەبە

رەقەبە ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن رەقەبە ئىكەنلىكىنى بىلىش كېرەك. رەقەبە ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن رەقەبە ئىكەنلىكىنى بىلىش كېرەك. رەقەبە ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن رەقەبە ئىكەنلىكىنى بىلىش كېرەك.

ھ

ھادىسە

1. بىر تۈرلۈك باھانە.
2. مەزسەز كىشىلىك تۈرمۈشتە تۇيۇقسىز يۈز بەرگەن كىچىككەنە ئۆزگىرىش.

ھاراق

1. بۇغداي ياكى قوناقنىڭ جەۋھىرى. ئۇ ئاشقازاندىن ئۆتمەيلا ئۈدۈل نېرۋىغا بېسىپ كىرىدۇ. بىر قېتىمدا بىر ئادەمنىڭ ھاياتىنى تاماملىيالايدۇ. ھاراق ئېسىلزادە - پەسلىكىنى ئايرىمايدۇ. چۈنكى ھاراقتا سىنىپىي كۈرەش مەۋجۇت ئەمەس. ھاراق بىلەن ئادەمنىڭ بويى ئوخشاش بولىدۇ. ھاراق بىلەن ئالاقە قىلىپ باقمىغان ئادەم بىر ئۆمۈر ھەقىقىي ياشاپ باقمىغان ئادەم.

2. تەڭرىنىڭ ئەر كىشىلەرگە قىلغان ئەڭ ياخشى سوۋغىتى، ئۇنىڭدىن قالسا ئايالدىر.

3. ئۇرۇش - جاڭجالنىڭ خېمىرتۇرۇچى.

ئومىدسىزلىكىنىش

بىر ئايال ھەر قېتىم ئېرى بىلەن پەيزى قىلىدىغان چاغدا ئېرىگە ھاراق ئىچۈرىدىكەن. بىر كۈنى ئېرى ئىشىكتىن كىرىپلا:

- چاپسان ھاراقنى ئەپكەل! - دەپ ۋارقىراپتۇ. يۈرىكى ئويناپ كەتكەن ئايال ئالمان - تالمان ھاراق كەلتۈرۈشىگە، ئېرى دەپتۇ:

- بۈگۈن ئاخشام مەن پەقەت ھاراقلا ئىچمەن!

ئاچچىق تەم

بىر كىشى قاتتىق كەيپ بولغان ھالدا يېرىم بوتولكا ھاراقنى كۆتۈر-

ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش قاپچۇقى

دورىخاننىڭ خوجايىنى بىر خېرىدارغا ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش قاپچۇقىنى يۇقىرى باھادا سېتىپتۇ ۋە ئۇنىڭغا چۈشەندۈرۈپتۇ: بۇنى يۇيۇۋېتىپ يەنە ئىشلەتكىلى بولىدۇ. ئارىدىن بىر نەچچە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ھېلىقى خېرىدار دورىخانغا كېلىپ، خاپا بولغان ھالدا سۆزلەپ كېتىپتۇ: بۇنى يۇيۇۋېتىپتۇ! - يۇغلى بولغۇدەكمىش، پۈتۈنلەي ئالدامچىلىق قىلىپسىز! كىرخا- نغا ئاپارسام ئالغىلى ئۈنمىدى.

ھاۋا

1. ئىنسانلارنىڭ ئۆپكە ئارقىلىق پىكىر ئالماشتۇرىدىغان سورۇنى. بۇ شەخسىيەتسىز تەڭرى زىياپەتكە كەلگەن ھەر بىر كىشى ئۈچۈن تەييارلاپ قويغان ئىچى قۇرۇق مېۋە تەخسىسى، نامراتلار ئۇنى يەۋېرىپ كېكىرىپ كېتىدۇ، ئەمما بىر سىنىم تۆلىمەيدۇ. 2. ئۆپكەگە سۈمۈرۈش ئارقىلىق پاتاق گازى ھاسىل قىلىدىغان زەھەرلىك گاز. ھاۋا ئانا - كىشىلەر كىشىنىڭ تەنھالىقىنى تۈگىتىش ئۈچۈن تەڭرى ياراتقان بەختسىزلىك ئامىلى.

ھاۋارايى

كىشىلەرنىڭ پارنىقنىڭ مۇقەددىمىسى. ھاۋارايىدىن ئالدىن مەلۇمات «ئەتە ئەتنىڭ شامىلى چىقىدۇ.» ھاياجان ئىچكى دۇنيادا يۈز بەرگەن قار گۈمۈرۈلۈش ھادىسىسى ياكى قاتتىق بوران. ئۆزىچە ئىشنىڭ ھەقىقىي قىياپىتىنى كۆرۈپ بولىدۇم، دەپ قالغان چاغلاردا پەيدا بولىدىغان بىر خىل ۋاقىتلىق خۇشال بولۇش ۋە جىددىيلىك شىش كەيپىياتى.

ئەپەندى، ئەمدى تۇغۇتنى تىزگىنلەشنى ئويلىنىشىمىز بولاتتى.
 - بۇ بالىنى خۇدا بىزگە ئاتا قىلغان، - دەپتۇ ئەر خاپا بولۇپ.
 - دەرھەققەت، - دەپتۇ دوختۇر، - خۇدا بىزگە يامغۇرنىمۇ ئاتا
 قىلغان، شۇنداقتىمۇ بىز يەنىلا كۈنلۈك كۆتۈرۈۋالسىمىزغۇ.

دەل شۇنداق

ئۆزىدىن خېلىلا كىچىك خوتۇن ئالغان توقسان ئۈچ ياشلىق بىر بوۋاي
 دوختۇرغا ئايالىنىڭ ھامىلىدار بولۇپ قالغانلىقىنى ئېيتىپتۇ.
 - سىزگە بىر ھېكايە ئېيتىپ بېرى، - دەپتۇ دوختۇر، - بىر يىگىت
 ئوۋغا چىقىپتۇ، لېكىن ئۇ كۈنلۈكىنى مىلتىققا ئوخشىتىپ قېلىپ كۈن-
 لۈكىنى كۆتۈرۈپ چىقىپتۇ. تۇيۇقسىز بىر شىر ئۇنىڭغا ئېتىلىپ كەپتۇ،
 يىگىت كۈنلۈك بىلەن شىرنى قارىغا ئېلىپ تەپكىنى باسقانىكەن، شىر شۇ
 زاماتلا بىر ھۆركىرەپ يەرگە پوكلا يىقىلىپتۇ.
 - بۇ مۇمكىن ئەمەس! - دەپتۇ بوۋاي، - چوقۇم يېقىن ئەتراپتا
 پايلاپ يۈرگەن بىرەرى ئېتىۋەتكەن گەپ.
 - دەل شۇنداق، - دەپ جاۋاب بېرىپتۇ دوختۇر.

ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش

ھەم ئۆزىنىڭ جىنسى تەلپىنى بېشىنى، ھەم ھارامزادىلەر قوشۇ-
 نىنى زورايتىشنى خالىمىغانلىقتىن، زامانىمىزدىكى ئاشىق - مەشۇقلار مانا
 مۇشۇنداق كونكرېت مۇھەببەتنى تاللىۋالغان.

ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش دورىسى

ئىنسانلارنىڭ كەڭ كۆلەمدە چېچەكلەپ مېۋە بېرىشىنى چەكلەيدىغان
 رەھىمسىز قاتىل ھەر قېتىملىق ئۇرۇشنىڭ شەپقەتسىزلىك دەرىجىسى
 ستالىننىڭ قوغداش ئۇرۇشى بىلەن ئوخشاش بولۇپ، ئىككى تەرەپ
 ئۆزئارا قايتا - قايتا ھۇجۇم قىلىدۇ، لېكىن ھېچقايسىسى ئامان قالمايدۇ.
 2. ھاياتلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش كاپالىتى.

ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش قاپچۇقى (گاندون)

ئۆزى بىر سوپام بولسىمۇ، يىگىتلىكنىڭ كارامىتىنى سۇغا چىلاشتۇ-
 رالايدىغان نەرسە.

ھەربىي نىزام

ئەسكەرلەرنىڭ مېڭە پوستىغا سىم تور تارتىش. شەيتان
 ھەربىي ياردەم
 ئادەملەر ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈش مەيدانىنى كېڭەيتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا.
 تا ئادەملەرنىڭ ئادەم ئۆلتۈرۈش ئىشەنچىنى ئاشۇرۇش.
 ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ
 بىر ئادەم مۇبادا كۈرىشىنى باشلىسا، ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ ھەر-
 گىزمۇ بىرىنچى نىشان ئۈستىدە توختاپ قالمايدۇ.

ھەسەت

1. مەلۇم بىر كىشىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ھالدا قارشى قىرغاققا ئاپىد-
 رىدىغان قىيىق، شۇنداقلا مەدەنىيەت تارىخىدا ئىنسانلار تەرەققىياتى بىر
 پەشۋا بىلەن ئىرغىتىۋېتىشكە تېگىشلىك توسالغۇ.
 2. ئىنسانلارنىڭ تا ھازىرغىچە داۋاملىشىپ كېلىۋاتقان بىر خىل
 ھەۋسى بولۇپ، باشقىلارنىڭ ئىقتىدارى بىلەن ئۆزىنى ئازابلاشتىن ئىبارەت.
 رەت.

3. ئەڭ ئىقتىدارسىز رىقابەت.
 ھەسرەتلىنىش

زەھەرسىز، ئەمما سالامەتلىككە زىيان يەتكۈزىدىغان كەيپىيات.
 ھەقسىز سوۋغا قىلىش
 ياخشى ئائىلىنىڭ يەڭگىلەك قىزلىرىنىڭ جۈرئەتلىك ھەرىكىتى،
 بىراق بۇنىڭ ئاقىۋىتى ناھايىتى قورقۇنچلۇق بولىدۇ.
 ھەقىقەت

1. كۆرۈنمەس قول. تامادىپەن كۆرۈپ قالغانلارمۇ ھەر ئامال قىلىپ
 ئېتىراپ قىلمايدۇ.
 2. بۇ يۈزەكى ھادىسىلەر بىلەن مەنپەئەت تېگىدىغان نەرسىلەرنىڭ
 ئاجايىپ ئارىلاشمىسى. ھەقىقەتنى بايقاش پەلسەپىنىڭ بىردىنبىر نىشانى،
 شۇنداقلا ئىنسان ئەقىل - پاراستىنىڭ ئەڭ قەدىمكى كەسپى.
 3. تاماشىبىن ئورنىدا تۇرغاندا ھەر خىل رەڭلەرنى كۆرگىلى بولىدۇ.

ھاياجانلىنىش

ھاياجانلىنىشنىڭ قەدىمكى مىسالى جىنسى مۇناسىۋەتتىكى يۇقىرى پەللە بارلىققا كەلگەن ۋاقىت، ئاياللار ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش دورىسىنىڭ پايدىسىنى كۆرۈپ باقمىغان دەۋرلەردە، ئاشنا ئوينىغانلار راھەتلەنگەن چاغدا، ئۆزىنى ئاشنىسىنىڭ بەدىنىدىن ۋاقتىدا تارتىۋېلىشنى ئۈنتۈپ قالاتتى. دە، شۇنىڭ بىلەن قارشى تەرەپنى بىر ئانغا ئايلاندۇرۇپ قوياتتى. شۇڭا بىز ھاياجانلانغان ئاشۇ قىسقا ۋاقىتتا باشقا بىر ئادەمنىڭ ھاياتى يېزىلىدۇ، دەيمىز.

ھايۋانات باغچىسى

ئادەملەرنى يىغىپ ھايۋانلارغا كۆرگەزمە قىلىدىغان جاي.

ھەجۋى ئەسەر

بۇ ھەممىلا ئادەمگە يېقىپ كەتمەيدىغان بىر خىل ئەدەبىي ئەسەر بولۇپ، مۇكەممەل بولمىغان بىر خىل مۇلايىملىق بىلەن يازغۇچىنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ يامان قىلمىشلىرىنى ۋە ئەخمىقانه ئىشلىرىنى بايان قىلىپ بېرىدۇ. شۇڭا، ھەجۋى ئەسەر يازغۇچىلار مەجەزى ئوسال مۇتەھەمەلەر، دەپ قارىلىدۇ. بىر ھەجۋى قىلىنغۇچى نارازىلىق بىلدۈرگەن ھامان، مەملىكەتنىڭ ھەر قايسى جايلىرى داۋالغۇپ، ھەجۋى ئەسەر يازغان كىشىگە قارىتا ھۇجۇم باشلىنىپ كېتىدۇ.

ھەجۋى رەسىم

ساقال باسقان چوڭلارنىڭ بىردىنبىر تەزىبىيلىنىش كىتابى.

ئومۇم

ئۈچ ياشلىق بىر ئوغۇل بالا دادىسىغا دەپتۇ:

- مەن چاققانراق چوڭ بولسام بولاتتى.

- نېمىشقا؟

- ئۇنداق بولسا مەن دەرسلىك كىتابلارنى تاشلىۋېتىپ، كۈن بويى

ھەجۋى رەسىم كۆرەلەنگەن بولاتتىم.

ھەربىي مەشىق

يېڭى ئەسكەرلەر ئۇچرايدىغان تۇنجى جىسمانىي زەربە.

مۇھەببەت

بىر ئايالنىڭ ئېرى ھەر شەنبە كۈنى گولفى توپ ئويناشنى باھانە قىلىپ سىرتتا قونۇپ قالدىكەن. كۈنلەر ئۆتكەنسېرى ئايالنىڭ گۇمانى كۈچىيىپ كېتىپتۇ. بىر كۈنى ئاقەت قىلالماي ئېرىدىن سوراپتۇ: - سەن يالغان ئېيتىپ مېنى ئالداۋاتسەن. سېنى كۆزىتىۋاتقىنىمغا خېلى ئۇزۇن بولدى، ئىككىيلەن ئەر - خوتۇنچىلىق قىلىپ باقمىغىلى خېلى كۈنلەر بولدى، راستتىڭنى ئېيت، شەنبە كۈنلىرى نېمە ئىش قىلىۋاتسەن؟

- مېنىڭ سېنى تېخىمۇ بەختسىز قىلىپ قويغۇم يوق.

ھەل قىلغۇچ تەدبىر

بۇ ھۆكۈمەتنىڭ قالقىنى بولۇپ، زۇڭتۇڭ ياكى زۇڭلىنىڭ ئىقتىدار - سىزلىقى تۈپەيلىدىن كېلىپ چىققان ھۈجۇملارغا ئاقابىل تۇرۇشتا ئىشلىتىلىدۇ. ئۇ غۇرۇرى يوق بىر غەلىتە مەخلۇق بولۇپ، ھەر قانداق تىل - ھاقارەتلەرنى كۆتۈرۈۋېرىدۇ.

ھەيز توختاش مەزگىلى

ئاياللار بايراقنى يېرىم چۈشۈرگەن ۋاقىت. بۇ مەزگىلگە يەتكەندە، ئاياللار يەنە ياش ھەم چىرايلىق بولالمايدۇ، شۇنداقلا جەمئىيەت ۋە ئەر كىشىگە قارىتا پايدىلىنىش قىممىتى قالمايدۇ.

ھەيز كېسىلىش

بىر ئايالنىڭ بۇ دۇنيادا ھېچقانداق مەسئۇلىيەتنى زىممىسىگە ئالمايدۇ. خان ھالەتكە يېتىپ بارغانلىقى.

ھەيكەلتىراشلىق

لاي ياكى تاشلاردىن پايدىلىنىپ ھەر خىل چىراي ئىپادىلىرىنى ئىجاد قىلىش.

ھوقۇق

ھەممىگە قادىر تەڭرى بىزگە بەرگەن قابىلىيەت ياكى سالاھىيەت بولۇپ، ئاز دېگەندىمۇ ئۇ تەڭرىنىڭ ئۆزىدىن گۇمانلىنىش ھوقۇقى ۋە ئۇنى ھاقارەت قىلىش ھوقۇقىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

خان نۇر قايتۇرغۇچ ئەينەك .

4. ھەقىقەت خاتالىقىنىڭ قوشنىسى، كىشىلەر ھەقىقەتنى خاتالىقنىڭ ئىشىكىنى نۇرغۇن قېتىم ئۇرغاندىن كېيىنلا تاپالايدۇ.

ھەقىقەت ۋە خاتالىق

ئالدىراش كېتىۋاتقان بىر يولۇچى سىرلىق بىر ئىشىكنىڭ ئالدىغا كېلىپ توختاپ ئىشىكىنى قېقىپتۇ. ھايال بولمايلا ئۆينىڭ ئىچىدىن بىرى چىقىپتۇ:

- كىمنى ئىزدەيسىز؟
- ھەقىقەتنى.

- سىز خاتا كېلىپ قاپسىز، مەن دېگەن خاتالىق، - ھېلىقى كىشى شۇنداق دەپلا ئىشىكىنى «گۆپىدە» يېپىۋاپتۇ.

يولۇچى يەنە ئۇزۇن يوللار يۈرۈپ، تاغ - دەريالارنى كېزىپتۇ، لېكىن ھەقىقەتنى تاپالماپتۇ. ئاخىر ئۇ: «ھەقىقەت بىلەن خاتالىق ئۆزئارا رەقەب-لەر، خاتالىق ھەقىقەتنىڭ نەدىلىكىنى چوقۇم بىلىدۇ» دەپ ئويلاپتۇ. دە، دەرھال ئارقىغا يېنىپ، يەنە خاتالىقنىڭ قېشىغا بېرىپتۇ.

- مەنمۇ ھەقىقەتنى ئىزدەۋاتاتتىم، - خاتالىق شۇنداق دەپتۇ - دە، ئىشىكىنى يەنە يېپىۋاپتۇ.

يولۇچى نىيىتىدىن زادى يانماپتۇ. ئۇ ئايلىنىپ - ئايلىنىپ يەنىلا خاتالىقنىڭ يېنىغا كېلىپ قاپتۇ. لېكىن، خاتالىق ئوچۇق چىراي ئاچماپ-

تۇ. ئىشىكنىڭ توختىماي قېقىلىشىدىن خاتالىقنىڭ قوشنىسى ئويغىنىپ كېتىپتۇ. يولۇچى ئۈمىدسىزلەنگەن ھالدا خاتالىقنىڭ ئىشىكى ئالدىدا ئۇ-

ياق. بۇياققا مېڭىپ يۈرگەندە، ئىشىك ئېچىلغان ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ. يولۇچى قايرىلىپ شۇنداق قارىسا، ھەقىقەت تۇرغۇدەك!

ھەقىقىي، چىن - چىن بولغان ئىشەنچ بىلەن ئۆزىنىڭ قولىنى ئاچقاندا،

1. يۈزەكى.
2. كىشىلىك مۇناسىۋەتنى بۇزىدىغان ۋاتىلداق.
3. ياخشىچاق ئادەم.

قالسا، ئۇلار دوستانلىك بىلەن بۇ ئىندىئانلارنىڭ قولىدىن يېتىلەپ، ئۇلارغا ئۆز ماكانىدىن يىراق جايدا ئۆلۈش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىدۇ. ئىسپانىيىلىكلەرنىڭ تەڭداشسىز زوراۋانلىقلىرى ئىندىئان مىللىتىنى ھەر-گىز يوقىتىلمىغان، ئەكسىچە ئۆزلىرىنى يۇيۇپ بولغىلى بولمايدىغان ھاۋا-رەتكە قالدۇرغاندى. قوشما شتات ھۆكۈمىتى بولسا بۇ ئىشنى قان ئاققۇز-ماي، يوشۇرۇن، ناھايىتى ئاسان، شۇنداقلا ئەخلاق مىزانلىرىغا خىلاپلىق قىلمىغان ھالدا تاماملىدى. بۇ دۇنيادا ئىنسانلارنىڭ ھەرىكەت ئۆلچەملىرىدە-گە ئۇلاردەك ھۆرمەت قىلىدىغان، بىر مىللەتنى تەلتۆكۈس ھالاك قىلالايدىغان ئۇلاردەك ئادەم چىقىمىسا كېرەك.

ھۆرمەتسىزلىك

ھاراق ئىچكەندىن كېيىنكى ئەخلاقسىزلىق.

ھۆسن تۈزەش

ئۆزى پۇل چىقىرىدىغان، لېكىن باشقىلار زوقلىنىدىغان سەنئەت.

ھۆسن تۈزەش ئورنى

1. ئەرزان چاچ مېيى ئەۋرىشكىلىرىنى كۆرگەزمە قىلىدىغان جاي.
2. كونا ژۇرناللارنى ۋاراقلاشقا ئەپلىك جاي.

ھۆكۈمەت دائىرىلىرى

جىنايەتكار ھۆكۈمەت دائىرىلىرى ھەرگىز جىنايەتچىلەردىن ئەمەس، بەلكى قىزغىنلىققا ئىگە ئۇنسۇرلاردىن تەركىب تاپىدۇ. ئۇلار ئۆزلىرىنى جەننەتكە تۇتىشىدىغان بىردىنبىر يولنى تېپىۋالدۇق دەپ، ئاجايىپ قەھرىدە-مانلىق بىلەن بۇ يولنى قوغداش مەقسىتىدە، ئامالسىز ھالدا يات ئۇنسۇر-لارنى ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىدۇ.

ھۆكۈمەت ياردىمى

ھۆكۈمەت خەلقنىڭ مال - دۇنياسىنى ئېلىپ، سوۋغات سۈپىتىدە خەلققە قايتۇرۇپ بېرىدىغان نەرسە.

ھېسداشلىق

1. باشقىلارنىڭ قايغۇ - ھەسرىتىنى چۈشەنمەسلىك.
2. ئۆزىنىڭ ئازابىنى چۈشىنىش.

ھوقۇقنى مەركەزلەشتۈرۈش

ئەك مۇنەۋۋەر ۋە ئەك تالانتلىق ئامېرىكا ئوقۇغۇچىلىرى ھۆكۈمەت-سىزلىك ۋە زەھەرلىك چېكىملىك ساھەسىدە ئىزدەنمەكتە. ئۇلار ئاساسەن بۇنداق ئورتاق تونۇشقا كەلدى: ھوقۇقنى مەركەزلەشتۈرۈش ھەرگىز قور-قۇنچىلىق ئەمەس. چۈنكى ئۇ راۋاجلانغان سېرى مەسىلىلەر شۇنچە گەۋدىلىك بولدى، ئۇنىڭ دۇنيانى بويسۇندۇرۇش خىيالى تېخىمۇ ئاجىزلىشىدۇ، ئۆزىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش جەريانىدا چەكلەشكە ئۇچرايدۇ. ئۇنى مەغلۇپ قىلىدىغان بىردىنبىر نەرسە - ھوقۇقنى مەركەزلەشتۈرۈشنىڭ ئۆزى.

ھوقۇقىدىن ۋاز كېچىش

بىر كىشىنى رەنجىتىپ قويۇشنى خالىمىغانلىقتىن ئاۋاز بېرىش ھوقۇقىدىن ۋاز كېچىش، ئاقىۋەتتە ھەممە كىشىنى رەنجىتىش.

ھۈرۈنلۈك

1. بۇ شەيتاننىڭ يېڭى - يېڭى جىنايەت ئۇرۇقلىرىنى سىناق قىلىپ تېرىش ئارقىلىق قەبىھلىكنى زور مىقداردا ئىشلەپ چىقىرىدىغان دېھقانچىلىق مەيدانى.

2. تۆۋەن تەبىقە كىشىلىرى ھەرگىز بەھرىمەن بولالمايدىغان بىر

خىل بىكارچىلىق.

ھۆججەت

ھۆكۈمەتنىڭ كېسەل تارىخى.

ھۆججەت سومكىسى

سىياسەت ۋە ئىستراتېگىيەلىك قىچىلانغان تاماق قاچىسى.

ھۆرمەت قىلىش

پەقەت ئىندىئانلار بۇرۇنقىدەك ياۋايى ھالەتتە تۇرىۋەرسە، ئامېرىكىلىقلار ئۇلارنىڭ ئىشلىرىغا مۇتلەق ئارىلاشمايدۇ، شۇنداقلا ئۇلارغا مۇستەقىل مىللەت سۈپىتىدە مۇئامىلە قىلىدۇ؛ ئۇلار كېلىشىمنامە ئارقىلىق بولۇپ ھالدا ئىندىئانلارنىڭ يېرىنى ئىگىلەشتىن باشقا، ئۇلارنىڭ يېرىنى ئالالمايدىغان ئىگىلىمۇ بولمىسا رۇخسەت قىلمايدۇ. مۇبادا بىر ئىندىئان قەبىلىسى ئاسادىيەي سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئۆز زېمىنىدا ياشىيالمايدىغان بولۇپ

ئو

ئوبراز

قۇياش نۇرى ئاستىدا خاتالىقنى باشقىلارغا ئەڭ توغرا كۆرسىتىپ بېرىش. ھەممەيلەنگە تونۇشلۇق بولغان قۇرۇق شەھەر ھىيلىسى. مۇمىدىن قىلىنغان بىر تەخسە بەتتەم قورۇما. ئوبراز - كىشىلىك ھاياتنىڭ كەشتە-لىك خەۋىرى، سىزنىڭ پۈت - قوللىغىزنىڭ ھەمىشە باشقىلارنىڭ ئاغزىدا ئېسىلىپ تۇرۇشى.

ئوبزورچى

1. ئوبزورچىلار ھېكايە يازغۇچىلارنىڭ ئەكسى بولۇپ، ئۇلار ھېكايە يازغۇچىلارنىڭ ئەسەرلىرى ئىچىدىن ئۆزلىرى تاپالايدىغان نەرسىلەرنى ئە-مەس، بەلكى تېپىشنى ئارزۇ قىلىدىغان نەرسىلەرنى ئىزدەپ تاپىدۇ.
2. ئۆزى چۈشەنمەيدىغان ئەسەرلەرنى ئۆزىمۇ ئاڭقىرالمىدىغان نۇقتە-ئىننەزەرلەر بىلەن باشقىلارغا چۈشەندۈرۈپ بەرگۈچى.

ئوبوروت

يول ئۈستىدە ھەر قايسى ئۆزلىرىنىڭ ئىدىيىۋى پەزىلىتىنى ئالماش-تۇرۇپ، مەخپىي تەپسىلاتلىرى بىلەن مەدەنىي ھالدا دىققەتنى چاچىدىغان قان شورغۇچ ئالۋاستى.

ئوپپىرا

بۇ دراممىنىڭ بىر خىلى بولۇپ، باشقا بىر دۇنيادىكى تۇرمۇشنى ئىپادىلەيدۇ. ئۇ دۇنيادا، كىشىلەر گەپ قىلىشنىڭ ئورنىدا ناخشا ئېيتىدۇ، ھەرىكەت قىلماي قول ئىشارىسى قىلىدۇ، قىياپىتىنىڭ ئورنىدا پەقەت پوزىتسىيىسىلا بولىدۇ. ئوپپىرادىكى ماھارەتلەرنىڭ ھەممىسى دوراشتىنلا ئىبارەت بولۇپ، ئارتىستلارنىڭ دورىغانلىرى ئورانگوتانىنىڭ چىرقىرىشىدىن

ئىبارەت.

ئوپېراتسىيە

دوختۇرغا پۇل تۆلەپ كىشىلىك ھاياتنىڭ ئازابلىرىنى يەنە بىر ئاز ئۇزارتقۇزۇش.

كېچىكمەيمىز

بىمار: دوختۇر، مېنى ئوپېراتسىيە قىلىپ بولۇپمۇ يارا ئېغىزىنى نېمىشقا ۋاقتىدا تىكىپ قويمايسىز؟

دوختۇر: خاتىرجەم بولۇڭ، زىياپىتىڭىزنى يەپ بولۇپ تىكىسەكمۇ كېچىكمەيمىز.

ئوت ئاپىتى

ئوت ئاپىتى ۋە ئۇرۇش - تالاش قىلىش - كىشىلىك دۇنيادا ئەڭ ئومۇميۈزلۈك ئىشلار.

دوراپ باقايلى دەيمەن

بىر دىۋانە ئورنىدىن ئۆمىلەپ قوپۇپ توۋلاپ كېتىپتۇ:

- تېز بولۇڭلار، ئاۋۇ يەرگە ئوت كەتتى!

قالغان دىۋانلەر دەپتۇ:

- تازا گەپ بولدى - دە! بىزنىڭ كۆيۈپ كەتكۈدەك نەرسىمىز بولمىد.

سا، نېمىدىن قورقاتتۇق؟

- ئۇغۇ شۇنداق، لېكىن مەن ئاشۇ پۇلدارلارنى دوراپ باقايلىمىكىن

دېگەندىم.

ئوت ئۆچۈرۈش ئەتىرىتى

ھەقىسىز تاكسا ھەيدەشكە تەييارلىق قىلىدىغان جاي.

ئوت سىڭىلى

بىر ئايال ئالدىراپ تېلېفون بېرىپتۇ:

سېز 119 مۇ؟! پەقەت بىزنىڭ ئۆيىمىزگە كەلسەڭىز بولىمىز.

ئاق، مەن 118.

قوشنىڭىزغا دەپ قويغان بولسىڭىز،

تېز كېلىپ ئۆيۈمدىكى ئوتنى ئۆچۈرۈۋالغان بولسا.

ئورگان

1. ھۈرۈنلار ۋە بېگىسى يوقلارغا مائاش تارقىتىدىغان خەير - ساخاۋەت ئورنى.
2. تۆمۈر تاۋاقنى ساقلاپ قېلىشنى ئويلايدىغانلار ئورۇنلىشىدىغان جاي.
3. كۈيۈغۈل بازىرى. بەزى يەرنىڭ ئىسمىدە ئورۇن ئىسمىدە كەلسە، مەخسەسلىقلاردىن پايدىلىنىش خوجايىن: سەن مېنىڭ يالغان سۆزلەيدىغانلارنى قانداق بىر تەرەپ قىلىدىغانلىقىمنى بىلمەسەن؟ ئىشچى: بىلىمەن، ئۇلارنى مال ساتقۇچى قىلىپ قويىسىز. مېكىيان بىلەن تۇغۇم خوجايىن: بىلمەسەن، سىلەر زاۋۇتقا تايانمىساڭلار ياشاشقا ئامالسىز قالسىلەر.
- ئىشچى: ئۇغۇ شۇنداق، بىراق ئىشچىلار بولمىسا، زاۋۇتمۇ مەۋجۇت بولمايدۇ.
- ئورنىغا دەسسەتىش، ئورنىغا قويماق
- بىر قورۇقتا، غەربىسىنغان، تەنھا ئۆتۈۋاتقان بىر ئەر بىلەن بىر ئايال ئۇچرىشىپ، بىر - بىرىنى ياقتۇرۇپ قېلىپ، ئۆز كۆڭۈللىرىدە بىرلىك شىشىنى ئۈمىد قىلىشىپتۇ. ئۇلارغا كېرەك بولغىنى، پەقەت بۇنى ئىزھار قىلىش ئۈچۈن ئايرىم پۇرسەتنىڭ بولۇشىدىن ئىبارەت ئىكەن. بىر كۈنى، ئىككىسى موگۇ تەرگىلى ئورمانلىققا بارغاندا بۇنداق پۇرسەتكە ئېرىشىپ قاپتۇ. ئۇلار پۇرسەت كەلگەنلىكىنى، بۇنى ئۆتكۈزۈۋەتمەسلىكىنى ئويلاپتۇ. يۇ، بىراق سۈكۈت ئىچىدە قاپتۇ. سۈكۈت خېلى ئۇزۇن داۋاملىشىپتۇ. بۇ چاغدا ئايال ئۆز مۇددىئاسىغا خىلاپ ھالدا موگۇ توغرىسىدا ئېغىز ئېچىپ قويۇپ، يەنە جىم بولۇپ قاپتۇ. ئەر كىشى ئۆزىنىڭ ئىزھار قىلىش ئۈسۈلىنى ئىزدەۋېتىپ، كۈتۈلمىگەندە ئۇمۇ موگۇ توغرىسىدا سۆزلەشكە باشلاپتۇ. ئۆيگە قايتىش يولىدا، ئۇلار روھسىز، ئۈمىدسىزلىككەن ھالدا موگۇ ھەققىدىكى پارىغىنى داۋاملاشتۇرۇپتۇ. چۈنكى، ئۇلار ئەمدى مۇھەببەت.

قۇياش پېتىپ، تاغ كەينىدىن چىقتى ئاي،
 ھەيۋەت بىلەن شەرقتە تۇرار ئېسىلىپ.
 كۈمۈش تاۋاق شۇنچە يورۇق نۇر چاچار،
 تەڭرى يېڭى قويغان كەبى يارىتىپ.
 بولدى پەيدا بىر لەتىپە كاللامدا،
 ھۈرۈن بىر قىز تۇرار چېزكاۋ ئالدىدا.
 كۆرمەكچىكەن توي قىلغان بىر قىزچاقنى،
 ئۆزى ئىكەن ئەسلى بۇ قىز، ۋاي توۋا!

چەكسىز گۈزەل شائىر ئۈچۈن تەبىئەت،
 قۇچاقلىغان تۈرلۈك تۇيغۇ، پىكىرنى.
 ھېسسىياتىمىز ئەخمەقلەرگە مىڭ ئەپسۇس،
 چۈشەنمەيدۇ زېمىن، ئاسمان، دېڭىزنى.
 - ستروم شىمسى

ئوردا

1. قانۇنلۇق جىنايەت ئۆتكۈزگىلى بولىدىغان ھەم ئۇنى باشقىلار
 بىلەلمەيدىغان جاي.
 2. بۇ بىر خىل ھەشەمەتلىك تۇرالغۇ، ھۆكۈمەتنىڭ يۇقىرى دەرىجى-
 لىك ئەمەلدارلىرىنىڭ تۇرالغۇلىرى مۇشۇ تۈرگە كىرىدۇ. خىرىستىئان
 دىنىنىڭ باش روھانىيلىرىنىڭ تۇرالغۇلىرىمۇ مۇشۇنداق ھەشەمەتلىك بو-
 لۇپ، ھالبۇكى بۇ دىننى ياراتقۇچىنىڭ ياتار جايى قاقاس دالا ياكى يول
 بويىدىن ئىبارەت. شۇنىڭدىن قارىغاندا، جەمئىيەت تەرەققىي قىلغاندەك
 تۇرىدۇ.

ئوردىن، مېدال

سەل - پەل گۇمانلىق بولغان، كۆپ ياكى ئازراق مۇۋەپپەقىيەتنى ياكى
 تۆھپىسىنى تەقدىرلەشتە ئىشلىتىلىدىغان دۈگىلەك مېتال بۇيۇم. بۇنىڭ
 بىلەن بىر ئادەمنىڭ جىسمانىي ياكى روھىي ئازابى تۆلەمگە ئېرىشىدۇ.

لىق، گۈلھەقەلىرى ئېچىلغان ھالدا ئۆزىنى: ئومۇمەن قىلىپ ئېيتقاندا بىر دېموكراتىك دۆلەت، دەپ ماختايدۇ.

2. ئەرزان باھالىق تۇرالغۇ بىناسىنىڭ بىردىنبىر قىزىقتۇرىدىغان تەرىپى.

ئوقۇتقۇچىلىق

بىر بالا بىلەن ئائىلە باشلىقلىرى ئارىسىدىكى قىسش تاختىسىنىڭ ئازابى-خى تارتىدىغان مۇقەددەس كەسىپ.

ئوقۇش ئاپتور بىلەن ئوقۇرمەن ئوتتۇرىسىدا مەردانىلىك بىلەن تۈزۈلگەن بىر كېلىشىمنامە.

ئىككى تەرەپ ئارىسىدا مۇنداق بىر خىل ئۆزئارا ئالاقە قىلىش مۇناسىۋىتى ئورنىتىلغان: مەن ئوقۇۋاتقان چېغىمدا، تەلىپىمنى ئوتتۇرىغا قويىمەن. ئەگەر تەلىپىم قانائەت تاپسا، ئوقۇشنى داۋاملاشتۇردىمەن، بۇ ئاپتورغا تېخىمۇ يۇقىرى تەلەپلەرنى قويۇشۇمغا سەۋەب بولىدۇ، ئەكسىچە بولغاندىمۇ يەنىلا شۇنداق بولىدۇ.

ئوقۇغۇچى

1. تالغا سەھەردىكى يېتىۋاتقان قۇياش.
2. يېرىم بېلەت ئىشلىتىدىغان ئادەم.
3. سومكىسىنى ئېسىۋېلىپ ئاپتوبۇستا قىستىلىشىدىغان ئادەم.
4. دانخورەك يېتىشتۈرۈش مۇتەخەسسىسى.
5. ھەجۋىي رەسىملەر كىتابىنى دەرسلىك قىلىۋالدىغان شاكىچىك.

ئوكيان

بۇ سۇدىن تەركىب تاپقان بىر پارچە كەڭرى دائىرە بولۇپ، ئىنسانلار-نى ياشاش ئىمكانىيىتى بىلەن تەمىن ئەتكەن يەر شارىنىڭ ئۈچتىن ئىككى قىسمىنى ئىگىلەيدۇ.

بىراق، ئىنسانلارنىڭ ساقىقى يوق بۇ رايوندا ئومۇمىي پۇقرالارنىڭ بېلەت تاشلىشى

بىر خىل قانۇن بولۇپ، ئۇ مۇھاكىمە ئۈستىدىكى قانۇن - قائىدىلەرنى ئومۇمىي پۇقرالارنىڭ بېلەت تاشلاپ قارار قىلىشىنى تەلەپ قىلىپ، ئۇلار-نىڭ كۆز قاراشلىرىنىڭ بىمەنلىكتە قايسى دەرىجىگە يەتكەنلىكىنى ئىگە-

بەت ھەققىدە قايتا ئېغىز ئاچالمايدىغان، مەڭگۈ ئېغىز ئاچالمايدىغان بولۇپ قالغانىدى.

ئورۇق

سەمرىشنى خالايدىغان ئادەم.

ساقلاش

بىر ئايال ئېرىنىڭ ئۆزىنى قاتتىق خورلايدىغانلىقى توغرىلۇق سوتقا ئەرز قىلىپ، بەدەن ئېغىرلىقىنىڭ ئوتتۇز كىلوگرامغا چۈشۈپ قالغانلىقى.

نى ئېيتىپتۇ. بۇنى ئاڭلىغان سودىيە: «ئايال، سەن نەرسىنى قىلىۋاتىدۇ؟» - دەرھال ئاجرىشىپ كېتىشىڭىزگە قوشۇلمەن، - دەپتۇ. لېكىن

ئايال دەرھال ئاجرىشىشقا قوشۇلماي مۇنداق دەپتۇ: «ئايال، سەن نەرسىنى

- ياق، يەنە ئون كىلوگرام ئورۇقلىغاندىن كېيىن ئاجرىشاي.

ئوسۇرۇش

1. ئۆزىنىڭ سالامەتلىكىنى دەپ ھاۋانى بۇلغاش.

2. كىشىلەرنىڭ كۈلكىسىنى قوزغايدىغان گاز.

ئوغرى

يول يۈرگەندە ئىنتايىن ئېھتىيات قىلىدىغان، ئەمما ئۆيگە دائىم خاتا

كىرىپ قالدىغان ئادەم.

ئوغرىدىن ساقلىنىش ئىشكى

بىر ھەر قانداق ھەقىقەتنىڭ سەۋەبىنىز تاجاۋۇز قىلىشى مەنىسى قىلىنغان

بالمىلار كىتابى.

ئوغرىلىق

1. يا جىق پۇل تېپىش، يا تۈرمىدە يېتىش.

2. ئىنسانىيەت ئۈچۈن ئورتاق كەسىپ، پەقەت ئوغرىلايدىغان ئويىپىك.

تىلا ئوخشاشمايدۇ.

ئوغرىلىققە ئاڭلاش

1. باشقىلارنىڭ سىزگە بولغان ھەقىقىي باھاسىغا ئىگە بولۇشنىڭ

بىردىنبىر يولى. ئامېرىكا-ھۆكۈمىتى دۇنيانىڭ ھەر قايسى جايلىرىغا

تۈرلۈك ناملار بىلەن ئورۇنلاشتۇرغان «قۇلاق» لىرىنىڭ دوكلاتى ئارقى.

ئۇ

ئۇ

- ئۇ - ئىگىتنىڭ مەخپىي ئىسمى.
- ئۇ - «ئۇ» غا ئالاقىدار مۇندەرىجە
- ئۇ - تېخنىك، شۈبھىسىزكى، ئۇ مۇتەخەسسس بولالايدۇ.
- ئۇ - قەدىمكى بۇيۇملار دۇكىنىنىڭ خوجايىنى، پەقەت تۇل خوتۇنلار.
- ئۇ - ئىندەككە كەلتۈرىدۇ.
- ئۇ - دوختۇر، ئۇچرىشىشقا بېرىشتىن بۇرۇن كالىپۇكىنى ئىسپىرت بىلەن تازىلايدۇ.
- ئۇ - ساتراش، پەقەت چاچ، تۈكلەرگىلا قىزىقىدۇ.
- ئۇ - قانۇن فاكولتېتىنىڭ ئوقۇغۇچىسى، ھەرگىز قۇرامىغا يەتمىگەن قىزلار بىلەن بېرىش - كېلىش قىلمايدۇ.
- ئۇ - تىككۈچى، يۇقىرىدىن تارتىپ تۆۋەنگىچە ئۆلچەپ كۆرۈش خۇما.
- رى بار.

ئۇچرىشىش

1. بىر ئەر كىشى بىلەن بىر ئايالنىڭ ئىجتىمائىي يىغىلىشى. بۇنداق يىغىلىشتا، ئەر كىشى يىغىلىشنى بىر قېتىملىق جىنسىي ئالاقىگە ئايلاندۇ. رۇشنى ئويلىمىغان قىياپەتكە كىرىۋالدى؛ ئايالمۇ جىنسىي ئالاقە بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولغان بەزى ئىشلارنى قىلماقچى بولغاندەك بولۇۋالدى.
2. تەقدىر ئىلاھىنىڭ بىمەنە چاقچىقى.
3. قىلچە ئەھمىيىتى بولمىغان خىراجەت.
4. ئەرلەرنىڭ پۇل قاپچۇقى بىلەن كېڭىشىدىغان ۋاقتى.
5. ھاياجان بىلەن بېرىپ، ھەسرەت بىلەن قايتىپ كېلىش.

داقلا سىزنىڭ كارىۋىتىڭىزدا ئۇغلىسا، مانا بۇ سىزنىڭ ئۇرۇق - تۇغقىنىدە - ئىمىز بولىدۇ. ئۇزاق مۇساپىلىك باشقۇرۇلىدىغان بومبا ئۇ بىزگە شۇنى ئېيتىپ بەردىكى، قاتىللىقنىڭ ئەڭ ياخشى ۋاسىتىسى سۈرئەتتىن ئىبارەت.

ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرگۈچى تەڭرىنىڭ دەرگاھىغا قايتىش ۋاقتى كېلىپ قالغانلىقىنى ئۇنتۇپ، زېمىندا ئۇزاق تۇرۇۋالغان ئادەم. مەسىلەن، ئامېرىكىنىڭ زۇڭتۇڭلىرىمۇ ئۆمۈر چولپانلىرى قاتارىغا كىرىدۇ. شۇڭا ئۇلارنىڭ يار - بۇرادەرلىرى ئۆزلىرىنىڭ شەخسىي قابىلىيىتىگە ئەمەس، بۇ ئۆمۈر چولپانلىرى بىلەن بولغان يېقىنچىلىقىغا تايىنىپ ئارمىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ يۇقىرى مەرتىۋىلىك ئورۇنلىرىغا يامشىپ چىقىۋالىدۇ. تۆۋەندىكى شېئىرنى ياشانغان بىر ئۆمۈر چولپىنى يازغان:

گۈزەل ئىدى ياش چېغىمدا بۇ دۇنيا،
كۈن كۈلتىتى، ئىدى ئەتراپ بەك گۈزەل.
ساپ ھاۋادىن خۇشبۇي پۇراق چاڭقىيىتى،
دەريالاردا ئاقار ئىدى بال - ھەسەل.

خالغانچە ئويناپ - كۈلۈپ يۈرەتتۇق،
كۈلكە - چاقچاق قۇچار ئىدى ئاسمانى.
تۇرار ئىدى سىياسىئون كېيىدە،
بىرەر قېتىم ئاڭلىمايتتۇق يالغانى.

ئەرلەر ئەسلا ئۇرۇش - تالاش قىلمايتتى،
يىراق ئىدى بىزدىن پىتنە، ھاقارەت.
يىراق ئىدى غوتۇلداشتىن ئاياللار،
يولسمايتتى زادى غەيۋەت - شىكايەت.

ھاياتغا رەڭ بېرىشنى ئويلايدۇ. ئۇرۇش - بىز ھەر كۈنى ئاشكارىلاۋاتقان مەخپىيەتلىك.

ئامېرىكىلىقلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، ئۇرۇش سەنئەت ئەمەس، بەلكى بىر خىل تىجارەت. ئۇلار ئەخلاقىي جەھەتتە غەلبە قىلىشقا ھەرگىز قىزىقمايدۇ. ئۇلارنىڭ قىزىقىدىغىنى پەقەت ئەمەلىي غەلبىدىنلا ئىبارەت... ئامېرىكا ئىنتايىن كاتتا بىر شىركەت، پايچىكلارنىڭ ھېچقايسىسى زىيان تارتىشنى خالىمايدۇ، بەلكى ئۇلارنىڭ تارىخىمۇ بۇنداق ئۈمىدىنىڭ ئاساسى بارلىقىنى ئىسپاتلىدى.

ئۇرۇش توختىتىش

«دوستلۇق» دېگەن سۆز بىلەن مەنىداش.

ئۇرۇشقا قارشى تۇرۇش

ئۇرۇشقا ئەڭ كەسكىن قارشى تۇرىدىغان ئوقۇغۇچى ۋە ياشلار ئالدى بىلەن ئارىمىگە قاتنىشىشى كېرەك. بۇنداق بولغاندا، ئۆزلىرىنىڭ ئىددە-يېسىنى ھەربىي قىسىمغا تارقىتالايدۇ. ئەگەر ئۇرۇشقا قارشى تۇرغۇچىلار ناتىسەت ئېسىپچىلىرى بىلەن ئۇچرىشىشنىڭ يېرىم يولغىمۇ يېتىپ بارالمىغان چاغدا، قوراللىق قىسىمدا ئۇرۇشقا قەتئىي قارشى تۇرغۇچىلار بولمىغان بولسا، قىسىم ناھايىتى ئاسانلا ئەقلى كەمتۈك ئۇرۇشقا قارشى تۇرغۇچىلارنىڭ ئېسىل ماكانغا ئايلىنىپ قالاتتى - دە، ئۇ يەردە پۈت - قوللىرىنى تازا ئىشقا سېلىشقا توغرا كېلەتتى.

ئۇرۇق

ئىنسانلار ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش كەچۈرۈش جەريانىدا بىكاردىن-بىكار ئىسراپ قىلىۋېتىدىغان بولسىمۇ، يەنىلا ئۆزىنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىنى ساقلايدىغان ئۆسۈملۈك.

ئۇرۇق - تۇغقان

ئەگەر بىر كىشى سىزنىڭ براندى ھارقىڭىزنى ئىچسە، سىزنىڭ سىگارېتىڭىزنى چەكسە، سىزگە تاماق پۇلىنى تۆلەتسە، يەنە تېخى سىزنىڭ ئايالىڭىزغا پوخۇرلۇق قىلسا، ئۇ پەقەت دوستىڭىزدىنلا ئىبارەت بولىدۇ. ئەگەر سىزنىڭ كىيىمىڭىزنى كىيسە، ماشىنىڭىزنى ئارىيەتكە ئالسا، شۇنداقلا

ئاشكارىدۇر پەرىشتىگە بەرسى .
تەڭرىم، ئەگەر بىر دوست بولسا قەبرىلىق،
جەزمەنكى ئۇ سېھىرگەرنىڭ بىر قولى!

- ۋىناپول سىرتىگە
ئۇستىرا

ئەڭ نېپىز، ئەڭ ئۆتكۈر پىچاق بولۇپ، بەدەندىكى تۈكلەرنى قىرغىش
ياكى قان تومۇرنى كېسىشكە ئىشلىتىلىدۇ.

ئۇسسۇل، تانسا

مۇزىكىنىڭ ئىرادىسى بويىچە ئۇياق - بۇياققا مېڭىش. تانسىنىڭ ھەر
قانداق خىلى پاك، بىراق ئۇنىڭغا يامان نىيەتلىك ئەرلەر بەكرەك ئامراق.
ئۇقتۇرۇش

ھۆكۈمەت تەرەپنىڭ تامغا چاپلاقلىق تۇرغان قاپقى يامان پەرمانى.
ئۇ پۇقرالارنىڭ قەدىمىنى پۇشتەككە كەلتۈرۈپ ماڭىدىغان قىلمىشتىكى
ئۈنۈملۈك ۋاستە.

ئۆلتىماتۇم

مۇشت ئېتىش ئالدىدا سوزۇلغان ئەڭ ئاخىرقى بىر تال تىل.

ئۇلۇغ

ھەم ئېگىز، ھەم سېمىز بىر سۆز. ئەقىل - پاراسەت بىلەن سۆيىد-
قەستنى سەپلەشتىن پۈتكەن يېرىم پىششىقلانغان بۇيۇم. ئۇلۇغ شۇنداق
مەخلۇقكى، ئۇنىڭ ئىچىدىغىنى ئاۋامنىڭ چوقۇنۇش يېشى، چىقىرىدىغىنى
بولسا كۆپىنچە ھاللاردا ئاپەتتىن ئىبارەت.

ئۇلۇغ ئەرباب

تارىخنىڭ مالىيى.

دائىم كىچىك كىشىلەرنىڭ يەلكىسىگە دەسەپ يول ماڭىدىغان چوڭ
ئادەم. ئۇنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشىنىڭ سىرى شۇكى، ئۇ زادىلا ھېچقانداق
ئاداق ئەھمىيەتلىك ئىش قىلمايدۇ، بىراق مەنىسىز يىللاردىن ئوت چىقىرىدۇ.
ۋېتەلەيدۇ. ئۇنىڭ ئەڭ زور ئارتۇقچىلىقى يالغان سۆزلەرنى رېئاللىققا
ئايلىاندۇرۇش. ئۇلۇغ ئەربابلارنىڭ ئورتاق ئالاھىدىلىكى خەلقنىڭ كالىسىدۇ.

ئۇ چاغلاردا ئۇزۇن ئىدى ياز پەسلى،
 ھەمراھ ئىدى بىزگە قۇياش جىلۋىسى.
 ئۇ چاغلاردا قىشۇ ئىدى يېقىملىق،
 جاراڭلايتتى تەبىئەتنىڭ كۈلكىسى.

مۇشۇ كۈندە نېمە بولدى، نە بولدى؟
 يىل باشلىنىپ، ئاخىرلىشار بىر دەمدە.
 قۇرۇپ كەتكۈز بۇ يىللارغا باققاندا،
 گۈزەل ياشلىق كېلەر شۇئان ئېسىمگە.
 ئۆزگەرگەندۇ نېمە ئۈچۈن بۇ دۇنيا،
 شۇنچە زۇلمەت، پىغان باسقان ئەتراپنى.
 چىرمىۋالدى ھارغىنلىق ھەم ۋەھىمە،
 نېمە چاتاق باسقان ئىككىن ھاياتنى.

قىينالماقتا ھاۋارايى خادىمى،
 چۈنكى بۇندا ھاۋا تامام ئۆزگەردى.
 ھاسىرايەن دېرىزەڭنى چىڭ ياپساق،
 ئۇنى ئاچساق تىترەك باسار بەدەننى.

بېسىپ كەتتى ھەممە يەرنى چۈشكۈنلۈك،
 بۇ نېمە ئىش، ھايات دەمەن شۇنىمۇ.
 مېنىڭدىنمۇ ئۆتكۈز كۆزلۈك كىشىلەر بولساڭلا
 كۆرەر چوقۇم قەبىھلىكنى تېخىمۇ.

قايسى بەخت، قايسى ئاپەت بىلىمدىم،
 قېلىن تونغا ئورنىنىپتۇ ھەممىسى.
 سىر بولسىمۇ بىزدە كىلىرنىڭ ئالدىدا،

6. ھەر كۈنى ئاز - ئازدىن ئۆلۈش .

7. كەمبەغەل بىچارلەرنىڭ ئەيش - ئىشرىتى .

گەپ قىلىش نۇرستى

ئايال: سىز ھەمىشە كېچىچە جۆيلۈپ چىقىسىز ، دوختۇرغا كۆرۈنۈپ

باقىڭىز بولمامدۇ؟

ئەر: بولدىلا ، ناۋادا دوختۇر ساقايتىپ قويسا ، گەپ قىلىش پۇرسىتىمىدىن ئايرىلىپ قالمىن ئەمەسمۇ!

ئايال:

ئاخشام چۈشۈمدە

غەزەپلەنگەن ئايال ئېرىدىن سورىدى:

- راستىڭىزنى ئېيتىڭ ، سىز ئاخشام جۆيلۈپ ئىسمىنى چاقىرغان

قىز كىم؟

- سىزنى ماشىنا ئۇرۇۋەتكەندە داۋالىغان دوختۇر قىز .

- يالغان ، مېنى قاچان ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن؟

- ئاخشام چۈشۈمدە!

ئايال: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئەر: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئايال: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئەر: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئايال: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئەر: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئايال: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئەر: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئايال: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئەر: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئايال: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

ئەر: ئاخشام چۈشۈمىدە ماشىنا ئۇرۇۋەتكەن قىزنىڭ ئىسمىنى چاقىرغانىكەن .

نى قايدۇرۇشتىن ئىبارەت.

ئۈنۈغاقلىق

1. بۇ تەڭرىنىڭ باشلىقلارغا بەرگەن ئىنئامى. ئۇلارنىڭ ۋەجدانى يېتەرلىك بولماي قالغان ھامان، تەڭرى ئۇلارغا ۋەجدانىنىڭ كەم يېرىنى ئۈنۈغاقلىق بىلەن تولدۇرۇپ بېرىدۇ.
2. دوستغا پۇل قەرز بېرىشنىڭ ئاقىۋىتى.

كىمىنىڭ ئۆيى

ناھايىتى ئۈنۈغاق بىر ئادەم بار ئىكەن. بىر كۈنى ئۇ دوستىنىڭ ئۆيىگە بېرىپتۇ. ئۇلار تاماق يەپ بولغاندىن كېيىن خېلى ئۈزۈنغىچە پاراخلىشىپ ئولتۇرۇپتۇ. ۋاقىت ئۆتۈپۈپتۇ، يېرىم كېچىمۇ بويۇپتۇ، ئۇ ئادەم ھېچ قايتىدىغاندەك قىلماپتۇ. دوستى ئاخىر چىدىيالىماي: «ئۆيۈڭگە سۆيۈملۈك دوستۇم، سېنى قوغلىغىنىم ئەمەس، رايىت گەپنى ئېيتسام، ئەتە ئەتىگەن سائەت يەتتىدە دەرىسىم بار ئىدى. ...» دەپتۇ. «ئاد خۇدا! - دەپتۇ ئۈنۈغاق قىزىرىپ - تاتىرىپ، - مەن تېخى ئۈزۈمنى ئۆز ئۆيۈمدە ئولتۇرۇۋاتىمەن، دەپ ئويلاپ قاپتىمەن. ...» ئۈنۈپۈرسىتىپ.

1. بويىنى قاتتىق ئوقۇغۇچىلارغا ئۆز - ئۆزىنى ئىدارە قىلىشتىن ئىبارەت پەۋقۇلئاددە ھوقۇق بېرىدىغان، مېڭىسى گال، بەدىنى قاۋۇل ئوقۇغۇچىلارغا مەيدانىنى ئىشلىتىش ھوقۇقىنى بېرىدىغان جاي.
2. ياشلىقنىڭ تۈرمىسى.

ئۇيۇق

1. سېتىۋېلىش ئىنتايىن قىيىن بولغان تاۋار.
2. ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بىر خىل دۇنيا بولۇپ، ئۇ يەردە ھەر قانداق ئىشنى قىلغىلى بولىدۇ.
3. كەچكە قارىغاندا ئەتىگەندە تېخىمۇ ئېھتىياج چۈشىدىغان نەرسە.
4. ئەر - خوتۇننىڭ چارچىغان ۋاقتى.
5. تېتىقسىز يىغىن، نۇتۇق ۋە تايىنى يوق سەنئەت نومۇرلىرىغا تاقابىل تۇرۇشنىڭ ئەڭ ياخشى چارىسى.

ئۆچۈرگۈچ

ھەر قانچە قىلىپمۇ خاتالىقنى تۈگىتىپ بولالماي، ئاخىر ئۆزى تۈگىپ كېتىدىغان نەرسە.

ئۆزئارا باش ئەلچى ئەۋەتىش

ئۇرۇش تىنىچىغان مەزگىلدە دۆلەت بىلەن دۆلەت ئوتتۇرىسىدا ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلىپ، بىر - بىرىنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان سېلىش جەھەتتە ئىككى تەرەپنىڭ باراۋەر سودا قىلىشى.

ئۆز ئۆيى

ئاقىيى ئەرلەرنى يىغىۋېلىش ئورنى.

ئۆزگىچە

باشقىلار ئويلاپ يېتەلمىگەن ساھەگە مەبلەغ سېلىپ ئېرىشكەن ئۈنۈم.

ئۆزى

1. سىزگە ھېسداشلىق قىلىدىغان بىردىنبىر ئادەم.
2. باشقىلار بىلەن تالاش - تارتىش قىلغان چاغدا پەيدا بولغان ئۆزىگە ئىشىنىش.

ئۆزى بولالماسلىق

تۇرمۇشتا چىدىغىلى بولمايدىغان نەرسە مەۋجۇتلۇق بولماستىن، بەلكى ئۆزى بولالماسلىقتۇر.

ئۆزى تورغا چۈشۈش

A ئەپەندى كاماندېروپكىغا چىقىپ، ئەسلى پىلاندىكىدىن بىر كۈن بۇرۇن قايتىپ كېلىپ، خۇددى ھېكايىلەردىكىگە ئوخشاش، ئايالنىڭ B نىڭ قوينىدا ياتقانلىقىنى كۆرۈپ قالدى. ئۇ ئۆزىنى باسالمايغان ھالدا B غا كايىپ كەتتى:

- بەللى، دوستۇم، مەنغۇ بۇ ئايال بىلەن توي قىلىپ قالغاچقا ئامال يوق، بىراق سەن قانداقلارچە بۇ تورغا چۈشۈپ قالدىڭ؟!

ئۆزىنى ئەيىبلەش

باشقىلارغا ۋەز ئېيتىش ئۈنۈم بەرمىگەندىن كېيىن ئۆزىنىڭ ۋەز ئېيتىش ئىقتىدارى ئۈستىدە قايتا ئويلىنىش.

ئۆزىنى باشقا بىراۋ قىلىپ كۆرسەتكۈچى

نام - ئابروى ۋە پايدا - مەنپەئەت قوغلىشىش جەريانىدا يولۇقۇپ قالدىغان رەقىب.

ئۆزىنى پەس كۆرۈش

بۇ روھنى كالتە ئىشتىنىنىڭ ئىچىگە تەقەۋىيلىشى ياخشى كۆرۈشتىن ئىبارەت بىر خىل ياشاش ئۇسۇلى. ئۆزىنى پەس كۆرۈشنىڭ ئوخشاشمايدىغان دەرىجىلىرى ۋە ئۇسۇللىرى بار. ئەڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئۆزىنى پەس كۆرۈشنىڭ ئىپادىسى، ھەر دائىم باشقىلارنىڭ ئالدىدا قىلچە ئىزا تارتىدىغان ھالدا ئۆزىنى ھەر جەھەتتە تالانت ئىگىسى، دەپ پو ئېيتىشتىن ئىبارەت.

ئۆزىنى قوغداش

«ئايالىم چاڭگال سېلىۋاتسا، ئۇنى ئۇرمىسام بولامتى ئەمەس!» ئۆزىنى مەسخىرە قىلىش

كۆڭلىدە تەن بەرمىگۈچىنىڭ كەمتەرلىكى.

مۆزىنىمۇ، ئۆزىگىنىمۇ بىلىمەك

مارك تۋېن سان فرانسىسكودا چىقىدىغان «سادا» گېزىتىدە مۇھەر-رىرلىك قىلغانىكەن. ئۇ ئالتە ئاي ئىشلىگەندىن كېيىن بىر كۈنى باش مۇھەررىر ئۇنى چاقىرىپ:

- بۇنىڭدىن كېيىن بۇ يەردە ئىشلىمەڭ، - دەپتۇ.
- نېمىشقا مېنى ئىشلەتمەس بولۇپ قالدىڭىز؟ - دەپ سوراپتۇ مارك تۋېن.

- سىز بەك ھۇرۇن ئىكەنسىز ھەم قىلچە كارغا كەلمەيدىكەنسىز.
- بەكلا دۆت ئىكەنسىز، - دەپتۇ مارك تۋېن كۈلۈمسىرەپ، - سىز مېنىڭ ھۇرۇن ھەم كارغا كەلمەس ئىكەنلىكىمنى ئالتە ئايدىن كېيىن بىلىپسىز، لېكىن مەن بۇنى ئىشقا چۈشكەن كۈنلا بىلىپ بولغان.

ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش

1. ئەڭ نەپىس پەلسەپىۋى ھەرىكەت.
2. ئەڭ ئاخىرقى ھۈنەر.
3. ئەستايىدىل ئادەمنىڭ ئۆز - ئۆزىنى تەقىد قىلىشى.

ئۆچۈرگۈچ

ھەر قانچە قىلىپمۇ خاتالىقنى تۈگىتىپ بولالماي، ئاخىر ئۆزى تۈگىپ كېتىدىغان نەرسە.

ئۆزئارا باش ئەلچى ئەۋەتىش

ئۇرۇش تىنىچىغان مەزگىلدە دۆلەت بىلەن دۆلەت ئوتتۇرىسىدا ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلىپ، بىر - بىرىنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان سېلىش جەھەتتە ئىككى تەرەپنىڭ باراۋەر سودا قىلىشى.

ئۆز ئۆيى

ئاقىيى ئەرلەرنى يىغىۋېلىش ئورنى.

ئۆزگىچە

باشقىلار ئويلاپ يېتەلمىگەن ساھەگە مەبلەغ سېلىپ ئېرىشكەن ئۈنۈم.

ئۆزى

1. سىزگە ھېسداشلىق قىلىدىغان بىردىنبىر ئادەم.
2. باشقىلار بىلەن تالاش - تارتىش قىلغان چاغدا پەيدا بولغان ئۆزىگە ئىشىنىش.

ئۆزى بولالماسلىق

تۇرمۇشتا چىدىغىلى بولمايدىغان نەرسە مەۋجۇتلۇق بولماستىن، بەلكى ئۆزى بولالماسلىقتۇر.

ئۆزى تورغا چۈشۈش

A ئەپەندى كاماندېروپكىغا چىقىپ، ئەسلى پىلاندىكىدىن بىر كۈن بۇرۇن قايتىپ كېلىپ، خۇددى ھېكايىلەردىكىگە ئوخشاش، ئايالنىڭ B نىڭ قوينىدا ياتقانلىقىنى كۆرۈپ قالدى. ئۇ ئۆزىنى باسالمايغان ھالدا B غا كايىپ كەتتى:

- بەللى، دوستۇم، مەنغۇ بۇ ئايال بىلەن توي قىلىپ قالغاچقا ئامالم يوق، بىراق سەن قانداقلارچە بۇ تورغا چۈشۈپ قالدىڭ؟!

ئۆزىنى ئەيىبلەش

باشقىلارغا ۋەز ئېيتىش ئۈنۈم بەرمىگەندىن كېيىن ئۆزىنىڭ ۋەز ئېيتىش ئىقتىدارى ئۈستىدە قايتا ئويلىنىش.

ئۆزىنى باشقا بىراۋ قىلىپ كۆرسەتكۈچى

نام - ئابروۋى ۋە پايدا - مەنپەئەت قوغلىشىش جەريانىدا يولۇقۇپ قالدىغان رەقب.

ئۆزىنى پەس كۆرۈش

بۇ روھنى كالتە ئىشتىنىنىڭ ئىچىگە تەقەۋىيلىشى ياخشى كۆرۈشتىن ئىبارەت بىر خىل ياشاش ئۇسۇلى. ئۆزىنى پەس كۆرۈشنىڭ ئوخشاشمايدىغان دەرىجىلىرى ۋە ئۇسۇللىرى بار. ئەڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئۆزىنى پەس كۆرۈشنىڭ ئىپادىسى، ھەر دائىم باشقىلارنىڭ ئالدىدا قىلچە ئىزا تارتىدىغان ھالدا ئۆزىنى ھەر جەھەتتە تالانت ئىگىسى، دەپ پو ئېيتىشتىن ئىبارەت.

ئۆزىنى قوغداش

«ئايالىم چاڭگال سېلىۋاتسا، ئۇنى ئۇرمىسام بولامتى ئەمەس!» ئۆزىنى مەسخىرە قىلىش

كۆڭلىدە تەن بەرمىگۈچىنىڭ كەمتەرلىكى.

مۆزىنىمۇ، ئۆزىگىنىمۇ بىلىمەك

مارك تۋېن سان فرانسىسكودا چىقىدىغان «سادا» گېزىتىدە مۇھەر-رىرلىك قىلغانىكەن. ئۇ ئالتە ئاي ئىشلىگەندىن كېيىن بىر كۈنى باش مۇھەررىر ئۇنى چاقىرىپ:

- بۇنىڭدىن كېيىن بۇ يەردە ئىشلىمەڭ، - دەپتۇ.
- نېمىشقا مېنى ئىشلەتمەس بولۇپ قالدىڭىز؟ - دەپ سوراپتۇ مارك تۋېن.

- سىز بەك ھۇرۇن ئىكەنسىز ھەم قىلچە كارغا كەلمەيدىكەنسىز.
- بەكلا دۆت ئىكەنسىز، - دەپتۇ مارك تۋېن كۈلۈمسىرەپ، - سىز مېنىڭ ھۇرۇن ھەم كارغا كەلمەس ئىكەنلىكىمنى ئالتە ئايدىن كېيىن بىلىپسىز، لېكىن مەن بۇنى ئىشقا چۈشكەن كۈنلا بىلىپ بولغان.

ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش

1. ئەڭ نەپىس پەلسەپىۋى ھەرىكەت.
2. ئەڭ ئاخىرقى ھۈنەر.
3. ئەستايىدىل ئادەمنىڭ ئۆز - ئۆزىنى تەقىد قىلىشى.

ئۆزىنى باشقا بىراۋ قىلىپ كۆرسەتكۈچى نام - ئابروي ۋە پايدا - مەنپەئەت قوغلىشىش جەريانىدا يولۇقۇپ قالىدىغان رەقىب.

ئۆزىنى پەس كۆرۈش بۇ روھنى كالتە ئىشتىنىنىڭ ئىچىگە تەقىۋىلىشىنى ياخشى كۆرۈشتىن ئىبارەت بىر خىل ياشاش ئۇسۇلى. ئۆزىنى پەس كۆرۈشنىڭ ئوخشاشمايدىغان دەرىجىلىرى ۋە ئۇسۇللىرى بار. ئەڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئۆزىنى پەس كۆرۈشنىڭ ئىپادىسى، ھەر دائىم باشقىلارنىڭ ئالدىدا قىلچە ئىزا تارتىدىغان ھالدا ئۆزىنى ھەر جەھەتتە تالانت ئىگىسى، دەپ پو ئېتىشتىن ئىبارەت. ئۆزىنى قوغداش

«ئايالىم چاڭگال سېلىۋاتسا، ئۇنى ئۇرمىسام بولاتتى ئەمەس!»

ئۆزىنى مەسخىرە قىلىش، بىسەندىلىك قىلىش، كۆڭلىدە تەن بەرمىگۈچىنىڭ كەمتەرلىكى، ئۆزىنىمۇ، ئۆزىگىنىمۇ بىلمەك

مارك تۋېن سان فرانسىسكودا چىقىدىغان «سادا» گېزىتىدە مۇھەر-زىرلىك قىلغانىكەن. ئۇ ئالتە ئاي ئىشلىگەندىن كېيىن بىر كۈنى باش مۇھەررىر ئۇنى چاقىرىپ: «ئىشنى پەسىمە، پەسىمە، پەسىمە» دېيىپ:

- بۇنىڭدىن كېيىن بۇ يەردە ئىشلىمەڭ، - دەپتۇ.
- نېمىشقا مېنى ئىشلەتمەس بولۇپ قالىدىغىز؟ - دەپ سوراپتۇ مارك تۋېن.

ئۆزىنى پەس كۆرۈش ھەم قىلچە كارغا كەلمەيدىكەنسىز.

- بەكلا دۆت ئىكەنسىز، - دەپتۇ مارك تۋېن كۈلۈمسىرەپ، - سىز مېنىڭ ھۇرۇن ھەم كارغا كەلمەس ئىكەنلىكىمنى ئالتە ئايدىن كېيىن بىلمىسىز، لېكىن مەن بۇنى ئىشقا چۈشكەن كۈنلا بىلىپ بولغان.

ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىش

1. ئەڭ نەپىس پەلسەپىۋى ھەرىكەت.
2. ئەڭ ئاخىرقى ھۈنەرپەرەز رەھبەر رەھبەر رەھبەر.
3. ئەستايىدىل ئادەمنىڭ ئۆزىنى تەتقىق قىلىشى.

ئۆچۈرگۈچ

ھەر قانچە قىلىپمۇ خاتالىقنى تۈگىتىپ بولالماي، ئاخىر ئۆزى تۈگەپ كېتىدىغان نەرسە.

ئۆزئارا باش ئەلچى ئەۋەتىش
ئۇرۇش تىنچىغان مەزگىلدە دۆلەت بىلەن دۆلەت ئوتتۇرىسىدا ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلىپ، بىر-بىرىنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان سېلىش جەھەتتە ئىككى تەرەپنىڭ باراۋەر سودا قىلىشى.
ئۆز ئۆيى
ئانقېپى ئەلەرنى يىغىۋېلىش ئورنى.

ئۆزگىچە

باشقىلار ئويلاپ يېتەلمىگەن ساھەگە مەبلەغ سېلىپ ئېرىشكەن ئۈنۈم.

ئۆزى

1. سىزگە ھېسداشلىق قىلىدىغان بىردىنبىر ئادەم يەنى سىزنىڭ ئىشىنىشىڭىز.
2. باشقىلار بىلەن تالاش - تارتىش قىلغان چاغدا پەيدا بولغان ئۆزىگە ئىشىنىش.

ئۆزى بولالماسلىق

تۇرمۇشتا چىدىغىلى بولمايدىغان نەرسە ئەۋجۇتلۇق بولماستىن، بەلكى

ئۆزى بولالماسلىقتۇر. پەقەت ئۆزىنىڭ ئىشلىرىنى پەقەت ئۆزى ئىشلىتىشى.

ئۆزى تورغا چۈشۈش

A ئەپەندى كاماندېروپكىغا چىقىپ، ئەسلى پىلاندىكىدىن بىر كۈن

بۇرۇن قايتىپ كېلىپ، خۇددى ھېكايىلەردىكىگە ئوخشاش، ئايالىنىڭ B

نىڭ قوينىدا ياتقانلىقىنى كۆرۈپ قالدى. ئۇ ئۆزىنى باسالمايغان ھالدا B

غا كايىپ كەتتى.

- بەللى، دوستۇم، مەنغۇ بۇ ئايال بىلەن توي قىلىپ قالغاچقا ئالمىم

يوق، بىراق سەن قانداقلا چە بۇ تورغا چۈشۈپ قالدىڭ؟! ئۆزىڭنى

ئۆزىنى ئەيىبلەش

باشقىلارغا ۋەز ئېيتىش ئۈنۈم بەرمىگەندىن كېيىن ئۆزىنىڭ ۋەز

ئېيتىش ئىقتىدارى ئۈستىدە قايتا ئويلىنىش.

يەنە سىياسىي مۇۋەپپەقىيەت ۋە شەخسىي تۆھپىلەر تەقدىرلىنىدىغان، شۇنداقلا قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار ۋە ئومۇمىي مۈلكىنى زورلۇق بىلەن ئىگىلىۋالغۇچىلارنى تۈتۈپ تۇرىدىغان جاي.

2. كىشىلەر ئۆزىنى قاماش ئۈچۈن ياسىغان ئەسلىھە.

ئۆي - ماكانسىز

ئائىلىدە ئىشلىتىلمىدىغان بۇيۇملارنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن بارلىق باج-لارنى تاپشۇرۇپ بولغاندىن كېيىن ئادەم ئۆزىنىڭ ئۆي - ماكانسىز قالغانلىقىنى ھېس قىلىدۇ.

[The following text is a faint, handwritten transcription of the page content, appearing to be bleed-through from the reverse side of the page. It is largely illegible due to fading and blurring.]

ئۆسۈپ يېتىلىش

ھېچبىر مەۋەبسىزلا ئۆسۈپ قالغان دەرەخ. ھۇجۇمچىلارنىڭ ئۆسۈم

پەرزەنتلىرى ئۈچۈن پۇل قەرز ئېلىشنىڭ كويىدا ئۇزۇن يىللار جاپا-لىق ئىشلەشنىڭ تۈپ مەۋەبى. كىچىك ئىشلارنىڭ ئۆسۈپ چىقىشىنى ئۆكتىچى پارتىيە ئۈچۈن تەسلىم بولۇشقا تەييار تۇرغان قاراقچى، يوشۇرۇن ئوق ئاتىدىغان مەرگەن. ئىشقا قاتتىق چىقىرىۋېتىش، يەنى ئىشقا چىقىرىۋېتىش ئۆگەي دادا. ئىشقا چىقىرىۋېتىش مۇلايىم ئادەم.

ئۆلچەش

ئۆزىنىڭ ئارتۇقچىلىقىدىن پايدىلىنىپ باشقىلار بىلەن ھېسابلىشىش.

شائىرنىڭ ئۆلچىمى

بىر نامرات شائىر ئالتۇن زەنجىر تاقىۋالغان، قاۋۇل ئاتقا مىنىۋالغان

بىر پارلامېنت ئەزاسىنى كۆرۈپ، ھەمراھىغا دەپتۇ: ئۆلچەش

- ئاۋۇ ئەبلەغنى كۆردۈڭمۇ؟ نېمىدېگەن سالاپەتلىك، نېمىدېگەن

قالتىس. بىراق ئۇ بىرەر مىسىرامۇ شېئىر يازالمايدۇ. ئۆلچەش

ئادەمنىڭ ھەقىقىي بەختكە ئېرىشكەن ۋاقتى.

ئۆلۈم جازاسى

قايتا جىنايەت ئۆتكۈزۈشنىڭ ئالدىنى ئالىدىغان ئۈنۈملۈك ۋاستە.

ئۆمۈر سۇغۇرتىسى

ئۇنىڭ كۆڭۈل بۆلىدىغىنى سىزنىڭ سالامەتلىكىڭىز ئەمەس، بەلكى

ئۆلۈش ئۈسۈلىڭىز. بۇمۇ پۇل ئىنسان تەبىئىتىنىڭ ئاجىزلىقىنى تۇتۇۋال-

غانلىقىنىڭ يەنە بىر دەلىلى.

ئۆي

1. بۇ كامارلىق قۇرۇلۇش بولۇپ، ئادەم، چاشقان، سۇۋەرەك،

چىۋىن، بۈرگە ۋە تايماچە مىكروبلارنىڭ پايدىلىنىشى ئۈچۈن يارالغان. ئۇ

ئۈمىد ئالمايدۇ، بەلكى ئىنساننىڭ ئىنسانغا قىلغان كەپىياتى بىلەن

چارە - ئامال ئىزدەپ بىر شەيئىگە بولغان ئارزۇ - ئىستەكلىرى بىلەن بۇ شەيئىدىكى مۈمكىنچىلىكنى ئارىلاشتۇرۇۋېتىش. نەتىجىدە، تالانتلىقلار بولسۇن، ھاماقەتلەر بولسۇن، ھەممىسى زوق - شوخ بىلەن، غەم - غۇسسسىز ياشاش.

ئۈمىدسىزلىنىش

رېئاللىققا نەزەر تاشلاپ باقمىغان كىشىنىڭ تۈيۈقسىز رېئاللىقنى كۆرۈپ قېلىشى.

ئۈمىدۋار ئادەم

1. ئەجەل يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن كىشىلىك ھاياتنىڭ خۇشاللىقىدەن

بىر بەھرىمەن بولۇش كېرەكلىكىنى چۈشىنىپ يەتكەن ئادەم.

2. «قارا دەل ئاقنىڭ ئۆزى شۇ» دېگەن گەپتە چىڭ تۇرىدىغان بىر ئادەم.

3. رېئاللىق بىلەن توقۇنۇشۇپ تۇرىدىغان بىر ئاكتىپ مۇتەپەككۈر.

ئۈمىدۋارلىق

1. ئۇزاق مۇساپىگە قارىتا كۆز باغلاش ئۇسۇلى. ئۈمىدۋارلىقنىڭ

پايدىسى شۇكى، ئۇ ئىنسانلارنى ئىككى قولىدا چىڭ تۇتۇپ تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئىنسانلارنى نەسرگە ئايلاندۇرۇۋېتىدۇ.

2. زىيالىيلارچە زىننەت بۇيۇمى.

3. بۇ بىر خىل نەزەرىيە. ئۇ دۇنيادىكى ھەر بىر شەيئى گۈزەل،

بۇ ھېلىقى بەتبەشەرە نەرسىلەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، ھەر بىر شەيئى

ياخشى، ھېلىقى ئەسكى نەرسىلەر تېخىمۇ شۇنداق، ھەر بىر شەيئى توغرا،

ھېلىقى خاتا نەرسىلەر تېخىمۇ شۇنداق، دېگەن گەپكە ئىشىنىدۇ. ئاپەت

ئىچىدە تۇرۇشقا ئادەتلەنگەن ئاشۇ كىشىلەر بۇ نەزەرىيىگە قەتئىي ئىشىنىدۇ.

دۇ. ئۇلار ھەمىشە كۈلۈمسىرەشكە تەقلىد قىلىنغان ھىجىيىشى بىلەن

ئۆزلىرىنىڭ قەتئىي ئېتىقادىنى شەرھلەيدۇ. مۇشۇنداق بىر خىل قارىغۇ.

لارچە ئېتىقاد بولغانلىقى ئۈچۈن، رەددىيىنىڭ نۇرى ئۇنى يورۇتۇشقا ئامال-

سىز. بۇ ئەقىل - پاراسەتنىڭ بىر خىل قالايمىقانلىشىشى بولۇپ، ئۇنى

ئۇ

ئۈچ بۇلۇڭلۇق مۇناسىۋەت
ئەرلەر ئايالىدىن قورقۇدۇ، ئاياللار ئوغلىدىن قورقۇدۇ، ئوغۇللار دادىسىدىن قورقۇدۇ.

ئۈچىنچى شەخس

ھازىرقى زامان كىشىلىرىنىڭ توپلاخدا توقاچ ئوغرىلاشقا ماھىر بو-
لۇشتەك بۇ خىل ئىستىلى گېزىت ۋە تېلېۋىزورلاردا ئەتراپلىق ئومۇملاش-
تۇرۇلماقتا. ئۇلار داڭقان شەكىللىك ئائىلىلەرنىڭ ئىناقلىقىغا قارىتا ھەر
خىل نائىبلىق رولىنى ئوينىماقتا. بۇ ھەممە كىشى قىلىشنى ئويلايدىغان،
بىراق ھەممە كىشىنىڭ قولىدىن كېلىۋەرمەيدىغان قايغۇلۇق ئىش. ئۇ
قەدىمدىن تارتىپ ھازىرغىچە ھامان قاتتىق قارشىلىققا ئۇچراپ كەلگەن ۋە
ئەخلاقشۇناسلارنىڭ ھېسداشلىقىغا ئېرىشەلمەي كەلگەن. بۇ تارىخقا قارىتا
مەسئۇلىيەتچان بولمىغانلىقىنىڭ كۈنكەرت ئىپادىسى. بىزنىڭ مەقسىتىمىز
ھېچبولمىغاندا پۇت - قوللىمىزنى ئىشقا سېلىپ تامدىن ئارتىلىش، يوشۇ-
رۇن بەلگىلەر، ئىما - ئىشارەتلەر بىلەن دېرىزىلەردىن شۇڭغۇپ كىرىشتىن
ئىبارەت. ئىشقىلىپ ئېتىقادىمىز مۇستەھكەملا بولسا ۋاستە تاللىمايمىز.
لېكىن، شۇنىڭغىمۇ ئاگاھ بولۇشىمىز كېرەككى، باشقا كىشىلەرمۇ ئىشك-
نى خاتا تونۇپ قېلىپ بىزنىڭ ئۆيىمىزگە كىرىپ سالىمىسۇن!

ئۈزۈل - كېسىللىك

ھەددىدىن زىيادە ھاياتىي قىلمىش. تەرەت قاچىسىغا ئولتۇرۇۋالغىنىچە
قايتا بېشىنى كۆتۈرمەيدىغان ئادەم. ئۇ ئۆزىنىڭ ئىچىدىكىنى تامامەن
چىقىرىۋەتكىنىگە قانائەت قىلماي يەنە مېڭىسىنىڭ قېتىقىنىمۇ چىقىرىۋەت-
مەكچى بولىدۇ.

ۋ

ۋاپاغا جاپا قىلىش

1. پايدىغا ئېرىشكەندىن كېيىن دەرھال ئۇنتۇپ قېلىش. بۇ خىل پەزىلەت بارغانسېرى مودا بولماقتا.
2. باشقىلاردىن پايدا - مەنپەئەت ئالىدىغان ئادەم ياكى خەير - ساخا. ۋەت ئويىيەكتى.

ۋارىسلىق قىلىش

ۋارىسلىق قىلىشتىن كەلگەن بايلىق ئائىلىنى زەھەرلەشتىكى ئەڭ ئۈنۈملۈك قورال.

ۋارىسلىق ھوقۇقى

دادىڭىزنىڭ سىزگە بولغان مېھرى - مۇھەببىتىنى يانچۇقىڭىزغا قاچىلاش ھوقۇقى.

ۋاستىلىك باج

مۇھەببەتلىشىۋاتقان مەزگىلدە رېستورانغا تۆلەيدىغان پۇل.

توغرا جاۋاب

- ئىقتىساد دەرسى ئۆتۈلۈۋاتقاندا، ئوقۇتقۇچى سوراپتۇ:
- كىم ۋاستىلىك باجغا مىسال كەلتۈرۈپ بېرەلەيدۇ؟
  - ئائىلە ئىتلىرى ئۈچۈن باج تۆلەش، - دەپتۇ بىر ئوقۇغۇچى.
  - سەۋەب؟
  - چۈنكى ئىتلارنىڭ ئۆزى باج تۆلىمەيدۇ.

ۋاستىلىك مەسئۇلىيەت ئىگىسى

ھادىسە تەرەققىي قىلىپ مۇئەييەن كۆلەمگە يەتكەندىن كېيىنكى زىياندا كەشلىككە ئۇچرىغۇچى. ئۇ بەئەينى پاهىشىگە ئوخشايدۇ.

پەقەت ئۆلۈملا داۋالىيالايدۇ. بۇ كېسەل ئىرسىيەت خاراكتېرلىك بولسى.

مۇ، ياخشى يېرى يۇقۇملۇق ئەمەس. مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا.

ئۈنۈمدارلىق مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس، مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

1. خادىملارنى ئىشتىن بوشىتىشتىكى باھانە. مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

2. باشقىلارنىڭ ئىش قىلىش ئىقتىدارىنى كۆرسىتىدۇ. مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

مۇسەبەبىمۇ زاتىدىنلا ئەمەس.

ۋەھىملىك كىنو

ئامېرىكا قوشما شتاتلىرىنىڭ رېژىسسورلىرى قانغا بويالغان، شەپقەت سىزلىككە تولغان كۆرۈنۈشلەرنى ئىپادىلەشنى ئۆزلىرىنىڭ كەسىپى قىلىۋېلىپ، قەستەن ئىنساننىڭ گۈزەللىك تۇيغۇسى ۋە راھەتلىنىش تۇيغۇسى بىلەن قارشىلىشىدۇ، قەستەن سىزنىڭ ئۈچەي - ياغرىڭىزنى ئوڭ - تەنۈر قىلىدۇ، قەستەن قۇيغا چاچلىرىڭىزنى تۇرغۇزۇۋېتىدۇ. مانا بۇ دەل ۋەھىملىك كىنودۇر.

ۋىجدان

1. باشقىلارنىڭ كۆرۈپ قېلىشىدىن قورقىدىغان ئالىمجاناب روھ.
2. بەدىنىنىڭ باشقا قىسىملىرى راھەت ھېس قىلىدىغان، پەقەت ۋىجدان تۇرىدىغان يېرىلا ئازابلىق ھېس قىلىدىغان بىر خىل ئالامەت.
3. پاشىلارنىڭ قېنى بىلەن بۇلغانغان تام - ئۆتمەتۈشۈك بولۇپ كەتكەن نىشان. سىتئۇبەتلىگەن دوستلۇق - ھېچكىمىمۇ ئېنىق ھېيتىپ بېرىلمەيدىغان قەلبتىكى تۇمان.
4. «مۇشۇنداق قىلماي بولمىدى» دېگەن بىلەن قوشكېزەك.
5. كۆزگە چېلىقمايدىغان، قولغا چىقمايدىغان، ھەممە ئادەم يوق دەيدىغان بىردىنبىر نەرسە.

قورقۇپ كەتكەندە

ساياھەتكە چىقىپ قايتىپ كەلگەن ئەر ئاخشىسى ئايالى بىلەن بىر كارىۋاتتا يېتىپتۇ. ئۇلار قاتتىق ئۇخلاۋاتقاندا ھىشك قاتتىق تاقىلاپ كېتىپتۇ. چۆچۈپ ئويغانغان ئايال قورققىنىدىن توۋلىۋېتىپتۇ:

- چاتاق بولدى، ئېرىم قايتىپ كەپتۇ!
ئەرمۇ توك سوققانداك قاتتىق ئەندىكىپ كېتىپ، كارىۋاتتىن ئىرغىپ قوپۇپتۇ - دە، ئۆزىنى دېرىزىدىن سىرتقا ئېتىپتۇ.

ئىجدان بويىچە گىشى قىلىش
تەنتەربىيە ساھەسىدىكى ئىككى قىلىش توغرىسىدا مەخپىي پىلان
بوكس مۇسابىقىسىنى قانداق كوتىرول تۇرۇشتى.

ۋاقت

دۇنيادىكى ئەڭ چوڭ ئەكسىيەتچى. مەخسۇس ئىنسانلارنى كەمسىتىدۇ.
خان جالات.

ۋاقتى ئۆتكەن

قايتۇرۇۋېلىش ئىنتايىن قىيىن بولغان كونا ھېسسىيات.

ۋاقت چېكى

ئەڭ قىسقا بالىلىق چۈشى.

ۋاكالەتچى

بۇ ئادەم بىز بەرگەن ھوقۇق بويىچە بىزنىڭ ھوقۇقىمىزدىن بەھرىمەن بولىدۇ. ئۇنىڭ بۇرچى بىز ئۈچۈن تېخىمۇ كۆپ مەجبۇرىيەتنى زىممىسىگە ئېلىشتىن ئىبارەت.

ۋالى

پادىشاھ ئەۋەتكەن ئەلچى. ئۇ ئەقىللىق ۋە ھىيلە - مەكرلىك بولغان. لىقى ئۈچۈن كۆپ قېتىم پادىشاھنىڭ تارتۇقلىشىغا سازاۋەر بولغان. ئۇ پادىشاھنىڭ بايرىقىنى كۆتۈرۈۋېلىپ ئاپئاشكارا بۇلاڭچىلىق قىلىشقا، شۇنداقلا يوشۇرۇن ئوغرىلىقلىرىنى يوشۇرۇشتىن ئىبارەت ھەقىقىي ماھىيىتىدىكى يوشۇرۇشقا ماھىر.

ۋەزىپە

سىز قىلىشنى خالىغانلىقىڭىزدىن ئەمەس، بەلكى قىلىشقا قوشۇلغان. لىقىڭىزدىن ئىشلەۋاتقان ئىش. چۈنكى سىز پۇلغا موھتاج بولغانلىقىڭىزدىن شۇنداق قىلىشقا مەجبۇر. بەلكى مۇستەھكەم بولۇشقا كېلىشىم.

ۋەكىل

1. مېنىڭ قىلىشىم - ئەتمىشلىرىم پەقەت شەخسىي ھەرىكەت، بۇنىڭدىن كېلىپ چىقىدىغان بارلىق پامان ئاقىۋەتنى مۇناسىۋەتلىك ئامما زىممىسىگە ئالىدۇ.

2. بۇ سىياسىيغا ئارىلاشقان بىر خىل ئادەم. ئۇ بۇ دۇنيادا ئاۋام پالاتانىڭ بىر ئەزاسى، بىراق باشقا بىر دۇنيادا ئۇنىڭ ئۆسۈشىدىن ئانچە ئۈمىد كۈتكىلى بولمايدۇ.

ئى

ئېتىراپ قىلىش

1. بىر يالغانچىلىقى ئېچىپ تاشلانغاندىن كېيىن خوتۇنىنى ئالداش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئىككىنچى يالغانچىلىق.
2. ئىقرار قىلىش. ئۆزىمىزنىڭ يېتەرسىزلىكىنى ئۆز ئارا سەمىمىيلىك بىلەن ئېتىراپ قىلىش ھەقىقەتكە بولغان مۇھەببەت بىزگە ئاتا قىلغان ئالىي بۇرچتۇر.

ئېتىقاد

سزنى ھۆرمەت قىلىدىغان كىشىلەر بېشىنى كۆتۈرۈپ سىزگە تىك قارىيالىشى كېرەك. بەدىنىڭىزدىكى ئەڭ ئاخىرقى سۆڭەكنى ئۇلارغا ھەدىيە قىلغان ۋاقتىڭىزدا سىز ئۇلارنىڭ شۆلگەيلىرى ئىچىگە كىرىپ قېلىپ چىقالماي قالسىز.

ئېزىقتۇرۇش

ئېزىقتۇرۇشنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلسا بەختىنى ساقلاپ قالغىلى بولىدۇ؛ ئېزىقتۇرۇشتىن قۇتۇلالمىسا، تېخىمۇ بەختلىك بولغىلى بولىدۇ.

جاھاندارچىلىق پىرىنسىپى

بىر خانىم سىرچى تەكلىپ قىلىپ ئۆيىنى بىر قۇر سىرلىتىپتۇ؛ ئېرى كەچتە قايتىپ كېلىپ، سىرنىڭ تېخى قۇرۇمىغانلىقىدىن بىخەۋەر بولغاچقا، چىراغ ياندۇرغۇچە قولى تامغا تېگىپ كېتىپتۇ.

ئەتىسى سىرچى ئاۋۋالقىدە كلا خىزمەتكە كەپتۇ. خانىم سىرچىغا: - قېنى ئەيەندى، ھۇجرىغا كىرىڭ، تۈنۈگۈن كەچقۇرۇن ئېرىمنىڭ قەيەرلەرنى تۇتقانلىقىنى كۆرسىتىپ قوياي، - دەپتۇ.

- ياق، خانىم، - دەپتۇ سىرچى گاڭگىراپ، - مېنىڭ جاھاندارچىلىق

- قۇلاق بىلەن ئېغىز .
 - بۇ نېمە دېگىنىڭ ؟
 - ئەرلەر بىرەر گەپنى ئاڭلىسا ، ئۇ قۇلقىدىن كىرىپ بۇ قۇلقىدىن چىقىپ كېتىدۇ .
 - ئاياللارچۇ ؟
 - پاراڭ ئاياللارنىڭ قۇلقىدىن كىرىدۇ ، بىراق ئاغزىدىن چىقىدۇ .

ئېغىزچە تەرجىمان
 بۇ ئاغزىنى ماشىنىغا قىلىپ ھەق ئالىدىغان گەرباب .
 ئېكسپېدىتسىيىچى
 تاقىر يەردىن تاقىر يەرگە قاراپ ئۆمىلەيدىغان ، ئاغزىدا يەنە تاقىر يەردە ئۆلۈپ كېتىدىغان يوغان پىت .
 ئېكولوگىيىلىك تەخپۇخلۇق

تەبىئەت دۇنياسىدىكى جىمى مەۋجۇداتلار ئارىسىدىكى ئۆزئارا چەكلىش ، بىر - بىرىنى بېقىشتىن ئىبارەت ئومۇمىي قانۇنىيەت . بۇ قانۇنىيەت كە ئاساسەن ، چاشقانلارنىڭ خالىغانچە زىيانكەشلىك قىلىشى مۈشۈكلەرنىڭ ھەيۋىتىگە كۈچلۈك زەربە بېرىدۇ . بۇ ئىش كۆزىگە سىغىمىغان ئىتلار ئادەملەرنىڭ كۈلكىسىگە قېلىشتىن قۇتۇلالمايدۇ .
 ئېگىلىمەي - سۈنمەي

ئىنسانداتلىق ، ھاماقەتلىك تۈپەيلىدىن پەيدا بولىدىغان تەنھا ھەرىكەت قىلىشتىن ئىبارەت بىر خىل گۈزەل ئەخلاق .

ئېلاستىكىلىق ئىششان
 ئاياللارنىڭ يۈرتىسى ۋە كاسسىنى ئېلاستىكىلىق باشقۇرىدىغان يىپەك توقۇلما بۇيۇم .
 ئېلان

1. ئاخبارات ۋاسىتىلىرى بىلەن ھازىرقى زامان سودىسىنىڭ ھارامزا-دەسى بولۇپ ، ئەمەلىيەتتىكى بەدەننى بېقىلغانلىقتىن تېخىمۇ تولۇپ ، تېخى-مۇ پارقىراپ كېتىدۇ . ئېلان كىشىلەرگە نىقاب ۋە سەھنە جابدۇقلىرىنى قانداق تاللاشنى ، شۇنىڭدەك نىقاب ۋە سەھنە جابدۇقلىرىنى قانداق ئىشلە-

پىرىنسىپىم - «ئۆزۈڭ پاك، قۇلىقىڭ ساق.»
ئېشەك

ئاۋازى لەرزىان، ئەمما ئاۋاز ئىقتىدارىنى ئۇققىلى بولمايدىغان ئامىد-باب ناخشىچى. بۇ ھايۋان ھەر قانداق دەۋردە، ھەر قانداق دۆلەتنىڭ ئەدەبىيات، سەنئەت ۋە دىنىدا ئومۇميۈزلۈك مەدھىيەلەشكە سازاۋەر بولغان. ھېچقانداق ھايۋان ئىنسانلارنىڭ تەپەككۈرىنى بۇ ئېسىلزادە مەخلۇقەتەك ئىگىلەپ باققان، تەسەۋۋۇرىنى قوزغاپ باققان ئەمەس، ھەتتا بەزى كىشىلەر ئۇنى بىر روھىدىن دەپمۇ قالدۇ. بىزنىڭ بىلىشىمىزچە، ئىنسانلارنىڭ روھى بىلەن بىرلىكتە ئىسلام دىنىنىڭ جەننىتىگە كىرىدىغان ئىككى خىل ھايۋاننىڭ بىرى ئېشەك ئىكەن. مۇبادا ئېشەككە ئالاقىدار تۈرلۈك مەدەنىيەت مىراسلىرىنى جۇغلايدىغان بولساق، ئاجايىپ كاتتا، ئاجايىپ ھەيۋەتلىك ئەدەبىيات خەزىنىسى بولۇپ قالىدۇ. قىسقىسى، بارلىق ئەدەبىياتى ئېشەك بىلەن مۇناسىۋەتلىك ياكى ئېشەككە ئوخشاش دېيىشكە بولىدۇ.

ئېشىپ كېتىش
باشقا ئادەمدىن ئېشىپ كېتىش بىر دۈشمىننىڭ كۆپەيگەنلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ.

ئېغىر جىنايەت ئۆتكۈزگۈچى

تەۋەككۈل قىلىش نىيىتى ھەددىدىن زىيادە، ئەمما تەمكىنلىكى يېتەرلىك بولمىغان ئادەم. ئۇ پۇرسەتنى تۇتۇشقا ئالدىراپ كېتىدۇ. ئاقىۋەتتە نىشاننى خاتا تاللاپ، ھېسسىياتىنى خاتا ئىپادىلەپ قويدۇ.

- ئېغىزىمىزدا تۆت خىل ئېشەك بار:
1. ئائىلە كىرىمىنىڭ ئەشەددىي دۈشمىنى بولغان ئېشەك.
  2. چىش دوختۇرىنىڭ شاپائەتچىسى.
  3. ۋاتىنلىق خوتۇنلارنىڭ نىكاھتىن ئاجرىشىدىكى سەۋەب.
  4. ئۇرۇش قىلماي غەلبە قىلىش قورالى.

ھەر بىلەن ئايال

ئەرلەر بىلەن ئاياللارنىڭ ئەڭ ئوخشاشمايدىغان يېرى قايسى؟

ئى

ئىئانە قىلغۇچى

1. ۋاپاغا جاپا قىلىدىغان قىلمىشلارنى زور مىقداردا سېتىۋالدىغان ئادەم.
2. ئۆزىنى بەتبەشىرە ئايالنىڭ ئېرى، دەپ ئاتىۋالغان ئادەم.
3. ئارتىسلارنىڭ ناچار ئويۇنلىرىنى تاۋار ئورنىدا ساتىدىغان ئادەم.

ئىپادە

بەدەت - نىڭ ئارخىپ ئامبارلىرىدا ساقلىنىۋاتقان ھەر دەرىجىلىك يىغىنلارنىڭ دوكلاتلىرى.

ئىپىتىمنى ساقلاش

ئۆز - ئۆزىنى قىيناشنى ۋەزىپە بىلىپ، پۈتۈن ۋۇجۇدىنى بەدەل قىلىپ، ئاخىرىدا شۆھرەتپەرەسلىك ئىچىدە ئۆلۈپ كېتىش.

ئىپتىدائىي مۇھەببەت

يىگىتنىڭ قىزىنى ئۆزىگە قارىتىۋېلىش ئۈسۈلى تېز ھۇجۇم قىلىش، مۇھەببەت-ئوتىنى قىزغىنلىق بىلەن قۇچاقلاش؛ قىزنىڭ يىگىتنى ئۆزىگە قارىتىۋېلىشتىكى ئۈسۈلى ئاستا - ئاستا تەسىر كۆرسىتىپ، ئاندىن كېيىن جىمجىتلىق ئىچىدە مۇھەببەتنىڭ خۇش پۇراقلىرىدىن ھۇزۇر ئېلىش.

ئىتائەتمەنلىك

قىساس ئېلىش ئۈچۈن پەيتىنى كۈتۈش ۋە ئىنچىكە تەييارلىق قىلىۋېلىش جەريانىدا ئىپادىلەشكە توغرا كېلىدىغان بىراخىل بىنورمال سەۋرچانلىق. ئىتتىپاقداش خەلقئارا بۇلاڭچىلىق ھەرىكىتى جەريانىدىكى توغرىلارنىڭ ھەمكارلىق.

تىشىنى ئۆگىتىدىغان بىر خىل ماھارەت. ھازىرقى زامان ئېلان كەسپىنىڭ كۈنسېرى تەرەققىي قىلىشى ئىنسانلارنىڭ ئويۇن قويۇش ئىستىكىنىڭ بارغانسېرى كۈچىيىۋاتقانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بەرمەكتە.

2. راست بىلەن يالغاننى ئارىلاشتۇرۇۋېتىش سەنئىتى.

بىر ئاتىخانىنىڭ ئېلانى

«بۇ يەرگە كېلىپ تىزىلنىڭ، بولمىسا، سىزمۇ، بىزمۇ ئاچ قالد.

خىزمىتى»

بىر تۈرلۈك ماللار شىركىتىنىڭ ئېلانى

«مەزكۇر شىركىتىمىزنىڭ خىزمەتچىلىرى سىزگە خۇددى قىزىنى

ياتلىق قىلىۋەتكەن ئاندىم ئىللىق مۇئامىلە قىلىدۇ.»

فىرانسىيە ئەتىر ئىشلەش شىركىتىنىڭ ئېلانى

«بىز ئىشلەپ چىقارغان ئەڭ يېڭى مەھسۇلاتلار يات جىنىسلىقلارنى ئەڭ

جەلپ قىلىدۇ، شۇڭا سىزگە ئەتىر بىلەن بىللە بىر نۇسخىدىن «ئۆزىنى

قوغداشتا پايدىلىنىش ماتېرىيالى، تەقدىم قىلىمىز.»

بىر ساگەت شىركىتىنىڭ ئېلانى

«شىركىتىمىزنىڭ دۇنيانىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىكى رېمونتچىلىرى

بىكارچىلىقتىن زېرىكىپ كەتتى.»

ئېلان ئىلمى

ھازىرقى زامان كىشىلىرىنى يوشۇرۇنغۇدەك ئىمكانىنى قويماستىنلا

قالتىس چارسى.

ئېلىپكېتىرون مېخە

1. بۇ مەخلۇق كاللىسىغا توكنى تولۇق قاچىلىۋالغاندىن كېيىن

دۇنياغا: «ھېچكىم مېنىڭ كاللامغا تەقلىد قىلىمىسۇن، بولمىسا توك ئۇنى

ئەۋلىياغا ئايلاندۇرۇپ قويىدۇ» دەپ جاكارلايدۇ.

2. توك بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان چوت.

3. «ساۋاتسىز» لار ئىشلىتىدىغان توكلۇق ئەما يېزىقى.

نىڭ تۆۋەن قىسمىنى يېپىۋېلىشتى، بىرى بولسا كىيىمى بىلەن يۈزىنى ئېتىۋالدى. بىردەمدىن كېيىن ئۇ بىزنىڭ ئالاقە چەمبىرىكىمىزدە، كىشىلەر بىر - بىرىنى چىرايىدىن پەرق ئېتىدۇ، دەپ چۈشەندۈردى.

ئىجتىمائىي ئالاقە سورۇنى
نۇرغۇن قوللار بۇ يەردە ئۇچرىشىدۇ، بىر - بىرىنى چىڭ سىقىشىدۇ، بىراق، بۇلارنىڭ ھەممىسى بىر دۆۋە تاشلارنىڭ ئۆزئارا سوقۇلۇشىغا ئوخشاش بولۇپ، بىر - بىرىگە ئىللىقلىق بېرەلمەيدۇ. بۇ يەردىكىلەر خۇددى نېرۋىسىدىن ئاداشقانلارغا ئوخشاش يالغان سۆزلەيدۇ.

ئىجتىمائىي باراۋەرسىزلىك ھادىسىسى
پۈتۈن يەر شارى بىر كەڭ ئېكرانلىق كىنو. بۇ كىنونىڭ رېژىسسور مۇكاپاتىنىڭ ئورنى مەڭگۈ بوش تۇرىدۇ. چۈنكى، ھەممەيلەن كەمتەرلىك بىلەن ئۆزىنى بۇ كىنونىڭ رېژىسسورى مەن ئەمەس، دېيىشىدۇ.

ئىجتىمائىي مەسىلە
كىشىلەر ھەل قىلىش - قىيىن بولغان بەزى مەسىلىلەرنى ئەخلەت ساندۇقىغا سېلىپ، ھۆكۈمەتنىڭ يەلكىسىگە ئارتىپ قويۇشقا كۈچەيدىغان بىر خىل ئاق كۆڭۈللۈك ھادىسىسى.

ئىجتىمائىي ئېكولوگىيە ئىلمى
بۇ ئېكولوگىيە جەھەتتىن ئىنسانلارنىڭ ئىجتىمائىي مۇناسىۋىتىنى تەتقىق قىلىدىغان پەن. ھازىرقى ئېكولوگىيەلىك ھالەت - شۇكى، پۇلى بارلارنىڭ پۇلى بارغانسېرى كۆپەيمەكتە، پۇلى يوقلارنىڭ پۇلى بارغانسېرى تېخىمۇ يوق بولۇپ كەتمەكتە، ئەركىنلىكى بارلارنىڭ بارغانسېرى ئەركىنلىكى يوق بولۇپ كەتمەكتە، ئەركىنلىكى يوقلارنىڭمۇ بارغانسېرى ئەركىنلىكى تېخىمۇ يوق بولۇپ كەتمەكتە.

ئىچ پۇشۇقىنى چىقىرىش ئىشى
مەيۈسلىنىشنى كۈچەيتىشكە ياردەم بېرىدىغان بىر خىل ۋاستە.
ئىچكى كېسەللىكلەر دوختۇرى
ئاغرىغان چېغىمىزدا بىز بارلىق ئۈمىدىمىزنى بۇ ئادەمگە باغلايمىز،

قى. بۇ ئىككى ئوغرى قوللىرىنى قارشى تەرەپنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا چوڭقۇر تەتقىق، كۆزلىرىنى قارشى تەرەپنىڭ ئالتۇن زاپىسىغا تىكىپ تۇرغانلىقتىن، ئۈچىنچى تەرەپنى يالغۇز تالان - تاراج قىلىشقا ئامالسىز قالدۇ.

ئىتتىپاقلىق

بۇ بىر رېزىنكە قېيىققا ئوخشايدۇ. قۇياش كۈلۈپ تۇرغان، بۇلۇتسىز كۈنلەردە ئۇ ئىككى ئادەمنى ئېلىپ، ئۆزىنى دېڭىزنىڭ قوينىغا ئاتالايدۇ. ئايىسىز كېچە كېلىپ، بوران كۈچەيگەن ھامان، ئۇنىڭدىكى بىرەيلەن كۆك-كە ئېتىلغان دولقۇنلارنىڭ يالماپ كېتىشىدىن، يەنە بىرى بولسا ئۆزىنى قۇتقۇزۇش بىلەن پايىپتەك يولۇشتىن قۇتۇلالمايدۇ.

ئىتتىرىش

بۇ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىشتىكى ئىككى ئامىلنىڭ بىرى، سىياسىي ساھەدە تېخىمۇ شۇنداق. يەنە بىر ئامىل «تارتىش» تىن ئىبارەت.

ئىتتىنىڭ قەيرە سۆزى

«مەن ئادەملەرنى كۆزەتكەنسىمۇ ئۆزۈمنى تېخىمۇ سۆيىدىغان بولۇپ قالماقتىمەن.»

ئىجاد قىلىش كىشىنى ھەيران قالدۇرماق.

ئىجتىمائىي ئالاقە

ھازىر ئىجتىمائىي ئالاقە ساھەسى پۈتۈنلەي چىرايلىق ئەخمەقلەر ۋە يارقىن ساراڭلاردىن تەركىب تاپىدىغان بولدى. يۇقىرى تەبىقە جەمئىيىتى دەل مۇشۇنداق بولۇشى كېرەك، بولمىسا ئۇنىڭ نامى بۇنچە چىقالمىغان بولاتتى.

بۇ كىشىلەرنىڭ ئۆزئارا تونۇشىدىغان، شۇنداقلا ئۆزئارا خۇشامەت قىلىشىدىغان سورۇنى بولۇپ، ئوخشاشمايدىغان ئىجتىمائىي ئالاقە چەمبىرىكىنىڭ ئوخشاشمايدىغان ئەدەپ - قائىدىسى ياكى ئادىتى بولىدۇ. بىر كۈنى، بىر توپ ئەرلەر دەريا بويىدا يالىڭاچلىنىپ ئاپتاپقا قاقلىنىۋاتقاندا، بىر توپ ئاياللار كېلىپ قالدى. ئەرلەر دەرھال كىيىملىرى بىلەن بەدىنى-

مەسىلىسىلا ئەمەس، بەلكى ئىنتىلىشىنىڭ ئۆزىگە بولغان قىزىقىش مەسىلىسى. بۇنداقتا، ئەر كىشى ھەر قانداق ئايالغا ئىنتىلەلەيدۇ. دە، ئاياللارغا ئىنتىلىش بىر تۈرلۈك ساپ بولغان ئىنتىلىشىنىڭ ئۆزىگە ئىنتىلىشقا ئايلاندى. سىناپ قالدۇ.

ئىسپات

1. كاستۇمغا يۇقۇپ قالغان لەۋسۈرۈخ. 2. قان تىپى توغرا كەلمىگەن بالا.

ئىسپاتلاش

ئۆزىمىز ئۈنۈملۈك ئۇسۇل ئارقىلىق سىناپ باقمىغۇچە، كۆپىنچە ھاللاردا باشقىلارنىڭ سۆز - ھەرىكىتىگە گۇمانى قارايمىز. بىر دوختۇر بىر ھاراقكەشكە پۈتۈن پالەچ بوپتۇ، دەپ دىئاگنوز قويۇپتۇ. ئاندىن ئۇ بىر رومكا ھاراقنى كارىۋاتتىن ئىككى مېتىر يىراق جايغا قويغانىكەن، ھاراقكەش دەپتۇ: «ئەگەر ئاشۇ رومكىنى ئېلىشقا راستتىنلا ئامالسىز قالغان بولسام، ئۇنداقتا جەزمەن پۈتۈمدىن ئۈمىد قالماپتۇ.»

ئىستراتېگىيە

خالجىرلاشقان ئەقلى مەشىق. مۇبادا ئوبدان پايدىلىنىلما، ئىستراتېگىيە بىر دېھقاننى بىر ئىستىبداتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزالايدۇ. لېكىن ئىستراتېگىيە سول، ئوتتۇرا، ئوڭدىن ئىبارەت ئۈچكە بۆلۈنىدۇ. سەللا ئېھتىياتسىزلىق قىلىنما، گېتىلىرىنىڭ قوينىغا كىرىپ قالىدىغان ئىش يۈز بېرىدۇ.

ھەقىقىي ئىستراتېگىيە مەغلۇبىيەتلىك ئۇرۇش قىلىش، قايسى ئۇرۇشلاردا مەغلۇپ بولسا بولىدىغانلىقىنى بىلىشتە. نەچچە ئەسىردىن بۇيان، ئىتالىيە داۋاملىق مەغلۇبىيەتلىك ئۇرۇش قىلىپ كەلدى. ھالبۇكى سىز ئۇنىڭ يەنىلا پارلاق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەنلىكىنى بايقىۋالالايسىز. فرانسىيە بىر قانچە ئۇرۇشتا غەلبە قىلدى. بىراق داۋاملىق خەتەرلىك ھالەتتە تۇرماقتا. ياپونىيە بىلەن گېرمانىيە تېخىمۇ تېپىك ئىستراتېگىيە. چى. ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشىدىن كېيىن ئۇلار تېزلىك بىلەن گۈللىنىپ، قوشنىلىرىنى يەنە ئەنسىرتىشكە باشلىدى. شۇنىڭدىن قارىغاندا، ئەھۋالى

ساغلام ۋاقتىمىزدا بولسا ئۇنى ئىت قاتارىدا كۆرىمىز. . . . .
 ئىختىساسلىق

يىراقنى كۆرەرلىكى بىلەن مەلۇم ساھەدىكى تەتقىقاتتا يارقىن رول ئوينىغان ئادەم. پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ قارا خىزمەتچىلىرى مۇشۇ تىپقا كىرىدۇ. ئۇلارنىڭ ئات - كالىنىڭ ئورنىدا ئىشلىشى مەزكۇر ئاكادېمىيە - نىڭ تەتقىقاتچى خادىملىرىغا تەتقىقات تېمىلىرىنى ئوڭۇشلۇق تاماملاش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىدۇ.

ئىرسىيەت

1. روزۇبىلت خانىم قولىنى مۇئاۋىن زۇڭتۇڭ ترومىنىڭ مۇرىسىگە قويۇپ تۇرۇپ، ئېغىر - بېسىقلىق بىلەن زۇڭتۇڭنىڭ ۋاپات بولغانلىقىنى ئېيتىپتۇ. ترومىن بىر ھازاغىچە تېڭىرقاپ قېلىپ، ئۇنىڭدىن: «ياردىسىم كېرەكمۇ؟» دەپ سورايتۇ. روزۇبىلت خانىم: «ياق، بىز سىزگە قانداق ياردەم بەرسەك بولىدۇ؟ شۇ تاپتا قىيىنچىلىقى بار ئادەم - سىز» دەپتۇ. . . . .
 2. بۇ ئاجايىپ يۈكلىمە سۆز بولۇپ، سىزدە قانداق يېتەرسىزلىك بولسا، سىز «بۇ ئىرسىيەت» دەپىڭىز بولىۋېرىدۇ.

ئىرق ئىلمى

بۇ ئىنسانلارنىڭ ئىرقىنى تەتقىق قىلىدىغان پەن بولۇپ، ئىنسانلارنى قاراقچى، ئوغرى، ئالدامچى، كالامپاي، ساراك، گومۇش ۋە ئىرقشۇناس قاتارلىق تۈرلەرگە ئايرىيدۇ. . . . .

ئىرقچىلىق سىياسىتى

بۇ مېنىڭ نەرسەم مېنىڭكى، سېنىڭ نەرسەڭمۇ مېنىڭكى، دېگەننى بىلدۈرىدۇ. . . . .

ئىرقىي كەمسىتىش

باشقا مىللەتلەرگە ئالىيىپ قاراش بولۇپ، بۆرە بىلەن قوي ئوتتۇرە - سىدىكى ئەر - خوتۇنلۇق مۇناسىۋەت تىپىغا كىرىدۇ. . . . .

ئىزدىنىش

بەدەننى ساغلاملاشتۇرىدىغان ئۇزۇنغا يۈگۈرۈش ھەرىكىتى. . . . .
 ئاياللارغا بولغان ئۈزلۈكسىز ئىنتىلىش نوقۇل ئاياللارغا ئىنتىلىش

سېلىپ تۇرىدۇ. بۇ كەلگۈسىگە بولغان ئۈمىد بولۇپ، كۆپىنچە ھاللاردا كىرىش مەنىسى قىلىنغان رايون بولۇپ قالىدۇ. **ئىسراپچىلىق**

1. نۇرسىدىن تاشقىرى چىقىم.
  2. تولۇق ۋاقتى ۋە زېھنى كۈچى بارلىقىنىڭ ئىسپاتى.
  3. ئىنسانلارنىڭ 3 - چوڭ ھەۋسى.
- ئورۇنسىز پۇل خەجلىش**

ئايال: سەن دائىم مېنى ئورۇنسىز پۇل خەجلىەيسەن، دەپ ئەيىبلەيدىكەن، مەن زادى قانداق كېرەكسىز نەرسىنى ئاپتىمەن؟
 ئەر: بۇلتۇر ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ ئوت ئۆچۈرۈش ئەسۋابى ئالغاندىن كېيىن ئېيتقىنا، ھازىرغىچە ئۇنى بىرەر قېتىم ئىشلىتىپ باققان يېرىمىز بارمۇ؟!

- ئىسپىنا قوشۇپ ئىشلەش**
1. بىر سائەتتە تۈگەيدىغان ئىشنى ئۈچ سائەت ئىشلەش.
  2. ئوتتۇرا ياشتىن ھالقىغاندا يەنە توي قىلىش.
- ئىسسىم**

شەيئىنىڭ ئەسلى ماھىيىتى بىلەن تاشقى قىياپىتىنىڭ پەرقى. پەلسەپىۋى تەسەۋۋۇرنىڭ باشلىنىش ھەم ئاخىرلىشىش نۇقتىسى. مۇنداق ئاددىي ساۋاتنى ئەستە چىڭ تۇتۇش كېرەككى: ئاتنىڭ تېزىكى پارقىراق بولغىنى بىلەن يەنىلا سېسىق بولىدۇ.

ئىسسىم قامىلە
 شەخىنىڭ قىياپىتى بىلەن قىلچە مۇناسىۋەتسىز بولغان، ئەجدادلاردىن قالغان لازىم نۇرى. ھەر بىر ئادەمنىڭ مۇقىم مۈلكى، ھەتتا ساراڭلارمۇ بۇنىڭدىن مەھرۇم بولمايدۇ. ئۆلگەندىن كېيىنمۇ قۇلاقنىڭ تۈۋىدە يەنىلا ئاڭلىنىپ تۇرىدۇ.

ئىسسىم كارتوچكىسى
 دۇنيادا راست - يالغانلىقنى ئايرىش ئەڭ قىيىن بولغان ئۆزىنى تونۇشتۇرۇش ئىسپاتى.

چاتاق دۆلەتلەر غەلبە قىلىشتىن ئۈمىد كۈتكىلى بولمايدىغان ئۇرۇشتىن بىرنى قىلسا، يېڭىچە بۇرۇلۇش ياساش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشىدىغان ئوخشاشمايدۇ.

ئىستىراخوۋانىيە

1. نەقلەشمەيدىغان كاپالەت. ئادەمنىڭ يۈرىكىنى پىزغىرىم ئاپتاپقا قاقلىغاندىن كېيىن پەيدا بولىدىغان ئاقسۆت. دۇنيادا ئەڭ بىخەتەر نەرسە. لەر قۇلۇپ ئىچىدە بولىدۇ. شۇڭا، ئىستىراخوۋانىيە بىلەن خاتىرجەملىك ھەرگىز چىقىشالمايدۇ.

2. بۇ تەلەپكە بېقىپ نەتىجىگە ئېرىشكىلى بولىدىغان بىر خىل زاماندا. ۋى پۇرسەت ئويۇنى. ئۇ ئويۇن ئوينىغان كىشىلەرنى ئۇلارنىڭ قىماردا چوقۇم ئۈتىدىغانلىقىغا ئىشەندۈرىدۇ.

3. ئاپەت ۋە ئۆلۈمنى كۈتۈش. ئىستىراخوۋانىيە بىلەن كۈتۈش.

ئىستىراخوۋانىيە خادىمى: شۇ تاپتا سىز يارىلىنىش ئىستىراخوۋانىيەسىگە قاتناشىڭىز بولغۇدەك؟

خېرىدار: نېمە ئۈچۈن؟

ئىستىراخوۋانىيە خادىمى: سىز ئېغىر دەرىجىلىك بوكىچىنىڭ شىلەپىدىكىنىڭ ئۈستىگە ئولتۇرۇۋاپسىز. سىزنىڭ ئۈستىڭىزگە قىيىنچىلىق بار.

ئىستىراخوۋانىيە خادىمى: سىزنىڭ ئۈستىڭىزگە قىيىنچىلىق بار. مەلۇم مەنپەئەتكە ئېرىشىش ئۈچۈن مەلۇم شەرەپتىن ۋاز كېچىش؛ تېخىمۇ زور مەنپەئەتكە ئېرىشىش ئۈچۈن كىچىكرەك مەنپەئەتتىن ۋاز كېچىش.

ئىستىراخوۋانىيە خادىمى: سىزنىڭ ئۈستىڭىزگە قىيىنچىلىق بار. ئىستىراخوۋانىيە خادىمى: سىزنىڭ ئۈستىڭىزگە قىيىنچىلىق بار.

بۇ ئىللىق سۆزدە كىشىگە شادلىق بېغىشلايدىغان ياغراق سادا بار بولۇپ، تاۋارغا چوقۇنۇش دىنىنىڭ تەرىقەتلىرى جاراڭلاپ تۇرىدۇ. ئۇ ئادەمنى بىخۇد قىلىپ يالماپ كېتەلەيدۇ.

ئىستىراخوۋانىيە خادىمى: سىزنىڭ ئۈستىڭىزگە قىيىنچىلىق بار. ئىستىراخوۋانىيە خادىمى: سىزنىڭ ئۈستىڭىزگە قىيىنچىلىق بار.

بۇ كەلگۈسىگە بولغان تەلپۈنۈش بولۇپ، دائىم بىزنى ئەندىشىگە

ئىشخانا ئىشلىتىشكە ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. پاراك سېلىش، چاي ئىچىش ۋە گېزىت - ژۇرنال كۆرۈشكە يارىتىلغان ئەڭ ياخشى جاي.

ئىشخانا ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. پاراك سېلىش، چاي ئىچىش ۋە گېزىت - ژۇرنال كۆرۈشكە يارىتىلغان ئەڭ ياخشى جاي.

ئىشسىزلىق 1. ئەخلاق ئۆلچىمى يوقالغان ئارام ئېلىش ئۇسۇلى. 2. ھۆكۈمەت تەرەپ بىلەن خەلق ئارىسىدىكى چۈشەندۈرۈش بىر - بىرىگە ئوخشىمايدۇ. ھۆكۈمەت تەرەپنىڭ ئىپادىلەش ئۇسۇلى پاراۋانلىق پۇرىقىغا تولغان بولىدۇ.

ئۇنىڭ كەسپى ئۇنىڭغا مۇددەتسىز دەم ئېلىش بېرىپ، ھەر ياقلارغا ساياھەت قىلىش، ھەممىلا يەردە نۇرى ئۆچكەن كۆزلىرى بىلەن پەشتاخىتەلارغا تەلمۈرۈش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بەردى. ئىشقا ئورۇنلىشىش

1. ئۇزۇن چېچنى كېسىۋېتىش. 2. مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشنىڭ مەھبۇسى.

ئىشقا ئورۇنلاشقۇچى: سىزنىڭ ئورۇندۇقىڭىز بولۇش. ئىشك

قولىنىڭ قولى. ئەگەر ئۇ قولىنى ھۆرمەت قىلمىسا، پۇتقا سېتىپ بېرىلىدۇ. ئىشك - ئاچقۇچنىڭ مەڭگۈلۈك ئاشىنىسى. ئاچقۇچ كاردىن چىققان ھامان، قول بىلەن پۇت بىرلەشمىمۇ بەزىدە كارغا كەلمەي قالىدۇ. بۇ باشقا نەرسىگە موھتاج بولغانلىق، بىراق پەقەت ۋاقىتلىق خۇماردىن چىقىشتىنلا ئىبارەت. ئىشك پرولېتارىنى توسۇۋاللىغىنى بىلەن پرولېتاردىن يات ئىنقىلابىنى توسۇۋالمايدۇ. ئۇنىڭ ئېچىنىشلىق يېرى شۇكى، ئۇ مەڭگۈ باشقىلارغا ئېھتىياجلىق بولىدۇ. مەيلى دۆلەت دەۋازىسى، مەيلى ئۆيىنىڭ ئىشىكى بولسۇن، ھامان ئەكسىيەتچى بولىدۇ. «بارلىق ئەكسىيەت»

ئىش تاشلاش

قانۇنغا ئۇيغۇن باھانە بىلەن قانۇنغا غىلاپلىق قىلىش پائالىيىتى.

ئىشەنچلىك

ئۆزىمىزگە پايدىلىق بولغان نەزەرىيىگە تۇتقان پوزىتسىيىمىز.

ئىشتان

ئادەمگە ئەدەپلىك مۇئامىلە قىلىدىغان قىياپەتكە كىرىۋالغان تاغار.

ئىشتىن بوشتىش

كاپىتالىستىنىڭ بىلدۈرمەكچى بولغىنى: «مەن ئەمدى ئىشقا كەلمە»

دېگەندىن، خىزمەتچىنىڭ چۈشەنگىنى: «مەن ئەمدى ئىشقا بارمىسام بولە»

دە» دېگەندىن ئىبارەت.

ئىشتىھا

ئەمگەك مەسلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن تەڭرى قاتتىق ئويلىغاندىن

كېيىن ئاتا قىلغان بىر غىل ئىقتىدار. ئۇ ھۈرۈنلۇققا پاتقان ئىنسانلارنى

ئەمگەك قىلىشقا ھەيدەيدۇ.

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى

ئامېرىكا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ھازىر ماركسىزمغا ئەمەس، قارا قول.

چىلارغا يۆلىنىدىغان بولدى. ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ داھىيلىرى ئىشچى-

لار ھەرىكىتىگە ئىشەنچ باغلاپ، ئۇنى ئاجايىپ قۇدرەتلىك تۈۋرۈك بولۇپ،

بۇ دۆلەتنى قاتماللىقتىن پارلاق يۈكسەكلىككە كۆتۈرەلەيدۇ، تىنچلىق ۋە

ئادالەتنى، باراۋەرلىك ۋە ئەركىنلىكنى گۈللەندۈرەلەيدۇ، دەپ قارىماقتا.

لېكىن، ھەر شەنبە كۈنى تېلېۋىزوردا كەسپىي زەيتۇن توپ مۇسابىقىسى

كۆرسىتىلگەندە، ئامېرىكىلىقلارنىڭ رەڭلىك-تېلېۋىزور ئالدىدا تىنچ ئول-

تۇرۇپ مۇسابىقىنى كۆرۈشىنىڭ ئۆزى تولۇق تىنچلىقتىن دېزەك بېرەلەي-

دۇ. ئۇلار بىر تەرەپنىڭ غەلبە قىلىشىنى قوللىغان چاغدا، ئادالەتنى

ھېس قىلالايدۇ؛ ھەر بىر ئادەم تېلېۋىزوردىن بۇنىڭ باراۋەرلىك ئىكەنلى-

كىنى ئېنىق كۆرەلەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ خالىغان ۋاقتىدا تېلېۋىزورنى ئۆچۈرۈ-

ۋەتەنلىكىدىنمۇ، ئۇلارنىڭ تولۇق ئەركىنلىكى بارلىقىنى بىلگىلى بول-

دۇ.

- ئايالىم بىلەن بىللە بولۇش، - دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەسكەر قىلچە ئىككىلىنىپ تۇرماي.

- ئىككىنچىسىچۇ؟

- پۈتۈمدىكى ماۋۇ لەنتى ئۆتۈكنى ئىرغىتىپ تاشلاش.

ئىقتىدارسىز ئادەم

بېشىنى كۆتۈرگەن قۇشنى ئېتىپ چۈشۈرىدىغان ئادەم.

ئىقتىسادسىز

سز چىقىش قىلالمايدىغان بىر سېپىرنىڭ يۇقىرى باھاسىدا سىز

ھېچقانداق ئېھتىياجلىق بولمىغان بىر تۇڭ ۋىسكىنى سېتىۋېلىش.

ئىقرار قىلىش

1. ئۆز ۋىجدانىنى چوڭكلاپ يۈيۈش.

2. بىرنى ئېتىراپ قىلىپ، ئوننى يوشۇرۇپ قېلىش.

ئىككى خىل جىنس

ئون بەش ياشتىن كېيىنكى ئەر، ئەللىك ياشتىن بۇرۇنقى ئايال.

ئىگىدارچىلىق ھوقۇقى

ئەشپالار بۇزۇلۇش، مائاش ئىشلىتىلىپ بولۇشتىن ئىلگىرىكى قىسقا

مەزگىلنىڭ ھوقۇق.

ئىلھام

ھاراقنىڭ يېڭى ئالغان خوتۇنى ياكى يېڭى توينىڭ پەلەككە يەتكەن

غۇۋاسى.

ئىلىم

1. بۇ بىزنىڭ قۇپقۇرۇق كاللىمىزنى تولدۇرۇشقا ئىشلىتىلىدىغان

يەم - بوغۇز. ئالىم دەپ ئاتالغانلار دەل بىزگە ئوخشاش ئادەملەردۇر.

بىراق، ئۇلارنىڭ كاللىسىدا ناھايىتى ياخشى بولغان بىر ھەزىم قىلىش

سىستېمىسى بار بولۇپ، پەقەت شۇنىڭغا ئىگە بولغاندىلا ئاندىن بۇ يەم -

بوغۇزلار ئارىسىدىن ئەقىل - پاراسەتنىڭ تەملىك ھاراقىنى ۋە يېڭى سۈيى -

قەستلەرنى ئىشلەپ چىقارغىلى بولىدۇ.

2. قۇپقۇرۇق باش سۆڭىكى ئىچىگە كىتابتىن تۈزۈپ تۇرىدىغان چالڭ.

لىشتىن يانمايدۇ.

ئىنسان تەبىئىتى

بۆرە بىلەن ئىت ئوينىغان بىر تاختا شاھمات.

ئىنسانپەرۋەرلىك

«كىشىلىك ھايات زادىلا ئۆز مەنىسىنى يوقاتقىنى يوق» دېگەندىن

ئىبارەت باشقىلارنىڭ ھالىغا يېتىدىغان تەسىرلىك پوزىتسىيە.

ئىنسانىيەت

1. ئىنسانىيەتنىڭ پەيدا بولۇشى تەبىئەتنىڭ قانۇنىيىتى تەرىپىدىن

تولۇق ئايدىڭلاشتۇرۇلمىغان، ئىنتايىن مۇھىم بولغان بىر گېئولوگىيىلىك

ھادىسە.

2. بارلىق ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ؛ بىر كولىكتىپنىڭ نامى. لې-

گىن ئۇ مائىمۇنلار قاتارىدىكى شائىرلارنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ.

3. تەڭرىنىڭ قىياپىتىدە ياساپ چىقىلغان كېرەكسىز مال.

4. ئۆزىنىڭ قىلمىش - ئەتمىشلىرىنى زاڭلىق قىلىشنى بىلىدىغان

بىردىنبىر مەخلۇق.

5. يېرىم ئىلاھ، يېرىم ئالۋاستى.

ئىسراپچىلىق

بىر چىۋىن خۇرسىنغان ھالدا يەنە بىر چىۋىنغا دەپتۇ:

- ئىنسان دېگەن بەك كالۋا نەرسىكەن!

- قانداق دەيسەن؟

- ئۇلار بۇنچە ئېگىز بىنالارنى سېلىۋالدىكەن، يەنە تېخى بىزگە

ئوخشاش تورۇستا مېڭىشنى بىلمەيدىكەن. پۈتۈنلەي ئىسراپچىلىق - تە،

بۇ! ئۇلار ئاران يەردە مېڭىشنىلا بىلىدىكەن. لىفت بولمىسا ئۆزى سالغان

بىناغا چىقالمايدىكەن...

ئىنستىتۇت

1. بىر خىل زامانىۋى مەكتەپ، ئۆگىتىدىغىنى - پۈتۈپ تېپىش.

2. بۇ بىر خىل جامائەت ئورگىنى. ئوقۇغۇچىلار بۇ يەرگە كېلىپ

ئۇنۋان ئالىدۇ. ئۇلارنىڭ بىلىم ئۆگىنىشى بولسا ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن

توزان . ئىسما چىن يىزىپ باھالغۇچى ئىشقا چاچى كىلىپ يەنىمۇ ئىشقا چاچى
ئىسناۋەت

ئەق پۇل ، ئامانەت چېكى ، زىبۇزىننەت ۋە كۆچمەس مۈلۈكنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى .

ئىسناۋەتلىك كارتوچكا

خۇشاللىقنى پۇلغا سېتىۋالغىلى بولىدۇ ، ئەمما مېمورىئال چەك يالغان بولۇشى كېرەك . بولمىسا ئادەم پۇلنىڭ ئالدىدا ھەقىقىي بولۇشقا ئامالسىز قالىدۇ .
ئىسناۋەتلىك كارتوچكا

ئۇلار قەيەردە چېدىر تىكسە ، نېفىت شىركىتى شۇ يەردە نېفىت قۇدۇقى كولاپ ، ئىشەنچلىك ھالدا نېفىت تاپالايدۇ . شىركەت ھەر قېتىم قۇدۇقنى كولاپ بولغاندىن كېيىن ئۇلارنى چېدىرلىرىنى يىغىشتۇرۇپ باشقا جايغا بېرىشقا مەجبۇرلايدۇ . ئۇلار نېفىت قىدىرىنىڭ تىرىك ئەسۋابى . پۈتۈن دۇنيادىكى بارلىق نېفىت شىركەتلىرى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ يۈرۈپ ، ئۇلارنى چارچىتىدۇ ، ئۆزلىرىمۇ چارچاپ ھالىدىن كېتىدۇ . ئۇلار قوزغالسا ، تېخنىك خادىملارمۇ جىمى ماشىنا ، قۇدۇق جازىسى ، دۆنگاتېل قاتارلىق ئەسلىھەلىرىنى ئېلىپ قوزغىلىدۇ . ئىندىئانلار تىرىك بايلىق ئىلاھى . ئۇلار قەيەرگە بارسا ، شۇ يەر گۈللەپ ياشىنايدۇ . مۇشۇنداق ۋەزىيەت ئاستىدا ، بىچارە ئىندىئانلار يا تۈزۈكرەك ئۇخلىيالمىدۇ ، يا ئەۋلاد قالدۇرۇش ئىشى بىلەن خاتىرجەم شۇغۇللىنالمىدۇ . ھالا بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە ، ئۇلار ھېرىپ ھالىدىن كەتتى ، ماڭغۇدەك يولمۇ قالمىدى ، بۇ ئىرقىتىكىلەرنىڭ سانى شىددەتلىك ئازىيىپ كەتتى . ئېھتىمال ئۇلار ئاق ساراينىڭ چىملىقىغا قوغلاپ بېرىلىپ ، چېدىر تىكىشكە مەجبۇر بولغان كۈنى ، ئاشۇ قەبىھ نېفىت شىركەتلىرى ئاق ساراي مۇھاپىزەتچىلەر ئەترىتىدىكى خىلاھ ھەيۋىسى بىلەن ئىندىئانلارغا قوغلاپ زەربە بېرىشتىن توختاشقا مەجبۇر بولۇشى مۇمكىن . لېكىن ، ئۇنداق ئىش يۈز بېرىدىغان بولسا ، نېفىت شىركەتلىرىنىڭ خادىملىرى داۋاملىق ئەگىشىشتىن ئىبارەت پايدىلىق ئورۇننى ئىگىلەش ئۈچۈن ئاق ساراينى سۇ كىرىمىگۈدەك دەرىجىدە قورشىۋېتىدۇ .

ي

ياتلىق بولۇش

1. ماغۇدەك يولى قالماغاندا پۈت قويغۇدەك جاينى تېپىش.
  2. ئەمەلىيەتتە كۆزىگە توپا چېچىش.
- ياخشى ئادەم - ئۆزىگە چالا - بۇلا، باشقىلارغا قارىتا بوشراق مۇئامىلە قىلىدىغان ئادەم. ياخشى ئادەم ئۆمۈر بويى بىرەر قېتىم ھەقىقىي ياشاپ بېقىشنى ئويلاپلا يۈرىدۇ، بىراق بۇنداق قىلىشنىڭ پۇرسىتىنى تاپالمايدۇ. پۇرسەتنى تاپقان ھامان ئۇلار تاللاپ ئولتۇرمايدۇ. ياخشى ئادەم شۇنىڭ ئۈچۈن ياخشى بولالايدۇكى، ئۇ ئۆزىنى ئەڭ ئاخىرىدا بولسىمۇ ئارزۇيۇمغا يېتىپ قېلىشىم مۈمكىن، دەپ قارايدۇ. ئاقسۆزەتتە بۇ ئادەمنىڭ ئۆپكەسىنىڭ كۆپ قىسمى يىتسە - ئىغۋالار بىلەن يۇقۇملىنىپ كېتىدۇ.

ياخشىچاق بولۇش

ئالدامچىلىق بىناسىغا ئۇل سېلىش.

يادرو بومبىسى

تۇنجى يادرو بومبىسى قويۇپ بېرىلگەن بازىدىكى خاتىرە مۇنارىغا تۆۋەندىكى سۆزلەر يېزىپ قويۇلغان: بۇ يادرو بومبىسىنىڭ سىناق قىلىنىشى دۇنيا تىنچلىقى مۇساپىسىنى غايەت زور دەرىجىدە ئالغا سىلجىتتى، دۈشمەنلىشىۋاتقان بارلىق دۆلەتلەرنىڭ دۆلىتىمىزگە ۋە دۇنيا خەلقىگە بولغان يادرو تەھدىتىنى بىتچىت قىلدى.

يارىشىپ قېلىش

دۈشمەنلىك نىيەتنىڭ ۋاقتىنچە ئۈزۈلۈپ قېلىشى، ئۆلگەنلەرنى يەر قوينىدىن كولاپ چىقىرىۋېلىش ئۈچۈن، تولۇق قوراللانغان ھالدا ئۇرۇشنى

2. تېخى خىزمەتنى باشلىماي تۇرۇپلا چارچاپ كېتىش.
  3. ئەستايىدىللىق بىلەن قارىغاندا مەيلى قايسى خىل ئايال بولسۇن، ھەممىسى ئوخشاش ياشتا بولىدۇ.
  4. پادىچى ئىشىنى كىيگەنلەر بىلەن ئىش كىيىمى كىيگەنلەرنىڭ كۆرۈنەرلىك پەرقى.
- ئاياللارنىڭ پەرقى
- مۇنداقلا قارىسام مېنىڭ ئوتتۇز ياشقا كىرگەنلىكىمنى بىلگىلى بولمايدىغاندۇ؟
- شۇنداق، بىلگىلى بولمايدىكەن، تۆت - بەش يىل بۇرۇن بىلگىلى بولاتتى.
- ياشاش
- شۇنچە قىسقا ۋە ئاجايىپ، قورقۇنچلۇق چۈش،
ئوخشاشمايدۇ ئۇندا ھەممە قارىماققا.
ئايانلىق ئۇيغۇ دوستى - ئەزرائىل
دوستلۇق مېھرى بىلەن بىزنى ئويغاتقاندا،
«ھەممە نەرسە بىلجىرلاشكەن!» دەيمىز شۇندا.
- ياشانغان، قىرىغان
1. ياشانغان كىشى ئەتراپىغا ئولشىۋېلىپ ۋاراڭ - چۆرۈك قىلىشىدۇ. ۋاتقان ياشلارغا سەپسالغىنىدا، بۇ يەردىكى بارلىق تىڭشىغۇچىلار ئارىسىدا ئۆزىنىڭ ئەركىنلىكتىن ئىبارەت ئالاھىدە ھوقۇققا ئىگە ئىكەنلىكىنى، چۈنكى ئۆزىنىڭ ياشانغان كىشى ئىكەنلىكىنى تۇيۇقسىز ھېس قىلىپ قالىدۇ. پەقەت بىر ئادەم ياشىنىپ قالغاندىلا، ئاندىن خىزمەتداشلىرىنىڭ، ئاممىنىڭ ياكى كەلگۈسىنىڭ پىكىرلىرىگە كۆڭۈل بۆلۈشنى توختىتىش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشەلەيدۇ، شۇنداقلا ئۆزىگە قاراپ يېقىنلىشىپ كېلىۋاتقان ئۆلۈمنى تەنھا كۈتۈۋالىدۇ.
  2. قىرىق ياش - ياشلىقنىڭ قېرىلىقى، ئەللىك ياش - قېرىلىقنىڭ ياشلىق باھارى.
  3. پاراۋان دۆلەتلەردە جازا مۇددىتى كېچىكتۈرۈپ ئىجرا قىلىنىدۇ.

توغتتىپ تۇرۇش .

يارىلىنىش

تىرىك قالغانلىقنىڭ ئىسپاتى .

ياز

تۆت پەسىل ئىچىدىكى يېنىك جىنايەت ئۆتكۈزگۈچى .

يازغۇچى

1. بۇ ئادەتتە مۇلايىم يۈرىدىغان نېرۋا كېسىلىگە گىرىپتار بولغۇچى بولۇپ، ھەرپلەرنىڭ تەرتىپىنى قايتا - قايتا يۆتكەشنى، ھەرپلەرنىڭ سېپىدىكى قايتا - قايتا مەشىق قىلدۇرۇشنى ياخشى كۆرىدۇ. شۇ تۈپەيلىدىن بەزىلىرى شۆبەتسىيە خان جەمەتى ئاكادېمىيىسىگە تەكلىپ بىلەن بېرىپ نوبىل ئەدەبىيات مۇكاپاتىنى تاپشۇرۇۋالدى .

2. كونا سۆزلەرنى ئېلىپ سېتىش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئادەم. ئۇنىڭ ياخشى كۆرىدىغىنى - جاھاندىكى ئاجايىپ - غارايىپ ئىشلارنى تاللاش .

3. تاسادىپىي مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشتىن پەيدا بولغان خاتا تۇيغۇ .

4. پو ئېتىش پىرى .

5. ئۆزىنىڭ يازغىنىغا ئۆزى ئەمەل قىلمايدىغان ئادەم .

ئىككى يازغۇچىنىڭ سۆھبىتى

- ئەگەر مەن ئەسەر يازسام، بىر يازغانچە يېرىم كېچىگىچە يېزىپ كېتىمەن، يېزىپ بولغاندىن كېيىن بولسا زادىلا ئۇيقۇم كەلمەيدۇ. ئۇنداق بولسا، يېزىپ بولغاندىن كېيىن ئەسىرىڭىزنى بىز قېتىم ئوقۇي چىقىشىڭىز، دەرھال ئۇخلاپ قالىسىز. يازغۇچىنىڭ تەرجىمىھالى
تەرجىمىھال ئاپتورنىڭ يازغۇچى ئۈستىدىن قىلغان ئەخلاق جەھەتتىكى شىكايىتى.

ياش

1. ئۆزىنىڭ قورۇقلىرىنى ساناشقا ئىشلىتىلىدىغان بىر خىل ھېسابلاش ئەسۋابى .

ماڭا ئوخشاش بىر نەچچە ئېغىز يالغان سۆزلەپ قويسىڭىزمۇ بولسۇن بىر دۇ.

ياق

بۇ سۆز ئادەتتە يالغان سۆزلەشنى كۆرسىتىدۇ.

ئاسىيلىق قىلىشنىڭ سىگنالى. بۇ سۆز يالغان سۆزلەشنى كۆرسىتىدۇ.

ياخراشقۇ ئېغىز: بۇ سۆز يالغان سۆزلەشنى كۆرسىتىدۇ.

روھنى كۆپتۈرۈۋېتىدىغان نايۇس. ھەددىدىن تاشقىرى كۆپتۈرۈۋې-

تىلگەن روھلار غايەت زور شارلارغا ئايلىنىدۇ. دە، مۇزىكا زالىنىڭ

تورۇسىدا لەيلەپ يۈرىدۇ، شۇنداقلا ئادەمنىڭ ئىشەنگۈسى كەلمىگۈدەك

دەرىجىدىكى قىستاڭچىلىق ئىچىدە ئۆزئارا سوقۇلىدۇ.

يالغان پۈت

رېماتىزم كېسىلى بولمايدىغان پۈت. بۇ سۆز يالغان سۆزلەشنى كۆرسىتىدۇ.

يالغان پۇل

راست پۇل بىلەن سېلىشتۇرغاندا، «قىممىتى كىچىكرەك» قەغەز

پۇل.

يالغان چاچ

1. ئەرلەر ياشلىق باھارنى سېغىنىشتا ئىشلىتىدىغان بىردىنبىر

قورال.

2. چىۋىلارنىڭ تېپىلىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدىغان قاپ.

يالغان چىش

دائىم ئۇپراپ تۇرىدىغان چىش. بۇ سۆز يالغان سۆزلەشنى كۆرسىتىدۇ.

يالغان سۆزلەش

ئاغزىڭىزدىن چىققاندىن، خاتىرىڭىز چوقۇم ياخشى بولسۇن.

يالغانچى

مۇقىم ۋاكالىتچىلىك ھوقۇقى بولمىغان بىر ئادۋوكات. ھەم بىر

يالغانچىلىقنى سىناش ئەسۋابى. بۇ سۆز يالغان سۆزلەشنى كۆرسىتىدۇ.

1. خوتۇن.

2. مەھبۇسلار ئۇنى كىشىلىك ھوقۇققا دەخلى تەرۇز قىلىدىغان

قۇرۇلما، دەپ قارايدۇ.

3. تەسەۋۋۇرنىڭ دۈشمىنى. بۇ سۆز يالغان سۆزلەشنى كۆرسىتىدۇ.

خان مەھبۇس. ۱. پەقەت كۆرۈنۈش بىلەنلا ئىشلىتىشقا بولىدىغان بىر نەرسە. ۲.

ياشلىق

1. يا بوۋاق ۋاقتىدىكى نادانلىقى، يا ئوتتۇرا ياشلىقلارغا خاس ھىيلە. مىكرى ۋە قەبرىلارغا خاس پۇشايمنى يوق بولغان باسقۇچ.
2. ئىنسان ھاياتىنىڭ ئېھتىماللىققا تولغان بىر مەزگىلى.
3. ھەر خىل نەزەرلەرنى پەيدا قىلىدىغان ئېچىلىپ قالغان يوپكا.
4. بىر دەملىك غەزەپ دولقۇنى سىزنى يالماپ يۈتۈۋېتىدىغان، چۈشەنمەي قالىدىغان ھامان، مۇھەببەتنىڭ مەخسۇس باشقىلارغا ياتلىق بولۇپ كەتكەنلىكىنى بايقايدىغان دەۋر.
5. بارىدا قەدرى بولمايدىغان، قەبرىغاندا ھەسرەت ئىچىدە ئەسلىدىغان دەۋر.

ياغلىما سۆز

1. ئاڭلىغۇچىنى خۇشاللىققا چۆمدۈرۈۋېتىدىغان سۆز.
  2. ئادەمگە كۆز بىلەن زىيانكەشلىك قىلىشقا ئامالسىز قالغاندا ئىشلەتمەيدىغان قورال.
- ياش
- ئايال: سەن ھەتتا مېنىڭ تۇغۇلغان كۈنۈمنىمۇ ئېسىڭدە تۇتمايدىكەنەن!

ئەر: نېمە دېگىنىڭ يۇ؟ سەن ئازراقمۇ قېرىمىغان تۇرساڭ! ئاقاي بىر قېتىم يالغان سۆزلەپ قويۇڭ. بىر قېتىم مارك تۇپەن تەكلىپكە بىناھەن زىياپەتكە قاتنىشىپتۇ. ئۇ بەك خۇش بولۇپ كەتكەچكە، يېنىدا تۇرغان ئايالغا: سىز بەك چىرايلىقكەنسز، - دەپ سائۇتۇ. ئايال تەكەببۇرلۇق بىلەن مارك تۇپەننىڭ ئۈستۈشىغا سىنچىلاپ قاراپ چىقىپ: - ئەپسۇس، مەن سىزنىڭ ئاغزىڭىزدىن چىققان ئۇنداق دەبدەبىلىك سۆزلەرگە لايىقىدا جاۋاب قايتۇرالمىيەن، - دەپتۇ. - بۇنىڭ كارى چاغلىق، - دەپتۇ مارك تۇپەن كۈلۈپ، - سىزمۇ

يامغۇرلۇق

باشقا چۈشىدىغان يامغۇرنى پۇچقاققا چۈشۈرىدىغان نەرسە. **يانچۇقچى**

سىزنى بۇلاڭچىدىن ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن يوشۇرۇن ھالدا پۇل قاچۇ-
قۇڭىزنى باشقا جايغا يۆتكىۋېتىدىغان دوست. **ياۋاشلىق**

مەسخىرە قىلىنىۋاتقان ئاجىزلارنىڭ ئىجتىمائىي ئالاقىدىكى گۈزەل
ئەخلاقى. **ياۋايى ئادەم**

ھەممىسىنىڭ بىر قانچە يىللار ئىلگىرىكى ئورتاق نامى. ھازىر بولسا
بەدىئىمىزدىكى مەلۇم ئەزالارنىڭ رېئاللىقتىن ھالقىغان ھەرىكىتىنى كۆر-
سېتىشكە ئىشلىتىلىدىغان بولدى.

يەر، زېمىن

يەر يەر شارىنىڭ بىر قىسمى بولۇپ، بىر خىل مۈلۈك، دەپ قارىلىدۇ.
دۇ. يەر بىر خىل خۇسۇسىي مۈلۈك، شۇنداقلا شەخسىي ئىگىلىۋېلىشقا
بولىدۇ، دېگەن نەزەرىيە ھازىرقى زامان جەمئىيىتىنىڭ ئاساسى. بۇ نەزە-
رىيەنىڭ مەنتىقىلىق يەكۈنى، مەلۇم كىشىلەر باشقىلارنىڭ ياشىمىغا يول
قويماسلىققا ھوقۇقلۇق، دېگەندىن ئىبارەت. چۈنكى «خۇسۇسىي ئىگىدار-
چىلىق» تا باشقىلار بىلەن تەڭ بەھرىمەن بولۇشقا بولمايدۇ، دېگەندىن
دېرەك بېرىدۇ. ئەمەلىيەتتە، قەيەردە زېمىنغا خۇسۇسىي ئىگىدارچىلىق
قىلىش بولىدىكەن، شۇ يەردە خۇسۇسىي زېمىنغا باشقىلارنىڭ كىرىشىنىڭ
ئالدىنى ئېلىش قانۇنى بولىدۇ. مۇبادا پۈتۈن زېمىننى A، B، C ئۈچەيلىن
ئىگىلىۋالدىغان بولسا، ئۇنداقتا D، E، F، G قاتارلىقلارنىڭ تۇغۇلغۇ-
دەك يېرىمۇ بولمايدۇ ياكى تۇغۇلغان تەقدىردىمۇ باشقىلارنىڭ زېمىنغا
بېسىپ كىرگەن جىنايەتچى بولۇپ قالىدۇ. قىسقىسى، بۇ ئادەملەرنىڭ
ياشىغۇدەك يېرىمۇ بولمايدۇ.

يەر شارىنىڭ گۇمران بولۇشى

ئىنسانىيەتنىڭ ئۆز - ئۆزىگە زوراۋانلىق قىلىشى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

ياللانما ئەسكەر ئىسىمىدە بەلگە بولغان بولۇپ، بەزى رايونلاردا ياللانما دېگەن سۆزنى ئىشلىتىش ئادەتتە تۇرمۇش ياللىۋالغان كالتەكچى.

ئۇ بەش ياشقا كىرىشتىن بۇرۇن تىرىك قېلىش ئۈچۈن جان تالاشقان ئادەم. ئۇ شۇ تۈپەيلىدىن تىرىك قالغانكى، ئازدۇر - كۆپتۇر بولسىمۇ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ غەمخورلۇقىغا ئېرىشكەن، بىراق ئانىسى ئۇنى تاشلىۋەتكەن. شۇ سەۋەبتىن بولسا كېرەك، ئۇ ئاياللارغا قاتتىق رەھىم - سىزلىك قىلىدۇ. ۋەزىپە ئىجرا قىلغان ۋاقتىدا بىر ئايال بىلەن كۆڭۈل ئاچماي تۇرۇپمۇ ئۇنى دۇمبالاش پۇرسىتىنى قولدىن بېرىپ قويمايدۇ.

يالغاچ

1. ئۆزىنىڭ تېرىسىنى ئۆزىنىڭ بەدىنىگە ئېسىپ قويۇش.
2. يوشۇرۇن نەرسىمۇ كۆرۈنۈپ قېلىش، يوشۇرۇن بولمىغان نەرسىدەمۇ كۆرۈنۈپ قېلىش.

يالغاچچىلار

1. يىلتىزنى ئىزدىگۈچىلەر.
2. ئىزا - نومۇس كىيىمىنى سېلىۋەتكۈچىلەر.

يالغاچلىق ئىستېتىكىسى

كۆپىنچىسى «بەدەن سەتلىكى» قاتارىغا مەنسۇپ.

يامغۇر

1. چالغۇ - توزاننى ئېرىتىش سۇيۇقلۇقى.
2. كۈنلۈك تۇتۇپ چىققان چاغدا چۈشمەي قويدىغان سۇيۇقلۇق.

مېچىقىسى يوق

- چاتاق بولدى، يامغۇرلۇق بۇلۇت سۈرۈلۈپ كېلىۋاتىدۇ.
- بەك ياخشى بولدى! بۇ دەل ۋاقتىدا ياغقان يامغۇر بولدىغان بولدى.
- قانداقمۇ دەل ۋاقتىدا ياغقان يامغۇر بولدىكەن؟ ئايالىم تېخى ئۆيگە قايتىپ كەلمىدى.

ئايالىڭ بىرەر ماگىزىنغا كىرىۋېلىپ يامغۇردىن پاناھلىنىشنى بىلدۈرۈش

دېگەندۇ؟

- بىلىدۇ، ئەمما مېنىڭ ئەنسىرەيدىغىنىمۇ مۇشۇ ئىش - تە!

بەمچۈك

قارماقنى مەزىزلىك ئاتامغا ئايلاندۇرىدىغان نەرسە. ئەڭ ياخشى يەم. چۈك گۈزەل بولىدۇ.

يوپكا

1. پۇشقى يوق ئىشتان.

2. ئايال مەھبۇسلارنىڭ يالغۇز كىشىلىك كامپىرى.

يول

بۇ ئۈچەيدەك ئىنچىكە ھەم ئۇزۇن شەكىللىك يەر بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن ماڭسىڭىز سىز ياشاپ بىزار بولغان يەردىن ئوخشاشلا زېرىكەرلىك يەنە بىر يەرگە بارالايسىز.

يولۋاس

قورقۇنچلۇق گۈزەللىكنىڭ سىمۋولى.

يۇرت

دەۋر قوشۇندىن چۈشۈپ قالغان كىشىلەرنىڭ ئەڭ ئاخىرقى پاناھگا. ھى.

يۇرتىنى سېغىنىش كېسىلى

قارا ئاش يېيىشنى سېغىنىپ قالىدىغان قەلب ئاجىزلىق كېسىلى. يۇقىرى تەبىقە جەمئىيىتى

مۇقىم سورۇنى بولمىغان سورۇن. ئۇ يەرگە دەريانىڭ تۆۋەن ئېقىنىدىكى كىشىلەرنىڭ تېتىپ بېقىشى ئۈچۈن دەرياغا سېلىدىغان بىر مۇنچە ئادەملەر جەم بولىدۇ.

يۇقىرى مەرتىۋە

يۇقىرى مەرتىۋە شۇنداق ئاجايىپ نەرسىكى، بۇنىڭغا ئېرىشكەنلەرنىڭ ئايرىلغۇسى كەلمەيدۇ، ھەتتا قېرىپ ھالىدىن كەتسىمۇ، تۈرلۈك كېسەللەر ھالىدىن كەتكۈزۈۋەتسىمۇ، خۇددى ياشانغان سودىگەر دۈككىنىڭ ئىشىكىدە دۈمچىيىپ ئولتۇرۇۋالغىنىدەك، مەرتىۋىسىدە ئولتۇرۇۋېرىشكە تىرىشەدۇ. نەتىجىدە، باشقىلارنىڭ مەسخىرىسى ۋە «ئۆلمەيدىغان قېرى» دېگەن تىل ھاقارتىگە قالىدۇ.

دىغان ھادىسە.

يەرلىك ئاھالە

1. گۇناھى ئىنتايىن ئېغىر ئىرق، مۇستەملىكىچىلەرنىڭ قۇتقۇزۇش ئوبيېكتى.

قۇتقۇزۇشنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولغانلىقىنىڭ مىسالى شۇكى، ئەينى يىللاردا ياۋروپا مۇستەملىكىچىلىرى شىمالىي ئامېرىكا قۇرۇقلۇقىدىكى يەرلىك ئاھالە - ئىندىئانلارنى ئۆزلىرى ئۈمىد قىلغان قىياپەتكە ئۆزگەرتىۋەتتى. بۈگۈنكى ئىندىئانلار يا شالغۇتلىشىپ، يا تېرىسنىڭ رەڭگىنى ئۆزگەرتىپ، يۇلتۇز، بالداقلىق بايراق ئاستىدا يېشىل پاسپورت ئالمايدۇ. ۋاتقان سېرىق تەنلىكلەرنى زوقلاندۇرىدىغان بولدى.

مۇۋەپپەقىيەتلىك بولمىغانلىقىنىڭ مىسالىنى 1521 - يىل 3 - ئايدىن كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. ئەينى چاغدا، پورتۇگالىيىنىڭ دېڭىزچىسى ماگېلان ئاتلانتىك ئوكياننى كېسىپ ئۆتۈپ فىلىپپىن تاقىم ئاراللىرىغا كەلگەندىكى ئۇ ئارالدىكى گۇناھى ئېغىر ئىرقنى قورال بىلەن قۇتقازماقچى بولۇۋىدى، ئەكسىچە ياخشىلىقنى قىلچە بىلمەيدىغان يەرلىك ئاھالە تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى. ماگېلان ئۆلگەندىن كېيىن ئۇ باشلاپ كەلگەن قۇدرەتلىك كېمە ئەترىتىدىن پەقەت «ۋېكتورىيە» ناملىق بىرلا ئۇ خىزمەت قىلغان ئىسپانىيەگە قايتىپ بارالدى. پورتۇگالىيىلىكلەر چەكلىك دەرىجىدە ماگېلانغا ماتەم بىلدۈرۈپ بولدى قىلدى. چۈنكى، ئۇ پورتۇگالىيەلىك ئەمەس ئىدى.

2. بۇ قىسمى ئانچە زور بولمىغان كىشىلەر بولۇپ، باشقىلار تەرىپىدىن بايقالغان چاغدا ئۇلار يېڭى بايقالغان دۆلەتنىڭ زېمىنى بىلەن ئاۋازە بولۇپ جاپا تارتىپ يۈرەتتى. لېكىن، ئۇلار باشقىلارنىڭ ياردىمى بىلەن ناھايىتى تېزلا بۇ ئاۋازىچىلىكتىن قۇتۇلۇپ، ئوغۇتقا ئايلىنىپ زېمىننى مۇنبەتلەشتۈرىدىغان بولدى.

3. ئىس - تۈتكىنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىمايدىغان، ئاپتاپقا تولۇق قاقلىنالايدىغان ئادەملەر.

4. ھەقىقىي ئادەمگەرچىلىكنى چۈشىنىدىغان ئادەملەر.

- يۈگۈرۈپ كېتىۋاتسا، ئالدى تەرەپتىن كېلىۋاتقان دوستى سوراپتۇ:
- نېمە ئىش بولدى؟
  - يانچۇقچىنى قوغلاپ كېتىۋاتىمەن.
  - ئۇ قېنى؟
  - ئارقامدىن يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقان شۇ.

يېتىم
بۇ ھەقىقىي يەككە ئادەم بولۇپ، ئاتا - ئانىسىنىڭ ئۆلۈمى ياكى تاشلىۋېتىشى ئۇنى بېقىلىشتىن ئىبارەت ئىجتىمائىي ھوقۇق ۋە مەھرۇم قىلغان. ئۇنىڭ تەقدىرى ئىللىقلىققا تولغان دارىلئاجىزىغا ئاپىرىپ بېرىلىشى، ھەقسىز مائارىپتىن بەھرىمەن بولۇش، ئاخىرىدا بولسا جەمئىيەت - خىلەھەر ساھەسى ئېھتىياجلىق بولغان مايلامچى ياكى كىرىم يۇغۇچى بولۇش - تىن ئىبارەت.

يېزىقچىلىق
كىشىلەرنىڭ ماددىنىڭ سىرتقى قېپىدىن قۇتۇلۇپ، بەنەپس ئىچكى يادروسىنى تەتقىق قىلىشىغا ياردەم بېرىدىغان، ئۆتكۈر سەزگۈ ئەزاسىغا تايىنىپ ئىش ئېلىپ بارىدىغان غەلىتە قىلىش.

يېزىقچىلىق مەستانىسى
بۇ ئادەم ئۆزىنى باشقىلارغا مەجبۇرىي تاشىدۇ. ھەر كۈنى ئاشىنىسىغا ئالتە پارچە خەت يازىدىغان بىر ئايال يېزىقچىلىق مەستانىسى ھېسابلانمايدۇ. چۈنكى، ئۇنىڭ ئويىيېتىكى بىرلا بولۇپ، ئۇ پەقەت مۇھەببەت قاينىمىدىكى بىر ئايالدىنلا ئىبارەت. لېكىن، كۈنلەرنىڭ بىرىدە بۇ خەتلەرنى نەشر قىلىشقا كۆڭۈل قويۇپ تەييارلىق قىلغان بولسا، دېمەك ئۇ بىر يېزىقچىلىق مەستانىسى بولۇپ قالىدۇ. جەمئىيەتتىمىزدە ئەگەر تۆۋەندىكى ئۈچ شەرتنى ھازىرلىغان بولسا، يېزىقچىلىق مەستانىسى بولۇش جامائەتچىلىك ئىچىدە ئومۇميۈزلۈك مودىغا ئايلانغان بولاتتى: باي ۋە بىكار تەلەپ بولسا؛ ئومۇم - يۈزلۈك تەنھالىق تۇيغۇسى قاپلىسا؛ جەمئىيەتتە زور ئۆزگىرىش بولمىسا. مەتبەئەچىلىك تېخنىكىسىنىڭ ئىختىرا قىلىنىشى ماھىيەتتىن ئېلىپ ئېيتىپ - قاندا ئىنسانلارنىڭ ئۆزئارا چۈشىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى. لېكىن، يې -

يۈمۈر

1. روھنى ھەقسىز تىنچلاندۇرغۇچى.
2. پسخىك جەھەتتىكى ئىش - تۈتەك.
3. مەنئۇى جەھەتتىكى تەسەللى.

يۈيۈنۈش

پاكىزلىك سوغۇق بولىدۇ، پاكىز بولماقچى بولغانلار بەدەن تېمپېرا-
تۇرسىنى سەرپ قىلىشى كېرەك. يۈيۈنۈشنىڭ ئەڭ ياخشى يېرى شۈكى،
ئۇ بىزنى يەنە بىر قېتىم غەم - غۇسسسىز بالىلىقىمىزغا قايتۇرىدۇ.

يۈرەك

قاننى ئايلاندۇرغۇچى گۆش ناسۇس. كىشىلەر ئۇنى ھېسسىياتنىڭ
ئۇۋىسى، دەپ ئاتايدۇ. لېكىن بۇ بىر گۈزەل تەسەۋۋۇردىنلا ئىبارەت
بولۇپ، بۇرۇن ئومۇملاشقان بىر خىل ئېتىقاد ئىدى. ھازىرقى زامان پەن-
تېخنىكىسى شۇنى بىلدۈردىكى، ئاشقازان ئىنسانلار ھېسسىياتنىڭ ھەقى-
قىي ئۇۋىسى. يېمەكلىك ئاشقازان سۇيۇقلۇقىنىڭ رولى ئارقىلىق ئىنسان-
لارنىڭ تۈرلۈك - تۈمەن ھېسسىياتى ۋە ئىنتىلىشلىرىگە ئايلىنىدۇ. مەسى-
لەن، بىر پارچە كالا گۆشى قورۇمىسى بىر خىل ھېسسىياتقا ئايلىنىدۇ.
بۇ ھېسسىياتنىڭ قاتتىق - يۇمشاق بولۇشى يېگەن كالنىڭ يېشىنىڭ چوڭ
ياكى كىچىك ئىكەنلىكىگە باغلىق بولىدۇ.

يۈزى
بىر خىل نىقاب، بارىدا ئادەم ئادەم كۆرۈنىدۇ، يوقىدا ئادەم نىجىس
كۆرۈنىدۇ.

يۈزى ئېچىلمىغان قىز

1. بەختكە قول تەگكۈزۈپ باقمىغان ئايال.
2. ئادەمنى بىئاراملىققا سالىدىغان ئايال.

يۈگۈرۈش

ھاۋانى تېپىپ ئويناش. يۈگۈرۈش ھەقىقەتەنمۇ يۈگۈرۈشكە ئىسپات
چېمپىيون. يۈگۈرۈش ماھىرى يانچۇقچىنى قوغلاپتۇ. ئۇ تازا
بىر قېتىم بىر يۈگۈرۈش ماھىرى يانچۇقچىنى قوغلاپتۇ. ئۇ تازا

قىزنىڭ كۆڭلى

ئانا: ئاچچىقىڭىزدىن يېنىپ قالدىڭىزمۇ قىزىم؟ ئۆيىڭىزگە قايتىپ
 ئېرىڭىز بىلەن يارىشىپ قالاي دەۋاتامسىز؟
 قىزى: تېخى ئاچچىقىمىدىن يانمىدىم. لېكىن، ئۆيۈمگە قايتىمەن.
 چۈنكى ئۇنى ئۆيدە يالغۇز تاشلاپ قويايلىمەن - دە!

1. بىز قاپ يۈرەكلىك بىلەن ئاشقازىنىمىزغا يوشۇرۇپ قويىدىغان
 تۇراقلىق ئىبارە. ئۇ بىزنى ئاغزىمىزنى ئىشقا سېلىپ كىشىلەرنى سۆيۈشكە
 ياكى كېسەل بولۇشقا سەپەرۋەر قىلىدۇ.

2. ئادەم بەدىنىنىڭ يېقىلغۇسى.
 3. ئۆتمۈشتە ئۇ سەنئەت ئىدى، ھازىر كالورىيە بولۇپ قالدى.

ئالدى بىلەن بەدەننى قوۋۋەتلەش
 بىر كىشى ئىشتىن ھېرىپ - ئېچىپ كەلسە، ئايالى ئوغلنىڭ كاسە-
 سىغا ئۇرۇۋاتقۇدەك.

- نېمە ئىش بولدى؟
 - بۇ بالا مەكتەپتە قىزلارنى بوزەك قىلىپ، ئۇلارنى قۇچاقلاپتۇ،
 سۆيۈپتۇ. ئوقۇتقۇچىسى مېنى مەكتەپكە چاقىرىپ، ئوغلنىڭىزنى ئوبدان
 باشقۇرۇڭ، دېدى.

خوتۇننىڭ گېپىنى ئاڭلىغان ئەر ئوغلنى سۆرگىنىچە ئاشخانغا
 كىرىپتۇ - دە، تامغا ئېسىپ قويۇلغان چۆمۈچنى ئاپتۇ. قاتتىق قورقۇپ
 كەتكەن ئايال ئېرىنىڭ قولىغا ئېسىلىپتۇ:

- بولدى، بۇنىڭ بىلەن ئۇرماڭ!
 - ھەي ئەخمەق، ئۇنى ئۇراي دەۋاتقىنىم يوق، ئۇنىڭغا تۇخۇم قۇرۇپ
 بېرەي دەۋاتىمەن!

يېنىك جىنايەت
 بۇ بىر خىل قانۇنغا يەڭگىل دەرىجىدە خىلاپلىق قىلىش بولۇپ، ئېغىر
 جىنايەتنىڭ يۈكسەكلىكىدىن ناھايىتى ئۇزاققا تۇرىدۇ. شۇڭا، يېنىك جىنا-
 يەت ئۆتكۈزگۈچىلەرنىڭ جىنايەتچىلەرنىڭ يۇقىرى تەبىقە جەمئىيىتىگە كە-

زىچىلىق مەستانلىقى قاپلاپ كەتكەن بىر دەۋردە، كىتاب يېزىشتىن ئىبارەت بۇ ئىش ئەكسچە ئۈنۈم بەرمەكتە: ھەر بىر ئادەم ئۆزىنىڭ يېزىقچىلىقىغا باغلىنىپ قىلىپ، باشقىلارنىڭ ئىنداسى ۋە پىچىرلاشلىرىغا قۇلاق سالمايۋاتىدۇ.

يېقىن، يېقىنچىلىق

تەڭرى جور بولۇپ بەرگەنلىكتىن ئەخمەقلەر مۇشۇنداق مۇناسىۋەتنى ئورنىتىدۇ. ئەمەلىيەتتە، ئۇنىڭ مەقسىتى بىر - بىرىنى ھالاك قىلىشتىنلا ئىبارەت.

يېقىن دوست قىلىشنىڭ رايىمى بىلەن بىرلىكتە دىۋانە ئىشقا چىقىپ، ئىچكى سىرىڭنى دەپ بەرسەڭ، ئۇنى باشقىلارغا ئېيتىپ قويدىغان ئادەم.

يېڭى ئەسكەر

يېڭى ئەسكەر مۇنداق ئادەم: ئۇ ئۈستىدىكى فورمىسى بىلەن ئادەتتىكى پۇقرالاردىن، يول ماڭغان چاغدىكى قىياپىتى بىلەن ھەقىقىي ئەسكەرلەردىن پەرقلىنىپ تۇرىدۇ.

يېڭى توي قىلغان يىگىت

1. ھەم جىددىيلىشىدىغان، ھەم ئوڭايىسىز ئەھۋالدا قالىدىغان ئەر.

2. ئۆز ئىختىيارى بىلەن زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچى.

يېڭى كېلىن

1. خالىغىنىنى قىلالايدىغان گۈزەل تۇرمۇشتىن زېرىككەن بىر ئايال.

2. گۈزەل ئىستىقبالىنى ئارقىغا تاشلىۋەتكەن ئايال.

يېڭى يىل

ئادەتتىكى كۈنلەرنىڭ باشلىنىشى.

يېڭىۋاشتىن ھېسابلاش

ئامېرىكا سىياسىسىدا شىخالىنى يەنە بىر قېتىم ئېتىش كۆزدە تۇتۇلدى.

يېڭىۋاشتىن ئويلىنىش

ئۆزى چىقارغان قارارغا يوللۇق سەۋەب ئىزدەش.

مۇۋەپپەقىيەتلىك يىغىن

- يىغىنچىلار نەتىجىلىك بولغاندۇ؟

- شۇنداق بولمامدىغان! بىز كېلەر ھەپتىدە يەنە بىر قېتىم يىغىن ئېچىشقا بىردەك قوشۇلدۇق.

يىغىن زالى

مۇنبەردىكىلەر تۆۋەندىكىلەرگە ئىرادىسىنى تاغىدىغان ئورۇن.

يىگىت

نومۇسنىڭ قولى.

يىغىنە

بۇرۇن ئاياللارنىڭ ياماقچىلىقىغا ئىشلىتىلەتتى، ھازىر ئەرلەرنىڭ

ئورۇندۇقىغا ئىشلىتىلىدىغان بولدى.

يىل

بۇ 365 قېتىم ئۈمىدسىزلىنىدىغان ۋاقىتنى بىلدۈرىدۇ.

رئىش سالاھىيىتى بولمايدۇ.

يېنىكىلىك

ئاياللارغا ئالاھىدە مەنسۇپ بولغان گۇناھ.

سىز ئەمەسمۇ

پويىز تونېلدىن ئۆتكەندىن كېيىن، يىگىت سۆيگىنىگە دەپتۇ:

- تونېلنىڭ مۇنداق ئۇزۇنلۇقىنى بىلگەن بولسام، سىزنى بىر سۆيۈ-

ۋالاركەنمەن.

سۆيگىنى ھەيرانلىق بىلەن سۆزلەپتۇ:

- بايا مېنى سۆيگەن سىز ئەمەسمۇ؟!

يىراقنى كۆرەرلىكى يوق

ئەتىكى كىرىسى بىلەن بۈگۈنكى راسخوتىنى تۆلەش.

يىرتقۇچ ھايۋان

«ئەر» دېگەن بىلەن مەنداش.

يىغىن

1. كوللېكتىپنىڭ بىر پارچە ئاق بۇلۇتنى مۇھاكىمە قىلىشى بولۇپ،

ھەر قايسى دۆلەت خەلقلىرى ئۇنىڭغا ئومۇميۈزلۈك كۆڭۈل بۆلىدۇ. لې-

كىن، رىياسەتچى ھاۋارايىنىڭ نېمىلىكىنى بىلمىگەچكە ئاغزىغا كەلگەننى

بىلىپلاۋېرىدۇ.

2. ئىچكى جەھەتتە ئاللىقاچان بېكىتىلىپ بولغان ئىشلار توغرىسىدا

بىر تالاي ۋاقىتنى ئىسراپ قىلىپ قارار چىقىرىش.

3. مۇخبىرلار سۈرەتكە تارتقاندىلا چىرايى ئېچىلىدىغان كىشىلەرنىڭ

يىغىلىشى.

4. ئىككى قېتىملىق ئۈگدەك ئارىسىدا نېمىلەرنىدۇر دېيىشىپ قويدى-

دىغان يىغىلىش.

گارام ئالغۇدەك ۋاقىت يوق

- يېقىندىن بۇيان ئالدىراپلا يۈرسەنغۇ؟

- ئۇنى بىر دەپمە، خىزمەتنىڭ تولۇملىقىدا يىغىن ئاچقۇدەكمۇ ۋاقىت

چىقمايۋاتىدۇ.

责任编辑:艾合买提·伊明
责任校对:伊力亚斯·热依祎
封面设计:刘堪海

旧词新解 (维吾尔文)
卡德尔·阿尔斯兰 编译

新疆人民出版社出版
(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码830001)
新疆新华书店发行
新疆人民出版社微机室排版
新疆畜牧印刷厂印刷
850×1168毫米 32开本 10.625印张2插页
1998年11月第1版 1998年11月第1次印刷
印数:1—5,000

ISBN7—228—04765—6/G·475 定价:15.85元

مەسئۇل مۇھەررىرى : ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل كوررېكتورى : ئىلياس رەھىمى
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى : ليۇ كەنخەي

شەيتان لۇغەت

تۈزگۈچى : قادىر ئارسلان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى كومپيۇتېر بۆلۈمىدە تىزىلدى
شىنجاڭ چارۋىچىلىق باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى

فورماتى : 850×1168 مىللىمېتىر 1/32

باسما تاۋىقى : 10.625 قىستۇرما ۋارىقى : 2

1998 - يىل 11 - ئاي 1 - نەشرى

1998 - يىل 11 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تىراژى : 5,000 - 1

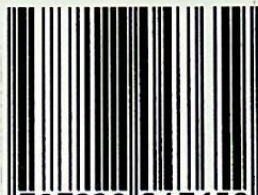
ISBN7-228-04765-6/G · 475

باھاسى : 15.85 يۈەن

شیطان لوقت

ISBN 7-228-04765-6

9 787228 047659 >

ISBN7 - 228 - 04765 - 6

G · 475 定价: 15.85 元